

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Sorø

Tjenneslev Kirke

Danmarks Amtter

Munkebjergby Sogne
Folkebibliotek

1. Hefte

Danmarks Amter

Historiske og personahistoriske
Oplysninger om Land
og By

4. Bind
(Sorø Amt)

Danmarks Amters Forlag
København
1929

EFTERSKRIFT

Ved Afslutningen af dette Bind, der — skønt først udkommet — vil udgøre det 4de i Rækken, føler vi det naturligt at hidsætte et Par Ord.

Det er en Selvfølge, at et Arbejde af denne Art ikke kan blive til uden manges Velvillie og Medhjælp, og paa den anden Side er det sikkert, at alle ikke nærer lige stor Interesse for et saadant Værk. Derfor har man undertiden — eller ofte — maattet gaa forgæves og har kun med Vanskelighed eller slet ikke modtaget de Oplysninger, som man ønskede. Saa meget desto større Grund er der til at bringe *dem* en Tak, der ved fyldige Meddelelser har lettet vort Arbejde, og blandt hvilke vi særlig (i alfabetisk Orden) vil nævne:

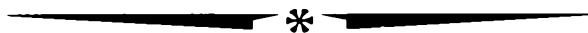
Maskinmester V. ANDREASEN, Ringsted, Kommunalærer V. ANDREASEN, Ringsted, Sygehusinspektør DANCKERT, Sorø, Forstander FJELDBO, Sorø, Borgmester GREVSEN, Korsør, Lektor ALF GLAHN, R. af D., Sorø, Redaktør P. O. HANSEN, Skelskør, Husmand LUDVIG HANSEN, Fredsbo, Boghandler IBSEN, Skelskør, Proprietær JENSENIUS, Haslev, Skolebestyrerinde Fru KISKY, Sorø, Rektor KRARUP, Herlufsholm, Bibliotekar, Lærer LETT, Sorø, Forstanderinde Fru MAGDALENE LAURIDSEN, Ankerhus, Sorø, Bibliotekar, Lærer LASSEN, Ringsted, Sygehus inspektør ABEL MØLLER, Slagelse, Toldforvalter H. v. WYLICH MUXOLL, Slagelse, Borgmester MELGAARD, Slagelse, Telegrafkontrollør KNUD MØLLER, Sorø, Trafikassistent L. MORTENSEN, Sorø, Overlærer FR. MORTENSEN, Ringsted, Redaktør PEDER NIELSEN, Skelskør, Redaktør KARLSKOV POULSEN, Skelskør, Skolebestyrerinde Fru M. RENDTORFF, Korsør, Forstander SØRENSEN, Flakkebjerg Ungdomshjem og flere.

De fem Bymionugrafier (over Ringsted, Sorø, Slagelse, Korsør og Skelskør) er udarbejdede af Akademikasserer, cand. mag. LA COUR, Sorø.

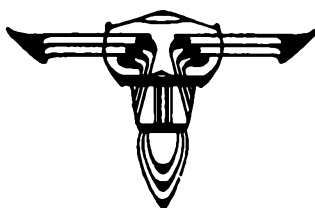
Rettelser til Danmarks Amters Afsnit om Sorø Amt

- Side 17:* H. P. Hansen, Folketingsmand, staar f. 1972, skal være f. 1872.
- Side 70:* Sagfører Ruus, staar f. 1888, skal være f. 1868.
- Side 76:* Skatteopkræver Larsen, staar g. 1883, skal være g. 1893
- Side 50:* Sekretær Svendsen, staar f. 1928, skal være f. 1898.
- Side 51:* Købmand Joh. P. Thomsen, staar f. 1881, skal være f. 1851.
- Side 45:* Overportør Madsen, staar f. 1899, skal være 1879, staar g. 1901, skal være g. 1902.
- Side 95:* Havneassistent Olsen, staar f. 1884, skal være 1874.
- Side 153:* Arrestforvarer Nielsen, Billedet er ved en beklagelig Fejltagelse blevet forvekslet med et Billede af Politbetjent Frederiksen.
- Side 344:* Distriktsjordemoder Ebba Hansen, Jydstrup, staar Elna f. Olsen skal være Obel, staar Distriktsjordemoder for Haraldsted—Valsøllille siden 1925, skal være Distriktsjordemoder for Jydstrup siden 1921.

Danmarks Amter

Soro Amt

F O R O R D

Ved Fremsendelsen af første Del af Danmarks Amter, som er

SORØ AMT,

bringer vi alle vore Abonnenter vor Tak for den Velvilje og Interesse, der er vist os, samt en Tak til alle de Personer, der dels ved Indlæg, dels ved Oplysninger har staaet os bi.

Vi haaber at have formaaet at skabe et Helhedsindtryk af Amtets Byer og Sogne samt Institutioner, saa rigeligt, at det giver vore Læsere et fyldestgørende Overblik til Oplysning om Amtet, historisk og biografisk.

Med Beklagelse maa vi indrømme, at enkelte offentlige og kommunale Institutioner og lign. mangler, men har det i disse Tilfælde ikke været os muligt at opnaa ønskede Oplysninger.

Hermed giver vi Danmarks Amter, Sorø Amt, til vore Abonnenters velvillige Kritik.

Ærbødigst

Danmarks Amter,

Interessentskab.

SLAGELSE

BLANDT Landets ældste Købstæder indtager Slagelse en ret fremtrædende Plads, ikke alene paa Grund af sin Byplan, der er enestaaende her i Landet og vidner om Byens høje Ælde, men ogsaa paa Grund af de Minder, der knytter sig til den og dens aller-nærmeste Omegn.

Som enhver, der har gæstet Byen, vil vide, ligger den paa en Bakke, der Vest paa sænker sig ned til Store Bælt. Dens Omgivelser, som i gamle Dage var dækkede af Skov, er frugtbare, og selv danner den Midtpunktet i et betydeligt Opland; dette er Grunden til dens stadige Udvidelser navnlig gennem de sidste Aartier, og den staar nu som Amtets største By.

Hvad dens Navn angaar, lader det sig ikke forklare. Sagnet om, at det skulde skrive sig fra Absalons Tipoldefader, Slau, om hvem det forøvrig meldes, at han skal ligge begravet i en Høj paa Hyllerup Mark, kan intet have paa sig. Dels kendes der ikke noget saadant Mandsnavn her i Landet, dels har Byerne paa -løse (og Slagelse hed oprindelig Slauløsæ) deres Oprindelse fra en langt fjærnere Fortid, og endelig kan der ogsaa peges paa, at det aldrig er Personnavne, som Stednavnene paa -løse begynder med, men hvad den oprindelige Mening af Slauløsæ eller Slagelse har været, kan, som sagt, ikke afgøres.

Spørger man om, fra hvilken Tid Slagelse skriver sig, lader det sig heller ikke sige. Byplanen, der viser de mange Veje, som fra forskellige Verdenhjørner søger op mod Bakkens Top, kunde tyde paa, at der oprindelig, hvor nu Skt. Mikkels Kirke ligger, i Hedenskabets Dage har staaet et Gudehov, en Helligdom, og det er ikke utænkeligt, at der allerede da er groet en By op om denne. Saa tidligt som i det 11 Aarhundrede hører man Byen omtalt som Møntsted, idet der findes Mønter, som er prægede her under Knud den store, Hardeknud og Knud den hellige. Henimod Slutningen af det 12 Aarhundrede hørte i hvert Fald en Del af Slagelse under Sorø Kloster, og den omtales i Dokumenter fra 1186 og 1197 med det

Skt. Mikkels Kirke.

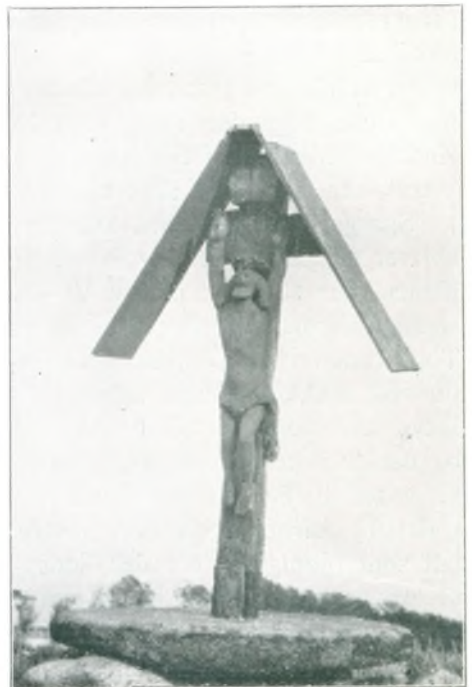
Hellig Anders Brønd.

latinske Ord grangia, der vistnok maa betyde en Avlsgaard eller Ladegaard. Ved samme Tid levede en af Slagelses berømteste eller i hvert Fald mest omtalte Sønner, Hellig Anders († 1205). Sagnet om, hvorledes han paa underfuld Maade kom hjem fra det hellige Land, efter at han med nogle af sine Bysfæller havde gjort Pilgrimsfærd, og, da han vaagnede, fandt sig liggende paa Hvilehøjen, er vel kendt, og det er ogsaa ham, siger Sagnet, hvem Slagelse skylder sine usædvanlig store Bymarker, idet Valdemar Sejr engang i et fornøjet Lune lovede ham, at han vilde skænke Slagelse al den Jord, som Hellig Anders kunde omride paa et ni Nætter gammelt Føl, medens Kongen var i Bad. Det historiske, der ligger til Grund herfor, er vel nok det, at Slagelse Bymark under Valdemar Sejr fik en større Udvidelse, ligesom senere under Frederik 2.

Alt som Aarene randt, maa Slagelse ogsaa som By betragtet være vokset en Del; thi 1280 skal Kong Erik Glipping have givet den dens første Privilegier, som dog ikke længere kendes, og ^{13/12} 1288 fik Byen Toldfrihed overalt undtagen paa

Skånør Marked, 1321 og videre ned gennem Aarhundrederne stadfæstede Kongerne Byens Privilegier, og til visse Tider udvidedes dens Friheder. Det var saaledes Tilfældet under Kong Valdemar Atterdag, der ^{13/4} 1348 tog Borgerne under sin Fred og Beskyttelse, stadfæstede deres Privilegier og gav dem flere nye. Men trods disse og andre var det længe vanskeligt for Byen at trives; ikke alene de urolige Tider, man gennemlevede, men ogsaa den sorte Død, der netop rasede i Valdemar Atterdags Tid og efter Sigende skal have bortrevet en Fjerdedel af Befolkningen, var Skyld deri. Og dog maa der have været et eller andet, som gjorde, at Byen ikke laa ubemærket hen, hvad det beviser, at den blev valgt til Stedet for det mærkelige Danehof, der holdtes her 3 Maj 1376. Der er ingen Tvivl om, at det har været store Dage for Slagelse, da selve Dronning Margrethe, hendes Husbonde, den norske Konge, Hakon 6, og deres lille Søn Oluf sammen med en stor Skare af de fornemste i Landet stævnedes did og under Danehoffet kaarede det 6 Aars Børn til Danmarks Konge, hvorefter Kong Hakon og Dronning Margrethe paa hans Vegne gav Rigets Stænder Løfte om, at de skulde beholde deres gamle Rettigheder og Love.

Vi skal ikke opholde os ved de Stadfæstelser af Byens Privilegier, der fandt Sted, hver Gang en Konge besteg Tronen, men nøjes med at fremhæve, at det særlig var Christoffer af Bayern, der 1441,

Hellig Anders Kors.

og Kong Hans, der 1489 udvidede Byens eller Borgernes Rettigheder og tilføjede nye Bestemmelser for dem. Fra 1441 skal vi blot fremdrage et Par Bestemmelser, der giver et lille Indblik i Datidens Forhold. Det hedder: Item skal eller maa ingen gange eller ride i fornævnte vor Kjøbstad med spændt Armbrøst Dag eller Nat; durges [ɔ: drister] dette nogen at gøre og fanger der Skade over, han skal beholde Skaden „ubøthæ“ [ɔ: han skal ingen Godtgørelse have derfor], og item skal der ingen gange med Sværd eller Armbrøst længer, indtil han er kommen i sit Herberge.

Uden Betydning for Byen har det selvfølgelig ikke været, da Kong Frederik 2 ændrede Antvorskov Kloster til Slot og tit og ofte tog Ophold dér, selv om det naturligvis ogsaa har været til ikke ringe Ulempe for Borgerne, naar de 1580 fik Ordre til at skaffe Staldrum til 500 Heste, hver Gang Kongen gæstede disse Egne.

At danne sig nogen Forestilling om, hvorledes Byen har set ud i den ældste Tid og ned gennem de første Aarhundreder, lader sig ikke vel gøre, men enkelte Træk kan vi dog fremføre. Oprindeligt har Slagelse været en Landsby og haft Landsbys Karakter, men lidt efter lidt er den bleven mere bymæssig. Først Gaderne, der selvfølgelig ikke var brolagte, det er jo en langt senere Tids Opfindelse, men utvivlsomt har udvist et sørgeligt Udseende, i hvert Fald paa de vaade Aarstider. Deres Retning har i det store og hele været den samme, som i vore Dage. Selvfølgelig kan en eller flere af de mange Ildebrande, som har raset i Slagelse, have medført enkelte mindre Ændringer, ligesom Gader er bleven nedlagte og nye er bleven udstukkede i Tidernes Løb, men langt tilbage støder man paa de samme Gader og de samme Gadenavne, som i vore Dage. Som rimeligt er, er Smedegade og Bredegade blandt dem, man først hører nævne, allerede i det 14 Aarhundrede, og naturlig er de betydelig ældre. Men ogsaa Stenstuegade og Bjærgbygade, Løvegade og Kalstedgade (nu Slots-gade), Herrestrædet og Skovsøgade kan man spore langt tilbage i Tiden. For at nævne nogle Gader, der i Tidernes Løb har ændret Navn, skal vi fremdrage Hestemøllestræde, der tidligere hed Fuglesangsstræde og Skellebækstræde (efter en Bæk, som løb tværs over det), Rytterstaldstræde, der før bar Navnet Lachelangestræde (vistnok af et Marknavn Lacheland) og Lille Fruegade, der tidligere hed Klokkerstræde. Og endelig kunde vi nævne Bødelstræde, der ogsaa en Tid hed Vinpibestræde, men Gaden er nu forsvundet, Nygade er den sidste Rest af Strædet.

Gaderne var almindeligvis — i Slagelse som i Landets andre Købstæder — smalle, og det medførte, at hvis Husene var to Stokværk høje, kunde Manglen paa Lys og Luft stundom blive følelig nede ved Bunden. Men der var dog en Ting, som i nogen Maade bødede paa Gadernes Snæverhed og til Tider kunde frembringe Indtrykket af noget frit og venligt, og det var Tidens Sans for Havedyrkning og dens Ulyst til Regelmæssighed. Husrækken laa sjældent i Linje, men snart traadte Bygningerne frem, snart veg de uventet tilbage. Kom saa hertil ikke faa ubebyggede Tomter fra sidste Ildebrand, hvor Ugræsset bredte sig mellem smuldrede Rester af Lervægge, men hvor Udsigten samtidig aabnedes over venlige Have- og Gaardpartier . . . , saa kunde det trykkende og snævre et enkelt Øjeblik vige bort, ganske vist kun for lidt efter at melde sig med forøget Styrke. Renlighed

Stenstuestræde.

i Gaderne kunde der ikke være Tale om, naar man betænker, at Byens Kvæg ofte gentagne Gange om Dagen blev drevet gennem dem, og hvad der gjorde det endnu værre var, at man betragtede Gaden som „den Plads, hvor man med fuld Ret henkastede alt, hvad man ikke ønskede at beholde i Huset, Affald, Aske, gammelt Halm, Aadsler og hvad værre var“. Og hertil kom, at ogsaa Svinene havde fri og uhindret Adgang til Gaderne, og selvfølgelig bidrog de ikkè til at forbedre Tilstanden. Ja, ofte var det saaledes, at Borgerne ligefrem holdt Svin i Gaderne. Vi hører derom baade fra København, fra Odense og Aalborg og ikke mindst fra Helsingør, og det har derfor sikkert været almindeligt i alle Købstæder. Og endelig maa nævnes de mange herreløse Hunde, der flokkedes i Gaderne og som maa have været en af Datidens største Plager. „Opfødte i Skarn, levende af Affald og Aadsler, strejfede de hjemløse om, tilstede overalt, hvor der var noget paa Færde. Uden Venner, i Kamp mod alle, udlærte fra Barnsben forenede de Rovdyrets Snildhed og Kraft med den tamme Hunds Dristighed“.

Husene var oprindelig opførte af Træ, senere af Bindingsværk med klinede eller murede Vægge. Oprindelig laa de med Gavlen mod Gaden, selv om det var store Stenhuse, der til Tider ejedes af Landets rigeste Adelsmænd. Men i det 16 Aarhundrede indtraadte der en ny Byggeskik i de danske Byer, idet man i Steden for at lægge Gavlen mod Gaden lod Længdesiden vende ud dertil, og her var det Bindingsværksbygningerne, der førte an, og denne Bevægelse syntes henimod Aar 1700 at have sejret saa grundigt, at der da næppe var synderligt tilbage af de fordums Gavlhuse mod Gaden, naturligvis paa Kærnetropperne, de fornemme Stenhuse, nær. Hvad Tagene angik, var de oprindelig alle af Straa, og trods alle, de Ulykker, som de havde paa Samvittigheden, holdt man haardnakket fast ved dem, selv om man maatte indrømme, at det navnlig skyldtes dem, at Ildebrandene rundt i de danske Købstæder hyppigt rasede med stor Voldsomhed. Ja, Sandheden er den, som Troels Lund udtrykker saaledes: „Der har hørt halvfjerde Hundrede Aar og tretten Kongers Vælde til for at fortrænge Straatagene fra de danske Købstæder“.

Vi nævnte Ildebrandene, der i Slagelse, som i de fleste af vore Købstæder, er noget af det, der har bidraget mest til at ændre Byernes Udseende. I Slagelse har de medført, at der kun er et meget ringe Antal af ældre Bygninger, der er bevarede. Uden naturligvis at kunne gaa ind paa en Skildring af de enkelte Ildebrandes Historie, saa vidt man kender den, skal vi her nævne nogle af dem, der har sat de største Spor i Byen. At der har været Ildebrande — og maaske mange — i Slagelse før den Tid, hvorfra der foreligger Efterretninger, er jo højst sandsynligt. Den første Brand, vi kender noget til, fandt Sted i 1515, og den medførte, at Kongen, Chr. 2, tillod, at Borgerne indtil videre maatte nøjes med at betale 150 Mark i Steden for 200 Mark i aarlig Byskat. 15 Aar efter, i 1530, hører vi om en ny, der ligeledes fører med sig, at Borgmester, Raad og Menighed i Slagelse fritages i 3 Aar for 24 Mark Penninge i deres aarlige Byskat, men disse Penge skal komme dem tilgode, som har lidt Skade ved Branden. ^{22/6} 1652 lagde Ilden henved 120 Gaarde og Huse i den vestlige Del af Byen i Aske, deriblandt Skt. Mikkels Præstegaard, og 1669 brændte paa Bjærgbygade 36 Gaarde og Huse. Gentagne Gange senere i det 17 Aarhundrede galede den røde Hane over Byen, og kommer vi ind i det 18 Aarhundrede, støder vi paa den betydelige Ildebrand, der Natten mellem den 28 og 29 April 1740 gjorde det af med 29 Gaarde og beskadigede 4, 1772 i April Maaned afbrændte hele Skovsøgade. 2 Aar efter, i 1774, blev Bredegade hjemsøgt af en større Ildsvaade, hvorved 25 Huse gik med, og flere Gange i Slutningen af det 18 Aarhundrede lagdes andre Dele af Byen i Aske. Endelig 1804, den 22 September, var der atter stor Ildebrand, der vistnok opstod i Baglængen til Skt. Mikkels Præstegaard paa Løvegade, og som et stadigt Minde om den staar Schweitzerpladsen og Nytorv, der ikke fandtes før Branden, men blev til som et Resultat af den.

At disse mange Brande, som nævnt, har ryddet op i Byens gamle Bygninger er jo en Selvfølge, og der findes derfor i vore Dage kun ganske faa af disse, vistnok færre end i de fleste andre af vore Købstæder. Byens ældste Bygning er nu den interessante Kirkelade (bruges i vore Dage til Politistation), opført i Slutningen af 15 Aarhundrede af røde Munkesten med Blindingsdekorationer i Gavlene. Den tjente 1616—1809 som Lokale for Byens Latinskole, og i Muren er indsat en Marmortavle, der bærer Navnene paa de berømte Mænd, der har gaaet i Skole her: N. Edinger Balle, Jens Baggesen, Chr. Bredahl, Ingemann, Chr. N. Rosenkilde og H. C. Andersen. De to Lindetræer, som omtales af Ingemann i hans Levnedsbog, og hvori Rosenkilde og hans Kammerat Matthis sad og tingede med Hørerer, Hr. Høffding, om, paa hvilke Betingelser de vilde komme ned, staar der endnu. Et andet gammelt Hus er den smukke lille Accisebod, der findes i Bjærgbygade; den er opført 1783 og er et i Omfang ringe Bindingsværkshus med knægtstøttet Tagudhæng, men af stor malerisk Virkning. — Mærkes kan ogsaa en Række Smaahuse i Bredegade, opførte i de allerførste Aar af det 19 Aarhundrede.

Efter at vi nu i de foregaaende Linjer har givet en ganske vist kortfattet Skildring af Slagelse By, som den saa ud i de første Aarhundreder af sin Tilværelse og langt ned mod vor egen Tid, skal vi i det følgende fremdrage enkelte Punkter vedrørende *Bymarken*, der jo var større end den, der hørte til de fleste af Landets Købstæder, ja, saa stor, at det blev en Talemaade, at Roskilde Ringen og Slagelse Møgagen aldrig tog Ende. Slagelse har jo oprindeligt været en agerdyrkende By, og derfor har Jorderne selvfølgelig haft stor Betydning for Byen, ja, paa en Maade været dens Rigdomskilde. Det er allerede nævnt, hvor-

ledes der sikkert har fundet en betydelig Udvidelse Sted af den allerede paa Valdemar Sejrs Tid, og frem gennem Aarene udgaar der Gang paa Gang Breve om denne Bymark. Saaledes hører vi, at der 1478 blev afsagt Dom om, at Slagelse Indbyggere skulde nyde og beholde Klosterets [o: Sorø Klosters] Del i Hosløf Mark uden for Slagelse og Panteholmene, som de have af Klosteret for det Landgilde, som de plejer derud af at give, som er en Tønde Smør og 2 løde Mark. Ydes det ikke i rette Tid, eller Skoven forhugges, har Klosteret Lov at tage det tilbage. 1490 gør Kong Hans vitterligt, da Sorø Kloster klager over, at de ikke har faaet Leje af den Mark og Overdrev, der hedder Hosløf Mark og kaldes Lyngen, at Borgmester, Raad og Almue i Slagelse skulde nyde og beholde Marken evig og uhindret, dog imod at give Sorø Kloster deraf til hvert Aars Mikkelsdag 2 Tønder Lyneborgersalt; blev Saltet ikke leveret i rette Tid, skulde de give 4 Tønder til Mortensdag, og hvis heller ikke dette blev opfyldt, da 5 Tønder til Voldermisse. To Aar efter, 1492, var der Trætte paany, men denne Gang er det Prioren paa Antvorskov Kloster, der klager over, at Lejen ikke var bleven betalt. Det blev da fastsat, at Lejen skulde betales i rette Tid, og hvis det ikke skete, havde Prioren Ret til at tage Skoven og Marken tilbage uden videre Rettergang; desuden maatte Indbyggerne i Slagelse frit have 400 Svin paa deres Skov, naar der var Olden; de Grise, der var fødte efter Skt. Hansdag, skulde ikke tælles med. Naar Svinene dreves til Olden, skulde det

Acciseboden.

opgives for Prioren, hvor mange enhver Borger havde; senere skulde de tælles, og var der flere end 400, skulde heraf gives Oldengæld. Hvis nogen havde flere Svin paa Skoven, end han havde opgivet, skulde han have disse forbrudt, halvt til Prioren og halvt til Byen. 1537 tilstod Prioren paa Antvorskov at have udlejet det østen for Slagelse liggende Stege Vænge (nu Poulsbjerg Vænge) til Byens Beboere. Disse og deres Efterkommere skulde beholde det til evig Tid og svare i aarlig Leje og Landgilde 1 Fjerding Smør, som de skulde levere inden Skt. Olafs Dag, naar de ydede den Tønde Smør og de to lødige Mark af Hosløf Mark og Panteholmene, som de ligeledes havde i Leje af Klosteret. Fra Aarene 1578—80 findes der ogsaa et Par Kongebreve angaaende Byens Marker og Grunde. Saaledes melder et aabent Brev af ^{23/5} 1578 følgende: Borgerne i Slagelse haver for nogen Tid siden indhegnet et Stykke af deres Overdrev, og paa den øvrige Del havde de for Betaling modtaget fremmed Kvæg paa Græs. Kongen havde derfor befalet, at det, der var indhegnet, atter skulde udlægges til Overdrev; men da han nu kommer i Forfaring, at det indhegnede kun er ubetydeligt, og de omliggende Byer til ringe Skade, tillader han, at det maa forblive indhegnet, som det er, dog at Indbyggerne afholde sig fra at tage fremmed Kvæg paa Græs paa deres Overdrev. Og ^{9/10} 1582 gør Fr. 2 vitterligt, at for at Borgmester og Raadmænd i Slagelse kunde have noget for deres Besværing og Umage, da tillades det, at disse „maa og skulle altid kvit og fri have, nyde, bruge og beholde et Stykke af Lyngen for fornævnte vor Købstad Slagelse liggendes, imellem Galle Vangen og lille Vang, som løber op til Landsgrav, udi sin Videlse og Bredelse efter som det nu begreben og forefunden er“. Og ved et andet Brev af samme Dato bestemmer Kongen, at Beboerne af Slagelse skulle være „kvit, fri og forskaanede for den Afgift, de hidtil haver givet til Antvorskov Kloster, af Stegevænge, Hosløfmark og Panteholmene, som er fem Fjærdinger Smør og elleve Mark aarligen, saa de fornævnte Vænge, Mark og Ejendom herefter kvit og fri, uden Afgift, skulle nyde og beholde og skal her deres Privilegier, som de have om Oldengæld, være uforkrænket“. Ligeledes fritages de ved et Brev af ^{28/12} 1584 for at yde de omtrent Hundrede Aar tidligere (1490) fastsatte 2 Tønder Lyneborgsalt til Sorø Kloster, saa at „Hosløf Mark, som kaldes Lyngen, skal stedse forblive, som det og hidtil har været, frit Overdrev til Slagelse Købstad. Dog skulle Borgerne gøre anden kongelig Tynge og Rettighed og forsyne deres By med gode Købstadsbygninger og med gode Bøsementer og Staldrum til vore Hofsinder og andre, som hid kunde hænde at komme“. Marken skulde være fælles Besiddelse, og ingen maatte særskilt indtage eller afspærre nogen Del deraf. Som det fremgaar af det foregaaende, viste Fr. 2 overfor Slagelse, som overfor adskillige andre Købstæder, sin Bevaagenhed, og det er maaske derfor ikke for meget at sige, at han ikke mindre end Valdemar Sejr tog sig af Byen for at give den gode Levevilkaar. Men ogsaa de følgende Konger hjalp Slagelse. 1646 ^{16/5} fastsætter Chr. 4, da en Del af Overdrevet var blevet indhegnet og udskiftet mellem Borgerne i Forhold til disses Skat, at denne Udskiftning maa staa ved Magt, og at enhver maa sælge sin Part til hvem han vil, dog kun til Borgere i Byen. — Der foreligger, os bekendt, ikke nogen Skildring af Bymarkens Historie i de senere Aarhundreder, og vi maa derfor indskrænke os til det her sagte.

Har Slagelse end fra Arilds Tid haft sine store Bymarker og har der end udenfor dem paa alle Sider ligget et godt Opland, saa er der dog en Ting, som Byen har savnet og — man kunde fristes til at sige — med Misundelse har set paa, at andre ejede, og det er den nære, umiddelbare Adgang til Havet. Slagelse er en Landstad, en Axelkøbing, som man siger, fordi Varer maatte føres fra og til Byen paa Axel, ikke paa Baad eller Skib, og der er ingen Tvivl om, at det vilde have været af uvurderlig Værdi for Byen, om den havde haft de rullende Bølger lige udenfor sin Dør. Men saaledes var det nu ikke, og saaledes er det nu ikke. Derfor maatte man i Henhold til det gamle Ord, at naar Bjærget ikke vil komme til Moses, maa Moses komme til Bjærget, søge sig en Havn,

selv om den laa en Milsvej borte fra Byen, og en saadan fandt man i Skibsholm Havn, eller mulig er det dem selv, der har grundet den. Hvor stor Betydning den har faet og har haft gennem Tiderne, lader sig vist vanskelig klargøre, men en Ting er sikkert, at den blev et Kampemne mellem Slagelse og Korsør, og det gennem lange Tider. Hvor den egentlig har ligget, lader sig ikke tilfulde fastslaa, men der er meget, der tyder paa, at den har ligget ved Vaarby Aas Udløb i Havet. Her fandtes i sin Tid mange Holme, og der er da ikke noget mærkeligt ved, om en af disse i gamle Dage har baaret Navnet Skibsholm, men Navnet er ikke bevaret paa noget bestemt Sted. Der fandtes ogsaa et Løb, som tidligere kaldtes Skudeløbet, og det vil da være naturligt at søge Havnen indenfor dette. Den har muligvis været benyttet allerede i Middelalderen, men der opstod aldrig en Handelsplads om den. Naturligvis var den en Torn i Øjet paa Korsør, og vi ser derfor, at der stadig rettes Klager over den. 1574 bestemmer Kongen, at Skibsholm Havn skal være aldeles forbudt, saa at ingen skal have Lov at bruge nogen Handel eller Købmandsskab der, men det Tømmer og den Sild, de skal bruge til deres Huses Ophold, maa de uhindret købe i fornævnte Købstæder [o: Kallundborg, Skelskør og Korsør]. Men nu klager Slagelse Borgere deres Nød, og ^{18/10} 1580 udsteder Kongen (Fr. 2) et Brev fra Antvorskov, hvori han giver Tilladelse til, at Havnen maa benyttes igen, at den „maa være en fri Havn til Slagelse By, hvor alle uforbudte Varer maa ind- og udskibes“. Men Korsør standsede ikke sin Kamp, og det lykkedes 1664 at faa Kongen til at udstede et Brev, hvori han aldeles ophæver og afskaffer den og andre „ulovlige“ Havne, Vaasen og Gedehuset, en halv Mil fra Skelskør, Bisserup Havn og Basnæs Fjord mellem Næstved og Skelskør og Karrebæks Minde, halvanden Mil fra Næstved, og Korsør havde altsaa sejret, og det blev nødvendigt for Slagelse at søge Korsør Havn. Følgen blev, at Byen gik stærkt tilbage. 1672 havde den 1832 Indbyggere, 1769 kun 1289. Men alligevel har Arent Berntsen Ret, naar han udtaler i sin Danmarks og Norges frugtbare Herlighed: „Skønt der ikke er Indsejling til Slagelse, forsættes der alligevel en stor Handel, eftersom der omkring er et saare godt og velbygget Land“. I vore Dage har Slagelse søgt at skaffe sig Havn andetsteds, Mullerup Havn, men de Rigdomme, som man havde haabet skulde strømme ind til Slagelse gennem denne, har vist ikke indfundet sig endnu. Og Slagelse maa derfor nu som i gamle Dage, glæde sig ved sit Opland, men dernæst ved den Forbindelse, den er kommen i til Havet ved Korsør ved Hjælp af Jernbaner og Biler. Og saa blev det dog Korsør, der sejrede.

Et Vidnesbyrd om den Betydning, Slagelse havde allerede i den senere Middelalder, er dels Hospitalet, dels Kirkerne. Som bekendt findes der i vore Dage, foruden de to Sognekirker, Skt. Mikkels og Skt. Peders, kun en til: Hospitalskirken, men i gamle Dokumenter hører man to andre nævnt, som nu er forsvundne. Den ene, indviet til *Skt. Clemens*, findes omtalt i et udateret Brev fra 1223, men man ved ikke, hvor den har ligget, og kender i det hele taget ikke noget til den. Den anden, *Vor Frue Kirke*, laa derimod, hvor nu Borgerskolen har sin Plads, paa Hjørnet af Skovsøgade og Store Fruegade. Det ser ud til, at den er nedlagt ved Reformationstiden eller kort derefter, thi 1551 udstedtes et kongeligt Brev om, at den „øde Kirke, som kaldes Vor Frue Kirke“, maa nedtages til Brug for Sognekirken, Præstegaarden, Skolen og Raadhuset.

Tilbage er altsaa *Skt. Mikkels Kirke* og *Skt. Peders Kirke*, og om disse skal der her fremføres nogle enkelte Oplysninger.

Som allerede nævnt, er det sandsynligt, at der paa det Sted, hvor Skt. Mikkels Kirke nu knejser, i sin Tid har ligget en hedensk Helligdom. Det var jo ret almindeligt, at de nye Kirker rejstes, hvor de gamle Gudehuse havde ligget. Derved opnaaede man dels, at det hedenske Gudehus forsvandt og dels, at Beboerne lettere fandt Vej til det ny Gudshus, naar det laa paa det samme Sted.

Sakse fortæller, at *Skt. Mikkels Kirke i Slagelse* er opført af Roskildebispen Svend Norbagger, der levede paa Knud den helliges Tid, altsaa i Slutningen af det 11 Aarhundrede. Han var en af den Tids betydeligste Bisper, fuldførte den af Biskop Vilhelm paabegyndte Domkirke i Roskilde af hugne Stenkvadre og med slebne Granitsøjler, og byggede desuden Vor Frue Kirke i Roskilde, Vor Frue Kirke og Kloster i Ringsted, og altsaa — som sagt — *Skt. Mikkels Kirke i Slagelse*. Dog er det ikke den Kirke, som vi nu ser, han har ladet opføre, men derimod en rimeligvis langt mindre, bygget af Fraadsten eller Kamp; af denne findes imidlertid ikke Spor tilbage. Hvornaar den nuværende Kirke har rejst sig, véd vi ikke sikkert. Ved den sidste Restaurering fandt man dybt under Hvidtningen paa en Gjordbue en latinsk Indskrift, der melder, at denne Hvælving opførtes i 1333. Den første Gang, Kirken ellers omtales, er i 1344, da Kong Valdemar Atterdag 12 Februar befalede, at Provstiet i Roskilde, hvortil Kirken var annekteret, skulde lade Gudstjenesten i den besørge ved en Vikar; derimod skulde Kapitlet i Roskilde aarlig lade holde 2 Aartider for Kongen og Dronningen og deres Børn samt for de fremfarne danske Konger og Dronninger og deres Børn og ligeledes for Kongens Efterkommere. Den ene skulde holdes paa Philippi og Jacobi Dag, den anden paa *Skt. Dionysii Dag*, og der blev givet nærmere Regel for, hvorledes de skulde forme sig. *Skt. Mikkels Kirke* var altsaa Anneks til Roskilde Domkirke og vedblev med at være det til 1670, da Borgmester Jens Ebbesen i Slagelse tilbød Kongen, at han ikke alene vilde vedligeholde Kirken og svare dens Udgift, men desuden holde en Rytter til Kongens Tjeneste, hvis han maatte erholde Kirkens Indtægter, og dette gik Kongen ind paa. I Tidernes Løb har Kirken undergaaet mange Forandringer, men langtfra alle til dens Fordel. Navnlig bidrog en „Hovedrestauration“ 1808 og de følgende Aar til at ødelægge den. Højkirken blev gjort lavere, Taarnet formindskedes, mistede sit Spir og fik pikkelhueagtig Top, Vinduerne blev tilmurede til deres halve Højde, og i det Indre blev blandt andet Pillerne ødelagte. Ved alle disse Ændringer blev den en ualmindelig grim Bygning, „en Spot, Skam og Skændsel for dem, der havde kludret paa den, og for dem, der havde taalt Kludreriet“, og stod saaledes, til den i Aarene fra 1873–76 underkastedes en gennemgribende Restauration under Arkitekt H. Drewsen. Man søgte saa vidt muligt at føre den tilbage til dens oprindelige Stil. Taarnet forhøjedes, mellem Højkirken og Sideskibene bragtes atter det rette Forhold til Veje, den tidligere søndre Sidefløj genopførtes m. m.

Nu fremtræder Kirken som et meget smukt Gudshus, opført i ren Spidsbuestil af røde Munkesten, og er bleven en god Repræsentant for vor Mursstensgotik. Det har 3 Skibe og Hvælvinger. Hovedskibet afsluttes i Øst med en tresidet Korslutning. Spidsbuestilen viser sig klart og smukt i det Indre. Koret er rigt belyst ved lange og smalle gotiske Vinduer. Hovedalteret har antagelig været indviet til Ærkeenglen Michael, der jo baade var Kirkens og Byens Værnehelgen; nu staar der paa det et forgyldt Trækors. Døbefonten er ny, Prædikestolen fra 1614, men forøvrigt findes der ikke mange gamle Sager i Kirken. Af Kirkens Klokker menes den ene at stamme fra Reformationstiden.

Kirken er, som bekendt, Sognekirke for den større Del af Slagelse By og for et eget Landsogn.

Skt. Peders Kirke, „den lille Kirke“, Hellig Anders' gamle Sognekirke, ligger i den vestlige Udkant af Byen ved Herrestræde, ogsaa temmelig højt. Skibet, som er den oprindelige Kirke, stammer fra Midten af det 12 Aarhundrede. Det er opført af utilhuggen Kamp og med ganske smaa rundbuede Vinduer. Henimod Slutningen af det 13 Aarhundrede blev Kirken betydelig udvidet; Koret blev nedrevet og erstattet af et større, opført af røde Munkesten med flad Altervæg, hvori man endnu kan se to smalle, spidsbuede Vinduer. Endnu senere byggedes Taarnet, men det meste af dette styrtede ned 1660 og ødelagde den vestlige Del af Kirken, saaledes at denne maatte gennemgaa en

Hovedreparation 1662—66. Ved denne opførtes det nuværende Taarn af den tyske Bygmester Hans Spirhugger, der ligger begravet i Kirken under Taarnet. I Begyndelsen af det 19 Aarhundrede tænkte man paa helt at nedbryde Kirken og lægge Sognet ind under Skt. Mikkelskirke, da den var i højeste Grad brøstfældig, men man bestemte sig dog om, foretog en Restauration, der afsluttedes 1830, og senere er der udført forskellige andre Arbejder, og ved den sidste Restauration (1879—80) prydedes ogsaa det Indre med en malerisk Udsmykning i middelalderlig Stil. Den gamle Altertavle, der oprindeligt havde hørt hjemme i Antvorskov Kirke, er ombyttet med en ny, malet af A. Jerndorff. Døbefonten er af Granit og stammer ogsaa fra Antvorskov. Prædikestolen er ny, udskaaren i Egetræ. Nu tager Kirken sig godt ud, og dens Spir ses langt ud over Korsør Landevej.

Skt. Peders Kirke.

Der kunde maaske være Grund til paa dette Sted at indføre et Par Ord om de Gilder og Lav, hvoraf ogsaa Slagelse har haft en Del. Som bekendt spillede de en stor Rolle hele Middelalderen igennem og ind i den nyere Tid, men det vilde føre for vidt,

om der her skulde gøres Rede for deres Opstaaen og Udvikling. I Slagelse var Købmændene forenede i *Skt. Erasmi Broderskab*, og Skomagerne havde dannet et Lav, der var indviet til *Jomfru Marie*. Der nævnes ogsaa et *Kalende*, der ejede „Hellig Legems Alter“ i Skt. Mikkels Kirke. Imidlertid synes det, som *Skt. Knudsgildet* har været det betydningsfuldeste og det er interessant, at der i 1883 paa Hjørnet af Smede- og Skovsøgade blev fremdraget en Skat, der sikkert stammer derfra, er nedlagt ca. 1400 og bestod af Ringe og Smykker af ædelt Metal samt flere Hundrede Mønter. Endelig skal nævnes, at Slagelse — ligesom adskillige andre Byer — har haft sin Skt. Jørgensgaard, men hvor den har ligget, kan ikke afgøres i vore Dage.

Hvad der er nævnt i det foregaaende bidrager hovedsagelig til at skildre Slagelse By og dens Historie i Tiden, der ligger forud for Aar 1800, og i de følgende Stykker om Institutioner m. m. i Slagelse vil man som Regel finde adskilligt til Oplysning om Byens Udvikling gennem det 19 Aarhundrede, som vi derfor i alt væsentligt har holdt os fra. Vi skal derfor indskrænke os til at hidsætte følgende Linjer, der tegner et Billede af Slagelse i Aarhundredets Morgen. Det er hentet fra L. M. Wedels Indenlandske Rejse (1803). . . . Førend man kommer til Slagelse [fra Korsør], er Vejen besat næsten en Fjerding Vej med unge Træer, der beskærmes ved et Futeral af Bræder, rødt malede, som ser godt ud, især da de staae i en lige Linie mod Staden, hvis Taarne, Spir og nogle høje Bygninger give den Anseelse af mere Storhed, end den virkelig tilkommer ved nærmere Beskuelse.

. . . Gaderne i Byen ere meget godt brolagte, endog i nogle af de mindre Stræder, og holdes reenlige. Raadstuen saa vel som nogle nye Huse ere ret smukke. Handelen er ganske betydelig med omliggende Bønder, endskønt Byen har ingen Sejlads, men henter deres Købmandsvarer for det meste fra *Corsør*, thi denne korte Transport siger ikke noget paa den skønne Landevej, hvor Kiøbmandsvognene ogsaa kan køre meget svære Læs. Dette er en Medaarsag, at Handelen flourer baade til at købe af Bonden og igien

skaffe ham de nødvendige Ting for billige Priser. De mange og forskellige Boutiker vise ogsaa, at der maa være Afsætning paa deres Vare.

. . . Byen har det, som andre Byer mangle, herligt Vand og overflødige frugtbare Markjorder . . . Agerbruget bliver derved en Næringsgreen for mange Borgere, som altsaa ikke kan passe baade Haandværket og Jorddyrkning begge tilbørligen: thi Ploven, Spaden, Leen og Riven fordrer ligesaa vel kyndig Tilsyn som Naalen, Sylen, Læsten, Hammeren og Muurskeem, Husbonden kan ej være allevegne.

. . . Mens jeg var der, kom Diligencen fra Kiøbenhavn, en stor Postkaret, der kan rumme 10 Personer, hvoraf hver kun betaler 4 Sk. meer end med Posten og har Tilladelse til at føre en Pakke med sig paa 50 Punds Vægt. Dette er en Efterlignelse af de engelske Diligencer, som befordre Rejsende mellem Stæderne; deri kan sidde indvendig 6 Personer, 2 hos Kudsken og 4--5 oven paa Dækket, bag paa og under Sædet er Plads for Kufferter og Vadsække. Denne store Vogn her gaaer ugentlig igiennem Landet og er en stor Bequemmelighed for Rejsende, især for Fruentimmer, som kan sidde tørt og varmt naar det regner og stormer, og dog komme hurtig afsted.

ANTVORSKOV KLOSTER

DETTE laa lige uden for Slagelse og blev grundlagt af Valdemar den Store, uvidst hvilket Aar. Det var et Kloster og Hospital af Johannitterordenen, der dengang nylig var stiftet, og formodentlig det første af denne gejstlige Ridderorden, der oprettedes i Norden, dets Prior var tidligere Overhoved for alle Ordenens andre Klostre i Skandinavien.

I Antvorskov Klosters Segl stod Johannes den Døbers Hoved mellem to Dobbeltkors, i Ordenens Banner saas et hvidt Kors paa rød Bund, og det er muligt, at Dannebrog stammer herfra. I Klosteret var der 2 Piorer, Hospitalspioren og Kirkepioren, det var den første, der var den øverste, og han nød saa megen Anseelse, at han ofte havde Sæde i Rigets Raad, en af de ældre, Henrik af Honschet, spillede en ikke ringe politisk Rolle under Erik Glipping, og i de første Aar efter dennes Død.

Af Ordenens tre Klasser er det næppe rimeligt, at der har været Riddere i Danmark, derimod Præster og tjenende Brødre. Johannitterklostrene var dog særlig yndede af Adelen, og mangen Adelsmand indgav sig deri, naar han blev gammel. Paa den Maade erhvervede Antvorskov et overordentligt stort Gods, maaske var det det rigeste Kloster i hele Danmark. Derimod var der ikke i Antvorskov det literære Liv som i andre Klostre, og mindeværdigt er det kun, at Hans Tavsens Broder her, da han sendtes udenlands; stærkt paavirket af Luther vendte han hjem og blev, da dette traadte frem, af Pioren sendt til Johannitterhuset i Viborg. Efter Reformationen vedblev Pioren at styre Klosteret, men medens Brødrene efterhaanden uddøde, gik Indtægterne i Kongens Kasse, og 1580 indsattes en verdslig Lensmand, Klosteret var sekulariseret. Af de gamle Bygninger har man ved Udgravninger fremdraget ret betydelige og interessante Levninger.

Da Antvorskov gik ind under verdslig Styre, forlenede Frederik 2 det til en af sine Yndlinge, den mecklenborgske Adelsmand, Peder Reedtz, der s. A. tillige fik Sorø Kloster i Forlening. Samtidig begyndte en Ombygning, hvorved det gamle Kloster forandredes til et kongeligt Slot, thi Frederik 2, for hvem Antvorskov laa saare bekvemt, naar han paa sine stadige Rejser omkring i Landsdelene var kommen over Bæltet fra Nyborg, agtede selv at tage Stedet i Besiddelse. Dets Beliggenhed i de store, jagtrige Skove har vel ogsaa haft sin Betydning for ham.

I Anledning af Kongens Bestemmelse, at benytte Antvorskov som Kongebolig, lagdes det tidligere Hospital paa Klosteret ind under Slagelse Hospital, som samtidig af Antvorskov skulde nyde Vederlag for at føde og klæde 50 Lemmer og 12 Skolepeblinge. 1584 var Ombygningen — ved hvilken Kirketaarnet var blevet forsynet med et meget højt Spir — for saa vidt fuldendt, at Herredagen kunde holdes her i Juli Maaned, hvorefter

Ruiner fra Antvorskov.

Frederik 2 lod sin Søn Prins Christian (4) hylde i Ringsted. Prinsen sattes i August i Skole i Sorø, og Frederik 2, der i December for længere Tid tog Ophold paa Antvorskov, kunde herfra føre Tilsyn med sin Søns Opdragelse. I April 1585 udsteder han et aabent Brev, hvorved det under Straf af en færdig Okse forbydes at kalde „vort og Kronens Kloster Antvorskov“ ved Klosters Navn „eller ved andet Navn end vort og Kronens Slot, Antvorskov Slot“.

Antvorskovs Glansperiode som kongeligt Slot var kun kort. Den var forbi med Frederik 2's Død, som indtraf paa dette Slot 4 April 1588. Christian 4, hvis Nybygninger

Antvorskov Ruiner.

snart maatte stille Antvorskov i Skygge, opholdt sig kun her paa Gennemrejse og undertiden, naar smitsom Syge gjorde Opholdet andetsteds paa Sjælland utilraadeligt. 1689 holdtes af den Grund Herredagen paa Antvorskov. I Slutningen af Christian 4's Regering synes Antvorskov at være kommet i stærk Forfald, under Svenskekrigen 1657—60 blev det yderligere medtaget. Kirken blev lukket 1684, de kirkebesøgende henvistes til Skt. Peders Kirke i Slagelse. En bedre Tid syntes at oprinde for Antvorskov, da Frederik 4. 1703 ophøjede Godset til

et Grevskab for sin Elskerinde, den preussiske Gesandts Datter, Elisabeth Helena v. Viereck. Hun døde imidlertid Aaret efter, og i 1705 hendes Søn og Arving, Frederik. Antvorskov sank atter hen til sin rolige Tilværelse som Amtmandsbolig (i 1693 var nemlig de kgl. Lensmænd blevet afløste af Amtmænd). Frederik 4 indrettede senere Antvorskov til et af de 12 Rytteridistrikter. Kirken aabnedes paany 1722. Men 1774 solgtes Antvorskov, som de fleste andre Ryttergodser, tillige med Hovedgaarden Pebringe ved Auktion. Den nye Ejer Finansraad Koes, lod Kirken nedbryde og opførte af Materialet Gaarden Falkenstein i Stedet for det nedlagte Pebringe. 1794 solgte han det samlede Gods til Grev v. Dernath. 5 Aar senere blev Etatsraad Bruun Ejer af Antvorskov. Han delte Ejendommen i 4 Dele og solgte den i 1806. Det nuværende Charlottendal (med det nedlagte Augustendal) udgør de 2 Dele, den 3die er den endnu bestaaende Gaard, Idasgaard, den 4de Del (hvortil Slottet selv hørte) er atter udparcelleret, og 1816 nedbrød man de sidste Rester af det gamle Antvorskov.

Af Lensmænd paa Antvorskov nævnes Christian Friis (senere Chr. 4's Kansler) 1589—96, Ebbe Munk 1596—1620, Ernst Normand 1620—31, Wentzel Rothkirch 1631—55 og Hugo Lützwow 1656—93.

BYRAADET

VILHELM MELGAARD, Borgmester

f. 15 Febr. 1886 i Skive, S. af Bødker A. M. og Hustru Hansigne f. Knudsen, g. 1916 med Kirstine Nielsen, D. af Arbm. K. N., udl. Maskinarbejder, Formand f. Socialdemokratisk Ungdoms Forbund i Danmark indtil 1910, Medarbejder v. Vestsj. Socialdemokrat f. 1911, Redaktør af samme siden 1918, Formd. f. Arbejdernes Fællesbageri siden 1913, Bestyrelsesmedlem f. S. D. Forening og Kredsorganisation, Slagelse, Borgmester siden 1927.

Malermester GUSTAV AD. LINDBERG, Næstformand, Købmand P. KARGAARD THOMSEN, Direktør P. AXELSEN, Maler M. V. LARSEN, Bankdirektør A. DEICHMANN, Lærer FR. KNUDSEN, Telefonformand E. L. LAURSEN, Købmand CHR. LUNDBERG, Arbejdsmand L. P. NIELSEN, Murermester J. POULSEN, Tømrer CHR. E. ANDERSEN, Landinspektør N. J. PEDERSEN BONDE, Telegrafformand CHR. L. J. NIELSEN, Fru M. REFSLUND NIELSEN, Cigarmager A. BERG, Folketingsmand H. P. HANSEN.

H. P. HANSEN, Folketingsmand

f. 6 Oktbr. 1872 i Nykøbing Sj., S. af Ole H. og Hustru Kirstine, g. med Louise Nielsen, D. af Skræder Laur. N. fra Hillerød. Byrådsmedlem siden 1906, Borgmester i Slagelse fra 1917—27, Formand for Socialdemokratisk Forening i Slagelse siden 1902, Redaktør af Socialdemokraten fra 1902—19.

N. J. PEDERSEN BONDE, Landinspektør

f. 24 Febr. 1879 i Væggerløse, S. af Gaardejer N. P. B. og Hustru Marie Kirstine f. Jørgensen, g. 1906 med Kirstine Petersen, D. af Dampskibsfører P., Svendborg. Paa Landbohøjskolen 1899, Landinspektøreksamen 1904, Assistent i Randers 1905—07, Landinspektør i Slagelse 1907, Lærer v. Teknisk Skole fra 1913, Byrådsmedlem siden 1925.

M. V. LARSEN, Maler

f. 18 Novbr. 1872 i Slagelse, S. af Skræder J. V. L. og Hustru Amanda f. Hansen, g. 1897 med Anna Jensen fra Egeslevmagle. Formand f. Malernes Fagforening fra 1903—24, Hovedbestyrelsesmedlem i Malerforbundet fra 1915—25, Bestyrelsesmedlem i Arbejdernes Fællesbageri siden 1914, Skatteopkræver siden 1922, Byrådsmedlem siden 1917.

CHR. LUNDBERG, Købmand

f. 7 Septbr. 1867 i Svendborg, S. af Skræder L. B. L. og Hustru Marie f. Petersen, g. med Anna Mogensen. Etabl. 1900, Byrådsmedlem siden 1925, Formand for Handelsstandsforeningen siden 1927, Bestyrelsesmedlem i Velgørenhedsselskabet, Formand for Magnus Birks Legat.

A. BERG, Cigararbejder

f. 28 Febr. 1880 i Fredericia, S. af Former R. Th. B. og Hustru Sørine f. Nielsen, g. 1914 med Magdalene Jacobsen, D. af afd. Gaardejer J. i Ormslev, Formand for Tobaksarbejdernes Forbund i Danmark, Slagelse Afdl., Ligningskommissionsmedlem siden 1925, Byrådsmedlem siden 1926.

CHR. L. J. NIELSEN, Telegrafformand

f. 10 August 1888 i Karlebo, S. af Husejer Poul N. og Hustru Margrete Vilhelmsen, g. 1915 med Kristine Larsen fra Hemmershøj. Formand for Slagelse Fællesafdeling af Dansk Jernbaneforbund fra 1923—26, Byrådsmedlem siden 1925.

LAURITS EJNER LAURSEN, Telefonformand

f. 14 Marts 1888 i Horsens, S. af Slagteriarbejder Anton L. og Hustru Katrine f. Andersen, g. 1912 med Helga Marie Jensen. Ansat ved K. T. A. S. 1907, Telefonformand siden 1918, Byrådsmedlem siden 1921.

Ligningskommissionens Medlemmer er: Regnskabsfører JOH. MADSEN, Formand, Bryggeriarbejder P. V. E. HANSEN, Slagtermester S. A. RASMUSSEN, Portør V. V. THORSEN, Husejer N. CHR. POUENSEN, Farvehandler R. W. JENSEN, Gasværksformand CARL P. CHR. RASMUSSEN, Cigararbejder A. BERG, Købmand A. S. PETERSEN, Maskinmester J. P. CHRISTENSEN og Røgeriejer N. P. NIELSEN.

N. P. NIELSEN, Røgeriejer

f. 5 August 1886 i Gerløv, S. af Husmand Hans N. og Hustru Eriksine f. Skaarup, g. 1912 med Mary Petersen, Medlem af Ligningskommissionen.

CHR. C. P. RASMUSSEN, Gasværksformand

f. 29 Februar 1884 i Knudstrup, S. af Husmand Hans R. og Hustru Marie Sofie f. Kristiansdatter, g. 1912 med Karen V. Christine Petersen. Gasværksformand siden 1913, Medlem af Ligningskommissionen siden 1924.

SLAGELSE KOMMUNALE HJÆLPEKASSE

er stiftet 1907, da den frie Fattigkasse ophævedes. Hjælpekassen yder Hjælp til Selvhjælp, uden at dette betragtes som Fattighjælp, altsaa uden Fattighjælpsvirkning. Der skal af Hjælpesøgeren bevises, at denne trænger til Hjælp, og en Person kan kun faa denne hver 3die Maaned. Personer, der oppebærer Aldersrente, eller Enker, der faar Enkebørnsunderstøttelse, kan dog ikke faa Hjælp, undtagen Sygdom eller Erhvervsumulighed er til Stede. Siden Arbejdsløshedsunderstøttelsen ophævedes, har der naturligvis, paa Grund deraf, været betydelig større Udbetalinger end tidligere. I Regnskabsaaet 1927—28 er der i almindelig Hjælpekassehjælp udbetalt 120.000 Kr., til Skolebørns Bispising 5600 Kr. samt til Understøttelse af Arbejdsløse, i Tiden 1 April—31 Septbr. 1927, er medgaaet 60.000 Kr., af sidstnævnte Beløb refunderes de $\frac{2}{3}$ af Arbejdsløshedsfonden. Til Hjælpekassens Virksomhed er der af Kommunen ydet 120.000 Kr. samt Beløbet til Skolebørnenes Bispising, desforuden det Hjælpekassen tilkommende Beløb ved Andel i $\frac{1}{100}$ af Handel med faste Ejendomme og fra Politiet et mindre Beløb, indkommet ved Bøder.

Hjælpekassens Bestyrelse bestaar af: Fyrbøder L. P. LARSEN, Formand, Cigararbejder CHR. J. ANDERSEN, Næstformand, Fru ELISE JENSEN, Kasserer, HANS JENSEN, Fru KIRSTINE NIELSEN, Trikotagehandler V. POULSEN, Isenkræmmer H. KNUDSEN og Skomager C. M. SLOT.

L. P. LARSEN, Fyrbøder

f. 14 Decbr. 1866 i Vedskølle, S. af Husmand J. L. og Hustru Margrete, g. 1893 med Anna K. Hansen. Fyrbøder ved Gasværket siden 1907, Formand for Kedel- og Maskinpassernes Fagforening fra 1912—24, Bestyrelsesmedlem for Socialdemokratisk Forening, Formand for den kommunale Hjælpekasse siden 1921.

CHR. JEPSEN ANDERSEN, Cigararbejder

f. 5 Decbr. 1879 i Egtved, S. af Væver C. J. A. og Hustru Elisabet, g. 1901 med Pauline Michelsen fra Næstved. Næstformand i Tobaksarbejderforbundet i Danmark (Slagelse Afdl.) Bestyrelsesmedlem for Socialdemokratisk Forening, Næstformand i den kommunale Hjælpekasse, Bestyrelsesmedlem i Brugsforeningen og i Lejerforeningen.

ELISE KATRINE JENSEN, Fru

f. 2 Juni 1885 i Slagelse, D. af Marskandiser Carlsen og Hustru Kirstine f. Frederiksen, g. 1907 med Cigarfabrikant J. Chr. J. Kasserer for den kommunale Hjælpekasse siden 1921.

KIRSTINE NIELSEN, Fru

f. 16 Juni 1874 i Sverrig, g. 1910 med Landpostbud M. N. Formand for Plejebørns-tilsynet siden 1924, Medlem af Vægeraadet siden 1918, Bestyrelsesmedlem for den kommunale Hjælpekasse siden 1919.

CHR. MARKUSSEN SLOT, Skomagemester

f. 12 Jan. 1874 i Øsløs (Thisted Amt), S. af Vejmand Jens Peder S. og Hustru Kirsten f. Henriksen, g. 1899 med Marie Christensen. Bestyrelsesmedlem for Slagelse Sygekasse fra 1919—26, Bestyrelsesmedlem for den kommunale Hjælpekasse siden 1925.

I Slagelse er ansat en Forsørgelsesinspektør, under hvilken sorterer følgende Arbejde: Aldersrente, Reelle Fattigvæsen, Understøttelse uden Fattighjælpsvirkning, Sindssyge, Aandsvage, Invalidere, Kronisksyge, Vanføre, Tuberkulose, Plejehjælp og Jordemoderhjælp m. m. Til denne Stilling er yderligere knyttet et stort Arbejde med at udstede Attester og med Administrationssager, Plejhjem og Vægeraad.

F. V. MARTENSEN, Forsørgelsesinspektør

f. 22 April 1870 i Slagelse, S. af Snedkermester P. M. og Hustru Jensine f. Christensen, begge afdøde, g. 1894 med Marie Mogensen fra Vanløse D. af Gaardejer M. Fabrikant i Slagelse indtil 1911, Sogneraadsmedlem og Sekretær v. Skt. Peders Landsogn, fra 1899 - 1908, Værgeraadsmedlem fra 1911, Forsørgelsesinspektør siden 1911.

Sorø Amt har 3 Skattekrede, deraf omfatter Slagelse Kredsen 15 Sogne og 2 Byer, nemlig: Skt. Mikkels Landsogn, Skt. Peders Landsogn, Kirkestillinge Sogn, Taarnborg, Boeslunde, Kindertofte, Heininge, Gudum, S. Nordrup, Sorterup-Ottestrup, Slotsbjergby-Sludstrup, Bromme, Munkebjergby, Lundforlund-Gjørlev og Slagelse samt Korsør.

Slagelsekredsens Bestyrelse er: Gaardejer CHR. HEDEBO, Hyllerup, Cigarmager V. CHRISTENSEN, Slagelse, Borgmester GREVSEN, Korsør, og Skatteraadformand JULIUS ESKEBJERG.

JULIUS ESKEBJERG Skatteraadformand

f. 5 Jan. 1866 i Fauerso i Holbæk Amt, S. af Boelsmand O. Sørensen. Arbejdet som Maskinist i 27 Aar, derefter været Landmand, ejet Grønthøjgaard i Flakkebjerg og sidst en Gaard i Landsgrav. Gentagende Gange været Venstres opstillede Kandidat til Rigsdagen, Skatteraadformand siden 1920, været knyttet til Styrelserne, som Sogneraadformand og lignende, i de forskellige Byer hvor J. E. har været.

VILHELM CHRISTENSEN, Cigararbejder

f. 28 Juli 1879 i Odense, S. af R. C. og Hustru Luise f. Jørgensen, g. 1904 med Martha Jørgensen fra Odense. Været knyttet til Tobaksarbejderforbundet i Slagelse fra 1904 - 24, og beklædt Formands- og Kassererposten, i Ledelsen for Vestsjællands Socialdemokrat i ca. 15 Aar, Medlem af Ligningskommissionen fra 1910 - 17, Skatteraadsmedlem siden 1926.

SLAGELSE HOSPITAL OG KLOSTER

har sin Oprindelse fra et Helliggeisthus, der oprindelig er skænket af en Slagelseborger, Knud Nielsen, det nævntes tidligst 1372 og var oprindelig Hospital for Egnens Syge og Fattige. I Aaret 1541 knyttedes det til St. Jørgensgaard, (et Asyl for Spedalske) der havde sin Oprindelse fra det 13 Aarhundrede. I Tidernes Løb har Slagelse Hospital, som Helliggeisthuset benævnedes fra Slutningen af det 16 Aarhundrede, foretaget betydelige Udvidelser, der har gjort det til en anset Stiftelse.

Da Stiftelsens Formue stadig forøgedes, og da det gamle Hospital ikke kunde udvides, oprettedes ved kgl. Reskript af 1857 en ny, særegen Stiftelse „Slagelse Kloster“.

„Hospitalet“ paa Bredgade afgiver nu Bolig for ældre Personer, der optages fra hele Landet. De fleste hører til Borger- og Haandværkerstanden.

Foruden fri Bolig, Lys, Varme, Vask, Medicin og Lægehjælp ydes der hver 3 Kr. ugentlig, desuden 3 Pd. Brød ugentlig, og de mest svagelige Middagsmad 2 Gange ugentlig.

„Klosteret“ ved Bjergbygade afgiver Bolig for 50 Kvinder af den dannede Middelstand, hvoraf i Reglen 35 ugifte og 15 Enker eller Koner, der uden egen Skyld er forladte af deres Mænd, 45 Aar gamle og af uplettet Rygte. Foruden fri Bolig, Brændsel, Medicin og Lægehjælp ydes for hver 200 Kr. aarlig for de 3 Fjerdedele og 160 Kr. for den ene Fjerdedels Vedkommende.

Klosterforstander er: A. HELMER, Klosterlæge: Overlæge E. SAUGMAN, Økonoma Frk. MARIE GUDME, Sygeplejerske: Frk. ANNA HEMMINGSEN.

MARIE GUDME, Økonoma

f. 18 Febr. 1876 i Ormslev, D. af Provst Ivar de Hemmer Gudme og Hustru Marie f. Larsen. Økonoma ved Slagelse Kloster.

ANNA HEMMINGSEN, Sygeplejerske

f. 25 Marts 1876 i Torkelstrup (Sjælland), D. af Gaardejer Chr. H. og Hustru Bodil f. Pedersdatter. Sygeplejerske i Vordingborg fra 1910—18, Sygeplejerske ved Slagelse Kloster siden 1918.

SLAGELSE PRIVATE MELLE- OG REALSKOLE

er grundlagt, som Pigeskole, i Aaret 1881 af Søstre Marie og Luise Brauner. Skolen begyndte med 6—8 Elever og holdtes i Faderen, Pastor Brauners Hjem. Efter som Tiden gik, udviklede Skolen sig, og 1899 besluttede man at opføre Skolebygningen i Frederiksgade, og i 1900 toges den i Brug. Frk. Marie Brauner døde i 1907, og forskellige Vanskeligheder, dels den nye Skoleordning og dels Frygt for økonomisk ikke at kunne gennemføre Skolen, førte til, at man overdrog og solgte denne til nogle interesserede Parter, og det Tilbud, der var givet Frk. B. som Adjunkt ved Horsens Latinskole, tog hun imod. Hr. Callisen Dyhr valgtes da i 1907 til Leder og Bestyrer. Skolen omlagdes til Dreng- og Pigeskole og havde i 1907 et Elevantal af 130, medens den i 1928 har 280 Elever. Skolen rummer 10 Klasseværelser, Sløjdsal, Gymnastiksal og Afdeling for Fysik og Naturlære. Der forefindes yderligere et Elevbibliotek, der er stiftet 23 Septbr. 1916 og tæller 780 Bind. Dette er i Tidsrummet 1927—28 benyttet af 145 Elever med et Udlaan af 2382 Numre. Skolen raader endvidere over en naturhistorisk og en fysisk Samling. Der er ansat 5 Lærere

og 5 Lærerinder. Skolen bestaar af: Børnehave, Underskole paa 4 Klasser, Mellemskole 4 Klasser samt Realklasse. Skolens Bestyrelse bestaar af: Hr. Kredslæge MAURITZEN, Hr. Forretningsfører P. PEDERSEN, Hr. Sagfører P. CHR. PETERSEN, Hr. Redaktør, cand. jur. W. PETERSEN, Hr. Sadelmagermester SCHMIDT, Fru INGEBORG SØRENSEN, Charlottendal og Fru IDA THORBEK.

Skolen er tildelt følgende Tilskud: Undervisningsministeriet ialt 15470 Kr. foruden Alders- og Forsørgertillæg til Lærerpersonalet, Slagelse Kommune 1200 Kr. (deraf Halvdelen til Fripladser), Sparekassen for Slagelse og Omegn 744 Kr. (i Form af Fripladser) og Sorø Amts Skolefond 500 Kr.

I Aaret 1927—28 har Skolen ydet 37 hele og 17 halvø Fripladser.

H. CALLISEN DYHR, cand. theol., Skolebestyrer

f. 26 April 1874 i Aalborg, S. af Bankdirektør E. Dyhr og Hustru Henriette f. Callisen, g. 1908 med Clara Estrup, D. af Postmester E. Student fra Aalborg Katedralskole, cand. theol., Huslærer i Frankfurt a. M., Lærer ved Realskolen i Nykøbing paa M., Skolebestyrer i Slagelse 1907. Formand for Kredsbestyrelsen i Sorø Amt for Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse, Bestyrelsesmedlem i Slagelse Tuberkulose Station. Østrigs Røde Kors Ærestegn med Krigsdekoration.

SLAGELSE TEKNISKE SKOLE

Skabelsen af en teknisk Skole i Slagelse er en gammel Tanke, allerede i Aaret 1830 gjordes der Forsøg paa at skabe en saadan.

Landinspektør Otto Madsen skriver i Skolens 20nde Aarsberetning (1886) følgende:

Det første Forsøg gjordes i 1830 af Artillerimajor og Landinspektør Henning Pedersen, (f. 1775 d. 1837) efter at han siden Aaret 1825 med Held havde drevet en Tegneskole i Rønne. Her i Byen gik det kun smaat, skønt Autoriteterne for Skolevæsenet nærrede Interesse for Sagen, hvad der bl. a. fremgaar af en Skrivelse af 22 Febr. 1830 fra Sorø Amts Skoledirektion, hvori denne anmoder Kommissionen for Slagelse Skolevæsen om „behageligen at ville tage under Overvejelse, hvorledes Tegneskolen i Fremtiden kunde sættes i fast Forbindelse med Borgerskolen“. Pedersen ledede selv Skolen fra Juli til Oktober 1830, hvorefter den overgaves til en Komite, der holdt den gaaende med aarlig Assistance fra Skoledirektionen, indtil den endelig i Aaret 1838 blev ked af det hele og i Skrivelse af 20 Decbr. 1838 til Skoledirektionen udtalte „Interessen for denne Undervisning er aftagen, idet de Mestre, der havde burdet ledet deres Haandværkslærlinge herhen, under en vistnok ubetimelig Travlhed eller utilbørlig Sorgløshed holdt dem tilbage“, Komiteen foreslaar derfor, at Skolen hæves som saadan og lægges ind under Borgerskolen, som en særlig Klasse. Paa den Maade fik Tegneundervisning Indgang i Borgerskolen. Det næste Forsøg gjordes i Vinteren 1855—56 af den da eksisterende Forening til at fremme Haandværk og Industri i Slagelse af 20 April 1855. Paa Kobbersmed Ravns Forslag vedtoges nemlig paa en Generalforsamling den 30 Novbr. 1855 at oprette en Aftenskole for Haandværkere. Denne Skole førte i 2 Vintre, med henholdsvis 33 og 24 Elever, en kummerlig Tilværelse og afsluttede i Foraaret 1857 sin Virksomhed. Det tredie Forsøg blev gjort i Efteraaret 1860, da nogle Mænd traadte sammen for at danne en „Forening for en Aftenskole“. I 1861 var Lovene for Foreningen færdige og vedtagne, og Skolen blev sat i Gang i Borger- og Friskolens Lokaler. Bestyrelsen bestod af 9 Medlemmer nemlig: Rektor Schow, Pastor Richter, Købmand Grønvold, Købmand V. Lauritzen, Blikkenslager Dann, Skomager Korfitzen, Maler Jensen, Snedker Peytz og Murermester

Petersen. Skolens Lærere blev Rektor Schow, Pastor Richter, Lærer Vedel og Tegnelærer Just-Hansen. Tilgangen var straks meget betydelig, nemlig henved 100 Elever. Undervisningstiden var fra 1 Oktober til 31 Marts, to Gange ugentlig, to Timer hver Aften. I den øvrige Tid af Aaret en Gang ugentlig i to Timer.

Da Skolens Indtægter, der bestod af Kontingent fra Foreningens Medlemmer, 3 Mk. aarlig for hvert Medlem og Elevernes Vederlag, der var 8 Mk. for hver Lærling og 2 Rdl. for hver Svend, tillod det, blev det bestemt at antage lønede Lærere til næste Aars Kursus, saa meget mere som Skolen erholdt en Understøttelse af 50 Rdl. aarlig i 3 Aar, af det Reiersenske Fond.

Allerede i 1862 drøftede man et Forslag om Tilvejebringelse af et fælles Forenings- og Tegneskolelokale og 1863 fik man bevilget 50 Rdl. af Statskassen, efter Andragende fra Haandværker- og Industriforeningens Bestyrelse.

Elevantallet gik imidlertid stadig nedad og Bestyrelsen besluttede da i 1866 at overdrage Skolen til Haandværker- og Industriforeningen, i Haab om paa den Maade at vinde Fremgang. Den 18 Septbr. 1866 vedtog Bestyrelsen for H. & I. Foreningen at overtage Skolen.

Denne fik en Bestyrelse paa 5 Mand og disse udstedte et Opraab til Haandværkere i Byen om at opmuntre Svende og Lærlinge til at indtræde i Skolen, dette førte til et Elevantal af ca. 90. Der blev antaget 3 Lærere og Overlærer Hoffmann ved Borger- og Friskolen blev antaget som Forstander. Man begyndte nu at tale om at faa egne Lokaler og dette førte til at der i 1867 opnaaedes 2 rummelige Skolestuer i den gamle Latinskole. Inventaret var nyt og godt indrettet og Kommunen gav gratis Gasbelysning. I 1871 skiftede Skolen Forstander, idet Overlærer Hoffmann frasagde sig Hvervet og i hans Sted antoges Tegnelærer, Fotograf Sander Nielsen, der fra 1866 havde været Lærer ved Skolen. Da det stadig kneb med Pladsen og man maatte flytte flere og flere Klasser over paa Realskolen, besluttede man at indrette Skolelokaler i Kælderen i den nye Ejendom i Bredegade, som H. & I. Foreningen havde købt i 1877. Landinspektør Otto Madsen afløste imidlertid Sander Nielsen som Forstander. Otto Madsen virkede ivrigt for Skolens Trivsel og i hans Forstanderperiode modtog Skolen forøget Tilskud fra Indenrigsministeriet og fik ved Støtte fra Kultusministeriet, Teknisk Selskabs Skole og Vallø Stift anskaffet en Mængde Hjælpemidler til Brug ved Undervisningen i de forskellige Fag. I Skrivelse af 2 Maj 1891 tilbød Staten at yde et Tilskud paa 20.000 Kr. til Opførelse af en ny Skolebygning, Kommunen skænkede beredvilligt en Grund ved Smedegades Park, og Arbejdet paabegyndtes straks. Grundstenen blev lagt den 10 Septbr. 1891 og den 18 Decbr. paafølgende Aar fandt den højtidelige Indvielse Sted. I Skoleaaret 1895 – 96 grundlagdes en Bogsamling for Lærlinge, som i 1910 naaede 500 Bind, denne oprettedes dels ved Gaver, og dels ved Tilskud fra H. & I. Foreningen.

Den 8 Oktbr. 1906 døde Forstander Madsen af en Hjernesygdom og Kommunalærer S. A. BACH valgtes til hans Efterfølger. Skolen udviklede sig stadig og raader nu over 20 Lærere. Der holdes jævnlig Foredrag for Eleverne og Skolens Undervisning er paa Højde med det bedste, der ydes af den Art.

S. A. BACH, Lærer og Forstander

f. 2 Marts 1862 i Udbygvorde ved Randers, S. af Landmand A. S. B. og Hustru Marie f. Bjerring, (begge afd.) g. 1900 med Helga Hansine Sørensen, D. af Klædehandler S. i Slagelse. Lærereksamen fra Skaarup Seminarium, særlig Tegneuddannelse, Elev paa Professor H. Torps Malerskole, 1886 Tegnelærer ved Borgerskolen, 1896 Lærer ved Teknisk Skole, 1906 Forstander, siden 1918 Lærer ved Statens Kridttegnings Kursus i Slagelse, afholder Lærer-Kursus om Sommeren, Medlem af Svendeprovekommissionen, Bestyrelsesmedlem for Sjællands Stifts Teknisk Skole.

SLAGELSE BIBLIOTEK

CENTRALBIBLIOTEK FOR SORØ AMT

Den første Begyndelse til Slagelse Bibliotek foregik i Efteraaret 1897, hvor et Udvalg bestaaende af Pastor M. Brøndsted (Formand), Landbrugskonsulent Bing (Kasserer), Fabrikant V. Lange, Overlærer Gertz, Realskolebestyrer Axel Jensen, Cigarmager Westergaard og Redaktørerne Chr. Jensen og Hans Jensen udsendte et Opraab om Støtte til Opretelse af et Folkebibliotek for Slagelse og Omegn, hvis Opgave skulde være at aabne Adgang for alle Klasser af Befolkningen til at laane underholdende, belærende og opbyggelig Litteratur samt indrette en Læsestue.

Tanken vandt Tilslutning, og 16 Decbr. 1898 aabnedes Biblioteket sine første beskedne Lokaler i Skt. Mikkelsgade. Lærer Thorsen var dets første Bibliotekar.

I 1909 overtog Lærer Lauridsen Hvervet, og Biblioteket, der en Tid havde været i „Sorø Amtstidendes“ Lokaler, henflyttedes 1911 til Lærer Lauridsens Lejlighed i Smedegade, hvor det var, indtil det 1915 henflyttedes til Østre Borgerskole. Kun 2 Klasseværelser stod her til Raadighed. I 1922 oprandt imidlertid lysere Tider for Biblioteket, da det henflyttedes til det gamle Ting- og Arresthus Lokaler paa Løvegade, idet den gamle Bygning, opført i 1843, nyindrettedes til Bibliotek, saaledes at der nu er Udlaan, Læsesal, Kontor, Entre og W. C. i Stueetagen, Børnelæsesal, Studieværelser og Foredragssal paa 1. Sal og Bogmagasin og Portnerlejlighed paa 2. Sal. Den tidligere Fangegaard er omdannet til en smuk Bibliotekshave, der er offentlig tilgængelig.

Virksomheden fik nu en rivende Udvikling, og nye Felter droges ind under Bibliotekets Virkeomraade.

Fra 1922—24 var Hr. Kaae Bibliotekar, han afløstes 1924 af Bibliotekar Gudme, og ved dennes Bortrejse i Sommeren 1927 ansattes Bibliotekar Favrholt, Hjørring.

Bibliotekets Bogbestand er nu ca. 15000 Bind. Udlaanet er aarligt ca. 65000 Bind, og Læsesalene besøges aarlig af ca. 25000 Voksne og Børn.

Udlaanet af Faglitteratur er gratis for Beboere i Slagelse By og Sorø Amt. Udlaanet af Skønlitteratur er gratis for Beboere i Slagelse By og de Kommuner der yder Tilskud til Biblioteket.

Adgangen til Læsesalen er gratis for alle.

Bibliotekets Bestyrelse bestaar af: Byraadsmedlem Lærer FR. KNUDSEN, Formand, Folketingsmand H. P. HANSEN, Borgmester, Redaktør VILH. MELGAARD og Øjenlæge Dr. WEEKE.

Bibliotekets Personale er: Bibliotekar B. FAVRHOLDT, samt Assistenterne Fru A. LAURIDSEN, Frøken M. JENSEN og Frøken E. JENSEN.

Bibliotekets Udlaan er aabent fra Kl. 11—12 og fra 15—20.

Læsesalen for Voksne er aaben fra Kl. 10—22 og Børnelæsesalen fra Kl. 15—18.

LILLE ANTVORSKOV

er opført i 1776 paa en Grund, der har tilhørt den tidligere Frue Kirke. Siden 1848 har Amtsstuen haft sine Lokaler og Amtsforvalteren sin Bolig her.

1917 overgik hele Gaarden til Politibetjent Jensen, der atter solgte den i 1919. Senere deltes den, og den udstykkede Del ombyggedes med en Etage, ligesom den store, gamle Indkørsel blev fjernet, og der blev anlagt Vej igennem den delte Gaard. Den ikke ombyggede Del, hvori Amtsstuen findes samt 2 andre Boliger, var paa Tvangsauktion i Aaret 1924; den købtes da igen af Politibetjent Jensen, og han ofrede Istandsættelse af denne, saaledes at det gamle „Lille Antvorskov“ nu fremtræder som et smukt og stateligt Minde om Bygningskunst fra det 17 Aarhundrede.

SLAGELSE LÆRDE SKOLE

Naar denne Skole er grundlagt, vides ikke med Nøjagtighed, men forinden den af Kong Frederik den 2dens Fundats om Slagelse Skole og Hospital foreligger, har der været Skole i Slagelse i Aarhundreder. Dette lader sig ikke nægte, men med Nøjagtighed at beskrive dette og bevise dette er ikke muligt. Det Materiale, man besidder om dette, gaar væsentlig ud paa Hospitaler ved Antvorskov og Slagelse, ligesom dette er betegnet til den kristne Menigheds Bedste. Forskellige gamle Skrifter kunde tyde paa, at Skolen modtog Hjælp fra det gamle Skt. Jørgens Kloster og fra Antvorskov. At der før Reformationen har været Skole i Slagelse, bevises ved, at den berømte Dr. Niels Hemmingsen har været Discipel i Slagelse Latin Skole Aar 1534. Dette siger bl. a., at denne Skole har staaet højere i Anseelse end Skolerne i Nakskov og Næstved. Om Skolens Historie indtil 1585 er meget ringe overleveret. Sandsynligvis er disse Akter og Protokoller brændte ved en af de mange Ildebrande i Byen. De ældste Regnskaber, der er bevarede, henviser til Aaret 1663. Et Fundats af Kong Kristian den 3die, dateret Skt. Margrethe Dag 1551, viser, at der ved dette er skænket Skolemesteren Heininge Sogns Kirketiende. I en Periode er der fra Antvorskov blevet ydet Hjælp til fattige Børns Skoleundervisning i Slagelse. Ved Antvorskovs Klosters endelige Afgørelse i 1580 blev det bestemt, at 12 Disciple skulde holdes, og desforuden blev der ved Kirkeordinansen 1537 sørget for, at Degnetjenesten kunde besørges af Skoledisciple.

Skolens egentlige Historie begynder 24 Oktober 1585; paa denne Dag funderer Kong Frederik den 2den Skolen i Forbindelse med Slagelse Hospital ved Kongeligt Gavebrev.

Skolebygningen, der er beliggende ved Skt. Mikkel Kirkegaard, var forhen en Kirkelade, men blev af Kong Kristian den 4de i Henhold til Bestemmelse af 11 Septbr. 1616, givet paa Skanderborg Slot, bestemt til Skolehus. Opførelsen af denne Bygning menes at være sket i Aaret 1554.

Kong Kristian den 4des Bestemmelse viser, at vi her staar overfor den høje Bygherre selv, idet alle Enkeltheder angaaende Bygningens Indrettelse og Opførelse, indtil de mindste Detailler, er angivet i denne.

Aaret 1809 blev der for Hospitalets og Skolens fælles Regning købt en Bygning til, og denne indrettedes til Læseværelser og Rektorbolig. 1827 udvides disse og forandres, og der opføres en ny Bygning til Brug for Gymnastikundervisningen. Af kendte danske Mænd, der har været Disciple i denne Skole, kan nævnes: B. S. Ingemann og H. C. Andersen.

Det fra Branden tiloversblevne af den gamle Skole benyttes nu som Politistation.

Slagelse nuværende kommunale Skolevæsen raader over 3 store Skoler, nemlig: Vestre Skole, hvortil er knyttet Overlærer R. STOUGAARD samt 12 Lærere og 12 Lærerinder, Østre Skole, der ledes af Overlærer TH. H. HENRIKSEN samt 11 Lærere og 9 Lærerinder, Realskolen med Overlærer A. G. ANDERSEN og 7 Lærere og 2 Lærerinder.

SLAGELSE ELEKTRICITETSVÆRK

er opført af Slagelse Kommune i Aaret 1909. Dette er beliggende paa S. Stationsvej. Allerede fra 1893 var Slagelse forsynet med elektrisk Lys fra et privat Værk. Dette var beliggende paa samme Vej. Arkitekt K. N. Larsen opførte den ny Bygning, og Indvielsen fandt Sted den 1 Oktbr. 1909. Værket raader over 5 Maskiner med en samlet Effekt paa 1650 H. K. Disse er fordelt saaledes og anskaffede i nedennævnte Aar:

1909	2 Stk.	Dampmotor	à 180 H. K.
1913	1 Stk.	do.	250 H. K.
1920	1 Stk.	Dieselmotor	440 H. K.
1925	1 Stk.	do.	600 H. K.

Maskinhallens Rumflade var 230 □ mtr., dennes Forlængelse i 1920 forøgede Fladen til 340 □ mtr., eller cirka 50 % større. Matrikel Arealet er 3168 □ mtr., deraf bebygget 1224 □ mtr. Det gamle Værks Netareal anvendes.

Værkets Bestyrer er Hr. HALLENBERG, der er født den 24 Septbr. 1879 i København, S. af Skrædermester H. og Hustru Mathilde f. Dølpher, g. 1905 med Dagmar Pedersen fra København. Lærling til 1897, paa Skolen for Skibsbygning og Maskinværkstedet paa Orlogsværftet 1897—1901, Maskinassistent i Flaaden fra 1901—05, Prøvemester paa A/S Atlas 1905, Elektricitetsværksbestyrer i Slagelse siden 1909.

SLAGELSE VANDVÆRK

er planlagt og udarbejdet af Ingeniør T. A. English, paabegyndt 1888 og taget i Brug Aaret efter. Det er beliggende ved Kalundborgvejen. Dengang Værket anlagdes, var Vandstanden saa høj, at man anvendte Hævertledning ind til Vandværket og foretog Oppumpning ved Gasmaskiner, senere anlagdes Dampmaskiner. Gennem Aarene er foretaget flere Ombygninger og nye Boringer, f. Eks. Emp. Udvidelsen 1913—14, Dybbrøndsborning til 38 Mtr. foretoges i 1908, 1912, 1914 og 1918 samt senest i 1928. Aaret 1925 anskaffedes en Damp turbine, og Slagelse er den første By herhjemme, der anvendte en saadan, dennes Kraftudøvelse er man særdeles tilfreds med — trods det, at man stod meget skeptisk ved Anskaffelsen. Vandværket spænder over et Ledningsnet paa 27 Km. Trods de mange ny

Boringer ligger Vandstanden saaledes, at man maa oppumpe fra 20 Mtrs. Dybde. Fra Aaret 1918 til 1928 er Vandstanden sænket med 6 Mtr. Maskinhallen er 200 □ mtr. og har 2 Dampmaskiner, 1 Damp turbine og 1 Luftkompressor. Vandet hæves ved komprimeret Lufttryk. Slagelse Vandværk blev i 1925 forandret til Dampanlæg. Foruden Bestyrerbolig findes paa Værket Boliger for Undermaskinmester og Fyrbøder.

JOHANNES P. HOLBECH, Vandværksbestyrer

f. 30 Juli 1873 i Svendborg, S. af (afd.) Frederik W. H. og Hustru Amalie Christine f. Ploug, g. 1903 med Christine Albertsen fra Karrebæksminde. Uddannet som Kleinsmed, Maskinisteksamen og sammes udvidede Tillægsprøve i Elektroteknik, sejlet i 24 Aar, deraf fra 1914—17 paa Oversøiske Ruter, fra 1918 Vandværksbestyrer i Slagelse.

SLAGELSE GASVÆRK

opførtes i 1856 ved Hjælp af et Laan i Ringsted Sparekasse paa 50.000 Rdl., de første Forhandlinger angaaende Oprettelsen førtes i samme Aar og blev saaledes hurtigt realiseret. Før denne Tid havde Byen udelukkende været oplyst ved Tranlamper, ja i Aaret 1820 var det saa smaat at der kun fandtes en Lampe i Byen, og den var ophængt paa Byens Raadhus. I Aaret 1867 indrettede Værket egne Værksteder til Reparation af Maalere, og i 1868 anskaffedes 5 nye Retorter. I 1926 byggedes en ny Gasbeholder til 4000 Kubikm.

F. G. KRAGH, Gasværksbestyrer

f. 3 Jan. 1878 i Aalborg, S. af Købmand O. B. K. og Hustru Jensine f. Jensen, g. 1905 med Christine Andersen fra Aalborg. Maskinisteksamen 1899, ansat i D. F. D. S. fra 1899—1905, Maskinmester i København fra 1905—08, Gasværksbestyrer ved Taastrup Gasværk fra 1908—14. Ansat i Slagelse siden 1914.

SLAGELSE BADEANSTALT

er beliggende paa S. Stationsvej, der hvor forhen Gasværket laa, den er bygget i 1907 og rummer 5 Karbade, 12 Halvrusser og Dampbade samt 10 Styrtebade. Personalet bestaar af Bademesteren, Baderske, Kassererske og Elev. Der forefindes Tjenstbolig for Bademesteren. Anstalten var i 1927 besøgt af 42.000 Personer. Vandet faas fra Elektricitetsværket. Bygningen er opført af Arkitekt K. Larsen og indeholder moderne og smukt indrettede Lokaler.

CHR. SØRENSEN, Bademester

f. 1 Febr. 1893 i Førslev, S. af Kleinsmed Chr. S. og Hustru Josefine f. Fryd., g. 1919 med Marie Christiansen. Maskinuddannet, Kasserer og Formand i Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening fra 1921—26, Bademester ved Slagelse Badeanstalt fra 1 Jan. 1926.

SLAGELSE ASYL

er grundlagt i 1867 af afd. Borgmester og Byfoged Lassens Enke, Anna Marie Lassen f. Ødgaard. Bygningen er opført i 1869. Antallet af Børn der besøgte dette var i 1891 ca. 98 pr. Maaned, i 1900 naaedes 114, medens 1928 kun opviser en Søgning af 56 Deltagere. Asylet følger den i danske Børnehaver og Asyler kendte Undervisning. Bestyrerinde er Frk. KIRSTINE NIELSEN. Komitéen der styrer Asylet bestaar af: Fabrikant LANGE, Provst MØLLER og 16—18 Damer, der assisterer ved Indsamlinger, Syaftener og lignende.

KIRSTINE NIELSEN, Bestyrerinde

f. 2 Febr. 1889 i Ondsild ved Hobro, D. af Gaardejer A. N. og Hustru Else f. Mortensen, ansat paa Julemærkesanatoriet ved Kolding fra 1912—16, Oldfrue paa Ungdomshjemmet Braaskovgaard, ved Sorø Sygehus, og siden 1923 Asylbestyrerinde i Slagelse.

DE GAMLES HJEM

er bygget af Arkitekt Larsen og indviet 1 Oktbr. 1907. Efter Tilbygningen i 1928 rummer det 40 enkelte samt 6 dobbelte Værelser. Bygningen er absolut moderne og praktisk opført. I den ny Tilbygning findes Baderum, det nye Køkken, Anretterværelse og Tekøkken. Økonomaens Bolig er i Kælderen i den gamle Fløj, den synes at være den mindst hyggelige i hele Hjemmet, overalt findes Centralvarme og varmt Vand. De store lyse Værelser og brede Gange giver dette et hyggeligt og frisk Opholdssted for Beboerne. Bygningen er beliggende paa Sorøvej og omgivet af et lille Parkanlæg.

MAREN MADSEN, Økonoma

f. 3 April 1866 i Kirkestillinge, D. af Jens Madsen og Hustru Kirstine f. Mauritzen. Efter fleraarigt Ophold i Amerika blev Frk. M. ansat som Økonoma ved De Gamles Hjem i Slagelse 1907.

FORSØRGELSESHJEMMET AF 18 JUNI 1927

er beliggende bag Sygehuset. Bygningen rummer 2 Etager samt Tagetage og Kælder, og er indrettet saaledes: Kælderen indeholder Værksteder, Vaskerum, Badeværelse, Fyr-anlæg m. m., Stuen, Køkken, Spisesal samt Beboelse for Forvalteren. I den ene Fløj er Beboelse for kvindelige Personer. Paa 1ste Sal er 2—4 Mands Sovestuer. Der er Plads til 16 Personer, hvilket ikke altid er tilstrækkeligt. Dette nye Hjem for Hjemløse er ubetinget udmærket i sin Indretning og trods de mangeartede Personer, der kommer her, er det gennemført pænt og renligt. Alt udendørs Arbejde, saasom Haveanlæg, Reparationer, Maling o. s. v., udfører de Arbejdsløse under deres Ophold paa Hjemmet. Hjemmet ledes af CHR. JENSEN.

CHRISTIAN JENSEN, Bestyrer

f. 26 Febr. 1884 i Skørpinge ved Flakkebjerg, S. af Træskomand Hans J. og Hustru Kirstine f. Nielsen, g. 1911 med Albertine Frederiksen. Formand for Husmandsforeningens Planteavl's Fremme, Slagelse Kreds og for Landøkonomisk Ungdomsarbejde i samme Kreds. Leder af Forsørgelsehjemmet siden 1927.

SLAGELSE KOMMUNALE SYGEHUS

Paa et højtliggende Terræn i Slagelses østlige Udkant og ved Byens mest yndede Promenade — Skovstien — ligger Slagelse kommunale Sygehus, eller rettere det Komplex af Bygninger hvoraf denne Institution nu bestaar. Fra et primitivt, uhygiejnisk og utidsvarende lille Provinssygehus er Institutionen i Løbet af 5 Aar forandret til et ret stort og velindrettet Sygehus, som i enhver Henseende staar paa Højde med de bedste i vore Proviinsbyer.

Byens ældste Sygehus, som blev opført 1857, var i Tidens Løb blevet udvidet 2 Gange. Det blev skaaret igennem af den nye Vej, som fra Parkvej strækker sig omtrent i Vest-Øst ud til Sygehushavens yderste Grænse. Den ældste Del som laa til højre for Vejen er nu nedrevet, medens Størstedelen af de to „Tilbygninger“, der har faaet Lov til at blive staaende, anvendes som Infirmeri for Byens Soldater, idet Kommunen dog har beholdt et Par Lokaler i den søndre Gavl, til Kontor for sit Sygehus. Længere fremme, paa begge Sider af Vejen, ligger de nye Bygninger, straks til højre Inspektørboligen, dernæst Epidemisygehuset og yderst det medicinsk-kirurgiske Sygehus. Paa venstre Haand har man Overlægeboligen, Køkken- og Vaskeribygningen og yderst Ligkapellet. Lige for Vejen ser man Slagelse Lystskov, imellem hvis Trækroner man netop kan skimte Skorstene paa den derværende Pavillon.

Det medicinsk-kirurgiske Sygehus, der blev taget i Brug den 1 Juli 1920, bestaar af Kælder og 3 Etager. I Kælderen er bl. a. indrettet Lysbad og Bolig for Portørerne samt nogle Depotrum, ligesom Kedlerne til Opvarmning og til Varmtvandsforsyningen er anbragt

her. Stueetagen anvendes særlig til mandlige og 1ste Sal til kvindelige Patienter. Med sine brede og lyse Gange, der i Retningen Vest-Øst strækker sig gennem hele Bygningen, gør de to Afdelinger et venligt Indtryk. Sygestuerne vender næsten alle mod Syd. I Kvistetagens Midterparti findes fire Enestuer, saaledes at der paa disse Afdelinger bliver ialt 30 Sygestuer med 68 Senge.

Ved Hovedindgangen i Stueetagen ligger Forbindsstuen og paa 1ste Sal, i vestre Gavl, har Overlægen Kontor, overfor hvilket Operationsafdelingen er beliggende. Denne Afdeling bestaar af Forstue og 2 Operationsstuer samt Sterilisationsrum og Badeværelse for Lægerne. I begge Etager er der Tekøkken med Mad-Elevator til Kælderen, Badeværelse og Skyllerum med W. C. samt Værelse til Afdelingssygeplejersken, Linnedepot og faste Medicinskabe, indbygget i Væggen mod Gangen. Den østlige Ende af Gangen anvendes i begge Etager som Dagligstue for opgaende Patienter, og der er herfra Adgang til Loggiaen, hvor der er Plads til Anbringelse af Patienter, som skal have Ophold i fri Luft. I den vestlige Ende af Kvistetagen er Røntgenklinikken anbragt, og der findes Boliger for Reservelægen og for Oversygeplejersken. Den østlige Ende af denne Etage rummer Afdelingen for Hud- og Kønssygdomme med ialt 12 Senge. Endelig er der i Kvistetagen indrettet Laboratorium.

Foruden den monumentale Hovedtrappe, hvortil man kommer igennem Vestibulen ved Hovedindgangen mod Skovstien, fører en Bagtrappe igennem alle Etagerne, og der findes desuden i Bygningens vestre Gavl en Elevator til Transport af Patienter.

Epidemisygehuset har været anvendt som Garnisonssygehus, indtil Militæret i Slutningen af 1924 tog det i Kommunens gamle Sygehus indrettede Infirmi i Brug. Bygningen bestaar af Kælder, hvori findes Fyrgrav og nogle Depot- og Brændselsrum, samt 3 Etager. Stueetagen anvendes til Difteripatienter, og i den østlige Fløj findes en mindre Afdeling for forskellige epidemiske Sygdomme, som f. Eks. Tyfus, Meningitis, og Børnelammelse, ligesom der her er Bolig for Sygeplejersken. Paa 1ste Sal er Scarlatinaafdelingen indrettet, tilligemed Værelser for det til denne Afdeling knyttede Personale, Kvistetagen er udelukkende anvendt til Funktionærboliger. I alle 3 Etager er der indrettet Tekøkken, og Afdelingerne er udstyret med de fornødne Badeværelser og Skyllerum med W. C. To Trapper fører mod Syd igennem alle Etager. Den ene Trappe er til Brug for Scarlatinaafdelingen, medens den anden anvendes af Funktionærer og af Besøgende til Patienterne. Adgangen til Afdelingen i Stueetagen foregaar ad to Trapper paa Bygningens Nordside.

Epidemisygehuset har ialt 39 Senge, men paa Grund af den ringe Belægning af Patienter med epidemiske Sygdomme, anvendes for Tiden 1ste Sal som Rekonvalescentafdeling for Patienter fra det medicinsk-kirurgiske Sygehus.

Køkken- og Vaskeribygningen er taget i Brug i November 1923. I Køkkenfløjens Stueetage findes foruden det store Køkkenrum med Dampkogere, Gaskomfur og Varmeskab, Opvaskerrum og Fadebur, medens der i Kælderen, som kun strækker sig under denne Fløj, findes Fryserum, Rum med Farsmaskiner m. m. og forskellige Oplagsrum. I Kælderen er desuden anbragt Kedlerne, og i et særligt Rum Frysemaskiner, ved Hjælp af hvilke Sygehuset selv kan fremstille al den Is, som anvendes saavel i Køkkenet som paa Afdelingerne. I Stueetagen er der endvidere en mindre Spisestue for Personalet, og i Bygningens venstre Fløj er indrettet en Afdeling for Sindssyge. Den bestaar af 3 Værelser for Patienter og et Værelse for Vagten. Elevatorer til Transport af Service og af Madvarer fører fra Køkkenet saavel til Kælder som til den store Spisestue, der findes paa 1ste Sal. Over hele Køkkenfløjen findes der iøvrigt paa 1ste Sal Funktionærboliger, ligesom der i Kvistetagen er indrettet fem Værelser til Funktionærer.

Vaskerifløjen er kun bygget i een Etage. Der findes her Vaskerum og Strygestue med alle til et moderne Vaskeri hørende Maskiner. Endvidere er der her indrettet et rumme-

ligt Linnedepot og en Systue med elektriske Symaskiner. Saavel over Vaskeri som over Køkkenfløjen er der store Loftsrums, og der findes i Bygningen ligesom paa Sygehusene Vaskekummer med varmt og koldt Vand. I en særlig Tilbygning paa Vaskerifløjen er Desinfektionsovn anbragt. Der er her Baderum for Desinfektøren, og i den urene Side er der i Væggen ind imod Vaskeriet anbragt en Vaskemaskine, saaledes at Tøjet fra Epidemisygehuset kan lægges ned her for efter den første Behandling i Maskinen at tages op af Vaskeriets Personale.

Ligkapellet blev taget i Brug i Oktober 1922. Foruden det store Kapelrum findes der her et mindre Værelse til Henstillen af Lig samt et Sektionsværelse.

Inspektørboligen har tidligere været anvendt som Køkken og for 1ste Sals Vedkommende til Bolig for Økonoma og for det til Køkkenet knyttede Personale. Efter en gennemgribende Reparation og Forandring af Bygningens Indre, flyttede Inspektøren derind i November 1924.

Overlægeboligen blev taget i Brug i Oktober 1927. Sygehusets samtlige Bygninger ligger omgivet af Haver, som for Størstedelens Vedkommende er nyanlagte. Der vil derfor gaa nogle Aar, før der overalt er tilvejebragt den Hygge, som kun findes i de ældre Haver.

Sygehusets samlede Sengetal er 122.

Sygehusets Overledelse er Slagelse Byraads Sygehusudvalg og bestaar af: Borgmester VILHELM MELGAARD, Formand, Bankdirektør A. DEICHMANN og Folketingsmand H. P. HANSEN. Overlæge er Dr. H. P. RAGER, medens den daglige Administration forestaas af Inspektør ABEL MØLLER.

Til Sygehuset er knyttet følgende Personale: 1 Reservelæge, 1 Oversygeplejerske, 1 Operations- og 2 Afdelingssygeplejersker, 3 Sygeplejeassistenter, 16 Sygeplejeelever, 9 Gangpiger og 1 Stuepige. Endvidere 1 Økonoma, 1 Husholdningsassistent, 1 Kokkepige og 2 Køkkenpiger, 1 Fyrbøder, 2 Portører og 1 Bud. I Vaskeriet er ansat 1 Vaskeribestyrerinde og indtil 4 Arbejdersker og 2 Syersker.

FR. ABEL MØLLER, Sygehusinspektør

f. 18 Juni 1876 i København, S. af Bogbindermester S. M. og Hustru Katrine f. Petersen, g. 1910 med Sara Petersen. Inspektør ved Slagelse kommunale Sygehus siden 1 April 1920.

INGEBORG ØSTERGAARD, Økonoma

f. 14 Febr. 1899 i Kjellerup, D. af Læge Ø., Søndre Feldning, og Hustru Kirstine f. Sørensen. Uddannet paa Spangsbjerg Sanatorium. Økonoma ved Slagelse kommunale Sygehus.

HANSINE PETREA MADSEN, Oversygeplejerske

f. 1 April 1887 i Nim ved Skanderborg, D. af Gaardejer S. M. og Hustru Karen Marie f. Hansen. Uddannet og Assistent ved Horsens kommunale Sygehus fra 1914 - 19. Operationssygeplejerske fra 1919—23 og Oversygeplejerske fra 1 Decbr. 1923 ved Slagelse kommunale Sygehus. Bestyrelsesmedlem i Foreningen af Provins Sygeplejersker fra 1924—28.

SORØ AMTS PLEJEHJEMSFORENING

Aaret 1896 afholdtes i Slagelse et Møde, vistnok paa Initiativ af Amtraadsmedlem Jens Andersen fra Neble, for at drøfte Spørgsmaalet om Oprettelse af en Plejehjemsforening for Sorø Amt. Resultatet blev et Udvalg der skulde forberede Sagen, og Udvalget bestod af: J. Andersen, Præsterne Røgind, Lundforlund og Carøe, Magleby, Klosterforstander Helmer, Slagelse, og Gaardejer Martin Nielsen fra Forlev. Den 7 April 1897 indbød Udvalget til et Møde i Forsamlingsbygningen „Frem“ i Slagelse, ca. 100 Mennesker var tilstede. Forstander Budde, Holsteinsminde, og Pastor Kværndrup holdt Foredrag, her blev Stiftelsen besluttet og Bestyrelsen valgt, foruden nævnte Udvalg kom Bestyrelsen til at bestaa af: Højskoleforstander Bjerre, Sorø, Kammerherre, Greve Brockenhuus-Schack, Giesegaard, Lensgreve Molkte, Bregentved, Forstander Mortensen, Flakkebjerg, og Pastor Skaarup fra Terslev. Til Formand og midlertidig Kasserer valgtes Pastor Røgind, der beklædte Formandsposten til 1906. Beretningen gennem de svundne Aar viser, at der ialt er modtaget 660 Børn. I Begyndelsen antoges kun Børn fra Fattigvæsenet, men ret hurtigt udvidedes Omraadet, idet der ogsaa modtoges Børn fra Private, særlig fra ugifte Mødre, og Hjem hvor Moderen var død og Faderens økonomiske Stilling vanskelig, senere tilgik mange Børn fra Værginstitutionen. Allerede 1906 optoges Spørgsmaalet om Antagelse af Spædbørn. Forhandlingen herom resulterede i, at Foreningen foreløbig hos Skomager Carl Jensen fandt et Optagelseshjem for Spædbørn til midlertidig Forplejning. 1909 købte Foreningen en mindre Ejendom i Svendsgade for 8000 Kr., og et tilstødende Areal paa 800 □ Al. for 2000 Kr. Førstnævnte Familie fik overladt Ejendommen mod at forpligte sig til at modtage alle de Spædbørn som Foreningen ønskede. I 1912 ansattes en fast Huslæge. Hjemmet blev udvidet i 1915 mod en Bekostning af 5000 Kr. I Hjemmet anbringes nu ogsaa større Børn indtil der findes et Plejehjem for dem. Klosterforstander Helmer blev 1897 valgt til Forretningsfører og afløste Pastor Røgind som Formand, han beklædte denne Stilling indtil 27 Juni 1921, da han bad sig fri for Genvalg. Man tør sige, at Helmer har udrettet et meget betydeligt og nyttigt Arbejde for denne Sag, og en ubestridelig Kærlighed til Børnesagen er herved lagt for Dagen fra Helmers Side, den imødekommende Raadgiver og Hjælper han var, har skaffet ham mange Personers Taknemlighed. I 1926 udvides Hjemmet med en ny Tilbygning, og nu i 1928 staar Hjemmet som en Pryd, en Kærlighedens Apostel, hvor store lyse Lokaler, saasom Opholdsstuen, Spædbørnsafdelingen, Større Børns Afd. og Værksted til Sløjd i Kælderen forefindes. Skolebestyrer CALLISEN DYHR er nu Formand og Frk. LUMHOLDT Hjemmets Bestyrerinde. Foreningens nuværende Bestyrelse er: Sognepræst BALSLEV, Sorø, Amtraadsmedlem CHR. BERTELSEN, Vanløse, Godsforvalter CHRISTOV, Jettehøj, Haslev, Lærer JOH. CLAUSEN, Mulstrup, Gaardejer NIELS JØRGENSEN, Skafterup, Sogneraadsf. LAUR. LARSEN, Lil. Valby, Telefonformand E. LAURSEN, Slagelse, Lærer LYKKE, Ormslev, Overlærer STOUGAARD, Slagelse, og Fru SØRENSEN, Blindekildegaard.

J. M. LUMHOLDT, Bestyrerinde

f. 25 Juli 1898 i København, D. af Driftsbestyrer J. A. L. Elev paa Optagelseshjemmet Sydsjælland i Grenstrup, Assistent paa Overværgeraadets Børnehjem i København. Suppl. Uddannelse paa Børnehospitalet sammesteds. Bestyrerinde ved S. A. Plejehjem i Slagelse fra 1922.

WARTHEIM — HJEM FOR BØRN

er indrettet af Frk. AGNES SCHULTZ, der er Indehaver og Leder af Hjemmet. Dette er beliggende i Villa Wartheim, der har en vidunderlig smuk Beliggenhed; det støder umiddelbart op til det historiske Antvorskov Kloster og til Liselund, grænser op til Mark og Skov og med en god og velanlagt Have, der hører til Ejendommen.

Hjemmet optager Børn i Alderen fra 2 Aar, og særlig Søkende foretrækkes. Forældre kan lade deres Børn blive i dette Hjem, saa længe de ønsker. For de smaa Børn afholdes Børnehave og Forberedelse til Optagelse i Mellemskolen i selve Hjemmet — denne Undervisning ledes af Frk. CLARA SCHOU, der er Formand for K.F.U.K. Afstanden til Slagelse er imidlertid ikke større, end at Hjemmets Børn udmærket godt kan besøge denne Bys Skoler. Det er et Hjem, der helt igennem byder Forældre og Børn betryggende Forhold, og der optages ikke flere end 10 Børn — saaledes at Ledelsen bliver istand til at følge hvert enkelt Barns Færd. Hjemmet maa siges at være fuldt tidssvarende og kræver et Menneskes hele Kraft og Hjerte. Frk. S.'s mangeaarige Uddannelse og Erfaring gør jo sit til, at her i dette „Hjem for Børn“ intet mangler. I Børnehaven optages Børn fra Omegnen, baade Drengene og Piger. Hjemmet er stiftet i 1923.

Den tiltalende Bygning med de smukke og rummelige Værelser, den skønne anlagte Have, der er omgrænset af Mark og Skov, giver dette „Hjem for Børn“ et særegent smukt og idyllisk Udseende. Alt minder i dette Hjem om et „Hjem for Børn“, den hyggelige Opholdsstue — Børnehaveværelserne m. m. Sjælen i dette smukke og altid aabne Hjem — der med sin Hygge og Varme skaber de mange smaa Væsener et Minde om et Hjem — er Frk. S., der har lagt en ualmindelig Opdragerevne for Dagen og er modnet til Gerningen gennem Livets Prøvelser, dette gør hende skikket til denne vanskelige Opgave og ansvarsfulde Gerning: at skabe et Hjem for andres Børn.

Frk. AGNES SCHULTZ

er Datter af Dampskibsfører W. S. og Hustru L. f. Satterup. Frk. S. blev 1899 udannet som Børnehaveleder og har siden da udelukkende helliget sig denne Gerning med Arbejde ved Folke-Børnehaver og private Børnehaver og Institutioner.

TING- OG ARRESTHUSET

Den 10 Febr. 1843 var der Licitation over Opførelsen af et Ting- og Arresthus paa Løvegade, Overslagssummen var 10,000 Rdl. Bygningen blev opført paa 4 øde Byggepladser, som forgæves var udbudte til Salg, uden at nogen Køber meldte sig. Bygmester var Murermester H. Tidemand. Den i Aaret 1922 opførte Bygning rummer Statspolitiet, Politimesterkontorerne, Retssalen, Gang til Arrestanterne, Arrestforvarerens Bolig og Voteringssal for Nævninge (Syd Sjællands Nævninge Kreds), endvidere Plads til 33 Arrestanter og dertil hørende 4 Fangegaarde. Bygningen er smukt monteret. Den højloftede Retssal er holdt i lys Eg, der findes Pladser for Nævninger, Forsvarer, Anklager, Pressen og Tilhørere samt Dommersæde. Alt i denne Sal gør et højtidfuldt Indtryk, der er en talende Alvor og paa samme Tid Skønhed over denne Sal. Ting- og Arresthuset er da ogsaa en af Landets mønsterværdigste Bygninger og gør et monumentalt Indtryk paa Byen.

HJALMAR ANKER, Dommer

f. 12 Febr. 1875 i København, S. af Grosserer F. V. A. og Hustru Laura f. Kierulff, g. 1901 med Astrid Valborg Hansen, D. af Proprietær H., Lolland. Cand. jur. 1898, Byfogedfuldmægtig i Fredericia fra 1898—1900, i Aarhus fra 1900—01, By og Herredsfoged i Mariager 1901—09, Assistent i Kriminalretten, konst. Assessor i samme fra 1911—14, Byfoged i Slagelse den 1 Novbr. 1914, Dommer den 1 Oktbr. 1919. Formand for den staaende Voldgifts Domstol i Sorø Amt, for Forplejningshjemmet for Vejfarende, for Værgeraadet i Slagelse og for Dansk Værgeraadforening, Byraadsmedlem fra 1917—19.

SLAGELSE POLITIET

Før 1879 kendte man i Slagelse ikke til noget egentligt Politi; man havde 4 Vægttere, som mødte hver Aften ved Raadhuset, dengang paa den Plads, hvor der nu er Boghandel, og herfra udgik de paa deres Rute, dog havde man ogsaa en Dagvægter (Tidemann), som overvaagede sømmelig Orden om Dagen. Denne Vægter havde sit Ophold paa Tinghuset, nu Biblioteket. Først den 1 Oktbr. 1879 begyndte Politiet sin Bane i Slagelse, idet daværende Byfoged Ølgaard (som 1889 flyttede til Hillerød) omordnede Vægtersystemet til Politikorps; dette bestod den Gang af 1 Politiassistent, 8 Betjente med skiftevis Dag- og Nattjeneste. Den gamle Latinskole blev omdannet til Politistation med Ekspedition og Detentionslokaler i Stuen og Bolig for Politiassistenten paa 1ste Sal. I Tiden fra 1879 til 1914 var Borgmesteren Politiets Foresatte, men ved den nye Retsplejeordning af 1919, hvorved der oprettedes særlige Politikredse, underlagdes Politiet en Politimester. I April 1921 omordnedes Politiet ved Indførelsen af 8 Timers Arbejdsdagen; der ansættes 3 Reservebetjente. Statspolitiet tæller nu 4 Mand.

AUGUST BÜRSCH, Politimester, R. af D.

f. 25 Aug. 1866 i København, S. af Musiker H. B. og Hustru Meta f. Budding, g. 1896 med Margit Lockwood fra Bergen. Student 1884, cand. jur. 1890, Birkefuldmægtig i Varde fra 1891—96, do. i Fredericia fra 1896—1913, Birkedommer paa Samsø fra 1913—19, Politimester i Slagelse siden 1919.

E. F. LARSEN, Arrestforvarer

f. 15 Septbr. 1871 paa Thurø, S. af Skibsfører Chr. L. og Hustru Frederikke f. Frederiksen, g. 1897 med Jensine f. Hvenegaard. Værnepligtig 1892, Underofficer 1893—1912, Arrestforvarer siden 1912, tildelt Hæderstegnet for 16 Aars tro Tjeneste i 1909, Formand for Enkekassen efter Politibetjente og Arrestforvarere i Sorø Amt.

OLAF ELLEGAARD, Politibetjent

f. 11 Juni 1889 i Herredslev, S. af Rentier J. E. fra Nyborg, g. 1913 med Maren Nielsen fra Eskildstrup. Fængselsbetjent ved Nyborg Straffeanstalt fra 1919—23, Politibetjent i Slagelse siden 1923, Formand for Slagelse Brevdueforening.

VILH. OSKAR JENSEN, Politibetjent

f. 23 Juli 1872 i Hillerød, S. af Glarmester F. P. J. og Hustru Eva M. f. Johansen, g. 1900 med Laura Kirstine Larsen. Skatteopkræver fra 1904 – 13, i Værgeraadet fra 1906, Politibetjent i Slagelse siden 1913, Repræsentant i Politiraadet, 4de Politikreds, Ejer af Lille Antvorskov.

Politiets Kontor for Indregistrering af Motorkøretøjer ledes af Politibetjent J. CHRISTENSEN. Da vi formoder at nogle Tal fra dette vil interessere gengiver vi disse her.

Antallet af indregistrerede Motorkøretøjer var i Oktbr. Kvartal 1920 følgende:

I Slagelse Købstad	129 Motorvogne
	128 Motorcykler
I Antvorskov Birk	29 Motorvogne
	46 Motorcykler

April Kvartal 1927 indtil den nye Motorlov traadte i Kraft:

I Slagelse Købstad	539 Motorvogne
	106 Motorcykler
I Antvorskov Birk	305 Motorvogne
	87 Motorcykler

Tilsammen i Byen og Birket er indregistreret i April Kvartal 1037 Motorkøretøjer, Afgiften i samme Kvartal har beløbet sig til 50.656 Kr. 00 Øre.

VALDEMAR HARTNACK, Kaptajn, R. af D.

f. 10 Marts 1876 i Odense, S. af Oberstl. J. H. og Hustru f. Steenberg, g. 1907 med Nanny L. Grüner, D. af Hofjægermester G. fra København. Student 1895 fra Odense Katedralskole, Premierløjtnant 1899, Kaptajn 1912, ved 14 Bataillon, Justitsministeriets Sagkyndige for Motorkøretøjer i Sorø Amt siden 1918, overført til Slagelse-Skelskør Politikreds i 1925. Udpegningsofficer for Motorkøretøjer til Hæren.

JOHAN CHRISTENSEN, Politibetjent

f. 21 April 1870 paa Strynø, S. af Skibsfører H. H. C. og Hustru Amanda f. Jensen, g. 1898 med Hansigne f. Greve. Sergent i Nyborg fra 1892—1900, ansat ved Slagelse Politi siden 1900, Leder af Motorkontoret, Bestyrelsesmedlem for Sorø Amts Politiforening, Kasserer i Enkeunderstøttelsesforeningen.

Statspolitiet har Kontorer paa Tinghuset. Til dette Korps er knyttet følgende Betjente: Overbetjent LINDENSTRØM og Statsbetjentene MØLLER, ANDERSEN og PETERSEN.

CARL CHR. LINDENSTRØM, Overbetjent

f. 19 Marts 1877 i Tomdrup, S. af Smedemester Chr. L. og Hustru Maren f. Lauersen, g. 1899 med Inger Marie f. Jensen. Kommunal Politibetjent i Horsens siden 1 April 1904, ansat ved Statspolitiet i Slagelse 1 Decbr. 1919, Overbetjent 1920, Leder af Kriminal Politiet i Slagelse Politikreds.

R. A. ANDERSEN, Statsbetjent

f. 23 Novbr. 1879 i Odense, S. af Arbejdsmand Anders A. og Hustru Ane f. Petersen, g. 1908 med Nanna Clausen fra Odense. Ansættelse ved Odense kommunale Politi 1907, i Nyborg fra 1909—11, Landbetjent fra 1911—19, Statsbetjent i Slagelse fra 1 Novbr. 1919.

S. SKOUNSØ, Landpolitibetjent

f. 17 Maj 1885 i Slagelse, S. af Restauratør Hans Christensen og Hustru Maren f. Jensen, g. 1910 med Karen Marie Hansen. Ansættelse ved Københavns Politi 1 Decbr. 1909, ved Antvorskov Birks Politi 1 Febr. 1919, Militærtjeneste ved 4 Batl. 1 Komp., Næstformand for Sorø Amts Politiforening siden 1922, Bestyrelsesmedlem i D. D. F. siden 1926.

K. T. A. S. I SLAGELSE

I 1922 købte K. T. A. S. Haandværker- og Industriforeningens gamle Ejendom i Bredegade 16, denne blev grundigt ombygget og 15 Januar 1923 indviedes denne som Centralbygning for K. T. A. S.

I Bygningen findes en stor og pompøs Telefonhal, der fremtræder som en af Sjællands største. Den har en mægtig Rumflade og er meget høj. Tidligere benyttedes denne som Festsal for Haandværker- og Industriforeningen, men er siden da blevet forøget med ca. Halvdelen af den tidligere lille Sal og har derved naaet sin imponerende Størrelse. Der findes Tjenestebolig for Forstanderinden paa 2den Sal, medens Stueetagen er udlejet. I 1ste Etage findes Damernes Spisestue, Garderobe m. m. Alt er nutidssvarende indrettet og meget smukt monteret. Navnlig de højtloftede Sale overrasker de besøgende. K. T. A. S. har ydermere Værksteder i Ejendommen.

Centralbetjeningen bestaar af 30 fast ansatte Damer (Telefonistinder) og desuden nogle til Vakance af Dag- og Nattjeneste.

DORRIT LINDBERG BRANDT, Forstanderinde

f. 24 April 1884 i København. Ansat 1900 ved K. T. A. S. i København, udnævntes 1915 til Forstanderinde i Slagelse og virker endnu i denne Stilling.

SCT. HEDVIGSØSTRENE'S BØRNEHJEM

Sct. Hedvig Søstrene købte i 1922 „Slagelsehus“ og den 9 April 1923 indviedes dette til Børnehjem.

Der optages Børn fra Værgeraadet, Kommunen og Forældreløse samt fra Hjem, hvor Omstændighederne taler for at lade Børnene optage paa et Børnehjem.

Børnehjemmet er statsanerkendt og har Plads til 17 Børn i Alderen fra 2 til 14 Aar. 1ste Sal rummer Opholdsstue og 2 Sovesale for Drengene, samt et lille Kapel.

I Stueetagen findes 2 Sovesale for Piger, 1 Dagligstue, 1 Spisestue og nogle Udenomsrum.

Huset, der er smukt og hyggeligt udstyret indvendig, er foran og langs Sidefløjen mod Absalonsgade omgivet af en ret stor Have.

Sct. Hedvig Søstrenes Orden har sit Hovedsæde i Breslau, Slagelse Afdeling ledes af Søster RADIGUNDIT, samt er der desforuden knyttet 5 Søstre dertil.

BANKEN FOR SLAGELSE OG OMEGN

Bankens Lokale 1857 i Løvegade.

Ved et Møde som den daværende Sparekasse afholdt i Aaret 1856, fremkom Forslag om Oprettelse af en Bank i Slagelse. Bankens Grundkapital blev dannet ved kontante Aktier à 100 Rdl. indtil et Beløb 100.000 Rdl. samt Indskudsaktier à 500 Rdl. ligeledes til Beløbet 100.000 Rdl. Den 1 Juli 1857 aabnedes Banken i de af denne lejede Lokaler i Jernstøber Rasmussens Ejendom paa Løvegade. Saaledes er Banken for Slagelse og Omegn Sjællands ældste Provins-Bank. Aktiekapitalen var ved Starten 110.905 Rdl. og det første Aars Omsætning var 486.932 Rdl. 3 Mk. og 12 Sk. Direktionen bestod af Købmand C. F. Grønvold, Købmand L. Købner, Godsejer Jacobsen, Falkensten, Jægermester v. Deurs, Bødstrup, og Købmand W. Lauritzen. Til Bogholder antoges cand. phil. Bech.

Aaret 1864 udvides Banken og flytter til de betydelig større Lokaler i Bredegade 3, denne Ejendom købtes af Banken i 1873 for en Sum af 16.250 Rdl. Trods de vanskelige Begyndelsesaar, med Hensyn til Forretningsvirksomhed og Pengeknaphed, voksede Banken støt Aar for Aar og dens Omsætning naaede i 1873—74 op til ca. 4 Millioner.

50 Aars Dagen for Bankens Stiftelse var Aktiekapitalen 400.000 Kr., Reservefonden 150.000 Kr. og den samlede Omsætning over 40 Millioner Kr.

1916 naaede Aktiekapitalen 1 Million Kr.

Aaret 1919 udvæntes D'Herr S. WERNER og A. DEICHMANN til adm. Direktører, og følgende Bankbestyrelse valgtes: Direktør P. AXELSEN, Fabrikant R. P. F. RASMUSSEN, R. a. D., DM., Købmand KARGAARD THOMSEN, Købmand L. ULRICH og Gaardejer MARTIN NIELSEN, Forlev.

Banken har Filialer i Høng, Gørlev, Ruds Vedby, Dalmose og Sandved. 1919 er Aktiekapitalen 2 Millioner Kr.

Bankbygningen — Bredegade 3.

KASERNEN

Kasernen er opført 1913 i samme Aar som Slagelse blev Garnisonsby. Den er bygget af Arkitekt K. Larsen og omfatter følgende Bygninger, der er i Kommunens Eje, 2 Sten Kaserne med 2 Etager og 2 Træ Barakker i 2 Etager med Belægningsstuer til 440 Mand, desforuden Vaabenhus, Depotkamre, Vognskure og Ammunitionshus.

I Nordre Sten Kaserne findes i Kælder-Etagen Spiselokaler samt Køkken for den indkaldte Styrke. Denne er oprindelig bygget som Kaserne for 7 Regiment med 14 og 30 Linie Bataillon og Regimentsstaben, men ved Hærloven af 1922 reduceredes Garnisonen til kun at omfatte 14 Bataillon.

Den 3 Etagers Administrationsbygning tilhører Staten, i denne findes Bolig for Garnisonskommandanten samt Officersmesser, Tjenstboliger og Kontorer og Gymnastikhus.

SLAGELSE TOLDVÆSEN

Slagelse, Ringsted og Sorø var i Consumtionstiden selvstaaende Told- og Consumtionssteder og blev disse ogsaa benævnte „Brænderikontrolsteder“ og havde særlige overordnede Embedsmænd, nemlig Consumtionsinspektør og Consumtionskasserer. I Slutningen af Consumtionstiden simplificeredes denne Tjeneste under en Consumtionsforvalter, der boede i Slagelse og førte Tilsyn med de i Sorø og Ringsted ansatte Told- og Consumtionsbetjente.

Med Henviisning til foreløbig Lov af 15 Novbr. 1850, udstedtes fra Finansministeriet et Paabud af 1 Oktbr. samme Aar, der begynder saaledes: Portconsumtion og Portopsyn samt Formalingskontrol ophører for Provinskjøbstædernes Vedkommende den 6 Oktbr. næstkommende Kl. 12 Midnat, efter hvilket Klokkeslet alle Bomme og landværts Adgange til Kjøbstæderne forblive aabentstaaende. Alle af Kongen, Ministeriet eller det forrige Generaltoldkammer og Commerce-Collegium ansatte Betjente vedbliver indtil nærmere Ordre at nyde Indkomster som hidtil, og udbetales altsaa navnlig Oktober Maanedes Gage forud som sædvanlig.

Ved Lønningsloven af 11 Marts 1851 ændres Forholdet til, at der for Slagelse med Ringsted og Sorø ansættes en Oppebørselskontrollør, der nogle Aar senere fik Prædikat af Toldforvalter. Under denne Benævnelse er samme til Dato Chef for Slagelse Toldsted under hvilket henhører Ringsted og Sorø. De aarlige Indtægter fra disse 3 Kjøbstæder udgør omkring 2 Millioner.

H. v. WYLICH MUXOLL, Toldforvalter

f. 10 Febr. 1867 i Rørvig, S. af Kommandør M., g. 1911 med Anna Johanne Madsen, D. af Statsrevisor, Folketingsmand Martin M. Sekondløjtnant ved 2det Dragon Regiment, ved Garderhusarregimentet, paa Officersskole fra 1888–91, ansat ved Toldetaten 1894, Toldforvalter i Hillerød 1916, i Slagelse siden 1925, Bestyrelsesmedlem i Foreningen af Toldembedsmænd.

SVANE-APOTEKET I SLAGELSE

Svane-Apoteket Bredegade (opført 1740).

Handelen med Apotekervarer i Slagelse er af ældgammel Data. Hansestæderne (Lybækkerne) havde forinden deres Magt (1630) aftog i Styrke, Oplag af Varer og et Apotekerudsalg i Slagelse Raadhus, men noget egentligt Apotek kendtes ikke, man ved at i Aaret 1641 den 2 Maj er ved kgl. Resolution opnaaet Bevilling til Salg af udenlandske Vine samt Urter.

Det første egentlige Apotek er ved kgl. Privilegie oprettet d. 30 April 1673 af Sorø Apotekeren Johannes Bursor, der d. A. flyttede sit Apotek fra Sorø til Slagelse, antagelig i Fruegade.

„Kongens Gaard“ beliggende i Bredegade (paa Apotekets nuværende Plads) blev ved kgl. Resolution 1690 solgt ved Auktion, til daværende Apoteker Johan Jacob Myllus, for 80 Rdl. Gaarden havde indtil 1684 været Embedsbolig for Slotspræsten paa Antvorskov.

Jürgen Fridrich Werligh købte Aaret 1737 Apoteket, 1740 ved den store Ildebrand i Slagelse, hvor 44 Gaarde og Huse nedbrændte, ødelagdes ogsaa Apoteket, J. F. W. lod da den nye Gaard opføre paa den nedbrændte Grund. Denne nye Gaard var efter Datiden et Mønsterværk i Udførelse, her indrettedes Apoteket.

Aaret 1878 købte Apoteker Alfred Chr. Nørlund Svane-Apoteket, og lod i Aaret 1890 den gamle Gaard nedbryde, og opførte paa Grunden den nuværende Bygning, her indrettedes Apoteket i særdeles smukke Lokaler, det nuværende store og stilfulde Officin, Materialkamre til Kemikalier og Urter, den udmærkede Kælder, hvor Laboratoriets Dampapparat er anbragt.

Apoteker GUSTAV JOHANNES MØLLER, Ejer af Svane-Apoteket i Thisted fra 1907—18, købte Aaret 1919 Svane-Apoteket i Slagelse, foruden Ejendommen i Bredegade hører-der til Apoteket et anseeligt Jordomraade af Slagelse Købstads Markjord.

Efter Apoteker Møller's Overtagelse er Apoteket blevet forsynet med moderne Tabletmaskiner, Salvemøller, Suppositoriepresser, Autoklaver, Piskemaskiner o. s. v.

Svane-Apoteket Bredegade (nuværende Ejendom).

SLAGELSE BRANDVÆSEN

I Aarene før 1927 var Byens Brandkorps tildels indrettet efter de gamle Former. Byens Materiale til dette Korps skulde bestaa af 3 Sprøjter med Tilbehør samt Kar og Slinger, 2 Vandvogne til Forspænding med Heste, 10 mindre Vandvogne, der hver kan transporteres af 2 Mand, 1 Redningsstige, 2 Haandsprøjter samt en Del andre Rekvisitter, saasom Økser, Koben, Lygter m. m.

Det tjenstpligtige Mandskab bestaar af en lønnet Afdeling (det faste Brandmandskab) og en ulønnet (Reserven) for Købstaden og endelig en tredie Gruppe, ogsaa ulønnet, (Markjordene).

Saa vidt vides var denne Ordning af Brandvæsenet gældende til Aaret 1927, hvor der anskaffedes en Motorsprøjte, og dertil antoges faste Brandmænd.

Slagelse By, der igennem Tiderne hyppigt har været hjemsogt af større Ildebrande, har saaledes endelig i 1927 opnaaet at faa sig et tidssvarende Brandsluknings-Materiale. Brandchef er Stadsingeniør KERSTENS.

GRUNDEJERFORENINGEN I SLAGELSE

er stiftet 1895. Foreningens Formaal er at varetage Husejernes Interesser, at værne disse mod for store Byrder fra Stat og Kommune og at have Opmærksomheden henledt paa usolide Lejere, uden naturligtvis at gaa ud paa at genere Lejerne. Direktør Jensen valgtes i 1910 til Foreningens Formand og har siden beklædt denne Post. Foreningen tæller i 1928 ca. 400 Medlemmer. Bestyrelsen bestaar af: Direktør CARL JENSEN, R. af D., Formand, Muremester L. LARSEN, Næstformand, Skrædermester CHR. PREJLER, Kasserer, Købmand V. POULSEN, Sekretær, Fabriksbestyrer P. A. PEDERSEN, Kontorbestyrer P. ANDERSEN og Husejer N. C. POULSEN.

CARL FR. V. JENSEN, R. af D., Direktør

f. 2 Febr. 1866 i Slagelse, S. af Købmand Ole J. og Hustru Christiane f. Jørgensen, g. 1892 med Dorthea Herbst fra Roskilde. Formand for Voldgiften ang. Tvistigheder ved Husdyrhandel siden 1907, Byrådsmedlem fra 1913—17, Formand for Købmændenes Hesteforsikringsforening, i Repræsentantskabet for Købstædernes alm. Brandforsikring siden 1912, Repræsentant for Østif. Kreditforening i Sorø Amt siden 1924, Alm. Grundejerforsikring siden 1918, Formand for de danske Grundejerforeningers Landsorganisation siden 1920 og for Slagelse Grundejerforening.

SLAGELSE HANDELSTANDSFORENING

driver Slagelse Handelsskole. Denne er oprettet 7 Januar 1886. Af gamle Journaler kan man se at der nævnte Aar har været Undervisning for 31 Elever, denne Undervisning fortsættes uden nævneværdige Ændringer indtil 1900. Der undervises i Dansk, Regning, Skrivning, Bogholderi og enkelte Gange i Sprog. Skolen havde sine Lokaler i Byens Realskole. I Aaret 1900 udnævntes Lærer Nielsen til Skolens Leder og i 1902 forhøjedes Statstilskudet til 350 Kr. Hans Rasmussen overtog i 1902 Stillingen som Skolens Forstander. Handelsskolen faar Tilskud fra Staten, Sorø Amts Skolefond og stedlige Banker, Kommunen yder gratis Lokaler i Østre Skole samt Lys og Varme. Elevantallet var i 1928 ca. 190.

Slagelse Handelstandsforenings Skoleudvalg bestaar af: Boghandler RUD. MADSEN, Direktør P. K. THOMSEN og Købmand HILLERS.

Slagelse Handelstandsforenings Bestyrelse bestaar af: Købmand CHR. LUNDBERG, Formand, Materialist W. RASMUSSEN, Isenkræmmer BARGISEN, Herreekviperingshandler E. NYLANDER og Boghandler RUD. MADSEN.

SLAGELSE OG OMEGNS HUSHOLDNINGSFORENING

er stiftet 1921, Formand er Fru ELFREDE PEDERSEN, Holmstrup Skole.

SLAGELSE HAANDVÆRKER- OG INDUSTRIFORENING

er stiftet i Aaret 1855. Foreningen benævntes da „Foreningen til at fremme Haandværk og Industri i Slagelse“, den reorganiseredes i 1862 og fik da sit nuværende Navn. Foreningen har i den Periode den har eksisteret ladet afholde flere Udstillinger og iøvrigt har den virket stærkt til Gavn for sin By. 1866 overtog den Ledelsen af Teknisk Skole og i samme Aar fremkom fra Bestyrelsen et Forslag om at oprette et Haandværker-Lotteri, dettes Oprettelse førte til det senere landskendte Varelotteri. I 1877 købte Foreningen „Klubgaarden“ paa Bredegade for en Sum af 30.000 Kr. og fik derved egen Ejendom. Denne solgtes 1922 til K. T. A. S. Fabrikant R. P. F. Rasmussen valgtes i 1880 til Formand. Den nuværende Bestyrelse bestaar af: Sadelmagermester SCHMIDT, Formand, Garvermester H. HACHENBERGER, Næstformand, Skomagermester V. BENTZEN, Kasserer, Tørmester A. P. ANDERSEN, Arkitekt K. LARSEN, Købmand P. BARGISEN, Malermester O. TENGBERG, Murermester L. LARSEN og Fabrikant E. BENTZEN.

SLAGELSE BREVDUEFORENING „DAN 09“

er stiftet 1911 og har et Medlemsantal af 30. Bestyrelsen bestaar af: Politibetjent OLAF ELLEGAARD, Formand, Bogholder S. JENSEN, Næstformand, Bogholder ALB. CHRISTENSEN, Kasserer, og ALFRED JENSEN.

DEN NY FORENING „KLUBBEN“

er en selskabelig Forening der er stiftet 1 Decbr. 1829, Bestyrelsen bestaar af: Overlæge SAUGMANN, R. af D., Formand, Bankkasserer MØLLER, Direktør VARRER og Driftsbestyrer SCHLOSSER samt Direktør FASS.

E. A. G. SAUGMANN, Overlæge, R. af D.

f. 16 Decbr. 1878 i Korselitze, S. af Godsforvalter, Justitsraad E. A. G. S. og Hustru Caroline W. f. Piper, g. 1914 med Esther Lehman. Korpslæge i Hæren 1909, Chef for Nyborg Sygehus 1912—13, Garnisons Sygehus i Slagelse 1913, Jernbanelæge 1915, Klosterlæge 1918, Bestyrelsesmedlem for Konservative Vælgerforening, Formand for den ny Forening „Klubben“.

CARL HERMANN SCHLOSSER, Driftsbestyrer

f. 30 Oktbr. 1890 i København, S. af Lokomotivfører C. H. S. og Hustru Anna f. Ørsted, g. 1920 med Inger Axelsen fra Slagelse. Driftsbestyrer siden 1919, Bestyrelsesmedlem for den ny Forening „Klubben“.

Understøttelsesforeningen for Enker efter Politibetjente og Arrestforvarere i Sorø Amt. Bestyrelsen for denne Forening bestaar af: Arrestforvarer E. F. LARSEN, Slagelse, Formand, Arrestforvarer TH. NIELSEN, Skelskør, og Politibetjentene V. SØRENSEN, Skelskør, A. DAHLSØE, Hulby, A. ANDERSEN, Korsør, samt JOHAN CHRISTENSEN, Slagelse, Kasserer.

BRUGSFORENINGEN FOR SLAGELSE OG OMEGN

er stiftet den 19 Septbr. 1919 af Fællesorganisationen. Denne købte samme Aar Ejendommen Løvegade 8, og udlejede i denne Lokaler til Brugsforeningen for en aarlig Leje af 6000 Kr. Den 15 Juni 1923 købte Brugsforeningen Ejendommen af Fællesorganisationen for 100.000 Kr. (Laan i Bondestandens Sparekasse 72.000 Kr., i Sparekassen 16.000 Kr., Restkøbesummen var egen Kapital). 15 Maj 1924 solgte Brugsforeningen Ejendommen til Sct. Hedvig Søstrene for 150.000 Kr. og købte Ejendommen Løvegade 34 for 85.000 Kr. Her etableredes den nye Brugsforening med Lagerlokaler, Beboelse for Uddeleren og en Butik til Udlejning. Medlemsantallet er ca. 1000 og har holdt dette stadig gennem Aarene. Omsætningen er ca. 260.000 Kr. aarlig.

Brugsforeningens Forretnings Udvalg bestaar i 1928 af: Overportør L. MADSEN, Formand, Bryggeriarbejder P. V. E. HANSEN, Næstformand, Typograf CHR. NIELSEN, Sekretær, samt Cigararbejder CHR. J. ANDERSEN, Savskærer AXEL HANSEN, Cigararbejder TH. JENSEN og Bryggeriarbejder N. P. HANSEN. Uddeler er JESSEN.

L. MADSEN, Overportør

f. 8 Juli 1899 i Dyrlov, S. af Husmand J. M. og Hustru Kirstine f. Hansen, g. 1901 med Marie Larsen. Ansættelse ved D. S. B. 1900, Portør 1 Maj 1902, Overportør 1 Oktbr. 1919, Formand for Brugsforeningens Forretningsudvalg.

P. V. E. HANSEN, Bryggeriarbejder

f. 23 Oktbr. 1876 i Ruds Vedby, S. af Arbejdsmand A. H. og Hustru Ane f. Pedersen, g. 1902 med Anna Christensen fra Skelskør. Medlem af Forretningsudvalget i Arbejdernes Fællesorganisation siden 1914, Medlem af Ligningskommissionen siden 1921, Medlem af Brugsforeningens Forretningsudvalg.

CHR. NIELSEN, Typograf

f. 15 Marts 1885 i Barse, S. af Husmand N. P. N. og Hustru Maren S. f. Hansen, g. 1911 med Katrine Petersen. Typograf i Slagelse siden 1906, Bestyrelsesmedlem for Haveboligforeningen og for Dansk Typograf Forbunds Slagelse Afdeling, i Kontrolkomitéen for Vestsjællands Social Demokrat, Medlem af Brugsforeningens Forretningsudvalg siden 1919.

ANDREAS JESSEN, Bestyrer

f. 14 Decbr. 1901 i Simested (Haderslev Amt), S. af Stationsforstander P. J. og Hustru Dorthea f. Dahl, g. 1926 med Else Johansen. Næstformand i Amatør Orkesterforeningen „Apollo“, Bestyrer af Slagelse Brugsforening siden 1 Marts 1925.

DEN FORENEDE HAANDVÆRKER SANGFORENING

Sangforeningen, der først hed Slagelse Haandværker Sangforening, menes at være stiftet i 60erne, saa langt som Bøger og Forhandlingsprotokollen viser fremgaar det, at den ældste Forhandling fandt Sted den 29 Oktbr. 1869, og den Dato bruger Foreningen som Stiftelsesdato. Den første Formand hed Jensen og var Former, han ledede Foreningen til 1872. Blikkenslager Dørge var Formand fra 1874—78. Foreningen har sin egen Fane, der væsentlig er anskaffet ved private Bidrag. I 1885 sammensluttedes denne Forening med Sangforeningen Enigheden, og det nye Navn for disse blev Foreningens nuværende. Forgylder Levin valgtes i 1892 til Formand og beklædte denne Post til 1910, da han udnævntes til Æresmedlem. Musiker Niels Andersen var Dirigent fra 1880—1913, og afløstes af Musiker N. P. Jensen, der virkede til 1925, i hvilket Aar Dirigenthvervet overtoges af Rektor Andersen fra Slagelse Almen Skole. 1919 fejrede Foreningen 50 Aars Jubilæum. Medlemsantallet var 1889 paa 20, i 1909 paa 70 og var i 1928 paa 125. Foreningens Formaal er at samle Medlemmerne til Selskabelighed og i første Række at underholde disse ved Sang og Musik, hvortil Koret, der som Regel er ca. 30 Mand, giver sit store Bidrag. Foreningen er altid villig til at yde sin Støtte i velgørende Øjemed. Den staar nu som en skattet og god Sangforening med mange Koncerter bag sig. Foruden Forgylder LEVIN er CHR. MORTENSEN Æresmedlem. Foreningens Bestyrelse bestaar af: Kommuneopkræver H. HANSEN, Formand, Maler P. HANSEN, Næstformand, Skrædermester TH. OLSEN, Kasserer, Sølvsmed LARSEN og Bogtrykker CHR. OLSEN.

HANS MARTINUS HANSEN, Kommuneopkræver

f. 28 Febr. 1892 i Slagelse, S. af afdøde Støbemester L. P. H. og Hustru Kristine f. Eriksen fra Pedersborg, g. 1906 med Anna Jensen, D. af Fattiggaardsbestyrer J. Formand for Den forenede Haandværker Sangforening.

A/S DANSKE GULDSMEDES SØLVVAREFABRIK

Grundlæggelsen af denne Virksomhed skete i Aaret 1869 af Guldsmed Johan Rørvig, født 8 Marts 1835. Virksomhedens første Lokaler var paa Rosengade.

Aaret 1893 blev Gravør M. J. A. Albrecht antaget som Svend. Virksomheden beskæftigede da 2 Svende og 1 Lærling.

Allerede Aaret 1900 var Virksomheden saa stærkt udviklet, at de lejede Lokaler i Rosengade var for smaa, Johan Rørvig købte da en Grund i Sct. Mikkelsgade Nr. 5 og opførte her den nuværende Ejendom og bag den etableredes de nye Fabriklokaler. Arbejdsstyrken var da vokset til 7 Svende og nogle Lærlinge. Imidlertid ophævede man i Aaret 1903 Detailhandelen og her begynder egentlig Sølvvarefabrikkens Historie. Aaret 1905 optages M. J. A. Albrecht som Kompagnon. Fabrikkens Firmanavn blev ændret til Johan Rørvig & Co.

Virksomheden var nu saa omfattende at man beskæftigede ca. 10 Svende og nogle Lærlinge, og trods de gentagende Udvidelser af Lokalerne i Sct. Mikkelsgade maatte man i 1916 se sig om efter nye Lokaler, da Udviklingsmulighederne ikke mere forefandtes i den gamle Ejendom. Man købte da Ejendommen i Svendsgade, som efter en ret omfattende Ombygning toges i Brug. De nye Lokaler rummer Maskinhallen i Kælderen, der er 13×16 m. og monteret med moderne Maskiner, f. Eks. 4 Stk. Friktionsspindelpressere, hvoraf den største har et Tryk paa 220 Tons, 4 Valsemaskiner, 2 Exentenpressere m. m. Stueetagen rummer de lettere Maskiner, samt Lager, Kontor og Ekspeditionslokaler, 1ste Sal anvendes til Beboelse.

Aaret 1918 overdroges Virksomheden til et A/S. med det nuværende Firmanavn. Fabrikken beskæftiger nu 35 Personer og har M. J. A. Albrecht som adm. Direktør.

M. J. A. ALBRECHT, Direktør

f. 16 April 1871 i Ofterdingen i Würtemberg, g. 1896 med Anna Nielsen fra Slagelse. 1905 optaget i Firmaet Johan Rørvig, 1912 Ejer af Firmaet, 1918 adm. Direktør for D. G. S., Formand for A/S. Københavns Skefabrik.

SLAGELSE MUSIK- OG SANGFORENING

Saa vidt vides, stiftedes den første Sangforening i Slagelse den 1 Novbr. 1844. Denne Forening opløstes imidlertid allerede paa en Generalforsamling den 5 Juni 1847, paa denne bestemtes det, at Foreningens Ejendele skulde opbevares, for senere at tilfalde „en i Fremtiden sig muligen dannende Sangforening“. Selskabets Kassebeholdning skænkedes til Velgørenhedsselskabet. Umiddelbart efter denne Forenings Opløsning, dannedes en ny som kaldte sig „Den nye Sangforening i Slagelse“, men hvornaar den har indstillet sin Virksomhed vides ikke.

Den nuværende Sangforening stiftedes den 25 Septbr. 1852, dens første Bestyrelse bestod af: Kaptajn Møller, Købmand Kruise, Toldforvalter Lauritzen og Købmand Bachmann. Organist Knauer valgtes til Dirigent for en aarlig Betaling af 70 Rdl. Den 3 Juni 1866 indviedes en af 10 Damer skænket Fåne. Damerne optoges, som Tak, som Æresmedlemmer. Den 26 Septbr. 1869 valgtes Vilh. Lauritzen til Foreningens Formand og beklædte denne Post til sin Død den 20 Maj 1886. Denne Mand skyldes megen Tak af Foreningen, idet han altid omfattede Sangforeningen med varm og levende Interesse. Den 26 Febr. 1871 engageredes Musiklærer Emil Jæhnigen som Dirigent og vedblev med denne Stilling til han i 1883 flyttede til Sorø. Foreningen fik under Hr. J.s Ledelse et mægtigt Opsving, hvilket denne erindrede ved at udnævne Hr. J. til Æresmedlem. 1884 valgtes Organist Kapel til Dirigent og vedblev dermed til 1919. Lærer Hilligsøe valgtes 1886 til Formand og afgik først 1895, da han af Helbredshensyn ønskede at trække sig tilbage. Han afløstes af Fabrikant Lange. Januar 1896 gik Slagelse Musikforening op i Slagelse Sangforening og den samlede Forening antog da sit nuværende Navn. Medlemsantallet er i 1928 ca. 500.

Foreningens nuværende Bestyrelse bestaar af: Direktør ALBRECHT, Formand, Guldsmed P. JØRGENSEN, Næstformand, Lærer JACOBSEN, Kasserer, Redaktionssekretær N. C. NYBERG, Købmand C. G. NIELENN og Gartner RØNNE. Dirigent er Lærer M. THOMSEN.

DE UNGES IDRÆT

D. U. I.

er stiftet af Socialdemokratisk Ungdomsforening og Fællesorganisationen. Foreningen talte i 1928 ca. 200 aktive Medlemmer. Saavel Drengene som Piger optages. Der undervises i Gymnastik, Folkedanse, Køllesving, Fri Idræt, Fodbold og Langbold. Foreningen har sit eget Musikkorps, dette er 26 Mand stort og ledes af Musikdirektør ROSENKVIST. Der afholdes Sportskonkurrencer med andre Foreninger, Syd-Vest Sjællands Kreds omfatter 11 Byer.

Foreningens Bestyrelse bestaar af: Snedkersvend H. CHR. JENSEN, Formand, TH. JØRGENSEN, Næstformand, JOH. KOLDING, Kasserer, Skræder CHRISTENSEN, Sekretær, Tømrer NIELSEN og Postbud BRUUN.

CHR. P. H. JENSEN, Snedkersvend

f. 31 Oktbr. 1896 i Slagelse, S. af afdøde N. Chr. J. og Hustru Maren Kirstine f. Andersen, g. 1918 med Rosa Jensen fra Brønderslev, D. af Handelsmand L. J. Indtraadte 1925 i Ledelsen af D. U. I. og overtog Formandsposten i 1928.

L. P. ROSENKVIST, Musikdirektør

f. 11 Maj 1869 i Tjæreby Sogn ved Skelskør, S. af Peder Johansen R. og Hustru Maren f. Larsdatter, g. 1891 med Martine Nielsen fra Skelskør. Musikuddannelse siden 1890, spillet i 25 Aar hos Albrechtsen, Privat Musikskole, Bestyrelsesmedlem for Slagelse og Omegns Orkesterforening, Leder af D. U. I.s Orkester.

KRISTELIG FORENING FOR UNGE KVINDER

K. F. U. K.

er stiftet 1 Januar 1889 af en Kreds af Kvinder og Mænd. Foreningen holdt sine første Møder i Konfirmandstuen hos Pastor Clausen (død). I en Aarrække var Missionær Lauersen Bach Formand, senere tiltraadte Lars Aage. I 1920 indviedes Lokalerne i Løvegade 27, de var smaa og trange, men det var dog eget Hjem. I disse Lokaler voksede Foreningen, og Aaret 1927 den 22 Marts fik Foreningen sine nye Lokaler i Løvegade 6. Disse Lokaler der er store og rummelige indeholder Opholdsstue, Spisestue, Bolig for Sekretæren og Husmoderen samt Pensionat og Plads til 5 faste Pensionærer. Foreningens Arbejde er mangesidet, Bibelkredse og Bibeltimer, oplysende og historiske Foredrag m. m. Foreningen er inddelt i 3 Afdelinger, nemlig Yngste Afd. for Alderen 10—14 Aar, Ungdoms Afd. for 14—17aarige og Ældre Afd. Hver Afd. har sine egne Møder og Emner. Medlemsantallet i 1928 var 403. Husmoder er Frk. AGNES OLSEN. Bestyrelsen bestaar af: Frk. CLARA SCHOU, Formand, Frk. PETRA JENSEN, Næstformand, Fru MARGRETE CHRISTOFFERSEN, Kasserer, Frk. MARGRETE GUDME, Sekretær, HANSIGNE HANSEN og SOFIE IVERSEN.

ANNA MARGRETE CHRISTOFFERSEN, Fru

f. 14 Febr. 1899 i København, D. af Togfører Larsen, g. 1928 med Urmager og Guldsmed N. M. C. i Slagelse. Kasserer f. K. F. U. K. siden 1924.

MARGRETE GUDME, Frk.

f. 1 Decbr. 1895 i København, D. af Rektor Olaf G. og Hustru Katrine f. Lindbæk (begge afdøde). Sekretær i K. F. U. K. i Nakskov fra 1920—26, Sekretær i Slagelse siden 1926.

KRISTELIG FORENING FOR UNGE MÆND

K. F. U. M.

er stiftet 12 Febr. 1887 af en Kreds af Borgere i Slagelse. I Foreningens første Bestyrelse sad Pastor Clausen, der velvilligt overlod Foreningen Lokaler i sin Præstegaard (Skt. Peders Sogn), hvor Møder og lignende afholdtes. Foreningen lededes dengang i udpræget grundtvigsk Retning. Senere fik Foreningen Lokaler i det ny Missionshus i Herrestræde. I 1913 blev Slagelse Garnisonsby og Soldatermissionen købte samme Aar Ejendommen Schweitzerplads 5. K. F. U. M. fik da Lokaler der og disse indviedes samme Aar. Foreningen har foruden den Ældre Afd. en F. D. F. Kreds der blev stiftet den 11 Oktober 1915 og som har Forpagter Jensen som Kredsfører. Kredsen tæller ca. 80 Dreng, der øves Gymnastik og Spejderidræt. Foreningen ejer ligeledes en Sommerlejr ved Reersø, denne benyttes til Feriekoloni, med 8 Dages Ophold pr. Hold, samt som F. D. F. Koloni. Bestyrelsen bestaar af: Lærer N. P. LARSEN, p. t. Formand, Værktøjshandler NIELSEN, Kasserer, S. H. SVENDSEN, Sekretær, Forpagter AUG. JENSEN, Kredsfører, Urmager N. M. CHRISTOFFERSEN, Bogholder KJÆRULFF og Kommis TREBBIEN.

S. H. SVENDSEN, Sekretær

f. 23 Maj 1928 i København, S. af Desinfektør S. og Hustru Karoline f. Jensen. Udlært Mekaniker, Kursus paa Diakonskolen i Aarhus, Medarbejder i K. F. U. M. i Aarhus, Sekretær i K. F. U. M. i Slagelse siden 1926.

AUGUSTINUS JENSEN, Forpagter

f. 27 Aug. 1892 i Heselund, S. af Landmand J. P. J. og Hustru Kirsten Marie f. Pedersen, g. 1925 med Maria Pedersen fra Korup. Paa Haslev Landbrugsskole fra 1919—20, Forpagter af Skovloden, Bestyrelsesmedlem i Menighedsplejen, Kredsfører for F. D. F.

N. M. CHRISTOFFERSEN, Urmager

f. 29 Decbr. 1889 i Horsens, S. af Tømrer M. C. og Hustru Magdalene f. Kolmajer, g. 1928 med Anna M. Larsen, D. af Togfører L. Bestyrelsesmedlem i Sorø Amts Urmagerforening 1922—26, Bestyrelsesmedlem i K. F. U. M. siden 1925.

KRISTELIG FORENING FOR UNGE MÆND'S SOLDATERHJEM

er beliggende paa Schweitzerplads 5 og bestyres af Soldatermissionær JOH. CHRISTIANSEN. I Hjemmet findes Læsestuer, Skrivestuer, Opholdsstuer m. m. samt Restauration. I Læsestuen er fremlagt 20 forskellige Dagblade, deraf de betydende Hovedstadsblade, her leveres ogsaa Soldaterne gratis Skrivepapir og ydes dem Hjælp ved Forsendelse af Pakker. Der findes særlige Opbevaringsrum og Boxer hvor Soldaterne kan faa opbevaret deres Ejendele, og hvor disse er forsikrede mod Brand og Tyveri. Til Underholdning findes yderligere Klaver og et Bibliotek, der finder jævnlig Aftenunderholdning Sted, somme Tider ledsaget af Lysbilleder. Bestyrelsen bestaar af: Sognepræst WILSTRUP, Reerslev, Formand, Proprietær VARMING, Johannedal, Kasserer, Muremester PEDERSEN, Korsør, Missionær LARSEN, Slagelse, Trafikassistent VANDAM, Slagelse, Bagermester CHRISTENSEN, Slagelse og Lærer L. P. LARSEN, Slagelse.

DE DANSKE FORSVARSBRØDRE FOR SLAGELSE OG OMEGN

er stiftet 8 Maj 1876 med ca. 160 Medlemmer. Stifteren var Kaptajn Ingvarsen, Slagelse, og han var Foreningens Formand fra 1876—96. Denne 20-aarige Formandsperiode bærer Vidnesbyrd om Kaptajnens utrættelige Arbejde for Foreningen. Formaålet er at samle de danske Mænd der har tjent under Fanerne, uanset hvilken Hærafdeling de har tilhørt. Foreningen yder sine Medlemmer mange Goder, saasom festlige Sammenkomster i Vinterhalvaaret, en Juletræsfest og en Sommerudflugt, Sygehjælp ydes i 80 Dage à 70 Øre pr. Dag og efter 3 Maaneders Forløb kan det samme opnaas endnu en Gang, Begravelseshjælp paa 100 Kr. til Medlemmer eller disses Hustruer, Understøttelse til trængende Medlemmer i Form af Julehjælp (300 Kr. aarlig), samt Laan mod Sikkerhed. Kontingentet er 75 Øre pr. Medlem + 25 Øre hver Gang et Medlem dør. D. F. B. er en skattet og anselig Forening. Medlemsantallet er i 1928 ca. 600. Møderne afholdes paa Casino. Foreningens Æresmedlemmer er: Muremester, Veteran N. P. HANSEN, Dm., og Købmand JOH. THOMSEN, R. af D. Særlig erindrer Foreningen Købmand Thomsens Formandsperiode fra 1896—1920, igennem samfulde 24 Aar var Th. Sjælen i Foreningen og denne kunde ikke hædre ham og mindes ham paa bedre Maade, end ved at udnævne ham til Æresmedlem.

Bestyrelsen bestaar af: Løjtnant L. C. LARSEN, Formand, Barbermester R. LARSEN, Næstformand, Købmand AUG. NIELSEN, Kasserer og Sekretær, Landbetjent S. SKOUNSØ, Købmand JOH. LARSEN, Blikkenslagermester H. P. CHRISTENSEN, Sadelmagermester J. CHRISTENSEN og Rebslagermester V. MORBECH.

JOHANNES P. THOMSEN, Købmand, R. af D.

f. 30 Juli 1881 i Slagelse, S. af Snedkermester Joh. P. T. og Hustru Bernhardine Elise f. Olsen, g. 1881 med Laura A. H. M. Harder, D. af Bagerm. H. Købmand 1880, Kasserer for Slagelse Kloster og Hospital siden 1898, Bestyrelsesmedlem for Hjælpeforeningen, Formand og Næstformand for D. F. B. fra 1884—1920. Æresmedlem i 1920.

CHR. L. LARSEN, Løjtnant

f. 29 April 1882 i Udby paa Fyn, S. af Muremester A. L. og Hustru Marie f. Christiansen, g. 1907 med Karen Andersen, D. af Parcellist N. Smed A. Paa Hærens Korporalskole 1904—05, Sergentskole fra 1905—07, Skydeskolens udvidede Kursus 1919—20, paa dette tilkendt Guldmedaille, Sergent 1906—21, Oversergent 1921—22, Løjtnant 1923, Formand for D. F. B. siden 1928.

AUGUST J. NIELSEN, Købmand

f. 10 April 1877 i København, S. af Portner Ole N. og Hustru Ane f. Olsen, g. 1903 med Victoria K. Morbech, D. af Rebslager M. i Slagelse. Værnepligtig som Marine-soldat 1898, Købmand i Slagelse 1903, Bestyrelsesmedlem for D. F. B. fra 1908—20, Kasserer siden 1920, Kasserer i D. V. B. for Slagelse og Omegn siden 1926.

SOCIALDEMOKRATISK UNGDOMSFORENING I SLAGELSE

er stiftet den 7 Marts 1907, væsentlig paa Foranledning af Maskinarbejder Christoffersen, han blev da ogsaa valgt til Foreningens første Formand. Medlemsantallet ved Stiftelsen var 30. Omkring Aaret 1909 blev Interessen noget svækket for Foreningen, dette var dog kun en kort Overgang; og atter blussede den op. Foreningen afholder en Række Møder, dels Medlemsmøder og dels offentlige Møder. Bestyrelsen bestaar af: SVEND AAGE HANSEN, Formand, SVEND LARSEN, Næstformand, POUL VISMANN, Kasserer, og 4 andre Medlemmer.

SVEND AAGE HANSEN, Cigararbejder

f. 27 April 1902 i Slagelse, S. af Arbejdsmand H. P. H. og Hustru Anna Sofie f. Jørgensen, g. 1927 med Vibeke Pedersen. Kasserer i Tobaksarbejdernes Forbund, Slagelse Afdeling, Medlem af Hovedbestyrelsen af S. D. Ungdomsforeninger i Danmark, Formand for Socialdemokratisk Ungdomsforening.

MALERNES FAGFORENING FOR SLAGELSE, SKELSKØR OG OMEGNE

er stiftet 7 Maj 1893 og har følgende Bestyrelse: POUL HANSEN, Formand, VALD. LARSEN, Næstformand, C. G. HANSEN, Kasserer, V. NIELSEN og G. LINDSTRØM.

POUL HANSEN, Maler

f. 29 August 1891 i Helsingør, S. af Lods H. H. og Hustru Matilde f. Walin, g. 1916 med Helga Viola Hansen fra Slagelse, D. af Smedemester P. L. H. Næstformand i Den forenede Haandværkersangforening siden 1926. Bestyrelsesmedlem for Malernes Fagforening fra 1922—25, Formand for samme siden 1925.

VALDEMAR GODTFRED LARSEN, Maler

f. 21 Juli 1881 i Slagelse, S. af Skræder V. Larsen og Hustru Amanda f. Hansen. I Bestyrelsen for Malernes Fagforening for Slagelse, Skelskør og Omegne fra 1922—25, Næstformand i samme siden 1926.

KEDEL- OG MASKINPASSER FORBUNDET, SLAGELSE AFDELING

er stiftet 8 Novbr. 1896. R. V. Nielsen var Forbundets første Formand. Medlemsantallet var i 1928 ca. 40.

Bestyrelsen bestaar af: K. NIELSEN, Formand, E. NIELSEN, Næstformand, P. HANSEN, Kasserer, ANTON LARSEN samt CHR. BROODTHAGEN.

K. F. V. NIELSEN, Kedelpasser

f. 24 Oktbr. 1892 i Skørpinge, S. af Cementstøber A. N. og Hustru Kirstine f. Jensen, g. 1915 med Ingeborg Jørgensen fra Gørlev. Kedelpasser ved Slagelse Vandværk siden 1925, Formand for Kedel- og Maskinpassernes Fagforbund for Slagelse og Omegn.

DANSK JERNBANEFORBUND, SLAGELSE AFDELING

er stiftet 22 Juli 1899. Forbundets første Fane blev indviet 8 Dcbr. 1901, men en ny anskaffedes i 1926. Foreningens Medlemstal i 1928 var 130.

Bestyrelsen bestaar af: Portør J. A. CHRISTENSEN, Formand, L. P. POULSEN, Næstformand, Togbetjent R. AUNSKJÆR, Kasserer, Telegrafnæstformand H. K. NIELSEN, JAKOBSEN, Portør J. P. HANSEN og Portør V. V. THORSEN.

J. A. CHRISTENSEN, Portør

f. 19 Maj 1890 i Bringstrup, S. af H. P. C. og Hustru Vilhelmine, f. Pedersen, g. 1916 med Emilie Kirstine Rasmussen. Portør ved D. S. B. 1 Juli 1916, Formand for Dansk Jernbaneforbunds Slagelse Afdeling.

R. N. AUNSKJÆR, Togbetjent

f. 19 Febr. 1889 i København, S. af Lokomotivfører C. N. A. og Hustru S. M. f. Rasmussen, g. 1919 med Agnes Alvilda Hansen. Ansat som Togbetjent ved D. S. B. 1 Juli 1911, Kasserer for Dansk Jernbaneforbunds Slagelse Afdeling siden 1927.

K. H. NIELSEN, Telegrafnæstformand

f. 22 Juli 1883 i Holmstrup, S. af Husejer P. S. N. og Hustru Hansine f. Andersen, g. 1906 med Sofie Frederiksen, der døde 1922, g. anden Gang med Karen Frederiksen. Ansat ved D. S. B. 1 Juni 1909, Telegrafnæstformand siden 1925, Bestyrelsesmedlem for Dansk Jernbaneforbunds Slagelse Afdeling siden 1927.

VALDEMAR VIGGO THORSEN, Portør

f. 12 Decbr. 1891 i Slagelse, S. af Arbejdsmand F. T. og Hustru Tekla f. Lemme, g. 1914 med Agnes Christine Truelsen. Portør ved D. S. B. 1 Maj 1914, Bestyrelsesmedlem for Dansk Jernbaneforbunds Slagelse Afdeling siden 1927, Medlem af Ligningskommissionen siden 1921.

ARBEJDSMÆNDENES FAGFORENING FOR SLAGELSE OG OMEGN

er stiftet 31 Marts 1890 med 30 Medlemmer. I Aaret 1895 noteres den første Overenskomst mellem 4 derværende Muremestre, og Overenskomsten lød paa 25 Øre i Timeløn. 1891 anskaffedes en grøn Fane med rød Kant, og i 1904 fik Foreningen en ny Fane som var rød. Ved Foreningens Stiftelse valgtes følgende Bestyrelse: J. P. Pedersen, Formand, Fr. Hansen, Kasserer, og P. Jensen. Medlemstallet var i 1904 paa 151 og er i 1928 ca. 500.

Foreningens nuværende Bestyrelse bestaar af: TH. JØRGENSEN, Formand, HANS JENSEN, Kasserer, og Kontorbestyrer MARIUS PETERSEN, Næstformand, og DAMKJÆR HANSEN, Sekretær.

THORVALD JØRGENSEN, Arbejdsmand

f. 14 Juli 1893 i Solbjerg, S. af Arbejdsmand Jørgen Christiansen (afd.) og Hustru Caroline f. Pedersen, g. 1916 med Sofie Hansen fra Glumsø. Formand for Arbejds-mændenes Fagforening siden 1925.

ARBEJDSMÆNDENES STUDIEUDVALG

virker for at oplyse sine Medlemmer, dels ved Foredrag, dels ved Samfundsspørgsmaal og lignende samt forsøger at faa Medlemmerne paa Højskole, Aftenskole eller lignende. I Vintertiden afholdes der Møder for de Arbejdsløse, disse afholdes i Foreningens Kon-torer i Løvegade.

Bestyrelsen bestaar af: MARIUS PETERSEN, Formand, TH. JØRGENSEN, Næstformand, og JUL. NIELSEN.

ARBEJDSMÆNDENES KOMMUNALE KLUB

er stiftet 1920 og har til Formaal at drøfte de Anliggender der maatte komme, saasom Lønsørgsmaal og Arbejdstilstande og at tage sit Standpunkt til disse Spørgsmaal inden de forelægges Fagforeningerne. Som Medlemmer optages kun fast ansatte kommunale Ar-bejdere. Møderne afholdes paa Gasværket, der velvilligst stiller Værkets Spisestuer til Raadighed.

Bestyrelsen bestaar af: MARIUS PETERSEN, Formand, CARL JENSEN, Næstformand, samt 3 andre Medlemmer.

MARIUS J. M. PETERSEN, Gasværksarbejder

f. 17 Septbr. 1889 i Holbæk v. Ørsted, S. af Husmand S. P. og Hustru Ane f. Blu-mensaadt, g. 1911 med Ingeborg Christensen fra Vester Ulslev. Gasværksarbejder siden 1918, Næstformand for Arbejds-mændenes Fagforening siden 1925, Formand for Arbejds-mændenes Studieudvalg og Arbejds-mændenes kommunale Klub.

ARBEJDSMÆNDENES ARBEJDSLØSHEDSKASSE

er oprettet 1908 samtidig med de over hele Landet oprettede Arbejdsløshedskasser, den omfatter Fag og Fabriksarbejdere.

Bestyrelsen bestaar af: TH. JØRGENSEN, Formand, JOH. LARSEN, Næstformand, HANS JENSEN, Kasserer, og DAMKJÆR HANSEN, Sekretær.

ALLIANCES MASKINHAL

Maskinfabrikken og Jernstøberiet „Alliance“ grundlagdes 1 Januar 1875, idet et Interessentselskab, bestaaende af 12 af Byens Borgere, overtog det af Jernstøber H. H. Nielsen tidligere drevne Jernstøberi og Maskinfabrik, af hvilken Maskinfabrikken fandtes i Sidehuset paa Hjørneejendommen, hvor det nuværende „Nyhus“ ligger og Jernstøberiet i den lige overfor i Nygade liggende Ejendom, hvor nu Bondestandens Sparekasse har Kontorlokaler.

Direktør Carl Budtz, som var Medlem af ovennævnte Interessentskab antoges som Direktør. Ved Direktør Budtz's Død 1905 valgtes nuværende Direktør THORGILS til Fabrikkens Leder.

Fabrikkens stadige Udvidelse fordrede imidlertid stadig mere Plads, og da Beliggenheden midt i Byen var upraktisk for Udvidelser, solgte man i 1911 og 1912 Ejendommen, og Maskinfabrikken indrettedes i det ved Stormbroen beliggende Magasin, ved Ombygning og Tilbygning af Kontorlokaler m. m.

I 1911 paabegyndtes Opførelsen af et nyt moderne indrettet Jernstøberi paa en lige overfor Fabrikken beliggende Grund. Støberiet henflyttedes hertil i 1912.

I Aaret 1917 omdannedes Interessentselskabet til et Aktieselskab med Aktiekapital paa 200.000 Kr. og Selskabets nuværende Bestyrelse er: Direktør HOFFMAN, Slagelse, Formand, Godsejer Fabricius, Gjerdrup, Skelskør, Grosserer CHR. POULSEN, Slagelse, Fru OLGA THORGILS, Slagelse, og Direktør THORGILS, Slagelse. I Marts Maaned 1925 nedbrændte hele Maskinfabrikken til Grunden, og der opførtes paa den gamle Grund, den nuværende store Maskinhal, som udstyredes med de mest moderne Værktøjsmaskiner. Som Speciale fabrikeres Mejeridampmaskiner som i et Antal af mange Hundreder gaar over hele Landet paa Andelsmejerierne, og som i meget betydelige Antal eksporteres til alle Egne af Verden. Desuden har Fabrikken fra 1909 fabrikeret 2-Takts Raaliemotorer, saavel til stationært Brug som Marinemotorer, og disse i Størrelser fra 12—200 HK., sælges ligeledes i et meget betydeligt Antal over hele Landet.

Fabrikken beskæftiger normalt 80 Mand og er dermed en af Slagelses og hele Vestsjællands største Virksomheder.

FABRIKSARBEJDERNES FAGFORENING, SLAGELSE AFDELING

er stiftet i 90erne. Foreningens Fane indviedes i 1900. Medlemstallet er 48. Margarinefabrikkens Arbejdere optoges i Foreningen 1914.

Bestyrelsen bestaar af: JOH. LARSEN, Formand, HANS MADSEN, Næstformand, BERNHARDT JENSEN, Kasserer, H. P. CHRISTENSEN, Sekretær, JOH. OLSEN, JOH. JENSEN, og CHR. RASMUSSEN.

JOHANNES LARSEN, Margarinearbejder

f. 28 Juli 1897 i Hyllested, S. af Husmand Hans L. og Hustru Anna f. Rasmussen, g. 1922 med Valborg Hansen fra Egeslevmagle. Formand for Fabriksarbejdernes Fagforening.

HANS PEDER CHRISTENSEN, Margarinearbejder

f. 22 Febr. 1883 i Skørpinge, S. af Lars C. og Hustru Ane f. Hansen, g. 1919 med Anna Pedersen fra Vallensved. Formand for Fabriksarbejdernes Fagforening fra 1926–27, Sekretær og Revisor for samme til Dato.

JOHANNES JENSEN, Mejerist

f. 19 Febr. 1899 i Sæby, S. af Parcellist J. P. J. og Hustru Anna f. Rasmussen, g. 1927 med Petra Petersen fra Bakkebølle. Mejeriuddannet og ansat ved dette Fag siden 1917, knyttet til Den danske Margarinefabrik i Slagelse siden 1924. Bestyrelsesmedlem for Fabriksarbejdernes Fagforening.

TOBAKSARBEJDER FORBUNDET I DANMARK, SLAGELSE AFDELING

er stiftet 3 Juni 1893 af Cigarmager A. Hvid og en Kreds af Kollegaer. Fanen, der blev anskaffet ved Hjælp af 10 Øres Bidrag fra Medlemmerne, indviedes 1903. Igennem Aarene har denne Afdeling udrettet mangt og meget til Arbejdernes Bedste, 1913 den gennemførte Strejke, 1920 den 48 Timers Arbejdsuge med Friertermiddag om Lørdagen, 1918 Sommerferie i 8 Dage med fuld udbetalt Løn i disse Dage. Medlemstallet var i 1928 ca. 100.

Bestyrelsen bestaar af: BERG, Formand, S. ANDERSEN, Næstformand, SVEND HANSEN, Kasserer, MARTIN HOLCH, DAGMAR HANSEN og ANNA OLSEN.

SLAGELSE SVENDEFORENING

er en af de mest betydende Foreninger i Byen, den tæller ca. 450 Medlemmer og er økonomisk set meget fint stillet. Foreningen har gennem Aarene forstaaet at varetage sine Medlemmers Interesser og har tiltænkt disse en god Alderdom. Oprindelsen til denne Forening har sin særlige, men interessante Historie.

I Aaret 1846 da man ikke kendte til S sammenslutninger og Fagforbund inden for Haandværkerne, fik 2 Svende, der siges en Garver og en Skræder, den Tanke at der maatte gøres noget for at kunne yde Hjælp til de Svende der trængte dertil, men hvorledes? jo, sagde Skræderen og Garveren, vi slutter os sammen, danner en Forening, og derved opnaar vi ved at yde lidt hver, en Hjælp til dem, der trænger. Tanken vandt Bifald og den 14 Septbr. 1846 stiftedes Foreningen som en Slags Syge- og Hjælpeforening.

Det viste sig, at Foreningen voksede støt og solidt, allerede i Aaret 1879 udviser Status Købet af Ejendommen Mtr. No. 21 Bredegade (nu No. 33) samt en anden lille Ejendom, et ret forfaldent Hus, med en Del Jorde omkring, Mtr. No. 362, Hjørnegrunden af Steenstuegade og Herrestræde. Imidlertid var Interessen for Foreningen vokset, og de bedrestillede Borgere saa med Velvilje paa denne og hjalp den til Oprettelsen af sin Sygekasse, „Arbejdernes Sygekasse“. I 1892 byggede Foreningen sin første Ejendom, Herrestræde 13-15, den oprettedes til Bolig for gamle Svende og deres Hustruer. Byen gav Grunden med den Servitut at der skulde findes 8 Friboliger. Ejendommen rummer 8 Stk. 1 Værelses Lejligheder og 4 Stk. 2 Værelses, alle med Køkken, de 2 Værelses udlejes for en meget ringe Leje. 1898 og 1899 var store Aar for Foreningen, man solgte Ejendommen i Bredegade, paa særlig gode Vilkaar, og byggede Ejendommen Herrestræde 18-20-22. Denne Bygning indviedes 1900 og har 22 Lejligheder, deraf 7 Friboliger og Resten til meget lav Husleje. 1921 fik Sygekassen sit særlige Regnskab. I gamle Dage betragtede man det som en særlig Ære at opnaa og blive Formand for Svendeforeningen.

Foreningens Bestyrelse bestaar af: Maler HOLM, Formand, Snedker CHRISTENSEN, Næstformand, Inspektør L. P. NIELSEN, Kasserer, Former TH. OLSEN og Sv. SØRENSEN.

C. C. CHRISTENSEN, Snedkermester

f. 31 Maj 1881 i Varde, S. af Karetmager Th. C. og Hustru Ane Margrete f. Michalsen, g. 1903 med Karoline Vilhelmine Hansen. Snedkermester 1918, Bestyrelsesmedlem for Socialdemokratisk Forening siden 1911, Kasserer i S. D. Kredsorganisation, Sorø Amts 3 Valgkreds siden 1913, Næstformand for Svendeforeningen siden 1920.

L. P. NIELSEN, Inspektør

f. 31 Maj 1870 i Helsingø, S. af Husmand J. P. N. og Hustru Maren f. Magnusdatter, g. 1893 med Anna Henriksen. Inspektør for D. F. F. A. siden 1899, Formand for Sorø Amts Arbejdsanvisningskontor siden 1923, Bestyrelsesmedlem for Lejerforeningen, Kasserer i Svendeforeningen siden 1920.

TH. P. FR. OLSEN, Tømrermester

f. 31 December 1875 i Udby, S. af Tømrer H. O. og Hustru Karen f. Andersen, g. 1897 med Marie Andreasen fra Faxinge. Svend 1895, Mester 1922, Bestyrelsesmedlem i Hjelpekassen fra 1921—25, Regnskabsfører i Brugsforeningen fra 1919—22, Bestyrelsesmedlem for Svendeforeningen siden 1920.

FUGLESKYDNINGSSKABET FOR SLAGELSE OG OMEGN

blev stiftet 20 August 1892 af en Kreds af Borgere fra Slagelse og Omegn, Foreningens første Formand var Peder Skaarup, han afløstes af Fabrikant H. P. Philipsen og ved dennes Død valgtes Købmand J. C. Martensen til Formand, han beklædte denne Post til 1925. Købmand J. C. MARTENSEN og Farvehandler R. W. JENSEN er Foreningens Æresmedlemmer. Foreningens Medlemstal har gennem Aarene været fra 150—180.

Bestyrelsen bestaar af: Landsretssagfører CHR. LYSHOLM HANSEN, Formand, Direktør RAJ, Kasserer, Hotelejer POUL HANSEN, Proprietær HØJLAND og Bogtrykker S. NIELSEN.

R. W. JENSEN, Farve- og Tapethandler

f. 7 August 1873 i Faaborg, S. af Brændevinsbrænder Carl W. J. og Hustru Kirsten f. Rasmussen, g. 1902 med Inger Marie Johansen, D. af Farvemester H. J. J., Odense. Etableret 1899 i Slagelse, Medlem af Bankraadet for Handels- og Landbrugsbanken, Medlem af Ligningskommissionen siden 1925, Æresmedlem i Fugleskydningsselskabet for Slagelse og Omegn.

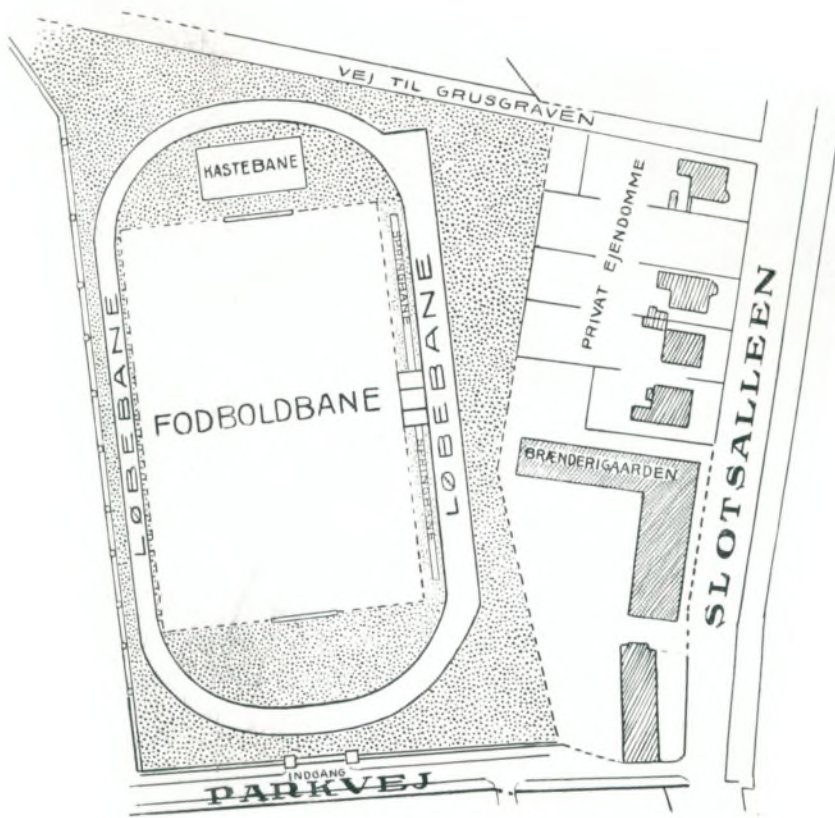
J. C. MARTENSEN, Købmand

f. 4 Decbr. 1865 i Slagelse, S. af Snedkermester Peder M. og Hustru Jensigne f. Christensen, g. 1890 med Johanne Nielsen død 1907, g. 2den Gang 1920 med Olga Marie Hansen. Købmand i Slagelse 1889, Bestyrelsesmedlem i D. F. B. i en Aarrække, Næstformand i Bestyrelsen for Slagelse Bryghus, Æresmedlem i Fugleskydningsselskabet for Slagelse og Omegn.

CHR. LYSHOLM HANSEN, Landsretssagfører

f. 27 Oktober 1890 i Ringsted, S. af Tømrermester Morten H. og Hustru Ane Margrete H., g. med Else Johansen, D. af Rentier P. J. Student fra Roskilde 1909, cand. jur. 1917, Fuldmægtig i København 1917—20, Sagfører 1920, prak. Sagfører i Slagelse siden 1922, Landsretssagfører siden 1924, Formand for Fugleskydningsselskabet for Slagelse og Omegn.

Slagelse Idrætspark.

SLAGELSE BOLDKLUB OG IDRÆTSFORENING

er stiftet 25 Maj 1887 som Boldklub. Efter at have virket i en Aarrække uden at blive særlig bemærket, enedes i 1919 Slagelse Boldklub af 25 Maj 1887 og Idrætsforeningen af 27 Januar 1907 om at danne en Sammenslutning, og dette skete den 4 Marts 1919, Navnet blev Slagelse Boldklub og Idrætsforening. I 1927 indviedes den nye Idrætspark som paa Initiativ af Foreningens Formand, Købmand Thorvald Nielsen, blev gennemført. Anlægget af denne kostede 52.000 Kr., hvoraf Kommunen ydede Halvdelen og Foreningen Resten. Udarbejdelsen af Banen lededes af Landinspektør Pedersen Bonde. Der drives Fodbold, Kricket og Atletik. Medlemstallet er ca. 350.

Bestyrelsen bestaar af: Direktør OTTO RØNNOW, Præsident, Købmand THORVALD NIELSEN, Formand, Snedker TH. FINNICH, Næstformand, Oversergent STEENSHØJ, Kasserer, Kaffebrænder ERIK PEDERSEN, Kommis C. SØRENSEN, Former N. ANDERSEN, Fuldmægtig P. YSSING, Forvalter N. BRUUN, Bager OTTO LARSEN, Typograf M. PEDERSEN og Blikkenslager CARL MADSEN.

OTTO RØNNOW, Direktør

f. 16 Oktbr. 1868 i Rudkøbing, S. af Malermester Chr. Oberg Keller R., g. 1894 med Ulla Tolderlund. 1891 ansat i Firma J. P. Nielsen, 1898 Leder af dette, 1908 Direktør for A/S J. P. Nielsen. Bestyrelsesmedlem i adskillige Velgørenhedsforeninger, Medlem af Tilsynsraadet i Sparekassen for Slagelse og Omegn, Præsident i Slagelse Boldklub og Idrætsforening.

THORVALD NIELSEN, Købmand

f. 29 Septbr. 1888 i Slagelse, S. af Købmand L. P. N. og Hustru Mikkeleline f. Mikkelson, g. 1914 med Elisabeth Rasmussen, Formand for Slagelse Boldklub og Idrætsforening siden 1919, Næstformand for Sjællands Boldspil Union.

ERIK JOHAN PEDERSEN, Kaffebrænder

f. 1 April 1891 i København, g. 1915 med Tonny Maria Hansen fra Ringsted. Aktivt Medlem af Slagelse Boldklub og Idrætsforening siden 1908, Medlem af sammes Bestyrelse siden 1910, Medlem af Gymnastikforeningen siden 1923, Leder af Atletik Afdelingen fra 1910.

CARL MADSEN, Blikkenslager

f. 6 Marts 1887 i Krummerup, S. af Bødker P. M. og Hustru Julie f. Hansen, g. 1920 med Else Jensen. I Blikkenslagerlære 1901, Etableret 1914, Marinesoldat 1909, Bestyrelsesmedlem for Slagelse Boldklub og Idrætsforening.

SLAGELSE GYMNASTIKFORENING

er stiftet 25 Novbr. 1893 af en Del gymnastikinteresserede Sportsmænd, blandt disse kan nævnes Amtsfuldmegetig Schmidt (nu Amtsforsvalter i Assens), Urmager Peytz m. fl. Begyndelsen af denne Forenings Historie er ret interessant, man havde jo kun dengang meget middelmådige Gymnastiksale, og den bedste af disse var Slagelse Realskoles gamle Sal, trods de daarlige Lokaler forstod Foreningen at vaage over Interessen for Gymnastikken. Medlemstallet var det Aar ca. 30. I 1898 skiftedes Lokaler, idet den nye Gymnastiksal i Borgerskolen (Fruegade, Hjørnet af Skovsøgade) erhvervedes som Lokale for Foreningen. 1900 indviedes en Fane for Foreningen. 1910 ved Opførelsen af den nye og større Gymnastiksal paa Slagelse Realskole, fik Foreningen denne overladt til Benyttelse og var her til 1927, idet den dette Aar overflyttede til Slagelse Kommunale Almen Skoles nye store Gymnastiksal. 1928 tæller Foreningen ca. 200 aktive og 150 passive Medlemmer. Slagelse Gymnastikforening er Medlem af Unionen, og er en Forening der gennem Aarene har forstaaet at bevare Medlemmernes Interesse og med Liv og Sjæl gaa op i sit Program „God Gymnastik“.

Bestyrelsen bestaar af: Snedkermester L. FINNICH, Formand, Overmontør V. PETERSEN, Næstformand, Købmand O. E. ANDERSEN, Kasserer, Smedemester FRODE HANSEN, Sekretær, Forvalter CHRISTOFFERSEN.

LAURITZ FINNICH, Snedkermester

f. 8 Decbr. 1885 i Slagelse, S. af Snedkermester N. Jacob Olsen og Hustru Karen f. Finnich, g. 1912 med Ellen Sofie Larsen. Overtog 1912 Faderens Virksomhed i Slagelse. Aktivt Medlem af Slagelse Boldklub og Idrætsforening siden 1899, Bestyrelsesmedlem for samme siden 1900, Indehaver af Mesterskabet i Enkeltmandskonkurrence i Gymnastik (i flere Aar), Formand for Slagelse Gymnastikforening.

VALDEMAR PETERSEN, Overmontør

f. 7 Febr. 1887 i Slagelse, S. af C. P. og Hustru Kirstine f. Nielsen, g. 1921 med Marie O. Wettendorff. Aktivt Medlem af Slagelse Gymnastikforening siden 1901, Sølvmedaille 1901, do. 1921, Idrætsmærket i Bronze 1924, Næstformand for Slagelse Gymnastikforening siden 1918.

O. E. ANDERSEN, Købmand

f. 13 Maj 1894 i Slagelse, S. af Direktør H. P. A. (Hampspinderiet) og Hustru Marie f. Nielsen, g. 1919 med Rosa Petersen. Etableret 1918 i Bredegade, flyttet 1926 til Løvegade, Kasserer i Idrætsforeningen før Sammenslutningen, Aktivt Medlem siden 1913, Kasserer for Slagelse Gymnastikforening siden 1928.

FRODE HANSEN, Smedemester

f. 18 Oktbr. 1902 i Slagelse, S. af Smedemester P. L. H. og Hustru Andrea f. Bruun, g. 1924 med Alice Westermann. Aktiv Gymnast siden 1911, Broncemedaille 1921, Deltager i D. G. F. Sjællands Kreds, Enkeltmandskonkurrence, Sekretær for Slagelse Gymnastikforening siden 1927.

ALFRED FINNICH, Snedkermester

f. 19 Novbr. 1887 i Slagelse, S. af Snedkermester N. Jacob Olsen og Hustru Karen f. Finnich, g. 1914 med Ella Jensen. Aktivt Medlem siden 1901, Indehaver af Mesterskabet i Enkeltmandskonkurrence (flere Gange), Bestyrelsesmedlem for Slagelse Gymnastikforening fra 1916—26. Medindehaver af Faderens Virksomhed siden 1912.

SLAGELSE KAFFERISTERI

I Aaret 1899 startede Slagelse Kafferisteri sin Virksomhed, under Navnet Chr. Poulsen & Co., i de dengang meget smaa Lokaler, som blev lejede i Slotsgade 17.

Her indrettedes Kaffebrænderi, een Mand passede Brænderiet og Chr. Poulsen tog sig selv af Salget ude i Landet.

Denne Virksomhed, som nu er den største i sin Art, udenfor København, begyndte bogstavelig talt uden Kapital og uden Kundekreds. Ved Indehaverens energiske Arbejde voksede Forretningen Aar for Aar. Saaledes maatte man allerede i 1900 flytte over i de større Lokaler paa Slotsgade 11. Aaret efter overtog Chr. Poulsen hele Virksomheden og Firmanavnet blev „Slagelse Kafferisteri“.

Den stadig voksende Omsætning foraarsagede at ogsaa disse nye Lokaler blev for smaa. Grosserer Poulsen besluttede da at købe Ejendommen Slotsgade 24, en tidligere gammel Købmandsgaard, denne blev ombygget og her indrettedes Kaffebrænderi m. m.

Aaret 1915 maatte man atter udvide og den store 2 Etagers Sidebygning blev opført og nye Maskiner anskaffet. Virksomheden beskæftigede dengang 5-6 Personer.

Den nye, smukke og stilfulde Hjørneejendom blev ved Udvidelsen i 1924 opført, denne rummer Kaffebrænderi, Lagerlokaler, Salgslokaler, Kontorer og Beboelse.

Samtidig med Udvidelsen anskaffedes der de nyeste Modeller i Maskiner til Brænderiet. Virksomheden beskæftiger nu ca. 12 Personer.

N. CHR. POULSEN, Grosserer

f. 6 Juli i Kjøng, S. af Bager og Kroejer N. Chr. P. og Hustru Johanne f. Hansdatter, g. 1900 med Inge Ehrenreich D. af Isenkræmmer E. fra Grenaa. Indehaver af Slagelse Kafferisteri, Bestyrelsesmedlem for Maskinfabrikken „Alliance“, Medlem af Repræsentantskabet for Banken for Slagelse og Omegn A/S.

SLAGELSE TENNIS KLUB

er stiftet 14 August 1899. Foreningen hed Slagelse Lawn-Tennis Klub og talte ca. 30 Medlemmer. Den havde 2 Baner, beliggende paa et lejet Areal ved Bjergby Port. Denne Plads blev i Aaret 1920 opsagt og solgt til Bebyggelse. Nu stod Klubben i de næste 4 Aar uden Bane. Byraadet anviste ganske vist forskellige Pladser til dette Formaal, men Bestyrelsen fandt dem ikke anvendelige. I 1924 overlod Kommunen velvilligst Klubben en Grund ved Skovstien, med Dispositionsret i 20 Aar. Paa denne Grund anlagdes 4 Baner, og Klubben begyndte en ny Periode under Navnet „Slagelse Tennis Klub“. 1927—28 byggedes et nyt Klubhus ved Banerne, dette indeholder Omklædningsrum, Styrtebade, Toiletter og Rekvisithus. Bygningen udførtes efter Tegning af Murermester L. Larsen og Søn, for en Sum af 7.000 Kr. Pengene blev anskaffede ved Hjælp af Foreningens Medlemmer, Byens Borgere og andre Interesserede. Tilsynsførende ved Banernes Anlæggelse var C. Jensen fra B. 93. Klubbens Medlemstal var i 1928 ca. 150, og Foreningen er i sin Helhed økonomisk godt stillet og en Klub efter Nutids bedste Mønster.

Bestyrelsen bestaar af: Bankkasserer A. MØLLER, Formand, Assistent E. THOMSEN, Direktør THORBEK, Baneinspektør, Sagfører P. JESPERSEN og Tandslæge GALLE.

ANDERS MØLLER, Bankkasserer

f. 28 Juli 1884 i Sejlinge, S. af Sognepræst J. P. M. og Hustru Marie f. Nielsen, g. 1909 med Jenny Houmøller. Assistent i Banken for Slagelse og Omegn siden 1902, Kasserer siden 1909, Medlem af Slagelse Velgørenheds Selskab siden 1916, Bestyrelsesmedlem i den ny Forening „Klubben“, Formand for Slagelse Tennis Klub siden 1924.

VESTSJÆLLANDS GARDERFORENING

I Aaret 1909 samledes der 23 gamle Gardere til et Møde, for at drøfte Spørgsmaalet om Oprettelse af en Garderforening i Slagelse, som skulde virke i Tilknytning til Hovedforeningen.

Tanken vandt god Tilslutning og den 23 Maj 1909 grundlagdes Foreningen, til Formand valgtes Direktør TH. THORGILS og til Kasserer Købmand WINEKEN.

I Oktober 1910 indviedes Foreningens Fane, og Medlemstallet var ca. 100.

Foreningens Formaal er at samle gamle Gardere til fornøjelige Fester, at yde Hjælp til de der trænge dertil og ved festlige Lejligheder at mindes sine Medlemmer.

THORKILD V. N. THORGILS, Direktør

f. 8 Novbr. 1875 i København, g. 1904 med Olga Madsen fra Slagelse. Administrerende Direktør for Maskinfabrikken „Alliance“, Formand for Vestsjællands Garderforening siden 1909 og for Dansk Arbejdes Slagelse Afdeling siden 1926.

Hotel-Postgaarden Slagelse

I det nuværende Hotel Postgaarden har der aldrig været egentlig Postgaard eller Poststed, men Navnet har sin Oprindelse fra Aaret 1695, da der rundt i Landet ved de større Købstæder oprettedes Herberger, hvor Hovedposten og Rejsende kunde overnatte og skifte Heste.

Den første af disse Postgaarde i Slagelse laa paa Hjørnet af Gl. Torv og Slotsgade, den næste, som laa i Smedegade, hed Den gamle Værtshusgaard, og denne stammer fra Aaret 1718. Tit blev der skiftet Ejere og Navn paa denne Gaard, indtil den i Aaret 1773 under Navnet Hamborgerværtshuset sælges til Regimentskvartermester og Postmester Kikkebusch.

Den nuværende Postgaard bestod, da Niels Sørensen Stub den 8 April 1726 købte den af Karen Rasmusdatter, af tre Gaarde. Den 7 April 1737 køber han de nu tilhørende 16 østlige Fag med Have og Fiskepark. Den 12 Januar 1748 fik N. S. Stub Privilegium som Værtshusholder til sin Gaard paa Gl. Torv, og hermed begynder egentlig Postgaardens Historie.

Natten mellem den 28 og 29 April 1740 brændte Gaarden under den store Brand, der da var i Slagelse.

Den 11 December 1786 sælges Gaarden til Andreas Bang. Han erhvervede 19 April 1783 kgl. Bevilling paa, at Stubs Privilegium af 14 Oktober 1768 maatte være extenderet og gældende for Supplikantens og Hustrus Livstid samt for de, som af Dem efter deres Død maatte købe denne Gaard. Fra det Tidspunkt benævnes Gaarden som „Postgaarden“.

Fra 1805—1815 er Slotsforvalteren paa Antvorskov, Johan Claus Goes, Ejer af Postgaarden. Gaarden skiftede nu hyppigt Ejere indtil den i 1875 solgtes til et Konsortium, i hvilket bl. a. var C. F. Tietgen. Killendahl, der ejede Postgaarden i 1920, lod foretage den meget store Ombygning, hvorved bl. a. indrettedes Sal til „Kinoteatret“. Hotellet, der nu fremtræder som et af de sjællandske Provinsers bedste, ejes nu af Hr. UDSÉN.

V. KARMARK TØNSGAARD, Sognepræst

f. 24 Aug. 1877, S. af Avlsbruger P. T. og Hustru Mariane Petersen, g. 1906 med Anna v. Bülow, D. af Sognepræst H. v. B., cand. theol. 1903, Præst v. Kapernaumskirken fra 1904—09, resid. Kapellan v. Fredens Kirke fra 1909—14, Sekretær i K. F. f. l. M. fra 1914—15, Sognepræst i Hjerm fra 1915—22, v. Esaias Kirken fra 1922—24, v. Skt. Mikkel's Sogn fra 1924, Form. for Skolekommissionen i Skt. Mikkel's Sogn, Form. for Sydvest Sjællands Kredsforbund af D. M. S., Redaktør og Stifter af Faklen, og af Raadgiveren 1916, Forfatter af Jubilæumsskriftet Københavns Indre Mission i 50 Aar 1865—1915.

JENS JACOB VOLF, Pastor

f. 28 Jan. 1878, g. 1921 med Ingeborg Marie Oehlenschläger, D. af Provst O., Øster Skjerninge, cand. theol. 1902, Kapellan ved Frue Kirke 1903, ved Garnisons Kirke 1908, residerende Kapellan ved Frelsens Kirke i Aalborg 1918, Præst ved Skt. Mikkel's Kirke i Slagelse siden 1926, Sognepræst for Hejninge Sogn.

AAGE BOISEN MØLLER, Provst

f. 30 Oktbr. 1857 i Seiling v. Silkeborg, S. af Pastor Fr. D. Møller og Hustru Jutta f. Boisen, g. 1883 med Frederikke Kjølner fra Lindholm. Cand. theol. 1882, Sognepræst i Gødvad og Balle fra 1885—93, i Sæder fra 1893—1900, i Ørslev v. Skel-skør fra 1900—07, v. Skt. Peders Kirke og Hospitalskirken fra 1907, Formand for Slagelse Højskoleforening.

F. V. SCHRØDER, Klokker og Kordegn

f. 29 Maj 1860 i Slagelse, S. af Farver Anton Valentin S. og Hustru Anna Ellsabeth f. Sørensen, g. 1888 med Anna B. O. Petersen, Vikar v. Skt. Mikkel's Kirke fra 1898—1909, fast Ansættelse i 1909, Kasserer f. Menighedsbladet, Bestyrelsesmedlem i Menighedsplejen.

NIELS DAËL, Frimenighedspræst, Liselund

f. 20 Juni 1857 i Bjergby v. Hjørring, S. af Gaardmand Christen Andersen D. og Hustru Sara Marie f. Pedersdatter, g. 1886 med Martine Jacobsen fra Bindslev, der døde 1901, g. 1915 med Amelie Staal, D. af Stationsinspektør S. og Hustru Maria f. Molin, fra Landskrona, Gaardbestyrer i Leirskov til 1880, været Korporal, paa Askov Højskole fra 1881—86, sidstnævnte Aar ordineret til Præst, rejste til Tandil i Argentina og var der til 1897, blev Frimenighedspræst i Høve, købte 1908 Liselund og oprettede 1911 Menighedsskolen.

JACOB EMIL MAURITZEN, Kredslæge

f. 25 April 1887 i København, S. af Grosserer J. E. M. og Hustru Marie f. Eyber, g. 1913 med Ida Trier, D. af Vekselerer T. i København. Kandidat 1912, ansat ved forskellige Hospitaler fra 1912—17, Embedslægeeksamen 1917, samme Aar Kredslæge i Slagelse, Jernbanelæge, Medlem af Værgeraadet, Formand for Slagelse Tuberkulosestation.

MARGRETE KRISTENSEN, Læge

f. 15 August 1893 i Hjørring, D. af Købmand T. K. og Hustru Kirstine f. Jensen. Student 1912, Kandidat 1922, har gjort Kandidattjeneste følgende Steder, Skt. Josephs Hospital, Filadelfia, Rigshospitalet, Skt. Hans Hospital, Odense Amts Sygehus, Blegdams hospitalet og Københavns Amts Sygehus, nedsatte sig 1927 som praktiserende Læge i Slagelse.

AAGE LARS EMIL JUUL BORBERG, Læge

f. 18 August 1880 i Aarhus, S. af Fuldmægtig H. J. B. og Hustru Amalie M. f. Kirkerup, g. 1908 med Valborg Ramshardt, D. af Depotforvalter R. i Fredericia. Student 1898, cand. med. 1907, Reservelæge v. Roskilde Amts Sygehus fra 1907—08, praktiserende Læge 1909, Turnuskandidat fra 1911—12, Sessionslæge 1915 paa Fyn, Reservelæge i Hæren 1915—17, praktiserende Læge i Eskildstrup paa Falster fra 1919—28, siden 1 Juni 1928 i Slagelse.

HENRIK KNUD LARSEN, Læge

f. 26 Septbr. 1893 i København, S. af Læge Erik L. og Hustru Magdalene f. Swane. Student 1911, cand. med. 1919 v. Aarhus Amts Sygehus i Odder, samt Præstø Amts Sygehus i Faxe, praktiserende Læge i Slagelse siden 1923. Læge v. Skt. Hedvig-søstrenes Børnehjem.

OTTO SMITH RASMUSSEN, Læge

f. 3 Juli 1892 i Holbæk, g. med Agnes Therese Marie Nielsen, f. i Holbæk 8 Juli 1894. Student fra Nykøbing Kathedralskole 1911, lægevidenskabelig Embedseksamen 1921, siden 1915 aarlige Hospitalstjenester paa forskellige Tuberkulose-, Nerve- og Sindssygehospitaler, Influenza Lazarettet i Rigsgade 1918—19 samt Rigshospitalet, Reservelæge i Hæren og Garnisonssygehuset i Slagelse fra 1921—23, Fung. Reservelæge ved Oringe 1927, prakt. i Slagelse siden 1 Decbr. 1921. Medarbejder ved forskellige Røde Kors Institutioner, efter Prof. Georg Brandes Død (det eneste mandlige danske Medlem af „Kuratorium für die Kinderheime der Roten Hilfe“) Medlem af Bestyrelsen for I. R. H. Danmark fra 1928.

GUSTAV JOHANNES MØLLER, Apoteker

f. 1 Decbr. 1878 i Slagelse, S. af Bagermester Chr. Andreas M. og Hustru Christine, g. med Ingeborg Emilie Weincke fra København. Discipel paa Gl. Torvs Apotek i København fra 1894—98, Medhjælpereksamen 1898, cand. pharm. 1900, i en Aarrække Korrespondent for Danmark til „The Chemist and Druggist“ i London, fra 1907—18 Ejer af Svane-Apoteket i Thisted, siden 1919 Indehaver af Svane-Apoteket i Slagelse, Chef for Vestsjællands Spejderdivision.

P. C. RASMUSSEN, Dyr læge

f. 2 Marts 1861 i Ørbæk, S. af Gaardejer Møller J. P. R. og Hustru Ane f. Danielsen, g. 1895 med Laura Meta Rasmussen. Dyr læge-Eksm. 1893, prakt. i Ørslev fra 1893—99, Dyr læge v. de offentlige Slagtehusse fra 1899, Kontrol dyr læge ved S. A. S. siden 1905, Tilsynsførende ved Export af levende Dyr, Næstformand i Voldgiften angaaende Handel med Kvæg og i Venstrevælgerforeningen, Bestyrelsesmedlem for Sønderjyds Forening.

HERMANN THEODOR WILLE, Dyr læge

f. 26 Januar 1885 i Asp. S. af Proprietær A. M. W. og Hustru Marie f. Præstmark, g. 1909 med Amalie Welsch, D. af afdøde Distriktsdyr læge V. W. i Holstebro. Landbrugskandidat 1906, Ejer af Hovedgaarden Kapel ved Lemvig fra 1908—12, Dyr læge 1916. Boet i Ribe fra 1916—26, været Lærer ved Landbrugs- og Mælkeriskolen i Ribe, overtog i 1926 Dyr læge Møllers Praksis i Slagelse.

JACOB NISSEN, Dyr læge

f. 27 Novbr. 1873 i Vamdrup, S. af Købmand A. N. og Hustru Anna f. Juhl, g. 1896 med Elna A. H. Christensen. Dyr læge 1895, prakt. Dyr læge i Ødis ved Kolding fra 1895—1901, i Kolding fra 1901—25, har været knyttet til de offentlige Slagtehusse samt Andels Svineslagteriet i Kolding, kontrollerende Dyr læge ved Slagelse Andels Svineslagteri siden 1925.

KRISTIAN HANSEN, Dyr læge

f. 15 Oktbr. 1895 i Øde Førsløv, S. af Gaardejer Jens Peder H. og Hustru Marie f. Sørensen, g. 1923 med Paula Poulsen, D. af Bagermester Th. P. fra Skelskør. Demitteret 1918, Assistent i Slagelse fra 1918—23, overtog 1923 Dyr læge Wamberg's Praksis.

C. STEENSEN-LETH, Amtsforvalter, R. af D.

f. 15 Septbr. 1870 paa Langeland, S. af Godsejer S. L. paa Steensgaard og Hustru Marie f. Gjedde. Cand. jur. 1897, Fuldmægtig i Finansministeriet 1905—21, Amtsforvalter i Assens fra 1921—26, Amtsforvalter i Slagelse siden 1926.

N. C. M. T. PALSDORFF, Oberstløjtnant, R. af D., DM.

f. 25 April 1858 i København, S. af Landinspektør P. C. Pedersen og Hustru Marie f. Knudsen, g. 1893 med Olga Thomsen, D. af Bankdirektør P. T. i Slagelse. Student fra Aarhus Latinskole 1876, derefter læst Jura, Premierløjtnant 1884, ved Generalstaben 1899, Kaptajn 1910, Oberstløjtnant og Chef for 7 Batl. i Nyborg 1916. Har nu taget sin Afsked.

A. N. M. R. MADSEN, Stationsforstander

f. 27 Maj 1870 i Odense, S. af Rebslagermester M. og Hustru Anna Margrete f. Henriksen, g. 1920 med Helga Larsen fra Aarhus, D. af Overbanemester L. fra Esbjerg. Elev ved D. S. B. 1 Juni 1886, Assistent i Fredericia 1888, Trafikassistent i Roskilde fra 1900—11, Trafikkontrollør i Nykøbing F. fra 1911—20, i Odense fra 1920—28, Stationsforstander i Slagelse fra 1 Juni 1928.

EDVARD VILHELM BRUHN, Politiassistent, R. af D.

f. 11 Marts 1864 i Tikøb Sogn ved Nyrup, S. af kgl. Skovfoged P. B. og Hustru Emilie Charlotte f. Eigaard, g. 1890 med Betty Emilie Sofie Marquard. Kommunal Politibetjent i Aalborg fra 1 Jan. 1892—1 Novbr. 1900, Politiassistent i Slagelse fra 1 Novbr. 1900—1 Januar 1928, tog da sin Afsked, deltaget i mange forskellige Velgørenhedsorganisationer.

R. P. F. RASMUSSEN, Fabrikant, R. af D., DM.

f. 22 Oktober 1836, drevet Jernstøberi i Slagelse i mange Aar, dette overtog R. efter sin Fader. R. har i mange Aar taget ivrig Del i Forretningstilivet i Slagelse og bl. a. siddet 50 Aar i Haandværkerforeningens Bestyrelse og virket som Formand, hvilket han valgetes til Novbr. 1880. R. har altid arbejdet for sin Bys Vel og derved opnaaet sine Medborgeres Højagtelse.

MARIE PETRONELLA HANSEN, Distriktsjordemoder

f. 13 April 1875 i Græsted, D. af Gaardejer Anders Larsen. Jordemoder i Slagelse 1900, Distriktsjordemoder siden 1907.

Distriktet omfatter: Slagelse By, Skt. Mikkel og Skt. Peders Landsogne samt Sorterup-Ottestrup Kommuner.

INGEBORG MATHILDE WEST, Jordemoder

f. 9 Juni 1900 paa Bornholm, D. af Grosserer Johan W. og Hustru Mathilde f. Hansen. Uddannet som Sygeplejerske paa Aakirkeby Sygehus fra 1921—24, paa Jordemoderskole i København, Reservejordemoder paa Frantz Howitz Fødeklínik i København, Jordemoder i Slagelse siden 1926.

KAJ CHRISTENSEN, cand. jur., Sagfører

f. 29 Novbr. 1888, S. af Sparekassebogholder Chr. Chr. Nordby paa Fanø og Hustru Dagmar Marie Dorthea f. Schaap, (begge afdøde), g. 1916 med Johanne Jacoba f. Schaap. Cand. 1915, Bestalling 1920, Sagførerfuldmægtig i Næstved fra 1917—19, i Nyborg fra 1919—21, i Fredericia fra 1921—25, fra 1925 praktiserende Sagfører i Slagelse, Sekondløjtnant i Fæstningsartilleriet 1916.

OLAF THOR RASMUSSEN, Sagfører

f. 4 Novbr. 1889 i Sorø, S. af Skrædermester J. R. og Hustru Karen Marie f. Nielsen, g. 1920 med Helga Omøe, D. af Skibsmægler O. Kalundborg. Jura 1914, Fuldmægtig fra 1914—17 i Kalundborg, Sagførerbestalling 1917, samme Aar Sagfører i Kalundborg, i Slagelse siden 1927.

RASMUS LARSEN RUUS, Sagfører

f. 18 Marts-1888 i Hunseby ved Maribo, S. af Gaardejer L. R. og Hustru Kirstine f. Rasmussen, g. med Anna Frederikke f. Jaacks (død 1920). Sagfører 1895, Medlem af Byraadet fra 1917—25, antaget til Udførelse af offentlige og beneficerede Sager

ERIK DREWSEN, Fabriksinspektør

f. 10 Juli 1895 i Celle i Tyskland, S. af Direktør Jonas D. og Hustru Emilie f. Scheaer, g. 1925 med Karen Meyer. Cand. phil. 1921, ansat ved Fabrikstilsynet 1923, Fabriksinspektør i Slagelse 1928, Løjtnant i Garden 1925.

Fabrikstilsynet i Slagelse omfatter en Del af Sorø og Holbæk Amter. Grænselinien er Storebælt, Slagelse, Sorø, Reerslev, Gørlev og Skelskør.

HANS KRISTENSEN, Konsulent

f. 31 Juli 1895 i Høng, S. af Gaardejer J. P. K. fra Møllegaard og Hustru Marle f. Hansen, g. 1925 med Yrsa Elisabeth Hornemann. Demitterede 1916 fra Landbohøjskolen, Studie Rejse i Randstaterne, Konsulent i Husdyrbrug, knyttet til Sorø Amts landøkonomiske Selskab siden 1920, Sekretær for samme, Konsulent for Slagelse-egnens Landboforening siden 1920, Sorø Amts Kvægavlsforening siden 1920, Leder af Svineforsøgsstationen i Gerlev siden 1927.

A. R. VANDAM, Trafikassistent

f. 4 Juli 1888 i Vejen, S. af Landstingsmand Rasmussen, Vandamgaard og Hustru Elisabeth f. Christensen, g. 1917 med Meta Emilie Stahl. Ansættelse ved D. S. B. 1908, Assistent ved Trafikken 1915, Assistent i Slagelse siden 1920, Bestyrelsesmedlem for Soldaterhjemmet og for Menighedsplejen.

V. J. STRØJER CHRISTIANSEN, Vejassistent, Løjtnant

f. 13 August 1873 i Skuldelev, S. af Lærer N. C. C. og Hustru Sofie Henriette f. Eskildsen. Militærtjeneste fra 1892—94, Løjtnant 1893, Assistent paa Stadskonduktørkontoret for Opmaaling i København, Eksamen fra Landbohøjskolen, Vejassistent i Slagelse siden 1903, Formand for Vejassistentforeningen for Øerne.

S. P. JENSEN, Landinspektør

bosat i Slagelse siden 1908.

SØREN KNUDSEN PEDERSEN, Branddirektør, Arkitekt

f. 2 Juli 1878, S. af Bygmester Niels P. Ordrup v. Merløse og Hustru Maren f. Poulsen, g. 1909 med Nicoline Hansen, Holmagergaard. Frekvent. Kbh. tekn. Skole som Elev af v. Huth, vid. uddannet paa Akademiet i Lyon, fleraarigt Ophold i Frankrig og Belgien, Koncessionær for Ingeniør Hennebique i Paris, Konduktør i Faderens Virksomhed, Leder af Hjørunde Haandværkerhøjskole, Branddirektør i Landbygn. alm. Brandforsikring og Arkitekt i Ringsted 1908, do. i Slagelse siden 1923.

Hr. Arkitekt Knudsen Pedersen har været Arkitekt for mange offentlige og private Bygningsforetagender (indtil 1928 ca. 200) bl. a. 40 Kommuneskoler, Ringsted Artillerikaserner og Elektricitetsværk, Kærhave Husmandsskole, Nyrup Kirke, Ledreborg Avlsgaard og talrige Landbrugsbygninger.

L. L. A. LARSEN, Skorstensfejmester

f. 1 Maj 1879 i København, S. af Handelsmand Jørgen L. og Hustru Marie f. Apelvist, g. 1913 med Karla Nielsen fra Lunderød ved Tølløse. Skorstensfejmester for Stenlille-Uggerløse Kommuner siden 1905, Slagelse nordre Skorstensfejer Distrikt siden 1927.

J. M. JACOBSEN, Snedkermester

f. 8 Marts 1889 i Tyrsted ved Horsens, S. af Bødkermester C. J. og Hustru Ane f. Petersen, g. 1917 med Marle Katrine Petersen fra Egebjerg, Etablerede sig i 1919, overtog den gamle Snedkervirksomhed, P. Andersens, i Smedegade, Lærer ved Teknisk Skole siden 1919, Kasserer for Snedkermestrenes Forening siden 1924.

SKT. PEDERS LANDSOGN

SKT. PEDERS LANDSOGN strækker sig i en stor Halvkreds udenom Slagelse og gaar en ret stor Del ind i denne. Landsognet ligger syd-vestlig og nord-vestlig ind mod Slagelse og er saaledes Slagelse By's Omkreds i disse Retninger.

Landsognet bestaar af Landsbyerne Antvorskov, Landsgrav, Ny Holmstrup, Gl. Holmstrup og Hyllerup. Ligeledes findes i dette Sogn det historiske Antvorskovs Kloster-ruiner, Hellig Anders Kors paa Hvilehøjen og Hellig Anders Brønd. Af Godser findes Idagaard, Charlottendal og Valdemarskilde. Charlottendal, der tidligere tilhørte Gyldenholm, blev 1907 ved Arveskifte overdraget til Valdemarskilde. Idagaard er i den kendte Frøvler Jens Hvidbjergs Eje.

Landsognet, der i Folkemængde i 1926 talte 1941, har i 1928 naaet 2047 Indbyggere. Af Skoler findes en i Antvorskov, en 2-klasset i Landsgrav, samt i samme By en 2-klasset frisindet Skole, kaldet Friskolen, og endelig en 6-klasset Skole i Holmstrup. I Landsognet ligger ligeledes Antvorskov Højskole og det kendte Liselund, paa hvilket er oprettet en Menighedsskole under Ledelse af den kendte Frimenighedspræst Niels Dael.

I Landsgrav ligger Sognets Alderdomshjem. Landsognet er smukt beliggende med en meget vekslende Natur. Vejanlægget er i udmærket Stand, hvilket for en stor Del skyldes den energiske Sogneraadsformand Hans Pedersen, der paa dette Omraade har gjort et stort Arbejde og herved afhjulpet en Del Arbejdsløshed.

Skt. Peders Kirke i Slagelse er Sognets Kirke, Brandvæsenet er saaledes indrettet, at Slagelse Bys Motorsprøjte er til Sognets Raadighed, men haves der desforuden en Sprøjte i Landsgrav.

Andelsmejeriet „Landsogn“ er ligeledes beliggende i Landsgrav.

ANTVORSKOV HØJSKOLE

er opført i 1908 af Niels Eggert, der fik Støtte dertil af Egnens Beboere. Han døde 1915. Derefter var Peter Augustinus Skolens Leder indtil Nørsgaard i 1920 købte denne. Han lod i 1922 denne udvide, og der er nu Plads til ca. 140 Elever, der er saavel Sommer- som Vinterhold.

HANS PEDER LARSEN, Sognefoged, DM.

f. 3 Marts 1859 i Fuldbj. S. af Gaardejer Lars Nielsen og Hustru Sidse f. Pedersdatter, g. 1901 med Jutta Lund fra Holmstrup. Sognefoged siden 1896, Sogneraadsformand fra 1895—1908, Formand for Hesteassurancen siden 1898 og Formand og Medlem af Sundhedskommissionen fra 1893—1910, Lægdsmand siden 1924, Formand for Skt. Peders Sogns Menighedsraad siden 1926, Bestyrer for Bondestandens Sparekasse siden 1909.

Skt. Peders Landsogns Sogneraad bestaar af: Direktør H. PEDERSEN, Formand, Gaardejer A. CHRISTENSEN, Landsgrav Mark, Gaardejer TØNNING, Hyllerup, Boelsmand CHR. NIELSEN, Holmstrup, Skovfoged HANSEN, Slagelse Skov, Skomager MADSEN, Ny Holmstrup, Møllersvend P. HANSEN, Ny Holmstrup og Banearbejder V. LARSEN, Gl. Holmstrup samt Maskinmester P. GRAM, Antvorskov.

HANS PETERSEN, Direktør, Sogneraadsformand

f. 13 Jan. 1873 i Volderslev, S. af Husmand J. P. og Hustru Marie f. Hansen, D. af Husmand O. H., g. 1900 med Karen Sofie Christiansen, D. af Kusk C. paa Giesegaard. Sogneraadsmedlem 1909—21, Sogneraadsformand siden 1925, Direktør for Husmandskreditforeningen for Østifterne i Sorø Amt, Sekretær og Regnskabsfører for Slagelsekredsens Husmandsforening siden 1921.

ANSGAR TØNNING, Gaardejer, Hyllerup

f. 30 Septbr. 1886 i Gillerup, S. af Lærer Mikkelsen Tønning og Hustru Ingeborg f. Krog, g. 1918 med Ingeline Buch, der døde 1928. Sogneraadsmedlem siden 1925, Vurderingsmand til Ejendomsskyld siden 1922, i Repræsentantskabet for Bondestandens Sparekasse, Formand for Friskolen i Landsgrav.

ANDERS CHRISTIAN NIELSEN, Boelsmand, Holmstrup

f. 14 Febr. 1881 i Skafteløv, S. af Husmand Rasmus N. og Hustru Karen f. Andersdatter, g. 1910 med Marie Pedersen fra Hollelev. Boelsmand paa Holmstrup Mark 1910, Sogneraadsmedlem siden 1921, Formand for Forsørgelsesudvalget.

VALDEMAR MADSEN, Skomager, Ny Holmstrup

f. 2 Febr. 1882 i Magleby, S. af Hans Madsen og Hustru Karen f. Nielsen, g. 1904 med A. M. Karoline Hansen. Sogneraadsmedlem siden 1921, Bestyrelsesmedlem for Skt. Peders Landsogns Socialdemokratiske Forening, dennes Formand fra 1913—15 og 1922—24, Bestyrelsesmedlem for Socialdemokratisk Kredsorganisation 1913—15 og 1922—24, Amsraadssuppleant 1928, Medstifter og tidligere Formand for Skt. Peders Landsogns Grundejerforening, Sogneraadsformand 1925, Formand for Holmstrup Boldklub og Idrætsforening.

PEDER HANSEN, Møllersvend, Ny Holmstrup

f. 27 Jan. 1888 i Horslev, S. af Husmand Anders Peder H. og Hustru Maren Kirstine f. Jensen, g. 1911 med Elenora Marie Jensen. Sogneraadsmedlem siden 1925, Formand for Kasse- og Regnskabsudvalget, Medlem af Skoleudvalget og Forsørgelsesudvalget, Kasserer i Mølleri-Arbejdernes Fagforening siden 1923, Bestyrelsesmedlem for Socialdemokratisk Kredsorganisation 1925.

JOHANNES VALDEMAR LARSEN, Extraarbejder

f. 14 Decbr. 1882 i Boeslunde, S. af Skræder H. L., g. 1907 med Ingeborg M. E. Larsen. Sogneraadsmlem siden 1922, Kredsformand for Skt. Peders Landsogns Sygekasse siden 1920, tidligere Bestyrelsesmedlem i Socialdemokratisk Forening, i Repræsentantskabet for Slagelse og Omegns Brugsforening, Extraarbejder v. D. S. B.

LARS PEDER HANSEN, Skovfoged

f. 9 Decbr. 1881 i Træløse, S. af Husmand Lars H. og Hustru Karen Marie f. Madsen, g. 1907 med Karen Kristine Jensen. Skovfoged ved Slagelse Skov siden 1907, Sogneraadsmlem siden 1924.

P. M. GRAM, Maskinmester

f. 27 Maj 1876 i Roust, S. af Smedemester Andreas G. og Hustru Karoline f. Slot, g. 1905 med Inger Dahl. Værkfører i Randers 1906, Maskinmester paa Antvorskov Teglværk siden 1919, Medlem af Menighedsraadet 1919-23, Formand for Valgmenigheden for Slagelse og Omegn, Sogneraadsmlem siden 1925.

SKT. PEDERS LANDSOGNS SUNDHEDSKOMMISSION

Medlemmer af denne er: Forpagter SØRENSEN, Charlottendal, Formand, Karetmager NIELS CHR. HANSEN, Højskoleforstander NØRGAARD, Antvorskov, Skatteopkræver H. P. LARSEN, Landsgrav, Gaardejer KRISTEN HEDEBOE, Landsgrav, Forgylder CHRISTIANSEN, Ny Holmstrup, og Teglværksbestyrer HANSEN, Antvorskov.

JUL. HANSEN, Teglværksbestyrer

f. 16 Decbr. 1865 i Ribe, S. af Arbejdsmand Morten H. fra Ribe, g. 1897 med Vilhelmine Marie Jensen fra Rosted. Ansat som Maskinist 1889, Bestyrer paa Antvorskov Teglværk siden 1902, Medlem af Hjelpekassen fra 1913-25, Medlem af Sundhedskommissionen i Skt. Peders Landsogn siden 1920.

HANS PEDER LARSEN, Skatteopkræver

f. 1 Juli 1872 i Sørbylille, S. af Arbejdsmand L. P. Larsen og Hustru Maren f. Pedersdatter, g. 1883 med Karen Sofie Mortensen, D. af Husmand M. fra Landsgrav. Medlem af Hjelpekassens Bestyrelse fra 1907—10, af Sogneraadet fra 1917—25, dettes Skatteopkræver fra 1917—23, hele Sognets Skatteopkræver siden 1923, Tillidsmand i Husmands Brandkassen for Sorø Amt, Revisor i Skt. Peders Landsogns Grundejerforening.

SKT. PEDERS LANDSOGNS SYGEKASSE

er stiftet 8 April 1888 af en Kreds af Mænd, blandt hvilke var Lærer Niels Sørensen Bach. Før denne oprettedes, var der i Sognet en Sygekasse, hvis Medlemstal og økonomiske Forhold var saa vanskelige, at man maatte ophæve Kassen, og dette førte til Dannelsen af den nuværende Sygekasse. Samtidig med dennes Oprettelse fik man en Begravelseskasse, der var ca. 80 Medlemmer i Sygekassen og en Del af den gamle Sygekasses Medlemmer rykkede over i den nystiftede. I Følge Loven af 12 April 1892, blev Skt. Peders Landsogns Sygekasse statsanerkendt, og den var den første Sygekasse der indgik under Statsanerkendelsen. 1 Jan. 1893 forelaa Anerkendelsen, og Medlemsantallet var da 209. I 1928 tæller Sygekassen 1014 Medlemmer.

SKT. PEDERS LANDSOGNS SYGEPLEJERFORENING

er stiftet 1892 af Pastor Joh. Clausen, Oberstløjtnant Schou, Gaardejer Chr. Olsen, Landsgrav, og Lærer N. S. Bach. Den nuværende Bestyrelse er: Lærer N. S. BACH, Formand, Karetmager N. CHR. HANSEN, Landsgrav, Næstf., samt følgende Kredsformænd: CHR. WILLT. PETERSEN, Landsgrav, Husm. L. SØRENSEN, Strandvej, Husm. H. P. JØRGENSEN, Hyllerup, Husm. V. LARSEN, Gl. Holmstrup, Mælkekusk H. JAKOBSEN, Idagaard, Bager ESPENHEIM, Fyrbøder R. HANSEN, Antvorskov, Skovarb. CHR. HANSEN, samt Revisorerne Tømmer H. HANSEN og Gartner H. P. HENRIKSEN, begge fra Landsgrav.

NIELS BACH SØRENSEN, Lærer, FM.

f. 14 Septbr. 1856 i Naaby, S. af Sognefoged S. Kristensen B., DM., g. 1887 med Kristine Rasmine Andersen f. Ormslev. Ved Landvæsenet til 1877, Hindholm Højskole fra 1877—79, afgaaet fra Blaagaards Seminarium 1881, Lærer ved Hindholm Skole 1881—82, Andenlærer i Vemmelev fra 1882—87, i Skt. Peders Landsogn fra 1887—1926, afgaaet med Pension 1926, Fortjenstmedallien i Sølv 1928. Medstifter af Skt. Peders Landsogns Sygekasse og Sygeplejerforening, Revisor i de forenede sjæll. Sygekasser siden 1899, i en Periode Medlem af Menighedsraadet Skt. P. L.

HANS LARSEN EJLER JENSEN, Tømrermester

f. 23 April 1880 i Landsgrav, S. af Tømrermester H. Jensen fra Næsby og Hustru Karen Marie f. Nielsen fra Bildsø, g. 1908 med Clara Elisabet Christensen. Overtog Faderens Virksomhed i 1900, Revisor i Skt. Peders Landsogns Sygekasse siden 1926, Vurderingsmand siden 1922, Vurderingsformand i den alm. Brandforsikring for Landboliger siden 1923, Vurderingsmand for Holbæk med flere Amter, i Brandforsikring, Bestyrelsesmedlem for Skt. Peders Landsogns Husmandsforening, Maskintilsynsmand siden 1914, Leder af Gymnastikken for Sorø Amts Skytteforening.

HANS PEDER HENRIKSEN, Handelsgartner

f. 16 Novbr. 1877 i Slude Enghave, S. af Husmand Niels H. og Hustru Karen f. Hansdatter, g. 1906 med Anna Petrea Hansen fra Lumby ved Stige. Købte 1909 Chr. Petersens Enkes Gartneri med Ejendom, ombyggede og udvidede dette, opførte 5 Drivhuse m. m., dyrker 160 Frugttræer, Revisor i Skt. Peders Landsogns Sygekasse siden 1920.

DE GAMLES HJEM

i Skt. Peders Landsogn er opført 1916 for en Sum af 17.000 Kr. Det rummer Plads til 12 Personer, foruden Økonomaens Bolig i Stuen og Sygeplejerskens paa 1ste Sal. Der forefindes 4 Stk. enkelte Værelser og 4 dobbelte. Det er smukke lyse og luftige Værelser. Yderligere er der Spisestue og Opholdsstue, og uden om Hjemmet et stort Haveanlæg.

Alderdomsunderstøttelsen dækker for Opholdet, og desforuden faar Beboerne 3 Kr. maanedlig i Lommepenge.

Hjemmet, der iøvrigt er udstyret med moderne Bekvemmeligheder, er en Institution der er Sognet værdigt.

Økonoma er KAREN JENSEN og Sygeplejerske er MARY MØLGAARD.

KAREN JENSEN, Økonoma

f. 3 April 1878 i Raaby, D. af Husmand Peder J. og Hustru Karen Margrete f. Thomsen. Sygeplejeuddannet, ansat ved Kysthospitalet ved Refsnæs fra 1904—08 og fra 1909—11, ved Dronning Louises Børnehospital fra 1908—09, Økonoma ved De gamles Hjem i Skt. Peders Landsogn siden 1916.

MARY MØLGAARD, Sygeplejerske

f. 15 Juli 1892, D. af Gaardejer Poul M. og Hustru Sofie f. Rasmussen. Uddannet Sygeplejerske, ansat ved Amtssygehuset i Aalborg fra 1912—13, Fødselsstiftelsen i Aarhus fra 1913, Aalestrup Sygeplejerforening fra 1913—16, Sygeplejerske paa De gamles Hjem i Skt. Peders Landsogn siden 1916, samt for dennes Sygeplejerforenings Sygekasse.

SKT. PEDERS LANDSOGNS VÆRGERAAD

Medlemmer af dette er: Lærer PETERSEN, Holmstrup, Karetmager N. CHR. HANSEN, Landsgrav, Gaardejer A. CHRISTENSEN, Landsgrav Mark (Sogneraadets Repræsentant), Fru HANSEN, Antvorskov Teglværk, og Savskærer J. P. ANDERSEN, Ny Holmstrup.

JENS PEDER ANDERSEN, Savskærer

f. 2 April 1876 i Vesterborg, S. af Husmand N. P. A. og Hustru Ane M. f. Johansen, g. 1897 med Anna M. V. Christensen. Medlem af Værgeraadet siden 1922, Sogneraadmedlem fra 1909—17, Bestyrelsesmedlem i Træindustri-Arbejdernes Fagforening siden 1898, Medlem af Forretningsudvalget for Arbejdernes Fællesorganisation.

SKT. PEDERS LANDSOGNES HJÆLPEKASSE

Medlemmer af dette er: Gartner SØREN ANDERSEN, Formand, Karetmager N. CHR. HANSEN, Sekretær, Baneformand OLE OLSEN, Tømrer H. P. NIELSEN, Fru SØRENSEN.

Hjælpekassen yder Hjælp uden Fattighjælpsvirkning, Kommunen yder Kassen Tilskud. I Perioder 1927—28 udbetaltes der 5.347 Kr. og 25 Øre til 70 Personer, disse var særlig Familieforsørgere, den mindste Hjælp der blev ydet var 15 Kr., den største 390 Kr.

SØREN ANDERSEN, Handelsgartner

f. 19 Maj 1869 i Skt. Peders Landsogn, S. af Arbejdsmand H. A. fra Idagaard og Hustru Mette K. f. Jensdatter, g. 1906 med Anna M. K. Mortensen. Gartner paa Jernbjerg fra 1897—1903, do. i Slagelse Lystanlæg fra 1903—06, eget Gartneri paa Herluf Trollesvej 1906, Formand for Skt. Peders Landsogns Hjælpekasse siden 1928, Bestyrelsesmedlem for Skt. Peders Landsogns Husmandsforening siden 1920.

NIELS CHR. HANSEN, Karetmager

f. 16 Jan. 1870 i Landsgrav, S. af Hjulmand J. H. og Hustru Anne Marie f. Larsen, g. 1897 med Martha K. Lomholdt fra Vejle. Svend 1888, paa Højskole fra 1895—96, overtog, efter et Aars Ophold i Udlandet, sin Faders Virksomhed, tidligere Medlem af Sogneraadet, nu Medlem af Hjælpekassen, Værgeraadet og Sundhedskommissionen, Næstformand i Skt. Peders Landsogns Sygekasse.

PEDER JØRGENSEN, Gaardejer

f. 15 Decbr. 1872 i Faardrup, S. af P. Jørgensen og Hustru Ane Marie f. Jensen, g. 1899 med Dorthea Nielsen. Gaardbesidder 1898, paa Vallekilde Højskole fra 1894—95, Landbrugsskole fra 1896—97, i Mejeribestyrelsen fra 1899—1905, i Sogneraadet fra 1900—06, Planteavlsudvalgsmedlem i de 3 sydvestsjællandske Foreninger siden 1911, Formand for Landsgravs Friskole fra 1908—25, do. for Forsamlingshuset siden 1915, Bestyrelsesmedlem i Slagelse Andels Svineslagteri fra 1920—25, i Repræsentantskabet for Banken for Slagelse og Omegn siden 1921.

JENS PEDER FREDERIKSEN, Gaardejer

f. 12 April 1895 i Løve, g. 1920 med Karoline Vilhelmine Hansen. Gaardforpagter i Løve, 1925 Gaardbesidder i Hyllerup, 1926 Brandfoged, 1926 Stævningsmand.

SVEND JELSBÆK, Mejeribestyrer

f. 28 Maj 1888 i Holme, S. af Gaardejer J. Jensen Jelsbæk og Hustru Anna f. Petersen, g. 1917 med Elna Bruun. Mejerluddannet paa Mejeri i Vestjylland, paa Ollerup Højskole fra 1911—12, Dalum Mælkeriskole fra 1912—13, Vikar for Dansk Mejeristforening fra 1914—17, Bestyrer paa Mejeriet „Landsogn“ i Landsgrav siden 1917.

MARIE CHRISTENSEN, Lærerinde

f. 20 Febr. 1905 i Thorup, D. af Gaardejer Lars Balle Chr. og Hustru Kirsten Marie f. Støvring. Paa Gandrup Højskole 1924, demitteret fra Ekved i 1926, Hjælperlærerinde ved Duestrup Friskole i Thureby fra 1926—27, fast ansat ved Landsgrav Friskole i 1927.

REBEKKA MADSEN, Lærerinde

f. 16 Aug. 1888 i Kalundborg. Lærerindeeksamen i Vordingborg 1913, Vikar ved Ullerslev Skole fra 1913—14, Lærerinde ved Mørkøv-Knabstrup Skole fra 1914—18, ved Høng Privatskole fra 1918—23, ved Landsgrav Skole siden 1923.

SKT. MIKKELS LANDSOGN

I Forhold til Skt. Peders Landsogn er dette et lille Sogn, hvis Indbyggerantal kun er 796. Der findes ingen særlig Turistattraktion i Sognet eller andre Seværdigheder. Sognet er beliggende Nordøst om Slagelse og har en Del Skov. Af større Gaarde findes Brorupgaard, Valbygaard og Jernbjerggaard.

Landsbyerne som hører til Sognet er Lille Valby, Jernbjerg, Slagstrup og den østlige Del af Skovsø. Sognet har to Skoler, en i Lille Valby og en i Jernbjerg, og begge er 2-klassede. Skt. Mikkel's Kirke i Slagelse er Sognekirke.

Sognefoged er Gaardejer J. DAMSGAARD, Lille Valby.

Sogneraadets Medlemmer er: Gaardejer LAURITZ LARSEN, Lille Valby, Formand, Gaardejer HANS JENSEN, Lille Valby, Boelsmand CHR. PETERSEN, Lille Valby, Inspektør P. ANDERSEN, Valbygaard, Murer HANS HANSEN, Jernbjerg, Banearbejder H. P. NIELSEN, Skovsø, og Gaardejer MARTIN NIELSEN, Skovsø.

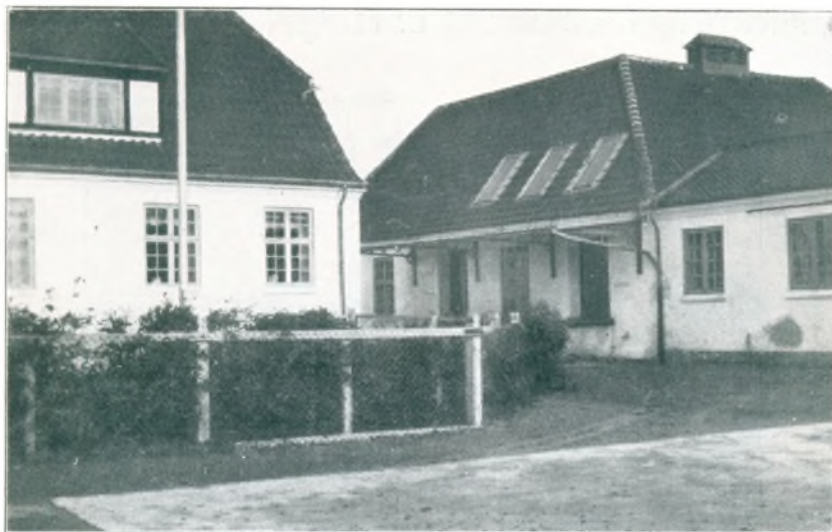
HANS PEDER NIELSEN, Banearbejder

f. 14 Juli 1889 i Nidløse, S. af Niels Peder N. og Hustru Maren K. f. Henriksen, g. 1913 med Olga Jensine Jensen. Medlem af Hjelpekassen fra 1919–25, af Sundhedskommissionen siden 1927, af Sogneraadet siden 1925, af Nævningegrundliste-Udvalget, Formand for Skt. Mikkel's Landsogns Socialdemokratiske Forening siden 1922.

JAKOB CHRISTENSEN, Boelsmand

f. 30 Novbr. 1870 i Ruds Vedby, S. af Jens Chr. og Hustru Luise f. Madsen, Medlem af Værgeraadet siden 1925, af Skt. Mikkel's Landsogns Sygeplejerforening, af Nævningegrundliste-Udvalget, af Sogneraadet fra 1908 –28, Amdsraadsmedlem fra 1922 –28.

ANDELSMEJERIET „LANDSOGN“

Dette er beliggende paa Strandvejen, ved Korsvejen mellem Landsgrav og Holmstrup, det blev bygget 1917 og begyndte sin Virksomhed i Oktbr. s. Aar. To Fællesmejerier i Landsgrav og Ny Holmstrup blev nedlagte, det ene samtidigt, det andet kort efter, da saa godt som alle Mælkeproducenter i Landsognet og det tilgrænsende Hejninge Sogn snart efter meldte sig som Andelshavere i Mejeriet.

Forskellige Mænds Tanker og Planer om et Andelsmejeri paa dette Sted, til at forsyne Slagelse By med Mejeriprodukter fra sit nærmeste Opland, var af gammel Dato. Allerede ved Aarhundredets Begyndelse blev der afholdt flere Møder om Sagen, ligesom den et Par Gange senere blev optaget til Drøftelse, uden at det lykkedes at gennemføre Planen. Da der imidlertid i 1917 vilde udløbe nogle, Kontrakter med Fællesmejerierne, lykkedes det i 1916 at samle ca. 50 Andelshavere, spredt i de 2 Sogne, og paa en Generalforsamling den 2 Decbr. s. Aar vedtoges det at opføre et Mejeri paa den omtalte Plads, og det overdroges Fabrikant Philipsen at bygge og montere for en Anlægssum af 60.000 Kr.

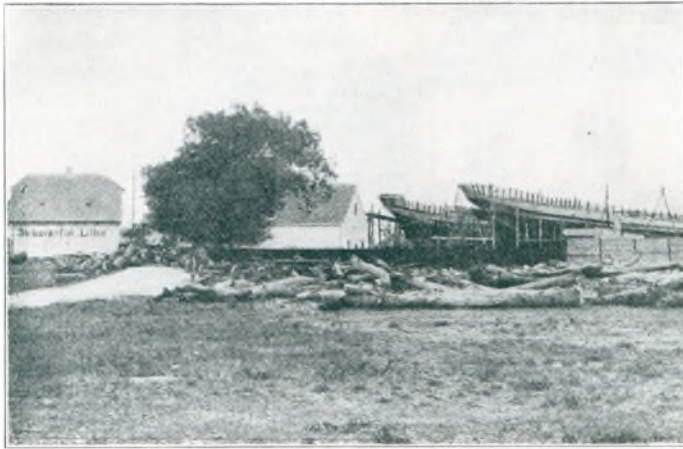
Begyndelsen var beskeden nok, i Krigens værste Tid var det næsten umuligt at skaffe Byggemateriale, saa de fleste Maskiner var derfor brugte og ikke helt tidssvarende, men til den lille Produktion i Begyndelsen, kunde det gaa an. Mejeribestyreren, med sin Hustru og en Medhjælper, kunde besørge det daglige Arbejde, og en Vogn Byhandelen, med Bagerforeningen i Slagelse blev der sluttet Kontrakt om Levering af Mælk.

Derfor var det med Glæde for Begynderne, at det allerede i 1920 blev nødvendigt at foretage den første Udvidelse af Mejeriet. Den opførte Bygning samt Anskaffelsen af 4 nye Byvogne kostede ca. 45.000 Kr. Aaret 1923 blev de fleste af Maskinerne og Apparaterne ombyttede med større og mere tidssvarende. Denne Ommontering kostede ca. 25.000 Kr.

Allerede Aaret 1925 igen en Forandring, og endelig Aaret 1927 den største Udvidelse, Opførelse af en ny stor Maskinhal, Vogngarage, Køleanlæg samt Iscreme Anlæg, alt til Beløbet 55.000 Kr. Mejeriet med Maskiner, Inventar, Heste og Vogne staa bogført for ca. 230.000 Kr. Andelshavernes Tal er nu naaet ca. 120, med 1200 indtegnede Køer, alle Dyr lægekontrollerede, 22 Besætninger haves rene for Tuberkulose, 6 Besætninger udelukkende til Børnemælksproduktion. Den daglige Produktion andrager nu 23.000 Pd. Mælk. Der beskæftiges ca. 15 Personer. I Slagelse er oprettet 2 Forretninger, 5-6 Udsalg. Mejeriet leverer Iscreme til Byerne Holbæk, Ringsted, Sorø, Slagelse m. m. Naturligvis sætter denne Virksomhed sit særlige Præg paa Landsognet.

Mejeriets Bestyrelse bestaar af: Gaardejer PEDER JØRGENSEN, Hyllerup, Formand, RASMUS LARSEN, Hejninge, Næstformand, N. P. HANSEN, Hejninge, KRESTEN LARSEN, Storgaarden, Landsgrav, Boelsmand CHR. NIELSEN, Landsgrav, Gaardejer H. P. JØRGENSEN, Holmstrup, og HANS JENSEN Stenagergaard, Valby.

SKIBSVÆRFTET „LILLEØ OG L. TUXEN PETERSEN'S EFTF.“

Skibsværftet „Lilleø“ ved Korsør Havn.

I Aarene omkring 1820--25 startedes Skibsværftet paa Norets Byside. Efter Stifterens Død overtog Sønnen, L. Tuxen Petersen, Værftet. I Følge Overenskomst med Korsør Havn mageskiftedes der Areal, saaledes at Værftet fik den 1600 □ Al. store Grund paa Lilleø. I Aaret 1919 solgtes Værftet til D'Herrer Skibsbyggere A. Nielsen og Th. Olsen. Firmaets Navn blev da „L. Tuxen Petersen's Eftf.“. Snart blev det værende Areal for lille, og en Udvidelse af ca. 1600 □ Al. Grund fandt Sted. Det samlede Areal var nu 3200 □ Al.

Det af Konsul Jepsen og Th. Rasmusen i 1917 oprettede „Lilleøværft“, beliggende umiddelbart ved det før nævnte Værft, men ned mod Havnen, likviderede i 1923. Den ved Værftet ledende Mand, Jul. Christoffersen, købte da det likviderede Værft, men kort Tid efter døde han. Hans Søn V. Christoffersen førte Værftet videre, men kun i en kort Tid.

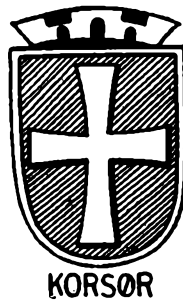
Korsør Havn, der var Ejer af Grundene hvorpaa dette Værft laa, ønskede nu sine Forhold ordnede, og det resulterede i, at V. Christoffersen trak sig tilbage.

Efter nogle Forhandlinger mellem Havnen og Firmaet L. Tuxen Petersen's Eftf., opnaaedes Enighed om, at dette Firma i Aaret 1926 overtog „Lilleøværftet“. Nu havde man erhvervet sig Plads ved Havnen, og det samlede Værftsareal var nu naaet ca. 40.000 □ Al. Mod Lilleøvejen begrænses dette af de derværende Værkstedbygninger, Snedkerværksteder, Smedie, Baadeskure, Materialrum o. s. v. Her forefindes tillige Kogehus og Hus med Spillet til den ved Værftet værende Ophalerbedding til 450 Tons, som blev opført i 1923. Gennemsnitlig beskæftiges ved denne Virksomhed 22—25 Mand.

Værftet leverede i 1926 til den kgl. grønlandske Handel 7 Fiskefartøjer, til Københavns Havn 3 Personbaade, til Nakskov Skibsværft Redningsbaade og til Hundested det i 1928 leverede Nordsøfiskefartøj „Glenten“ og flere andre. Saaledes er her skabt et i fuldt Drift værende Værft, til Ære for Dansk Industri.

Værftet paa Lilleø, L. Tuxen Petersen's Eftf.

KORSØR

Hvis Halskov, der ligger paa den nordlige Side af Indløbet til Noret, kan regnes med til Korsør — og det er der jo ikke noget til Hinder for —, er der faa Byer i Danmark, der aarlig gæstes af saa mange Mennesker som Korsør, men de allerfleste indskrænker ganske vist deres Besøg til en Vandring fra Færgen til Toget eller omvendt, og kun et Faatal gør et virkeligt Ophold og ulejliger sig ind til den gamle By eller til den nærmeste Omegn, nordpaa til Halskov Odde, Kruusesminde, Lejsøen og Taarnborg eller sydøstpaa til Korsør Skov, Bonderup og Klarskov. Og dog er disse Egne af vort Land et Besøg værd.

Men Udgangspunktet bliver da Korsør, hvorom de følgende Linier skal fortælle et og andet.

Hvad nu først Navnet angaar, har der været forskellige Meninger om dets Oprindelse. I „Den danske Atlas“ siger Erik Pontoppidan, at Navnet skriver sig fra „de Kors eller Crucifixer, som efter Pavedømmets Brug fordum fandtes her i stor Mængde“, men samtidig meddeler han, at „andre udlede Navnet fra 3 næstliggende smaa Øer, som forestille et Kors“. Den sidste Forklaring er aabenbart urigtig, og man mener nu almindelig, at Korsør, ligesom andre med Kors sammensatte Navne, er opkaldt efter et „paa Stranden rejst Kors, der viste Søfarende Vej“. Den anden Del af Navnet, -ør, betyder egentlig Grus, men bruges ofte i Betydning af en af Grus bestaaende Odde, som stikker ud i Vandet, eller en gruset, fast Strandbred. Paa den anden Side af Indløbet til Noret ligger — som sagt — Halskov, hvis Navn er dannet af Ordet Hals, d. e. et smalt Land (her mellem Korsør Nor og Storebælt), medens den anden Del af Navnet vidner om, at denne Strækning tidligere har været dækket af Skov.

Naar Korsør først er bleven grundet, lader sig ikke afgøre. Som bekendt laa der i sin Tid paa den østlige Side af Noret en Borg, Taarnborg kaldet, der sikkert gennem flere Aarhundreder har haft en vis Betydning og derfor ogsaa jævnlig nævnes; men allerede inden den — vistnok i sidste Halvdel af 14 Aarhundrede — blev ødelagt, som det synes ved en Brand, havde der paa den vestlige Side af Noret, lige ved Indløbet og Syd for det, rejst sig et Fæstningstaarn, der uden al Tvivl maa betragtes som den første Grund til, at der her har dannet sig en By. Oprindelig har den naturligvis været meget ringe, men gennem det 14 Aarhundrede maa den dog have udviklet sig saa meget, at Kongen har fundet det rimeligt at give den Købstadprivilegier. Det var 26 November 1425, Dagen efter den hellige Katarinas Dag, at Erik af Pommern „paa vort Slot Korsør“ udstedte de ældste, kendte Privilegier for Byen, „paa den Tid, da vi brød

Taarnborg op og skulde bygge Korsør, som vi gjorde og endnu gør“, som det hedder i den Copi fra 1441, der maa træde i Originalens Sted, da denne er gaaet tabt. Ved Kongens Brev undes der Borgerne i Korsør saadan Stadsret, som vore Borgere og Bymænd i Roskilde og Kalundborg har. Men dernæst undes der dem til Brændsel og Fægang og Bys Forte [c: Udmark, Fælle] det Rum, som hedder Klarskov, fra Kirkegaarden og indtil Stengaards Led i den søndre Strand. Endvidere fik de Ret til at lade deres Heste og Smaafæ gaa paa Sprogø og Halskov, men de maa ikke omhugge Skoven eller Træerne. De maa holde Torv og Marked som andre Købstæder, og Almuen fra Taarnborg, Vemmelev og Hemmeshøj Sogne skal søge der til Købstad og Torv og ikke noget andet Sted. Det gjaldt om at hindre al Handel paa Landet, og derfor blev det almindeligt i Erik af Pommerns Købstadlovgivning at henvise Bønderne paa et vist Omraade til dette eller hint Sted, saaledes ogsaa for Korsørs Vedkommende. En særlig Begunstigelse indrømmedes der Borgerne, ved at de fik Ret til selv at vælge Borgmester og Byfoged, hvad der langt fra var Tilfældet alle Steder. I de følgende Tider stadfæstedes og udvidedes Korsør Privilegier af de forskellige Konger, som Sæd og Skik var; størst Betydning havde det vel nok, da Kr. I $\frac{3}{4}$ 1459 undte og tillod „vore elskelige Borgere og Menighed i vor Købstad Korsør“ Ret til at „nyde, bruge og beholde vor og Kronens gamle Ladegaard liggende ved Taarnborg med al sin Behøring, i hvad det helst er, vaadt og tørt, intet undtaget“. Men trods alt, hvad Kongerne undte Korsør, var det svært for denne By at klare sig; mange Embedsmænd, Skrivere og andre fordristede sig til at bruge Landkøb med Korn og andre Varer, hvilket derfor forbødes 1556; efterhaanden opstod der, som nævnt under Slagelse, „ulovlige“ Havne, der skadede Byen, og disse blev til sidst stængede efter en haard Kamp mellem Landbyen Slagelse og Søkøbstaden Korsør. Indbyggertallet blev derfor aldrig stort og bestod hovedsagelig af Smaafolk, der ernærede sig ved lidt Agerdyrkning, noget Fiskeri og en Del Handel og Skibsfart, ligesom Færgævæsenet spillede en vis Rolle. Korsør var jo — sammen med Skelskør — Hovedoverfartsstedet til Fyen.

Men to større Begivenheder fandt Sted i det 15 og 16 Aarhundrede, af hvilke den sidste var til stor Skade og Ødelæggelse for Byen.

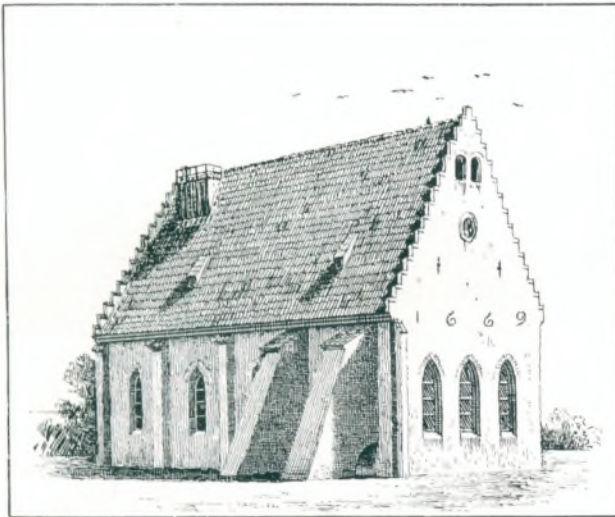
I Oktober Maaned 1438 holdt Rigsraadet Møde i Korsør, og selvom vi ikke i det enkelte kan give en Skildring af Mødets Forløb, er der ingen Tvivl om, at der i de Dage har udfoldet sig et broget Liv i den lille Søkøbstad. 28 Oktober vedtog de der forsamlede Stormænd at rette en indtrængende Opfordring til Erik af Pommerns Søstersøn, Hertug Kristoffer af Bayern, om at komme til Danmark og overtage Statsstyret, og denne Opfordring, som Hertug Kristoffer snart efter fulgte, fik for saa vidt Betydning for Land og Folk, som den medførte, at Landet fik en ny Konge.

Men godt 100 Aar efter — i 1557 — udbrød en af de Ildebrande, som de danske Købstæders Historie er saa rig paa, og i Løbet af faa Øjeblikke lagdes en stor Del af Byen øde. I et Brev, som Borgerne udstedte, og hvori de anraabte om Kongens Hjælp, meldte de, at en af Lensmanden paa Nyborg Slot, Frants Brockenhuus' Svende Hans Harniskvisker kom til Byen og „skød Ild paa Eders Naades Købstad Korsør, saa at Byen er saa godt som afbrændt“. Og samme Tid var det et vældigt Østenvejr, og da han skød Ild paa Byen i den østre Ende, fulgte Ilden med Vejret Byen langs igennem . . . „saa at Hus og Hjem, Gods og Bjæring er os ynkeligen fragaaet“. De underskriver sig som Eders Naades arme, fattige Undersaatter, menige Almue i Corsør. Kongen beder dem at begynde og bygge igen, idet han lover udi alle Maader at trøste dem og forskaane dem med Byskat og anden Tyngge; han giver Lensmanden paa Bahus Ordre til at forhandle med Lenets Indbyggere om at føre det Tømmer, som de vil udføre fra Land, til Korsør og sælge det til Borgerne der; hvis Borgerne med egne Skibe vil hente Tømmer i Lenet, skal han hjælpe dem til at faa det for en skellig Pris. Men Borgerne var ængstelige ved at be-

gynde at bygge; de befrygter, at der ydermere bliver gjort Skalkhed „fordi os er lovet og dagligen Dags loves ondt og besynderligen for Eders Naades kongelige Majestæts Brev, som Eders Naade os undt og givet har“. Hvorledes det er gaaet med Genopførelsen af Byen, kan ikke oplyses, men efterhaanden maa den vel have rejst sig af sin Aske.

Hvad Byens Udstrækning angaar, kan der sikkert ikke siges noget bestemt om denne i de første Aarhundreder af Købstadens Tilværelse, bortset fra, at Vandet, der omgiver Landtangen, hvorpaa Byen er lagt, selvfølgelig har dannet en naturlig Grænse paa de 2 eller 3 Sider; men det skal dog mærkes, at der gentagne Gange har fundet Tør-lægninger Sted, saa Kystlinien oprindelig har været en anden end nu. Hovedgaden, der i Korsør, som i mange andre Byer, bærer Navnet Algade danner, som bekendt, en Krumning. Hvorledes denne oprindelig er fremkommen, kan ikke siges, men der er Grund til at antage, at dette Sted viser Byens oprindelige Udstrækning mod Syd, saaledes at den Port, der i sin Tid dannede Adgangen til Byen, oprindelig har haft sin Plads her. Der kan ingen Tvivl være om, at de ældste Gader er de to, der i denne By, ligesom i de

fleste andre, løber i alt væsentligt parallelt med hinanden og bærer Navnene Algade og Baggade. Algaden var Kongens gamle Hærstræde gennem Staden. Men foruden disse nævnes der allerede i det 16 Aarhundrede to andre, Strandgaden og Torvegaden, men det er vist ikke muligt nu at angive disses Beliggenhed. Desuden har der sikkert været forskellige mindre Gyder, Slipper og Smøger. Adgangen til Byen førte forbi de tre kendte Vejmøller, hvoraf endnu Resten af den ene er tilbage, og efter at man dernæst havde passeret et Led i Lighed med de Bomme, der i sin Tid fandtes paa Landevejene, naaede man ind til selve Staden, til Algade. Hovedparten af Byens Huse har uden al Tvivl været

Korsør Kirke 1669.

smaa, kun paa ét Stokværk, selvom der naturligvis fandtes større imellem, og det har hovedsagelig været Bindingsværksbygninger med Straatage. Algade (eller Storegade) førte lige op mod Kirken, der laa paa samme Sted, som i vore Dage, med sin Kirkegaard om sig og omgivet af en Kirkegaardsmur, der efterhaanden er forsvunden, og hvis sidste Dele blev nedrevet i den første Halvdel af det 19 Aarhundrede. Paa venstre Side af Storgade, lige inden man naaede til Kirkepladsen, laa Præstegaarden, og lige over for paa den modsatte Side af Storgade laa det gamle Raadhus med Vejerboden ved Siden af sig. Skolen laa paa den vestlige Side af Kirkegaardspladsen. Der kan ogsaa være Grund til at nævne Slottensgade, der sammen med Storgade har udgjort Hovedfærdselsaaren gennem Byen, og Snugerup (nu stavet Snukkerup). Det synes, som om Korsør oprindelig ikke indenfor sit Omraade har haft noget Torv, selv om der naturligvis har været en Plads, hvor man kom sammen for at handle, men 1698 blev der gjort Borgerskabet Forslag om „et Sted at holde Torv, hvor Bonden, som kommer til Byen, kan hen køre med sine Varer“, og allerede Aaret efter opnaas kongelig Tilladelse til, at der i Byen maa være et Axelortov, og at dertil bruges sl. Maren Graas forfaldne Gaardsplads, og skal Bonden og Landmanden sine Varer, som sælges, did føre, saa at ingen af Indbyggerne maa nogen Vare af Bonden paa Gaden, mindre udenfor Porten betinge eller opkøbe. 2 Maaneder efter med-

deles, at „Torvepladsen her i Byen nu er ryddelig“, og at enhver skal rette sig efter kgl. Majestæts Bevilling. Selvfølgelig har Gaderne i Korsør — som i Landets andre Byer — langt fra været ideelle. 1767 lyder Dommen over dem, at de er „krumme og uordentlige“ saa ogsaa Husene for den største Del af slet Bygning.

Men vi fortsætter med Byens Historie og naar til den altoverskyggende Begivenhed, da Svenskerne havde sat sig fast i Korsør og i næsten to Aar var en Svøbe for Byen.

Det var, som bekendt, i August Maaned 1658, at Karl X Gustaf brød den Fred, han havde sluttet med Fr. III, og førte sin Hær og Flaade mod Danmark. Den 7 om Morgenen ved Dag gry landsattes Tropperne, selvfølgelig uden at møde Modstand paa den forsvarsløse Kyst ved og om Korsør, hvor man næppe anede noget ondt. Hovedstyrken drog straks til Slagelse, men en Del af de svenske Tropper blev tilbage og begyndte straks at plyndre hemmelig og aabenbart, hvad de havde Brug for. Nat og Dag brød de ind og tog mange Borgeres Formue, ligesom alle de Heste og Hopper, der fandtes og som var aargamle, saa de kunde bære en Sadel; desuden slagtede de Størstedelen af Borgernes Kvæg, Øxne, Køer, Kalve, Faar, Lam, Svin og Gæs til Arméens Underholdning og Proviantering for de Skibe, der havde ført Hæren derhen, og Kornet og Græsset paa Marken blev opædt og fordærvet. Og det var ikke blot de velstillede blandt Byens Borgere, der maatte afstaa af deres Overflod, men ogsaa Enkens Skærv er der bleven lagt Beslag paa. Et Par Vidnesbyrd om Plyndringernes Omfang kan maaske finde sin Plads her. I de Aar, det her drejer sig om (1658—60), var en af Korsør højt fortjent Mand, Casper Brand, Borgmester. Han maatte „ved Arméens Ankomst og den langvarende Dörchtog og Krigsbesværlighed“ aflevere levende og døde Ejendele for den da ikke ubetydelige Sum af 1179½ Rdl., og hvor stor en Sum det her drejede sig om, kan man bedst se, naar man ved, at f. Eks. 4 Heste og 2 Foler vurderedes for tilsammen 35 Rdl., og at 4 store Svin sattes til 5½ Rdl. Hans Jørgensen, der senere blev Borgmester, maatte af med Værdier til 2227 Rdl. 4 Mark, og det meddeles i den Fortegnelse, der blev optaget over Svenskernes Voldshandlinger, at han blev fraplyndret Skibsparter og des indehavende Varer, item Korn, Salt og Stenkul, Heste og Hopper, Øxen, Køer, Faar, Svin, Boskab og Husgeraad, som for Vidtløftigheds Skyld specialvis ikke her kan opregnes, til den nævnte Sum. Om Byens Tolder og Postmester, Markus Kullmand, hører vi, at han ved Svenskernes første Indfald 1658 „blev af sit Hus med Magt tagen, ført paa Slottet og der udi Taarnet indsat . . . medens Fjenden da sig udi hans Hus handterede med Plyndren og anden Fortræd“, og udi forleden sidste Indfald [c: 1659] blev han bestjaalen for tvende beslagne Skrin, hvorudi var hans Breve, Regnskaber, Qvitantser samt alt, hvis Penge, Sølv og Guld han havde. Der var brudt Hul paa Væggen, hvor Godset var udtaget, og senere fandt man hans Skrin tomme „og i Stykker slagne, hver udi sit Sted udi Mark og By“. Alt i alt blev den Skade, som paaførtes Borgerne, medens Svenskerne huserede, opgjort til 81.025 Rdl., medens Danskerne, der fulgte efter, fortærede for 4427 Rdl. At Livet i Byen, medens Svenskerne opholdt sig der, var ganske af Lave, er sikkert, og da Krigen var til Ende, laa Byen hen, plyndret og medtaget som aldrig før eller senere.

Men skulde det ikke være helt ude med Korsør, gjaldt det nu om at forene Kræfterne for, om muligt, at bringe den paa Fode igen, og derpaa gik ogsaa Bestræbelserne ud i de følgende Aar. Først og fremmest stræbte Borgerne efter, at deres By maatte komme til at indtage en Særstilling ved Siden af Landets Hovedstad, og dette Ønske gik i Opfyldelse, da Fr. III ^{18/11} 1661 gjorde Korsør til den anden Stabelstad paa Sjælland. For Fremtiden skulde Udenrigshandelen altsaa her paa Sjælland, foruden til Kjøbenhavn kun være knyttet til Korsør, men det viste sig snart, at dette ikke lod sig gøre, trods Paabud og Befalinger; de andre sjællandske Byer vedblev som hidtil at drive Handel paa Udlandet. Der kan derfor ingen Tvivl være om, at Korsør ikke ved denne kongelige Naadesbevisning opnaaede det, som den tilsigtede, men det er vanskeligt at danne sig nogen klar Forestilling

om, hvor meget det betød for Staden. Den havde haft svært ved at klare sig i Fortiden og fik det ogsaa i Fremtiden. Og hertil bidrog ogsaa nogle Ildebrande, der ramte Korsør i det 18 Aarhundrede og lagde ret store Dele af Byen øde. Først to, der fandt Sted med kun en Maanedes Mellemrum, henholdsvis 2 Oktober og 11 November 1701. Skaden blev opgjort til ca. 2100 Rdl., en Sum, der dog af Stiftamtmanden ansaas for at være lovlig høj, „i Henseende de fleste af de afbrændte Huse vare ikkun ringe og lerklinede Vægge“. Selvfølgelig klagede Borgerne deres Nød til Kongen (Fr. IV), der $\frac{6}{3}$ 1703 resolverede, at bemeldte Indbyggere, som ved Ildebranden haver lidt Skade, maa udi 10 Aar aarligen godtgøres i Consumptionen et Hundrede Slettedaler, saa og udi samme Tid allernaadigst være forskaanede for alle Skatter og Byens Paalæg, og desuden have vi af sær kongelig Naade udi forbemeldte ti Aar allernaadigst tillagt de afbrændte aarligen et Hundrede Slettedaler af Consumptionen til Hjælp at opbygge deres Huse med igjen. —

Hvormange af de nedbrændte Huse de skadelidte har faaet rejst, og hvor hurtigt Arbejdet dermed er fremmet, kan ikke opgives, men der er størst Grund til at antage, at det er gaaet ret langsomt.

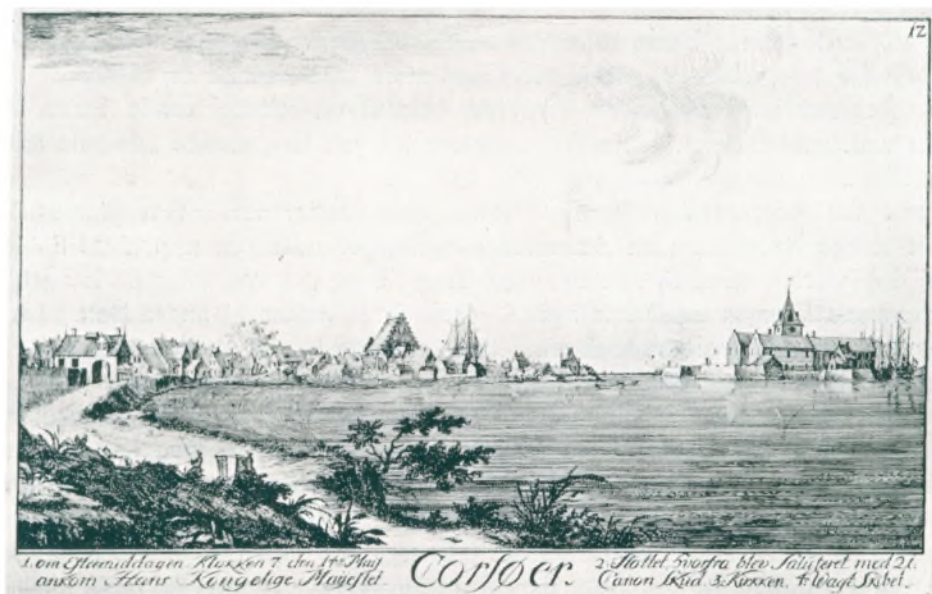
Men $\frac{14}{5}$ 1761 rammes Byen paany af en ret betydelig Ildebrand, der lagde 27 Huse i Møllebjærggade øde, „idet vi alene har Guds store Miskundhed og Naade at takke, at Ilden ikke fik Indbrud i Baggaden, hvorved hele Byen lettelig kunde blevet ødelagt“. Magistraten vedtog at lade en Collectbog ombære for paa den Maade at samle Midler ind til de skadelidte.

Vi har i det foregaaende talt om Krige og Ildebrande, de to Ting, der særlig var i Stand til at bringe Borgerne i en Smaastad som Korsør ud af de dagligdags Folder; men der kunde dog være Grund til at nævne en Ting til, og det var, naar de kongelige — og først og fremmest Kongen og Dronningen — paa deres Rejser til andre Dele af Indlandet eller til og fra Udlandet passerede Byen. Som allerede nævnt, spillede Færgefarten over Store Bælt en ikke ringe Rolle for Korsør, men den kunde ikke desto mindre bringe Ulemper med sig og det i særlig Grad, naar det var de kongelige, der skulde sættes over. Alene det at holde Herberge for alle og enhver — høje og lave —, der passerede, var en ikke ringe Byrde. Naar saaledes Fr. II 1575 henvender sig til Magistraten og beder, „at I nu straks paa vore Vegne vil forordne 10 eller 12 af de fornemste og rigeste Mænd der i Byen, at de er fortænkte udi at holde almindelige Herberge for hver Mand, som did hænder at komme“, har det uden al Tvivl været et trykkende Paalæg, og man maa give Troels Lund Ret, naar han siger: „Fordi en Oluf Bager var stolt af at have Kongen eller Niels Kaas eller en Rigsraad til Gæst og ved slig Lejlighed gerne havde sat Huset paa den anden Ende, fulgte ikke deraf, at han kunde ønske at se sit Hjem forvandlet til en Kro og straks være rede, saasnt en forløben Landsknægt ved Nattetid fandt paa at dundre paa hans Skodder“. Og naar den samme Konge 1578 befalede Borgerne i Korsør at indrette Staldrum til 400 Heste og have Fourage til dem til Brug for Kongen, virkede det ogsaa tyngende; der er jo ikke noget mærkeligt ved, at de Folk, som vanskelig havde Raad til selv at holde Heste og skaffe Plads til dem, følte det som en tung Byrde at skulle indrette saadanne Staldrum til Brug for andre, selv om det var Landets Konge. At ogsaa Færgvæsenet, trods de Indtægter som det til andre Tider kunde bringe Byen, kunde være til stort Besvær, ser man af, at Færgfolkene 1644 truede med, at de hellere vilde opbrænde deres Baade end overføre Kongens Folk og Bude, og derfor modtog en streng Irettesættelse. Men ved andre Lejligheder hører man om, at der var Fest, naar de kongelige gæstede Byen, og der kunde nævnes ikke faa Eksempler paa, at de loyale Borgere gjorde alt, hvad de formaaede, for at vise Kongen og Dronningen skyldig Ærbødighed. 1767 læser man i Københavnske Tidender: Vores dyrebareste Monarch [ø: Chr. VII] ankom hertil [ø: til Korsør] i allerhøjeste Velgaaende til Undersaaternes inderligste Glæde, Onsdag Aften Kl. 8 en halv Slet og blev allerunderdanigst saluteret

af Sr. Rasmus Langeland med 27 Kanonskud fra den ham tilhørende forrige Fæstning, samt modtaget en halv Mil uden for Staden af Borgerne til Hest, ligesom de og paraderede til Fods lige over for Konge-Gaarden, hvor Hs. Majestæt allernaadigst stod af og efter indtagen Aftensmaaltid i Cabinettet holdt Nattelager. Morgenen derpaa Kl. 8 en halv traadte Allerhøjstsamme i den af Sr. Langeland nybygte Færge-Jagt, Carolina Mathilda kaldet, atter allerunderdanigst saluteret fra Fæstningen, og med ønskeligste Vejr og Vind fortsatte og aflagde Rejsen over Bæltet i en Tid af 4 Timer“.

Det er jo ikke til at undres over, at naar ellers Dagene i den lille Søkebstad her- randt ret ensformigt, var saadanne Tildragelser noget af det, der ligesom kunde sætte lidt Farve derpaa.

Korsør er ikke rig paa gamle Huse; her, som i mange andre af vore Købstæder, har Ildebrande lyst op blandt dem. Byens eneste større Bindingsværksgaard ligger paa

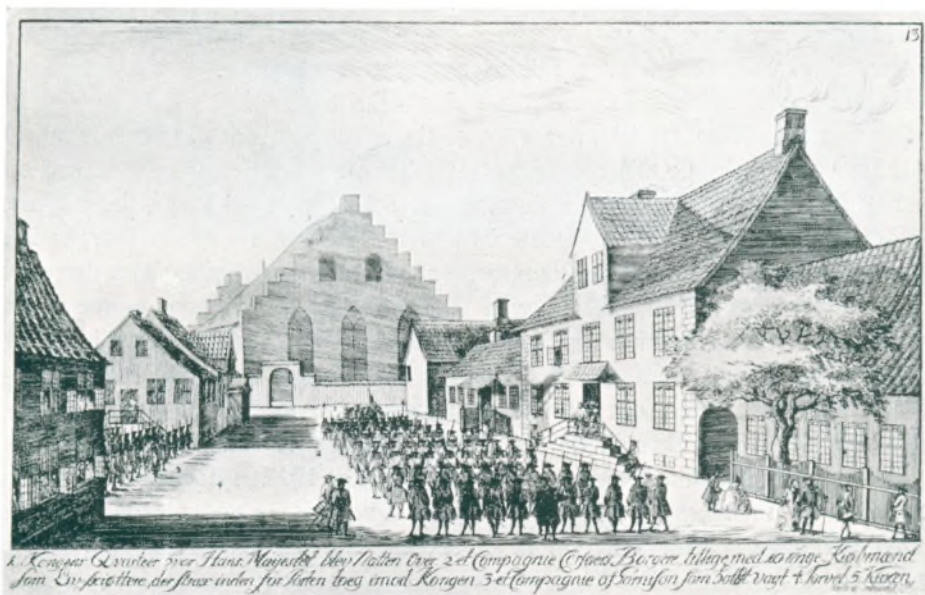
Algade (Nr. 31) og stammer fra Tiden henimod 1700; den har profilerede Knægte og Fyldholter og retvinklet Fyldetømmer. Størst og mest iøjnefaldende er Algade 25, den saakaldte Kongegaard, der er opført 1761 af Rasmus Langeland, der fik Bevilling til her at drive Værtshus og Vinhandel. En Del af Materialerne i den er hentet fra Basnæs, men selv er den med sin pudsede Facade og sit Mansardtag præget af Rokokotidens Smag. I 1901 har Bygningen undergaaet en gennemgribende Restauration. Rasmus Langelands Gravsten, der fjernedes ved den gamle Kirkegaards Nedlæggelse, er indmuret i Østgavlen. Fra Tiden omkring 1800 stammer Købmandsgaarden, Algade 50, og den smukke lille Accisebod med „toscanske“ Træsøjler, der ligger i den søndre Ende af samme Gade.

Som allerede nævnt, var der allerede inden Taarnborgs sidste Ødelæggelse i det 14 Aarhundrede anlagt et mindre Fæstningstaarn ved Indløbet til Noret, og det er at formode, at dette ikke alene har været den første Grund til, at der har dannet sig en By, men det har ogsaa været Begyndelsen til Korsør Slot.

Arkitekt Aage Mathiesen, der har undersøgt det endnu eksisterende Fæstningstaarn — det store Alliketaarn, som det i sin Tid kaldtes — fra et arkæologisk og arkitektonisk Synspunkt har paavist, at det maa være opført i hvert Fald af to Gange. De nederste fire Stokværk skriver sig fra det 13 Aarhundredes Slutning, men indenfor de oprindelige

Mure er der sat en Forstærkning, der stammer fra samme Tid som Taarnets 5 øvre Stokværk (ca. 1400). „Efter denne sidste Ombygning fremtraadte Taarnet i sit anelige Udseende med sin højtsiddende Indgangsdør, sine Skydehuller, sine krenelerede Murkrone og den aabne Platform foroven“. Man kan ikke med Sikkerhed afgøre, om Taarnet har ligget frit i Fæstningens Midtpunkt, eller det har været sammenbygget med Ringmuren, men der er det, der tyder paa, at det har ligget i Fæstningens Yderkreds. Rimeligvis har det nederste Stokværk været brugt som Oplagsrum eller som Fængsel. I 4 og 5 Stokværk har Vinduesaabningerne kunnet benyttes som Skydehuller. 6 og 7 Stokværk har ligesom det øverste, det 8, været benyttet som Opholdsrum. Oprindelig har Taarnet været afsluttet af en aaben Platform med Tinder og Skydeskaar, men i Midten af det 18 Aarhundrede anbragtes der et pyramideformet Tag, der i Begyndelsen af det 19 erstattedes af det nuværende grimme Vinkeltag.

Selvfølgelig har Fæstningsværket omfattet forskellige Bygninger, hvoraf der dog paa

Korsør: Borgere paraderer for Kongen (Fr. V).

nærværende Tidspunkt ikke kan gives nogen nærmere Skildring, idet de nødvendige Undersøgelser ikke har fundet Sted. Tid efter anden er nye bleven opført og gamle bleven nedrevet. I 1631 nævnes bl. a. to store, gamle Stenhuse med Kongens og Dronningens Sal og Lensmandens Stue.

Til Korsør Fæstning, der naturligvis gentagne Gange har været Genstand for fjendtligt Anfald, og som i Krigen 1658—60 var besat af Svenskerne, der udførte forskellige Fæstningsarbejder, knytter sig Historien om Karl X Gustaf, der her modtog Meddelelsen om Slaget ved Nyborg med den bekendte Ytring: „Har Fanden taget Faarene, kunde han gerne have taget Bukkene med“. Da Korsør Fæstning sammen med andre ved Resolution af $21/3$ 1764 blev nedlagt og stillet til Auktion, købte den tidligere nævnte korsørske Borger, Rasmus Langeland, den (eller rettere en Del af den) $8/6$ s. A. og indrettede der et Skibsbyggeri, men solgte atter Fæstningen til Kongen $27/7$ 1775. Det synes, som Rasmus Langeland en Tid har boet paa Korsør Fæstning. Her saa ogsaa den danske Digter, Jens (Immanuel) Baggesen, Dagens Lys $15/2$ 1764.

Søger man gennem gamle Dokumenter eller paa anden Maade at trænge ind i Korsørs Historie, hører man stadig om Byens og Borgernes Fattigdom; de rosende Ord, der i

Korsør 1800

gamle Dage er sagt om den — bortset fra enkelte Udtalelser af dens egne Borgere — er snart talte. Korsør har gennem Aarhundreder — trods sin heldige Beliggenhed — haft svært ved at klare sig. Lille var den af Udstrækning og Indbyggertal (1672 havde den 826, 1801 1219), og kun faa af dens Borgere hævede sig til større Velstand, medens smaa Forhold — for ikke at sige Armod — herskede i mange Hjem. Men deri har de sidst forløbne 75 Aar medført

en stor Forandring. Korsør staar nu ikke som en lille, uanselig, fattig By, men som en af de Købstæder i Landet, der ved Energi og Driftighed har udviklet sig stærkt og for dem, der kommer Vest fra, danner en værdig og smuk Indgang til Landets Hovedø.

Dertil har selvfølgelig de stærkt forbedrede Trafikforhold bidraget deres, og i Forbindelse hermed staar, for Korsørs Vedkommende, de store Udvidelser, der af flere Gange har gjort Korsør Havn til en af de bedste i Landet. Som de moderne Færger ikke taaler nogen Sammenligning med de gamle Færgejagter, saaledes kan heller ikke den nuværende Havn med de store Færgelejer taale nogen Sammenligning med den gamle Havn, der i Begyndelsen af det 19de Aarhundrede kun bestod af et Par Anløbssteder i Indløbet, som var en smal, bugtet Strøm med grundet Vand paa Siderne, medens Havnen nu optager hele Indløbet til Noret. Men om Havnens gentagne Udvidelser og navnlig om Havnen i vore Dage, vil der blive skrevet af en anden Pen, og vi skal derfor holde os derfra. Blot skal nævnes, at paa den mægtige Granitblok, som 1912 optoges ved Opmudring af Havnen og som nu er rejst — som et af Byens Vartegn — ved Caspar Brands Plads, staar de Ord indhugget: „Gør Havnen til et sikkert Ly, saa trives baade Havn og By.“ Og det er sandt.

Den gamle Havneplads.

Korsør Havn set fra Søbatteriets Taarn 1927.

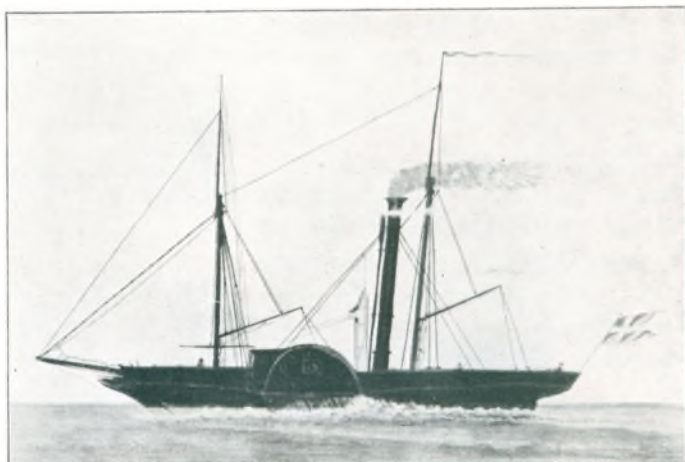
KORSØR HAVN, saaledes som den gennem Tiderne har udviklet sig, er af historisk og industriel Interesse. Før Byen i 1425 fik sit Købstads Privilegie, fandtes der en Havn, og saaledes bliver Havnen Byens egentlige Skaber.

I ældgamle Dage fandtes der i Korsørs Nærhed flere Havnepladser, f. Eks. Gedehus, Bisserup, Basnæs og den fra Historien — paa Absalons Tid — kendte Skibsholm, som vel egentlig var oprettet af Slagelse By. Man ved, at der mellem denne By og Korsør gentagne Gange har været Stridigheder, som alle faldt ud til Fordel for Slagelse.

Aaret 1661, blev ved kgl. Brev, Korsør Havn sammen med Københavns Havn, bevilliget som Sjællands eneste Stabelpladser, hvor Handel med Udlandet maatte ske, og saaledes fik Korsør Havn endelig Overtaget over Skibsholm. Denne og de øvrige Havne, som er nævnte, blev nedlagte. Grunden til disse Havnepladseres Nedlæggelse synes at være den, at de daværende Lensmænd, som skulde overvaage at den fastsatte Told blev afgivet, ikke under de værende fortvivlede Forhold var i Stand til at opfylde disse Krav. Der indløb gentagne Klager, og Havnene blev da, ved kgl. Resolution, nedlagte omkring 1663-64.

Trods dette gik det kun smaat for Korsør Havn, som paa daværende Tidspunkt havde en Dybde af 10-11 Fod. Jernbanens Gennemførelse, fra København til Korsør, i Aaret 1856,

bevirkede en fuldkommen Forandring for Havnen, Vanddybden blev 14 Fod, og paa den østlige Side, hvor der var Fladstrand, blev opfyldt, og her opførtes Stationsbygningen, foran denne, mod Syd, byggedes et Bolværk som strakte sig helt ned til den daværende nye Bro. Denne var anlagt i Flugt med Gaden, mellem Havnemesterboligen og Natpolitistationen, over den i Havnen beliggende Middelgrund, som strakte sig fra Yderhavnen ind mod Noret. Der opstod nu et livligt Røre i Korsør Havn, da denne

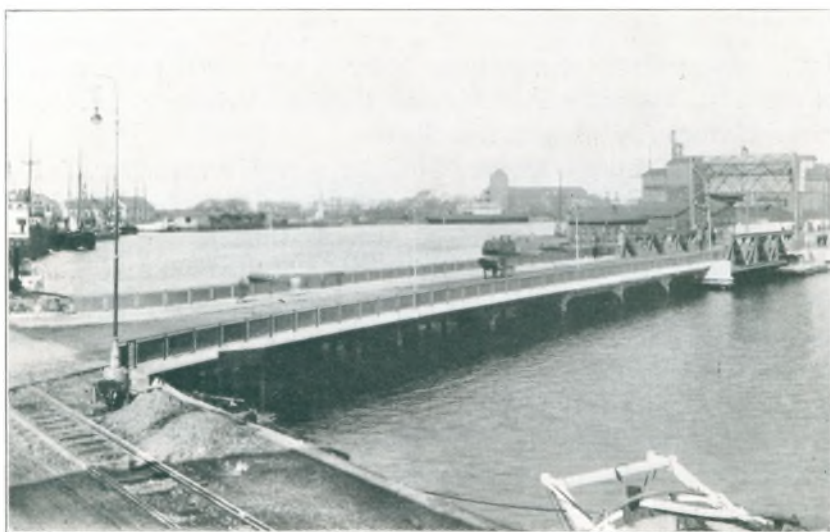

Den første Overfartsdamper „Mercurius“.

jo blev et Udgangspunkt for forskellige Ruter. Overfarten Korsør-Nyborg besørgedes dengang af 2 Hjuldampere, men allerede i Aaret 1878 var Overfarten forøget til 8 Dampere. 1883 blev der opført 2 nye Færgelejer, og 1887 udvidedes disse med 1 Reserveleje. Indtil 1864 var der Ruten Korsør-Lybæk, denne genoptoges efter Krigen, men forandredes til Korsør-Kiel og var paa danske Hænder indtil 1881. Aaret 1914 blev den indstillet. Den dengang værende Rute Korsør-Spødsbjerg-Nakskov forandredes 1898 til Ruten Korsør-Lohals-Rudkøbing.

Den i 80erne mægtige Export af levende Kreaturer, særlig Svin, og de mange Ruter, førte med sig at ogsaa andre Handelselskaber opdukkede. Kulforretninger, Koksværker, og et Savværk blev anlagt paa den Plads, hvor nu Stationsbygningen findes.

Færgetrafikken foraarsagede betydelige Forandringer for Havnen, og der blev fra Selskabets Side ydet Korsør en Erstatning, for Afsavn af Skibe og Vareafgifter, til et Beløb af 12.000 Kr. pr. Aar. I samme Periode overtog Havnen Broen, denne havde tidligere været opretholdt af Selskabet, dette skulde yde Havnen et Beløb af 40.000 Kr. samt et aarligt Beløb af 4350 Kr. til Broens Vedligeholdelse.

Halskov Broen opført 1925.

Lodsbaaden „Klar“.

Havnen opførte da en ny Bro som var færdig 1883, denne var en Svingbro, den havde en Gennemsejling paa ca. 10 Meter, Broen kostede 80.000 Kr. Samtidig anlagdes Baadehavnen og et nyt Bolværk paa Jernbanesiden, dette var nu ført betydelig længere mod Syd. I Aaret 1890 byggedes Bolværket fra Broen til Kølhalerhavnen og blev forsynet med Jernbanespor.

I Aarene 1905—06 ombyggedes Bolværket for 3die Gang. Efter bevægede Forhandlinger i Byraadet vedtoges Lilleøprojektet

og dette blev fuldendt 1912. 1903 flyttedes Stationen til sin nuværende Plads, og de D.S.B. lod opføre 2 Kulkraner og en elektrisk Højbane, til Transport af Kullene fra de Skibe der lossere.

Fra 1890 til vore Dage er der ved Havnen, paa forskellige Tidspunkter, opstaaet flere betydende Købmandshandler, saasom Korn og Foderstoffer, Trælast, Kul, Koks og flere andre. 1916 etablerede Øernes Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer sig her, og har i de forløbne Aar drevet en betydelig Forretning paa Korsør Havn.

1920 byggedes der 200 Meter Bolværk ved Teilmans Alle, og 1923 opførtes en 450 Tons Ophalerbedding til en Sum af 100.000 Kr.

Da den fra 80erne opførte Bro imidlertid blev for skrøbelig til den stadig voksende Trafik, opførtes der i 1924 en 12,6 Meter bred Jernbetonbro med en Klap af Jernkonstruktion (Strauzertypen) med Jernbanespor, en fri Gennemsejling paa 20 Meter, og med en Vanddybde paa 8 Meter, Broen fuldførtes 1925 og kostede ca. 900.000 Kr.

Havnens samlede Vandareal udgør nu for Yderhavnen med Baadhavnen 11 ha., for Noret 4 ha. Havnepladsernes Størrelse er ca. 8 ha., herpaa er opførte Pakhuse m. m. Ved Havnens Kajer er opført 4 Kulkraner, 3 Kornelevatorer, en fast 10 Tons elektrisk dreven Havnekran og en 5 Tons Kørekran, transportable elektriske Lossespil, og yderligere er paa Kajen anbragt et Nokspil til at forhale Jernbanevogne og smaa Skibe. Havnens samlede Stenkajs Længde er nu 1040 Meter, Træbolværket er 980 Meter.

Havnemester er: HJORTH JENSEN og Havneassistent er: HENDRIK OLSEN.

Af Fyr findes Statsbanernes Vinkelfyr samt Byhavnsfyrene og Sirenestationen. Fyrmester er: P. JÜHNE.

De statsansatte Lodser ved Havnen er: J. P. BRINCH, S. HANSEN og ALFRED JENSEN. Til deres Tjeneste anvendes Lodsbaaden „Klar“. Stats-telegrafens Motorskib „Peder Faber“ er stationeret

Ophalerbedding for Skibe indtil 450 Tons.

i Korsør Havn, ved Kabel Depotet. Skibet har en 40 HK. Motor og en Besætning af 4 Mand, dog udvides denne til 10 Mand ved Kabeludlægning og større Reparationer. Arbejdsfeltet strækker sig fra Skagen til Warnemünde. Kabelskibets Fører er: Kaptajn N. M. JØRGENSEN.

Bjergningsdamperen „Ymer“, tilhørende Svitser, er stationeret i Korsør, altid liggende klar til Udrykning. Besætningen er 6 Mand med Kaptajn L. J. LARSEN som Fører.

Halskovbroen ved Indvielsen 1883.

JENS JACOB HJORTH JENSEN, Havnemester

f. 7 Februar 1894 i Laasby, S. af Lærer Jacob J. og Hustru Vilhelmine f. Sørensen, g. 1920 med Anna L. L. Holm, D. af Godsforvalter H. Styrmand 1915, Skibsfører-eksamen 1918, Koffardisejlads fra 1915—18, Reserveløjtnant, Styrmand ved Storebæltsoverfarten D. S. B. 1920—27, Havnemester i Korsør 1927, Bestyrelsesmedlem for Sømandshjemmet i Korsør.

LARS JØRGEN LARSEN, Kaptajn

f. 4 Juli 1876 i Kallehave Sogn, S. af Anders P. L. og Hustru Kirsten f. Larsen, g. 1908 med Elise M. Svaba fra Bogø. Styrmandseksamen 1899, været Styrmand og Dampskibsfører, ansat hos Svitser som 2den Styrmand 1908, Kaptajn 1911.

POUL HENDRIK OLSEN, Havneassistent

f. 27 April 1884 i Korsør, S. af Fisker Anders O. og Hustru Kristiane M. Olsen, g. 1903 med Laura P. Nielsen fra Korsør. Uddannet Skibstømrer, sejlet som saadan fra 1891—1914, Havneassistent i Korsør siden 1 April 1914, Bestyrelsesmedlem for Fiskernes Andels Selskab fra 1911—14, Bestyrelsesmedlem for Korsør Havns Kommune-Funktionæres Forening siden 1921.

JES PETERSEN BRINCH, Lods

f. 15 August 1878 paa Fanø, S. af Jes Sønichsen B. og Hustru Mette f. Madsen, g. 1904 med Karen Lambertsen. Navigatørexamen i 1903, Skibsfører paa udenlandske Ruter indtil 1910, Skibsfører og Styrmand i Korsør fra 1910—18, Lods i Korsør siden 15 Oktober 1918.

SVEND OSMUND HANSEN, Lods

f. 6 Januar 1893 i Helsingør, S. af Restauratør C. E. H. og Hustru Bodil M. f. Jensen, g. 1925 med Erna Engelsen. Navigatørexamen i 1916, Styrmand paa udenlandske Ruter fra 1916—21, Lods i Helsingør 1 November 1921, Lods i Korsør siden 1 November 1926.

NIELS MARTIN JØRGENSEN, Kaptajn

f. 21 December 1878 paa Thurø, S. af Skibstømrer Rasmus J. og Hustru Marie f. Nielsen, g. 1924 med Else Jensen, D. af Lods J. J. fra Stubbekøbing. Styrmands-eksamen i 1900, Styrmand paa forskellige Skonnerter fra 1900—13, Kaptajn 1913 ved Kabelskibet „Peder Faber“.

KORSØR JERNSTØBERI OG MASKINFABRIK AKTS.

Maskinfabrikken 1928.

Korsør Jernstøberi og Maskinfabrik blev opført i 1858 af Jernstøber L. Borum.

Købmand N. Chr. Hansen købte Jernstøberiet den 20 Juli 1874 af Sparekassen for Grevskabet Holsteinborg og Omegn.

Fra 1883 til 1885 var Støberiet udlejet til Jernstøber L. Tuxen Petersen.

Fra 1886 til 1889 var Støberiet udlejet til Jernstøber L. Tuxen Petersen og Maskinfabrikant Lehn.

Fra 24 Juli 1889 overtog Købmand N. Chr. Hansen selv Driften af Jernstøberiet for egen Regning og drev det til sin Død i December 1910.

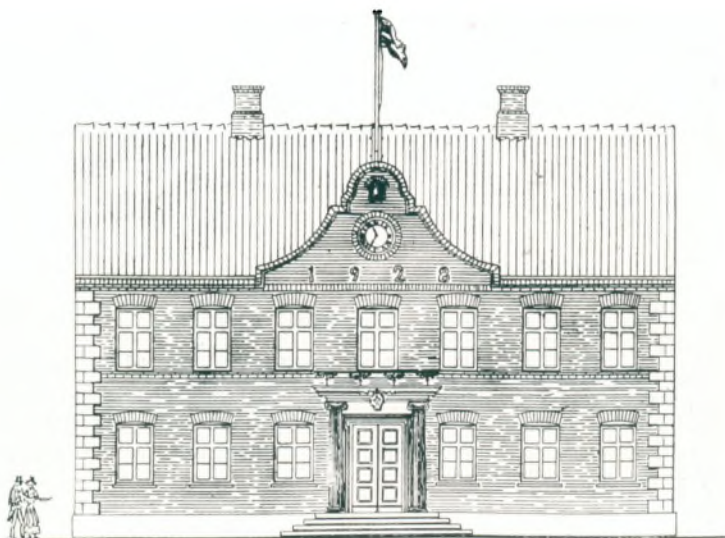
Fra December 1910 til Februar 1927, drev Købmand N. Chr. Hansen's Enke Virksomheden, hvorefter den overgik til et Aktieselskab, med en Aktiekapital paa 270.000 Kr., med afdøde Enkefru Maren Hansen's ældste Søn, Konsul Vald. Hansen som Formand i Bestyrelsen og under Ledelse af Direktørerne Chr. Friis og N. Chr. Hansen.

Fabrikken beskæftiger ca. 80 Personer og fremstiller Pumper, Rørfittings o. lign., samt raat Støbegods til jernindustrielle Virksomheder.

Fabrikken nedbrændte i Juni 1912 og blev genopbygget samme Aar.

Maskinhallen efter Branden.

Skitse af den gamle Havnemesterbolig, omdannet til Administrationsbygning.

BYRAADET

PEDER AUG. GREVSEN, Borgmester

f. 24 Jan. 1875 i Kolding, S. af Murer Mathias G. og Hustru Anna Marie f. Gram, g. 1902 med Oline Laurine Hansen fra Næstved. Kgl. udnævnt Borgmester fra 1917—19, Folkevalgt Borgmester siden 1 April 1919. Skatteraadsmlem i Slagelse og Korsør Skattekreds, Formand for Forligskommissionen, do. for Socialdemokratisk Forbund siden 1904, indtil 1928 Formand for danske Sygehuse og for danske Havne.

Forretningsfører CARL V. PETERSEN, Næstformand, Snedkermester MARTIN JENSEN, Portner JACOB LARSEN, Ingeniør J. K. RASMUSEN, Støberiarbejder CARL V. SØRENSEN, Skibsfører RASMUS HANSEN, Overfyrbøder JENS P. HANSEN, Direktør NIELS CHR. HANSEN, Trafikassistent C. E. CHRISTIANSEN, Murermester JØRGEN CLAUSEN, Lærerinde ANNA JØRGENSEN og Fru KATHRINE MORTENSEN.

CARL V. FR. V. PETERSEN, Forretningsfører

f. 10 Jan. 1878 i Korsør, S. af Dampskibsfører Chr. P. og Hustru Marie Elisabeth f. Hansen (begge afd.), g. 1898 med Johanne Marie Petersen, D. af forhv. Vandværksbestyrer P. i Korsør. Byraadsmedlem siden 1909, Forretningsfører for Arbejdsgivernes Havnekontor siden 1918, Formand for den socialdemokratiske Byraadsgruppe, Næstformand i Byraadet.

RASMUS HANSEN, Skibsfører

f. 5 Septbr. 1878 i Rudkøbing, S. af Skibsfører P. H. og Hustru Marie Madsen, g. 1905 med Alfride Sofie Jørgensen, D. af Entreprenør ved D. S. B. Alfred J. fra Esbjerg. Byrådsmedlem siden 1921, Kredsformand for Statsbanernes private gensidige Hjælpekasse (Storebælts Overfarten) siden 1916.

NIELS CHRISTIAN HANSEN, Direktør

f. 11 Juli 1879 i Korsør, S. af Fabrikant N. Chr. H. og Hustru Maren f. Kruuse, g. 1912 med Anna Jensen fra Korsør. Byrådsmedlem siden 1925, Bestyrelsesmedlem for Haandværker- og Industriforeningen siden 1918, Næstformand for Den konservative Vælgerforening fra 1922—23, Medindehaver af Korsør Jernstøberi og Maskinfabrik siden 1927.

JENS PETER HANSEN, Overskibsfyrbøder

f. 15 Novbr. 1871 i Tjurende, S. af Landpost Peter H. og Hustru Anna Marie f. Jensen, g. 1895 med Karoline Hansen. Byrådsmedlem siden 1921, Overskibsfyrbøder ved D. S. B., Bestyrelsesmedlem for Dansk Arbejde, Formand for Søfarts Personalet fra 1908—10, Kasserer for s. fra 1910—14, Hovedbestyrelsesmedlem for s. fra 1904—11.

JACOB MARTIN LARSEN, Portner

f. 20 Novbr. 1879 i Nyborg Landsogn, S. af Arbejdsmand Peder L. og Hustru Anna Frederikke f. Jensen, begge afd. Byrådsmedlem fra 1913—21 og siden 1 Decbr. 1927, Formand for Arbejdernes Fællesorganisation siden 1922, Medlem af Menighedsraadet siden 1926, Bestyrelsesmedlem for Slagelse Brødfabrik.

KATHRINE MORTENSEN, Fru

f. 22 Decbr. 1871 i Rønninge paa Fyn, D. af Boelsmand Rasmus Henriksen og Hustru Anna Marie f. Christensen, g. 1898 med P. A. Mortensen. Sogneraadsmember fra 1913—22, udtraadte ved Distriktsindlemmelsen af den Del af Taarnborg Sogn der i 1922 indlemmedes i Korsør, Byrådsmedlem siden 1925, Medlem af Menighedsraadet siden 1923, Formand for Udvalget for Aldersrente og Enkebørnsunderstøttelse samt for Udvalget for Tilsyn med Børn.

JØRGEN K. RASMUSEN, Ingeniør

f. 7 Decbr. 1886 i Korsør, S. af Konsul Hans R. og Hustru Georgine f. Kruse. Cand. polyt. 1911, Byrådsmedlem siden 1925, Formand for Konservativ Vælgerforening siden 1923, Bestyrelsesmedlem for Haandværker- og Industriforeningen siden 1926 og for Korsør Margarinefabrik, Næstformand for Korsør Haandværker-, Handels- og Landbobank siden 1925, Medlem af Bankraadet siden 1921, Formand for den konservative Gruppe i Byraadet.

CARL VILHELM SØRENSEN, Støberiarbejder

f. 1 Juni 1886 i Korsør, S. af Havnearbejder Niels S. og Hustru Maren Kristine f. Jørgensen, g. 1911 med Vilhelmine N. M. Jacobsen fra Korsør. Byrådsmedlem siden 1925.

C. F. W. POULSEN, Matros

f. 19 Marts 1882 i Kibæk, S. af Banearbejder J. S. P. og Hustru Ellen Marie f. Jensen, g. 1902 med Sofie Karoline Madsen, D. af Snedkermester M. C. M. i Aarhus. Ansættelse ved D. S. B. i 1902, kommunal Revisor fra 1917—25 og siden 13 August 1928 Bestyrelsesmedlem for Dansk Jernbaneforbunds Hovedbestyrelse, siden 1913 Viceforretningsfører for samme, siden 1926 Medlem af Forretningsudvalget, Formand for Søfart Personalets Afdeling i 1 Distrikt af Dansk Jernbane Forbund, siden 1910 Medlem af sammes Fællesbestyrelse.

HENRY BINDSLEV, Bogholder

f. 6 December 1896 i Aalborg, S. af Maskinmester C. W. B. og Hustru Marie f. Olsen, g. 1917 med Valborg Hansen, D. af Lokomotivfører H. fra Aalborg. Kommunal Revisor siden 1925, Bestyrelsesmedlem for Konservativ Ungdomsforening fra 1922—26, Revisor i Konservativ Vælgerforening siden 1927.

KRISTIAN KAALUND KIRK, Kommunesekretær

f. 2 August 1868 i Skyum ved Thisted, S. af Jens K., g. 1897 med Ida Lorentzen. Kommunekasserer i Skive fra 1 Oktober 1913—19, Kommunesekretær i Korsør siden 1 September 1919, Sekretær for Fattigudvalget.

LIGNINGSKOMMISSIONEN

Medlemmer af denne er: Pakmester H. C. HANSEN, Formand, Maskinmester KNUD PETERSEN, Rangerformand L. P. PETERSEN, Remisearbejder VILH. CHRISTENSEN, Bogholder AAGE CHRISTENSEN, Maskinarbejder L. POULSEN, Expeditør V. AABERG, Elektricitetsarbejder J. CHR. JACOBSEN og Maskinmester H. P. HASDAHL.

HANS CHRISTIAN HANSEN, Pakmester

f. 14 November 1878 i Esbjerg, S. af Kaptain Mads H. og Hustru Edel f. Hansen, g. 1903 med Marie Petersen, D. af Tømrer H. P. fra Korsør. Ansat ved D. S. B. 1 Juni 1901, Togbetjent 1907, Portør 1912, Pakmester 1921, Formand for Ligningskommissionen siden 1921, for Dansk Jernbaneforbunds Fælles Afdeling i Korsør fra 1915—21, i Repræsentantskabet for Fælles Organisationen siden 1917.

CHRISTIAN AAGE CHRISTENSEN, Bogholder

f. 12 Marts 1888 i Randers, S. af Købmand S. E. Chr. og Hustru Helene f. Bjødstrup (afd.), g. 1921 med Marie Christensen, D. af Restauratør J. C. Chr. fra Randers. Medlem af Ligningskommissionen siden 1925, Bogholder paa Korsør Margarinefabrik siden 1920, deltaget i Verdenskrigen paa amerikansk Side og faaet tildelt dette Lands „Victory Medal“.

VILHELM EDVARD CHRISTENSEN, Remisearbejder

f. 10 Juni 1874 i Halskov, S. af Christen Chr. og Hustru Talene f. Nielson, g. 1895 med Elise Margrethe Olsen, D. af Husmand Hans O. Ansat ved D. S. B. 1908, Revisor i Halskov Brugsforening siden 1916, Medlem af Ligningskommissionen siden 1921.

HANS PETER HASDAHL, Maskinmester

f. 18 Oktober 1876 i København, S. af Detailhandler N. S. H. (afd.) og Hustru Ane Kristine f. Hansen, g. 1902 med Thora Petrine Andresen, D. af Hustømrer L. A. fra København. Medlem af Ligningskommissionen siden 1925, ved Flaadens M. & S.-Skole fra 1893—1903, deraf Maskinassistent fra 1899—1903, ansat ved D. S. B. 1 April 1905, Reservemaskinmester ved D. S. B. siden 1920, Kasserer for Det danske Spejderkorps siden 1912.

JENS CHRISTIAN JACOBSEN, Elektricitetsarbejder

f. 25 November 1886 i Korsør, S. af Portør N. J. og Hustru Ane K. f. Jacobsen, g. 1912 med Marie Henriette Rosenkrants. Medlem af Ligningskommissionen siden 1921, i en Periode Bestyrelsesmedlem for Arbejds mændenes Fagforening, Kasserer for Sangkoret „Olympia“ (1923).

KNUD PETERSEN, Maskinmester

f. 19 Maj 1892 i København, S. af Maskinmester Frederik P. (afd) og Hustru Emilie f. Petersen, g. 1918 med Marta Rasmussen, D. af Skibstørmester Hans R. fra Korsør. Ansat ved D. S. B. i 1919 som Undermaskinmester, Næstformand for Konservativ Vælgerforening siden 1922, Medlem af Ligningskommissionen siden 1925, forhen Medindehaver af Maskinfabrikken „Knud Petersen og Breum“.

LARS PETER PETERSEN, Rangerformand

f. 18 Jan. 1877 i Flinterup, S. af Husmand Niels P. og Hustru Hanne R. f. Andersen, g. 1903 med Johanne J. Petersen fra Gedser. Ansat ved D. S. B. 1899, Portør 1900, Overportør af 2 Grad 1919, af 1 Grad 1923, Rangerformand 1926, Kasserer for Socialdemokratisk Forening fra 1904, Gruppeformand for Fællesafdelingen af D. J. F. i Gedser fra 1899—1908, Medlem af Ligningskommissionen siden 1915.

CARL LAURITZ POULSEN, Maskinarbejder

f. 11 Aug. 1890 i Kisserup, S. af Smed P. og Hustru Trine f. Hansen, g. 1918 med Anna Hansine Simonsen. Formand for Smede- og Maskinarbejdernes Fagforbund, Korsør Afdl., siden 1919, Medlem af Ligningskommissionen siden 1921.

KORSØR KOMMUNALE HJÆLPEKASSE

Denne Kasse har i Regnskabsaaret 1927-28 udbetalt 80.780 Kr. 85 Øre som almindelig kommunal Hjælp, uden at denne Udbetaling har haft Fattighjælpvirkning for Modtagerne. Der er udbetalt Hjælp til 538 Personer, deraf hovedsagelig til Familieforsørgere. Den ydede Hjælp andrager gennemsnitlig 150 Kr. 15 Øre pr. Person.

Ved Loven om Ophævelse af Arbejdsløshedsunderstøttelsen udbetaltes i den Anledning i samme Tidsrum ekstra Hjælp til 379 Personer, deraf 260 Familieforsørgere, til et samlet Beløb af 37.042 Kr. 18 Øre, eller gennemsnitlig pr. enkelt Hjælp 97 Kr. 74 Øre. Det samlede Hjælpeudbetalingsbeløb for Aaret 1927-28 andrager herefter 117.823 Kr. 03 Øre.

Hjælpekassens Bestyrelse bestaar af: DANIEL ANDERSEN, Formand, C. E. CHRISTENSEN, Kasserer, Fru OLINE GREVSEN og Tømrermester C. P. ANDREASEN.

JACOB DANIEL ANDERSEN, Formand

f. 18 Jan. 1881 i København, g. 1910 med Matilde Jørgensen. Formand paa Korsør Margarinefabrik fra 1908—22, i Kommunens Tjeneste siden 1922, Kasserer i Korsørs kommunale Hjælpekasse fra 1921—25, Formand for samme siden 1925, Bestyrelsesmedlem for Halskov Brugsforening siden 1917, i Kontroludvalget for Korsør Socialdemokrat siden 1921.

FATTIGUDVALGET

Foruden de af Byraadet i dette Udvalg siddende Personer, er dette suppleret med 4 Fattigforstandere, der har til Opgave at undersøge de i de trængende Hjem værende Forhold, og drage Omsorg for, at disse faar den Hjælp som de tiltrænge. Kommunen er delt i 4 Distrikter.

KORSØR FORSØRGELSESANSTALT

Korsørs gamle Sygehus og Alderdomshjem er ved Ombygning blevet indrettet til Forsørgelsesanstalt. I denne findes Beboelse for en Bestyrer og en Sygeplejerske samt yderligere 2 Lejligheder, der udlejes af Kommunen.

Anstalten har Plads til 20 Lemmer, til Hjælp ved den daglige Vedligeholdelse og Orden paa Anstalten er ansat en Pige og en Karl.

Den forhenværende Tvangsarbejdsanstalt er efter Ombygningen indrettet til Beboelse, og disse Lejligheder hører ogsaa under Kommunen, indenfor samme Komplex findes ogsaa Stalde og Svinehuse. Der hører til Anstalten et Landbrug paa 41 Td. Land Agerjord og 5 Td. Eng, og den raader saaledes over et ret stort Areal. Omkring Anstalten strækker sig den gamle, smukke Have.

1924 ansattes EINAR MEIDELL som Anstaltens Bestyrer.

I Forhold til Korsørs Beliggenhed, der jo danner et Knudepunkt for de omvandrende eksistensløse Personer, er det dog kun faa der anbringes paa Anstalten, muligen er Aarsagen til dette at søge deri, at man inden for disse Kredse ved at der er nok at arbejde med her, og dette skræmmer vel nok mange væk. I Vintertiden er Besøget størst og Beboerne anvendes da til Brændehugning o. l., men i den Tid hvor Landbruget har Hjælp behov, er der saa godt som ingen Beboere paa Anstalten.

KORSØR OG OMEGNS FORPLEJNINGSHJEM

Dette oprettedes paa Initiativ af en Kreds af Borgere fra Korsør By, med Snedkermester JOHAN JACOBSEN som den ledende. Han sammenkaldte til et Møde, hvor Tanken forelagdes om Oprettelse af et Forplejningshjem for de rejsende Haandværkere.

I November 1910 indviedes Hjemmet i den af Foreningen erhvervede Ejendom paa Taarnborgvej 18, denne var købt for 8000 Kr.

Hjemmet indrettedes til 8 Rejsende, desforuden fandtes der Opholdsstue samt Beboelse for den, der styrer Hjemmet. De rejsende kunde overnatte her, og de fik ved Ankomsten Mælk eller The samt Smørrebrød og samme Traktement serveredes ved Afrejsen, og det hele var gratis.

Hjemmet blev skaffet til Veje ved Bidrag fra Byen og Omegnens Beboere, Arbejdsgivere og Arbejdsorganisationer samt fra Private og offentlige Selskaber og Institutioner.

1927 blev Hjemmet udvidet til 14 Personer, ligesom at der blev vedtaget den Bestemmelse, at de rejsende Svende fra nu af skulde betale 50 Øre pr. Nat incl. Fortæringen.

En stor Del af Korsørs Borgere er Medlemmer af Forplejningshjemmet og yder 2 Kr. i aarligt Bidrag. Korsør Kommune giver aarligt 1500 Kr. til Hjemmets Drift.

Aaret 1914 ansattes Fru OLIVE JENSEN som Bestyrerinde. Fra Hjemmet Start i 1910 og til 1928 har dette været besøgt af 33.230 Personer, 1911-12 var Besøget 1220, medens det højeste Antal naaedes i Perioden 1925-26, dette udgjorde 3671 Personer.

De mange Bidragydere har saaledes ved deres Offervilje formaet at skaffe „Et Hjem“, som er et godt Opholdssted for de farende Svende.

Hjemmets Bestyrelse bestaar af 7 Personer, af disse er: Muremester N. PETERSEN, Formand, og Journalist C. SVENDSEN, Kasserer.

KORSØR SYGEHUS

Korsør kommunale Sygehus, Epidemisygehuset og Alderdomshjemmet er beliggende paa den sydlige Side af Møllebjergvej, i den søndre Bydel. Komplekset ligger ret højt og frit, og noget borte fra Byens egentlige Trafik, og som Følge deraf er det meget forskaaet for Uro og Larm.

I forrige Tider fandtes der ikke i Korsør noget egentlig Sygehus, men Byens Syge blev anbragte paa Forsørgelsesanstaltens Sygeafdeling. Først omkring Aaret 1900 fik Korsør

et Sygehus, dette var lille og ikke særligt velindrettet, og kun oprettet under beskedne Forhold, der var Plads til 10-12 medicinske og kirurgiske Patienter, og paa 1ste Sal til 8 á 10 epidemiske Patienter.

Aaret 1909 kunde det længe tiltrængte nye Sygehus tages i Brug og ca. 1 Aar senere Epidemisygehuset. Det gamle Sygehus anvendes nu som Bolig for Sygehusinspektøren og nogle Funktionærer. Sygeafdelingen paa Forsørgelsesanstalten nedlagdes helt da det nye Sygehus blev taget i Brug. Det nuværende Sygehus bestaar af Hovedbygningen, den medicinsk-kirurgiske Afdeling, der har Facade mod Møllebjergvej. Epidemiafdelingen ligger ud mod Quistgaardsvej, mod Vest ligger Alderdomshjemmet, „De gamles Hjem“. Den samlede Sengeplads er nu ca. 82, deraf raader den medicinsk-kirurgiske Afdeling over 33, yderligere kan opstilles ca. 24 Ekstrasenge, Epidemiafdelingen over 15 Senge og yderligere 10 Ekstrasenge. En Udvidelse fandt Sted, og derved indtoges de i Tagetagen i Hovedbygningen værende Rum som Sygeværelser.

Dette meget omfattende Komplex Økonomi er i Kælderetagen, herfra leveres Forplejning til alle Patienterne, alle Funktionærerne, Beboerne i „De gamles Hjem“ og paa Forsørgelsesanstalten. Den samlede Funktionærstab er ca. 23 Personer.

1928 er en Udvidelse af Hospitalet igang, og ved denne vil blive indrettet en Operationshal.

„De gamles Hjem“ er opført samme Aar som Sygehuset toges i Brug. Facaden af dette vender mod Lützensvej.

Hjemmet havde oprindelig Plads til 24 Personer, deraf var beregnet enkelte Stk. dobbelt Værelser (for Ægtepar), men omkring 1917 udvidedes det, saaledes at der nu er Plads til ca. 30 Personer, desforuden findes der Plejemoderbolig og Husassistentboliger, samt en rummelig fælles Opholdsstue.

Der forefindes Centralvarme overalt. Haveanlægget, der omgiver Bygningerne, benyttes dels til Sygehusets Patienter og dels til Alderdomshjemmets Beboere.

Sygehusinspektør er Fru BAAGØE, Sygehuslæge, Overlæge E. HENNINGSEN, Økonoma, Fru S. MOURIER og Oversygeplejerske, Frk. KELSTRUP.

S. MOURIER, Fru, Økonoma

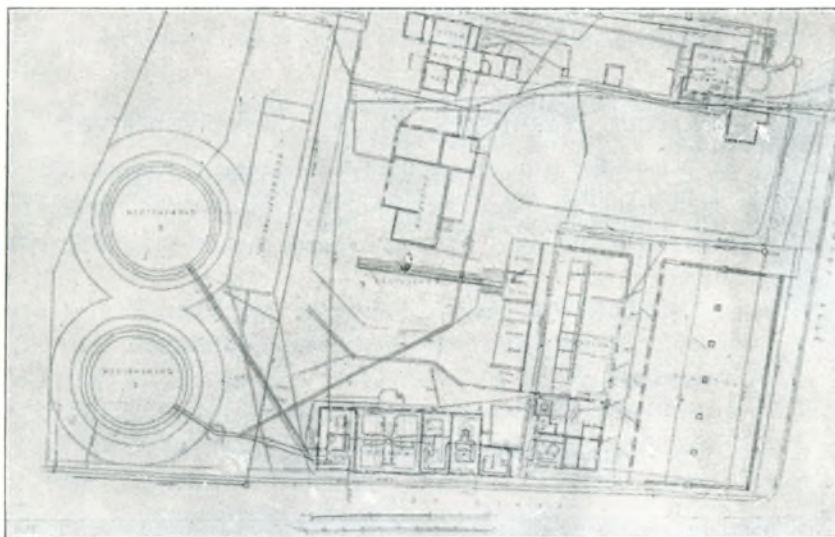
f. 3 Febr. 1885 i Holbæk, D. af Amtslæge Kierkegaard og Hustru f. Nehammer fra Holbæk, g. 1911. Lærerinde ved Frederiksborg Husholdningsskole fra 1908—10, Bestyrerinde paa Kong Frederik d. 7's Stiftelse paa Jægerspris (Husholdningsskole) fra 1922—25, Økonoma ved Korsør Sygehus siden 15 Oktbr. 1927.

ASTA THEODORA L. M. KELSTRUP, Oversygeplejerske

f. 2 Januar 1881 i Hamstrup, D. af Lærer N. Mikkelsen K. og Hustru Henrikke f. Bender. Elev paa Professor Møllers Afd., Odense Sygehus fra 1906—08, paa Horsens Sygehus fra 1908—09, privat Sygeplejerske fra 1909—14, Oversygeplejerske paa K. Schrøders Privatklub i Odense fra 1914—19, Oversygeplejerske paa Korsør Sygehus siden 15 Juni 1922, valgt paa Nævningegrundliste.

KORSØR GASVÆRK

I sin første Oprindelse var Gasværket paa private Hænder, idet det opførtes af Fabrikant G. KÄHLER i Aaret 1864. Dette laa paa samme Plads som nu og bestod af en Bygning, som nu benyttes til Kontor og Rekvisitrum samt til Materialer. I denne Bygning fandtes dengang 3 smaa Ovne med 3 Retorter, 2 Rensekasser, 1 Stationsmaaler og en Regulator. Paa samme Plads laa Værkets Gasbeholder, der kunde rumme 10.000 Kubikfod. Alle daværende Maalere var kun 2 Lys.

Aaret 1865 opstilledes de første Gaslygter til Gadebelysning, der fandtes ca. 60 af disse. Værkets første Bestyrer var Jühme.

Aaret 1872 overtog Korsør Kommune Værket og fornyede samme Aar de 3 daværende Retorter samt opstillede 1 til. Produktionen var da 1.033.000 Kubikfod til ca. 2957 Indbyggere. En Smedejerns Scrubber installerer i 1892 og en Ovn opførtes samme Aar med 6 ovale Retorter.

I Halskov opførtes i 1893 en Beholder til 10.000 Kubikfod Gas, og en 5 Tommer Exhouser installerer i Værket til at drive Gassen herfra til Beholderen i Halskov.

1895 ansættes N. JUUL RASMUSSEN som Bestyrer.

De gamle Rensekasser kasseredes og 3 nye opførtes. Gadelygterne blev forsynede med de dengang lige opfundne Glødenæt, dette var i 1896.

1899 anskaffedes nye Jalousiscrubber, og 1903 byggedes en ny Gasbeholder der kan rumme 850 Kubikmeter. Produktionen var da naaet 16.140.000 Kubikfod.

1904 opførtes et nyt Gasværk med helt nye Maskiner. 4 Stk. 6 Retorter, $\frac{1}{2}$ Generator Ovne, opstilles, og nyt Kedelhus med en 6 Hestes Kraft Dampmaskine, en ny Exhouser, den gamle bibeholdes som Reserve, samt 3 nye Rensekar, endvidere nye Byregulatorer, Koksskure og Koksknuser. Et Tjærebassin til 275 Tønder Tjære, og et Ammoniakbassin til 30.000 Kilogram Ammoniakvand, opførtes ligeledes.

Beholderen paa Halskov fjernes, og en 8 Tommers Ledning nedlægges paa Havbunden fra Værket til Halskov. 1905 anskaffes en 4 Hestes Gasmaskine til Reserve, 1906 opstilles ny Stationsmaaler, 1907 anskaffes en Vognvægt, 1908 bygges en ny 8 Retort, $\frac{1}{2}$ Generator Ovn, og i 1910 opførtes en ny Beholder til 14.000 Kubikmeter, og til Forebyggelse af Naftalin Ulemper oprettes en Spritfordamper. I Aaret 1912 indrettes roterende Ammoniak og Naftalin Vaske med en Kapacitet af 5000 Kubikmeter i Døgnet. Samme Aar omændres

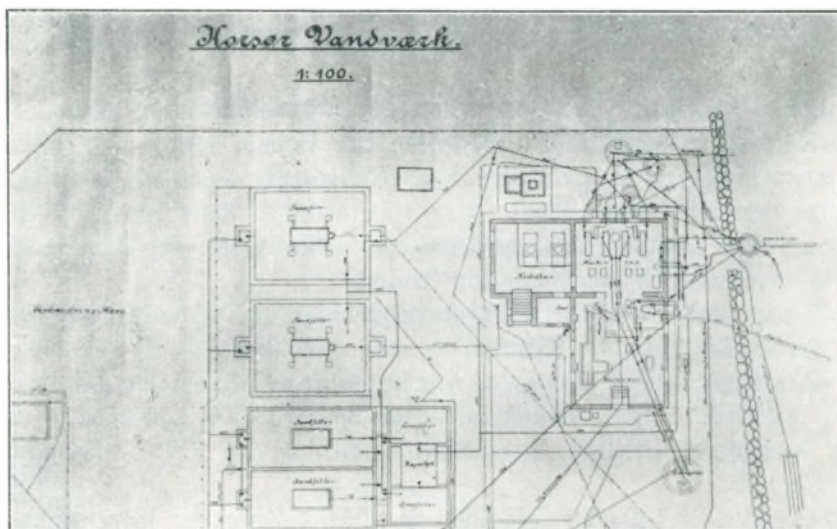
til Metersystemet. 1913 opstilles en Ladekran til Ladning af samtlige Retorter. 1920 opførtes en ny 8 Retorters Ovn, og i 1921 tillige 2 Stk. 6 Retorters Ovne. 1927 opførtes en Kokssilo samt en ny Lade- og Udstødningsmaskine.

N. JUUL RASMUSSEN, D. M., Gasværksbestyrer

f. 14 Juli 1867 i Knebel ved Ebeltoft, S. af Skipper August R. (afd.) og Hustru Sofie f. Juul, g. 1895 med Anna Margrethe Voges. Uddannet Kleinsmed og Maskinist, Gasværksbestyrer i Korsør siden 1895.

KORSØR VANDVÆRK

Grundplan af Korsør Vandværk.

Vandforsyningen i Korsør By var i tidligere Tider ret mangelfuld, dels var de Steder i Byen, hvor der fandtes nogenlunde gode Brønde, ret faatallige, ja, der fortælles, at disse Borgere, der var Ejere af de gode Brønde, paa deres Grund eller i deres Gaard benyttede sig af den Fordel, de saaledes fra Naturen havde i Eje, til at sælge Vand fra disse til de øvrige Bysborgere, som ikke havde Brønde. Om dette muligen har ført til, at der fra Byens Side blev opstillet en Opstander i Havnegade, hvorfra en Ledning gik til den i Byens Nærhed liggende Sø, „Lovsø“, vides ikke, her kunde imidlertid Byens Borgere hente Vand.

Omkring Aarene 1890—91 foretoges der forskellige Prøveboringer, ogsaa ved Lovsø, men uden tilfredsstillende Resultat, man forsøgte da med Boringer paa Taarbjerggaardens Jorder, hvilket gav Resultat, idet den fornødne Vandmængde var tilstede her, Aaret 1891 opførtes der paa dette Areal et Vandværk, bestaaende af Maskinværk med 2 Stk. Høj- og Lavtryks Dampmaskiner med direkte tilkoblede Stempelpumper, samt anlagdes Filtrer-anlæg. Paa Bakken ved Lilleø opførtes et Vandtaarn til 800 Tønder Vand.

Gennem Tiderne blev der foretaget nye Boringer. Til den nuværende Byforsyning af Vand bruges 8 Boringer af 6 Tommers Gennemsnit. I Begyndelsen førtes Vandet gennem en Hævert til en Samlerbrønd paa Vandværket, dette viste sig utilstrækkeligt, og Pumperne blev da forbundne direkte til Hæverten. I alle Boringer er anbragt Filter til at forebygge Sand i Rørene.

Statsbanernes Forsyning med Raavand sker særskilt fra en Mose (Brejnemosen). Her blev opstillet en Vindmotor, som sætter Vandet ind til de ved Værket gravede Bassiner, en elektrisk Pumpe (opstillet 1911) sender Vandet herfra ind til de i Remisen værende Vandbeholdere. Skal Statsbanerne bruge Vand paa Tider, hvor Værket ligger stille, haves paa Vandværket en mindre Motor, som da besørger Tilpumpningen af det nødvendige Vand.

Aaret 1911 blev Vandværket betydelig udvidet, en Sidefløj tilbyggedes; i denne opstilledes en 25 HK. Dieselmotor samt en Centrifugalpumpe. Denne anvendes til Op-pumpning af Vandet fra Boringerne til Filtrene, og en anden bruges til at sætte det filtrerede Vand til Byen. Filtrer-Anlægget udvidedes med 2 Grovfiltre og 2 Sandfiltre, ligeledes opførtes et nyt Vandtaarn paa Taarnbjerggaardens Jorder med et Rumindhold af 1200 Tønder Vand. Vandtaarnet opførtes i 1910. De daværende Dampmaskiner blev ved Anskaffelsen af Dieselmotoren anvendt som Reserve.

Aaret 1927 anskaffedes en 50 HK. Dieselmotor, og de gamle Dampmaskiner kasseredes.

Den daglige Produktion andrager nu til Byen 600 Kubikmeter og til Statsbanerne 190 Kubikmeter.

Vandværksbestyrer er M. NÜRUP, der er født 14 April 1886 i Svendborg og blev ansat som Maskinist ved Værket i 1910, blev konst. Bestyrer 1925 og overtog Bestyrerstillingen i 1927.

HALSKOV BADEANSTALT

Badeanstalten har sine Lokaler i den i 1923 opførte Halskovskole; der findes 2 Herre- og 2 Dame-Baderum samt 4 Brusebade. Overalt er der særdeles praktisk indrettet og smukt udstyret. Der er Porcelænsvægge, og Inventaret er malet i en tiltalende Farve. Venteværelse findes saavel for Damer som for Herrer.

Anstalten benyttes ikke af Skolebørnene, idet der er indrettet særlig Badeafdeling til disse i Skolekomplekset.

Mellem 5 og 6000 besøger aarlig Anstalten, og Besøget er større her end paa Korsør Badeanstalt.

Bestyrer for Badeanstalten er: Enkefru ANNA JØRGENSEN.

ANNA MARIE ANDREA JØRGENSEN, Bestyrerinde

D. af Tømrer H. P. Olsen og Hustru Ane Marie, Enke efter Savskærer Chr. J. Bestyrerinde paa Halskov kommunale Badeanstalt siden 1923.

KORSØR BADEANSTALT

Omkring Aaret 1898 lod Bødkermester Rasmussen Badeanstalten indrette i den da opførte Ejendom i Birknersgade 8, Aaret 1909 solgte han denne til Træskofabrikken, og ved dennes Ophævelse i 1911 overtog Korsør Kommune Badeanstalten. Denne nyistandsattes og indeholder nu 4 Karbade, 6 Brusebade og et Rum for Skolebade.

Badeanstaltens Bestyrerinde bor ved Anstalten, og den paa 1 Sal værende 5-Værel-sers Lejlighed udlejes af Kommunen. Besøget er ca. 4000 pr. Aar.

Siden 1909 har Frk. SABINE HANSEN været Badeanstaltens Bestyrerinde.

SABINE HANSEN, Bestyrerinde

f. 16 Septbr. 1871 i Korsør, D. af Kalkbrænder Morten Hansen og Hustru Kirsten f. Jensen, ugift. Ansat som Bestyrerinde ved Korsør Badeanstalt siden 1909.

ARBEJDSGIVERNES HAVNEKONTOR

Dette er stiftet 1918 af en Kreds af Arbejdsgivere i Korsør. Formaalet med Kontoret er at søge alt Lade- og Losningsarbejde udført igennem dette, saaledes at man herigennem kunde samle alle Arbejder under disse Felter. Gennem Aarene har dette Kontor formaaet at samle saa godt som alt Losse- og Ladningsarbejde under sin Ledelse.

Arbejdsgivernes Kontor ledes af Forretningsfører CARL PETERSEN, foruden er paa Kontoret ansat 1 Bogholder, 1 Kontordame og 2 Arbejdsformænd.

Bestyrelsen bestaar af: Konsul L. JEPSEN, Ekspeditør H. P. LUND og Forretningsfører MICHAEL STAUNØ.

KORSØR TING- OG ARRESTHUS

Nogen egentlig monumental Bygning synes denne ikke at være, men heri er vel Grunden at finde ved den noget indeklemte Plads, hvorpaa den ligger, set fra Forsiden syner den noget mere betydelig. Den er opført Aaret 1850 og var indtil 1919 helt i Kommunens Eje, dette Aar blev ved den nye Politiomordning den forholdsvisse Del, i Henhold til Byens Størrelse, overtaget af Amtet.

Aaret 1919 foretoges der en ret betydelig Ombygning, og tjener denne til Ros for Bygmesteren, thi Ting- og Arresthusets Indre fremtræder i fuldstændig Modsætning til dets Ydre. Det første, man bemærker ved Indtrædelsen i denne Bygning, er den smukke Vestibule med Stentrappe og Kalkmaleri-Ornamenter fra Gulv til Loft, ogsaa Loftet i Vestibulen er udført i samme Kunstart.

I Vestibulens højre Side er Indgangen til Byraadssalen, denne Sal er af ret stor Dimension, og giver Beskueren et Indtryk af Hygge. Her findes flere udmærkede, af kendte Kunstnere, udførte Malerier, særlig bemærkes de 2 gamle Oliekort af Korsør By og af Halskov. Bag Byraadssalen findes et mindre Værelse. Paa venstre Side i Vestibulen er Arrestforvarerens Bolig, og paa 1 Sal findes Politikontorer for Stats- og Kom-

munal-Politiet, og modsat disse findes Retssalen, der fremtræder i smukt, hvidt Udstyr, særlig naar Loftsbelysningen er tændt, virker denne Sal indbydende — og minder mindst om en Retssal.

Ombygningen kostede ca. 120.000 Kr.

J. W. C. CLAUSEN, Dommer

f. 4 April 1868 i Assens, S. af Sognepræst N. C. og Hustru Emma f. Larsen, g. 1897 med Dagmar C. Rump (død 1924) D. af Amtmænd R. Student 1886, cand. jur. 1892, Amtsfuldmægtig i Sorø 1892, i Hjørring 1895, Fuldmægtig ved Børglum Herred 1897, Herredsfoged i Bølling og Nørre Herreder 1915, Kriminaldommer i Vejle 1919, Dommer i Korsør og Skelskør 1925.

KORSØR POLITI

Politimesteren, der er Politiets øverste, bor i Skelskør, hans Stedfortræder er Politifuldmægtig H. M. ETTRUP. Politiet bestaar af: 1 Overbetjent, 8 Politibetjente og 1 Reservebetjent, og har Vagt og Visitationslokaler paa Ting- og Arresthuset. Kriminalpolitiet bestaar af: 1 Overbetjent og 2 Politibetjente, og har Lokaler samme Sted som det øvrige Politi.

Indregistreringen af Motorkøretøjer sorterer under Politiet. I Aaret 1927 var Antallet af indregistrerede Motorkøretøjer fra Byen 203 og fra Landet 105. Motorafgiften udgjorde i 1925 for Byen ca. 45.000 Kr. og for Landet ca. 16.000 Kr.

Tallene fra 1919 viser: Indregistrerede Vogne i Byen 48, fra Landet 17; Motorafgiften for Byen 3412 Kr., for Landet 892 Kr.

DE DANSKE FORSVARSBRØDRE FOR KORSØR OG OMEGN

Paa Foranledning af nogle Korsør-Borgere, blev der den 31 Oktober 1877 rettet en Henvendelse til Mænd i Korsør og Omegn, der havde tjent i den danske Hær, om at møde paa Korsør Raadhus den 4 November 1877 for at drøfte Muligheden af Oprettelsen af en Forsvarsbrødrforening.

Mødet faldt heldigt ud, der indmeldte sig 30 Mand, og et Udvalg blev valgt. Den 18 November stiftedes saa Selskabet med Skrædermester R. Andresen som Formand.

Ved Selskabets 25-aarige Jubilæum rejstes der en Mindesten over de faldne Soldater fra Korsør og Omegn, der var med i 1848—50 og i 1864. Af Mindestenen, der er af Granit med en Marmorplade med de Faldnes Navne, har Kommunen givet Granitstenen og Selskabet Pladen. Stenen havde ligget paa Egø. Senere blev der ved Mindestenen opstillet 60 Kanonugler.

Selskabet yder sine Medlemmer flere Goder, og dets Formue udgør ca. 15.000 Kr. I de forløbne Aar er der udbetalt Hjælp til Medlemmerne saaledes: Sygehjælp 63.245 Kr., Begravelseshjælp 11.227 Kr. Medlemstallet er i 1928 ca. 455.

Selskabets Bestyrelse bestaar af: Konditor JØRGEN THERS, Formand, Pakmester JØRGENSEN, Togfører NIELSEN, Politibetjent RASMUSSEN, Tømrermester PETERSEN, Skibsbygger OLSEN og Redaktør A. JENSEN.

FRK. HELMS SKOLE

Skolebygningen.

Skolens Oprindelse føres tilbage til Aaret 1859, paa et Tidspunkt, da der i Korsør By ikke fandtes ret meget Skolevæsen. Skolen er oprettet af Fru Rasbeck f. Rasmussen.

Ved dennes Aabning var der ca. 30 Elever, og Undervisningen foregik i et privat Hjem. Fra 1873 undervistes der i Kongegaarden, hvor cand. theol. Rasbeck begyndte Realskolen. Skolens Opblomstring og det tiltagende Elevantal førte med sig, at et Aktieselskab i Aaret 1901 lod Skolebygningen paa Dahlsvej Nr. 8 opføre. Byggesummen for denne androg ca. 20.000 Kr., og Arkitekt Aage Mathiesen var Bygmesteren.

Aaret 1901 overgik Skolen til et Aktieselskab med Søstrene Helms som Ledere, og nogle Aar efter købte Frk. Helms selv Skolen. 1916 blev Skolen forpagtet af Frk. Friis Hansen, der havde denne til 1919, i hvilket Aar Fru Rendtorff blev Skolens Leder.

Skolebygningen, som den fremtræder nu, rummer 6 Klasseværelser samt Gymnastiksal og Beboelse for Skolens Leder. Skolen drives som en 6-klas-

set Skole og foruden de almindelige Folkeskole-Fag, undervises der i Engelsk og Tysk. Der findes ogsaa en Børnehave. Børnene kan fra 4-Aars Alderen optages i denne og efter 6-Aars Alderen rykke op i Skolen, og de kan blive i denne til de er 14 Aar.

Skolen er en selvstændig Institution og optager saavel Piger som Drengene. Det gennemsnitlige Elevantal i Skolen er pr. Aar ca. 150 Elever og i Børnehaven ca. 28.

Siden Skolen i Aaret 1901 modtog det første Statstilskud paa ca. 2000 Kr., har denne jævnlig modtaget Statstilskud. I 1924 fik den saaledes 6052 Kr. og i 1928 opnaaedes 6319 Kr. 50 Øre. Det samlede Antal Lærere og Lærereinder, der er knyttet til Skolen, tæller 10.

Et Klasseværelse.

MIMI RENDTORFF, Skolebestyrerinde

f. 5 Maj 1877 i Frederikssund, D. af Købmand Viggo Gether og Hustru Marie f. Bendahl, g. 1903. Siden 1919 Skolebestyrerinde ved Frk. Helms Skole i Korsør.

KORSØR KØBSTADS BRANDVÆSEN

Korsør Brandkorps i forrige Tider.

mængde, som Motorsprøjten kan bruge (1200 Liter pr. Minut), men Sprøjten er jo ogsaa nærmest beregnet for Havnen, hvor meget værdifulde Oplagninger af Varer findes i de derværende Pakhuse.

Det maa siges, at dette Korps med sit faste Mandskab fungerer mønsterværdigt hurtigt, det raader nu over en samlet Slangelængde af ca. 1000 Meter.

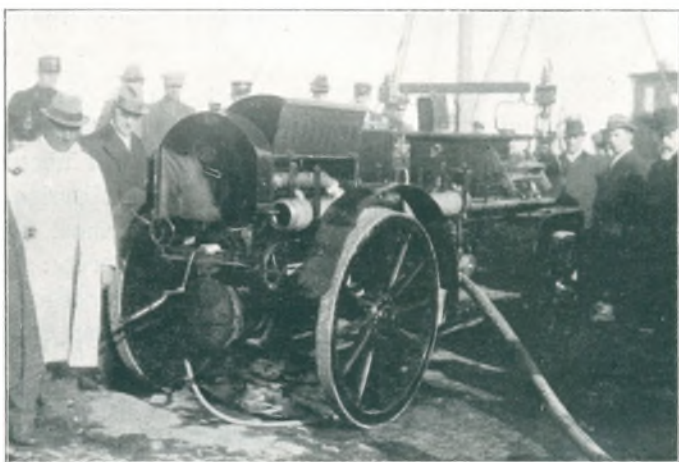
Brandinspektør er Muremester CHR. SVARE, der har beklædt denne Stilling siden 1911.

Oprettelsen af denne Institution menes at være sket 15 August 1814, men det tør dog betragtes som givet, at der længe før den Tid har været et Brandkorps i Byen, men nærmere om dette vides ikke, ej heller noget om dets Materiale eller Virkemaade. En Optegnelse fra 1910—12 viser derimod en særdeles fyldig Redegørelse om Brandvæsenet og dets Materiale. Der fandtes 5 Sprøjter, hvoraf de 3 med Sugeværk med 6 Sugestænger, 10 Straalerør, 2 Kulsyresprøjter, Syreballoner, 2 Slangevogne med ca. 600 Meter Slange, 3 Teaterslanger, 1 Materialvogn, 1 mekanisk Redningsstige, 2 store Vandvogne og diverse Spande, Kar, Brandhager, Lygter o. s. v.

Aaret 1911 omordnedes det ret betydelige Brandmandskab saaledes, at dette kom til at bestaa af 23 Mand, 2 Brandassistenter, 1 Underassistent og som Leder en Brandinspektør. Den forhenværende store Stab af Reservemandskab afskaffedes. Brandmændene er alle forsynede med et Sæt hvidt Drejls-Tøj, Brandhjælm, Bælte, o. s. v. Alarmeringen sker fra Politistationen, hvorfra der er Forbindelse til alle Brandmændene ved Hjælp af elektriske Ringeapparater, medens de ledende alle har Telefon.

1921 anskaffedes der en Motorsprøjte med en Højtryk Centrifugal Pumpe, denne er paamonteret en Vogn til Hestetræk. Sprøjten er stationeret i Sprøjtehuset ved Natpolitistationen paa Havnepladsen. Der er opstillet ca. 100 Brandhaner paa Veje og Gader.

Korsør Vandværk kan vel næppe levere den Vand-

CHRISTIAN SVARE, Murermester og Entreprenør

f. 5 Novbr. 1870 i Korsør, S. af Vognmand Peter S. og Hustru Sidse f. Bentzon, g. 1894, g. 2 Gang 1918 med Anna Rasmussen. Byrådsmedlem fra 1909—13, Bestyrelsesmedlem for Haandværker- og Industriforeningen siden 1919, Formand for Fællesrepræsentationen fra 1893—1906, Brandinspektør siden 1911.

BYSKOLEN

Byskolen i Jens Baggesensgade, opført 1883.

Skolevæsenet i Korsør var i det forrige Aarhundrede ret mangelfuldt. Man underviste endnu efter de gamle Principper, og af Skoler fandtes kun en, nemlig Latinskolen. Trods denne var den eneste, var den dog ret ubetydelig. I nogen Grad skyldtes dette vel nok Byens beskedne Plads blandt Landets øvrige Byer i hine Tider. Omkring Aaret 1800 oprettedes der en „Dansk Skole“, nærmest beregnet for den jævne Borgerstands Børn. Undervisningen var efter Holbergs Recept: „Til at piske Børn og omvende Bønder“. Ledelsen af Skolen var overdraget Kordegnen. Undervisningsfeltet bestod i Kristendom, Regning, Skrivning og Læsning, og der betaltes pr. Elev fra 2—6 Skilling, efter det Antal Fag, Eleven ønskede Undervisning i.

Aaret 1843 deltes Skolen i 2 Afdelinger, en Friskole, „Fattigskolen“, der forblev i de gamle Lokaler i Skolestræde og Betalingsskolen, der fik Lokaler i Slottensgade. Denne Skoleordning varede til omkring 1881, i hvilket Aar cand. theol. Rasbech oprettede en privat Realskole, hvilket medførte, at man kort Tid efter maatte nedlægge Betalingsskolen, og dennes Bygning overgik til Realskolen. Omtrent samtidig indførtes der en ny og betydelig bedre Undervisningsplan.

En ny Friskolebygning opførtes 1883, denne efter hine Tider storslaaede og velindrettede Skolebygning, beliggende i Jens Baggesensgade, rummer 9 almindelige Klasseværelser, 1 Tegneværelse, 1 Lokale til Naturfag, 1 Sløjdlokale, Materiallokale og Lærerværelse, samt Beboelse for Overlæreren og en Gymnastiksal; nogle af nævnte Lokaler findes i Mellembygningen, der opførtes i 1902.

Omkring 1906—07 udvidedes Skolen betydeligt, idet en Skolebygning med Facade mod Teilmanns Allé opførtes. Denne rummer 9 almindelige Klasseværelser, 1 Haandgerningslokale, 1 Lokale til Skolebespisning, Materiallokaler, 1 Lærerværelse samt Bolig for Skolens Portner. Bygningen toges i Brug 1907. Der findes desforuden særskilt Gymnastikhus. Nævnte Skolekompleks kaldes Byskolen.

Aaret 1905 overgik den private Realskole i Slottensgade til Kommunen. Skolen indrettedes da som kommunal Mellem- og Realskole.

Den gamle Skolebygning i Skolestræde solgtes 1884 for 5000 Kr. til Korsør Sparekasse, der efter Nedrivningen lod opføre sin nuværende Ejendom paa denne Grund.

Til Byskolen er knyttet 9 Lærere, 9 Lærerinder samt en Vikar og en Portner, og Overledelsen er lagt i Hænderne paa Overlærer EINAR GLUD.

I Skoleaaret 1927 besøgte Skolen af 566 Elever.

EINAR GLUD, Overlærer

f. 23 Novbr. 1871 i Horsens, S. af Overlærer O. C. G. og Hustru Therese f. Simon-
sen. Lærereksamen fra Gedde Seminarium 1894, Lærer ved Helsingør Kommune-
skole 1900, Overlærer i Hjørring 1916, Skoleinspektør s. S., Overlærer i Korsør 1927.

ERHARDT WØLDIKE, Overlærer, cand. theol.

har igennem ca. 24 Aar været den ledende Aand inden for Korsør Skolevæsen.

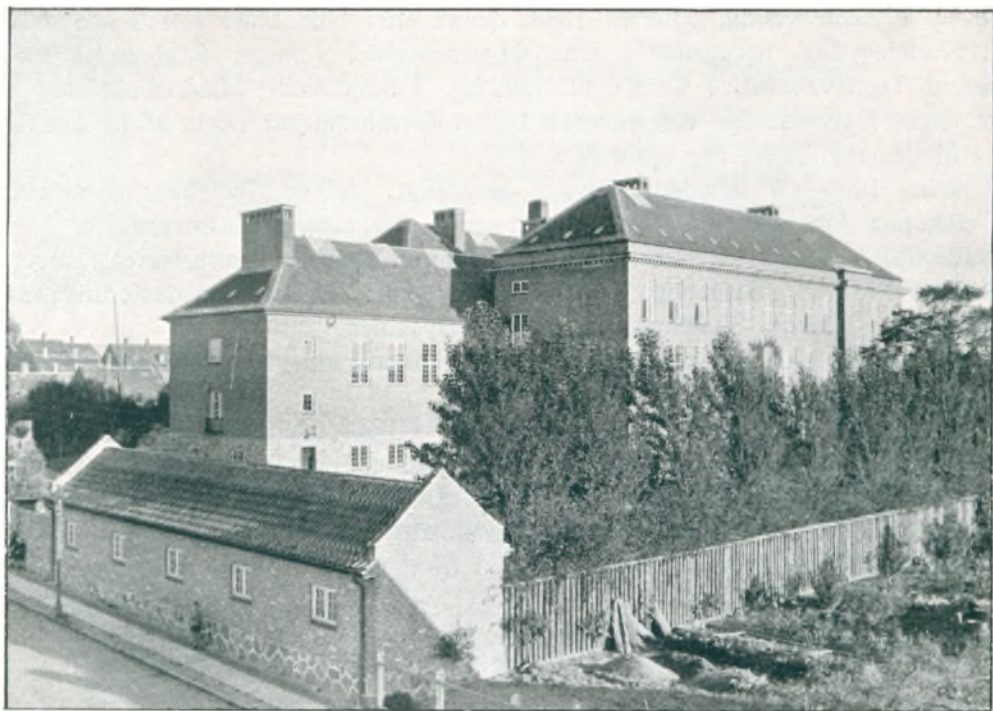
Elsket og æret af baade Lærere og Elever, altid parat til at vejlede de mindre erfarne Lærere, har han ved sit gode Eksempel som Menneske og som Lærer haft stor Indflydelse paa samtlige Skoler i Byen.

Ved sit Sæde i Byraadet, har han desuden i en lang Aarrække virket i høj Grad til Fordel for Skolevæsenet i Korsør.

Aaret 1920 medførte atter en gennemgribende Forandring i Skoleordningen.

HALSKOVSKOLEN

Den stadig stærkere og stærkere voksende Bydel Halskov havde længe ønsket egen Skolebygning, men Opførelsen af Byskolen i Teilmanns Allé foraarsagede, at man endnu ikke syntes, at Halskov kunde faa sin egen Skole. Halskov, der imidlertid stadig udviklede sig, blev ved at tale om Skolebygning, og i 1923 stod Halskovskolen færdig. Man tør sige, at denne Skolebygning fremtræder som en af Landets fornemste, baade hvad det ydre og det indre angaar. Den pompøse og stilfulde Hal i Bygningskomplekset anvendes

Halskovskolen opført 1923.

da ogsaa ret ofte til offentlige Foredrag, Møder o. lign. Bygningen rummer 16 almindelige Klasseværelser, foruden de til forskellige Fag særlig indrettede, 2 Gymnastiksale, Børnebadanstalt og Særlokale til Naturhistorie, Geografi, Tegning, Sang, Fysik, Kemi, Husgerning, Haandgerning og Sløjd, desforuden Børnebibliotek med tilhørende Læsesal, 2 Lærerværelser, Overlærerens Kontor, 1 Aftenskole-Klasse og Portner-Bolig.

Der findes ligeledes offentlig Badeanstalt og Bibliotek med Læsesal.

Til Halskovskolen er knyttet 9 Lærere, 8 Lærerinder og 1 Portner, og Overledelsen er lagt i Hænderne paa Overlærer PEDER THOMSEN.

PEDER KRISTIAN THOMSEN, Overlærer

f. 30 Septbr. 1878 i Boddum, S. af Gaardejer S. K. T. og Hustru Maren f. Hove, g. 1905 med Christine Hansen fra Odense. Lærereksamen ved Jellinge Seminarium 1900, Lærer ved Realskolen og Privat-Skolen, Overlærer ved Halskovskolen 1923, Medlem af Byraadet 1917—24, kommunal Revisor 1909—17, Formand for Arbejdernes Oplysningsforening, Regnskabsfører for Korsør og Omegns Brugsforening, Medlem af Menighedsraadet, Forstander for den kommunale Ungdomsskole og den private Aftenskole.

KORSØR KOMMUNES FOLKEBIBLIOTEK

1896 fik daværende Overlærer R. Iversen ad privat Vej oprettet en offentlig tilgængelig Udlaansbogsamling, hvis ulønnede Leder han var til 1922.

1 April 1923 overtog Korsør Kommune denne Bogsamling, der i Sommerens Løb blev ordnet efter moderne Principper, og installeret i det dertil indrettede Lokale i den

Folkebogsamlingens Læsesal.

nybyggede Halskovskole. 3 Oktbr. samme Aar aabnedes Bibliotekets Læsesal og Udlaan for Offentligheden.

Læsesalen er gratis tilgængelig for alle. Besøget var i Finansaaret 1927—28: 7541.

Udlaanet, der er aabent daglig Kl. 3—8, er gratis for Kommunens Beboere; Laanere fra Oplandet maa betale en mindre Afgift for Skønlitteratur, men laaner Faglitteratur gratis. Udlaanet var i 1927—28: 29.856 Bd., deraf 34 % oplysende Litteratur.

Bogbestanden var 1 April 1928: 5080 Bd.

Budgettet har de sidste Aar været paa ca. 13.000 Kr., hvoraf Statens Tilskud har udgjort ca. 6000 Kr., Kommunens 4000 Kr. + Husleje, Lys, Varme og Rengøring, tilsammen vurderet til 2000 Kr. Til Bogkøb og Indbinding er anvendt ca. 5000 Kr., til Lønninger 4500 Kr.

Bibliotekar er, siden 1 Aug. 1923, Frk. E. JACOBSEN.

KORSØR SØMANDSHJEM

I 1907 fremkom blandt en Del Korsør Borgere den Tanke, at oprette et Hjem for Sømænd.

Fabrikant H. Hansen, afd. P. Eriksen, Paludan og Missionær Lauritzen satte sig i Spidsen for denne Ide, og man lejede en Stuelejlighed i Ejendommen Havnegade 19. Her indrettedes det første Sømandshjem med Tagatz som Bestyrer. Hjemmet fik Bevilling til at drive Afholdsrestauration.

Aaret 1911 blev Lejemaalet opsagt, og man forsøgte at skaffe en anden Lejlighed, men uden Resultat. Man forelagde Spørgsmaalet for Kommunen, og denne tilbød nogle Pakhuslokaler til Leje, mod at man selv omordnede disse til Sømandshjem, men man fandt ikke at dette kunde betale sig. Derimod fik man sit gamle Lejemaal noget forlænget. Disse Forhold fremskyndede noget Tanken om eget Hjem, og Pastor Winther m. fl.

arbejdede stærkt for Sagen. Konsul H. Rasmusen interesserede sig stærkt for Tanken og gav Løfte om Hjælp. Ved Forhandling med Kommunen, fik man Grunden i Havnegade paa følgende Betingelser, det samlede Areal pr. □ Al. à 4 Kr. 50 Øre, hvilken Sum dog hverken skulde udbetales eller forrentes, saalænge der i den opførte Ejendom blev drevet Sømandshjem.

Man tog fat paa Bygningen af Hjemmet, og Byggesummen androg 12.000 Kr., heraf betalte Konsul H. Rasmusen de 5000 Kr., medens Restsummen paa 7000 Kr. blev anbragt i en 1ste Prioritet.

Hjemmets indre Montering blev givet af D'Herrer Fabrikant H. Hansen og Grosserer Th. Rasmusen. Indvielsen fandt Sted den 23 Juni 1912. Som Bestyrer antoges Fisker Rasmussen-Haumann.

Bygningen rummer Restauration, Opholdssal, Spisestue, Kontor og Køkken samt paa 1ste Sal 5 Værelser for Rejsende og Bolig for Bestyreren.

Hjemmet staar i Tilknytning til Indenlandsk Sømandsmission i Danmark og er en selvejende Institution.

Formand er Pastor emer. WINTHER, Kasserer og Sekretær Maskinmester M. POULSEN. Bestyrerinde er Frk. S. LETH.

KORSØR TOLDSTED

Dette er i udpræget Grad et Søtoldsted, idet Byens fortrinlige Havn med sin gode Beliggenhed og gode Besejlingsforhold, moderne Pakhuse, Kajer, Lossegrejer m. v., naturligt har en betydelig Import fra Udlandet af Kul, Koks, Korn og Foderstoffer, Træ m. m., der væsentlig dækker Forbruget i Sydvestsjælland.

Under Korsør Toldsted hører Mullerup Toldkontrolpost, der bestyres af en Toldassistent, og Reersø Toldopsynspost, der betjenes af en Toldopsynsmand.

Toldkamret i Korsør er tillige Mønstringskontor samt Registreringskontor for Kalundborg, Korsør, Skelskør og Næstved Tolddistrikter.

Foruden Toldstedets Chef, der er Toldforvalter JESPERSEN, bestaar Personalet af 2 Toldkontrolører, 6 Toldassistenter og 3 Toldbetjente.

JENS JULIUS CHRISTIAN JESPERSEN, Toldforvalter

f. 23 Decbr. 1869 i Gudhjem, S. af Lærer Chr. J. fra Neksø og Hustru Augusta f. Schou, g. 1895 med Marie Magdalene Westh. Kontorist ved Toldkontoret i Neksø 1885, Løjtnant i Infanteriet 1890, Toldmedhjælper paa Fanø 1892, Toldassistent i København 1896, Toldkontrolør s. S. 1910, Toldforvalter i Korsør siden 1923.

Voldgiftsmænd i Henhold til Lov No. 243 af 12 Juni 1922 om Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr.

N. P. JACOBSEN, Arrestforvarer, Formand, CARL HANSEN, Slagtermester, P. K. JUSTESEN, Vognmand, MEIDELL, Bestyrer, J. P. NIELSEN, Købmand, J. BECH, Godsejer, VALD. KÄHLER, Ingeniør.

JENS PEDER NIELSEN, Købmand

f. 5 Novbr. 1876 i Taarnborg, S. af Arbejdsmand H. P. N. og Hustru Stine N., g. 1907 med Hansigne Jensen. Købmandshandel i Korsør siden 1908, Medlem af Odd Fellow Ordenen siden 1921, Suppleant til Nævningetinget, Voldgiftsmand i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr siden 1922.

KORSØR KIRKE

Denne var før 1925 uden Spir, men Taarnet var dækket af en Hætte. Ved Byens Jubilæum i 1925 fik Kirken sit nuværende Spir. Ophavsmanden til dette var Skomager Lausen, der omkring Aaret 1906 begyndte en energisk Agitation for „Kirkespiret“. Det kostede meget Arbejde at fremskaffe de fornødne Penge, men det lykkedes dog til Jubilæumsaaret at rejse Spiret. Det kostede 33.000 Kr., og blev i nævnte Aar givet til Byen.

Senere blev, ligeledes paa Foranledning af Lausen, det haardt tiltrængte Kirkerum restaureret og dekoreret saaledes, at Kirken nu i 1928 maa siges at staa færdig og være en Pryd for den By den tilhører.

HAANDVÆRKER- OG INDUSTRIFORENINGEN I KORSØR

Saa vidt vides, var det paa Initiativ af Muremester Bernsten og Malermester Petersen, at Tanken om en Haandværker- og Industriforening i Korsør blev realiseret. Dette skete i 1868, men nærmere Enkeltheder om dette vides ikke, ej heller kendes noget om Foreningens Omfang de første Aar.

I 1907 opførte Foreningen Alderdomsboligen „Augusta“, der er beliggende paa Dahlsvej. Byggesummen for denne androg 38.000 Kr. Foreningen lod oprette et Friboligfond, og ved 50-Aars Jubilæet modtog dette en Del Gaver fra Byens Borgere og fra Foreningens Medlemmer. Den kendte Korsør-Borger, afdøde Valdemar Sørensen, bosat i Kiel, sendte 16.000 Kr. til dette Fond, som i 1928 er paa ca. 31.000 Kr. Medlemsantallet er ca. 300.

Alderdomsbygningen er holdt i en smuk, arkitektonisk Stil. Den indeholder 8 Boliger samt Portnerbolig. Beboerne i dette Hjem betalte indtil 1922 et ringe Vederlag for Bolig, men siden, da Friboligfondet kunde magte Opgaven, blev Boligen gratis.

KORSØR TEKNISKE SKOLE

Ligesom i Nabobyen Slagelse var det ogsaa her i Korsør Haandværker- og Industriforeningen, der tog Initiativet til Oprettelse af en teknisk Skole.

Indenfor de ledende Haandværkermestres Kreds havde man et vaagent Øje for denne Uddannelse hos de unge Haandværkere. Man tog fat paa Opgaven og fik af Kommunen en Byggegrund, beliggende i Jens Baggesensgade, og et Statstilskud paa 12.000 Kr. til Skolebygningens Opførelse. Arbejdet paabegyndtes i 1903 og Skolen stod færdig 1904.

Bygningen, med sine rene Linier og rummelige Indretning, bestod ved Fuldførelsen af 4 Klasseværelser, 1 Tegnesal samt Beboelse for Portneren og Skoleforstanderen. Omkring 1918-19 var der for lidt Plads i de 4 Klasser, og man omdannede de før nævnte Boliger til Klasseværelser, saaledes

at Bygningens Indre nu fremtræder med 7 Klasseværelser, 1 stor Foredragssal samt et Kontor for Bestyrelsen. Skolen giver kun Aftenundervisning. Ialt er der foruden Skoleforstanderen 9 Lærere, heraf er de 4 Haandværkermestre. 1927 optoges Undervisning for Gartnere, og den fik et godt Udfald. Det samlede Antal Elever er pr. Aar 125. Skolens Forstander er H. EGGERT HANSEN.

Haandværker- og Industriforeningens Bestyrelse bestaar af: Direktør FRIIS, Formand, Skomager JOHNSEN, Næstformand, Direktør HANSEN, Kasserer, Konditor P. THERS, Ingeniør J. K. RASMUSEN, Brandinspektør SVARE og Muremester HANSEN.

CHR. FRIIS, Direktør

f. 20 Juni 1862 i Sorø, S. af Smedemester Lindschou Friis og Hustru Caroline f. Olsen, g. 1890. Formand for Sparekassen for Korsør og Omegn, do. for Haandværker- og Industriforeningen fra 1912—16 og siden 1925.

CARL MARIUS SØRENSEN, Smedemester

f. 22 Oktober 1849 i Korsør, S. af Smedemester Jacob S. og Hustru Media f. Haagen, g. 1877 med Katinka Petersen fra Korsør. Lærling 1863, Svend 1868, etabl. 1876, Næstformand for Centralforeningen af Smedemestre i Østifterne fra 1899—1906, Formand for samme fra 1906—20, Æresmedlem i samme siden 1920, Æresmedlem i Korsør Skytteforening siden 1921, Æresmedlem i Haandværker- og Industriforeningen, Medlem af Fællesrepræsentationen, Formand for den stedlige Smedemesterforening fra 1903—20.

PEDER LAUSEN, Skomagemester, FM. i Sølv

f. 16 Marts 1849 i Haderslev, S. af Saltkoger Lauritz L., g. 1873 med Hertha Nielsen. Fattigforstander i Korsør indtil 1876, Æresmedlem i Haandværker- og Industriforeningen i Korsør og i Korsør Borgerforening.

DANSK ARBEJDSMANDS FAGFORBUNDS KORSØR AFDELING

Allerede i 80'erne fandtes der et Fagforbund for denne Del af Arbejdere, men ved en Strejkekonflikt sygnede denne Afdeling hen. Det nuværende Forbund stiftedes den 3 Maj 1896 med ca. 30 Medlemmer. I 1898 anskaffedes en Fane ved frivillige Bidrag.

Arbejdsløshedskassen, der har sit Kontor paa Taarnborgvej, er oprettet 1 Oktober 1909. Gennem de svundne Tider er det jo ikke Smaapenge, der er udbetalt gennem dette til Understøttelseshjælp.

LAURITS V. PIND er Fagforbundets Formand og CHR. LARSEN dets Kasserer og Kontorbestyrer.

LAURITS VILHELM LAUERSEN PIND

f. 23 Septbr. 1874 i Hallelev, S. af Arbejdsmand Rasmus Lauersen og Hustru Mette Katrine f. Jørgensdatter, g. 1898 med Karen Marie Larsen. I Kredsbestyrelsen for S. D. Kredsorganisation siden 1921, Repræsentant for Søfyrbødernes Fagforening i Danmark, do. for Sømændenes Fagforening siden 1912, Bestyrelsesmedlem for Fællesorganisationen fra 1905—07 og siden 1915, Formand for Arbejdsmændenes Fagforening siden 1926.

CHRISTIAN LARSEN, Kontorbestyrer

f. 27 Aug. 1867 i Skt. Mikkel's Sogn, S. af Husmand Jens L. og Hustru Maren Kirstine f. Olsen, g. 1900 med Marie Sørensen fra Kirkestillinge. Repræsentant i Fællesorganisationen siden 1925, Revisor for samme siden 1926, Kasserer for Arbejdsmændenes Fagforening siden 1913, Kontorbestyrer for samme fra 1916—18 og siden 1921.

ARBEJDERNES FÆLLESORGANISATION I KORSØR

Saa vidt vides er denne Organisation oprettet Aaret 1892, hvor man forsøgte at samle alle faglige Foreninger i Korsør under denne Organisation.

Aaret 1928 viser, at dette Maal er naaet, idet Organisationen nu tæller 1400 Medlemmer. Den spænder over alle de forskellige, faglige Arbejder-Foreninger i Byen. I Forhold til Byens Folkemængde kan det siges at være en anselig og betydningsfuld Sammenslutning.

De forskellige Fag har, som i andre Byer, deres egen specielle Fagforening eller Forbund med sin særlige Ledelse.

Organisationens Bestyrelse bestaar af: Byraadsmedlem JACOB LARSEN, Formand, MARIUS LARSEN, Næstformand, Portner KRISTIAN JAKOBSEN, Kasserer, og CHR. JØRGENSEN.

CHRISTIAN JØRGENSEN, Brandassistent

f. 10 Maj 1881 i Taarnborg, S. af Stenhugger Chr. J. og Hustru Marie f. Christensdatter, g. 1906 med H. H. Frederikke Christensen fra Løgtved ved Sæby. Formand for Arbejdsmændenes Fagforening fra 1915—18, Medlem af Ligningskommissionen fra 1913—21, Bestyrelsesmedlem for Forpleiningshjemmet siden 1927, Formand for Arbejdernes Fællesorganisation fra 1912—15 og 1919—20, Bestyrelsesmedlem for samme siden 1927.

JAKOB KRISTIAN JAKOBSEN, Portner

f. 15 Maj 1881 i Sønder Næraa, S. af Muremester Niels J. og Hustru Katrine, g. 1905 med A. V. Johanne Rasmussen fra Solbjerg. Portner i 1923 ved Halskov Skolen, Bestyrelsesmedlem for Hjelpekassen fra 1913—20, do. for Halskov Brugsforening siden 1921, Medlem af Kontrolkomitéen ved Korsør Socialdemokrat siden 1911, Kasserer for Arbejdernes Fællesorganisation siden 1911.

KORSØR KOMMUNALE KLUB

Denne stiftedes 1916 af de i Korsør værende kommunal-ansatte Arbejdere. Formaalet er at varetage disses Interesser og evt. Lønspørgsmaal.

I Klubben optages kun fast ansatte Arbejdere, og Medlemstallet er 33. I Aaret 1919 blev den ved frivillige Bidrag anskaffede Fane indviet.

Klubbens Bestyrelse bestaar af: KNUD CHRISTIANSEN, Formand, H. P. JENSEN, Næstformand, L. P. LARSEN, Kasserer, samt JENS CHRISTENSEN og CARL PEDERSEN.

KNUD VILHELM CHRISTIANSEN, Arbejdsmand

f. 15 Juli 1892 i Suserup, S. af Stenhugger Mads Chr. og Hustru Anna f. Jørgensen, g. 1913 med Katrine Hansen. Byraadsmlem fra 1921—25, Formand for Arbejdsmændenes Fagforening fra 1918—21, Formand for Korsør kommunale Klub siden 1925.

HAVNE-, LAGER- OG PAKHUS-ARBEJDERNES FAGFORENING I KORSØR

Denne Fagforenings Medlemmer stod oprindelig i det daværende Arbejdsmændenes Fagforbunds Korsør Afdeling, men ved Overenskomst af 1 Juli 1926 udtraadte alle Havnearbejderne og dannede deres egen Fagforening med ca. 80 Medlemmer; i Aaret 1927 udtraadte samtlige Lager- og Pakhusarbejdere ligeledes af Arbejdsmændenes Fagforbund, og de indtraadte alle samme Aar, 1 Oktober, i Havnearbejdernes Fagforbund. Dette Forbunds nuværende Medlemstal er ca. 135.

Bestyrelsen bestaar af: V. CHR. JØRGENSEN, Formand, JENS LARSEN, Næstformand, MARIUS LARSEN, Kasserer, THEODOR JENSEN, ALFRED SØRENSEN, J. CHR. JENSEN og LUDVIG PEDERSEN.

VALDEMAR CHRISTIAN JØRGENSEN, Havnearbejder

f. 16 Septbr. 1890 i Svenstrup, S. af Arbejdsmand Carl J. og Hustru Anna M. H. f. Sørensen, g. 1915 med Anna M. Mundt. Næstformand for Sangforeningen „Olympia“, Medlem af Fællesrepræsentationen, Formand for Havne-, Lager- og Pakhus-Arbejdernes Fagforening siden 1927.

MARIUS OLUF PEDER LARSEN, Havnearbejder

f. 16 November 1893 i Sigersted, S. af Arbejdsmand Lars Peder L. og Hustru Signe f. Nielsen, g. 1922 med Bertha A. Nielsen fra Magleby. Medlem af Fællesrepræsentationens Forretningsudvalg siden 1925, Bestyrelsesmedlem for D. U. I. siden 1923, Næstformand for samme siden 1926, Bestyrelsesmedlem for Arbejds-mændenes Fagforening fra 1923—26, Kasserer for Havne-, Lager- og Pakhus-Arbejdernes Fagforening siden 1926.

THEODOR V. JENSEN, Havnearbejder

f. 8 Jan. 1877 i Drøsselbjerg, S. af Niels J. (afd.), g. 1918 med Johanne K. Jensen. Bestyrelsesmedlem for Havne-, Lager- og Pakhus-Arbejdernes Fagforening siden 1926, do. for Havnearbejdernes Klub fra 1917—20, do. i Afholdsfolkens Hjelpekasse siden 1902, ledende Medlem i D. N. G. O. siden 1902, Medlem af Socialdemokratisk Forenings Bestyrelse i en Periode.

SMEDE- OG MASKINARBEJDERNES FAGFORENING (KORSØR AFD.)

Denne stiftedes den 26 April 1896 af 9 Arbejdere indenfor Faget, med det Formaal at søge forbedret Løn- og Arbejdsvilkaar paa de herværende Værksteder. Afdelingens første Formand var Chr. Ebberup. Medlemstallet var i 1910 kun 18, men er i 1928 naaet til 105.

I Juli 1918 indviede Afdelingen sit Banner. Paa dette staar Afdelingens Navn og Hjemsted, Stiftelsesaar og Dato samt Mottoet: Gør din Pligt og kræve din Ret.

Maskinarbejder LAUR. POULSEN valgtes den 1 Oktober 1919 til Afdelingens Formand og er det fremdeles.

SØMÆNDENES FAGFORBUND I DANMARK

I Aaret 1887 begyndte den første faglige Bevægelse indenfor Sømandsstanden. Det den Gang stiftede Forbund hed „Det frie Sømandsforbund“. Den paa samme Tid værende „Sømandsforening af 1856“ og det førnævnte Forbund stod ret skarpt overfor hinanden. I Aaret 1880 lykkedes det, trods megen Modgang, at faa nogen Forbedring

indenfor Sømandsvæsenet, saaledes skete der Forhøjelse af Hyren fra 40 til 50 Kr. 10 Aar senere forsøgte man igen at faa Forholdene forbedrede, men denne Gang lykkedes det ikke. Sømændene tabte den ca. 5 Maaneder lange Strejke, der paaførte baade Sømænd og Rhedere store Tab. Den tabte Strejke foraarsagede Sømandsbevægelsens fuldkomne Ophævelse.

En engelsk Sømandsforening forsøgte da med en Afd. her i Landet, men uden Held. Aaret 1894 oprettede nogle Sømænd en ny Forening „Dansk Sømands-Forening“, men ogsaa denne svandt snart hen.

I Aaret 1897, da Skibet „Moskow“ ankom til Libau, var der i denne Havn en Del danske Skibe; man enedes her om at tilsende Havnearbejdernes Fagforbund i København en Anmodning om Hjælp til Start af en Sømandsforening i Lighed med den internationale Havnearbejder Sømands Union. Anmodningen var underskrevet af 33 Navne, alle danske Sømænd, som var forsamlede i denne Havn.

Den 5 Maj 1897, ved „Moskow“s Ankomst til København, stiftedes Forbundet, og 60 Mand indmeldte sig. Navnet blev „Sømændenes Fagforening af 1897“. Inden Udgangen af det følgende Aar naaede man 600 Medlemmer, og der blev rettet en Henvendelse til Rhederne angaaende Forhøjelse af Hyren. Dette førte til, at Hyren steg til 55 Kr.

De daværende Forhold for Sømændene kunde nok trænge til betydelige Forbedringer, og man forsøgte atter i 1900 en Henvendelse, der bar Frugt i adskillige Forbedringer.

1902 forsøgte man atter at faa Sømændenes Kaar forbedrede, men dette resulterede i en Strejke, og paaførte Sømændene Tab. I Slutningen af 1903 talte Forbundet kun 7 Medlemmer.

I Januar Maaned 1905 begyndte man atter, efter at en Rekonstruktion af Foreningen havde fundet Sted, at arbejde energisk for Sømændenes forbedrede Kaar, og denne Gang syntes det, som Maalet skulde naaes. I 1906 havde man over 1000 Medlemmer, og dette Tal voksede til over det dobbelte. Forskellige Konflikter fulgte; nogle løstes med Held, andre med Uheld for Sømændene.

Hele Krigsperioden var der stadige Konflikter, og der førtes stedse Forhandlinger. De samlede danske Tab under Verdenskrigen er desværre betydelige, nemlig: 518 Personer og 251 Skibe.

I Sommeren 1918 oprettedes der en Arbejdsløshedskasse, hvortil Rhederiforeningen ydede et Tilskud paa 100.000 Kr.

Sømændenes Fagforbund i Danmark tæller i 1928 ca. 3400 Medlemmer.

SØFYRBØDERNES FORBUND I DANMARK

Dampskibets Oprindelse i 1807 førte til en mægtig Forandring indenfor Skibsfarten. Danmark havde efter Krigen med England i 1807 en samlet Skibstonnage paa 69.000 Register Tons, og i 1845 naaedes 76.100 Register Tons for Sejlskibe, medens Dampskibene kun repræsenterede 700 Rg. Tons. I 1865 naaede Sejlskibstonnagen 143.600 Rg. Tons og Dampskibene 4700 Rg. Tons.

Allerede omkring Aaret 1883 fremkom den første Tanke om Oprettelsen af en Fagforening for Søfyrbødere; disses Løn var den Gang 40 Kr. maanedlig. Medlemstallet blev imidlertid kun ubetydeligt, og efter kort Tid sygnede Forbundet hen.

I 1889 tog Bevægelsen fat med fornyet Kraft; der blev dannet et Fagforbund „Fyrbødernes Fagforening“, der omfattede baade Land- og Søfyrbødere med et Medlemstal af ca. 400. I Mellemtiden var Maanedslønnen naaet op paa 50 Kr. Ved den store Strejke i 1890 havde Forbundet 600 Medlemmer. Strejken blev imidlertid tabt og kostede Forbundet ca. 20.000 Kr. Modet sank betydeligt, og Landfyrbøderne stiftede deres egen

Forening, medens de ca. 150 tilbageværende Søfyrbødere, væsentlig ved Chr. Andersens energiske Arbejde, blev samlet i en Forening. Denne kom til at bestaa af ca. 200 Søfyrbødere i 1893; men samme Aar døde Chr. Andersen, og Foreningen ophævedes.

Den 12 Februar 1897 samledes ca. 40 Fyrbødere for at drøfte Oprettelsen af en Fagforening for København. Den daværende Dampskibs-Tonnage var ca. 144.100 Rg. Tons og naaede yderligere i 1900 op paa 247.400 Rg. Tons. Man forstaa, ifølge disse Tal, at ogsaa Søfyrbødernes Tal var betydelig forhøjet, og man stiftede da, som før nævnt, i 1897 Søfyrbødernes Fagforening i København. Medlemstallet var ca. 800.

Den 13 Marts 1898 dannedes en Fællesorganisation for hele Landet, „Søfyrbødernes Forbund i Danmark“. Paa 25-Aars Jubilæumsdagen indviedes en smuk Fane.

Gennem Tiderne har forskellige Konflikter fundet Sted, men Aaret 1928 er Medlems-tallet naaet 2400.

Under Verdenskrigen omkom 67 danske Søfyrbødere.

Distriktet i Korsør omfatter denne By, Kallundborg og Skelskør. Siden 1912 har L. V. L. PIND været Forbundets Repræsentant i Korsør.

DANSKE STATSBANERS BANETJENESTE

Distriktet Fjenneslev—Korsør og Korsør—Halskov staa under Ledelse af Overbanemester CLAUSEN. Denne Afdeling indenfor Statsbanerne beskæftiger ca. 70 Mand i nævnte Distrikter, ja, i Sommertiden betydelig flere, nemlig de løst ansatte (saakaldte Ekstraarbejdere).

Mandskabet omfatter 8 Baneformænd, 8 Banenæstformænd, 5 Blokposter med 2 Mands Betjening, samt Banearbejdere.

Alt vedrørende Banelegemet samt Bygningstilsynet, saavel Personstationer som Godsstationer, staa under Overbanemesterens Tilsyn.

SOPHUS GEORG CLAUSEN, Overbanemester

f. 19 April 1863 i København, S. af Inspektør S. N. C. og Hustru R. A. M. f. Edelmeyer, g. 1895 med Jenny H. Lind (afd.). Overbanemester i Hobro 1893, do. i Nørre Sundby 1898, do. i Korsør siden 1902.

DANSK JERNBANEFORBUND (KORSØR FÆLLES AFDELING)

Dette Forbund oprettedes 4 Juni 1899 med 60 Medlemmer, det omfatter følgende Arbejdskategorier inden for D. S. B.: Togbetjente, Stationspersonale, Baneafdelingen, Søfartspersonale og Depotpersonale.

Den 27 Oktober 1901 anskaffedes den første Fane og 1 Marts anskaffedes en ny. Forbundet tæller i 1928 ca. 330 Medlemmer.

Skibsfører K. V. J. DAHL er Formand, Matros P. RASMUSSEN, Kasserer og Togbetjent G. HANSEN, Sekretær.

KORSØR SYGE- OG BEGRAVELSESKASSE

Oprindeligt er denne Kasse oprettet af afdøde Teglværksejer Kähler. Den hed „Kählers Sygekasse“, og var stiftet 1 Marts 1888, og beregnet for Teglværksarbejdere under hans Virksomhed.

I Aaret 1891 oprettede Borgmester Sylow „Havnelaugets Sygekasse“, og man forsøgte i 1892 at faa Kählers Kasse statsanerkendt, men uden Resultat. Ved Margarinefabrikkens Start i 1890 voksede Medlemstallet noget, og lidt senere indmeldte der sig nogle af Planteskolens Arbejdere. Omtrent samtidig sluttede „Kählers Kasse“ og „Havnelaugets Kasse“ sig sammen, og umiddelbart derefter fik de yderligere Tilslutning af „Afholdsfolkernes Sygekasse“. Navnet paa disse Sammenslutninger blev „Korsør Sygekasse“, Statsanerkendelsen fandt Sted 1 Marts 1899. Foreningen havde da 260 Medlemmer. Aaret 1910 naaedes ca. 1000 Medlemmer. At Foreningen har haft økonomiske Vanskeligheder at kæmpe med, viser f. Eks. Status i 1900, idet der er et Underskud paa 30 Kr. 69 Øre; dog alle Vanskeligheder blev overvundne, og Aaret 1923 viser en Formue paa 52.063 Kr. 98 Øre.

Aaret 1925 blev den i Korsør værende Begravelseskasse inddraget i Sygekassen, Navnet blev da „Korsør Syge- og Begravelseskasse“. Medlemstallet i 1928 udgør ca. 4000, og Regnskabet udviser en Formue paa 48.860 Kr. 02 Øre.

Bestyrelsen bestaar af: Smedemester JENSEN, Formand, Blikkenslager BÆRENTZEN, Næstformand, Regnskabsfører E. RASMUSSEN, Journalist SVENDSEN, LAURITZ LARSEN, N. P. NIELSEN, J. CHRISTENSEN og HANS JØRGENSEN.

OLUF EMIL RASMUSSEN, Regnskabsfører

f. 12 Januar 1880 i København, S. af Skiferdækker Mads R. og Hustru Kirsten R., g. 1904 med Thora Marie Jensen. Udlært Typograf, ansat ved City Trykkeriet fra 1900—15, Bestyrer af Zachariasens Trykkeri i Korsør fra 1915—25, Formand for Typografernes Fagforening i Korsør fra 1916—25, Forretningsfører for Korsør Syge- og Begravelseskasse siden 20 April 1925.

NIELS PETER NIELSEN, Skomagemester

f. 2 Jan. 1869 i Korsør, S. af Arbejdsmand Rasmus N. og Hustru Elsemarie Nielsen, g. 1894 med Henriette Jacobsen fra Korsør. Formand for Spareforeningen „Julens Glæde“ fra 1918—24, Bestyrelsesmedlem for Korsør Syge- og Begravelseskasse siden 1914.

JENS CHRISTENSEN, Arbejdsmand

f. 6 April 1881 i Drøsselbjerg, S. af Husmand Christen Chr. og Hustru Maren Sofie f. Larsen, g. 1909, nu Enkemand. Bestyrelsesmedlem for Korsør kommunale Klub siden 1916, Revisor i Socialdemokratisk Forening fra 1925—27, Bestyrelsesmedlem for Korsør Syge- og Begravelseskasse fra 1916—20 og siden 1925.

ARBEJDERNES HAVEFORENING „STRANDLYST“

Foreningens Haveareal er beliggende sønden for Kirkegaarden ned mod Stranden. Dette udgør 48.000 □ Alen og er ligeligt fordelt paa 32 Haveejere med 1365 □ Alen pr. Medlem. Grunden er lejet af Korsør Kirke for et Aaremaal af 8 Aar fra 1 Oktober

1928 at regne. Lejen betales ifølge Kapiteltakst med 5 Tdr. Byg lig 75 Kr. aarlig pr. Tønde Land + Skatter.

Alle Haveudstyknings er udlejede for en aarlig Leje af 24 Kr., der betales med 2 Kr. maanedlig. Som Værn mod Stormen er ved Stranden, paa ca. 600 □ Alen, beplantet med Hyld og Mirabella, og samtlige Haver er adskilte ved beplantet Hæk af Ligustrum. Paa denne Maade undgaar man de uensartede og uskønne Haveskel eller Gærder, som man ser i mange Kolonihaver. Høns og andre Husdyr maa ikke findes paa Grunden. For Tiden udgraves der Brønde i et Antal af 10 og herved opstilles senere Pumper.

Haveforeningen stiftedes paa Initiativ af Alfred Sørensen og Valdemar Jensen. Det vilde være ret vanskeligt i Korsørs Nærhed at finde bedre Plads end denne, da Jordene omkring Byen er ret lerede og sumpede.

Foreningen stiftedes den 25 September 1928, og havde ved Stiftelsen alle Udstykninger besat. Den gode Start og det med Energi og Interesse drevne Fritidsarbejde her, lover Korsør Arbejdere et herligt og smukt Haveanlæg, dertil kommer at Beliggenheden ved Stranden er sund og ideel.

Foreningens Bestyrelse bestaar af: ALFRED SØRENSEN, Formand, GEORG HANSEN, Kasserer, CARL JENSEN, AXEL JENSEN og H. J. JENSEN.

ALFRED SØRENSEN, Havnearbejder

f. 3 Juni 1880 i Fromslev, S. af Handelsmand S. P. S. fra Vraa og Hustru Marie Kristine f. Nielsen, g. 1902 med Marie Cesilie Andersen fra Odder. Havnearbejder 1915, Næstformand for Arbejdsmandenes Fagforening, Formand for samme fra 1921—26, do. for Havne-, Lager- og Pakhusarbejderne fra 1926—27, Medstifter af Arbejderforeningen i Stillinge ved Skanderborg, Stifter af Socialdemokratisk Forening i Hovedgaard, Formand for Arbejdernes Haveforening „Strandlyst“.

GEORG HANSEN, Havnearbejder

f. 16 Febr. 1879 i Svendstrup, S. af Ole Søren H. og Hustru Jensine Jakobine f. Mortensen, g. 1905 med Vilhelmine F. M. Frederiksen fra Skelskør. Bestyrelsesmedlem for Korsør og Omegns Brugsforening siden 1918, Formand for Arbejdsmandenes Fagforbund fra 1909—12, Kasserer i Fællesafdelingen for Arbejdsmandene siden 1925, Bestyrelsesmedlem for Arbejdsmandenes Radioklub siden 1926, Kasserer for Arbejdernes Haveforening „Strandlyst“ siden 1928.

CARL GEORG JENSEN, Pakhusarbejder

f. 26 Novbr. 1875 paa Langeland, S. af Husmand H. P. L. J. og Hustru Martha Kirstine f. Lund, g. 1901 med Anna Kirstine Jensen. Formand for Træindustriarbejdernes Fagforbund i Faaborg fra 1918—19, Bestyrelsesmedlem for Arbejdernes Haveforening „Strandlyst“ siden 1928.

DEN KONSERVATIVE VÆLGERFORENING FOR KORSØR OG OMEGN

Denne Forening stiftedes den 22 Oktober 1895 ved et Møde, som afholdtes i Raadhussalen (dengang det saakaldte Højreparti), Medlemstallet var ca. 600. 1928 tæller Foreningen ca. 500 Medlemmer. Formand er Ingeniør, cand. polyt. J. K. RASMUSEN.

KORSØR VENSTRE VÆLGERFORENING

Foreningen stiftedes den 25 April 1913 med ca. 40 Medlemmer, i 1928 tæller den ca. 50 Medlemmer. Foreningens nuværende Formand er Ekspeditør V. AABERG, Næstformand og Kasserer er Hotelejer M. CHRISTENSEN.

DEN RADIKALE VENSTREFORENING FOR KORSØR OG OMEGN

Foreningen blev stiftet Aaret 1917 paa Opfordring af nogle radikale Venstremænd, blandt disse var Fisker Jacob Jensen og Tømrermester S. Knudsen.

Ved et den 20 April afholdt Møde stiftedes Foreningen, og den første Bestyrelse havde S. Knudsen som Formand, Malermester Nielsen som Kasserer og bestod desforuden af Assistent Gislinge, Fisker Jacob Jensen og Restauratør Rasmussen, alle af Korsør. Ved Stiftelsen talte Foreningen ca. 30 Medlemmer. Denne er udelukkende baseret paa politisk Grundlag og er med Tiden naaet op paa 100 Medlemmer.

Den nuværende Bestyrelse bestaar af: Togfører R. A. NIELSEN, Formand, Tømrermester S. KNUDSEN, Næstformand, Fru AGNES HENRIKSEN, Kasserer, Mejerist HANSEN, Sekretær, Fisker JACOB JENSEN, Maskinmester HASDAHL, Lærerinde Fru FRANK, Portør AAGE ANDERSEN og Lokomotivfører V. K. JENSEN.

RASMUS ANDERS NIELSEN, Togfører

f. 24 Aug. 1868 i Vordingborg, S. af Arbejdsmand Peter N. og Hustru Ane Marie Nielsen, g. 1895 med Ane Ellne Sørensen fra Bisserup. Ansat ved D. S. B. 1895, Portør 1896, Konduktør 1897, Togfører 1917, Kasserer i Kystartilleriforeningen siden 1927, Revisor i Husholdningsforeningen, Tillidsmand i Statspersonalets Brandforsikring, Bestyrelsesmedlem for D. F. B., Formand for den radikale Venstreforening.

SØREN PEDER KNUDSEN, Tømrermester

f. 2 Novbr. 1865 i Vemmelev, S. af Boelsmand Hans K. og Hustru Ane Sofie f. Sørensen, g. 1891 med Ane Kristine Sørensen. Svend 1884, Mester 1896, Medlem af Ligningskommissionen i 1917, 21 og 25, Vurderingsmand for Østifterne, kommunal Vurderingsmand siden 1920, Brandtaksatjonsmand for Købstædernes almindelige Brandforsikring fra 1914—18 og siden 1928, Næstformand for den radikale Venstreforening.

AGNES ELENORA HENRIKSEN, Fru

f. 11 Jan. 1880 i Helsingør, D. af Hovmester Carl Sværd og Hustru Anna f. Nielsen, g. 1904 med Pakmester H. H. Henriksen. Bestyrelsesmedlem for Forplejningshjemmet siden 1925, Bestyrelsesmedlem for den radikale Venstreforening siden 1925, Kasserer for samme siden 1926.

JACOB JENSEN, Fisker

f. 14 Aug. 1879 i Bisserup, S. af Fisker Frederik J. og Hustru Metine f. Hansdatter, g. 1902 med Anna M. S. Nielsen fra Taarnemark. Bestyrelsesmedlem for Korsør Sømandshjem siden 1920, Amtsrepræsentant for Dansk Fiskeriforening for Sorø Amt siden 1925, Byrådsmedlem fra 1917—21, Medstifter af Korsør Haandværkerbank, i Bankraadet fra 1917—25, i Bestyrelsen siden 1925, Bestyrelsesmedlem for den radikale Venstreforening.

V. K. JENSEN, Lokomotivfører

f. 28 Maj 1880 i København, S. af Smedemester Chr. J. og Hustru Bertha Sofie Jensen, g. 1904 med Ellen M. A. Sahl. Lærling ved D. S. B. 1894, udlært 1899, Haandværker ved D. S. B. til 1906, Lokomotivfyrbøder fra 1906—11, Rangertjeneste fra 1911—18, Lokomotivfører siden 1918, Bestyrelsesmedlem for den radikale Venstreforening siden 1920, Kasserer for Lokomotivmester-Foreningen fra 1920—22.

SOCIALDEMOKRATISK FORENING FOR KORSØR OG OMEGN

Denne Forening blev stiftet den 5 Oktober 1899. Dens første Formand var Bødker Ferdinand Nielsen, nu boende i Slagelse. I Januar Kvartal 1900 naaedes et Antal af 28 Medlemmer. Det gik kun smaat fremad.

Men i Oktober 1904 oprettede „Vestsjællands Social-Demokrat“ et særligt Kontor i Korsør med nuværende Borgmester Grevsen som Lokal-Redaktør. Allerede samme Aar, paa en Generalforsamling den 16 September, blev Grevsen valgt til Formand for Foreningen, en Post han uafbrudt har beklædt siden og beklæder den Dag i Dag. Nu gik det jævnt fremad. I Maj 1919 havde Foreningen 716 Medlemmer, og nu ved Udgangen af 1928 har den ca. 800 Medlemmer. Sit højeste Medlemstal havde Foreningen, da den i 1924 fejrede sit 25 Aars Jubilæum. Medlemstallet var da ca. 1000. Men Arbejdsløsheden har siden da foranlediget nogen Tilbagegang, og Foreningen har ikke ment, at Tiden var gunstig for et nyt Fremstød.

Socialdemokratisk Forening staar nu som en meget betydelig Forening, der kan se tilbage paa en rig Tilværelse, rig paa Arbejde og rig paa Resultater. Der har været baade strid Modvind og blid Bør, tunge Skuffelser og lyse Forhaabninger, Sorg og Glæde, men aldrig var der Modløshed. En sund Optimisme havde stadig Overtaget og førte frelst gennem alle Vanskeligheder.

Foreningens nuværende Bestyrelse bestaar af: Borgmester P. AUG. GREVSEN, Formand, Skibsfyrbøder JØRG. JØRGENSEN, Næstformand, Overportør HARALD CHRISTENSEN, Kasserer, Fru MATHILDE ANDERSEN, Postpakmester JACOBSEN, Pakmester H. C. HANSEN, Pantefoged VALD. JACOBSEN, som Sekretær fungerer Journalist C. L. SVENDSEN.

JØRGEN HANSEN JØRGENSEN, Skibsfyrbøder

f. 20 Septbr. 1878 i Frelunde, S. af Stenhugger Chr. J. og Hustru Maren, g. 1906 med Rasmine Petrine Frederikke Petersen fra Korsør. Formand for Korsør Fællesafdeling under Dansk Jernbaneforbund fra 1924—26, Bestyrelsesmedlem for Korsør og Omegns Brugsforening siden 1920, Bestyrelsesmedlem for Socialdemokratisk Forening for Korsør og Omegn siden 1925, Næstformand for samme siden 1927.

FERDINAND GEORG JACOBSEN, Postpakmester

f. 20 Juni 1889 i Svendborg, S. af Former Anders J. (afd.) og Hustru Hansine f. Hansen, g. 1913 med Rasmine Kirstine Holm fra Horne ved Svendborg. Telegrafarbejder 1908, Telegrafbud 1918, Overtelegrafbud 1919, Postpakmester i Korsør siden 1928, i en Aarrække Bestyrelsesmedlem for Telegrafarbejdernes Landsforbund, do. i Telegrafbudenes Forening, do. for Socialdemokratisk Forening for Korsør og Omegn siden 1926.

VALDEMAR ALFRED JACOBSEN, Pantefoged

f. 6 Marts 1886 i Korsør, S. af Arbejdsmand Niels J. og Hustru Marie f. Nielsen, (begge afd.), g. 1908 med Helene Hansen fra Korsør. Pantefoged i Korsør siden 1926, Bestyrelsesmedlem for Korsør Sygekasse fra 1922—26 og for Korsør og Omegns Forplejningshjem fra 1921—26, Medlem af Fællesorganisationens Bestyrelse fra 1921—25, Medstifter af D. U. I., Bestyrelsesmedlem for Socialdemokratisk Forening for Korsør og Omegn siden 1925.

CARL LOUIS SVENDSEN, Journalist

f. 1 Juli 1902 i Nakskov, S. af Forretningsfører Aug. S. og Hustru Sofie f. Johansen, g. 1928 med Olga Gundel Svendsen. Journalist ved Socialdemokraten i Nykøbing F., derfra forflyttet til samme i Korsør i 1925, Bestyrelsesmedlem for Korsør Sygekasse, Kasserer for Forplejningshjemmet siden 1925.

HUSHOLDNINGSFØRENINGEN FOR STATSANSATTE

Pakmester P. Pedersen var Ophavsmanden til denne Forenings Oprettelse, som skete 27 Oktober 1893, i Tilknytning til Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Begyndelsen gjorde man i smaa Forhold, i nogle lejede Lokaler i Bernstengade. Nogle Aar senere flyttede Foreningen til større Lokaler, der lejedes i Ejendommen Rolighedsvej 4.

I November 1898 købtes denne Ejendom for 8561 Kr., og i 1908 blev der foretaget en Udvidelse der kostede 2381 Kr. 1926—27 udvidedes atter og Butikken, Kælderen,

Lageret og Kontorlokalerne ombyggedes, og der opførtes en 1 Sals Etage samt indlagdes Anlæg for Centralvarme. Disse Forandringer kostede yderligere ca. 11.000 Kr.

I 1917 købtes Ejendommen „Rolighed“ for 11.000 Kr. med Udvidelse for Øje, men denne solgtes 1927 for 20.000 Kr., hvorefter Omændringen af den nuværende Bygning fandt Sted.

Den nuværende Stueetage rummer Butikslokalet, flere Lagerrum samt Bestyrerens Kontor. Paa 1ste Sal findes Lejlighed for Bestyreren samt Værelser for Medhjælpere. I Gaarden findes Pakhuse, Garage og lign.

Ejendomsskylden er 32.000 Kr., og Ejendommen med Inventar er brandforsikret for 47.000 Kr.

Medlemstallet var i 1893 kun 82, men er i November 1928 naaet til 235.

Husholdningsforeningens Bestyrelse bestaar af: Pakmester H. H. HENRIKSEN, Formand, Togbetjent H. JANSEN, Næstformand, Assistent MOGENSEN, Kasserer, Skibsfører ENGELBRECHT PEDERSEN, Sekretær, Pakmester J. ANDERSEN og pens. Lokomotivfører C. LILLELUND. Uddeler er A. LARSEN.

HENRIK HERMAN HENRIKSEN, Pakmester

f. 16 April 1877 i Gudmanstrup, S. af Gaardejer Niels Frederik H. og Hustru Ane Sofie f. Larsen, g. 1904 med Agnes E. Sværd, D. af Hovmester Carl S. i Helsingør. Ansat ved D. S. B. 1900, Portør 1901, Togbetjent 1906, Pakmester 1920, Formand for Pakmesterholdet, Korsør Afd., siden 1924, Medlem af Slagelsekredsens radikale Venstreforening fra 1924, Bestyrelsesmedlem for den radikale Venstreforening fra 1920—24, do. for Husholdningsforeningen for Statsansatte siden 1921, Formand for samme siden 1926.

HANS KRISTOFFER JANSEN, Togbetjent

f. 6 Febr. 1888 i Fanefjord, S. af Landmand Anders P. J. og Hustru Grete f. Andersen Brix, g. 1911 med Ella J. Sørensen, D. af Fotograf S. i Korsør. Portør ved D. S. B. 1913, Togbetjent 1918, Stationsmestereksamen 1919, Sekretær for Togpersonalets Afd. i 1 Distrikt fra 1924—26, Lærer ved Dansk Jernbaneforbunds Aftenskole (Fællesafd. for Korsør og Slagelse), Næstformand for Husholdningsforeningen for Statsansatte siden 1924.

JENS CHRISTIAN ANDERSEN, Pakmester

f. 18 Aug. 1875 i Jyderup, S. af Husmand Jens A. og Hustru Ellen Kirstine, g. 1913 med Karoline Fisker. Ansat ved D. S. B. 1900, Portør 1902, Togbetjent 1906, Pakmester 1920, Bestyrelsesmdl. for Husholdningsforeningen for Statsansatte siden 1919.

CARL AUGUST LILLELUND, pens. Lokomotivfører

f. 3 Maj 1863 i Rerslev, S. af Kærmager P. A. L. og Hustru Christiane f. Henriksdatter, g. 1905 med Hedvig A. Kirchmann. Ansat ved D. S. B. 1891, Lokomotivfører 1900, Repræsentant i Statsfunktionærernes Laaneforening fra 1916—28, Hovedbestyrelsesmedlem for Dansk Lokomotivmandsforening, Næstformand for samme fra 1914—25, Bestyrelsesmedlem for Husholdningsforeningen for Statsansatte siden 1919.

ALFRED LARSEN, Uddeler

S. af Husmand Rasmus P. Larsen og Hustru Marie f. Rasmussen, g. 1921 med Sofie Nielsen fra Middelfart. Har været Uddeler for Gram Brugsforening, nu Uddeler for Husholdningsforeningen for Statsansatte.

KORSØR OG OMEGNS BRUGSFORENING

Den 11 Oktober 1906 indbød en lille Kreds af Arbejdere i Korsør og Omegn til et Møde, for paa dette at drøfte Oprettelsen af en Brugsforening. Mødet resulterede i, at der den 15 Oktober samme Aar blev stiftet en saadan med Tilknytning til Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Foreningens første Formand var P. Christensen. Man lejede Lokaler paa Torvet i Ejendommen Nr. 6, tilhørende Tømrermester Jørgensen, og her indrettedes Butik og Beboelse for Bestyreren. Foreningen talte den Gang ca. 40 Medlemmer. Til Regnskabsfører valgtes Lærer P. K. Thomsen (nu Overlærer ved Halskov Skolen).

Aaret 1917 naaede man et Medlemstal af ca. 200, og efter forskellige Forhandlinger besluttede man at købe Ejendommen Baggade 37. Den var en ældre, mindre Ejendom, som kunde købes for 6000 Kr. Man nedbrød denne Ejendom, og paa Grunden opførte man den nuværende Bygning. Denne indeholder Butiksløkalet i Stuen, Beboelse for Bestyreren paa 1 Sal, og i Tagetagen Værelser for Kommiss'ere. I Gaarden opførtes et Pakhus m. m. Den samlede Byggesum androg ca. 18.000 Kr., fordelt paa 3 Prioriteter, hvoraf den 3 er udbetalt. De nuværende 2 Prioriteter er henholdsvis Kreditforeningen og Hypothekforeningen (ca. 12.000 Kr.).

Aaret 1920 trængte man til større Plads i Butiksløkalet og indvandt dette ved Opførelsen af en Taarntrappe. Trapperummet inddroges da i Butiksløkalet.

Regnskabsaaret 1927 udviser en Omsætning paa ca. 160.000 Kr. og et Medlemstal paa ca. 350.

I Forretningen er ansat en Uddeler, 2 Kommiss'ere og 1 Lærling; Uddelerens Hustru yder ogsaa en Haandsrækning.

Brugsforeningens Bestyrelse bestaar af: Fiskehandler HANS HANSEN, Formand, GEORG HANSEN, PEDER HANSEN, JØRGEN JØRGENSEN og HANS JENSEN. Regnskabsfører er Overlærer P. K. THOMSEN og Uddeler er V. JENSEN.

HANS THOMAS ANDREAS HANSEN, Fiskehandler

f. 12 Febr. 1883 i Helsingør, S. af Kaptajn Andreas H. og Hustru Karen Sofie f. Thomsen, g. 1908 med Karen Johanne R. Jensen fra Odense. Formand for Korsør og Omegns Brugsforening siden 1918.

EVALD VALDEMAR JENSEN, Uddeler

f. 21 Juli 1896 i Hulby, S. af Smed Th. J. og Hustru Sofie f. Nielsen, g. 1922 med Edith Marie Tjustrup fra Korsør. Ansat ved Hulby Brugsforening 1910, Korsør og Omegns Brugsforening 1919, Uddeler siden 1922.

HALSKOV OG OMEGNS BRUGSFØRENING

Den 17 Januar 1904 afholdtes der et Møde paa Korsør Margarinefabrik af en Del Arbejdere, der var interesserede i Oprettelsen af en Brugsforening, for derigennem at skaffe Arbejderne billigere Indkøb af Livsfornødenheder. Mødet resulterede i Nedsættelse af et Udvalg til nærmere Undersøgelse af Sagen.

Den 21 Januar samme Aar samledes de Interesserede igen til en konstituerende Generalforsamling. Foreningen blev stiftet med et Medlemstal af 50, og til Formand valgtes Maskinmester N. Blume. Man lejede Lokaler i Bødker Grosmeiers Ejendom, Halskovvej 70, og her indrettedes Butikslokalerne. Lejemaalet gjaldt for 10 Aar, og den aarlige Leje var 450 Kr.

Foreningen købte i 1913 den paa Hjørnet af Halskovvej og Nyvej beliggende Grund. Her opførtes den nuværende Ejendom. Denne indeholder Butikslokale, 4 Udstillingsvinduer, Kontor, samt Lagerrum og Kælder. Paa 1 Sal er Beboelse for Uddeleren.

Den samlede Byggesum androg ca. 20.000 Kr., og Prisen for Grunden var 3500 Kr. Den gennemsnitlige, aarlige Omsætning andrager ca. 250.000 Kr. Medlemstallet er i 1928 ca. 400.

Brugsforeningens Bestyrelse bestaar af: Murersvend CHR. KNUDSEN, Formand, Portner JACOBSEN, VILH. PIND, DANIEL ANDERSEN, ANDREAS JENSEN, Revisor V. CHRISTENSEN og Revisor V. PEDERSEN.

Regnskabsfører er O. PEDERSEN og Uddeler er LAURITZ DAHL.

CHRISTIAN FREDERIK KNUDSEN, Murersvend

f. 9 Febr. 1881 paa Fejø, S. af Fyrpasser Lars K. og Hustru Hanne f. Rasmussen, g. 1908 med Sara Marie Hansen. Medlem af Kontrolkomitéen for Korsør Socialdemokrat siden 1907, Kasserer for Murerne Fagforening siden 1910, Bestyrelsesmedlem for Halskov og Omegns Brugsforening siden 1914, Formand for samme siden 1921.

ANDREAS PEDER JENSEN, Arbejdsmand

f. 17 Juli 1859 i Stude By, S. af Husmand Jens Mathisen og Hustru Anna f. Pedersdatter, g. med Karoline Frederikke Henriksen fra Ormitslev. Bestyrelsesmedlem for Halskov og Omegns Brugsforening siden 1907.

LAURITZ DAHL, Uddeler

f. 3 Maj 1890 i Eritshøj, S. af Uddeler L. S. D. og Hustru Karen f. Nielsen, g. 1917 med Clara Johanne Carlsen. Ansat som Uddeler ved Eritshøj Brugsforening fra 1917—20, Uddeler ved Halskov og Omegns Brugsforening siden 1920.

KORSØR OG OMEGNS RADIOKLUB

Man sætter denne Forenings Stiftelsesdag til den 11 September 1925, idet der paa denne Dag blev foretaget en Rekonstruktion af den Klub, der da eksisterede, og hvornaar denne egentlig er oprettet, erindres ikke.

Ved Rekonstruktionen var KRAUSE THOMSEN Klubbens Formand, og Medlemstallet var da 104.

Klubbens Formaal er at sprede Interessen for Radioen, samt ved Foredrag og lign. at give sine Medlemmer Kendskab til de forskellige Apparaters Bygning o. s. v. Man anskaffede et Prøvebord til Bølgemaalerprøve, men med Tiden, som det tekniske indenfor Radion udvikledes og forbedredes, blev dette Prøvebord overflødigt.

Der blev i Tidens Løb afholdt en Del Møder af belærende Art. I Aaret 1927 udtraadte en lille Del af Medlemmerne for at gaa over i Arbejdernes Radioklub. Klubbens Kontingent er 4 Kr. aarligt, og denne tæller nu ca. 150 Medlemmer. Det er dog med Beklagelse at man ser, at flere Radiointeresserede ikke er Medlem af Klubben, hvilket de burde være, dels i egen og dels i Klubbens Interesse, for at skabe de bedst mulige Forhold for Radiolyttere.

Klubbens Bestyrelse bestaar af: EINER JENSEN, Tandlæge, Formand, Maskinmester ANGELIN, Næstformand, C. HANSEN, Glarmester, Kasserer, SOMMER-GEIL, Kabelmester, og RANTZAU JENSEN, Fotograf.

EINER JENSEN, Tandlæge

f. 22 Maj 1888 i Skovring, S. af Møller Groes Jensen og Hustru Ane f. Henriksen, g. 1916 med O. Honegger fra Zürich. Formand for Radioklubben.

CARL HANSEN, Glarmester

f. 7 Septbr. 1894 i Aarhus, S. af Glarmester J. H. og Hustru Maren f. Sørensen, g. 1922 med Clara Svenning. Overtog Faderens Forretning i 1922, Indehaver af „Victory Medal“, Kasserer for Radioklubben.

ARBEJDERNES IDRÆTS- OG GYMNASTIKFORENING

Denne Forening stiftedes 1921, og Stifterne var en lille Kreds af sportsinteresserede Arbejdere. Foreningens første Formand var Overportør Harald Christensen. Medlemstallet var den Gang ca. 22 Aktive.

Den 26 September 1923 oprettedes en Gymnastik-Afdeling; denne holder sine Øvelser i Halskov Skolen, og Medlemstallet steg til ca. 40.

Med Tiden meldte der sig flere og flere fodboldinteresserede, og man oprettede da en Afdeling for dette Spil.

Medlemstallet er nu ca. 150, og Foreningen dyrker saavel fri Idræt som Gymnastik og Fodbold.

Bestyrelsen består af: MARIUS PIND, Formand, EMIL NIELSEN, Næstformand, HOLGER JENSEN, Kasserer, HANS JENSEN, KR. PETERSEN, H. POULSEN og ANDERSEN.

MARIUS SIMON PIND, Remisearbejder

f. 23 December 1900 i Korsør, S. af Overfyrbøder Chr. P. og Hustru Anna f. Simonsen. Formand for Socialdemokratisk Ungdomsforening fra 1923—24, Revisor for samme siden 1925, Bestyrelsesmedlem for Arbejdernes Idræts- og Gymnastikforening fra 1923—26, Formand for samme siden 1928.

NIELS CHR. EMIL NIELSEN, Savskærer

f. 6 September 1899 i Kirkestillinge, S. af Savskærer Hans P. N. og Hustru Anne M. f. Ebbesen, g. 1924 med Kirsten Sofie Hansen. Bestyrelsesmedlem for Træindustriarbejdernes Fagforbund siden 1926, Bestyrelsesmedlem for Arbejdernes Idræts- og Gymnastikforening siden 1925, Næstformand for samme siden 1928.

HOLGER GUSTAV JENSEN, Smed

f. 6 Juli 1904 i Korsør, S. af Arbejdsmand Jens P. J. og Hustru Kristine Jensen (begge afdøde). Kasserer for Arbejdernes Idræts- og Gymnastikforening.

KRISTIAN FREDERIK PEDERSEN, Smed

f. 22 Juni 1909 i Slagelse. Bestyrelsesmedlem for Arbejdernes Idræts- og Gymnastikforening siden 1928.

KORSØR TENNIS KLUB

Denne stiftedes 1910 af nogle Korsør-Borgere, der interesserede sig for Tennispillet. Klubben anlagde for egen Regning en Bane paa en af Kommunen lejet Grund. 1913 anlagdes 2 Baner til, og et lille Klubhus opførtes. Dette var indrettet til Omklædningsrum. Medlemstallet ved Starten var ca. 30.

Ved Havneudvidelsen i 1924 oversvømmedes Banerne, og man fik en Erstatning af Kommunen paa 275 Kr., hvilket Beløb dog ikke nær dækkede den forvoldte Skade ved Banerne. I 1920, da Klubben trængte til Penge, udstedte denne Laanebeviser à 10 Kr. pr. Stk. Der tegnedes ca. 1100 Kr. paa denne Maade. Hvert Aar udtrækkes 5 Laanebeviser, som udbetales plus 5 pCt. Rente. Klubbens Medlemstal er nu ca. 85. Det aarlige Kontingent er 16 Kr. Banerne forefindes i særdeles god Vedligeholdelse.

Klubben er Vinder af Herredouble-Kampen 1915—16 og 17 og har saaledes Pokalen i Eje. Damesingel Sjællandsmester er Fru Fabrikant BREUM.

Bestyrelsen bestaar af: Købmand MARIUS AABY, Formand, Kredslæge LARSEN ARNOLD, Bogholder H. JENSEN, Inspektør AXEL HOLSER og Skomager JOHNSEN.

MARIUS AABY, Købmand

f. 29 Jan. 1886 i Hasle ved Hobro, S. af Gaardejer J. R. Aaby og Hustru Martha f. Petersen, g. 1911 med Maja H. Carlin fra Horsens. Lærer ved teknisk Skole i Randers fra 1910—14, Løjtnant fra 1914—18, Arkitekt i Middelfart fra 1918—23, i København fra 1923—26, Lærer ved teknisk Skole i Korsør.

HANS SEVERIN NICOLAJ BREINHOLT, Arkitekt

f. 11 April 1884 i Nykøbing M., S. af Bogholder Hans B. og Hustru Jacobine f. Pedersen, g. 1926 med Maja H. Carlin fra Horsens. Lærer ved teknisk Skole i Randers fra 1910—14, Løjtnant fra 1914—18, Arkitekt i Middelfart fra 1918—23, i København fra 1923—26, Lærer ved teknisk Skole i Korsør.

L. J. ENGBERG, Sognepræst

f. 4 Aug. 1879 i Odense, g. 1905 med E. Grønning. Kandidat 1904, Adjunkt i Hjørring fra 1907—11, Sognepræst i Dybe og Ramlev fra 1914—24, i Haudrup og Søllerød fra 1924—26, i Korsør siden 1926.

ELIAS FREDERIK ANDREAS EILERT, Tandlæge

f. 10 Marts 1895 i København, S. af Købmand E. E. og Hustru Bertha f. Hansen, g. 1919 med Gertrud Rasmussen fra Nyborg. Tandlægeeksamen 1917, Assistent i forskellige Byer fra 1917—19, prakt. Tandlæge i Svendborg fra 1919—22, i Korsør siden 1922, Tandlæge for Kvindehemmet paa Sprogø og den Kählerske Aandssvageanstalt, Bestyrelsesmedlem for Korsør Musikforening siden 1927.

EMIL FREDERIK SIVERT HALVORSEN, Ritmester

R. af D., DM., Erindringsmedaille fra 1864

f. 17 April 1845 i København, S. af Krigsraad, Overlærer F. C. H. (død 1905) og Hustru Katrine Marie f. Christoffersen (død 1903), g. 1879 med Henriette Christiane Sophie Gedde (død 1905), D. af Godsejer G. til Viborggaard. Sekondløjtnant i Artilleriet 1869, Premierløjtnant i Rytteriet 1874, Ritmester og Eskadronchef 1885, Forstander for Rytteriets Korporal-, Sergent- og Sekondløjtnantskole fra 1890—91, Lærer ved Officerskolen fra 1891—97, Afsked 1897, Slotsforvalter paa Odense Slot 1897—1908, Kaptajn i Forstærkningen fra 1898—1907, Afsked med Tilladelse til at bære Rytteriets Uniform 17 April 1907, Højstbefalende paa Korsør Søbatteri fra 1908, deltaget som Korporal i Krigen 1864 ved Dannevirke, Dybbøl og Als, saaret 18 April 1864, Krigsinvalid. Medarbejder ved forskellige militære Tidsskrifter, prisbelønnet af det krigsvidenskabelige Selskab i 1890 for en Artikel om Rytteriets Kamp til Fods.

W. S. HAUERSLEV, Sagfører, Branddirektør

f. 15 Maj 1874 i Frederikshavn, S. af Lærer N. C. Sørensen og Hustru Ericha f. Hauerslev (begge afdøde), g. 1903 med Ellen Lisberg. Cand. jur. 1899, fra 1900—03 ansat som Fuldmægtig hos Andersen Alstrup i Aarhus, Bestalling 1902, Sagfører i Korsør siden 1903, Bogholder i Sparekassen for Korsør og Omegn siden 1911, Medlem af Ligningskommissionen i en Periode, Overligningskommisær siden 1917, Branddirektør for Købstædernes alm. Brandforsikring siden 1922.

HJALMAR ØRNHOLT, Havne- og Stadsingeniør

f. 13 November 1881 i Vinding ved Vejle, S. af Lærer P. Rasmussen og Hustru Marie f. Jensen, g. 1914 med Frida Madsen fra Holsted, cand. polyt. 1912, Ingeniør ved Koldings Sydbaner fra 1912—13, Stads- og Havneingeniør i Odense fra 1913—17, Stads- og Havneingeniør i Korsør siden 1917.

SPAREKASSEN FOR KORSØR OG OMEGN

Sparekassen blev aabnet den 9 Juli 1859. De trange Pengeforhold, som herskede dengang -- Gennemførelsen af Jernbanen fra København til Korsør havde bogstavelig talt medført en fuldstændig Lammelse af al Handel og anden Virksomhed, ligesom Kolera-epidemien, som i 1857 hærgede Byen, ikke gjorde Tilstandene bedre, -- ledte til, at Byens bedste Borgere, til Afhjælpning af de sørgelige Tilstande, bl. a. fik Interesse for Oprettelsen af en Sparekasse. Dens første Bestyrelse kom til at bestaa af: Apoteker C. Lundh, General, Overhofmarskal W. v. Oxholm, Kammerherre H. v. Oxholm, Lods N. Sommer og Købmand Joh. Stapel. Til Bogholder blev antaget Byfogedfuldmægtig O. Olsen.

Til Kontorlokale havde Kommunen stillet et Værelse paa Raadhuset til Raadighed. Her havde Sparekassen til Huse indtil 1885, da den flyttede ind i sin egen Ejendom, en nyopført Bygning paa Kirkepladsen, hvortil Grundstenen blev lagt den 9 Juli 1884, og i hvilken Ejendom Sparekassen stadig har sine Lokaler.

Sparekassen, som til en Begyndelse havde Kontordag een Gang ugentlig, senere udvidet til flere ugentlige Kontordage, gik fra 1 Novbr. 1900 over til at have Kontordag hver Søndag.

Sparekassen er i Aarenes Løb gaaet jævnt fremad i Vækst og har til Stadighed nydt ubetinget Tillid, ligesom den har været til stor Gavn for sin By og Omlandet. Dens Indskudskapital er nu over 4 Millioner Kroner. Udlaan i Landejendomme udgør ca. 700.000 Kr., i Købstadsejendomme ca. 2½ Million Kroner og i øvrige Udlaan ca. 300.000 Kr. I Reservefond og Sikringsfonds ejer Sparekassen over 300.000 Kr.

Sparekassens Bestyrelse bestaar nu af en Direktion paa fem Medlemmer, nemlig: Konsul L. JEPSEN, Korsør, Formand, Malermester VILH. KROGH, Næstformand, Rentier N. KRISTENSEN, Forlev, Købmand THOR VINKEL og Proprietær J. PEDERSEN, Hulby Møllegaard, samt af et Tilsynsraad paa femten Medlemmer, nemlig: Fabriksdirektør CH. FRIIS, Formand, Apoteker H. J. OTTERSTRØM, Næstformand, Skibsbygger LUDV. TUXEN PETERSEN, Direktør TH. RASMUSEN, Sognefoged P. JENSEN PETERSEN, Tjæreby, Sognefoged HANS ALBRECHTSEN, Ormslev, Fisker JENS JENSEN, kgl. Vejer & Maaler H. QVISTGAARD, Boghandler N. ZACHARIASSEN, Murermester P. BERGMANN, Dommerfuldmægtig S. LÜTZEN, Konsul HARALD FISCHER, Dommer J. W. CLAUSEN og Læge HARALD RASMUSEN. -- Sparekassens Bogholder er Sagfører, Branddirektør W. S. HAUERSLEV. --

ADAM JENSEN, Redaktør, R. af D.

f. 2 Aug. 1856 i Korsør, S. af Kancelliraad Frederik Th. J. og Hustru Antoinette f. Christensen, g. 1883 med Oline Lundh. Typograf 1881, overtog Faderens Blad (Korsør Avis) i 1891, Formand for Forskønnelsesselskabet fra 1890—1914 og siden 1927, Formand for De Danske Forsvarsbrødre fra 1896—1924, Byrådsmedlem fra 1900—06 og fra 1909—17, Medlem af Sorø Amts Skoleraad, Æresgæst i De Danske Vaabenbrødre.

AXEL FREDERIK NIELSEN, Dyrnlæge

f. 11 Decbr. 1886 paa Frederiksberg, S. af Dyrnlæge N. P. N. og Hustru Elenora, g. 1917 med Anna Madsen, D. af Førstelærer M. fra Fyn. Dyrnlægeeksamen 1911, prakt. Dyrnlæge i Vemmelev fra 1912—18, Reservedyrnlæge ved 5 Artilleriafdeling fra 1914—15, Stadsdyrlæge i Korsør siden 1 Oktbr. 1918, Kød- og Mælkekontrollerende, Bestyrelsesmedlem for Sorø Amts Dyrnlægeforening siden 1925.

ANTON MARIUS NIELSEN, Skibsbygger

f. 29 Septbr. 1889 i Korsør, S. af Matros Jørgen N. og Hustru A. født Alexandersen, g. 1913 med Elna Carlsen. Medindehaver af Skibsværftet Lilleø og Tuxen Petersens Eftf.

THORVALD PEDER OLSEN, Skibsbygger

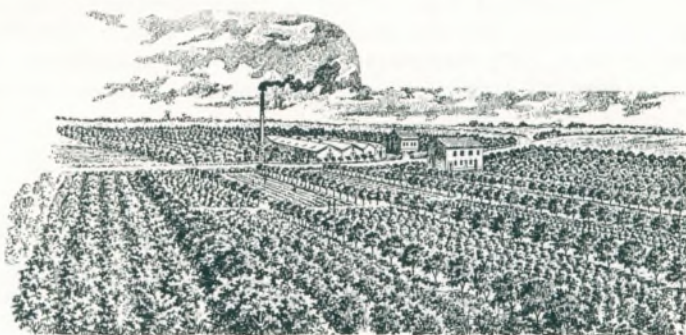
f. 8 Oktober 1894 i Korsør, S. af Gæstgiver Hans Peder O. og Hustru Ingeborg f. Weel Christensen, g. 1919 med Nora Hedvig Krakau Nielsen. Bestyrelsesmedlem for De Danske Forsvarsbrødre siden 1925, Medindehaver af Skibsværftet Lilleø og Tuxen Petersens Eftf.

A. P. H. THERS, Bagermester, R. af D.

f. 4 Januar 1858 i Nørre Sundby, S. af Kontorforvalter Johannes T. og Hustru Sofie f. Pedersen, g. 1883 med Georgine f. Johansen. Etabl. i Korsør 1883, Formand for Sorø Amts Bagermesterforening, Bestyrelsesmedlem for Forskønnelsesselskabet samt for Bagermesterforeningen for Sjælland, Lolland Falster og Bornholm, Formand for den borgerlige Sygekasse og for den borgerlige Ligkasse samt for Borgerforeningen.

SKELSKØR FRUGTPLANTAGE A/s.

Fabrikken.

Som en af Sorø Amts eneste, af denne Art, fremtræder „Skelskør Frugtplantage A/s.“ som et smukt Bevis for dansk Industri og dansk Foretagsomhed.

Virksomhedens Begyndelse føres egentlig tilbage til Aaret 1894, da de to Brødre, H. E. J. M. Heilmann og C. A. Heilmann, var Ejere af Skelskør Apotek. Til Apoteket hørte en meget anselig og god Frugthave, med Frugtræer og Buske. Brødrene Heilmann fandt paa at udnytte denne Haves Rigdom ved at fabrikere Frugtsaft, som blev solgt fra Apotekets Materialhandel og fandt god Afsætning, grundet paa sin ulastelige Kvalitet, og man indsaa at her var et udmærket Felt for denne nye Industri.

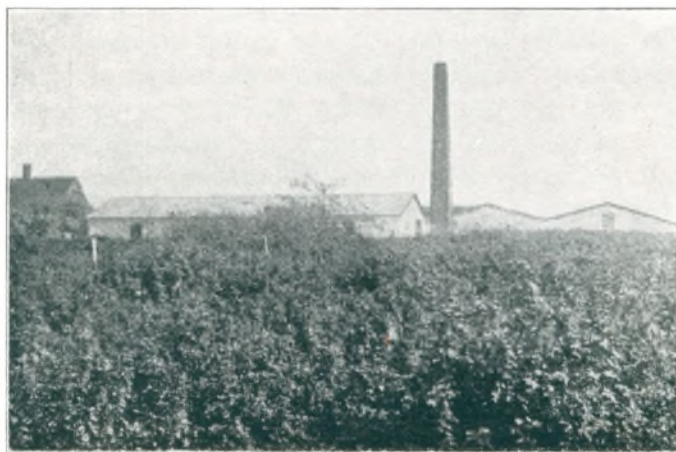
Aaret 1899 grundlagdes Skelskør Frugtplantage, og der opførtes en Fabriksbygning af et betydeligt Omfang. Bygningen opførtes paa de til Apoteket hørende Markjorder, og disse omlagdes til Frugtplantage. Arealet var paa ca. 10 Tdr. Land.

Virksomheden voksede med rivende Hast, og Aaret 1907 solgtes Apoteket, saaledes at Brødrene Heilmann udelukkende kunde samle deres Arbejdskraft om Frugtplantagen. Gang paa Gang udvidedes Arealet, særlig i 1918, da Virksomheden overgik til Aktieselskab, saaledes at dette nu ejer over ca. 100 Tdr. Land tilplantet Areal.

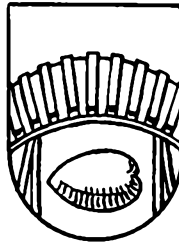
Paa Frugtplantagen er opført flere forskellige Lager- og Fabriksbygninger og Arbejderboliger. Virksomheden raader over fuldt moderne Maskiner.

Det er et ikke ringe Folketal, der i Sæsontiden har Beskæftigelse her; ca. 200 Mennesker, deriblandt Kvinder og Børn, har i Bærtiden en god Indtægt her.

Fabrikkens Produkter er jo forlængst anerkendte over hele Danmark.

Frugtplantagen.

SKELSKØR

SKELSKØR

I gammel Tid — i Middelalderens Dage — har der været to Hovedoverfartssteder fra Sjælland til de vestligere Dele af Riget, Skelskør og Korsør. Hvilket der er det ældste af dem, er maaske ikke saa nemt at afgøre; men der er det, der kunde tyde paa, at Færdselen oprindelig har gaaet over Skelskør, Det skyldes vel bl. a., at der her har været en By, længe før Korsør blev til, hvad der heller ikke er til at undres over, naar man sammenligner Naturforholdene de to Steder. En By, anlagt der, hvor nu Skelskør ligger, vilde være ganske anderledes gemt for Datidens Sørovere og Ugerningsmænd, end en By paa Korsørs Plads, der ligger meget mere aaben. En Overlevering vil imidlertid melde, at Erik Menved († 1319) er den sidste Konge, (bortset fra Fr. VI), der har gæstet Skelskør, og det kunde tyde paa, at netop ved Begyndelsen af det 14 Aarhundrede har Korsør taget Luven fra Skelskør som Overfartsted, thi man kan vel gaa ud fra, at naar Kongen og den kongelige Familie har ophørt med at bruge Skelskør, er andre fulgt i deres Fodspor. Dette falder sammen med eller følger umiddelbart efter, at der blev lagt et Fæstningstaarn ved Indløbet til Korsør Nor, hvilket jo var Begyndelsen til Korsør By, og naar vi hører om, at Erik Menved 1316 gav Borgerne i Harderwijk, en hollandsk By, der i sin Tid hørte til Hanseforbundet, Privilegier og deri bestemte, at de skulde betale Afgift i Nyborg og derefter i Taarnborg (ikke i Skelskør), synes det at tyde paa, at Farten nu gik over Nyborg til det nordlige Nor (Taarnborg, Korsør). Vi mener altsaa, at fra Arilds Tid af og til det 14 Aarhundredes Begyndelse var det Skelskør, der havde Overvægten, senere blev det Korsør, og i vore Dage er der jo ingen Sammenligning mulig mellem dem, der tager vestpaa med Korsør og med Skelskør som Udgangspunkt.

Hvad Ælde angaar, udmærker Skelskør sig altsaa fremfor Korsør, men forøvrigt er dens første Oprindelse — som Tilfældet er med mange af de danske Byer — skjult i Fortidens Mørke. Dens Navn, der i Kong Valdemars Jordebog skrives Skiælfiskør, er oprindelig sammensat af Ordet Skelfisk d. e. Musling og ør eller øre, en høj, gruset Landtange, og man ser da ogsaa i Byens middelalderlige Signet en Musling under Broen, som forbinder de to Halvdele af Staden. Den hørte i sin Tid til Valdemar Sejrs Slægtgods og gik efter ham over i Erik Plovpennings Eje; da han var myrdet, tog Abel Byen i Arv, men pantsatte den kort Tid efter for resterende Sold til den tyske Ridder Henrik Æmelthorp, der befæstede den — efter Overleveringen skal det være ham, der bl. a. har iværksat Udførelsen af Byens vestlige Forsvarslinie, som endnu kendes — i hvert Fald af de ældre — under Navnet Helledegrøften —, ligesom han byggede en Borg, og uden al Tvivl har han været Staden en haard Herre. Efter Abels Død søgte Christoffer I,

der optraadte som Formynder for Abels Børn, 1252 at komme i Besiddelse af Byen, men dette mislykkedes. Henrik Æmelthorp slog Kongen, som maatte flygte, og da han naaede til Københavns Porte, stængedes disse for ham af Ærkebispens Jacob Erlandsen. Først senere lykkedes det for Christoffer I at vinde Skelskør, der havde lidt meget under disse Stridigheder.

I 1288 — eller 1289 — holdtes der Danehof i Skelskør, et Vidnesbyrd om, at Byen ikke kan have været helt ringe eller helt ødelagt. Hertug Valdemar af Sønderjylland havde taget Ophold i Byen, men da han havde en Mængde Fjender i den unge Kong Erik Menveds Omgivelser, søgte Drosten Peder Hoseøl at bemægtige sig Hertugens Person, hvad der imidlertid ikke lykkedes. Drosten blev taget til Fange og ført til Sønderborg; ogsaa Enkedronning Agnes faldt i Fjendernes Hænder, men slap dog bort ved en List. Aaret efter — eller mulig samme Aar — blev Skelskør angrebet og plyndret af Nordmændene og de Fredløse med Marsk Stig i Spidsen, og ved denne Lejlighed skal Byen være bleven næsten helt ødelagt, og Kongsgaarden, „Hovgaarden“, som den kaldtes, afbrændt. Den havde sin Plads der, hvor den nuværende Præstegaard ligger, og man har, da denne blev opført 1841, fundet Fundamenter af gamle Bygninger.

Man har tidligere ment, at der i Aaret 1300 holdtes et Fredsmøde i Skelskør mellem den danske Konge Erik Menved og den norske Konge Hakon, som det Aar foretog et Tog mod Danmark, der, som de forrige, mest gik ud paa Plyndringer og Brandskatninger, men dette beror mulig paa en Fejltagelse. Arild Huitfeldt fortæller, at de to Konger, paa Foranledning af Hertug Erik af Langeland, havde aftalt, at de skulde mødes i Korsør hos [o: i Nærheden af] Taarnborg, men Fredsmødet kom, saa vidt man kan se, ikke i Stand hverken i Korsør (eller Taarnborg), heller ikke i Skelskør, som Nordmændene havde villet foretrække, muligvis fordi den norske Flaade der kunde have et tryggere Leje ved det nærliggende Egholm, end ved den aabne Kyst udenfor Korsør. Thi i de islandske Annaler, der plejer at være meget paalidelige, meldes der, at Kongerne holdt Møde i Halland og her sluttede Fred, d. v. s. Stilstand paa 3 Aar.

Da den svenske Konge, Birger Magnussen, som var gift med Erik Menveds Søster Margrete, maatte flygte til Danmark, forlenede Christoffer II ham med 2 Herreder og en Gaard ved Skelskør, hvad den samtidige Erikskrønike melder, „og den Gaard hedder Spikeborg“. Om denne Meddelelse er rigtig kan ikke afgøres. Ganske vist findes der ved Vejen, som fører ad Borreby til, nogle Huse, som kaldes Spegerborg, og selve Vejen kaldes Spegerborgvejen; men det er sikkert fejlagtigt at sætte disse Navne i Forbindelse med Spikeborg eller regne med, at de stammer derfra. Spæger- eller Spegerborstræde er en Betegnelse, der findes i flere Byer, knyttet til en Vej eller Gade med knækket Linie. Men er det end tvivlsomt, at Spikeborg har haft sin Plads her, er der jo intet til Hinder, for at den kan have ligget et andet Sted ved Skelskør. Forøvrigt er dette Sted ubekendt. Suhm antager, at Kong Birger døde paa Holbæk Slot, (han ligger begravet i Ringsted Kirke), fordi Huitfeldt beretter, at det fordrevne, svenske Kongepar blev forsørget med Holbæk Lehn.

Kort efter Kong Birgers Død (1321) var der en anden svensk Fyrste, Erik Valdemarsøn, der gjorde Krav paa Skelskør og adskillig andet Gods i Danmark, deriblandt hele Købstæder, foruden Skelskør, Malmø og Bogense, fordi han var en Søn af Erik Plovpenning's Datter Sophie, og han fik dem ogsaa tilkendt 1327, da Hertug Valdemar var Konge, og Stormændene mente, at hans Fordringer var berettigede; men om han virkelig har sat sig i Besiddelse af disse Godser og deriblandt altsaa ogsaa af Skelskør, ved man ikke. Noget senere overgik Skelskør som Lehn til Abelsonnerne eller Thotterne, og først ved Midten af det 15 Aarhundrede, efter ca. 130 Aars Forløb, vendte den tilbage til Kronen.

Skelskør omkring 1700.

I Midten af det 14 Aarhundrede gik Pesten, den sorte Død, som den kaldtes, hærgende hen over Landene; den naaede ogsaa til vore Landemærker og bredte sig fra By til By. I Skelskør anrettede den store Ødelæggelser, hvorom der haves både Sagn og Vidnesbyrd. Det er ikke utænkeligt, at det store Ligfund, der blev gjort, da man i 1843 gravede Grund i en Gaard, beliggende i

Byens østlige Del paa Gadens nordre Side, den fjerde i Rækken fra Broen, som forbinder Byens østlige og vestlige Del, stammer fra den sorte Døds Dage, og der kan ingen Tvivl være om, at denne Farsot har bidraget til at formindske den i Forvejen ikke talrige Befolkning, Byen sad inde med. — — —

I det foregaaende har vi — i største Korthed — givet en Skildring af Skelskørs Historie eller dog visse Tildragelser, der knytter sig til denne By, fra de første Aarhundreder af dens Eksistens. Desværre er det Materiale, hvorpaa en mere detailleret Beskrivelse kunde bygges op, i Aarhundredernes Løb, for en stor Del allerede i Middelalderen, gaaet tabt. Og først naar vi kommer ind i det 15 Aarhundrede, faar vi noget mere fast Bund under Fødderne. Men med Hensyn til Byens Udstrækning kan man sige, at den i ældre Tid strakte sig langt længere mod Vest end i vore Dage, helt hen til den allerede nævnte Helledegrøft, medens den Bydel, der ligger Øst for Broen, ikke havde det Omfang som nu, selvom der ogsaa her i gamle Dage laa betydelige Bygninger, f. Eks. de nedenfor nævnte Klostre, og det var egentlig først, da Landsbyen Smidstrup brændte (1806) og dens Jorder indlemmedes i Skelskør, at Udvidelsen ad denne Kant tog Fart.

Hvem der har givet Byen dens første Privilegier, kan ikke afgøres. De Dokumenter, der skulde kunne vise det, er forlængst ødelagt. Men, som bekendt, var det Sæd og Skik, at enhver ny Konge ved sin Tiltrædelse stadfæstede de Privilegier, som tidligere Konger havde givet den enkelte By, og undertiden udvidede dem, og saaledes foreligger der ogsaa for Skelskørs Vedkommende en Række Stadfæstelser, af hvilke den ældste er fra 1414. Det er Erik af Pommern, der ved sit aabne Brev „hilser alle Mænd, som dette Brev se eller høre, kærlig med Guds og vor Naade og kundgøre, at vi har taget vore elskelige Borgere af Skelskør og deres Gods, Hjon [o: Tyende] og Tjenere i vor særdeles Værn, Fred og Hegn og unde og stadfæste dem alle de Privilegier, Frihed og Naade, som vore Forældre undt og stadfæstet har vore Borgere af Slagelse. Thi forbyde, o. s. v.“ Som man ser, overføres Slagelse Ret til Skelskør. Det var i det hele taget en hyppig Fremgangsmaade, at den ene Bys Ret overførtes til den anden; her

Havneparti, Skelskør.

paa Sjælland var det i ældre Tid jævnlig Bestemmelserne for Roskilde, der lagdes til Grund, og disse var da ogsaa 1348 blevet overført til Slagelse.

Den følgende Stadfæstelse af Skelskør Privilegier (1441) skyldes Kristoffer af Bayern, der desuden føjede forskellige nye Bestemmelser til. Han vil selv have Magt at „sætte“ Borgmester, hvorved der formentlig kun forstaaes, at han vil have Ret til at stadfæste det af Raadet foretagne Valg, men Borgmestrene og Raadet skal have Magt at kejsse [∴ vælge] Raadmænd, naar nogen af Raadet afgaar, eller Behov gøres. Endvidere træffes der forskellige Bestemmelser, saaledes at den, der kaster Ballast eller anden Urensel, ihvad det helst være kan, i deres Havn, han skal bøde Kongen 3 Mark og Byen 3 Mark. — Forøvrigt vilde det føre for vidt, om vi skulde gennemgaa de enkelte Stadfæstelser ned gennem Tiderne; de er ogsaa hyppig holdt i nogenlunde enslydende Vendinger. 1480 tager Kong Hans Borgmestre, Raad og Menighed i Skelskør i sin kongelige Beskærmelse og under og giver dem saadan Frihed og Privilegier, som vore kære Under-saatter i Køge nyde og have. Men dertil er at bemærke, at Køge selv havde faaet sin Ret fra Roskilde (1288), saa det har ikke medført større Ændringer.

I Tidernes Løb blev forskellige Byer — deriblandt ogsaa Skelskør — bortforleenede til Slotsbefalingsmænd eller andre Adelsmænd, der ofte optraadte med stor Haardhed overfor Byerne. Som Følge deraf nærede Borgerne et grundigt Had til dem, hvad der blandt andet gav sig Udtryk i det Navn, hvormed man kaldte dem eller deres Fogder: Sporefogder. Saaledes forleenedes Johan Urne 1524 med Skelskør paa 5 Aar, og 1528 fik han Livsbrev for sig og sin Hustru, Anne Rønno, paa Byen. 1532 skænkede Kongen ham desuden Karmeliterklostret i Skelskør. Men Johan Urnes Magt over Skelskør blev kun af kort Varighed, thi 1534 bestemte Grev Christoffer — paa højbaarne Fyrstes Kong Christierns (II's) Vegne —, at Byen herefter skulde ligge til Kongens eget Fadebur, hvorved forstodes, at Indtægterne skulde gaa umiddelbart ind i Kongens Kasse og anvendes til at bestride Udgifterne med til Fadeburet, d. v. s. Hofholdningen, eller andre Fornødenheder. Som Følge deraf skulde de give deres Byskat, Sagefald og alle andre Udgifter, som plejer aarlig Aars at gives af deres By, direkte til Kongen og gøre ham og hans Skrivere deraf Rede og Regnskab og ingen andre. „Og“, hedder det videre, „skulle de herefter aldeles være qvit og fri for de Sporefogder og Voldsmænd, af hvilke de have meget været besværede før i mange Maader.“

I de forløbne Aarhundreder havde Skelskør, — hvad der ogsaa fremgaa af det foregaaende — lidt meget, og rundt i Byen fandtes talrige afbrændte Grunde og øde Pladser, som først laa ubrugte hen, men senere toges i Brug som Urtehave. Friis Edvardsen, der 1759 udgav sin Ringe Underretning om Skelskør Købstads gamle og nuværende Tilstand, et Værk, der har sine Skyggesider, men dog rummer adskilligt af Interesse, og foreløbig er det eneste, hvorigennem man kan hente Oplysning om Skelskør i ældre Tid, meddeler, at der i det 16 Aarhundrede laa 60—70 saadanne Havepladser, der beregnedes Byen til Indtægt, 8 à 10 Sk. af hver Plads aarlig. Forøvrigt synes det 16 Aarhundrede at have medført en Opgang for Byen. Det siges, at Byen da var inddelt i 8 Roder, uden at det dog meldes, hvor mange Borgere der var i hver Rode; „men at Borgernes Tal haver formeret sig, kan man af alle Ting slutte“. Allerede 1488 havde Kong Hans givet Skelskør Toldfrihed overalt i Danmark undtagen i Skanør, hvad der forøvrigt ogsaa var Tilfældet med andre Købstæder, og Kr. III tilstod Skelskør „en særdeles Benaadning“: at sejle fri gennem Øresund, og for Bæltets Vedkommende behøvede man ikke at besøge Nyborg. Der fandt da en ikke ringe Udskibning Sted af Korn, ligesom der indførtes alle Slags Varer, „men særdeles tysk Øl“. De betydelige Ydelser, som Skelskør maatte udrede i Syvaarskrigen, synes at vidne om, at Byen da har været ganske velhavende; 1565 ydede den, ligesom Korsør og Slagelse, 400 Rdl., skønt Borgerne havde faaet Nedsættelse paa Grund af en Ildebrand, som havde hærget Byen, og da Prinsesseskatten i

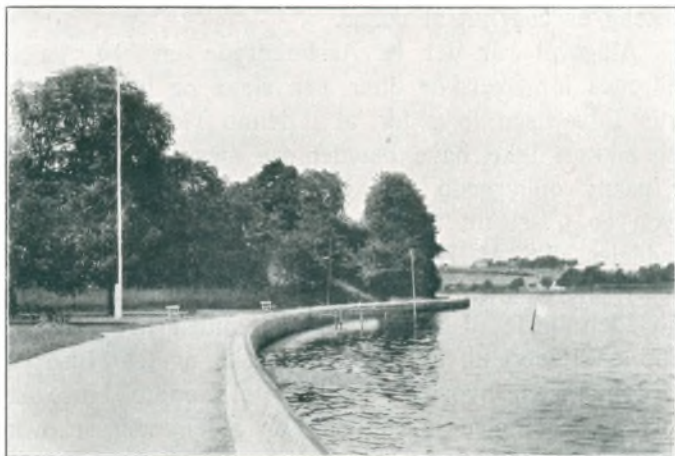
Vestergade med de gamle Huse til venstre.

Vesten for Kirken eller Sønden for Marie Kirkegaard opbygte“, og 1595 findes endnu 30 Havepladser og øde Byggesteder, som Byen til Indtægt aarlig blev beregnet. I Tidens Løb er naturligvis de allerfleste af disse Gaarde og Huse gaaet med, men nævnes kan dog den, der ligger paa Hjørnet af Ahlgade og Strandgade, og hvis Inscription var: Jesus dig lever jeg, Jesus dig dør jeg, din er jeg levende og død. 1589 Jens Erichsen. Mulig er den dog i dette Aar kun bleven forbedret og ombygget og har været af ældre Dato. I sin Tid var den Præstebolig. Provsten Friis Edvardsen boede her.

Fra samme Tid (16 Aarhundrede) skriver sig ogsaa det smukke, gamle Stenhus, der ligger Syd for Kirken, i Kirkegaardens Ringmur. Bygningen, der er opført af Munkesten, og hvis ene kamtakkede Gavl er bevaret, medens den anden er nedrevet, vel samtidig med at Husets Længde blev forkortet, brugtes i sin Tid til Latinskole (til dens Nedlæggelse 1740), men er nu Fribolig for 2 enlige Mennesker.

Men saa naar vi til det 17 Aarhundrede, som var opfyldt af en Række Krige, der ogsaa satte deres Spor i Skelskør, bl. a. ved at der fra denne By, som fra de andre, maatte ydes efter Omstændighederne ret betydelige Beløb til Dækning af de mange Udgifter, som Krigene medførte. Dette bragte Nedgang med sig for Byen, og endnu værre blev det under Svenskekrigen; „besværligt falder det mangen Gang i Krigstiden at yde til sin retmæssige Arvekonge . . . , men langt besværligere er det, naar ydes skal til tvende, ikke alene til sin egen Konge, men til sin Fjende, som ikke alene befaler, men tager med Magt“.

Da Svenskekrigen var til Ende, og Freden sluttet, lod man optage Syn over de Ødelæggelser, der var afstedkommet. Om Skelskør siges, at den var saare meget medtagen i den forgangne Fejdetid. Der er „mangfoldige ikke alene ledige og ruinerede, men og slet øde Gaarde og Huse baade i den nørre og søndre Part af Byen, og er deres Bro ogsaa, som gaar

Strandpromenaden.

over den smukke Kanal eller Rende fra Havet, der gør Havnen og afdeler Byen i . . . tvende Parter, fluks bygfældig, saa den behøver endelig med første at flyes [∴ istandsættes], saa den kunde vorde stærk, og Byen er helt forarmet . . .“ Byen havde været stærkt belagt med Indkvartering. Svenske Kavalleriregimenter laa her, og deres Rytterheste „opaa al Sæden paa Marken, saa de betog Borgerne Umagen at høste og give Tiende til Kirken“, siger Friis Edvardsen. For Tiden fra den 8 August 1658 til den 1 Maj 1660 kostede det „denne ringe Menighed“ i Skelskør ved Indkvartering og Skat i Penge 27.499 Rdl. I Indberetningen, som Kommissionen afgav, tales der baade om Fjendens Plage og en skadelig Ildebrand, saa vel som hvad der af det forhen Guds strenge Vind og Vejrlig er forødt og undergaaet, idet denne fattige By altfor meget derom øjenskinlig bærer Vidne, eftersom de bedste Gaarde og Huse staa øde, ruinerede og fordærvede. Det viser sig, at af de 184 Ejendomme, der findes opført, var 14 Gaarde dels ruinerede og dels øde, 56 Boliger havde lidt samme Skæbne, og 8 Boliger var afbrændt.

Men ikke nok hermed. Friis Edvardsen fortsætter, at de, som skulde kaldes vore egne Soldater og Ryttere, har i efterfølgende Krigstider gjort Byen ligesaa stor Skade som de svenske. 1678 gik Skelskør efter Ordre ved Ankomsten til Korsør de mønsterske Tropper i Møde med Brød og 50 Tønder Øl til Velkomst; men Aaret efter, 1679, forarsages Borgerskabet at tage lovmæssig Syn paa deres Huse og Gaarde, hvad Skade disse Tropper havde gjort dem, og den var ikke ringe. I denne Periode, skriver Friis Edvardsen, ligesom forfalder alting; Broen, over hvilken de efter Belejringen knap turde ride og køre, og hvis Reparation var anslagen til 500 Rdl., forfalder mere, og ingen Formue er at reparere den med; thi Skovene vare nu rent borte, indtil den endelig i Storm med høje Vande gik rent bort; Raadstuen 1675 forfalder og opsiges sin Tjeneste, . . . den stod da øde i nogle Aar, indtil endelig dette ældgamle Raadhus Anno 1682 aldeles nedtoges, og Materialerne bliver Kongen til Indtægt beregnede 41 Rdl. 91 Sk. Huset med Kælderen eller Fangehullet, som stod paa Torvet, forsvandt i denne Tid, saa omtrent i 60 Aar var her ikke Raadstue, ikke Tinghus, ikke Gemme til Delinquenter, men Ting og Raadstue holdtes i et privat Hus, Sognepræstens Bolig, som . . . da var faldefærdig, blev forladt af daværende Sognepræst, som byggede sig selv et andet lidet Sted. Skelskør Magistrat, som omtrent i 600 Aar [!] havde været to Borgmestre og to til tre Raadmænd, afgaar og 1682 ganske reduceres, og en eneste Byfoged derimod constitueres. Og samme Aar (1682) blev der ved Forordning om Købstæderne tilstaaet Korsør og Næstved Ret til udenlandsk Handel, medens samme Ret nægtedes Skelskør. De her nævnte og andre Forhold medførte, at Indbyggertallet gik tilbage. 1672 rummede Staden 617 Indbyggere, 1759 589 og 1801 567, og det er først ved Midten af det 19 Aarhundrede, at Byen virkelig er begyndt at vokse.

Alligevel var det 18 Aarhundrede en Tid, da Forholdene paa forskellige Punkter bedredes for Skelskør efter den slette og fattige Tilstand i det foregaaende Aarhundrede. Friis Edvardsen fortæller, at i denne Tid er Byen meget bebygget og tiltagen, (det kan dog sikkert ikke have betydet saa meget, da Indbyggerantallet stadig aftog), øde Pladser er paany opbyggede, dog ikke vester ud for Kirken, men alt øster ud . . . , hvorved Byen er naaet ud til Smidstrup, . . . saa at der ikke kan bygges længere ud. Det meddeles af S. M. Beyer, at Smidstrup By, der tilforn bestod af 7 Gaarde og 30 jordløse Huse, efterhaanden var kommen til at ligge Skelskør Købstad saa nær, at den ene Side af Gaden hørte til Smidstrup, den anden til Skelskør. Saa opstod der, som før nævnt, 1806 en Ildebrand, hvorved 2 Gaarde og 24 Huse paa Smidstrupsiden blev lagt i Aske, og den Plads, hvorpaa disse 24 afbrændte Huse stod, var General Castenschiold til Borreby, som ejede Grunden, saa ædelmodig at overlade til Skelskør By mod et øde Vænge af 1 Td. Lands Størrelse uden Beboere, for at Skelskør By kunde have dette Areal til at udvide sig paa, bygge paa og profitere af, og der staar nu [∴ 1820] mange

Byen set fra Havnen.

dejlige Bygninger, som adskillige Købmænd og Haandværksmænd bebo, og der ligger endnu en stor Plads øde, hvorpaa siges Skelskør By skal have sit almindelige Torv. Det er der, Nytorv nu findes.

Som det foregaaende viser, har Skelskør — som andre Byer — baade haft Opgangs og Nedgangstider, afvekslende med hinanden; men de sidste 100 Aar har medført en Udvidelse, saa at den nu har et Indbyggertal større end nogensinde tidligere.

Og dertil har selvfølgelig de forskellige Forbedringer i Trafikforholdene bidraget sit.

Det er et Spørgsmaal, hvorom der har været Tvist, og som endnu ikke kan siges at være endelig afgjort, om der i Skelskør har været et eller to Klostre. Fra een Side siges, at Vor Frue Kloster, der synes at være stiftet i Begyndelsen af det 15 Aarhundrede, har ligget i Byens østlige Del mod Syd, hvor endnu Pladsen „Marie Kirkegaard“ minder om det. Pave Martin V befaler 1423 Roskildebispen at stadfæste Grundlæggelsen af dette Kloster, som oprettedes efter Ridderen Anders Olufsen Saltensee af Tystoftes Testamente. Man kender forresten ikke meget til det; det betænkedes af og til i Testamenter, saaledes 1503, 1505, 1509 og 1514. Men 1532 forlod Munkene „formedelst deres store Armod“ Klostret, og det overgik til Fr. I, som skænkede Lensmanden paa Borreby, Joh. Urne, alle Bygningerne med Undtagelse af Kirken, der skulde være Sognekirke til Byen. Men 1534 overdrog Grev Christoffer Klostret til Byens Borgere, som beholdt det, til det blev nedrevet i Tiden efter 1550. Omtrent samtidig forsvandt ogsaa Klosterkirken, idet det mulig er den, der sigtes til i Chr. III's Brev af 1552, hvorved Borgerne fik Lov til at nedrive den ene Halvdel af „Klosterkirken“ og bruge Materialerne til Forbedring af deres Sognekirke og Raadhus, medens den anden Halvdel skulde bruges til Byggearbejder paa Nyborg Slot, ligesom i samme Konges Brev af 1557, da Borgerne i Byen fik Lov til at bryde Sten af den gl. Kirke til Brug ved Skolens Forbedring; i Fr. II's Brev af 1562 tillodes det Borgerne at tage Mursten og Kalk i samme Kirke mod at rydde Pladsen og anvende Gruset til Forbedring af de slette Veje uden for Byen. Fra anden Side siges, at der er stor Sandsynlighed for, „at den gamle, stedlige Tradition har Ret, naar den udpeger de Øst for og nærmest ved Broen paa Algades Nordside liggende Grunde som det forsvundne Klosters Plads, — medens man til det Vænge i den sydøstlige Udkant af Byen, som i Aarhundreder har baaret Navnet Marie Kirkegaard, har henført Beliggenheden af det efter Reformationen nedbrudte Sortebrødrekloster, hvis Tomt Fr. II 1570 overlod Byen“. Herimod gøres der opmærksom paa, at et Sortebrødrekloster i Skelskør ikke nævnes i en eneste af de samtidige autentiske Lister over Sortebrødreordenens Klostre i Danmark eller i noget middelalderligt Dokument.

I 1479 nævnes et St. Gertruds Gilde i Skelskør, der solgte og tilskødede Klostret en Jord, liggende i Søndergade mellem Antvorskov Klosters Gaard og Boeld Luduigs Havejord og al den anden Jord, som fornævnte Gertruds Gilde har paa Kongens Klint i Skelskør.

Skelskør har i gamle Dage været omgivet af Skov, saa at der oprindeligt ikke har været stor Adgang for Borgerne til at drive Agerdyrkning. I 1445 giver Christoffer af Bayern dem Ret til at nytte og bruge til Skikkelighed en Skov, der kaldes Byskov lig-

gende mellem Stranden og Byen, og man kan deraf slutte, at den endnu midt i det 15 Aarhundrede har været i en saadan Stand, at de der kunde hente baade Brændsel og Bygningstømmer. Men det er gaet her, som saa mange andre Steder, at man ikke har taget tilbørligt Hensyn til Skoven, har hugget langt mere, end den kunde taale, og i Løbet af et Aarhundrede godt og vel, var den saa ødelagt — eller i hvert Fald en stor Del af den — at Fr. II 1585 giver dem Lov til at indhegne det Stykke Jord, som kaldes Bøgeskov, og bruge det til Agerjord og Sædeland, til Avl og anden Brug. Borgmestre og Raad skal dele og skifte Jorden blandt Borgerne, og enhver skal af sin Del, efter Takseringen, svare „en tilbørlig Jordskyld“, som skulde anvendes „til Byens Fremtarv og Bedste“. Imidlertid kan man slutte, at der kun har været Tale om en Del af Byskoven, deraf, at Lensmanden Frantz Rantzow 1587 kom til Skelskør for at tage Syn paa den, og endnu 1588 havde Byen en lønnet Skovfoged. Men det tiloversblevne af Skoven har ikke været af større Værd, thi allerede 1595 maatte man købe Egetømmer andetsteds til en Bro, og 1598 gaves der Tilladelse til at hente Brændsel fra Jylland. Den Del af det gamle Overdrev, som blev indtaget til Agerland, er den saakaldte Nymark, liggende Nord for Byen. Jorden blev ikke straks, men efterhaanden udskiftet og delt mellem Borgerne, men de enkelte Stykker blev ikke alle lige store, hvad der maaske kan have haft sin Grund i, at enkelte Dele, enten ved Krat eller staaende Vand, tildels har været uskikkede til Dyrkning. Men alligevel var herved det første Skridt gjort, til at der skaffedes Borgerne Agerjord. Det varede nu ikke længe, før en endnu større Del af Byens Jorder blev indtaget til Dyrkning, nemlig den saakaldte Møllemark. Da Skoven i Nymarken var ryddet, kom det til at gaa saa meget mere ud over den endnu tilbagestaaende Skov, og 1646 bevilgede Chr. IV, efter Ansøgning fra Borgmester og Raad, at Møllemarken maatte indtages til Sædeland. Det hedder i Brevet herom, at der af Byens Overdrev „maa indelukes og indtages til Sædeland og Avl saameget, som kan eragtes at kunne undværes fra Græsningen, nemlig Stegehoved og Møllebankerne“. Ved Stegehoved kan ikke forstaaes andet end Markens hele yderste og sydlige Del, selvom Navnet Stegehoved senere kun er bleven anvendt paa et mindre Stykke, og ved Møllebankerne betegnes Markens indre og nordre Del. Krigsurolighederne i det 17 Aarhundrede var imidlertid til Hinder for Agerdyrkningens Udvikling, og det baade i Chr. IV's Tid, under Svenskekrigen og senere. Som allerede nævnt, fortærede fremmede og egne Krigsfolks Heste Sæden paa Marken, og den Ødelæggelse, der bevirkedes ved de danske Tropper, var ikke ringere end den, som de fremmede foraarsagede. Mellem Borgerne herskede der — hvad Agerdyrkingen angaar — et vist Fællesskab, selv om dette var forskelligt fra det, der raadede i Landsbyerne, men det vides ikke, at der i Skelskør — som de fleste andre Steder — har været samlet Vedtægter i en Byskraa. De fælles Anliggender afgjordes af Rensbrødrene eller Vangbrødrene i Stævner eller Sammenkomster, der sædvanlig holdtes paa Byens Bro, der fra gammel Tid af har været betragtet som Byens Midtpunkt. Efterhaanden indtoges omtrent to Tredjedele af de til Skelskør hørende Jorder til Agerdyrkning, medens den vestlige Del lige til Slutningen af det 18 Aarhundrede kun brugtes til Græsning. Dette endnu saakaldte Overdrev blev endelig i Aaret 1795 udskiftet mellem Byens Grundejere.

Selvfølgelig har der i Aarhundredernes Løb været gentagne Stridigheder mellem Skelskør Borgere og navnlig de omboende Herremænd, og her skal blot fremdrages den langvarige Kamp, der fandt Sted mellem Borgerne og Ejerne af Espe og Eskildstrup, om Store Bælt dannede Boslunde Sogns Grænse, eller der langs dette var en Strimmel Jord af forskellig og ubestemmelig Bredde, der tilhørte Skelskør By.

Fra Byens Side paastodes det, at Kongerne Kristoffer I, Erik Menved og Erik af Pommern havde givet dem Ret til Græsning langs Stranden lige til Korsør Marker, saaledes at Skelskør Kvæg kunde gaa „Horn om Horn“ med Kvæget fra Korsør. Selvfølge-

lig var Espes og Eskildstrups Ejere ikke tilfredse med denne Foræring og anbragte derfor Gærder højt oppe fra Marken og ud i Bæltet. Skelskør Borgere vilde ikke finde sig deri, og gennem tre Hundrede Aar førtes der nu Strid og Retstrætter. 1460 faldt der Dom ved Slagelse Herredsting, der gik ud paa, at Skelskør Borgere skulde have deres Overdrev og Græsgang „uden hver Mands Hinder eller Gentagelse i nogen Maader“, og Gærderne skulde fjernes og sættes, som de tilforn stod i Kong Eriks Tid og Kong Christoffers. Det skulde jo synes, som om Skelskør Borgere ved denne Dom fik Ret i deres Krav, men deres Modstandere har ikke villet bøje sig, og Stridighederne fortsattes. 70 Aar senere, 1533, faldt der ny Dom, der nærmest gik ud paa det samme. Tingmændene udtalte, at de ikke er gode for at dømme mod kongelige Friheder og aabne beseglede Breve. Men heller ikke nu gav man efter, og 1746 samlede Espe og Eskildstrup Ejere deres Magt og forarsagede en kostbar og langvarig Proces med Skelskør, der endte med, at Dommen 1753 udtalte, at Espe og Eskildstrup Ejere skulde være fri for Skelskør Borgeres Tiltale.

SKJELSKØR LAANE- OG DISKONTOBANK

Det gamle Raadhus nedrevet 1896.

Dette Pengeinstituts Oprettelse føres tilbage til Aaret 1876, i hvilket Aar en Kreds af Mænd af Skjelskør og Opland samledes for Drøftelse af Mulighederne for Oprettelsen af en Bank og Sparekasse. Midlerne til denne Virksomhed tilvejebragtes ved Indskudsaktier af 50 Kr.

Den 17 Novbr. 1876 aabnedes Banken i det gamle Raadhus, hvis Tingsal velvilligst blev stillet til Raadighed den ene Dag ugentlig, som Banken havde aabent. Aaret 1877 den 31 Decbr., var Aktiekapitalen paa 5057 Kr., medens Spareindskudene udgjorde 23.920 Kr. I Anledning af Sparekasseloven af 1880, vedtoges der den

23 Maj 1881 nye Vedtægter, og Banken erholdt Tilladelse til at føre Navnet „Sparebank“.

Man følte dog stærkt Savnet af egne Lokaler og ønskede at faa egen Bygning. Dette Savn blev i 1889 afhjulpet noget, idet man lejede nogle Lokaler i Købmand P. Kardels Gaard, Ahlgade, Matr. No. 14. Her indrettedes da Banken, og 3 Dages ugentlig Aabning indførtes. Ligeledes omdannedes Bogholderiet beregnet paa almindelig Bankforretning.

I Aaret 1890 blev en lille Ejendom, Matr. No. 30 Ahlgade, udbudt til Salg, denne erhvervede Banken incl. det til Ejendommen hørende Jordareal, 3 Tdr. Land af Bymarken, for en Sum af 11.000 Kr. Ejendommen var et skrøbeligt Bindingsværkshus, dette nedbrødes, og man begyndte Udgravningen af Grunden til den nuværende Bygning. Ved dette Arbejde stødte man paa Ruinerne af det ene af de tre Karmaliterklostre, som i den katolske Tid fandtes i Skjelskør. Dette var et meget interessant Fund og af stor historisk Interesse. Ligeledes udgravedes en stor Del Ben, Hovedskaller og endog ret velbevarede hele Skeletter. En stor Del fundne Munkesten i forskellige Former sendtes til Nationalmuseet. Bankbygningens Opførelse beløb sig til 39.619 Kr. 51 Øre, incl. Montering etc. Den 13 Juli 1898 nedlagdes Grundstenen. I Foraaret 1899 toges Bygningen i Brug. Denne er særdeles velindrettet, med Vestibule, Ekspeditionshal, Direktørens Kontor og Forhandlingslokale for Direktionen. 1ste Sal rummer en ret stor Beboelseslejlighed, der udlejes. Aaret 1910 naaede Aktiekapitalen 200.000 Kr., og i 1917 anlagdes der en Filial i Dalrose. Samme Aar udvides Aktiekapitalen til 400.000 Kr. Spareindskudet er paa 4.892.838 Kr. 83 Øre. Reservefondet paa 381.906 Kr. 48 Øre. I 1919 oprettedes en Filial i Boeslunde og i 1925 en i Sandved. Bankens Aktiekapital er nu 800.000 Kr., Reservefondet paa 922.340 Kr. 13 Øre og Indlaanskapitalen 7.420.597 Kr. 30 Øre. Bankens Styrelse bestaar af Direktør A. HEILMANN, Købmand T. A. MEDING, Købmand J. J. LOTZ, Bryggeriarbejder F. HARBOE, og Gaardejer, Amtraadsmedlem K. JOHANSEN. Adm. Direktør er J. RASMUSSEN.

Bankens Bygning opført 1898.

BYRAADET

JENS JOHANNES HANSEN, Borgmester

f. 10 Febr. 1878 i Kippinge, S. af Husmand Lars H. og Hustru Mine f. Jensdatter, g. 1900 med Mary Nielsen. Cand. jur. 1899, Fuldmægtig fra 1899—1904, Sagførerbestalling 1903. Sagfører i Skelskør siden 1904, Byraadsmedlem fra 1917—21, Borgmester siden 1921.

Læge JENS CHR. CHRISTIANSEN, Landpost ERNST H. G. FRANDSEN, Tømremester RASMUS H. HANSEN, Overretssagfører ERIK ENGELHARDT JENSEN, Købmand J. P. AXEL JØRGENSEN, Arbejdsmand NIELS JØRGENSEN, Direktør CHR. PETERSEN, Kordegn J. A. SØRENSEN, Bygmester AXEL TEISEN og Redaktør ARNOLD V. WESTERGAARD.

JENS CHRISTIAN EMANIUS CHRISTIANSEN, Læge

f. 17 Marts 1871 i Viborg, S. af Skovfoged Jacob Chr. og Hustru Ane Dorthea f. Jensen, g. 1901 med Thyra A. Lihm, g. 2den Gang 1920 med Ebba K. Poulsen. Student 1890, Reservelæge i Viborg fra 1898—1900, prakt. Læge i Neder Hvam 1900, Kommunelæge paa Endelave fra 1901—07, Reservelæge i Hæren fra 1907—08, Læge i Skelskør siden 1908, Byraadsmedlem fra 1925.

ERNST HERMANN GOTTLIEB FRANDSEN, Landpost

f. 7 Septbr. 1876 i Skelskør, S. af Skomagermester P. P. F. og Hustru Elise f. Jensen, g. 1898 med Line Hansen. Landpost siden 1906, Formand for den Kommunale Hjælpekasse fra 1906—09, do. for Fællesorganisationen og for Socialdemokratisk Forening begge i en Periode, Revisor for Skelskør og Omegns Brugsforening siden 1919, Byraadsmedlem siden 1919.

RASMUS HENRIK HANSEN, Tømremester

f. 4 Aug. 1882 i Taarnborg Sogn, S. af Stenhugger Hans Rasmussen og Hustru Maren Kirstine f. Theil, g. 1907 med Anna Jensen (død 1918). Etabl. som Tømremester i Skelskør 1908, Bestyrelsesmedlem for Skelskør Bygnings Haandværkerforening siden 1924, Medlem af Ligningskommissionen fra 1921—25, Byraadsmedlem siden 1921.

ERIK ENGELHARDT JENSEN, Overretssagfører

f. 10 Jan. 1885 i Raabymagle, S. af Gaardejer Anders J. og Hustru Katrine, g. 1912 med Marie Jensen. Student 1905, cand. jur. 1910, Fuldmægtig i København fra 1910—11, do. i Skelskør fra 1911—13, Sagførerbestalling 1913, Sparekassedirektør 1919, Branddirektør 1919, Godsforvalter paa Basnæs 1919, Formand for Hjælpekassen fra 1917—20, Overligningskommissær 1920—25, Overretssagfører 1916, Revisor i Skelskør Bank 1920, Byraadsmedlem siden 1921.

AXEL J. P. JØRGENSEN, Købmand

f. 24 April 1890 i Nyborg, S. af Sparekassebestyrer J. C. J. og Hustru Else f. Andersen, g. 1917 med Else Meding. Repræsentant for Danske Provins Manufakturhandleres Forening siden 1918, Medlem af Ligningskommissionen siden 1925, Byraadsmedlem siden 1925.

AXEL TEISEN, Bygmester

f. 9 Febr. 1887 i København, S. af Tømrermester M. F. T. og Hustru Hilda f. Johansen (begge afd.), g. 1915 med Ester Johanne Errboe. Bygmester i Dallose fra 1912—23, Bygmester i Skelskør siden 1923, Bestyrelsesmedlem for Skelskør Bygnings Haandværkerforening siden 1924, Bestyrelsesmedlem for „Dansk Arbejde“ siden 1925, Byraadsmedlem siden 1925.

ARNOLD VIGGO WESTERGAARD, Redaktør

f. 4 Septbr. 1870 i Odense, S. af Stationsbud L. F. W. og Hustru Julie f. Augusta. Har rejst som Cigarmager i Tyskland og Schweitz, nedsatte sig i 1895 i Slagelse, valgtes i 1900 som første Socialdemokrat, der havde Sæde i Slagelse Byraad, sad i dette indtil han i 1910 forlod Byen for at tage til Skelskør og overtage Stillingen som Redaktør af Skelskør Socialdemokrat, indvalgtes 1913 i Byraadet og har haft Sæde der siden, var fra 1919—21 Byens Borgmester.

JENS LYNGSKOV, Byraadssekretær

f. 2 Novbr. 1886 i Aarhus, g. 1919 med Matilde Smidt. Forligsmægler 1928, Sekretær i Fattigudvalget siden 1918, Kommunekasserer.

LAURITZ NIELSEN KNUDSEN, Mejeribestyrer

f. 10 Aug. 1886 i Hjerndrup, S. af Arbejdsmand P. H. K. og Hustru Juliane f. Nielsen, g. 1914 med Lilly Jensen. Elev paa Brøndum Mejeri ved Løgstør, Mejeribestyrer paa Mejerlet Godthaab siden 1914, Tillidsmand i Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring siden 1914, Bestyrelsesmedlem for Skelskør Sygehjælpeforening og for Skelskør Borgerlige Fugleskydningsselskab siden 1920, do. for Sorø Amts Skytte- og Gymnastikforening 2den Kreds siden 1915, Kommunal Revisor siden 1925.

Ligningskommissionens Medlemmer er: Postbud CHR. FRANDBEN, Formand, Portør V. DANEHOLM, Arbejdsmand ANDERS JENSEN, Købmand AXEL JØRGENSEN, Mejerist LANGKJÆR, Kedelpasser MAD S CHR. PETERSEN og Fisker CARL TOUDAHL.

CHRISTIAN JACOB FRANDBEN, Landpost

f. 9 Oktbr. 1884 i Skelskør, S. af Skomagermester P. P. F. og Hustru Elise f. Jensen, g. 1909 med Laurine Rasmøne Andersen. Landpost siden 1922, Bestyrelsesmedlem for Socialdemokratisk Forening siden 1924, Kasserer for den Kommunale Hjelpekasse 1924, Formand for samme siden 1924, Formand for Ligningskommissionen siden 1920.

CHRISTIAN VILHELM DANEHOLM, Portør

f. 23 Septbr. 1874 i Kastrop v. Vordingborg, S. af Klokker N. Pedersen og Hustru Katrine Marie f. Hansen, g. 1896 med Lisbeth f. Madsen, g. 2den Gang 1901 med Maren f. Rasmussen. Portør 1899, Gruppeformand for Stationspersonalet i Sønder Bjerre siden 1907, Bestyrelsesmedlem for Dansk Jærnbane forbunds Fælles Afdeling for Skelskør og Dalmose, do. for Skelskør og Omegns Brugsforening, Medlem af Ligningskommissionen fra 1924—25 og siden 1928.

ANDERS MARIUS JENSEN, Arbejdsmand

f. 17 Septbr. 1876 i Boeslunde, S. af Handelsmand Rasmus J. og Hustru Karoline f. Andersen, g. 1900 med Anna Sørensen. Kasserer i Socialdemokratisk Forening siden 1908, Formand for Arbejdsmandenes Fagforening siden 1917, Kontorbestyrer for Arbejdernes Arbejdsløshedskasse siden 1920, Bestyrelsesmedlem for Arbejdernes Syge- og Hjelpekasse siden 1908, do. for Skelskør og Omegns Brugsforening siden 1926, Medlem af Ligningskommissionen siden 1925.

ALFRED CHRISTIAN LARSEN LANGKJÆR, Mejerist

f. 6 Novbr. 1894 i Fodby, S. af Mejeribestyrer H. Larsen fra Fodby, g. 1922 med Helga Hansen, D. af Musikdirektør P. H. fra Skelskør. Formand for Danske Undermejeristers Forbunds Skelskør Afdl. siden 1920, Hovedbestyrelsesmedlem for samme Forbund siden 1918, Revisor i Fællesorganisationen, do. i Skelskør og Omegns Brugsforening, Bestyrelsesmedlem for Socialdemokratisk Forening siden 1922, Medlem af Ligningskommissionen siden 1925.

MADS CHRISTIAN PEDERSEN, Kedelpasser

f. 20 Febr. 1884 i Havrebjerg, S. af Bødker Niels P. og Hustru Jensine (begge afd.), g. 1907 med Anna Sofie Olsen fra Sørbymagle. Bestyrelsesmedlem for Arbejdernes anerkendte Sygekasse fra 1923—26, Medlem af Ligningskommissionen siden 1925.

CARL TOUDAHL, Fisker

f. 1 Jan. 1885 i Skelskør, S. af Fisker F. T. og Hustru Marentha f. Jensen, g. 1920 med Laura Svensson fra Korsør. Bestyrelsesmedlem for Skelskør Sejlklub siden 1919, do. for Sømandsforeningen siden 1919, do. for Skelskør Fiskeriforening siden 1919, Formand for Den Konservative Forening siden 1925, Medlem af Konservativ Forenings Hovedbestyrelse for Sorø Amts 4de Valgkreds siden 1916, Medlem af Ligningskommissionen siden 1921.

ARNOLD FRANDS VILHELM NIELSEN, Kommunebogholder

f. 9 Febr. 1880 i Boeslunde, S. af Skrædermester Chr. R. N. og Hustru Elenora f. Christensen, g. 1910 med Otine Hansine Denisen Hansen. Regnskabsfører for Skelskør Sygehus siden 1918, Kommunebogholder siden 1 April 1918, Sekretær for Ligningskommissionen siden 1911.

SKELSKØR KOMMUNALE HJÆLPEKASSE

Denne Hjælpekasse arbejder efter de samme Principper som Hjælpekasserne i Amtets andre Byer.

Bestyrelsen består af: Landpost CHR. J. FRANDSEN, Formand og Kasserer, Lærer ISLEV, Cigarmager CHR. OLSEN, Frk. SØNDERGAARD og Fru KARLSKOV POULSEN.

I Aaret 1927—28 er der af Hjælpekassen udbetalt 21.752 Kr. og 50 Øre, der er fordelt til 160 Personer, væsentlig Familieforsørgere. I Arbejdsløshedsunderstøttelse er udbetalt 14.249 Kr. 82 Øre til 98 Personer, saa godt som alle Familieforsørgere.

SKELSKØR GASVÆRK

Paa dette Omraade, har Byen holdt sig beskeden tilbage, for først i Aaret 1904, blev der oprettet et Gasværk, eller rettere sagt et Acetylværk, der var beliggende ved Havnen. Et Uheld forarsagede at Værket i 1905 sprang i Luften, og umiddelbart derefter begyndte man at opføre det nuværende Gasværk, og i 1906 kunde dette tages i Brug.

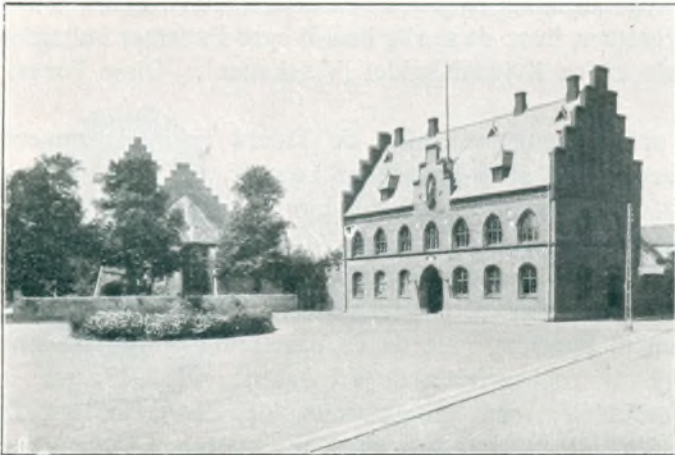
Værkets Bygninger omfatter Retorthus, Maaler- og Rensehus samt særlig Bygning til Bolig for Bestyreren. Den samlede Byggesum androg 127.000 Kr., og det samlede Areal er paa ca. 1 Td. Land.

Den nuværende Gasbeholder rummer ca. 1750 Kbf.

Paa Værket findes 2 Hylsere med 3×5 Retorter, „Ifo“ Ovne, 1 Køler, 1 Skrudder, 3 Rensekasser, 1 Tjærebassin, Ammoniakvandsbassin. Disse Ovne forandredes i 1914 til 4 og 6 Retorters. 1920 opførtes en Ladekran med drejelige Skovle, og i 1922 anskaffedes et Exhausteranlæg samt en 2 HK. elektrisk Motor med Kapacitet af 2000 Kbm. pr. Døgn. 1923 anskaffedes en ny Ammoniakvadske samt en Naftalinfordamper.

Gasværksbestyrer er TH. MØLGAARD.

SKELSKØR RAADHUS

Skelskør Raadhus opført 1896.

Det gamle Raadhus var opført Aaret 1826 og var beliggende paa Gl. Torv, dog saaledes at dets Gavl vendte ned mod Gammelgade og tog tildels Synet af Kirken. Nuomstunder kan man derimod, naar man kommer ad Vestergade og gaar mod Torvet, ret nyde Synet af Kirkebygningen.

Aaret 1896 blev det gamle Raadhus nedrevet, (se Billedet af dette under Bankafsnittet) og dets Murværk blev brugt til en Løgebygning paa Sorøvej.

Det nye Raadhus ligger noget tilbage, saaledes at Torvet

danner en stor Plads med Beplantning paa dettes Midte. Bygningens Facade vender mod Torvet og fremtræder særdeles smukt i Arkitektur og Omgivelser.

Bygningens Indre rummer Beboelse for Arrestforvareren, i Stueetagen Dommer og Politikontor, paa 1ste Sal Tingsalen og Byraadssalen, med særdeles smukt Udstyr, en mindre Sal for Ligningskommissionen, og nogle smaa Værelser. Fra Tingsalen er direkte Forbindelse med Arrestbygningen. I denne findes 7 enkelte og 1 3-Mands Celle samt Badeværelse. Mod Kirkegaarden ligger Fangegaarden omgærdet af en høj Mur.

Raadhusets Vestibule er smukt dekoreret med Kalkornamenter.

Dommer i Skelskør er CLAUSEN (bosiddende i Korsør), Politimester er T. LIND, og Arrestforvarer er TH. NIELSEN.

THORVALD NIELSEN, Arrestforvarer

f. 24 Oktbr. 1891 i Venslev, S. af Gaardejer Hans N. og Hustru Marie f. Hansen, g. 1922 med Else Marie Poulsen. Politibetjent 1 Decbr. 1922, Arrestforvarer siden 1 Oktbr. 1926, Bestyrelsesmedlem for Arrestforvarernes og Politibetjentenes Enkekasse i Sorø Amt.

I Skelskør Købstad var indregistreret følgende Motorvogne og Motorcykler:

i April Kvartal 1925 82 Vogne og 15 Cykler

— 1927 119 — - 20 —

I Flakkebjerg Herred og Holsteinborg Birk:

i April Kvartal 1925 312 Vogne og 86 Cykler

— 1927 393 — - 92 —

SKELSKØR KOMMUNALE SYGEHUS, ALDERDOMSHJEM OG FORSØRGELSESANSTALT

I tidligere Tider fandtes der ikke noget egentligt Sygehus i Skelskør, men i Ejendommen paa Gammelgade fandtes der nogle Sygestuer, hvor de særlig haardt syge Patienter indlagdes. Som Plejerske for disse, var der nogle ældre Kvinder kaldet „Vagtkoner“. Disse Forhold holdt sig saaledes til sidst i 80erne.

Aaret 1885 blev Fattiggaarden opført, denne var efter de Tidens Forhold et meget aneligt og velindrettet Komplex, bestaaende af 4 Fløje eller Længer. Hovedfløjen var en 2-Etages Bygning, de øvrige almindelige 1-Etages. Den 4de Længe benyttedes til Stalde og Lader. I samme Periode var det omliggende Areal endnu Marker.

Fattiggaarden husede dengang 37 Beboere, efterhaanden som Antallet af disse aftog, erhvervedes der nogle Værelser, som indrettedes til Sygeværelser. Tid efter anden blev den østlige Fløj tildels helt omdannet til Sygehus, men da de daværende Forhold stærkt paakrævede Opførelsen af et nyt Sygehus, paabegyndtes dette i Aarene 1916—17.

Det nye Sygehus opførtes i Forbindelse med Fattiggaarden, idet denne fuldstændig nedlagdes, og de derværende Fløje danner nu sammen med de nyopførte Bygninger, Skelskør kommunale Sygehus, der er et særdeles smukt og aneligt Komplex.

De i 1916—17 opførte Sygehusbygninger bestaar af 3 Fløje, saaledes opførte, at der fra den ene Fløj er Forbindelse med de før nævnte Fattiggaardsfløje.

Denne nye Fløj rummer 2 Operationssale, en mindre og en større, et Sygeværelse med 5 Senge og et Badeværelse. I Forbindelse med denne Fløj følger den anden nyopførte Fløj som rummer 3 Sygeværelser med 2 Senge i hvert, og 1 med 3 Senge samt en Vagtstue. Den 3die Fløj er en 2-Etages Bygning, denne rummer 2 Sygeværelser med 6 Senge og 4 med 2 Senge i hvert samt et Tekøkken. Paa 1ste Etage findes 4 Sygeværelser med 2 Senge i hvert, 1 Materialværelse, 1 Værelse til Bolig for en Assistent.

I de til Fattiggaarden forhen benyttede Bygninger, findes efter Ombygningen, i den mod det nyopførte Sygehuskompleks værende Fløj, Sygehusets Vestibule. Herfra er Indgang til det nyopførte Sygehus. I denne Fløj findes ligeledes Røntgen- og Lysbad-Værelser og ydermere Komplexets Varmeapparater.

Fra Vestibulen kommer man ind i den anden af Fattiggaardsfløjene, denne indeholder Regnskabsførerens Kontor, Lægernes Kontor, Oversygeplejerskens Kontor og Bolig samt Køkkenet, hvorfra Økonomien til hele Komplexet leveres. Økonomaen har ligeledes sin Bolig her.

I den førnævnte Fattiggaards Hovedfløj findes nu Alderdomshjemmet. Fra Sygehuset er der direkte Indgang til dette. Denne Bygning rummer 16 enkelte og 2 dobbelte Værelser samt Badeværelse og Beboelse for Bestyrerinden.

Epidemisygehuset ligger særskilt bag det før nævnte nyopførte Sygehus. Dette er ogsaa bygget i 1916—17 og er en 2-Etages Bygning. Denne rummer 2 Sygeværelser

med 4 Senge i hvert og 4 med 1 Seng i hvert, 2 Badeværelser og en Vagtstue i Stueetagen, 4 Sygeværelser med 1 Seng samt Badeværelse og nogle Kamre paa 1ste Sal. Stueetagen er adskilt i 2 Afdelinger med en Forstue mellem disse.

Sygehusets Ligkapel ligger ogsaa bag Sygehuset, denne Bygning rummer foruden Kapellet, Vognporte og Desinfektionsrum.

I Flugt med Epidemisygehuset og Kapellet er opført Forsørgelsesanstalten, i en selvstændig 2-Etages Bygning. Denne Bygning indeholder i Stueetagen Beboelse for Bestyreren samt 1 Opholdsstue for Beboerne og 3 enkelt Mands Værelser. 1ste Sal rummer 1 4-Mands Stue og 1 2-Mands Stue. Til Anstalten hører intet Landbrug eller lignende.

Om det samlede Komplex findes et Haveanlæg.

Som Læger ved Sygehuset virker de i Byen værende Læger, og der findes ingen Overlæge, hvilken Ordning maa siges at være ret enestaaende.

Sygehusets Regnskabsfører er Kommunebogholder NIELSEN, Oversygeplejerske er Frk. ELLEN JENSEN, Økonoma Fru JØRINE OLESEN, Bestyrerinde for „De Gamles Hjem“ Frk. ANDERSEN, Bestyrer for Forsørgelsesanstalten JENS LARSEN.

ELLEN RIGMOR JENSEN, Oversygeplejerske

f. 25 Septbr. 1888 i Skoverup, D. af Anders Jensen og Hustru Karen Sofie f. Johansen, Elev ved Skelskør Sygehus 1915, Assistent ved samme fra 1918—21, ledende Sygeplejerske siden 1921.

Fru JØRINE OLESEN, Økonoma

f. 19 April 1871 i Ormslev, D. af Mogens Poulsen og Hustru Anna f. Madsdatter (begge afd.), g. 1908 med Hotelejer Georg T. Olesen (afd.). Økonoma ved Skelskør Sygehus siden 1916.

MARIE S. K. ANDERSEN, Bestyrerinde

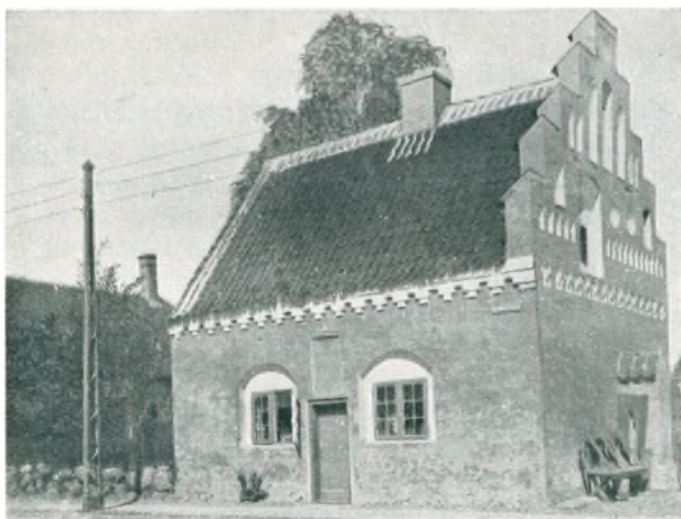
f. 21 April 1877 i Vedskølle ved Tjæreby, D. af Hans Andersen og Hustru f. Kirsten. Uddannet som Sygeplejerske paa Skelskør Sygehus, Bestyrerinde for De Gamles Hjem siden 1 April 1918.

JENS LARSEN, Forstander

f. 19 Jan. 1873 i Magleby, S. af Husmand Lars Petersen og Hustru Trine, g. 1900 med Anna Katrine Rasmussen. Stortemplersrepræsentant for N. I. O. G. T., Byrådsmedlem fra 1909—13, Forstander for Forsørgelsehjemmet siden 1917.

SKELSKØR BORGER- OG REALSKOLE

Den gamle Latinskole.

Hvornaar Skoleundervisningen i Skelskør begyndte kan ikke siges med Sikkerhed, det formodes imidlertid, at den gamle Latinskole, der er beliggende indenfor Kirkegaardsmuren, med Facade mod Gammelgade, har sin Oprindelse i det 12te Aarhundrede. Man maa regne med, at den katolske Religions Indførelse her i Landet medførte, at Personerne, som skulde medvirke ved Kirkens Tjeneste, maatte lære den katolske Kyrie og Credo, og at ogsaa Børnene maatte have Undervisning i at synge deres Rosoria, saaledes var det ved latinske Munkeskoler der oprettedes, men Skoler var det dog. Denne første latinske Skole ophørte Aaret 1740, da Ejendommen, som den havde til Huse i, og som uden Tvivl har været en Kirkelade, blev solgt efter Ordre af Stiftsamtmænd Gersdorff og Biskop Peder Hersleb, for 66 Rdl. 5 Mk. 8 Sk. Bygningen blev solgt til Lorenz Petersen, der lod Bygningen indrette til Bolig for 2 fattige, men agtværdige Borgerfolk. Skolens Inventar og Bøger overleveredes til Biskoppen.

Det er meget beklageligt, at se denne gamle Bygning, nu udlejes til Urmagerværksted.

Med dette Salg af Skolehuset, er det ligesom om, den latinske Skole ophørte, og Skolelivet en Tid laa stille. Der blev oprettet en Dansk Skole, men naar vides ikke, dens

Skolebygningen i Ahlgade i 1810.

Eksistens bliver først kendelig ved Ansættelsen af Kordegn Jensen, sidst i 1790erne. Han ansattes som Lærer ved denne Skole, men maatte holde Skolen i sit Hjem, da der ingen Skolelokaler fandtes. Gamle Beretninger fortæller, at hans Forgænger, en vidtløftig Herre, afbrændte Skolebygningen.

Ved en Tvangsauktion over en Ejendom og dennes Jorder, beliggende i Ahlgade, skete der noget glædeligt for Skolesagen, idet Skelskør Kommune købte Ejendommen i 1807. Aaret 1810 var der paa den erhvervede Grund opført en Skolebygning, indeholdende Klasseværelser og Beboelse for een Lærer og for Kateketen, hvilket Embede oprettedes paa den Tid. Den første Kateket hed Konrad Andresen og beklædte Embedet til 1832.

Ved Skoleloven af 1814 omdannes Skolen til en Betalingskole for Drengene og Pigerne og en Friskole, den saakaldte Fattigskole. Aaret 1855 lod man opføre en Skolebygning til, beliggende bag den før omtalte Bygning, (denne sidst opførte Bygning er nu K. T. A. S. Centralbygning), i denne fandtes 4 rummelige Skolestuer. Skolebygningen fra 1810 omdannedes til Beboelse for Lærerne, der nu var 4. Elevantallet voksede forbavsende indenfor Betalingskolen, saa det kneb med Pladsen, For at bøde paa dette sker der det ejendommelige indenfor Skelskør Skolevæsen, at man uden videre henviser alle Pigerne til

Skolebygningen indviet Septbr. 1902.

at søge Undervisning i private Hjem. Følgen blev, at et Utal af private Skoler dukkede op. Statistikken udviser 1899, at 51 % af Skoleeleverne gik i Privatskole og 49 % i Betalings- og Friskolen. Elevantallet var svundet saa stærkt ind, at der kun fandtes een Klasse.

Aaret 1871 ophæves Kateket Embedet, og daværende 2den Lærer Henrik Lithin udnævntes til 1ste Lærer og Kordegn. I Januar 1888 oprettedes

et 4de Lærer Embede og ved Lithin's Afgang blev Lærer H. K. Henrichsen Førstelærer.

Omkring Aaret 1900 besluttede man at opføre en ny Skolebygning, saaledes at man kunde komme de private Skoler til Livs. I September 1902, var den nye Skolebygning færdig. Denne var beliggende paa Raadmansvej og opført i 2 Tværfløje, forbundet med en Midterfløj. Sidefløjene rummer hver 4 Klasseværelser, Midterfløjen Beboelse for 2 Lærerinder i Stueetagen, og paa 1ste Sal Beboelse for Overlæreren. Den ene Lærerindes Lejlighed er senere inddraget, og benyttes til Kontor for Overlæreren.

Den værende Skoleordning ændredes betydeligt. Der oprettedes 4 fælles Grundklasser, 3 Friskoleklasser og 3 Betalingskoleklasser, disse sidste med Borgerskoleeksamen som Slut. Senere ophævedes Betalingskolen. Elevantallet voksede betydeligt, og Grundklasserne dubleredes til 8 sideordnede Klasser, og 2 nye Lærere antoges. De private Skoler forsvandt, og den i 1888 oprettede private Realskole, som havde Lokaler i Haandværker- og Industriforeningens Bygning, inddroges Aaret 1910 i den kommunale Skole. Denne blev derved udvidet med 2 Realklasser. Man vedblev dog med, indtil 1912, at beholde Skolelokaler i Haandværker- og Industriforeningens Bygning. Dette Aar blev en ny Skolebygning opført, bag den før omtalte Bygning af 1902, dog saaledes at der imellem disse 2 Bygninger findes en meget anselig Skolegaard. Den sidst opførte Skolebygning rummer 5 Klasseværelser, 1 Naturfagsklasseværelse, 1 Lærerværelse og et Opholdsværelse for udenbys Elever. Nu foregaar Undervisningen under 12 Lærere og Lærerinder og med nævnte Overlærer H. K. HENRICHSEN, der har fungeret siden 1896.

Gymnastikhuset opført 1903.

Skolebygningen opført i 1912.

HENRIK KNUDSEN HENRICHSEN, Overlærer

f. 24 April 1864 i Maribo, S. af Købmand H. K. H. og Hustru Nanny Sofie Birgithe f. Nielsen, g. 1890 med Laura Møller Nielsen. Lærereksamen ved Jellinge Seminarium 1883, ansat ved Skelskør Skolevæsen 1888, Overlærer siden 1896, Forstander for Skelskør Handelsskole siden 1894, Sekretær for Konservativ Forening for Skelskør Kredsen i en Periode, Censor ved Handelsstandsskolens Afgangseksamen.

SKELSKØR PRIVATE SKOLE

I Modsætning til Aarene 1880—90, hvor der var en Mængde Privatskoler i Skelskør, saa findes der nu kun een, nemlig den af Frk. Dagmar Grønenberg, i 1881, oprettede private Skole. I Aaret 1924 købtes denne af Lærer Severin Birkvig. Siden sidst i 90erne har denne Skole haft Lokaler i Ejendommen, Mtr. No. 174, paa Sorøvej, og Bygningen ejes af Skolen.

Skolebygningen rummer 2 Klasser og har et gennemsnitligt aarligt Elevantal af ca. 85.

Skolen har længe modtaget Statstilskud, og dette har for Aaret 1927 andraget 4667 Kr. Skelskør Kommune yder aarlig 200 Kr. i Tilskud. Skoleundervisningen følger den almindelige Folkeskoleplan.

SEVERIN BIRKVIK, Skoleforstander

f. 13 Decbr. 1877 i Gjellerup, S. af Møller Lars Lauritzen og Hustru Pernille f. Nielsdatter, g. 1909 med Petra Olsen. Lærereksamen fra Vordingborg Seminarium 1905, Lærer i Høng fra 1905—08, i Skelskør siden 1908, Skoleforstander for den private Skole og Indehaver siden 1924, Bestyrelsesmedlem for Skelskør Boldklub af 1924, Bestyrelsesmedlem af Sorø Amts Udvalg for Kristelig Forening for Børns Redning siden 1911, Formand for samme siden 1918, Medlem af sammes Hovedbestyrelse siden 1918.

HANDELSTANDENS AFTENSKOLE I SKELSKØR

Undervisningen for Handelslærlinge i Skelskør tog sin Begyndelse i 1894. Skolelokalerne laanes i Borger- og Realskolen. Handelsstandsforeningen afholder Skolens Udgifter. Skolens Forstander er Overlærer HENRICHSEN.

SKELSKØR FOLKEBOGSAMLING

I Aaret 1900 oprettede 3 af Byen Skelskørs Foreninger, nemlig, Fællesforeningen, Afholdsforeningen og Good Templar Logen, et Fællesudvalg med det Formaal at afholde oplysende Foredrag m. m. Ved et af disse Foredrags Afholdelse, nemlig den 22 Januar 1902, fremførtes Ønsket om et Bibliotek. Midlerne til dette fremskaffedes ved et Laan i Skelskør Bank, stort 200 Kr. De før nævnte 3 Foreninger gav Løfte om et Tilskud paa

30 Kr. aarligt fra hver. Det i Afholdsforeningen værende Bibliotek, købte man for 75 Kr., som kunde afdrages med 10 Kr. aarligt. Bibliotekets Bogsamling talte da 232 Bind. Biblioteket var aabent een Gang ugentlig for Udlaan af Bøger, dette Udlaan betaltes med 2 Øre om Ugen pr. Bog for Medlemmer og 4 Øre for ikke Medlemmer. Lokale blev velvilligst stillet til Raadighed af Byraadet i Asylbygningen. Bibliotekets Aabning fandt Sted den 16 Novbr. 1902. Byens Interesse for Biblioteket var meget ringe,

Interiør fra Skelskør Folkebogsamling.

dog opnaaede man et Kommunitilskud paa 25 Kr., samt Statstilskud paa 30 Kr., dette var for Aaret 1903. Man foranstaltede en Koncert som gav 32 Kr. 20 Øre og en Byindsamling, som resulterede i 77 Kr. Det første Aar udviser et Udlaan af ca. 1000 Bind til 116 Læsere. I Aaret 1917—18 gik Antallet af Læsere ned til 109, samme Aar androg Udlaanet 1883 Bind. I dette Aar opnaaedes et Kommunitilskud paa 100 Kr., og Statstilskudet var paa 50 Kr. Disse Tilskud er gennem Tiderne vokset betydeligt, saaledes naaedes i 1927—28 et Statstilskud paa 1200 Kr. og et kommunalt Tilskud paa 1100 Kr.

I Aaret 1917 overtog Lærer E. CHRISTENSEN Bibliotekarposten. Der skete betydelige Forbedringer af Lokaleforholdene, og der indførtes 3 Dages ugentlig Aabning. I 1925 overtoges Skolens Børnebogsamling, og denne udgør nu en Del af Biblioteket. Aaret 1926—27 udviser 394 Læsere med et Udlaan paa 11.909 Bind. Bogsamlingen tæller nu ca. 3000 Bind.

Et mangler endnu, nemlig en Læsesal, dette har der været kæmpet meget for, men stadig uden Resultat. Det var at ønske for Skelskørs Borgere, at der snarest kunde opnaas en Løsning af dette Spørgsmaal. Byens Bibliotek kan da først siges at være fuldt ud tidssvarende.

EVALD CHRISTENSEN, Lærer,

f. 14 Marts 1890 i Fredericia, S. af Viktualiehandler J. T. Chr. og Hustru Marie f. Olsen, g. 1924 med Ellen Petersen, D. af Sadelmagermester P. i Skelskør. Bestyrelsesmedlem for Skelskør Venstre Vælgerforening siden 1920, Bibliotekar siden 1917.

SKELSKØR KIRKE

Kirkens Opførelse maa føres tilbage til omkring Aarene 1210—1228, i den katolske Tid, dens Navn var Skt. Nicolaj, opkaldt efter den katolske Skytshelgen „Skt. Nicolaus“. Kirkens Taarn og cirkelformede Kor er dog sikkert af nyere Dato.

Kirken, som den var i Aarene omkring 1750, beskrives ifølge gamle Overleveringer saaledes, Bygningen, der danner Skibet, er 61 Alen lang og ca. 18 Alen bred. Søndre og

Nordøstre Hjørner og Sidemur er opførte af Kampesten helt til Taget, den øvrige Del af Kirken og Taarnet er byggede af Munkesten. I Skibets Midte staar 4 svære Piller. Loftet inddeles saaledes i 8 spidsbuede Hvælvinger. Koret er opført som en Halvcirkel, med 3 høje smalle Vinduer. Øverst ved den nordre Side findes Sakristiet, der har 2 smaa Vinduer, dernæst følger Agersø og Omø Kapellerne saaledes opførte, at disse danner 2 selvstændige Bygninger med hver sit Tag. To meget svære grundmurede Støtter samt Vaabnhuset er til Støtte for den modsatte Mur. Skibets Mur har 4 Vinduer paa den ene Side og 5 paa den anden. Over Koret findes et lille Spir med 2 Klokker, der kan betjenes fra Prædikestolen. Den ene Klokke bærer Aarstallet 1620.

Taarnet, som har mistet sit Spir, er 41 Alen højt og indvendig 8×18 Alen i Firkant. Paa Taarnets Top er, efter Spirets Ødelæggelse, bygget takkeformede Gavle, og en høj Vejrhane med Kugle rager op. Der hænger 3 Klokker i Taarnet, den ældste viser Aarstallet 1516, de to andre er fra 1562. Paa en af Fundamentstenene, i Korets sydlige Side, findes indhugget et Vartegn, bestaaende af en Skæppe og en Alenstok.

Kirkens Indre bærer endnu Præg af den katolske Kirkes Velstand, saaledes viser Altertavlen, der er meget smuk og kunstfærdig, og udført i Billedskærerarbejde, og indrettet, som det var paa den katolske Tid, til at aabne og lukke, Midterpartiet Golgata med de Korsfæstede, Dørene Apostlene. Figurene er overtrukne med Gibs og derpaa dekorerede med smukke Farver og rigt guldbelagte. Dørenes Ydersider er malede og forestiller Jesus, Maria og nogle Helgener. Paa Altertavlens Fod fremtræder malede Billeder fra Getsemana Have. Paa Alteret staar der et Sølvkrusifiks og 2 Malmstager, dette er af middelalderlig Dato. Ved Korets Sider findes nogle gamle Munkestole, antagelig fra 1903. Døbefonden er af Kalksten. Prædikestolen, der er udført i 1630—31, er af Billedskærerarbejde og ligesom Altertavlen rigt belagt med Guld. Stolen er inddelt i 5 Felter, visende de 4 Evangelier, og det midterste forestillende Kristus. Mellem disse Felter findes en udskåret Tavle, forestillende Jesus Fødsel, Daab, Gangen til Golgata, Golgata og Opstandelsen. Trappens Støtte er inddelt i 3 Felter, visende Vaaben og Navn paa 2 Lensmænd fra Antvorskov, E. N. (Ernst Normand) og W. R. (Wentzel Rothkirch), og en Kvinde bærende et Anker, som Symbol for Sjælens Anker. Prædikestolens Himmel er ligeledes sirligt og udskåret, og i dens Midte ses Chr. IVs Navnetræk. Over Kordøren hænger et Krusifiks i Fuld Korpus, ogsaa smukt dekoreret, og skænket af en Fisker eller Skipper i Aaret 1701. Orglet stod før i Korets ene Side.

En stor Del kendte Skelskør-Borgeres Ligsten findes i Kirken. Enkelte af dem skal vi nævne, Borgmester Jacob Davidsen død 1578, Borgmester Jesper Thomasen og Hustru

død 1700. Korsørs Kommandant Just Ebel's Kaarde og Faner var ophængte i Kirken. Paa 3die Pille var ophængt en Ligtavle over Borgmester Peder Lauritzen død 1589, og i Gulvet ved denne Pille Ligstenen over Lauritz Aagesen død 1593. Foruden disse findes der Ligstene over en Del Præster og andre Skelskør-Personligheder.

Aaret 1928, som vor Tid kender Kirken, er den unægtelig meget forandret. Altertavlen er omdannet saaledes, at Dørene er faste, og omkring hele Tavlen er

Kirkens Indre i Aaret 1928.

sat en Ramme i gotisk Stil. Af Ligstenene findes nu kun 2 tilbage, og disse er opstillede i et af de førnævnte Kapeller. Stenene er fra 1748 og sat over Lorentz Pedersen og fra 1592 og sat over Præsten Hans Jacobsen.

Det ene Kapel anvendes til Konfirmandstue, og det andet til Ligkapel. I Ligkapellet findes opstillet en Figur af Jomfru Maria, og i Gavlen er det før omtalte Krusifiks ophængt, begge bevarede i de gamle Farver. Som Erstatning for det fra Koret borttagne Krusifiks, er der ophængt et Bronze Krusifiks, der er en Gave til Kirken fra Borgere i Skelskør. I den søndre Korvæg findes en Mindesten over Provst Friis Edvardsen død 1765. Orglet findes anbragt paa et Pulpitur, det er halvt staaende ind i Kirken og halvt ind i Kapellet, det som anvendes til Konfirmandstue. Dette Arrangement syner ikke særlig pompøst. Prædikestolen har mistet sin Farvepragt og fremtræder nu i mørk Eg. Det gamle Timeglas i Smedejernsramme findes paa Stolen. Et fuldt rigget Skib med Navn „Skt. Nicolai“ er ophængt i Kirken.

Det udvendige af Kirken er ogsaa noget forandret, det lille Spir er sløjfet og de kønne Munkestene oversmurt med en underlig Sværte der vansyner meget.

Sognepræst ved Kirken er Pastor E. KRAGH.

SKELSKØR BRANDVÆSEN

Byens Brandmandskab tæller 7 Mand foruden Brandinspektøren og dennes Assistent. Af Materiale findes bogstavelig talt intet, idet Kommunen har sluttet Kontrakt med Zonebrandvæsenet, der er en privat Institution, dette raader over 2 Ellehammer Sprøjter og 1 Motorsprøjte samt meget andet nutidssvarende Brandslukningsmateriel.

SKELSKØR TOLDKAMMER

Den nuværende Toldbygning er opført 1886—87 og er beliggende paa Havnepladsen, omtrent paa den forrige Toldbygnings Plads.

I fordums Dage var der meget livligt ved dette Toldsted, eftersom Skelskør Havn, paa hine Tider, blev flittig benyttet af Mængder af Sejlskibe. Nu er der ret stille i saa Henseende, idet Nabobyerne Slagelse, Næstved og ikke mindst Korsør med sin udmærkede Havn har taget den væsentlige Del af Trafiken.

Skelskør Toldsted omfatter Vester Flakkebjerg Herred, Holsteinborg Birk samt Agersø, Omø og Glænø. Under Toldstedet er indlagt Indregistrering af Motorkøretøjer og en stor Del Amtsstuesager og lignende.

Toldstedet ledes af Toldforvalter AXEL GERHARDT, der er ansat en Assistent, 1 Elev og 4 Toldopsynsmænd.

AXEL LUDVIG MARTIN CHRISTIAN GERHARDT, Toldforvalter,

f. 18 Decbr. 1870 i Faaborg, S. af Strandkontrolør L. C. G. og Hustru Marie Birgithe Elisabeth f. Hammer, g. 1895 med Valborg Dorthea Nielsine Andersen. Ansat ved Toldetaten 1889 i Faaborg, Toldmedhjælper 1894, Toldassistent 1899 i Vamdrup, do. 1900 i Stege, do. 1902 i Helsingør, do. 1911 i København, Kontrollør ved Postgods-toldforvaltningen i København 1919, Toldforvalter paa Skagen 1 Febr. 1923, do. i Skelskør fra 1 Septbr. 1926, Løjtnant.

SKELSKØR APOTEK

Gaardinteriør „Det gamle Apotek“ 1805.

Skelskør Apotek er oprettet af Apoteker Gerhard Vilhelm Mau, der tillige var Postmester i Skelskør. Den 30 Oktober 1805 fik Mau Apotekerbevilling.

Apoteket indrettedes i Ejendommen Ahlgade, paa samme Sted hvor det nu ligger. I Aarene 1837—47 foretoges nogle forskellige Forandringer. Ved Mau's Død i 1857 overtog Henrik Peter Gysberg Heilmann Apoteket, for en Købesum af 30.000 Rdl. Overtagelsen fandt Sted i April 1858.

Aaret 1878—79 opførtes den nuværende Bygning, men uden 1ste Sals Etagen, idet denne først paa-byggedes i 1899.

Aaret 1894 overdroges Apoteket til Indehaverens 2 Sønner, H. E. J. M. Heilmann og C. A. Heilmann, for en Sum af 140.000 Kr. Nævnte Herrer solgte i 1907 Apoteket til J. Chr. Monberg for 200.000 Kr., og den 1 Oktober 1911 købtes dette af den nuværende Ejer, Apoteker Th. A. P. JØRCK, for 236.000 Kr.

Saaledes som Apoteket nu fremtræder, kan det regnes blandt Danmarks bedst indrettede Apoteker. Hvad Udstyrelsen angaar, bemærker man særlig det smukke Officin med Skranker og Glasmontre. Der findes yderligere velindrettede Materialkamre og Kældere. Ligeledes er der installeret automatisk elektrisk Frysemaskine, Tabletmaskine, Pillesprøjtemaskine, ny stor Presse, samt nyt Damplaboratorium og omfattende kemisk Laboratorium med mange moderne Instrumenter.

Apoteket fremstiller selv saa godt som alle Præparater. Der er fra 1911 til 18 Decbr. 1928 udført 2590 Analyser, hvilket omfattende Arbejde udføres af Apotekeren personlig.

Apotekets Ejendoms- og Grundareal er 2660 □ Mtr.

I Følge Bevilling af 16 Juni 1892, har Apoteket Leverance til den distribuerende Læge i Rude.

Apotekets Ejendom paa Ahlgade 21.

SKELSKØR JERNBANESTATION

Denne er opført 1891—92 og taget i Brug sidstnævnte Aar. Stationen har en ret anseelig 2-Etages Hovedbygning, og denne rummer 2 Ventesale, Rejsegodsekspeditionen, Ekspeditionskontor, Stationsforstanderens Kontor, Vestibule, Opholdsrum for Togpersonalet samt et Toldlokale, der p. t. ikke benyttes.

Paa Banegaardens Terræn findes yderligere en særlig Bygning for Ilgodsekspeditionen og en for almindelig Godsekspedition. Det faste Personale omfatter 2 Assistenten, 1 Overportør og 4 Portører. Stationens Forstander er CHRISTIAN SVANE.

Bygningstilsynet og Tilsynet med Banelegemet hører under Slagelse.

CHRISTIAN MARIUS SVANE, Stationsforstander

f. 21 Febr. 1870 i Aarhus, S. af Skibsfører R. C. S. og Hustru N. f. Marchmann, g. 1899 med M. C. Sørensen. Ansat ved D. S. B. 1 Oktbr. 1886, Overassistent og Kontrolør i Skive fra 1915—20, Stationsforstander i Jebjerg fra 1920—27, do. i Skelskør siden 1927.

SKELSKØR POSTKONTOR

Dette fandtes indtil 1892 i Strandgade i en Ejendom, hvor der var lejet nogle Lokaler til dette Brug. Ved Banens Anlæggelse i 1892 flyttedes Postkontoret til Banegaardster-rænet. Posthusets Bygning opførtes 1891—92 og toges i Brug den 15 Maj 1892. Denne rummer Postekspeditionskontoret, Postmesterens Kontor, Budstue, Pakrum og Telegrafan. 1ste Sal benyttes som Bolig for Postmesteren. Posthusets Chef er Postmester JENS RASMUSSEN CHRISTENSEN.

JENS RASMUSSEN CHRISTENSEN, Postmester

f. 14 Juni 1869 i Olde paa Ærø, S. af Møller J. R. Chr. og Hustru Nikoline Jørgine f. Hansen, g. 1897 med Caroline Anna Luise Christensen. Ansat ved Postvæsenet 1887, Postexpedient i Haslev 1897, i Middelfart 1901, Postkontrolør 1914, Postmester i Kolding 1919, Postmester og Telegrafbestyrer i Skelskør siden 1927.

K. T. A. S. I SKELSKØR

I sin første Begyndelse havde Selskabet Central i en lejet Stue i Strandgade, men efterhaanden, som Telefonen vandt mere Indpas, flyttedes Centralen til Ahlgade, i den gamle Skolebygning. Her lejedes Lokaler i venstre Stueetage. Dog i vor Tid spænder Centralen over hele Bygningen. Denne er saaledes indrettet, højre Stueetage rummer Centralhal, Telefonistindernes Spisestue, Garderobe m. m., den venstre Etage rummer Distriktsmontørens Kontor og nogle Lagerrum. Paa 1ste Sal er Beboelse for Forstanderinden.

Det fast ansatte Personale bestaar af 1 Kontroltelefonistinde, 3 Telefonistinder, 2 Nat-telefonistinder samt 2 Vikarer. Distriktsmontør er EMIL CAPPELEN og Forstanderinde er ELLEN SØRENSEN.

ELLEN MARIE SØRENSEN, Forstanderinde

f. 6 Marts 1896 i Vordingborg, D. af Skomagemester H. P. Sørensen og Hustru Matine f. Jensen. Ansat ved K. T. A. S. 1912, Telefonistinde i Vordingborg, Forstanderinde i Skelskør siden 1 Oktbr. 1928.

FRITZ EMIL CAPPELEN, Distriktsmontør

f. 8 Februar 1884 i Kalundborg, S. af Skibsfører Chr. P. G. C. og Hustru Otinka K. Othelia, g. 1918 med Matilde Hansen. Ansat ved K. T. A. S. 1909, fast Ansættelse 1911, Montør indtil 1928, Distriktsmontør siden 1 Novbr. 1928.

SKELSKØR HAANDVÆRKER- OG INDUSTRIFORENING

Efter at der havde været afholdt nogle Møder stiftedes paa en Generalforsamling, som afholdtes den 24 Juni 1862, Haandværker- og Industriforeningen. Medlemstallet var ved Starten 74. Aaret 1869 valgtes afdøde Kancelliraad Mau til Formand, og han beklædte denne Post indtil 1888. Derefter fulgte Muremester W. Schmidt der var Formand til 1908.

I Aaret 1863 indlemmedes i H. & I. Foreningen, den i Aaret 1856 stiftede „Svende Sygeförening“. Der dannedes derved 2 Afdelinger indenfor H. & I. Foreningen, nemlig Afdl. 1, selve Foreningen med 80 Medlemmer og Afdl. 2, Foreningens Sygekasse med 163 Medlemmer.

I Aaret 1867 blev der oprettet en Aftenskole for Haandværkere. Lokaler til denne laante man i Skolebygningen i Ahlgade, og Snedkermester S. Hovland var Tegnelerer ved denne Skole indtil 1897.

Omkring Aaret 1887 havde man samlet et Byggefond paa 8000 Kr., fra Staten fik man bevilliget et Tilskud paa 6000 Kr. til Hjælp til en Skolebygning, og Skelskør Kommune skænkede en Grund ved Maglebyvej.

Overslaget over Bygningsudgifterne ved en saadan Skole androg 18.000 Kr., og man paabegyndte Opførelsen af Bygningen. Denne skulde foruden Skolen huse Foreningens Lokaler. Den 1 Juli 1887 nedlagdes Grundstenen. Bygningens Fundament bestaar af Kampsten, der er en Gave fra Kammerherre Castenskjold. De i Foreningen staaende Haandværksmestre udførte de forskellige Bygningsarbejder, og efterhaanden som Bygningen blev færdig, toges den i Brug.

Foruden Lokaler for Teknisk Skole og for Foreningen, var der Plads for en privat Skole. I Aaret 1890 opførtes der en Gymnastiksal til Skolens Brug. Aaret 1910 inddroges Realskolen og en fuldstændig Omlægning af Lokalerne skete. Gymnastikhuset omdannedes til en Mødesal, hvor Afholdslojerne holder til, de tidligere Foreningslokaler omdannedes til 2 Lejligheder, der udlejes, de resterende Lokaler i Bygningen benyttes for 1ste Sals

Vedkommende til Skole og Stuelokaler til Foreningen. I Kælderetagen bor Skolens Forstander og Foreningens Vært. Foreningens Medlemstal er nu 120, og ved Skolen virker 4 Lærere.

Ved samme Komplex er opført en Stiftelse „Borger- & Haandværkerstiftelsen“, denne menes at være opført omkring Aaret 1870, men nærmere Oplysninger om denne har vi ikke kunnet fremskaffe. Bygningen rummer 8 Friboliger, og 2 der udlejes.

Bestyrelsen for Haandværker- og Industriforeningen bestaar af: Fabrikant M. JOHANSEN, Formand, Snedkermester C. HOVLAND, Kasserer, Skomagermester CHR. LARSEN, Næstformand, Snedkermester G. DØRGE, Tømrermester J. DAHLGREN, Murermester O. SCHOLLERT og Guldsmed O. RIIS.

M. JOHANSEN, Fabrikant

f. 30 Jan. 1870 paa Agersø, S. af Chr. J. og Hustru Marie f. Nielsen, g. 1895 med Dorthe Jensen. Indehaver af Skelskør Jernstøberi og Maskinfabrik, Formand for Haandværker- og Industriforeningen, Bestyrelsesmedlem for Elektricitetsværket A/S., Grundejerforeningen, Borger- og Haandværker- Stiftelsen og Byggeforeningen, Byrådsmedlem fra 1912—20.

CARL GUSTAV HOVLAND, Snedkermester

f. 24 April 1861 i Skelskør, S. af Snedkermester H., g. 1917 med Anna Nielsen. Brandinspektør siden 1899, Bestyrelsesmedlem for Borger- og Haandværkernes Sangkor siden 1888, do. for Haandværker- og Industriforeningen siden 1897, Kasserer for samme siden 1909, Provstisynsmand, Forstander for Teknisk Skole siden 1909.

SELSKABET DE DANSKE FORSVARSBRØDRE FOR SKELSKØR OG OMEGN

Dette Selskabs Stiftelse har sin egen ret interessante Historie. I Aaret 1878 i Maj Maaned, laa nogle Soldaterkammerater og holdt Middagshvil, hvilket fandt Sted paa Guldagergaards Mark, i Samtalens Løb kom man ind paa Drøftelsen af Mulighederne for Oprettelsen af en Forening, et Selskab som skulde samle alle danske Mænd fra Skelskør og Omegn, som havde tjent i den danske Hær eller Flaade, enten i Krigs- eller Fredstid. Tanken vakte stor Interesse, og en Bekendtgørelse om Afholdelse af et Møde desangaaende blev udsendt til Mænd fra Skelskør og Omegn.

Mødet afholdtes den 19 Maj 1878, der var mødt en stor Del gamle Soldater, og der indtegnede sig straks 70 Medlemmer. Lovene og Kontingentet blev fastsatte. Det maanedlige Kontingent er 60 Øre pr. Mand. Ved Dødsfald blandt Selskabets Medlemmer, betaler hvert Medlem 25 Øre ekstra, er det et Medlems Hustru da 10 Øre. Der ydes i Begravelseshjælp 100 Kr., Julehjælp gives til trængende Medlemmer, og der findes en Slags Laanehjælp.

I Aaret 1927 er der i Sygehjælp udbetalt 1328 Kr. 50 Øre, i Begravelseshjælp 625 Kr., i Julehjælp 160 Kr., heraf er de 100 Kr. taget af Selskabets Legat, der er stiftet af A. F. C. Petersen, stort 2500 Kr. Selskabets Formue er, foruden nævnte Legat, paa 8518 Kr. 20 Øre. Selskabet ejer 2 Faner, den ene er af ganske ny Dato. Det fører en stille Tilværelse, passer sine Medlemmers Interesser, og afholder aarlig nogle Sammenkomster og en Juletræsfest. Alle politiske Spørgsmaal er banlyste.

Selskabets Bestyrelse bestaar af: Bagermester TH. POULSEN, R. af D., Formand, Gæstgiver CHR. RASMUSSEN, Kasserer, Snedkermester G. DØRGE, Karetmager O. JAGD og Graver N. JENSEN.

TH. POULSEN, Bagemester, R. af D.

f. 4 Decbr. 1862 i Nyborg, S. af Hans P., g. 1886 med Jensine Mortensen. Etabl. sig 1886 paa Ahlgade No. 45. Formand for Beværterforeningen i 23 Aar, do. for Sorø Amts Skytte- og Gymnastikforening i flere Aar, Stifter og Leder af de Gamles Skovture og af Børnefugleskydningen i mange Aar, Formand og Medlem af Ligningskommissionen i en Periode, Bestyrelsesmedlem for Sorø Amts Bager- og Konditorforening siden 1903, Formand for Selskabet D. F. B. siden 1902.

CHRISTIAN RASMUSSEN, Gæstgiver

f. 19 Jan. 1860 i Flakkebjerg, S. af R. H. Schou og Rasmine Karoline Rasmussen, g. 1891 med Jacobine Hansen. Gæstgiver i Skelskør siden 1894, Formand for Skelskør Hjelpeforening siden 1908, Bestyrelsesmedlem for Konservativ Forening i ca. 15 Aar, do. i Beværterforeningen siden 1901, Bestyrelsesmedlem for D. F. B. siden 1920, Kasserer for samme siden 1923.

OTTO JAGD, Kæretmager

f. 25 Jan. 1882 i Skelskør, S. af Kæretmager J. M. J. og Hustru Ellen Katrine f. Jensen, g. 1928 med Anna Christensen. Medindehaver af Virksomheden S. M. Jagd og Søn, der er grundlagt 1875. Bestyrelsesmedlem for Borger- og Haandværker Sangforeningen siden 1923, do. for D. F. B. siden 1926.

NIELS PETER JENSEN, Graver

f. 22 Decbr. 1883 i Skelskør, S. af Arbejdsmand Hans P. J. og Hustru Ane Kristine f. Petersen, g. 1905 med Elenora Ch. J. Petersen. Graver siden 1 April 1925, Bestyrelsesmedlem for Børnefugleskydningsselskabet, Kasserer for Borger- og Haandværker Sangforeningen siden 1927, Bestyrelsesmedlem for D. F. B. siden 1927.

SKELSKØR RADIO KLUB

Denne stiftedes i 1927 paa Initiativ af Installatør Johan Larsen. Klubben tæller ca. 100 Medlemmer, og dens Formaal er at arbejde for saa gode Forhold for Lyttere som muligt og at lade afholde oplysende Foredrag indenfor Radiofonien.

Bestyrelsen bestaar af: Installatør JOHAN LARSEN, Formand, Hotelejer AUG. LARSEN og Bagemester M. BRUNN.

SKELSKØR OG OMEGNS SVINESLAGTERI ANDELSSELSKAB

Eksport Emballerings-Hallen.

De Heilmanske Slagterier, som omkring Aaret 1900 laa i forskellige Provinser, fandtes ogsaa i Skelskør under Navnet „De Danske Slagterier A/S.

Tanken om et Andelssvine-slagteri i Skelskør har sin Oprindelse fra Aaret 1912, idet en Del Landmænd, i dette Aar, samledes i Skelskør By, for Drøftelse af Mulighederne for et Andels-Slagteris Oprettelse. Paa den stiftende Generalforsamling, 15 Januar 1912, dannedes Selskabet, og der tegnedes straks en Leverage paa 10.000 Svin, af 600

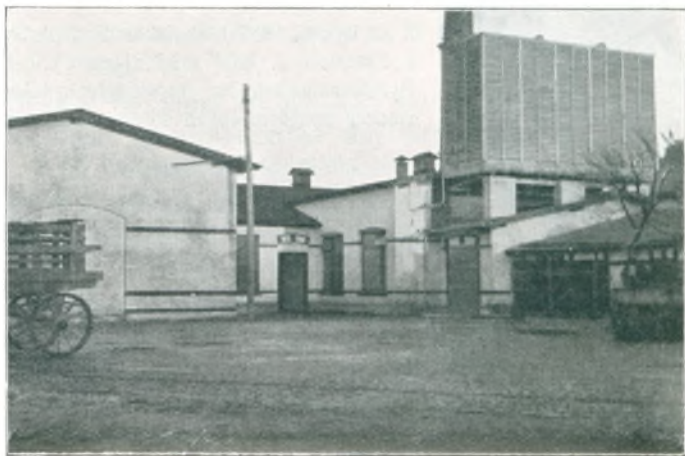
Andelshavere. En Forhandling med førstnævnte Slagteri resulterede i Overtagelsen af dette med de værende Bygninger m. m. Overtagelseessummen var 120.000 Kr., og Overtagelsen fandt Sted den 1 April 1912.

En stor Del forskellige Forbedringer er i Tidens Løb foretagne, saaledes at Slagteriet nu, trods de gamle Bygninger, fremtræder som et fuldt ud moderne Slagteri.

Af Grundarealet paa 2 Tdr. Land, er ca. 6000 Alen bebygget og Jernbanespor med direkte Kørsel til Stationen forefindes.

De mange forskellige Bygninger omfatter: Kontorerne, et anseligt Pøsemagerlokale og et mindre Pakrum, disse findes alle i Hovedbygningen. Af andre Bygninger findes Kedelhuset der er opført 1927. I Maskinhallen, der er 7×8 Mtr., findes en 55 HK. Dampmaskine og en Dynamo til Fremstilling af elektrisk Lys og Kraft. Der findes ydermere en Ammoniakkøler med Kapacitet paa 60.000 Koloria, Saltrum i Størrelse 12×18 Mtr. indeholdende 4 Saltkummer, Kølehal paa 11×17 Mtr., samt Balletrum paa 12×20 Mtr., hvori Pakningen til Eksporten foregaar. Ved Komplekset er opført en Villa, der tjener som Bolig for Direktøren.

Aaret 1912 slagtedes der 10.000 Svin, medens man i 1928 naaede 43.000 Svin, hovedsagelig til Eksport. Andelshavernes Tal er nu naaet 1600. Slagteriets Produkter er meget anerkendte i Udlandet. Virksomheden beskæftiger daglig 33 Personer og ledes af Direktør CARL CHRISTENSEN.

Skelskør Andels Svineslagteri.

SØNDERJYDSK FORENING FOR SKELSKØR OG OMEGN

I Aaret 1898 den 20 Maj, samledes ca. 30 Skelskør Borgere paa Hotel Postgaarden for at søge at faa oprettet en Sønderjydske Forening i Byen. Daværende Kancelliraad Viuff var til Stede, og han holdt et Foredrag om nogle af de sønderjydske Foreninger, som fandtes i andre Byer.

Mødet resulterede i den nuværende Forenings Stiftelse. Viuff valgtes til Formand, og efterfulgtes fra 1902—21 af Pastor Glahn fra Tjæreby. Hans store Arbejde og varme Hjerte for den Sønderjydske Sag vil være i alles Minde. 1922 valgtes Dyrnlæge Dalsgaard til Formand og har været det siden. Søndre Bjerre og Ørslev dannede i 1924 deres egen Afdeling. Foreningens Medlemstal er nu ca. 330.

Bestyrelsen bestaar af: Dyrnlæge DALSGAARD, Formand, Lærer HANSEN, Smidstrup, Sekretær, Bagermester TH. POULSEN, R. af D. og Frk. SØNDERGAARD.

SØREN CHRISTENSEN DALSGAARD, Dyrnlæge

f. 26 April 1865, S. af Gaardejer N. Chr. D. og Hustru Birgithe Marie f. Jensdatter, g. 1901 med Ellen Marie Larsen. Haandværker, Militærtjeneste, Kursus i Aarhus, Præliminæreksamen 1893, paa Landbohøjskolen samme Aar, Dyrnlægeeksamen 1897, prakt. Dyrnlæge i Skelskør siden 1897, Formand for Sønderjydske Forening siden 1922.

SORØ AMTS SKYTTE- OG GYMNASTIKFORENING 2 KREDS

Aaret 1866 stiftedes denne Forening, men af hvem og hvorledes vides ikke, ej heller Medlemstallet kendtes.

Ved 50-Aars Jubilæet 1916 indviede man Skydehuset, der er beliggende ved Skelskør Lystskov. Dette opførtes af Medlemmerne saaledes, at kun Materialet blev købt. Byggesummen androg ca. 2000 Kr., og Pengene fremskaffedes saaledes, at en Bazar gav Halvdelen, og Bestyrelsen kautionere for et Laan paa Restbeløbet.

Paa Skydebanen findes 3-dobbelt Par à 5 Skydeskiver, betonstøbt Fundament med Skydevold. Leje af Banen betales med 50 Kr. om Aaret.

I en Periode dyrkedes der om Vinteren Gymnastik, men denne er for Tiden indstillet. Medlemstallet er nu ca. 38.

Ved Jubilæet i 1916, fik Foreningen en Mængde Hilsener og Telegrammer bl. a. fra Hs. Maj. Kongen.

Foreningens Formand er Snedkermester GEORG DØRGE.

JOHAN MARTIN GEORG DØRGE, Snedkermester

f. 19 Aug. 1866 i Slagelse, S. af Bundtmager F. J. D. og Hustru Kristiane f. Møller, g. 1897 med Luise Mortensen fra Tystofte. Bestyrelsesmedlem for Sorø Amts Skytte- og Gymnastikforening siden 1895, Formand for samme siden 1915, Bestyrelsesmedlem for D. F. B. siden 1894, Næstformand siden 1922, Bestyrelsesmedlem for Skelskør kommunale konservative Vælgerforening, Formand for den stedlige konservative Forening, Bestyrelsesmedlem for Haandværker- og Industriforeningen, do. for Skelskør-kredsens Bygmestre- og Haandværkerforening, Chef for det faste Brandkorps, Sølvmedaille 1893 paa Møbeludstillingen.

GRUNDEJERFORENINGEN FOR SKELSKØR KOMMUNE

Den 27 November 1907, samledes der en Del Grundejere fra Skelskør By for at drøfte Muligheden for Oprettelsen af en Grundejerforening der i Byen. Der indtegnede sig 23 Medlemmer, og et Udvalg blev nedsat til nærmere Udarbejdelse af Love og Planer. Den 9 December samledes man igen, og Foreningen blev stiftet. Den første Formand var Jul. Hansen, han afgik 1924 og afløstes af H. P. Larsen. Siden 1926 har Murermester Rath været Formand. Medlemstallet er ca. 220.

Bestyrelsen bestaar af: Murermester RATH, Formand, Fabrikant JOHANSEN, Købmand H. LASSEN, Postbud H. NIELSEN, Cyklehandler TH. RASMUSSEN og som Regnskabsfører fungerer Skolebestyrer BIRKVIK.

FOREDRAGSFORENINGEN FOR SKELSKØR OG OMEGN

Denne Forening stiftedes den 7 Oktober 1908 med et Medlemstal af 80 og havde som første Formand Lærer ISLEV.

Foreningen søger ved Afholdelse af Oplæsninger og Foredrag at virke som oplysende Institution for sine Medlemmer, Skelskør Kommune og Bank har gentagende Gange ydet Foreningen Tilskud. Medlemstallet i 1928 er ca. 125, og Foreningens Mødested er Hotel Postgaarden.

Bestyrelsen bestaar af: Dyrslæge WILL. V. PETERSEN, Formand, Redaktør KNUDSEN, Boghandler MEYLING, Redaktør NIELSEN og F. POULSEN.

SKELSKØR BESTANDIGE BORGERLIGE FUGLESKYDNINGSSKAB

Selskabet har sin Oprindelse fra 1842 og har saaledes bestaaet i 86 Aar. Det stiftedes den 30 August, og dets første Formand var Smedemester Philipsen.

Hver Sommer afholdes den aarlige Fugleskydning. Den første afholdtes i Stiftelsesaaet og talte 49 Deltagere. Denne Dags Regnskab udviser en Indtægt af 57 Rdl. 6 Skl. og en Udgift paa 42 Rdl. 5 Mk. 2 Skl., og gav altsaa et lille Overskud.

Gennem de 86 Aar har der jo været næsten lige saa mange Fuglekonger, som der har været Aar, men Pladsen her tillader ikke at nævne disses Navne. Selskabets Medlemstal er nu ca. 150.

Æresmedlemmer i Selskabet er Skorstensfejermester LARSEN og NIELS JØRGENSEN.

Selskabets Bestyrelse bestaar af: Installatør LARSEN, Formand, Gartner BÜLOW-OLSEN, Disponent LUND, Mejeribestyrer KNUDSEN og Tømrermester R. HANSEN.

JOHAN LARSEN, Installatør

f. 15 Maj 1890, S. af Krigsassessor, R. af D., DM., Chr. Th. L. og Hustru Rasmussine Marie f. Sørensen, g. 1915 med Ellen Bertha Madsen. Installatørexamen 1918, etabl. i Skelskør 1919, Kredsformand for Installatørernes Landsorganisation siden 1924, Sekretær for Landsforeningen Danske Radioklubber, Formand for Skelskør bestandige borgerlige Fugleskydningsselskab siden 1921, Stifter og Formand for Skelskør Radioklub.

ARNE BÜLOV-OLSEN, Handelsgartner

f. 16 Novbr. 1885 i Skelskør, S. af H. O. og Hustru Anna f. Bülow, g. 1913 med Anna Larsen fra Dalmose. Blomsterhandel 1909, oprettede Gartneri i Smidstrup 1915, Repræsentant for Slagelsekredsen i Alm. Dansk Gartnerforening, Bestyrelsesmedlem for Skelskør beständige borgerlige Fugleskydningsselskab siden 1918.

SKELSKØR AFDELING FOR N. I. O. G. T.

Afholdslogen I. O. G. T. er oprettet 1888, men indlemmedes i 1892 i N. I. O. G. T. Medlemstallet var efter Sammenslutningen ca. 60. 1897 opførte Logen en Bygning til eget Brug, beliggende paa Sorøvej. Ved Bygningens Opførelse blev anvendt en Del af Murermateriale fra det, i samme Periode, nedrevne gamle Raadhus. Den væsentlige økonomiske Støtte til Bygningens Opførelse blev ydet af Kammerherre Castenskjold. Aaret 1909 solgtes denne Bygning og overgik til privat Eje. Logen har siden dengang haft Lokaler i Haandværker- og Industriforeningens Gymnastiksal.

Den samlede Afholdsbevægelses Organisation for Skelskør og Omegn dannes af følgende Kredse: „Danelund“ med 76 Medlemmer, „Lykkenshjem“ med 46 Medlemmer, „Danmarks Afholdsforening“ med 64 og „Blaa Kors“ med 52 Medlemmer. Desforuden findes der 2 Børneloger, nemlig „Betty Enemarks Minde“ og „Lykkenshjem“. Kommunen yder Afholdsbevægelsen et aarligt Tilskud af 300 Kr. Logen afholder 2 ugentlige Møder, der foruden at berøre Afholdssagen er af oplysende og lærerig Karakter.

LAURITZ CHRISTIAN VILHELM JEPPESEN, Slagtermester

f. 12 Juni 1887 i Skelskør, S. af Gæstgiver Jens J. og Hustru Marie f. Hansen, g. 1909 med Oline Jensen. Etabl. sig 1909, udvidede Forretningen med moderne Lokaler 1928, Stortempler Deporteret siden 1918, Bestyrelsesmedlem for Kredslojerne for Sorø Amts Hovedbestyrelse fra 1918—26, Storlogegraden 1916, Æreslogegraden 1919, Medlem af Ligningskommissionen fra 1921—24, Formand for Voldgiftsdomstolen angaaende Handel med Husdyr fra 1920—28, Kasserer for Den radikale Venstre Vælgerforening, Medstifter af Skelskør Slagtermesterforening.

NIELS CHRISTIAN LARSEN, Skomagermester

f. 4 Decbr. 1860 i Stignæs, S. af Gaardmand Lars Thomsen og Hustru Karen f. Petersen, g. 1884 med Kristine Sørensen. Etabl. sig 1905 i Pistolstræde, flyttede 1905 til Ahlgade, solgte Forretningen 1928, Bestyrelsesmedlem for Haandværker- og Industriforeningen siden 1908, do. for De Danske Forsvarsbrødre fra 1909—12, Formand for Skomagermesterforeningen for Skelskør og Omegn siden 1923, udført et stort Arbejde indenfor Afholdslogen „Danelund“.

BYGNINGSHAANDVÆRKERFORENINGENS SKELSKØR KREDS

Foreningen er stiftet den 4 April 1911 og bestod dengang af 18 Medlemmer, der alle var Haandværksmestre indenfor Bygningsfaget, saasom Murere, Tømrere, Malere, Smede, Blikkenslagere o. lign., men ved en ret bevæget Generalforsamling, som afholdtes den 15 Juni 1923, ophævedes Foreningen med 24 Stemmer mod 14.

Den 21 Juni 1923 stiftedes en ny Forening, men kun for Bygningsmestre indenfor Murere, Tømrere og Snedkere. Lovene omordnedes og til Formand valgtes Tømrermester P. HANSEN.

Foreningens Formaal er at samle de nævnte Haandværksmestre, at opretholde Fagets Selvstændighed, fremme Medlemmernes Tarv ved Benyttelse af de Midler og Rettigheder, som Loven tillader, modarbejde usund Konkurrence og fremme Samarbejdet med ligestillede Organisationer.

Foreningens Bestyrelse bestaar af: Tømrermester IVAR DAHLGREN, Formand, Tømrermester R. HANSEN, Snedkermester DØRGE, Bygmester TEISEN og Tømrermester P. HANSEN.

IVAR DAHLGREN, Tømrermester

f. 26 Novbr. 1888 i Stockholm, g. 1919 med Kristine Jensen. Etabl. som Tømrermester 1923, Bestyrelsesmedlem for Haandværker- og Industriforeningen, do. for Bygningshaandværkerforeningens Skelskør Kreds fra 1923—26, Formand for samme siden 1926.

SKELSKØR FORSKØNNELSESELSKAB

Selskabet er stiftet den 2 Maj 1897, og dets første Formand var Konsul Meding. Dets Medlemstal er ca. 80, og dets Opgave er at søge Byen forskønnet, og at faa gamle historiske Ejendomme og Steder fredet. Midlerne til denne Virksomhed faas dels gennem Medlemskontingent og dels ved kommunale Tilskud.

Selskabets Bestyrelse bestaar af: Redaktør P. NIELSEN, Formand, Bygmester TEISEN, Muremester RATH, Apoteker JØRCK og Sagførerfuldmægtig K. O. HANSEN.

PEDER NIELSEN, Redaktør

f. 3 Maj 1864, S. af Gaardejer Hans N. og Hustru Birthe Sofie f. Petersen, g. 1893 med Ane Katrine Rasmussen, Siden 1895 Redaktør af „Sydvestsjælland“, Kasserer for Venstres Valgkreds for Skelskør og Omegn fra 1895—1923, Bestyrelsesmedlem for Venstres Vælgerforening for Skelskørkredsen siden 1895, do. for Foredragsforeningen, Byraadsmedlem fra 1913—17, Formand for Skelskør Forskønnelsesselskab siden 1926.

SKELSKØR HJÆLPEFORENING STIFTET 3 FEBRUAR 1883

Hjælpeforeningen er stiftet 3 Februar 1883, dens første Formand var Frederik Nielsen, han afløstes af Jens Olsen. Rasmus Nielsen var Formand indtil 1908, da Gæstgiver Chr. Rasmussen overtog Hvervet, og han har bestridt Posten siden da. Medlemstallet i 1908 var ca. 170.

Foreningens Formaal er at yde sine Medlemmer en ugentlig Pengeunderstøttelse i Sygdomstilfælde samt ved Dødsfald at yde Hjælp til en Krans. Ved Medlemmers Begravelse stiller Foreningen med Fane. Kun Arbejdere og Fiskere optages som Medlemmer. Den 4 Oktober 1895, modtog Foreningen Legatet „Brænderiejer Jørgen og Lousine Harboes“, stort 3000 Kr. Foreningens nuværende Kapital andrager ca. 12.000 Kr. incl. Legatet.

Hjælpeforeningens Formand er Gæstgiver CHR. RASMUSSEN og Kasserer er ANDERS JENSEN.

SKELSKØR OG OMEGNS BRUGSFORENING

Paa Initiativ af Arbejdernes Fællesorganisation stiftedes Foreningen i 1919 med ca. 120 Medlemmer.

Købmand Wiedemanns Ejendom, Vestergade 4, og den derværende Forretning købtes for ca. 44.000 Kr. Ejendommen bestaar af 2 Bygninger, begge 2-Etages. I Forhuset findes Forretningslokalet og Uddelerens Lejlighed, medens Baghuset rummer Vognport, Hestestald, Pakrum og Lager. Foreningen har nu ca. 200 Medlemmer, og i Forretningen omsættes for ca. 100.000 Kr. aarligt. Den daglige Ledelse forestaas af en Uddeler.

Brugsforeningens Bestyrelse bestaar af: Havneformand P. V. KRISTENSEN, Formand, Arbejdsændene ANDERS JENSEN, MARIUS NIELSEN, JENS PETERSEN og MORTEN HANSEN, Portør DANHOLM og Cigarmager CHR. OLSEN. Revisorer er Landpost E. FRANSEN og Mejerist LANGKJÆR.

PETER VILHELM KRISTENSEN, Havneformand

f. 13 Maj 1880 i Skelskør, S. af Arbejdsmand Henrik K. og Hustru Karoline f. Petersen, g. 1906 med Thora A. Poulsen. Formand for Fællesorganisationen fra 1917—22, Medlem af Kontrolkomitéen ved Socialdemokraten, Kredsrepræsentant for Socialdemokratisk Forening, Bestyrelsesmedlem for Skelskør Herberg og for Arbejdernes Sangforening, Formand for Skelskør og Omegns Brugsforening siden 1919.

SKELSKØR BOLDKLUB AF 1924

Naar den første Boldklub for Skelskør er oprettet kendes ikke, men der fandtes en saadan, og den havde sin Bane paa Carl Medingsvej. Aaret 1906 blev Banen nedlagt, idet Grunden bebyggedes, og den brede moderne Carl Medingsvej skjuler nu tildels Resterne af den gamle Boldbane. Det synes senere at være gaaet saaledes med Boldklubben, at den fuldstændig sygnede hen og helt forsvandt.

Aaret 1924 blev der atter Røre i Boldspilsagen, idet dennes ivrigste Forkæmper, den nuværende Formand, Bagermester Hansen, i Forbindelse med Skomagermester Larsen jun., fik startet Boldklubben af 1924, dette skete den 11 November.

Boldklubben raader over en særdeles smuk Plads, omgivet af Heilmann Skoven mod Nord og af Hvilehjemmet mod Øst. Det var et stort og ret bekosteligt Arbejde at faa Idrætspladsen i Stand. Man lejede Grunden af Kommunen og fik tillige et rentefrit Laan paa 2.000 Kr., som dog allerede nu er godt afbetalt. Idrætsbanen rummer foruden Boldbanen, en 4 Mtr. bred Løbebane og rigelig Plads til Fri Idræts Øvelser.

Medlemstallet i 1924 var kun 17, men nu tæller Foreningen 40 aktive og 300 passive Medlemmer. Omkring Aarene 1925—26 opførtes Boldklubbens Hus, dette er et smukt og rummeligt Sportshus, og har 2 anselige Værelser med Hal imellem. Paa Pladsen er yderligere opført Kiosker o. lign. Hele Anlægget er omgærdet af et Plankeværk. Det var ikke Smaasummer dette kostede, men af Kommunen fik man et Tilskud paa 1200 Kr. og et nyt Laan paa 800 Kr., og forinden Paabegyndelsen af Anlægget, afholdt man en Basar, og denne gav ved Borgernes Velvillie et Overskud paa 1800 Kr.

Der blev i de Dage arbejdet med en enestaaende Iver af Formanden, og Skelskør Borgere viste atter deres Interesse for Sagen ved at skænke en Silkefane til Klubben.

Klubben er i 1928 Ejer af en Formue paa ca. 2700 Kr., og Skelskør By har atter faaet en Sportsklub, hvor der arbejdes med Iver og Interesse for Idrætten.

Klubbens Bestyrelse bestaar af: Bagermester H. HANSEN, Formand, Redaktør KARLSKOV POULSEN; Kasserer, Lærer BIRKVIK, Overportør ANDERSEN, ANTON DØRGE, K. FRANDSEN, NIELS JØRGENSEN og TRÆRUP.

HANS NIELS VALDEMAR HANSEN, Bagermester

f. 8 Aug. 1895 i Skelskør, S. af Musikdirektør H. og Hustru Marie, g. 1920 med Frida Svare Nielsen. Etabl. Bageri og Konditori paa Ahlgade No. 9 den 19 April 1920, Formand og Medstifter af Skelskør Boldklub af 1924.

SKELSKØR RADIKALE VENSTREFORENING

Paa Initiativ af Redaktør Magnussen ved Skelskør Venstreblad, samledes den 11 September 1917 nogle Mænd paa Hotel „Skelskør“, og her vedtog man at samle alle radikale Kvinder og Mænd fra Skelskør Købstad til fælles Arbejde om en frisindet og retfærdig Samfundsudvikling, i Overensstemmelse med det radikale Venstres Program.

Den nye Forening kom til at hedde „Skelskør radikale Venstreforening“, og som Formand valgtes Redaktør Magnussen. Den øvrige Bestyrelse kom til at bestaa af: Handelsgartner Bülow-Olsen, Partikulier Mads Hansen, Lokomotivfører S. A. Hegelund og Postbud Jensen, alle af Skelskør. Da Redaktør Magnussen kort Tid efter Foreningens Stiftelse forlod Byen, afholdtes der en ekstraordinær Generalforsamling, og paa denne valgtes Assistent M. Jørgensen til Formand. Ved Generalforsamlingen den 16 Marts 1922, blev Smedemester R. Møller Formand, men afløstes Aaret efter af Togbetjent Karlskov Poulsen, da Møller ikke ønskede at fortsætte som Formand. Karlskov Poulsen har da været Foreningens Formand fra 1923 og er det endnu.

Foreningen er i de 11 Aar, den har bestaaet, gaet jævnt fremad i Medlemstal og har for Tiden det største Antal, den nogensinde har haft. Den er indmeldt som Medlem i den radikale Kredsorganisation for Sorø Amts 4 Valgkreds (Skelskørkredsen).

Foreningens nuværende Bestyrelse bestaar af: Togbetjent K. KARLSKOV POULSEN, Formand, Maskinmester LINDEMOSE, Næstformand, Kreaturhandler L. JEPPESEN, Kasserer, Fisker J. P. NIELSEN, Sekretær, Slagtermester VILH. QVIST, Skorstensfejermester A. C. STRAND og Fisker KARL BERTHELSEN.

KLAUS KARLSKOV POULSEN, Lokal Redaktør

f. 1 Septbr. 1892 i Uge, S. af Gaardejer Søren Thomsen P. og Hustru Kristine Marie f. Clausen, g. 1917 med N. Lucretia Lillegren. Lokal Redaktør for Vestsjællands Folkeblad siden 1923, ansat ved D. S. B. som Portør i 1915, Togbetjent 1919, Bestyrelsesmedlem for Venstres Vælgerforening 4 Valgkreds, Kasserer for Skelskør Boldklub af 1924, Formand for Skelskør radikale Venstreforening siden 1922.

PETER CHRISTIAN MARIUS LINDEMOSE, Maskinmester

f. 3 Septbr. 1882 i Aalborg, S. af Maskinmester H. Larsen og Hustru Else Marie f. Petersen, g. 1910 med Agnes Marie Clemmensen fra Aalborg. Maskinisteksamen 1912, Assistent ved Statens Ingeniør Afdl. 3die Bygningsdistrikt fra 1910—19, Maskinmester paa Holbæk-Hørby Færgen fra 1919—22, do. paa Ruten Skelskør-Omø-Agersø siden 1926, Bestyrelsesmedlem for Skelskør radikale Venstreforening siden 1927.

HANS FREDERIK VILHELM CHRISTOFFER QVIST, Slagtermester

f. 16 Novbr. 1865 i Skelskør, S. af Garvermester Klemmen Klemsen Q. og Hustru Johanne f. Petersen, g. 1890 med Larsine Ane Margrete f. Larsen fra København. Etabl. Forretning paa Slagelsevej 1890 og flyttede 1899 til egen Ejendom paa Næstvedvej 8, Medlem af Ligningskommissionen fra 1921—25, Bestyrelsesmedlem for Skelskør radikale Venstreforening siden 1926.

ALEXIUS CHRISTIAN STRAND, Skorstensfejermester

f. 23 Aug. 1895 i Altona, S. af Cigarmager Th. S. og Hustru Luise f. Møller, g. 1916 med Anna Marie Luise Hansen. Svend 1913, Skorstensfejermester for Jyderup Distriktet fra 1917—24, do. for Skelskør Landdistrikt fra 1924—27, do. for Skelskør Bydistrikt siden 1 Januar 1927, Brandsynsmand i Landdistriktet siden 1 Januar 1927, Bestyrelsesmedlem for Skelskør radikale Venstreforening.

VENSTRES VÆLGERFORENING I SKELSKØR

Venstres Vælgerforening har, som det fremgaar af Avisoptegnelser, virket under forskellige Navne og Former siden 1866, da den var et Led af „Femte Juni Folkeforening“. Under Provisorietiden kaldtes den „Demokratisk Forening for S. A. 4 Valgkreds“, og efter Systemskiftet fik den sit nuværende Navn „Venstres Vælgerforening for S. A. 4 Valgkreds“,

Blandt Navne, som i fremtrædende Grad har været knyttet til Foreningen, maa bl. a. nævnes Gaardejerne Niels Jensen, Bjerre, Feldthusen, Høve, Fr. Olsen, Ørslev, Jens Andersen, Neble og Jens Andersen, Hyllested samt Lærer Houlind, Boeslunde. Endvidere Gdr. Rs. Andersen, Tranderup, der i mange Aar, indtil han blev Folketingsmand for Kredsen, stod som Formand. Han afløstes af Gdr. Jul. Eskebjerg, Flakkebjerg, der — efter at han brød med Partiet — afløstes af Gdr. Lars Mortensen, Tranderup. I dennes Formandstid kom en meget betydelig Del af den gl. Fuglebjergkreds ind under Skelskørkredsen, et Forhold, som i høj Grad støttede V. Vælgerforening, hvis Medlemstal steg meget stærkt og nu tæller henimod 3000 Medlemmer.

Lars M. afløstes af Gdr. LAURITZ SØRENSEN, Tjæreby, der fremdeles fungerer.

I en meget lang Aarrække indtil for ca. 5 Aar siden virkede Redaktør P. Nielsen, Skelskør, som Foreningens Sekretær og Kasserer. Han afløstes af Lærer THOMSEN, Sdr. Bjerre, der fremdeles fungerer i begge Egenskaber.

Foreningen bestaar af Sogneforeninger i alle Kredsens Sogne, og hver af disse Sogneforeninger ledes af egne Bestyrelser, hvis Formænd sammen med et særligt valgt Forretningsudvalg danner Valgkredsforeningens Hovedbestyrelse.

SOCIALDEMOKRATISK FORENING I SKELSKØR

Denne stiftedes den 21 Marts 1894 ved et Møde, hvor Journalist Oscar Jørgensen var tilstede og holdt den nydannede Forening over Daaben.

I 1906 deltog Socialdemokratiet første Gang med egen Kandidat ved Folketingsvalget i Skelskørkredsen, idet man opstillede Cigarmager Westergaard fra Slagelse som Partiets Kandidat, han opnaaede 408 Stemmer. Westergaard har siden været opstillet ved Valgene indtil 1918, hvor Lærer Lund fra Kyse blev opstillet. Ved Valgene i 1924 og 26 har Landstingsmand A. P. Hansen fra Møn været Socialdemokratiets Kandidat, og Partiet mønstrede ved Valget i 1926 ialt 2846 Stemmer. I 1910 blev Socialdemokratisk Kredsorganisation for Skelskørkredsen dannet og ud her fra, er de fleste af de i Kredsen værende 15 Foreninger voksede.

I Skelskør By deltog Socialdemokratiet første Gang ved Byraadsvalget i 1900 og valgte en Partifælle, nemlig Murer P. Hansen, med 110 Stemmer. Partiet er ved alle de senere Valg gaet støt fremad og er nu Byens største Parti. Det mønstrede ved Byraadsvalget i 1925 ca. 600 Stemmer.

Redaktør WESTERGAARD har været Formand for Socialdemokratisk Forening i Skelskør siden 1910, dog med en enkelt Afbrydelse, medens han var Borgmester, Formand for Kredsorganisationen, ligeledes siden 1910.

KONSERVATIV FORENING FOR SORØ AMTS 4 VALGKREDS

Den 29 September 1904 afholdtes et Møde i Skelskør, med det Formaal at oprette en Konservativ Forening. De forskellige Love og Vedtægter fastsattes, og den gamle Højreforening, hvis Formand var Hofjægermester Castenskjold fra Borreby, optoges i den nystiftede konservative Forening, hvis første Formand var Forpagter Boserup. Kort Tid efter Foreningens Stiftelse, afløste Gaardejer A. Jespersen Boserup som Formand, men 1917 valgtes Boserup atter til Formand. Lærer HANSEN fra Smidstrup har siden 1914 virket som Foreningens Sekretær og siden 1916 tillige som Kasserer. Aaret 1921 valgtes Gaardejer LAURITZ HANSEN fra Oreby til Formand. Foreningen tæller 23 Kredse, nemlig 1 Kreds for hvert Sogn, der hører til 4de Valgkreds.

PETER OLUF HANSEN, Lærer og Redaktør

f. 20 Febr. 1884, S. af Gaardejer L. H. og Hustru Katrine, g. 1910 med Marie Jensen. Lærereksamen ved Smidstrup Seminarium, Lærer i Vedskølle og Smidstrup, Bestyrelsesmedlem for Konservativ Forening for Sorø Amts 4 Valgkreds siden 1914, Kasserer for samme siden 1916, Kasserer for Sønderjyds Forening siden 1921, Redaktør for Skelskør Avis siden 1923.

TURISTFORENINGEN FOR SKELSKØR OG OMEGN

blev stiftet 30/11 1911. Initiativet hertil blev taget af Bagermester Jul. Hansen og Boghandler H. Ibsen, der sammen med Læge Christiansen, Restauratør Poul Hansen og Boghandler Meyling dannede den første Bestyrelse. Jul. Hansen var Formand til sin Død 1920 og efterfulgtes af H. Ibsen.

Man udgav straks en Rejsebog, „Skelskør og Omegn“, der i Tekst og Billeder var tænkt som en Vejleder for Turister, denne Bog blev hurtig udsolgt og er senere udsendt i to nye udvidede Oplag, det sidste i 1928.

I 1911 udsendtes en mindre Pjece om Skelskør og i 1928 en lignende, der blev uddelt paa Turistudstillingen i Tivoli, hvor Foreningen havde en Stand sammen med Korsør og Sorø.

I 1911 og senere i 1919, var Repræsentanter for de store københavnske Blade indbudt af Foreningen til et Besøg i Skelskør, og der blev efter dette skrevet en Del Artikler om Byen og Omegnen i disse Blade.

I 1913 blev Spørgsmaalet om at gøre noget mere for vor herlige Badestrand Kobæk taget op til Behandling, det resulterede i, at de 4 Civiletater købte Grund der og opførte 10 Villaer samt Restaurationsbygning, der i Aarenes Løb er betydelig udvidet, saa der nu findes en stor Villaby, der aarligt samler mange Turister, der bor der i længere Tid.

Samtidig købte et privat Aktieselskab „Kobæk“ en Grund derude, hvor der blev opført en Restauration, der senere er udvidet til Badehotel.

I Aarenes Løb er der stadig averteret i de københavnske Blade, og Foreningen har ved forskellige Lejligheder udlaant Clicher og Tekst og ydet Vejledning ved Turistbesøg, bl. a. ved N. I. O. G. T.s Kongres 1928.

THEODOR ANDERS PETER JØRCK, Apoteker

f. 2 Juli 1877 i Lyngby, S. af Proprietær Lars Jørgensen og Hustru Else Sophie f. Jacobsen. g. 1913 med Astrid Meding. Discipel ved Lyngby Apotek fra 1893—97, Kandidat 1904, Kursus i Gæringsfysiologi ved Laboratoriet i København, farmakognostiks Anatomi ved Farm. Lærestanstalt, bakteriologisk Kursus ved Universitetets Laboratorium, gjort Kandidattjeneste ved Apoteker i Taarbæk, Slagelse, Frederiksberg og Gentofte samt 1 Aar i Schaffhausen, købte Skelskør Apotek 1 Juli 1911, overtog dette 1 Oktober s. A., forestaar personlig Apotekets Analyse Arbejder.

CARL CHRISTENSEN, Direktør

f. 30 Jan. 1889 i Thisted, S. af Købmand J. Chr., g. 1919 med Anna Kjersgaard. Kasserer ved Odder Andelssvineslagteri indtil 1918, Direktør ved Skelskør og Omegns Svineslagteri, Andelsselskab siden 1918.

CARL ALBERT MINOR, Hotelejer

f. 28 April 1876 i Søllested, S. af Husmand Peder Christensen og Hustru Hansine f. Ziersen, g. 1916 med Anna Mørch. Formand for Beværterforeningen for Skelskør og Omegn siden 1927, Ejer af Hotel Dania i Nakskov fra 1907—12, af Hafnia i Svendborg fra 1914—20, og af Jernbanehotellet i Slagelse fra 1920—24, Forpagter af Skelskør Lystskov siden 1924, Ejer af Hotel Skelskør siden 1927.

BØRGE ASSING, Tandlæge

f. 28 Marts 1900 i Ringsted, S. af Sagfører og Branddirektør S. Chr. M. A. og Hustru Ingeborg Marie f. Helm Petersen, g. 1924 med Ingeborg Nyvang, D. af Dommer og Borgmester N. fra Præstø. Tandlægeeksamen 1923, Assistent i Bergen fra 1923—24, i Odense fra 1924—25, overtog Tandlæge Vidar Wulff-Jensen's Praksis i Skelskør 1925, Tandlæge ved Flakkebjerg fra 1926—27.

HENRIK ERNST JOHANNES MAU-HEILMANN, Direktør

f. 13 Novbr. 1862 i Skelskør, S. af Apoteker H. P. J. H. og Hustru Natalie f. Mau, g. 1904 med Anna Meding, D. af Carl Meding, Skelskør. Medindehaver af Skelskør Apotek fra 1894—1907, Medstifter og Medindehaver af Skelskør Frugtplantage siden Grundlæggelsen i 1899.

HEMMING IBSEN, Boghandler

f. 8 Septbr. 1879 paa Bogø, S. af Sømand Rasmus I. og Hustru Dorthea f. Petersen, g. 1908 med Astrid Petersen. Overtog i 1908 den af Gjellebøl, i 1852 etabl. Boghandel, Bestyrelsesmedlem for Turistforeningen for Skelskør og Omegn siden 1912, Formand for samme siden 1920, Medlem af A/S. Kobæk, Bestyrelsesmedlem af Skelskør Handelstandsforening, Repræsentant for Provinshandlernes Understøttelsesforening, Turistforeningens Hæderstegn i Guld.

AGNES ELISE GEORGINE TRAMPEDACH, Organistinde

f. 15 April 1889 i Nyborg, D. af Togfører C. T. og Hustru Amalie f. Jensen. Udvidet Organisteksamen i 1915, Elev hos Chr. Gieslev og N. O. Raasted, Organistinde i Aunslev-Bogense fra 1913—17, do. i Skelskør siden 1918, Bestyrelsesmedlem for Skelskør og Omegns Musikforening siden 1927, do. for Organistforeningen 3die Kreds siden 1928.

FRODE KORSBÆK, Værkfører

f. 21 Febr. 1889 i Hyllested, S. af Gaardejer Hans Chr. Jensen og Hustru Inger Katrine f. Korsbæk, g. 1918 med Agnes Andersen. Formand for Skelskør Venstre Vælgerforening siden 1923, Medlem af Menighedsraadet siden 1925.

JENS PEDER LARSEN, Skolebetjent

f. 19 Decbr. 1883 i Egeslevmagle, S. af Hans L. og Hustru Ane Christine f. Nielsen, g. 1907 med Anna V. Hansen. Ansat som Skolebetjent ved Skelskør Borger- og Realskole siden 1916, Bestyrelsesmedlem for Skelskør Brugsforening i en Periode, do. for Skelskør anerkendte Sygekasse siden 1923, Kasserer for Fællesorganisationen siden 1 Oktbr. 1923.

AXEL VILHELM KNUDSEN, Redaktør

f. 1 Jan. 1883 i Slagelse, S. af Lærer F. V. K. og Hustru Julie f. Frandsen. Lokal Redaktør for Sorø Amtstidende. Bestyrelsesmedlem for Foredragsforeningen siden 1923, do. for Naturfredningsforeningen, Kasserer for Venstres Vælgerforening for Skelskør.

HOTEL POSTGAARDEN

Man kan sikkert gaa ud fra, at nuværende Hotel Postgården, i sin første Oprindelse, har været kgl. privilegeret Postgaard, med de til dette Privilegie hørende Bestemmelser. At sørge for Herberge for de Rejsende, at være Brevsamlingssted og Station for Diligencer. Muligen har Skelskør Postgaard, som mange andre paa det Tidspunkt, maattet stille friske Heste til Disposition for de kgl. Herskaber og deres Udsendinge. Desværre findes

der ingen Dokumenter, der nærmere taler om dette Spørgsmaal. Den gamle Postgaard havde i sin første Oprindelse til Huse i Vestergade, i de endnu her bevarede gamle Bindingsværkshuse. Omkring Aarene 1850—55, var den gamle Postgaard imidlertid lidet egnet til Postgaard, idet hele dens Indretning var forældet. Byens Borgere fandt da ogsaa, at der burde anskaffes et nyt og mere tidssvarende Hotel.

Efter forud indhentet ministeriel Tilladelse, udstedte Skelskør Havnekommission den 29 Februar 1856 Skøde paa en Havnen tilhørende Grund, der var beliggende i Strandgade, til Tømrermester Johansen, mod at han forpligtede sig til paa den nævnte Grund at opføre en Bygning, der skulde rumme Teater, Klublokale samt Værelser til Rejsende. Samtidig med Skødets Udstedelse fritoges Ejeren for at svare nogen Afgift af Grunden, saalænge denne benyttedes til det i Skødet angivne Formaal.

Hotel Postgaardens nye Bygning blev da opført som et 2-Etages Hus med Restauration og Værelser i Stueetagen samt Teater og Klublokaler paa 1ste Sal.

Den første Vært var Vildt, han drev Postgården en Del Aar og afløstes af forhv. Købmand Lassen fra Skelskør, der var Postgaardens Indehaver til sidst i 1870erne, og nu skiftedes der med forskellige Ejere. I Aaret 1903 købtes Hotellet af P. Nielsen, der i 1907 lod Hotellet udvide med en 3-Etages Tilbygning, hvori indrettedes Privatlejlighed og 20 Værelser. Nogle Aar senere udvidedes der med en mindre Sal.

I Aaret 1907 overtog den nuværende Ejer AUGUST LARSEN Hotellet. I Aarenes Løb lod han Hotellet modernisere saaledes, at det nu staar fuldt paa Højde med Tidens Krav.

I 1926 overtog August Larsen Kobæk Badehotel, der siden da er drevet sammen med Hotel Postgården.

Aug. Larsen.

Sorø

SORØ

BLANDT vore Købstæder er der ingen, hvis blotte Navn i den Grad formaar at kalde til Live en ejendommelig romantisk Stemning hos den, der hører det nævne, som Sorø. Men man maa da være klar over, at det ikke er Byen som saadan, hvem dette skyldes; denne udmærker sig i og for sig ikke ved nogen større Ejendommelighed fremfor Landets øvrige Købstæder; den hører til de smaa og til de yngre i Rækken, saa den end ikke har nogen lang Historie at vise tilbage paa, hvad maaske vil undre en og anden. Men det er Sorøegnen, denne vidunderlige Forening af alt, hvad en dansk elsker, de smilende, blinkende Søer, omkranset af de dybe, skyggefulde Bøgeskove, og udenom de bølgende Kornmarker. Det er, som der er bleven sagt, en fredhellig Plet mellem de store Færdselsaarer. De gaar norden om og sønden om, men ikke mere fjærnt, end at Pustet fra Vejenes Liv har kunnet naa herind.

Her er det imidlertid ikke Egnen, der skal skildres, hvor indbydende det end kunde være at føre Læseren rundt til de mange idylliske Punkter, som denne er saa rig paa. Det er Byen, Købstaden Sorø, der skal drages frem, og hvorom de følgende Linjer skulde fortælle et og andet.

Der har været en Tid, da man mente, at der i gamle Dage laa en Landsby paa det Sted, hvor nu Byen og dens Jorder strækker sig, men denne Anskuelse har ved nyere Undersøgelser vist sig uholdbar, og medens den ærværdige Klosterkirke og alt det, der samler sig om den, — i sin Tid et af Landets betydeligste Cistercienserklostre, senere en Skole — kan føre sin Historie tilbage til Valdemarernes Storhedstid, medens enhver Plet, saasnart man naar indenfor Klosterporten, bringer Tanken hen paa Absalon og Hvideslægten, der her satte sig et af deres største Mindesmærker, og paa Saxo, der færdedes her og vel har skrevet Afsnit af sit Mesterværk, Gesta Danorum, de danskes Bedrifter, netop her,

Sorø Sø.

Klosterporten.

kan Købstaden Sorø ikke rose sig af en saa tidlig Oprindelse. Klosteret grundedes og Klosteret stængedes, inden Byen opstod, og vi skal helt ned til Kr. IV's Dage, før Grunden blev lagt til denne Købstad.

Klosterporten, der nu, foruden Kirken, er det eneste Bygningsminde her fra Valdemarstiden, har uden al Tvivl oprindelig været Indkørsel først og fremmest til Ladegaarden, og det er derfor højest sandsynligt, at Klostermarken har strakt sig umiddelbart udenfor denne Port, paa Byens nuværende Plads, og nordpaa, ad Pedersborg til. Saaledes var det, medens Klostret var i Flor, og langt ned gennem Aarhundrederne hører vi ikke det mindste om Bebyggelse paa den tidligere Klostermark. Endogsaa saa sent som i Begyndelsen af det 17 Aarhundrede finder man de Haandværkere, Tømrere, Murere og Smede, som udfører de daglige Reparationer paa Skolen, boende i Pedersborg, og her havde ogsaa de fleste af Skolens faste Arbejds-

folk, saaledes Fiskere og Urtegaardsmænd, deres Boliger. Men i Sommeren 1620 fremsatte Rigsraadet det Forslag, at Maribo Klosters Indtægter skulde henlægges til Sorø og bruges til Opførelsen af de Bygninger, som var nødvendige for Undervisningen, „saa ogsaa udenfor Porten til adskillige baade Officerers og Haandværkeres Værelse“. Der sluttes derfor Kontrakt om at skære Tømmer til de Huse, som skulde rejse sig her, og i Foraaret 1622 gav Kongen Forstanderen Hans Staffensen Ordre til, „at I der uden Porten, 50 Skridt derfra, nu strax et godt, fast og langt Hus, muret mellem Stolper, to Loft mellem Stolperne, hvert Loft fire Alen høje eller der omtrent, lader opsætte“ til Brug for de fremmede, „som Ungdommen, udi adskillige Exercitiis skulde informere“. Dette Hus, der vel maa betragtes som Sorøs ældste, laa Øst for Vejen, der fra Klosterporten førte Nord paa, og blev en statelig Bindingsværksgaard paa 26 Fag med Kældere og Svalegang. Gaardspladsen var ved Plankeværk delt i 3 Gaarde, idet Huset blev Bolig for 3 Beboere, nemlig „Doctoren“, den matematiske Professor, Dr. Lauremberg, Berideren og Danseren. Det følgende Aar, 1623, gives der Lensmanden paa Antvorskov, Ernst Normand, Ordre til at skaffe Byggematerialer, „til et Hus, 2 Loft højt, som sammesteds udenfor Porten hos de andre Huse, nu nyligen opbygget er, skal opsættes“. Der er her Tale om den af alle Sorøboere kendte Herrernes Gaard (Ædes principum), der blev paa 36 Bindinger (36 Fag), hvortil kom en Stald paa 17 Fag. Efter Tidens Skik blev begge disse 2 Bygninger „anstrøget udenpaa med brunrødt og udi Lim“, medens Vinduerne var grønne og Udskæringerne paa Tømmerværket „fordelt udi Oliefarve“. I Tidernes Løb har den -- hvad det ydre, som det indre angaar -- undergaaet forskellige Forandringer. Den sydlige, mindre Del, der rakte hen til Torvet, er bleven nedrevet, og paa denne Plads er senere Raadhuset blevet opført, efter at den en Tid havde været brugt som Have (Apotekerpladsen). Derimod eksisterer den nordlige og større Del endnu, men Gadesiden er i Aarene mellem 1742 og 1761 bleven skjult bag en statelig, grundmuret Façade, saaledes at Bindingsværket sidder bag denne Skal, medens det paa Gaardsiden endnu er fremme i Dagens Lys. Det næste Aar, 1624, giver Kongen Hofmesteren, Just Høeg, Ordre til snarest „Kroen der ved Soer Kloster“, at lade opsætte paa et belejligt Sted, saa Kromanden kunde holde Slakteri, for at de fremmede ikke skulde være nødsaget til at komme indenfor Klosterporten, hvor kun „Mestrene“ skulde have deres Gang. I Regnskabsaaret

1624—25 bygges derefter Krohuset, der blev paa 15 Fag, 2 Loft højt med Bryggers, Bagere og Stald ligeledes paa 15 Fag, men kun paa et Stokværk. Alle, der gæster Sorø, kender denne Bygning, det smukke Bindingsværkshus paa Storgade, der nu for Fremtiden bl. a. vil rumme Sorø Amtsmuseum. Aaret derefter, 1625, gaves der Bevilling til, at der „ved Sorø tillades og bevilges en vore Undersaatter at maa holde allehaande grove og andre fornødne Varer til Sorø Academis, Skoles og dertilhørende deres Behov“. Det formodes, at det er den ældste Handelsbevilling, der er givet her paa Stedet, og man har gjort opmærksom paa, at det udtrykkelig siges, at der maa være en Slags Købmand „ved Sorø“, d. v. s. ved Akademiet; endnu er der ikke Tale om nogen By.

Men i de følgende Aar rejste der sig flere og flere Huse, og endelig gives der Stedet Købstadsbevilling ^{27/4} 1638, idet der loves alle dem, der begiver sig herhen at bygge og bo, Frihed for al kongelig Skat og Tynge. Imidlertid er det gaaet langsomt med at faa Folk til at flytte til Byen, hvad man kan slutte af, at det 1642 paatænktes at flytte Pedersborg dertil, hvis det kunde ske uden al for stor Skade for Bønderne. Der var ogsaa flere af dem, der havde nedsat sig i Sorø, som ikke var af de bedste Folk, men „Stedet til Forargelse og Skade holder Øl- og Brændevinskro“, og derfor paalægges det ^{29/8} 1656 Jørgen Rosenkrans at have nøje Indseende med hvem, der nedsætter sig, foretage Undersøgelse af „Menigheden“ og „deraf at exsilere og udrydde de som befindes udi nogen scandaleux Levned sig at forholde“. Til at holde Justits blev der ansat en Øvrighedsperson, og det bestemtes, at han som Løn skulde have den Jord, som er ledig ved Stedet [v: Akademiet], ligesom Halvdelen af de Bøder, der faldt i Byen og egentlig tilhørte Akademiet, maatte lægges i Byens Kasse og bruges til dens Bedste. Det er vist første Gang, at der her tales om en By ved Sorø, — senere gled jo Navnet Sorø over paa Byen. Men forøvrigt udviklede den sig langsomt, og 1769 er der saaledes kun 529 Indbyggere. Den skylder altsaa Akademiet — og Chr. IV — sin Tilblivelse, og lige til 1816 hørte den under Akademiets Jurisdiktion, saa at Retssager paadømtes af „Hofretten“, der bestod af Akademiets Professorer sammen med Hofmesteren og Inspektøren.

Imidlertid viste det sig hurtigt, at det var forbundet med ikke smaa Udgifter at bevare de forskellige, af Staten opførte Huse for Akademiet, og man gik derfor over til at afhænde flere af dem til de forskellige Beboere. Allerede 1643 solgtes der tre Residenser for henholdsvis 200, 150 og 200 Rdl., og gennem de følgende Aar iværksattes der andre Handler. Alene i 1655 købte 4 Professorer, Berideren, Fægtemesteren, Bogtrykkeren og Bogbinderen, Organisten, Badskæreren, Kleinsmeden og Glarmesteren deres forskellige Residenser, men idet man som Regel kun købte den Del, hvori man selv boede, medførte det, at Ejendommene blev stærkt delte. Grundtaksten af 1682 opgiver, at der da fandtes 64 Huse, af hvilke Hovedparten var gaaet over paa private Hænder.

Hvor meget Byen led under Svenskekrigen, er der i de Beretninger, der indsendtes, ikke gjort særligt Rede for, men det har mulig heller ikke været ret meget, da Karl X Gustaf ^{30/11} 1659 udstedte et Beskærmelsesbrev, hvori det hedder, at han har „an- og optaget Sorø og i Særdeleshed den der værende Hofmester, Professore, Exercitiemestre og samtlige Borgere og Indbyggere med alle og enhver Pertinentier og Tilhørende i vores specielle Beskyttelse, Beskærmelse og Salve-Garde“.

I 1656 hedder det hos Arent Berntsen i hans Danmarks frugtbare Herlighed om Sorø By, at den er „en liden Stad med Privilegier vel forsynet“ og nogle faa Aar senere (1673) kaldtes den „en Flække, som ligger meget yndigt mellem smukke Agre og Smaaskove og tæt ved en Sø. Den har kun en Gade, og i Udkanten ligger enkelte Huse rundt omkring i Haver“. Den rummede da 528 Indbyggere, men stod fuldkommen i Stampe, hvad der viser sig bl. a. deri, at den 100 Aar senere, i 1769, som allerede nævnt, kun havde 529 Indbyggere. De, der dengang skildrede vort Lands Udseende, dvæler — hvad man ogsaa i vore Dage har Tilbøjelighed til — mest ved Omegnen, ved den skønne

Natur, men dog findes der enkelte Udtalelser ogsaa om Byen. 1747 siges det: „Byen er kun liden, dog god og nærsom, idet adskillige baade adelige og andre Familier, som lever af deres Renter, have udsøgt den til deres Boepæl, baade for at nyde godt af den angenehme og rolige der værende Levemaade, som og formedelst at de daglige Opholds-midler der findes i taalelig Pris“, og fra 1767 har man en nogenlunde lignende Udtalelse: „Byen er liden og bestaar fornemmelig i en Hovedgade af maadelig god Bygning Der drives en liden Landhandel af nogle Købmænd, og undertiden udvælge nogle adelige Enker og andre af Pension levende her deres Bolig for den behagelige Egn eller anden Aarsags Skyld“. Om Fordelingen af Borgerne, hører vi en lille Smule nærmere, idet det 1774 siges: „Byen er ikke stor, da der findes alene 68 Borgere“, hvorefter der opregnes „1 Byfoged, der er tillige Birkedommer, 1 Byskriver, som tillige er Postmester og Birkeskriver, 1 Klokker, 1 Organist, 1 Skoleholder, 6 Købmænd, hvis Handel ej er betydelig, siden de maa tage deres Varer fra Søstæderne, en Del fornemme Familier og Enker, som lever af deres Midler af Haandværkere alleslags 59, hvoraf Skomagere er 11“. Den sidste Kategori har altsaa været rigelig, man kunde fristes til at sige uforholdsmæssig, repræsenteret. „Der holdes aarlig tvende Markeder, nemlig i Juli og Oktober“.

Vi skal i det følgende søge at give en kortfattet Skildring af Sorø By, som den saa ud i Midten af det 18de Aarhundrede, idet vi navnlig holder os til en i 1761 forfattet Brandforsikringsprotokol. Men først et Par Ord om Adgangen til Byen. Som bekendt laa den og dens Jorder samt Akademiet med Kirken paa en Ø, omgivet af Sorø Sø, Pedersborg Sø og Tuel Sø. Den Landevej, der fra Hovedstaden gik (og gaar) tværs gennem Sjælland til Korsør, naaede ikke ind til selve Byen, men passerede forbi den i en Afstand af ca. 500 m. Fra denne førte en Vej i sydlig Retning og senere ved dens Side en Alle (Reitzensteins Alle) ned til Byen. Sorø Stræde, som var det oprindelige Navn paa denne Vej, var i gamle Dage næsten ufremkommelig for Vogne og bidrog derfor yderligere at formindske den Færdsel og Transport, der førtes ind til Byen. Ved Indgangen til Staden laa Portbygningen eller Vagthuset, som det kaldes i den ovenfor nævnte Protokol, og af dette var den ene Halvdel bortlejet til Consumptionsbod. Det og dets Sidebygninger strakte sig over hele Gadens Bredde, og gennem denne Bygning var kun en smal Portaabning, der ikke tillod større Vogne at passere. Senere, da Banen gennem Sjælland blev bygget, og Vejen over den østlige Del af Sorø Sø blev draget, nedrev man først den ene Halvdel (1859) og senere den anden Halvdel (1875). Efter at være kommet gennem Byporten befandt man sig i Byens Hovedgade Realgade, som den da hed, medens dens Navn nu, takket være Borgernes Uforstand, er omdøbt til Storegade. Her fandtes

Realgade.

Byens største og vigtigste Gaarde, der for en Del tilhørte Akademiet, men nu paa faa Undtagelser nær, er ombyttede med andre. Vi skal foretage en flygtig Gennemgang af de vigtigste af Byens Gaarde, idet vi tager vort Udgangspunkt ved Vagthuset og foreløbig holder os til den vestre Side af Realgade. Lige ved Portbygningen laa et mindre Sted, Christen Petersens Gaard, men derefter kom en betydelig større, tilsyneladende en af de største og værdifuldeste, Johan Adolf Fosses Gaard, 15 Fag, med Kvist, Mur

Gæstehuset.

et 14 Fags Bindingsværkshus med Sidelænge ned langs Brøndgade. Paa den anden Side af Brøndgade, der hvor nu Apoteket ligger, fandtes 3 mindre Huse, 6, 6 og 7 Fags Bindingsværk, tilhørende Johan Andersen, Snedker Johan Meyer, Skomager og Herman Henrichsen. Derefter naar vi til den smukke og maleriske Bindingsværksbygning, der oprindelig var Byens Kro og tidligere er nævnt. „Med sine udskaarne Knægte og sine munkestensindmurede Tavler kan den sikkert tjene som Type paa de gamle Professorresidenser, omend den aldrig har fungeret som saadan“. Den beboedes 1761 af Berider Majoll, Sprogmeister Almer og Ritzemesteren Hertzog. Saa følger Søren Jørgensen Glarmesters Hus (10 Fag) og derefter en større Gaard Peter Runstrøm Baggers, 22 Fag til Gaden med 2 Kældere og 2 Spidtzee foruden Sidelænger baade paa den søndre og nordre Side. Derefter kommer — paa den hidtidige Ministerboligs Plads — en anden af Sørridderlige Academies Gaarde, der i 1761, og Aarene forud derfor, beboedes af den kendte Professor Basedow. Ogsaa det var en Bindingsværksbygning 17 Fag lang, men havde kun en Etage. Ved Siden af denne laa Ædes principum, eller som den her kaldes, Justitzraad Peder Kraftes Gaard. Den angives at have været 21 Fag Bindingsværk „med en optrukken Brandmur til Gaden“, Værelserne er overalt gibsede, panelerede og tapitzerede. Og endelig paa Hjørnet af Realgade og Torvet Apoteker Martinis Gaard, hvis Vaaningshus laa til Gaden med Kælder under, medens der strakte sig en Sidelænge paa den søndre Side, altsaa langs Torvet. Paa den modsatte Side af Realgade, den østre, fandtes et større Antal hovedsagelig mindre Huse; Brandforsikringsprotokollen nævner 18, for Størstedelen ejede og beboede af Haandværkere, saaledes Jørgen Larsen, Skomager, Søren Breum, Snedker, Peder Jensen, Garver og oppe paa Hjørnet af Realgade og Brøndstræde henholdsvis Stephan Rasmussen Høyer, Skomager (paa det sydlige) og Jochum Haase,

og Bindingsværk. I Vaaningshuset til Gaden fandtes Købmandsbod, Stuer og Port; Værelserne var panelerede og en Stue gibset. Ved Siden af den laa en ny Bygning, ogsaa indrettet til Værelser, der hørte til samme Ejendom, og foruden disse var der bagved flere Sidelænger af ikke ringe Størrelse, 10, 22, 11 og 10 Fag, en Bygning paa 13 Fag, indrettet til Staldrum, og en Tilbygning eller Korsstue. Det har aabenbart været Byens største Købmandsgaard. Paa Hjørnet af Realgade og Brøndgade laa Byggeden Henrich Jessens Gaard,

Herrernes Gaard (Ædes principum).

Torvet (Regensen og Scav. Stift).

Murermester, (paa det nordre Hjørne). Og øverst oppe ved Byens Port Søren Rosbiørgs Købmandsgaard, 12 Fag Bindingsværk med forskellige Sidelænger og Tværlænger. Men ind mellem disse mange Huse paa Realgades østlige Side laa et Par Gaarde, tilhørende Sorø ridderlige Academi, den ene, en 10 Fag lang Bindingsværksbygning beboet af Professor Pingel, den anden 30 Fag og ogsaa Bindingsværk, hvori Professor Jens Kraft boede. Det vil af det foregaaende fremgaa, at alle Husene var Bindingsværk;

kun om det paa den østlige Side, der stødte op til Søren Rosbiørgs og ejedes af Madame Giertrud Elisabeth, sal. Byskriver Mathiessens, meldes, at det er Grundmur. Derfor er det ogsaa det næsthøjest vurderede Hus (2600 Rdl.), idet kun Justitsraad Peder Krafts Gaard (Ædes principum) er sat højere (4620 Rdl.)

Paa Torvet laa Sprøjtehuset, en fritstaaende Bygning, og foruden nogle Smaahuse afgangne Jomfrue Deichmanns Sterfboes Gaard paa Hjørnet af Torvet og Søgade, den nuværende Regensen, en 18 Fag lang Bindingsværksbygning, og paa det modsatte Hjørne Johan Lembke Snedkers Gaard, der strakte sig hen til Apoteker Martinis Gaard, og bestod af et Hjørnehus paa 6 Fag 2 Etager højt Mur og Bindingsværk og hen til Apotekerens Gaard en anden Bygning 11 Fag 1 Etage, ligeledes Mur og Bindingsværk. Lige udenfor Klosterporten paa Byens Side, men paa Akademiets Grund, laa Trykkerigaarden, hvor Bogtrykkeren boede.

Af Huse i de andre Gader, Søgade, Baggade [nu Søndergade], Brøngade, Brøndstræde og Roligheden, kan der kun være Grund til at nævne i Søgade: Mad. Anna Maria sal. Bangs Gaard et 26 Fag langt Bindingsværkshus, der laa paa den søndre Side der, hvor nu Urnes Gaard ligger, og i Baggaden: Justitzraad Willumssens Gaard, ogsaa Bindingsværk, hvis Vaaningshus til Gaden var 19 Fag, medens der bag dette laa forskellige Længer; det er den nukaldte Trautners Gaard. De fleste af Byens Huse var smaa og derfor heller ikke højt vurderede.

Langt op over de andre rager Ædes principum, hvis Bygningers samlede Vurderingssum sættes til 5570 Rdl., Johan Adolf Fosses Gaard paa Realgade 5160 Rdl., Madame Gertrud Elisabeth sal. Byskriver Mathiessens Gaard, ligeledes paa Realgade, 4130 Rdl. og Justitsraad Willumsens Gaard, (Trautners Gaard) 3960 Rdl.

I disse Gaarde og i disse Huse levedes der for saa vidt et stille Liv i den Forstand, at det ikke var store og omvæltende Begivenheder, der kendetegnede

Klosterporten med Trykkerigaarden.

den lille By. Men forøvrigt er vi — i hvert Fald foreløbig — ude af Stand til at give en mere detailleret Skildring af Livet, som det formede sig i Sorø ned gennem det 18 Aarhundrede. Byen var da afhængig af Akademiet, som den nu — paa mange Maader — er det af Skolen. Og da Akademiet i det hele og store gennem det 18 Aarhundrede havde trange Kaar, — bortset fra en kortvarig og straalende Blomstring — var det ogsaa Tilfældet med Byen. Den stod i Stampe, levede sit Liv under smaa — og ofte trange — Kaar og var ikke i Stand til at udvikle sig. Dens Beliggenhed med kun en Adgang til det øvrige Land virkede ogsaa hæmmende paa dens Udvikling. 1793 drog de sidste Studenter bort fra Akademiet og erstattedes ikke af andre. Og dermed berøvedes Byen en af de Faktorer, der havde dog nogen Betydning for den. Og de Lærere, der blev tilbage, var ikke i Stand til at præge Byen. Det kunde derimod Embedsstanden, og — i ikke mindre Grad — de forskellige fornemme, tildels adelige Familier, der, som tidligere nævnt, yndede at vælge Sorø til deres Opholdssted. I Sorø var der som Regel flere Pensionister end i Byer af lignende Størrelse. Og det kunde endelig ogsaa Militæret, da Sorø blev Garnisonsby, og de sjællandske ridende Jægere laa her under Kmhr. Krogh, for ikke at tale om de mange fremmede Afdelinger — Hannoveranere, Spaniolere o. fl. —, der i Begyndelsen af det 19 Aarhundrede opholdt sig her i Sorø i kortere eller længere Tid.

Men er det end saadan, at det for en stor Del har været Embedsmændene — og i en vis Tid Militæret — der har sat sit Præg paa Byen, saa er det dog ikke at forstaa paa anden Maade, end at der ned gennem Tiderne til Stadighed har været Mænd — og Kvinder — indenfor Borgerstanden, der har virket med stor Dygtighed for sig selv og for den By, hvis Borgere de var, og naar Sorø i vore Dage — trods sin Lidenhed — hævder sin Plads mellem Landets Købstæder paa en ærefuld Maade, skyldes det nu den Driftighed, der er at spore ogsaa i dette lille Samfund. Der kan ikke være Tale om her at nævne Navne fra Nutiden og den nærmeste Fortid — mange saadanne vil findes paa de følgende Blade —, men paa Overgangen mellem det 18 og 19 Aarhundrede havde soranske Skikkelser, som Købmændene Søren Rosbjerg og Søren Poulsen Kjærulff, af hvilke den første tidligere er nævnt, ikke ringe Betydning i deres By, og der er ingen Tvivl om, at man vilde kunne pege paa og nævne flere andre baade fra Tiden forud og fra Tiden derefter.

Umiddelbart op til Sorø By ligger Sorø Landdistrikt, saaledes at det helt omslutter Byen. I Landdistriktet findes — foruden adskilligt andet af Interesse — Kirken og Akademiets Skole og om disse, der hver paa sin Maade hører til Landets interessanteste, og hver for sig har en lang Historie at se tilbage paa, skal der her siges nogle Ord.

Først om Kirken. Det var, som bekendt, Skjalm Hvides Sønner, Asser Rig, Toke og Ebbe, der i Tiden omkring Aar 1150 paa Øen i Soer Sø grundlagde et Benediktinerkloster, men da dette, takket være uheldige Ledere, ikke vilde trives, tog Absalon Sagen i sin Haand, hidkaldte fra Esrom Kloster Cisterciensermunke og erstattede den tidligere lille Klosterbygning, der mulig har haft sin Plads der, hvor Rektorgaarden og Gymnasiebygningen nu ligger, med et langt større, der kom til at danne en firlænget Gaard, saaledes at Kirken udgjorde den nordre Længe, en anden Længe laa, hvor nu Akademibygningen knejser, og disse to i Vest og Øst forbandtes med to Tværlænger. Disse fire omsluttede Fratergaarden, i hvis Midte Fraterbrønden graves. Sorø Kirke, der indviedes til Vor Frue eller Jomfru Maria, var færdigbygget ca. 1185, opført i nøje Overensstemmelse med Cistercienserordenens strænge Krav. Hverken Hovedkoret eller de fire Sidekor havde Korrundingen, og der fandtes intet Taarn paa Kirken. Fra første Færd af synes Hovedskibet at have haft fladt Bjælkeloft, medens Sideskibene og selve Koret — ligesom i vore Dage — havde Hvælvinger. Absalon førte sin Farfader Skjalm Hvides, og sin Farbroder Tokes Ben fra Fjenneslev Kirke til Sorø og lod dem indmure i Pillen mellem Alterpladserne i

Sorø Kirke set fra Nordvest.

søndre Korsfløj og 1201 fik han selv, som Kirkens Grundlægger, sit sidste Hvilested, paa den fornemste Plads, umiddelbart foran Kirkens Højalter. Naar Absalons Grav nu findes bag Alteret, har det sin Grund i, at dette, der oprindeligt havde sin Plads op til Østmuren, senere er blevet flyttet frem i Kirken. 1247 lagdes Klosteret ved en hæftig Ildebrand i Aske, og denne tilintetgjorde ogsaa alt Træværket i Kirken, saaledes det allerede nævnte Bjælkeloft, der erstattedes med de gotiske Hvælvinger, vi ser den Dag i Dag, og 1285 indviedes Kirken for anden Gang, og samtidig førtes de af Hvideslægten, der først var bleven gravlagt i Asser Rigs lille Kampestenkirke, over til Absalons Kirke, der fra nu af bliver denne Stormandslægts egentlige Gravkirke. I det følgende Aarhundrede fandt ogsaa en Del af Kongeslægten deres Hvilested indenfor Sorø Kirkes Mure. Den første, der gravlagdes her, var Erik Glippings Søn, Valdemar (1304); senere førtes

Kristoffer II og Dronning Eufemia herhen, 1377 blev Valdemar Atterdag ført hertil fra Vordingborg, hvor han havde hvilet de to første Aar efter sin Død, 1387 bragtes hans Dattersøn, Dronning Margretes Søn, Kong Olaf herhen, og endelig blev Dronning Margrete, efter hendes derom udtalte Ønske, stillet til Hvile i Sorø Kirke 1412, men allerede Aaret efter lod Roskildebispens hendes Lig ved Nattetide røve herfra og bringe det til Roskilde Domkirke. I Tidernes Løb er forøvrigt mange af Landets Stormænd bleven gravlagt her. Listen vilde blive lang, om de skulde nævnes, men blandt Mængden skal vi blot fremdrage Ludvig Holberg, der, som bekendt, havde knyttet sit Navn om ikke specielt til Kirken, saa dog til Stedet, hvor hans rundhaandede Gave fik stor Betydning for Akademiets Genfødelse.

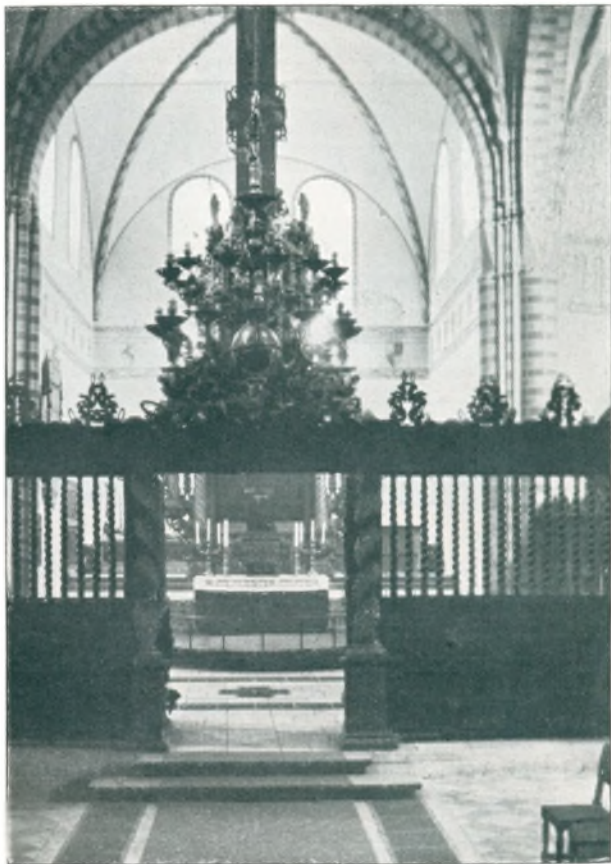
Enhver, der træder ind i Kirken, vil betages af dens ædle Skønhed, og har man Sans for historiske Minder, kan det ikke undgaas, at disse vil tale deres indtrængende Sprog. Det er sandt, hvad Grundtvig har skrevet om Sorø Kirke (1810):

Thi hvilken Dansk kan stande her urørt?
Paa hvilken Dansk kan Øjet blive tørt
ved Valdemars og ved Christoffers Leje?

Tusinder er ogsaa de, der i Aarhundredernes Løb har valfartet til dette Sted, hvad enten de søgte deres Aands Opbyggelse i en stille Stund, eller de kom for at dvæle ved de Minder, der stiger frem fra disse Mure og dette Rum. Og det gaar med Sorø Kirke som med saa mange andre af Verdens fremragende Bygningsværker, at jo mere man betragter dem, des flere Skønheder viser der sig for en. Mangt og meget kunde fremdrages ved Sorø Kirke, en vil have Tilbøjelighed til at fremdrage et, en anden et andet, men lad os nøjes med at pege paa søndre Korsarm, det Sted hvor Kirkens Karakter som Klosterkirke kommer tydeligst frem. Her er det Munketrappen, der behersker Rummet. „Der er i Sammenspillet mellem Trappe og Dør noget af det, der sætter Fantasien i Bevægelse“;

der kræves kun „et ringe Stenk af Fantasi for at fremkalde Billeder af Munkenes Række i Bevægelse fra Sove-salens Dør ned mod det store Kirkerum forbi Vievandskarret, der var anbragt ved Hjørnet af søndre Sideskib“.

Men det er ikke blot Kirkebygningen, der paakalder sig Beskuerens Opmærksomhed, ogsaa de Gravminder og det Inventar af forskellig Art, som Rummet indeholder, er af den største Interesse. Vi har allerede nævnt Gravene, eller rettere sagt nogle af dem, der er gravlagt her. Over Absalons Grav, som har været aabnet 1536 og 1827, blev der det første af disse to Aar lagt den mægtige Sten med Reliefudhugning og Indskrift, „et af Landets første og interessanteste Stenhuggerarbejder, i Ungrenæssancens Stil“. Paa Christoffer II's og Dronning Eufemias Sarkofager hviler endnu store broncestøbte Portrætfigurer, medens Valdemar Atterdags Sarkofag er helt blottet for de Alabasterfigurer, der engang smykkede den. I et af de nordre Kapeller hviler Ludvig Holberg i en af Johannes Wiedewelt udført Marmorsarkofag. For at det ikke skal føre os

Sorø Kirkes Kor.

for vidt, skal vi af det Inventar, Sorø Kirke ejer, indskrænke os til at nævne Claus Bergs mægtige Krucifiks fra 1527. Enhver, der har gæstet Kirken, vil mindes det, anbragt, som det er, over Korsranken. Det er ikke blot det største af sin Art her i Landet (13 Alen højt), men et af den store Kunstners aller betydeligste Arbejder. En gribende Fremstilling af den afsjælede Frelser. Vi kan ikke lade være med at gengive, hvad der i Sorøbogen er sagt om det, idet vi ikke tror at kunne sige det bedre. „Hovedet, om hvilket Tornekronens Virvar vinder sig, er sunket ned mod Skulderen, Munden er aaben, Fingrene i Dødskampen krummede ind mod Haandfladen. Og paa den lange Krop er ikke blot Muskulaturen, men ogsaa Aarenettet vist. Dets pompøse Virkning fremhæves af Lænde-klædets Sløjfe, der staar ret ud i Luften som for en stiv Kuling“. Man skal ikke nøjes med at se denne vidunderlige Skikkelse fra Kirkens Indgang, men søge op under den, ligesom Thorvaldsens Christusskikkelse paa Vor Frue Kirkes Alter i København virker dobbelt betagende, naar man staar lige under den, ligesom er trængt ind mellem Jesu udstrakte Arme, der virker kaldende og indbydende.

Og dernæst Prædikestolen, der er udført af den samme Mester, Henrik Werner eller Werning, hvem Rammen om Altertavlen og Korsranken ogsaa skyldes. Den er ligeledes et Mesterværk. I Fyldningen er anbragt Relieffer forestillende Træk fra Christi Lidelse-historie, fra Nadverens Indstiftelse til Gravlæggelsen. Felterne er adskilte fra hverandre ved snoede Søjler, der paa deres Fodstykker bærer syngende og spillende Drengbørn, som trakterer alle Slags Instrumenter, Violin, Fløjte, Guitar, Harpe og Tromme. Og over Prædikestolen er anbragt en overdaadig rig Himmel, der øverst bærer et lille Tempel, paa hvis Tinde er anbragt en Christusskikkelse med Sejrsfane. Det er morsomt at høre,

Munketrappen.

at den Kontrakt, der sluttedes med Kunstneren om denne Prædikestol, lød paa, at den skulde være „saa godt Billedsniderværk, som nogen Steds gøres kan af nogen i dette Rige Danmark“, og saaledes at „dens Lige baade med Sirlighed, Kunst og Arbejde i Historier, Videlse og Højelse, ikke skal findes i nogen af de fire Hovedkirker udi Kjøbenhavn“. Billedværket over Himlen og under Prædikestolen skulde være „durchsichtig“ og med kunstig Arbejde vel forfyldt, saa den udi alle Maader, som nævnes kan, skal overgaa de Prædikestoler,

som udi Kjøbenhavns Kirker benævnt er“. Betalingen sattes til 20 Læs Egeskov og 400 sl. Dlr., idet Henrik Werner forpligter sig til paa „sin Æres Fortabelse“ selv at bære alle Omkostninger, hvis nogen af de københavnske Stole skulde findes denne „enten at overgaa eller lige være“. Alle de Krav, som var bleven opstillet, maa man imidlertid have anset for at være fyldestgjort, thi Kunstneren fik de 400 Dlr. udbetalt.

Det vilde vel synes mange underligt, om vi ikke ogsaa nævnte Skjoldefrisen, der drager sig om alle Kirkens Vægge som et saare dekorativt Baand. Og den kunde i og for sig godt fortjene en nærmere Omtale, selv om det kan fastholdes, at den nu har sin største Værdi som et Slags Mindeblad om Valdemarstidens store Navne, medens dens Betydning som historisk Dokument er ret ringe.

I Landdistriktet ligger, som ovenfor nævnt ogsaa Sorø Akademis Skole, hvilket nu er dens officielle Navn, medens den hyppigt Mand og Mand imellem kaldes Sorø Akademi eller blot Akademiet. Om Klosteret — Absalons Cisterciencerkloster — er der talt ovenfor. Det bestod til Reformationen og havde som sin sidste Abbed den højtfortjente Henrik Tornekrans, hvem Kirken skylder Absalons store Ligsten og det nys nævnte store Krucifiks, som han bestilte hos Claus Berg i Odense. Men selvom man ved Reformationen gik lemfældigt til Værks overfor Herreklostrene — hvortil Sorø hørte —, kom dog den Stund, da den sidste Munk døde, og der kom ingen ny i Stedet. Endelig inddroges Klostret og al dets Gods, i Aaret 1580, under Kronen, og 5 Aar senere udstedte Fr. II en Fundats for den Skole, der allerede en Række af Aar — altsaa i Munketiden — havde været holdt her, men det følgende Aar, $3\frac{1}{6}$ 1586, blev der givet en ny Fundats for det, som Kongen kaldte „en besynderlig og bedre Skole“ i Sorø, til hvilken han skænkede „vort og Kronens Kloster Sorø med al sin Ejendom og Tilliggelse, Fiskeri, Skove og anden Herlighed“. Det var Meningen, at der i denne kongelige, frie Skole skulde underholdes og optugtes 30 adelige og 30 borgerlige unge Personer. De maatte ikke blive mere end 6 Aar i Skolen. Baade Ophold og Undervisning var fri, og de ikke adelige Børn, hvis Forældre sad mindre godt i det, fik ovenikøbet fri Beklædning. Skolen lededes af en Skolemester, hvis Titel senere ændredes til Rektor, medens hele Stiftelsens Økonomi bestyredes af en Forstander. Denne „besynderlige og særlige Skole“ bestod til 1623 og nød ikke ringe Anseelse, hvad der blandt andet kan ses af, at der i de 37 Aar, den virkede, undervistes 195 adelige og 501 borgerlige Elever. Naar navnlig de adeliges Skoleophold her var til Ende, rejste en stor Del af dem til Udlandet, hvad der kostede mange Penge, uden at der kom et Udbytte ud deraf, som kunde berettige til de store Udgifter.

For at sætte en Stopper for disse Udenlandsrejser var det, at Kr. IV ved Fundats af 30/11 1623 oprettede en ny Stiftelse, det adelige, ridderlige Akademi i Sorø. Man henlagde Maribo og Børglum Klosters Gods til dette Akademi, og det udtales udtrykkelig af Kongen, at han gerne saa, at Adelsmændene sendte deres Sønner herved. I Spidsen for Akademiet og Skolen i Forening sattes en Forstander, og til at bestride Undervisningen for Akademisterne ansattes foruden Skolens Rektor 6 Professorer og 9 Exercitiemestre. Det er værd at lægge Mærke til, at medens Professorerne gennemsnitlig havde en Løn paa 400 Rdl. hver, modtog Berideren og Fægtemesteren hver 800 Rdl., hvad der viste, at man lagde særlig Vægt paa de specielt adelige Interesser. Den almindelige Alder for Akademisterne var 16—18 Aar. Det var en udmærket Stiftelse, der her blev indrettet, og den forsynedes med alt, hvad der var fornødent, for at Eleverne kunde faa det bedst mulige Udbytte. Saaledes grundedes der et eget Bogtrykkeri, fordi, som Kongen sagde, at „lige saa lidt som Soldaten til en hæderfuld Kamp kan undvære de fornødne Vaaben, saa kunde ej heller Professorerne til deres literære Virksomhed undvære et saadant Trykværk“. For at foregaa Adelen med et godt Eksempel, sendte Kongen sine egne Sønner, saaledes Frederik, den senere Kong Frederik III, og Ulrik herved, og som følge deraf optoges Sønner af næsten alle danske Adelslægter i Tidens Løb paa Akademiet, ligesom ikke saa faa udenlandske baade adelige og fyrstelige Personer. I de første 30 Aar af sin Bestaaen, besøgte Akademiet af ca. 300 unge danske Adelsmænd, blandt hvem Hannibal Sehested og Niels Juel tælles. Imidlertid virkede Akademiet trykkende paa Skolen, og efterhaanden sank Akademisternes Tal betydeligt. Hertil kom, at mange selv af de adelige Forældre havde svært ved at udrede de krævede Opholdspenge, og da tilmed Indtægterne af Maribo Klosters Gods svigtede, steg Gælden lidt efter lidt, saa den blev i høj Grad tyngende. Til Tider kunde Professorerne kun oppebære en Brøkdæl af deres Løn om Aaret, hvad de naturligvis var meget utilfredse med. Endelig, da Gælden stadig steg og Søgningen blev ved med at gaa tilbage, var der tilsidst ikke andet at gøre end at ophæve Akademiet. De to sidste Akademister forlod Sorø 1665. Saa var der kun nogle gamle Lærere og Professorer, som sad med Ventepenge eller Pension, tilbage. De Forsøg, der gjordes paa at genrejse Fr. II's gamle Skole mislykkedes; den fortsatte sin Tilværelse, men under smaa og sørgelige Vilkaar, og St. Hansdag 1737, da 10 unge Mennesker dimitteredes som Studenter, sendtes de øvrige 6 Elever til andre Skoler eller til deres Hjem med et Aars Kostpenge. Saaledes endte foreløbig Fr. II's besynderlige og bedre Skole, og det gjaldt nu om at finde ud af, hvad der da skulde gøres. Endelig efter 10 Aars Overvejelse og Bestræbelser for at forbedre de økonomiske Vilkaar, var man naaet saa vidt, at der paa det gamle Klosters Plads, efter Tegning af Thura, opførtes en ny og pragtfuld Bygning i fransk Renaissancestil, idet Kr. VI havde besluttet at oprette et nyt adeligt, ridderligt Akademi, hvilket imidlertid først hans Søn og Efterfølger Fr. V fik fuldført og højtidelig indviet i 1747. At denne Plan lod sig udføre skyldes

Sorø Akademi 1755.

Sorø Akademis Skole.

blandt andet, at Holberg overgav sine Godser, Tersløse og Bro-rupgaard, sin Formue og sit Bibliotek dertil, og Akademiet fik i de følgende 25 Aar en straalende, skønt kortvarig Blomstring takket være saadanne Lærere som Jens Schjelderup Sneedorf, Jens Kraft og Andreas Schytte. Snart begyndte Akademiet at gaa tilbage, Antallet af de studerende tog af, og i 1793 forlod de sidste Studenter Sorø, uden at der kom andre i Stedet. Og endelig

brændte Akademiet, Thuras pragtfulde Bygning med det værdifulde Bibliotek, deriblandt Holbergs Bogsamling og Klosterarkivet, en Juninat 1813. Men det var dog ikke Tanken at give helt op. 1801 var Poul Christian Stemann blevet Amtmand i Sorø og fik Bestyrelsen af Sorø Akademis Gods overdraget. Ved sin ualmindelige Dygtighed, men samtidig ved en ikke ringe Haardhed, lykkedes det ham at bringe Godset paa Fode. Han modtog det i en skrækkelig Tilstand, med 200.000 Rdl. Gæld, men da han 1827 forlod Sorø, kunde han aflevere Godset gældfrit, med en Formue paa 600.000 Rdl. foruden Gaardene Mørup og Nordruplund, og saa var ovenikøbet den nuværende Skolebygning bleven opført efter Tegning af Peder Malling. Fr. VI havde nemlig besluttet, at der nu her skulde aabnes en almindelig lærd Skole, der tillige skulde være Kostskole. Da man ikke kunde faa sig selv til helt at opgive Tanken om et Akademi, knyttede man til Skolen noget, man kaldte en akademisk Indretning, hvorved Skolens Studenter kunde forberedes til den filosofiske Eksamen. I Spidsen sattes en Director, og desuden virkede en Række af Lektorer blandt Studenterne og ved Skolen, medens nogle Adjunkter udelukkende havde deres Arbejde paa Skolen. Som Lektorer kom adskillige fremragende Mænd til at virke, og det er en Periode, som man med Rette kan kalde for Akademiets anden Blomstring. Det var da, at Mænd som Ingemann og Hauch, Bredsdorff og Chr. Wilster, foruden adskillige andre fra Sorø, kastede Glans over deres Fædreland, men det viste sig, at den „akademiske Indretning“ i Tidernes Løb ikke var tidssvarende, og 1849 ophævedes den. Fra da af har Skolen været ene her paa Stedet, og at den har forstaaet at udfylde sin Plads, kan jo blandt andet ses deraf, at den stadig er i Stigning, saa der nu for Tiden er over 350 Elever, hvoraf nærværd Halvdelen bor paa Skolen, som Alumner, medens Resten er skolesøgende ☺: bor i Byen eller Omegnen.

Man kan ogsaa vanskelig tænke sig noget mere ideelt Sted for den opvoksende Slægt at færdes paa. Mange er de, der er udgaet herfra til betydelige Livsgjerninger, men fælles for dem alle — saa at sige uden Undtagelse — er den Kærlighed, hvormed de hænger ved deres gamle Skole, og den Glæde, hvormed de — ofte efter mange Aars Forløb — genser den Egn, der har været Vidne til deres Barndoms Sorger og Glæder.

SORØ AMTSRAAD

V. TOPSØE, Amtmand

f. 29 November 1885. Student 1903, cand. jur. 1909, Amtsfuldmægtig i Vejle fra 1911 – 13, Assistent i Indenrigsministeriet 1910, Fuldmægtig 1919, Kontorchef 1925, Amtmand over Sorø Amt 1928, Medlem af Tilsynsraadet for Sparekassen for Sorø og Omegn, Medlem af Forretningsudvalget og Centralstyrelsen i Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse, Stedfortræder for Statens Forligsmand i Arbejderstridigheder, Medlem af Bestyrelsen for A/S. C. M. Hess' Fabriker i Vejle.

Gaardejer HANS ALBRECHTSEN, Sogneraadsformand, Ormslev, Gaardejer CHR. BERTHELTSEN, Sogneraadsformand, Vandløse, Førstelærer HANS HANSEN, Frederiksberg, Husmand NIELS P. HANSEN, Sneslev, Gaardejer KR. JOHANSEN, Sogneraadsformand, Nebble, Gaardejer CHRISTOFFER JENSEN, Skafterup, Dyrlæge J. P. JENSEN, Folketingsmand, Terslev, Gaardejer K. JØRGENSEN, Suserup, Skatteraadsformand PEDER J. LARSEN, Hyllinge, Gaardejer NIELS V. LARSEN, Slaglille, Direktør TH. OPSTRUP, Haslev, Husmand H. CHR. PETERSEN, Sogneraadsformand, Allindemagle og Gaardejer N. REFSGAARD, Terslev.

HANS ALBRECHTSEN, Gaardejer, Sogneraadsformand, Ormslev

f. 25 November 1871 i Torpe ved Boeslunde, opholdt sig her indtil 1900 da A. købte sin nuværende Ejendom i Ormslev. Sognefoged og Lægdsmand for Vemmelev Sogn 1905, indvalgt i Vemmelev-Hemmeshøj Sogneraad 1909, har været Medlem af dette indtil 1921, valgte dette Aar til Formand, beskikkedes som Forligsmægler i Sorø Amts 1 Kreds Korsør 1923, Medlem af Tilsynsraadet for Sparekassen for Korsør og Omegn, Amtraadsmedlem.

CHR. BERTHELTSEN, Gaardejer, Sogneraadsformand, Vandløse

f. 9 September 1875, S. af Gaardejer Peter B. Ejer af sin Fødegaard i Vandløse, denne har været i Slægtens Eje siden før Stavnsbaandet blev løst, Formand for Stenmagle statsanerkendte Sygekasse siden 1909, Medlem af Stenmagle Sogneraad siden 1909, Formand for samme siden 1913, Amtsraadsmedlem 1922. Formand for Sorø Amts Sogneraadsforening, og som saadan Medlem af de samvirkende Sogneraadsforeningers Bestyrelse.

HANS JØRGEN HANSEN, Førstelærer, Frederiksberg v. Sorø

f. 18 August 1876, S. af Gaardejer Mads H. fra Albjerg ved Svendborg og Hustru f. Nielsen, g. med Anna Elkjær. Afgangseksamen fra Skaarup Seminarium 1896, nogle Aar Højskolelærer i Sørup ved Svendborg og Try ved Aalborg, Vikar hos Folketingsmand, Lærer Anthon Jensen i Lund ved Rødvig i 1½ Aar, Andenlærer i Føvling ved Ribe fra 1900—01, Enelærer i Surhave ved Brørup til 1906, Lærer i Topshøj til 1914, og siden da Førstelærer paa Frederiksberg ved Sorø, Medlem af Lyngø Sogneraad fra 1909, do. af Menighedsraadet siden 1912, Formand i Sygekassen siden 1909, Amtsraadsmedlem siden 1928.

NIELS PEDER HANSEN, Husmand, Sneslev

f. 13 April 1866 i Sneslev, S. af Husmand Hans H. og Hustru Kirsten f. Nielsdatter, g. 1892 med Regine Henriksen fra Krummerup. Amtsraadsmedlem siden 1922, Medlem af Sneslev Sogneraad fra 1900—06 og fra 1913—21, Formand for Sneslev Brugsforening siden 1906, Bestyrelsesmedlem for Lundshøj Mejeri siden 1915, Vurderingsmand i Landbygningernes alm. Brandforsikring siden 1904, Medlem af Menighedsraadet, købte Husmandslod i 1896, stort 8½ Td. Land.

KRISTIAN JOHANSEN, Sogneraadsformand, Gaardejer, Nebbe

f. 29 September 1876 i Sønderup, S. af Gaardejer Jakob J. og Hustru Dorte f. Rasmussen, g. 1900 med Karen Olsen, D. af Gaardejer Niels O. fra Sønderup. Medlem af Sogneraadet fra 1913—17, Sogneraadsformand siden 1917, (Boslunde), Formand for Boslunde Brugsforening fra 1910—17, Bestyrelsesmedlem for Banken for Skelskør og Omegn, Amtsraadsmedlem siden 1928, købte 1900 Gaarden „Hulegaard“, der er paa 43 Tdr. Land.

CHRISTOFFER JENSEN, Gaardejer, Skafterup

f. 29 Marts 1879 i Skafterup, S. af Gaardejer Søren V. J. og Hustru Marie f. Rasmussen, g. 1913 med Christiane Frederikke. Medlem af Sogneraadet fra 1913—17, Formand for samme fra 1917—25, (Kirstinge-Furiendal Sogn), Medlem af Menighedsraadet og af Skolekommissionen, Amtsraadsmedlem siden 1924, overtog Faderens Gaard „Prøveholmsgaard“, der er paa 39 Tdr. Land, i 1912.

J. P. JENSEN, Dyrslæge, Terslev

f. 23 Januar 1869 i Terslev Overdrev, g. med Marie Pedersen fra Bøgenakkegaard i Terslev Sogn. Paa Sorø Højskole fra 1885—86, Dyrslægeeksamen 1893, Dyrslæge i Terslev fra 1893—1921, assisteret nogle Aar ved Kødkontrollen i Haslev, Sogneraadmedlem fra 1905—11, Medlem af Skolekommissionen fra 1905—13, Amtsraadsmedlem siden 1909, Medlem af Folketinget siden 1920, Medlem af Kommissionen for Fæste- og Lejehuse i Sjælland og Lolland-Falsters Stift siden 1927.

KRISTIAN JØRGENSEN, Gaardejer, Suserup

f. Februar 1871 paa Løvegaard i Lyng Søgn, S. af Gaardmand H. J., g. 1904 med Alma Lassen fra Tversted. Gennemgaaet Næsgaards Agerbrugsskole, haft forskellige Forvalterpladser, deriblandt paa Corselitze og Taarnborg, købte 1 Jan. 1901 Søgaard i Suserup af Areal 96 Tdr. Land, fra 1912—17 Medlem af Repræsentantskabet for Sorø Spare- og Laanekasse, 1917 dettes Næstformand, 1921 Formand for Tilsynsraadet, 1927 landbrugskyndig Direktør, Sogneraadsformand for Lyng Kommune fra 1915—25, Medlem af Amtsraadet siden 1922, har tidligere været Formand for Lyng Søgn's Konservative Vælgerforening og siden for Sorøkredsens Forening, var opstillet ved Folketingsvalgene i 1906 og 1913.

PEDER JOHANNES LARSEN, Skatteraadsformand, Hyllinge

f. 7 December 1870 i Hyllinge, S. af Husmand Lars Pedersen og Hustru Kristine f. Jensdatter, g. 1899 med Karoline Olsen fra Hyllinge. Skatteraadsformand 1922, Amtraadsmedlem siden 1916, Medlem af Hyllinge Sogneraad fra 1905—08, Formand for samme fra 1908—22, Medlem af Menighedsraadet siden 1921, do. af Provstiuudvalget, do. af Skoledirektionen for Øster og Vester Flakkebjerg Herred, Bestyrelsesmedlem i Øernes Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer, Næstformand for Udflytternes Brandforsikring.

NIELS VALDEMAR LARSEN, Gaardejer, Slaglille

f. 10 September 1876 paa Bakkegaard i Slaglille, S. af Sognefoged Niels L. og Hustru Ane Margrethe f. Nielsen, ugift. Overtog Bakkegaard 1915 med 19 Tdr. Land, Sogneraadsmlem fra 1909—21, Formand for samme fra 1916—18, Vurderingsmand for den alm. Brandforsikring, Formand for Driftslaanforeningen for Fjenneslev Mejerikreds, Regnskabsfører for Slaglille Brugsforening, Formand for den radikale Venstreforening for Sorø Amts 2den Valgkreds, Amtsraadsmedlem.

TH. P. OPSTRUP, Sagfører, Direktør, Haslev

f. 1 November 1862 i Ringkøbing, S. af Vognmand O. N. O. og Hustru S. M. Thomsen fra Brejninge, g. 1888 med Mariane Poulsen, D. af Lærer P. fra Ringkøbing. Exam. jur. 1883, Fuldmægtig for Bregentved-Gisselfeldt Birk fra 1884—1914, Sagfører 1914, juridisk Direktør i Østifternes Landhypotekforening, Sogneraadsmlem for Haslev og Ferslev siden 1906, Formand for Bestyrelsen for Haslev Bank siden 1894, Amtsraadsmedlem siden 1922, Formand for Haslev Borgerforening i ca. 25 Aar, afgik 1926, do. for Foredragsforeningen og Elektricitetsværket indtil dette overgik i Kommunens Eje.

HANS CHRISTIAN PETERSEN, Husmand, Sogneraadsformand, Allindemagle

f. 5 Januar 1861, S. af Arbejdsmand Peter P., g. med Grethe Larsdatter. Sogneraadsmlem i Haraldsted-Allindemagle Kommune fra 1895—1901 og fra 1907—09, fra 1 Januar 1909 og til Dato Sogneraadsmlem, fra 1910 til Dato Amtsraadsmedlem, fra 1911 til Dato Landvæsenskommissær, fra 1904 til Dato Vurderingsmand til Ejendomsskyld m. m., Ejer af Allindemagle Huse 7 Tdr. 5 Skp. Land.

NIELS JACOBSEN, Refsgaard, Gaardejer, Terslev

f. 10 September 1879 i Haasum v. Skive, S. af Gaardejer R. og Hustru f. Sørensen-Stengaard, g. med Sofie Nielsen D. af afd. Gaardejer Anders N. i Terslev. Paa Tune Landboskole, købte sin nuværende Ejendom i Terslev 1903, Medlem af Amds-raadet siden 1916, i en Aarrække i Bestyrelsen for Haslev Svineslagteri og Medlem af Terslev Sogneraad, Dommer ved de sj. Landboforeningers Dyrskue siden 1908, Formand for Amdsudvalget for Driftslaane foreninger i Sorø Amtsrads kreds.

H. E. RASMUSSEN, Amtsvejinspektør

f. 6 Maj 1880 i Fodslette Sogn paa Langeland, S. af Sognefoged, Gdjr. P. C. R. og Hustru Rasmine f. Nielsen, g. 1907 med Ella Pauline Charlotte Lund, D. af Realskolebestyrer Joh. L. og Hustru Pauline Charlotte f. Poulsen. Præliminæreksamen fra Rudkjøbing Realskole 1897, ansat paa Rudkjøbing Toldkontor fra Septbr. 1897 til Aug. 1899, exam. polyt. 1900, cand. polyt. (Bygningsingeniør) Januar 1906, 15 Marts 1906 ansat som assisterende Ingeniør ved Københavns Vej- og Kloakanlægs 2 Ingeniør afdeling (Magistratens 4 Afd.), 1 Maj 1910 erholdt fast Ansættelse som Ingeniør ved samme Institution, 1 Januar 1915 udnævnt til Vej- og Vandløbsinspektør i Sorø Amt, fra 1 Januar 1917 beskikket til Landvæsenskommissær i Sorø Amt, siden 1 Oktober 1919 Branddirektør for Sorø Købstad (Købstædernes alm. Brandforsikring).

SORØ BYRAAD

JULIUS NICOLAJ FRANDBSEN, Borgmester

f. 30 December 1872 i Krønge paa Lolland, S. af Dampmøller J. C. F. og Hustru f. Carlsen, g. med Berta Roy. Lært Mølleri paa Ringsted Dampmølle, Studierejser i Udlandet fra 1891—95, Dampmøller i Sorø 1897, overtog i 1903 Erslevs Købmandsforretning, Bestyrelsesmedlem for Landboforeningen og for A/S. Parnas, Medlem af Sorø Banks Bankraad, nogle Aar Formand for Sorø Handelstandsforening, Medlem af Byraadet siden 1914, Borgmester siden 1927.

Maler H. C. ANDERSEN, Tømrermester N. P. ANDERSEN, Entreprenør A. P. CHRISTIANSEN, Bagermester F. P. HANSEN, Fru HILDA HERMANSEN, Murermester M. LANGKJÆR, Fru ANNA MORTENSEN, Købmand KR. PETERSEN, Former PETERSEN, Direktør J. SEVEL og Skrædermester CHR. RICHARDT.

HANS CHR. ANDERSEN, Maler

f. 23 Juli 1892 i Slaglille, S. af Savskærer A. C. A. og Hustru f. Jensen, g. 1919 med Karen Christoffersen. Lærling 1906, Svend 1910, rejst i Udlandet til 1913, har arbejdet hos forskellige Mestres i Sorø, er nu ansat hos Firmaet Lunge & Søn, Formand og Kasserer for Arbejdernes Fællesorganisation fra 1920—26, Formand for Malernes Fagforening fra 1920—26, do. for Socialdemokratisk Forening i Sorø, Medlem af Byraadet siden 1925.

NIELS PETER ANDERSEN, Tømrermester

f. 6 Februar 1869 i Pedersborg, S. af Vejmænd Søren A. og Hustru f. Olsen, g. med Ane Marie Bolette f. Thomsen. D. af Husmand Thomas Hansen fra Højsholt ved Vejle. Lærling 1884, Svend 1887, arbejdet hos forskellige Mestres i Sorø og Ringsted, nedsat sig i Sorø som Mester 1902, Bestyrelsesmedlem for D. F. B. i Sorø, Formand for Sorø Grundejerforening siden 10 Maj 1915, Medlem af Byraadet fra 1899—1900 og siden 1921.

ANDERS PEDER CHRISTIANSEN, Entreprenør

f. 3 Juni 1878 i Ørslevvester, S. af Gaardejer Chr. Chr. og Hustru f. Christensen, g. med Maren Sofie f. Petersen. Lært Landvæsen, ansat 1899 som Tjener paa Sorø Akademi, arbejdet siden 1902 i forskellige Byggefag, begyndte selvstændig Virksomhed i 1921, fra 1914—21 Medlem af Bestyrelsen for det offentlige Arbejdsanvisningskontor, fra 1912—24 Formand for Bestyrelsen for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Sorø Afdl., siden 1912 Bestyrelsesmedlem for Sorø Sygekasse, Medlem af Byraadet siden 1917.

FRANTS PETER HANSEN, Bagermester

f. 1 September 1377, S. af Postbud H. fra Stubbekøbing og Hustru f. Hansen, g. med Sofie f. Sørensen. Lært Bageriet i Rødby og Ringsted, Svend 1900 hos Bagermester Hansen Humle i Sorø, nedsat sig som Bager i Sorø 1913, Medlem af Bestyrelsen for Bager- og Konditorforeningen for Sorø Amt, Medlem af Bestyrelsen for den radikale Forening, og i Bestyrelsen for Venstres Folkeblad, Medlem af Byraadet siden 1919, Medlem af Ligningskommissionen siden 1918, dennes Formand siden 1922.

HILDA HERMANSEN, Frue

f. 13 Marts 1882 i Nakskov, D. af Bagermester Holm og Hustru f. Andersen, g. 1908 med Maskinkonstruktør H. Husholdningslærerindeeksamen fra Fru Berg-Nielsens Seminarium 1906, Lærerinde paa Sorø Husholdningsskole fra 1906—08, Formand for Kvindevalgretsforeningen, Bestyrelsesmedlem for Sønderjydsk Forening og for Dansk Kvindesamfund, Kredsformand for „Svalen“, Formand for Sorø Husholdningsskoles Elevforening, Dommer i Statens Redskabsudvalg ved Prøver over Husholdningsmateriel, Bestyrelsesmedlem for den kommunale Vælgerforening og senere for Venstrevælgerforeningen, Medlem af Værgeraadet, Medlem af Byraadet siden 1925.

MARIUS LANGKJÆR, Murermester

f. 19 Januar 1884, S. af Murermester Søren L. og Hustru Hedvig f. Larsen, g. 1ste Gang med Ingeborg Petersen (død 1915) g. 2den Gang med Ingrid Nielsen. Præliminæreksamen fra Sorø Akademi, lært Murerhaandværket, taget Afgangseksamen fra Teknisk Selskabs Skole i København, arbejdet 1½ Aar i Udlandet, Murermester i Ringsted fra 1909—18, siden 1918 Murermester i Sorø, Lærer ved Teknisk Skole, Formand for Sorø kommunale Vælgerforening, Medlem af Byraadet siden 1929.

ANNA MORTENSEN, Frue

f. 18 Juli 1881 i Sorø, D. af afdøde Forretningsbestyrer Frederiksen og Hustru f. Jørgensen, g. 1911 med Købmand Marius Mortensen i Sorø. Handelsuddannet i 4 Aar hos Købmand Otto Marquard i Sorø, bestyret Forretning i Aarhus, Slagelse og Helsingør. Medlem af Sorø Byraad siden 1929.

KRESTEN PETERSEN, Købmand

f. 22 December 1878 i Saltofte, S. af Gaardejer P. P. og Hustru f. Christensen, g. 1909 med Johanne Mortensen, D. af Købmand M. i Sorø. Lærling hos Guldberg i Sorø, ansat hos Holger Hoff i 5 Aar, nedsatte sig i 1913, i Kompagni med Købmand Steen-Jørgensen, som Købmand i Sorø, Medlem af Bestyrelsen for Sorøegnens Andelssvineslagteri, i en Aarrække Medlem af Landboforeningens Bestyrelse, Medlem af Sorø Handelstandsforenings Bestyrelse fra 1918, Formand for denne siden 1921, Bestyrelsesmedlem for Skydeklubben af 1900, for Sorø private Mellem- og Realskole og for Turistforeningen, Medlem af Byraadet siden 1929.

NIELS CHR. PETERSEN, Former

f. 6 Marts 1879 i Sæby i Jylland, S. af Fisker P. Chr. P., g. med Karen Marie Larsen, D. af Husejer L. fra Sorø. Kom til Sorø 1899, ansat hos Firmaet H. C. Lunge og Søn siden 1899, kun afbrudt af Militærtjeneste, Kasserer for Formernes Fagforening siden 1923, Revisor for Rejseforeningen, Medlem af Sorø Byraad siden Marts 1929.

CHRISTIAN RICHARDT, Skrædermester

f. 18 Januar 1873 i Boeslunde, S. af Arbejdsmand Hans R. g. 1898 med Anna Christine Mortensen. Lært Skræderfaget i Boeslunde, arbejdet som Svend i Sorø siden 1894, som Tilskærer siden 1902, startede egen Forretning 1912, Bestyrelsesmedlem for „Julens Glæde“ siden 1911, Formand for denne siden 1921, Bestyrelsesmedlem for Sorø Sygekasse siden 1912, Medlem af Distriktsraadet siden 1913, Formand for dette siden 1915, Sognefoged 1917, Vurderingsmand for den almindelige Brandforsikring for Landbygninger siden 1918, Medlem af Byraadet siden 1917, Formand for Værgeraadet siden 1922.

EIGIL BORGSØ, Kæmner

f. 5 Juni 1896 i København, S. af Filialbestyrer paa Orlogsværftet Georg B. og Hustru Johanne f. Hansen, g. 1927 med Helga Sehested, D. af Kancelliraad, Bankdirektør S. fra Stege. Assistent i Københavns Laane- og Diskontobank fra 1913—18, Revisor i Revisions- og Forvaltnings-Institutet i København fra 1918—21 og i sammes Filial i Aarhus fra 1921—26, Kæmner i Sorø siden 1 April 1926.

Ligningskommissionens Medlemmer er: Bagermester F. P. HANSEN, Formand, Arbejdsmand CHR. CHRISTIANSEN, Købmand VIGGO JACOBSEN, Malermester N. P. NIELSEN, Overpostbud RASMUS PETERSEN og Tømrermester VALD. SICK.

CHR. CHRISTIANSEN, Arbejdsmand

f. 6 Juni 1875 i Sorterup, S. af Husmand J. Chr. og Hustru f. Petersen, g. med Dagmar Jørgensen, D. af Arbejdsmand Jørgen Henriksen. Arbejdet paa Sorø Bryggeri fra 1904—1913, i en lang Aarrække Bestyrelsesmedlem for Socialdemokratisk Forening for Sorø og Omegn, Medlem af Ligningskommissionen siden 1921.

JENS VIGGO JACOBSEN, Købmand

f. 25 Juli 1877 i Gierslev ved Slagelse, S. af Gaardejer Thomas J. og Hustru f. Jensen, g. med Margrethe Møller, D. af Uhrmager M. fra Skelskør. Lært Handelen hos Købmand Jespersen i Skelskør, købte 1902 Købmandsforretning i Haldagerlille og drev samtidig Haldagerlille Teglværk, solgte Forretningen i 1914 og flyttede til Sorø og driver her Agentur og Købmandsforretning, Medlem af Ligningskommissionen siden 1920.

N. P. NIELSEN, Malermester

f. 14 Maj 1884 i Haslev, S. af Fyrbøder N. og Hustru f. Petersen, g. med Anna Karoline f. Hansen. I Lære hos Brandt i Haslev, kom til Sorø 1904, Svend hos Malermester Carlsen, nedsatte sig som Malermester i 1915, i en Aarrække Formand for Malersvendenes Fagforening i Sorø, Medlem af Ligningskommissionen siden 1918.

RASMUS JØRGEN PEDERSEN, Overpostbud

f. 24 Januar 1870, S. af Husmand Jens P. og Hustru f. Jørgensdatter. Tjener paa Sorø Akademi fra 1892—97, i Postvæsenets Tjeneste fra 1901, Overpostbud siden 1919, Bestyrelsesmedlem for D. F. B. i Sorø, Medlem af Ligningskommissionen siden 1925.

MARIUS CHRISTIAN RASMUSSEN, Kommunekasserer

f. 16 November 1895 i Hømb By i Sorø Amt, S. af Avlsbruger Christian R. og Hustru f. Christensen, g. med Gerda Ingeborg f. Nielsen. Fra 1914—18 Kontorist paa Ringsted Andelssvineslagteri, fra 1918—25 Kommuneassistent paa Ringsted Kæmnerkontor, fra 1 November 1925 Kommunekasserer i Sorø, Sekretær for Ligningskommissionen.

SORØ KOMMUNALE HJÆLPEKASSE

Denne ledes efter de samme Principper som Hjælpekassen i Amtets andre Byer. Det sidst afsluttede Regnskabsaar udviser, at der er anvendt ca. 20.000 Kr., og deraf er ca. Halvdelen brugt til ekstraordinær Hjælp.

Hjælpekassens Bestyrelse bestaar af: Barber INGEMANN CARLSEN, Købmand SØREN CHRISTENSEN, Arbejdsmand JENS P. CHRISTIANSEN, Massøse Frk. MARIE RASMUSSEN og Maskinarbejder LAURSEN.

SORØ RAADHUS

I forrige Aarhundrede, ja helt op til omkring Aarene 1840-44, var Byens Ting- og Arresthus beliggende paa den Plads, hvor nu Akademiets Gymnastikhus ligger, men i hvilken Periode dette er opført kendes ikke med Bestemthed. Gamle Papirer fortæller, at ca. $\frac{2}{3}$ Dele af denne Ting- og Arrestbygning var indrettet til Magasin for Akademiet, og at der i selve Bygningens Hovedfacade var Tingstue og nogle Arrester.

Under konstitueret Byfoged og Birkedommer, Borgmester Krafft's Embedsperiode omkring

1840, førtes der gentagende Forhandlinger om et nyt Ting- og Arresthus, og disse Forhandlinger resulterede i, at man i Aaret 1844 begyndte Opførelsen af et saadant. Dette opførtes paa den Plads, hvor det nuværende Raadhus ligger, og Byggesummen androg ca. 6048 Rdl., heraf betalte Sorø By $\frac{3}{4}$ Dele og Sorø Akademi $\frac{1}{4}$ Del. Til Bygningen medgik 127.000 Mursten og 174 Tdr. Kalk. Bygmester var Fobian.

Den 21 December 1879 brændte Ting- og Arresthuset, men selve Arrestbygningen blev dog skaanet. Et nyt Ting- og Arresthus, det nuværende Raadhus, som det staar den Dag i Dag, blev opført umiddelbart efter Branden. Bygningen, der er udført efter Tegning af Arkitekt Tvede, er en 2-Etages Bygning, hvis Indre rummer følgende.

I Stueetagen: Politikontorer, Badeværelser og Bolig for Arrestforvareren, paa 1ste Sal: Amtraads- og Raadhussal, en mindre Sal til Brug for Forligskommission, Hjælpekasse og Ligningskommission samt Tingstue, Dommerens Kontor, Arkivet og Venteværelse. I den efter Branden restaurerede Arrestbygning findes 11 Arrester med Plads til 13 Arrestanter.

VIGGO BALLER, Dommer, R. af D.

f. 6 April 1859 i København, S. af Oberst, Kammerherre J. F. H. B. og Hustru S. A. f. Hyllested, g. 1888 med Dagmar Schultz (død 1928). Student fra Borgerdydsskolen paa Christianshavn 1877, cand. jur. 1883, samme Aar Fuldmægtig ved Københavns Amts Søndre Birk, 1884 Sagførerfuldmægtig i København, 1 Juli 1887 By- og Herredsfuldmægtig i Grenaa, 1 Januar 1890 By- og Herredsfuldmægtig i Frederikssund, 1 Oktober 1902 Byfoged i Hasle og Herredsfoged i Bornholms nordre Herred, 4 November 1902 Borgmester i Hasle, 2 April 1909 Byfoged i Kolding, 17 April 1909 tillige Borgmester, 18 Juni 1914 Byfoged i Sorø og Birkedommer i Sorø Birk og Baroniet Holbergs Birk, Juli 1919 Dommer i Sorø.

SORØ POLITIET

Saavel det kommunale Politi som Statspolitiet har Kontorer paa Sorø Raadhus. Politiets øverste Leder er Politimester HJELMER (bosiddende i Ringsted) medens den daglige Ledelse forestaas af Politimesterfuldmægtig SCHIØRRING. Det kommunale Politi bestaar af D'Herrer J. CHR. ANDERSEN og V. M. LARSEN. Statspolitiet af Hr. JENS JENSEN. Overbetjent i Landpolitiet er N. D. NIELSEN.

FREDERIK NIELSEN, Arrestforvarer

f. 25 Maj 1887 i Lamdrup ved Nyborg, S. af Gaardejer P. N. og Hustru f. Larsen, g. med Dora Nielsen. Uddannet ved Landvæsenet, 1918 ansat som Fængselsbetjent ved Nyborg Straffeanstalt, 1 Februar 1927 ansat som Arrestforvarer i Sorø.

VALDEMAR MARIUS LARSEN, Politibetjent

f. 30 Maj 1885 i Sorø, S. af Tømrer J. L. og Hustru f. Hansen, g. med Ellen Marie Christensen. Oplært ved Haandværkerfaget, aftjent Værnepligt som Trainkonstabel, gennemgaaet Korporal- og Sergentskolen ved 1ste Artilleriafdeling, Sergent 1909, ansat som Politibetjent i Sorø 1 December 1919, 8 Aars Hæderstegn, Repræsentant for Dansk Jagtforening for Ringsted og Sorø Jurisdirektioner.

JENS CHR. ANDERSEN, Politibetjent

f. 15 Juli 1881 i Ringe, S. af Gaardejer Niels A. og Hustru f. Nielsen, g. med Else Marie f. Thorsted. Oplært ved Snedkerfaget, 1914 ansat som Politibetjent i Slagelse, 1916 Politibetjent i Nykøbing paa Falster, 1920 Politibetjent i Sorø.

JENS JENSEN, Kriminalbetjent

f. 12 April 1890 i Viskum ved Viborg, g. med Hedvig Rohde. Fra sit 18tende Aar ansat ved Statens Sindssygehospitaller, aftjent Værnepligt ved Fæstningsartilleriet, gennemgaaet Korporalskolen, 1913 ansat ved Vordingborg Politi, 1918 ved Statspolitiet i København, senere i Holbæk Politikreds, fra 1 April 1928 i Ringsted Politikreds, nu med fast Ophold i Sorø.

SORØ AMTSKONTOR

Dette er beliggende i Sorø Landsogn, paa Vejen der fører til Slagelse. Tidligere havde det til Huse i den forhenværende Amtmand, Kammerherre Groothoff's Villa, der laa i Akademiets Have, men da Baron Bille Brahe overtog Amtmandsposten, flyttede han Amtskontoret til dets nuværende Plads. Bygningen bestaar af en Villa, der tidligere har tilhørt Stiftamtmand, Kammerherre Fabritius Tengnagel, og en større Tilbygning, som væsentlig bruges til Amtskontorer.

Amtskontorets Chef er Amtmand V. TOPSØE.

Amtsfuldmægtige er: JULIUS BLEGVAD, CARL J. HANSEN og AXEL V. NIELSEN.

JULIUS BLEGVAD, Amtsfuldmægtig

f. 9 Oktober 1878 i Mariager, S. af Sagfører Chr. B. og Hustru Emilie f. Ebsen. Student fra Lang's og Hjort's Kursus 1900, juridisk Kandidat 1906, By- og Herredsfuldmægtig i Skelskør fra 1914—19, Amtsfuldmægtig i Sorø siden 1919, tillige Amtsbogholder og Revisor ved Skolefonden.

CARL J. HANSEN, Amtsfuldmægtig

f. 5 Juli 1890 i Odense, g. 1920 med Ellen Kisbye, D. af Økonom K. ved Sorø Akademi. Juridisk Embedseksamen 1914, derefter Byfogedfuldmægtig i Randers, Sekondløjtnant i Fodfolket 1916, Sagførerbeskikkelse 1919, siden December 1916 Amtsfuldmægtig i Sorø, fra 1 Oktober 1919 Sekretær ved Sorø Amtsraad samt Skolefondskasserer, siden 1917 Revisor for Sparekassen for Grevskabet Bregentved og Omegn, siden 1921 Revisor for Sorø Spare- og Laanekasse, siden 1 Januar 1923 retskyndig Medlem af Sorø Købstads Værgeraad.

AXEL V. NIELSEN, Amtsfuldmægtig

f. 1866, ansat 1 Januar 1901 som Fuldmægtig paa Sorø Amtskontor, efter tidligere i en Aarrække at have haft Ansættelse paa Stiftsamtstokontoret i Nykøbing Falster, og nogle Aars Bladvirksomhed, Sekretær ved Sorø Amts Skoleraad og Bogholder ved Skolefonden samt Amtsrevisor, kommunal Revisor i Sorø i 2 Perioder, Byraadssekretær et Par Aar, har udarbejdet Festskrifter ved Sorø Haandværker- og Industriforenings, Sorø Sangforenings og Sorø Forsvarsbrødreforenings 50 aarige Jubilæer.

SORØ BYSTATION

Denne Station er den første Holdeplads paa Banestrækningen Sorø — Vedde og ligger, som Navnet angiver, i Sorø By. Den bestaar af en 2-Etages Bygning, der forneden rummer de for Stationen nødvendige Lokaler, og paa første Sal findes Lejlighed for Stationsforstanderen. Af andre Bygninger findes paa Stationsterrænet Godsekspeditions-kontorer og Lagerlokaler.

Stationen forestaas af Stationsforstander BRØCHNER.

S. M. W. BRØCHNER, Stationsforstander

f. 23 December 1867 i Skibby i Aarhus Amt, S. af Gaardejer H. B. og Hustru f. Sørensen, g. med Marie f. Daugaard. Præliminæreksamen fra Silkeborg Realskole 1887, Løjtnant ved Fæstningsartilleriet i København fra 1889—91, traadt i Statsbanernes Tjeneste 1891, Assistent i Rødkærsbro, Silkeborg og i Generaldirektoratet til 1920, Stationsforstander i Skærbæk 1920, do. ved Sorø Bystation 1927, kgl. Vejer og Maaler.

SORØ POSTKONTOR

Dette havde tidligere til Huse i en af Akademiets Ejendomme, der laa i Søgade, men ved Aarhundredeskiftets Begyndelse flyttedes det til sin nuværende Plads, ved siden af Sorø Bystation.

Det er en 2-Etages Hjørneejendom, der er indrettet med Lokaler for Postvæsenet i Stueetagen, og paa første Sal har Postmesteren sin Bolig.

Postkontoret rummer tillige Telegrafvæsenet.

Postkontorets Chef er Postmester G. CLAUSSEN.

GUSTAV CLAUSSEN, Postmester

f. 16 Februar 1868 i Karlebo, g. 1899 med Petra Hansen, D. af Kæmner H. i Svendborg (død 1926). Indtraadt i Postvæsenets Tjeneste 26 Maj 1885, Postexpedient i Svendborg 1 Maj 1892, Postmester i Terndrup 1 Februar 1908, Postmester i Skelskør 1 December 1921, Postmester i Sorø (5 Lønningsklasse) siden 1 Marts 1927.

STATSTELEGRAFVÆSENETS IMPRÆGNERINGSANSTALT

Anstalten er den eneste af Staten drevne Imprægneringsanstalt for Telegraf- og Telefonstænger her i Landet. Anstalten anlagdes i 1861 ved Sorø Sø for Enden af Søgade, hvor nu Tennisbaner og Kolonihaver findes. Anstalten anlagdes efter Belgieren Boucheries System, d. v. s. Indtrykning af Imprægneringsvædske (1 % Kobbervitriolopløsning) i friskfældet Gran fra Rod til Top, indtil Træet er mættet hermed. At Anstalten kom til at ligge ved Sorø, skyldes dels den skovrige Omegn og dels det udmærkede Vand i Søen. Vandet pumpedes fra Søen op i et 30 Al. højt Taarn til 2 Træbeholdere, her tilsættes Kobbervitriolen og ved Vædskens egen Vægt, trykkes den gennem Stængerne indtil 500 Stænger ad Gangen. Da Tidens Tand havde gnavet paa Taarnet, gik man 1887, efter den daværende Bestyrer Hr. C. S. Møller's Initiativ, over til et nyt System med udelukkende Maskinanlæg, hvor Taarnet erstattedes af en Staalvindkedel med komprimeret Luft, som saa trykkede Vædsken gennem Stængerne. Der imprægneredes i de Aar fra 2 til 6000 Stænger pr. Aar, og al Transport af Stænger til og fra Anstalten foregik med Hest og Vogn. Da Sorø i 1903 fik Vand- Gas- og Elektricitetsværk og Sorø—Vedde Banen byggedes, flyttedes Anstalten i 1904 til den nuværende Beliggenhed ved Sorø Bystation, fra Slagteriet ned til Fægangsvejen, idet man samtidig benyttede Lejligheden til at udvide Anstalten meget betydelig. Man opnaaede hovedsagelig ved Flytningen hertil at kunne faa Jernbanespor ind paa Pladsen, saa Aflæsning og Paalæsning af Stænger kunde foregaa direkte paa Pladsen og spare Transportudgifterne. Yderligere gik man saa over til elektrisk Drift, idet man med 2 Pumper, der løb ustandseligt Døgnet rundt, pumpede Vædsken gennem Stængerne, 1500 Stænger ad Gangen. Denne Driftsmaade, som daværende Chef for den tekniske Afdeling, Hr. Krarup, havde indført, viste sig imidlertid uøkonomisk, og i 1917 gik man atter over til det først benyttede System med Taarn. Der byggedes et Taarn, 10 Mtr. fra Jordoverflade til Taarnets Gulvflade, saaledes at Stængerne fik et konstant Tryk paa 1 Atmosfæres Overtryk. Fra 1904 til 1918 steg Imprægneringen fra ca. 6000 til ca. 14000 Stænger pr. Aar og med Maksimum i Aarene 1919—21, hvor der imprægneredes ialt 36000 Stænger. Der arbejdedes nævnte 2 Aar med en Styrke paa 67 Mand, alt med Henblik paa Genforeningen med Sønderjylland. Da denne havde fundet Sted, og Overtagelse var sket, viste det sig, at langt flere af de Stænger, der stod, var brugbare, end man havde beregnet, hvorfor Imprægneringsanstalten kom til at ligge med et Overskud paa ca. 9000 Stænger, hvilket bevirkede, at Imprægneringen gik ned til et Minimum af 1800 Stænger i et Aar, og siden 1926 har der ingen Imprægnering fundet Sted. Anstalten er nu foreløbig sat ud af Drift. Det maa stærkt fremhæves, at i alle de Aar Anstalten har imprægneret Stænger, har der aldrig været anvendt andet end dansk Gran til Imprægneringen. Siden 1914 har der paa Anstalten ogsaa fundet et meget betydeligt Cementstøberi Sted, idet man paa Linierne er gaaet over fra at bruge Træskraastativer til Afstivning af Stængerne, til at benytte Staalbarduner, forankrede i Jorden til en Cementbardunplade som værende betydelig billigere i det lange Løb. Der er paa Pladsen i Aarene 1914—28 støbt ca. 75000 Stk. af disse Bardunplader.

Siden Loven om Kystfredning her i Landet er vedtaget i 1906, er samtlige af Landbrugsministeriet paabudte Kystfredningsmærker forarbejdede paa Imprægneringsanstalten.

Bestyrer af Anstalten er siden 1916 Hr. K. MØLLER, nu Kontrolør i Post- og Telegrafvæsenet.

SORØ RADIO

Stationen byggedes i 1925. Den ligger paa Imprægneringsanstaltens Grund. Det er en Rørsender, bygget af Firmaet M. P. Pedersen, Antennemasterne er bygget af imprægnerede Stænger og er 54 Mtr. høje. Maskinenergien er 6,6 kw., og Antenneenergien er 2 ³/₄ kw.

Stationen tænktes oprindeligt bygget som Kysttelegrafstation, men gik straks over til at blive benyttet som Radiofonistation. Som saadan benyttedes den til Kalundborg Radio traadte i Funktion. Nu benyttes Stationen til Udsendelse af samtlige Pressemeddelelser, meteorologiske Meldinger og Bornholmsforbindelser samt Reservestation for Kalundborg og Lyngby Radio, ved indtrædende Fejl. Stationen har ogsaa under Kabelafbrydelser eller andre Fejl været benyttet som Telegrafstation dels til Bornholm dels til Tyskland.

Bestyrer er Hr. K. MØLLER, nu Kontrolør i Post- og Telegrafvæsenet.

KNUD SOPHUS ULRIK MØLLER, Kontrolør og Bestyrer

f. 12 Januar 1878 i København, S. af Bestyrer Chr. M. og Hustru Ulrikka J. f. Møller, g. 1905 med Ellen Margrethe Sørensen. Paa Sorø Akademi fra 1889—94, traadt i Telegrafvæsenets Tjeneste 1895, Telegrafist fra 1901, fra 1895—1901 gjort Tjeneste ved Hovedtelegrafstationen, fra 1901—06 til Tjeneste paa Telegrafstationen i Kvæsthusgade, Juni 1906 forflyttet til den tekniske Afdeling og ansat som Assistent ved Imprægneringsanstalten i Sorø, fra 1916 udnævnt til dennes Bestyrer og samtidig til Telegrafbestyrer i Sorø, 1926 tillige Bestyrer af Sorø Radiostation, efter Sammenlægningen med Postvæsenet, 1 April 1927, overgaaet samtidig med Telegrafstationen, Sorø Afdeling til Postkontoret, 1 April 1928 Kontrolør af 1 Grad ved

Post- og Telegrafvæsenet med Bibeholdelse af Bestyrergerningen ved Imprægneringsanstalten og Sorø Radio, fra 1917 Revisor i Sorø Sparekasse, Formand for Sorø sluttede Skydeselskab af 1848.

SORØ VAND- GAS- OG ELEKTRICITETSVÆRK

Den 24 April 1902 fandtes følgende Avertissement i Berlingske Tidende:

Koncession paa Vand- og Gasværk.

Sorø Byraad ønsker, saafremt iøvrigt Enighed om Betingelserne kan opnaas, at give Koncession paa Anlægget af et Vand- og Gasværk e. v. t. ogsaa Elektricitetsværk i Sorø. Prøveboringer efter Vand er foretaget med heldigt Udfald. Iøvrigt henvises til Ingeniør O. Volff, Brolæggerstræde 5, København, til hvem Tilbud indsendes inden 5 Maj s. A.

Af indkomne Tilbud blev et fra Maskininspektør W. Andersen, København antaget. Efter forskellige Prøveboringer fandtes den fornødne Vandmængde ved Søens Bred Vest for Byen.

Paa dette Sted erhvervedes et Areal paa ca. 2

Tdr. Land. Der bores 5 Stk. Boringer paa ca. 40 Mtrs. Dybde, og disse kunde afgive en Vandmængde af 660 Kubm. ved en uafbrudt Pumpning i 24 Timer. Den 21 Juli holdt Byraadet Møde, og Kontrakten med fornævnte Maskininspektør Andersen blev underskrevet og vedtaget paa det Grundlag at Værkernes økonomiske Styrke skulde ligge i en Kombination med Gasværket som Hovedværk, saaledes at Hovedopgaven var, at forsyne Byens Beboere med den nødvendige Gas, samt Vand- og Elektricitetsværket med Drivkraft. Det hele skulde ligge i samme Bygning og have fælles Betjening. Sorø har saaledes Æren af at have opført det første kombinerede Vand- Gas- og Elektricitetsværk her i Landet. Den 23 Juli 1903 tændtes Gassen i Sorø, og der foretoges Prøve med Gaslygterne overalt i Byen. Samme Dag indgik Vandværket i fuld Virksomhed, men først Onsdag

den 12 August traadte Elektricitetsværket i Funktion. Da Værkerne stod færdige havde de kostet ca. 200.000 Kr. at anlægge, og af denne Sum havde Sorø Kommune i Henhold til et Andragende fra Koncessionshaveren ydet Garanti for et Laan paa 130.000 Kr. Havde Sorø Købstad været en af Sjællands sidste Provinsbyer, der fik anlagt Vand- og Gasværk, saa blev den til Gengæld en af de første, der brød igennem den Tvivl og Modstand, der næredes mod Elektriciteten, og opførte resolut sit Elektricitetsværk. Sorø staar trods sit lave Indbyggerantal for Sjællands Vedkommende som No. 3 i Rækken, idet kun Køge og Ringsted var foran.

I Aaret 1906 tiltraadte Sorø Akademi som Værkets Kunde og fik da sit Forbrug af Vand, Gas og Elektricitet herfra. Denne Institution var en ret anselig Forbruger, idet der ved Begyndelsen installeredes ca. 400 Lamper. Omkring Aarene 1913—14 paabegyndte Byraadets tekniske Udvalg en Forhandling med Værkejer W. Andersen om Kommunens Overtagelse af Værkerne. Byen antog Ingeniør Spangenberg som Konsulent angaaende Vurderingen af Værkerne. Den 20 Marts 1915 forelaa i Sorø Byraad et Resultat af Ingeniørens Undersøgelser. Indstillingen gik ud paa at Sagen indtil videre „forblev under Udvalgets Overvejelse“ og saaledes foreløbig stillet i Bero. Under Krigen kunde der dog ikke være Tale om nogen Overtagelse. I September 1918 blev alle Forberedelser truffet til Driftens delvise Overgang til Diselmotordrift, men paa dette Tidspunkt maatte man pludselig foretage en Standsning i Planen, da Sorø Byraad gjorde Skridt til at købe Værkerne.

Sagen angaaende Købet vakte en Del Røre blandt Borgerne i Sorø, og under et ekstraordinært Byraadsmøde den 27 September, drøftedes Sagen for og imod.

En Del Borgere havde Underhaanden overbragt Byrådet en Protestadresse mod Køb af Værkerne og med Krav om Afholdelse af et Borgermøde. Et Saadant blev afholdt Mandag den 29 September i Hotel Klubbens store Sal, hvor ca. 200 Borgere havde givet Møde. Efter forskellige Drøftelser angaaende Sagen foretoges der Afstemning, der gav til Resultat, at 70 stemte for, 40 imod Købet af Værkerne. Dagen efter vedtog Byrådet i sit Møde om Aftenen at købe Værkerne. Samme Aften blev det skriftligt meddelt Værkets Ejer, at Overtagelsen nu var vedtaget paa de i Tilbudet angivne Betingelser. Dermed indgik Værkerne i Kommunens Eje den 30 September Kl. 12 Nat, med samtlig Personale og Inventar og fik Navnet af **SORØ KOMMUNALE VAND- GAS- OG ELEKTRICITETSVÆRK.**

JENS V. JENSEN, Driftsleder

f 18 September 1875 i Gram ved Skanderborg, S. af Landmand P. J., g. med Mathilde f. Andersen. Præliminæreksamen fra Skanderborg Realskole, lært Maskinfaget hos Caroc & Leth i Aarhus, 1ste og 2den Del af Maskinmestereksamen fra Aarhus Tekniske Skole, Polyteknikum fra Odense Tekniske Skole, derefter ansat ved forskellige Elektricitetsværker, 1912 ansat ved Sorø Gasværk, Driftsleder af samme fra 1 Oktober 1921, Medlem af Bestyrelsen for Dansk Gasværksbestyrerforening og Dansk Gasbranceforening.

SORØ AMTS SYGEHUS OG SINDSSYGEANSTALT

Grunden til de to Institutioner blev lagt i Aaret 1841, da der oprettedes et „Sorø Amts Syge- og Arbejdshuus“. Ved senere Udvidelse og Tilbygninger, foretagne i Aarene 1892, 1903 og 1924, er man naaet til det nuværende Sygehus og Sindssygeanstalt. Oprindeligt blev de drevne under eet, men fra 1 April 1903, da det nye Sygehus blev opført Nord for Sindssygeanstalten, blev Regnskaberne adskilte og Sygehus og Sindssygeanstalt drevne hver for sig, dog som det vil fremgaa af det følgende med visse fælles Grene af

Driften. Sygehuset, der er beliggende mellem Ringstedvej, Reitzensteins Allé, Fægangen og Sorø—Vedde Jernbanen, bestaar nu af 5 Bygninger, nemlig Chirurgisk Afdeling, Medicinsk Afdeling, Økonomibygningen og Lighus, alle opført 1902—03 og Epidemiafdelingen opført 1923—24. Bygningerne er opførte af afdøde Arkitekt F. C. C. Hansen,

Sorø. Chirurgisk Afdeling bestaar af 2 Operationsstuer, Sterilisationsrum, Lægeværelse, Thekøkken, Badeværelser, Røntgenafdeling og 6 Sygestuer, alt i Stueetagen. Paa 1ste Sal findes 4 Sygestuer samt Depoter, Badeværelse, Thekøkken og Sygeplejerskernes Spise-stue. Paa Afdelingen findes endvidere 5 Funktionærværelser. I Kælderen under Afdelingen findes en Fordelingscentral for Varmeanlægget, omfattende Chirurgisk Afdeling, Medicinsk Afdeling, og Økonomibygningen.

Medicinsk Afdeling har 6 Sygestuer i Stueetagen foruden Lysbadafdeling, Badeværelser, Thekøkken, og 2 Funktionærværelser. Paa 1ste Sal findes 4 Sygestuer beregnede for Patienter med Fnat og veneriske Sygdomme. I den modsatte Ende af denne Etage findes 3 Funktionærværelser.

Epidemiafdelingen bestaar af 2 ens Afdelinger, hver med 8 Senge. Til hver Afdeling findes en Observationsstue, der er isoleret fra selve Afdelingen. Paa 1ste Sal findes 2 Funktionærværelser og i Kælderen et særligt Varmeanlæg for Epidemiafdelingen. I Økonomibygningens Stueetage er foruden Køkken Bolig for Økonomaen. Paa 1ste Sal findes Bolig for Reservelægen, Kontorer samt 3 Funktionærværelser. Sygehuset kan rumme 68 Patienter med medicinsk-chirurgiske Sygdomme og 16 Patienter med epidemiske Sygdomme. Øst for Sygehuset findes en Have paa ca. 1 Td. Land.

Sindssygeanstalten er beliggende Syd for Sygehuset med Facade mod Reitzensteins Allé. I den mod Alléen vendende Bygning, der nu benyttes til Mandsafdeling, var oprindelig (indtil 1903) Sygehus. Sindssygeanstalten har Plads til 57 kvindelige og 50 mandlige Patienter. Anstaltens Terræn er mod Vest begrænset af Alléen, mod Nord af Fægangen, mod Øst af Sorø—Vedde Banen og grænser imod Syd til et Par private Ejendomme. Bag ved Mandsafdelingen ligger Vaskeribygningen og længere tilbage Vandværket, Brændselsrum, Garager og Svinehus. Kvindeafdelingen ligger med Facade mod Haven (Syd). Bygningernes Indretning er iøvrigt saaledes: Mandsafdelingens Kælderetage optages af Køkken, Badeværelser, Depoter og Funktionærværelser. Stueetagen rummer Opholdsstuer for de mandlige Patienter, Thekøkken, Sygestue, 6 Eneværelser for Patienter samt Bolig for Oldfrue og Plejemoder. Paa 1ste Sal findes 1 Funktionærværelse og et Tøjdepot. Resten af denne Etage er optaget af Sovestuer for Patienterne. I den sydlige Del af Bygningen er Bolig for Inspektøren. Kvindeafdelingen har i Stueetagen 10 Eneværelser, 4 Opholdsstuer, 1 Sygestue, 2 Sovestuer samt Thekøkken. Paa 1ste Sal findes Plejemoderens Værelser samt 4 Sovestuer for Patienter og 2 Værelser for Opsynet. Vaskeriet besørger Vasken for saavel Sygehuset som Sindssygeanstalten. Af Maskiner findes 3 Vaskemaskiner, 1 Tørrecentrifuge, 1 Damprulle, Tørreskabe og 1 Strygemaskine. Endvidere findes i en lille Tilbygning Depot og Systue. I samme Bygning findes Kedelhuset, hvorfra saavel Sygehuset som Sindssygeanstalten forsynes med Varme fra 2 Højtrykskedler. Dampen ledes til Sygehuset gennem Kanaler og omsættes i Kælderen under chirurgisk Afdeling til varmt Vand gennem en der anbragt Vandvarmer. Det fælles Vandværk, der blev taget i Brug i Sommeren 1927, drives ved Elektricitet og er nu automatisk virkende. Til Sindssygeanstalten hører ca. 3 Tdr. Land Have, der drives sammen med Sygehusets Have.

Bestyrelsen for Sygehuset og Sindssygeanstalten bestaar af: Amtmand V. TOPSØE (Formand) Amdsraadsmedlem CHR. BERTHELSEN, Vandløse, Amdsraadsmedlem N. P. HANSEN, Sneslev og Amdsraadsmedlem, Folketingsmand, Dyrslæge J. P. JENSEN, Terslev. Overlæge er J. MOURIER. Inspektør C. E. DANCKERT.

CARL EMIL DANCKERT, Sygehusinspektør

f. 20 April 1892, S. af Godsforvalter og Sagfører J. D. Gjorslev, g. 1918 med Rigmor Stürup Johansen, D. af afd. Provst Kristen J. fra Dybe. Fra 16 Marts 1909 til 31 December 1911 ansat i Banken for Korsør og Omegn, fra 1 Januar 1912 til 1 September 1917 ansat i Landmandsbankens Hovedafdeling, dels i Vexelfaget, dels i Hovedkassen, fra 1 Oktober 1917 til 1 Oktober 1923 Godsinspektør paa Løvenborg, fra 1 Oktober 1923 Inspektør ved Sorø Amts Sygehus og Sindssygeanstalt, Regnskabsfører og Kasserer for Sorø Menighedsraad og Sygeplejerforening.

JULIUS MOURIER, Overlæge

f. 10 Oktober 1879 i København, S. af Overretsassessor C. M. og Hustru Augusta f. Voltelen, g. 1916 med Agnes Schrøder, D. af Inkassator S. Student fra Borgerdydsskolen i København 1898, Kandidat 1904, konst. Kandidat ved Frederiks Hospital i København August 1904, Assistent ved samme 1905, Vikar og Amanuensis samme Sted 1906, Oringe Hospital fra Juli—September 1906, Turnuskandidat ved Frederiks Hospital fra Oktober 1906 til September 1907, fast Kandidat ved samme Hospitals kirurgiske Afdeling fra Oktober 1907 til November 1909, klinisk Assistent samme Sted og paa Rigshospitalets kirurgiske Afdelinger fra April 1912 til April 1916, Overlæge ved Sorø Amts Sygehus siden 1916.

AMTSMUSEET I SORØ

Efter Opfordring af Adjunkt Dr. phil. Henrik Ussing og Forstander cand. mag. L. F. la Cour, samledes den 22 September 1915 følgende Herrer til Drøftelse af Spørgsmaalet om Grundlæggelsen af et historisk Museum for Sorø Amt, beliggende i Sorø.

Arkitekt Hansen, Arkitekt Zangenberg, Overlærer Mathiessen, Rektor Raaschou Nielsen, Redaktør Martin, Tandlæge Ziegler Andersen, Overlærer Zoffmann, Graver Larsen, Murermester Langkjær, Redaktør Timmermann, Overlærer, Borgmester Lauritzen, Amdsfuldmægtig Lett, Skomagermester Høyer og Indbyderne.

Paa Forslag af Amdsfuldmægtig Lett, dannedes paa dette Møde „Museumsforeningen for Sorø Amt“, idet man mente det rimeligst gennem en saadan at kunne skaffe de fornødne Midler tilveje. Til foreløbig Bestyrelse valgtes Tandlæge Ziegler Andersen, Graver Larsen, Redaktør Timmermann, Adjunkt Dr. phil. Ussing og Forstander cand. mag. la Cour, hvilken sidstnævnte valgtes til Formand.

Der afholdtes Bestyrelsesmøde den 4 December 1915, ved hvilket Formanden meddelte, at Malermester Wendell i Ringsted havde stillet i Udsigt, at Foreningen kunde afkøbe ham den af ham grundede righoldige Samling for en Sum, hvorom der skulde træffes nærmere Aftale, men saaledes, at Købesummen afbetaltes i Løbet af 10 Aar, medens Samlingen straks stilledes til Foreningens Disposition. Ogsaa fra andre var der modtaget Tilsagn om Genstande dels som Gave, dels til Laans. Det vedtoges paa samme Møde at leje Stuelejligheden i Læge Dalmarks Ejendom, paa Torvet, og at indrette denne til Brug for Museet.

Den 25 Juni 1916 fandt Indvielsen af Museet Sted.

Foreningen modtog fra Læge Dalmark Opsigelse for den Lejlighed, som Museet hidtil havde benyttet, og Fraflytningen skulde ske til April Flyttedag 1923. Bestyrelsen saa da ingen anden Udvej end at opmagasinere Museumsgenstandene indtil en passende Bolig atter kunde opnaas.

Trods gentagende Forsøg fra Bestyrelsens Side lykkedes det ikke, hverken ved Køb eller Leje, at erhverve en Bolig for Amtsmuseet, og saaledes løb Tiden indtil 30 April 1928, da der skete det, at Museets Bestyrelse fra Turistforeningen for Sorø og Omegn modtog Indbydelse til at deltage i et Møde den 8 Maj for at drøfte Mulighederne for Museets Genaabning. I dette Møde deltog Repræsentanter for følgende soranske Foreninger, Handelstandsforeningen, Haandværker- og Industriforeningen, Landboforeningen, Turistforeningen, Arbejdernes Fællesorganisation, Sorøkredsens Husmandsforeninger og Museumsforeningen. Resultatet af dette Møde blev Nedsættelsen af et Udvalg til Undersøgelse og Drøftelse af Boligspørgsmaalet for Museet. Udvalget udvidede sig senere og valgte Hr. Stolefabrikant P. Christensen til Formand. For at skaffe Penge til Amtsmuseet besluttedes det at afholde en Absalonsfest, denne fandt Sted i Begyndelsen af August Maaned 1928 og gav et Overskud af ca. 15.000 Kr.

Ved Forhandling med Undervisningsministeriet opnaede Museet Ret til at leje Lokaler i den gamle Bygning (Gæstehuset) der er beliggende paa Storegade (se Illustrationen af denne i Byhistorien). Museet har derved opnaaet at faa Bolig i netop den Ejendom i Byen, der passer bedst til dette Formaal og kan efter ca. 6 Aars Standsning atter se en betryggende Fremtid i Møde.

Amtsmuseet har nylig rettet Opfordring til Borgere i By og paa Land om, enten ved Gaver, i Form af gamle Ting, der maa have Interesse for Museet, eller ved at indmelde sig i Museumsforeningen, at yde dette deres Støtte.

Museets Bestyrelse bestaar af: Sagfører H. C. LANGKJÆR, Formand, Lektor Dr. phil. USSING, Næstformand, Overlærer OLSEN, Kasserer, Kunstmaler ØBRO, Teglværksejer STAGE, Arkitekt KNUDSEN-PEDERSEN, Redaktør CHRISTIANSEN og Førstelærer LARSEN.

SORØ BIBLIOTEK

Sorø Bibliotek eller Sorø Sogns Bibliotek, som det hed fra sin Oprettelse, indtil det for faa Aar siden, efter Ønske fra Statens Bibliotekstilsyn, antog sit nuværende Navn, indtager blandt Folkebibliotekerne Pladsen som den ældste blandt Købstadsbibliotekerne og er hele 9 Aar ældre end det næstfølgende.

Sin Tilblivelse skylder det Overlærer ved Sorø Akademi, senere Professor i Mineralogi Fr. Johnstrup, som ogsaa paa andre Omraader var en Foregangsmand, hvem Sorø skylder flere Institutioner, der endnu virker til Gavn for By og Borgere. Den 13 Januar 1853 udsendtes et Opraab, undertegnet af Johnstrup, B. S. Ingemann, Pastor, Dr. theol. Zeuthen, Sadelmager M. Trautner, Snedker P. Hansen og Gartner Voetmann. Dette blev besvaret med saa rigelige Gaver af Penge og Bøger, at det allerede den 1 Marts 1853 kunde træde i Virksomhed. Biblioteket kunde saaledes i 1928 fejre sit 75 Aars Jubilæum.

I Begyndelsen var Biblioteket en privat Institution, men den 29 September 1870 overdroges det til Sorø Byraad, som indsatte et af sine Medlemmer som tilsynsførende Medlem af dets Bestyrelse, indtil det den 31 Maj 1915 overtog hele Bibliotekets Ledelse. Bestyrelsen har derefter bestaaet af et Byraadsudvalg paa for Tiden 2 Medlemmer.

Igennem de mange Aar har Biblioteket haft til Huse mange forskellige Steder i Byen, og mange af Byens bedste Mænd har som Bibliotekarere og Bestyrelsesmedlemmer arbejdet for det saaledes, at det stadig har hævdet de smukke Traditioner. Indtil henimod Aar

1900 indtog det en Plads blandt de førende baade med Hensyn til Størrelsen af Bogbestanden og Udlaanet. Efter skiftende Opgangs- og Nedgangstider tages der fra 1898 til 1916, samtidig med at den moderne Bevægelse i Folkebibliotekerne sætter ind, under Lektor Alfr. Glahn's Ledelse fat paa en Rekonstruktion af Bogbestanden, Laanesystemet moderniseres, der oprettes en Læsestue og anskaffes et godt lille Haandbibliotek, men uheldige Lokaleforhold og knappe Pengemidler bevirkede, paa Grund af svigtende Interesse fra Byraadets Side, at mange af de gjorde Fremskridt senere igen gik tabt.

Da Biblioteket den 25 Oktober 1926 flyttede til sine nuværende Lokaler, hvori Bankens Fraflytning havde skabt en Mulighed for at finde tidssvarende Pladsforhold, fik det atter Lejlighed til at komme paa Højde med den stærke Udvikling, som Biblioteksvæsenet i Mellemtiden havde gennemløbet. Udlaanet voksede i stærke Spring til en Højde langt over, hvad der tidligere var naaet, og nu arbejdes der for Tiden kraftigt paa en hensigtsmæssig Reformering af Bogbestanden.

I Storgade No. 7 raader Biblioteket over et smukt Udlaanslokale, en Læsestue, et Bogmagasin og en Garderobe. Det gamle Inventar, som paa Grund af de pludseligt forøgede Udgifter blev bibeholdt, bliver efterhaanden afløst af mere tidssvarende. Bibliotek og Læsestue kan benyttes gratis af Beboerne i By og Opland.

Bibliotekar er siden 1 Oktober 1926 Realskolelærer O. J. LETH, som bistaas af Sparekassebud JENS CHRISTENSEN, der i mere end 30 Aar har været knyttet til Biblioteket.

I sit Exlibris fører Sorø Bibliotek Bispestaven og betegner sig dermed som Ætling af de af Absalon grundlagte Institutioner til Oplysning og Folkegavn og som Bærer af Traditionerne fra hans og Saksos Dage.

SORØ BORGERSKOLE

Denne Skole laa oprindelig paa Storegade i nuværende Boghandler Nørballes Ejendom, men i 1877 fremkom der Planer om at opføre en ny Skolebygning. Denne opførtes i Reitzensteins Allé og toges i Brug den 18 Februar 1878. Den er bygget efter Tegning af Arkitekt Nissen og kostede 56.000 Kr. Man solgte den gamle Skolebygning paa Storgade til Boghandler Halkjær for 22.000 Kr., og laante af Sorø Akademi 39.000 Kr. til 2 % halvaarlig og at afdrage med 1000 Kr. halvaarlig. Byggeudvalget bestod af Overlærer Lorentzen, Købmand Schiønemann og Arkitekt Nissen.

I 1902 udvidedes Skolen med et særskilt Gymnastikhus og til dette er siden 1914 knyttet en Badeanstalt. I 1919 opførtes en ny Skolebygning, bag den gamle, efter Tegning af Arkitekt Hansen og til et Beløb af 178.000 Kr. uden Inventar.

Skolens Overlærer er Hr. J. C. OLSEN.

Til Skolen er knyttet følgende Lærere og Lærerinder: Kordegn H. F. CLAUSEN, H. BRUUN HANSEN, E. V. Holm, RUDOLF JENSEN, JOHANNES QWIST, ANNA ALBRECHTSEN, NANNA BOISEN, OLGA HENRIKSEN og FRIDA MUNCK.

JENS JOHANNES CARL OLSEN, Overlærer, R. af D.

f. 8 August 1863 i Roskilde, S. af Dyrhøje P. O. og Hustru Marie f. Rerup, g. 1891 med Nikoline Christiane Smidt. Demitteret fra Johnstrup Statsseminarium 1883, efter at have gennemgaaet forskellige ministerielle Kursus, ansat som Lærer i Viksø 1891, Lærer ved Præstø Borger- og Realskole 1895, Overlærer ved Sorø Borger-skole og Kantor ved Sorø Kirke 1901, Timelærer i Skrivning ved Sorø Akademis Skole fra 1903—07, Formand for Sorø Købstads Værgeraad, Medlem af Bestyrelsen for Danmarks Lærerforenings 15 Kreds D, Forstander for Sorø Handelsskole, Kasserer for Museumsforeningen.

DEN FRIE HØJSKOLE OG UNGDOMSSKOLE I SORØ

Grundtvigs store Tanke om „Skolen i Soer“ maatte nøjes med at leve i Drømmenes Verden, men rundt i Landet byggedes Højskoler, der blev sat som Mærkepæle paa Vejen mod Sorø. Omsider blev Arbejdet ogsaa taget op her, i 1882 af Redaktør Fr. Martin og i 1889 rejstes Bygninger og Rammer for det nuværende Sorø Højskole af Fru Jutta Bøjesen Møller og Pastor Bjerre. Skolen stod gennem mange Aar som en af de mest livskraftige, men forskellige Forhold bevirkede at Elevantallet blev mindre, og i 1928 overtog nuværende Forstander M. J. FJELDBO Skolekomplekset. Der arbejdes nu med to Skoleafdelinger.

1. Friluftsgymnasiaet, en Kostskole for Drengene, hvor der dog ogsaa optages Drengene og Piger fra Omegnen, i Mellemskoleklasserne. Lederne, Forstander FJELDBO og Forfatteren Kaptajn TORRY GREDSTED, søger her at føre det bedste af de nye frie Skoletanker sammen med den bærende Ide i det grundtvigsk-koldske Friskolevirke ud i Livet paa en saadan Maade, at man alligevel kan tilfredsstille Kundskabskravene fra Nutidens Mellemskole og Gymnasium. Friluftsliv og praktisk Arbejdsfag lægges der tillige stor Vægt paa, særlig for Kostelevernes Vedkommende. Man søger tillige at gøre Opholdet saa billigt som muligt (850 Kr. for Skoleaaret):

2. Den frie Højskole og Ungdomsskole, der arbejder med forskellige Kursus i Aarets Løb, Helaarskursus fra 3 Novbr. til 28 Oktbr. med August som Ferie eller Rejsestudietid (Vandretur i Danmark, Norge og Sverrig). Vinterkursus fra 3 Novbr. til 30 Marts og Sommerkursus fra 3 Maj til 28 Oktbr.

Den frie Højskole optager mandlige og kvindelige Elever paa alle Kursus. Der arbejdes dels med alm. Skolefag og dels Foredragsfag. Eleverne kan desuden selv vælge mellem en Række praktiske Fag: Husholdning og Husførelse, Havebrug, Syning og Tilskæring, Tegning, Sløjd og Husflid eller frie Studiekredse, der samler sig om forskellige Emner indenfor Litteratur og Aandsliv, Historie og sociale Spørgsmaal, Geografi, Biologi og Naturkundskab. Af andre frie Fag kan nævnes fremmede Sprog, Sangkor, Dramatik m. m.

Ungdomsskole-Afdelingen optager mandlig og kvindelige Elever i 14-18 Aars Alderen paa alle Kursus, der arbejdes i Hovedsagen med de samme Fag og Arbejdsgrupper som ovenfor nævnt, men med en fastere Timeplan, hvor Formiddagstimerne (7—12) anvendes til alm. Skolefag og Foredrag, Eftermiddagen (2—6) til praktisk Arbejde og Arbejdsfag, medens Aftenen er helliget de frie Studier i Bibliotek og Læsestue. Skolen havde i første Halvaar under den nye Ordning henholdsvis ca. 20 og 30 Elever paa de to Afdelinger. Skolen er beliggende ved Alléen, der fører fra Sorø By langs Søen til Statsbanegaarden, i rolige og fredelige Naturomgivelser i Skovene og ved Søen og alligevel med Adgang til de hurtigste Forbindelsesveje ud ad til.

SORØ PRIVATE MELLEML- OG REALSKOLE

I Aaret 1887 oprettedes „Sorø Pigeskole“, der med 13 Elever begyndte sin Tilværelse i Regensen paa Torvet. Et halvt Aar senere flyttedes den til Frederiksvej 6, hvor der dengang var lejet 3 Værelser til Skolen. Senere blev denne Ejendom købt af Skolen, der nu bestaar af 4 Underklasser, 4 Mellemskoleklasser og 1 Realklasse. I 1888 blev Skolen en selvejende Institution med en Bestyrelse, for hvilken Sognepræsten er Formand.

1911 fik Skolen Ret til at afholde Mellemskoleeksamen og 1917 Ret til Afholdelse af Realeksamen.

I Skoleaaret 1925—26 blev der optaget Drengene i Skolen — foreløbig kun i Underklasserne. Fra den Tid hedder Skolen „Sorø private Mellem- og Realskole“.

Skolens Bestyrerinde er Fru ELLEN KISKY.

ELLEN KISKY, Frue, Skolebestyrerinde

f. 1 Januar 1869 i København, D. af Sukkervarefabrikant K. og Hustru f. Thode. Lærerindeeksamen i Slesvig 1890, Lærerinde ved Grenaa private Mellem- og Realskole indtil 1908, ved Nykøbing F. private Mellem- og Realskole indtil 1912, ved Frederikshavns private Mellem- og Realskole fra 1912—22, Bestyrerinde for Sorø private Mellem- og Realskole siden 1922.

SORØ AKADEMIS SKOLE

Sorø Akademi er Navnet paa et Gods, hvis Overskud anvendes til forskellige kulturelle Formaal. Det ejer de til Brug for Skolen m. v. henlagte Bygninger og Arealer i Sorø Landdistrikt, Sorø Kirke med Kirkegaarde sammesteds, 15 Landsbykirker, Hovedgaardene Mørup og Nordruplund, udstrakte Skovarealer og Sorø Pedersborg, Tuel og Bromme Søer foruden Dele af Tjustrup og Gyrstinge Søer. Det er underlagt Undervisningsministeriet, og den økonomiske Ledelse varetages af Kvæstor ved Universitetet og Sorø Akademi gennem Sorø Akademis Kontor i Sorø.

Skolen er en Kostskole, der optager Elever fra hele Landet, ca. Halvdelen af Eleverne bor paa Skolens Bygninger. Undervisningen begynder ved 1 Ml. og afsluttes med 3 G. Skolens Leder er Rektor RAASCHOU-NIELSEN, R. af D., DM.

HENRIK RAASCHOU-NIELSEN, Rektor, R. af D., DM.

f. 16 Januar 1871 i Tikøb, S. af senere Sognepræst til Bødstrup, Provst for Lange-lands nordre Herred, Dr. phil. Christen Lundsgaard Nielsen og Hustru Christiane E. f. Raaschou, g. 1901 med Nelly Elisabeth Andersen, D. af Grosserer F. V. A. fra Christianshavn. Student fra Sorø Akademi 1889, cand. mag. 1896, Lærer ved Borgerdydsskolen paa Christianshavn fra 1891—96, Vikar paa Herlufsholm fra 15 August 1896, konst. Adjunkt samme Sted 19 Maj 1897, Adjunkt samme Sted 25 Novbr. 1898, fra 1901—02 og i 1907 Studierejser i England, Rektor for Sorø Akademis Skole siden 25 April 1911, Medlem af Menighedsraadet og af Østerlandsmissionens Hjemlandsudvalg, Formand for Sønderjydsk Skoleforening for Sorø og Omegn, Medlem af Tilsynsraadet for Frivilligt Drengesforbund.

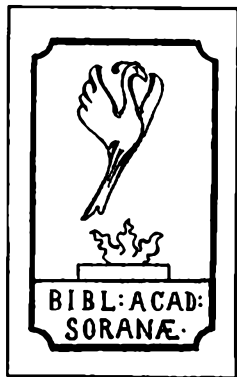
Til Skolen er knyttet følgende Lærerstab.

Lektorerne: H. GAD, R. af D., A. GLAHN, R. af D., J. ERLANDSEN, V. GORM HANSEN, H. HOLTEN-BECHTOLSHEIM, Dr. phil. H. USSING, K. SIMONSEN, H. ROSEN, H. FRIMODT, R. af D., C. A. NIELSEN, Kaptajn O. B. MÜLLER, R. af D. M. JUL-MORTENSEN og Dr. phil. P. HELMS.

Adjunkterne: H. C. P. HJORT, M. PEDERSEN, P. H. BOHN, C. C. ANDERSEN, DAMGAARD SØRENSEN og NORDAHL SVENDSEN.

Musiklærer er Organist ANDRUP, Tegnslærer Maleren S. NEUHAUS, Sløjdslærer S. THOMSEN og Gymnastikassistent HOGSTAD.

SORØ AKADEMIS BIBLIOTEK

De fleste Klostre var jo — i større eller mindre Grad Hjemsteder for boglig Sysse, og Klosteret i Sorø dannede ingen Undtagelse. Ogsaa her var der et Bibliotek, hvilket herhjemme indtil kort før Reformationens Indførelse vil sige en Haandskriftsamling, væsentlig omfattende Bibelskrifter og Afskrifter af Oldtidsklassikerne. En Del af disse afleveredes efter kongelig Ordre til Universitetsbiblioteket, hvor de brændte med dette under den store Brand i 1728. Andet forødetes af Uforstand, og hvad der bevaredes i Sorø sammen med Klosterets og Akademiets Arkiver brændte med Akademiet i 1813.

Med Bogtrykkerkunstens Opfindelse fortrængte hurtigt de trykte Bøger de afskrevne, og da Klosterets Skole fortsattes efter Reformationen, er der sagtens opstaaet en *lille* Bogbestand af latinske Skolebøger. Da Frederik II saa i 1585 oprettede sin Kostskole, der jo skulde være en bedre Skole for Disciple fra alle Landsdelene, er denne Skolebogsamling vokset, men dog saa smaat, at den efter en Inventarliste fra 1640 kun omfattede 22 Værker, væsentlig teologiske og klassisk-sproglige Bøger og nogle Sangbøger. Da Christian IV i 1623 oprettede det *adelige* Akademi, og dette efterhaanden anlagdes som et Slags Universitet, blev der jo Brug for Bøger af videnskabelig Art, og vi ved da ogsaa, at flere af Akademiets Hovmestre og Velyndere skænkede det enkelte Værker eller mindre Samlinger. Saaledes nævnes i den omtalte Inventarieliste af 1640 en Samling, ca. 70 Bind, teologiske og klassiske Værker, skænkede af den vidtberejste, sprogkyndige Hovmester Just Høeg. Birgitte Thott, Senecas Oversætter, der boede i Sorø i en Aarrække, testamenterede det en Samling paa 38 Bind. Ogsaa den litterært interesserede Frederik III øgede det ved Gaver og Køb. Disse Gaver fra navngivne Personer fra Tiden, indtil Frederik II's Skole i 1737 blev nedlagt, omfatter, saavidt vi ved derom, ca. 200 Bind. I 1682, altsaa 17 Aar efter at Christian IV's Akademi blev lukket, nævnes det, at Skolens Bibliotek omfattede ca. 550 Bind. Det vides, at Dele af Sorø Akademis Bibliotek blev overført til det af Christian V i 1691 oprettede adelige Akademi i København; men hvor meget vides ikke, saa lidt som om noget af det bortførte blev sendt tilbage til Sorø, da Frederik V's Akademi oprettedes her i 1747. Men dette Sorøe *ridderlige* Akademi fik i Løbet af sine første 7 Leveaar saa betydelige Boggaver, at det i 1754 maa have talt over 6000 Bind. Allerede i 1745 havde den norskfødte Diplomat Niels Griis, der boede i Haag, testamenteret Størstedelen af sin betydelige og fine Bogsamling til Akademiet, antagelig ca. 2500 Bind. I 1749 kom titulær Biskop Londeman, adlet Rosencrones Bogsamling ca. 1600 Bind, og samme Aar skænkede Frederik V hertil Dubletter af det i Det Kongelige Bibliotek indlemmede Gottorpske Bibliotek, som Frederik IV havde taget som Krigsbytte. Det herfra modtagne kan antagelig regnes til ca. 2500 Bind. Endelig indlemmedes

i 1754 ved Holbergs Død dennes Bogsamling. De ved disse Gaver fremkomne Dubletter, ca. 1700 Bind, solgtes ved Auktion. Holberg havde endvidere bestemt en Sum paa 1000 Rdl. og desuden aarlig 100 Rdl. af Baroniets Indkomster til Biblioteket, men dette aarlige Tilskud formindskedes sikkert, alt efter som Godsets Indtægter svandt. Dog øgedes Biblioteket saaledes, at det i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede skønnedes at rumme ca. 10.000 Bind. Omtrent Halvdelen af dem kender vi gennem et Katalog, som udarbejdedes paa denne Tid af en teologisk Kandidat Heiberg. Dets 1ste Del forelaa trykt før Branden 1813, men Oplaget brændte paa nær et enkelt Eksempplar, som findes i Det Kongelige Bibliotek. Denne Brand, der lagde Akademiet i Aske, fortærede ogsaa Biblioteket, der stod i den først angrebne Fløj. Reddet er kun 136 Bind. De er smukt indbundne, gennemgaaende i Skindbind, og har bl. a. vist, at Bibliotekets nuværende Bogbinder, V. Haslund, ejer en Del af de gamle Stempler, der genfindes paa Bøger fra sidste Halvdel af det 18 Aarhundrede. Nogle Aar før Branden, i 1807, besøgte Chr. Molbech Sorø og giver sit Indtryk af det gamle Bibliotek saaledes: „Denne Bogsamling er udvalgt og betydelig . . . Den bevares i et skønt og rummeligt Værelse, og Bøgernes Udvalgte er for Størstedelen pynteligt. Bindenes Antal beløber sig til henved 10.000, og i Hr. Prof. Nyerups „Pilgrims-vandring [til Sorø]“ kaldes dette Bibliotek „Den største og talrigste Bogsamling i Danmark udenfor København.“

Da Akademiet genoprettedes af Frederik VI i 1822, blev Tanken om at skabe et Bibliotek snart optaget. Allerede i 1823 bevilligedes der 2000 Rdl. til øjeblikkeligt Indkøb af de nødvendige Værker. I de 10 næste Aar skulde der saa anvises 600 Rdl. aarlig til løbende Bogkøb og Indbinding. Men ud over dette bevilligedes der ved Lejlighed endda ret store Summer til ekstraordinært Køb paa Auktioner, paa hvilke navnlig i disse Aar fremkom betydelige Bogsamlinger; saaledes købtes i 1824 for over 850 Rdl., senere i 1831 paa Biskop Münsters Auktion alene (for ca. 1000 Rdl.) omtrent 1000 Bind. Man skønner, at det var Tanken at skabe et Bibliotek, der i Lærdom og Anseelse kunde maale sig med det brændte. Der bliver derved noget spredt over Købene, der i de første 5-6 Aar dels omfattede klassisk Litteratur, dels enkelte Værker af storladen Karakter, som ikke stod i noget direkte Forhold til Akademiets praktiske Opgaver, tildels endog Museumsgenstande som Værker fra Bogtrykkerkunstens Barndom. Men et Stød i en anden Retning fik Biblioteket i 1828 ved en storslaaet testamentarisk Gave fra den kendte Mæcen Johan v. Bülow, der havde gaaet paa Akademiet 1768—71, en lykkelig Tid, som han aldrig glemte. Bedst kendt er han som den, der fra 1773—93 var Kronprins Frederik (VI)s Lærer, Hofmarchal og Raadgiver. Efter at være falden i Unaade, fordi Kronprinsen i Længden irriteredes af hans noget formynderagtige Væsen og ønskede at følge sit eget Hoved, levede han paa sin Ejendom, Sanderumgaard paa Fyn. Han opgiver selv i Aarene 1800—22 at have anvendt 41.000 Rdl. til Understøttelse af Kunstnere og lærde, til videnskabelige Rejser og Udgiverforetagender. Han var desuden Samler af Malerier, Kobberstik, Oldsager, Mønter og navnlig Bøger. Det, der udmærker hans Bogsamling, der omfatter ca. 5000 Bind, er dens Alsidighed — han var saaledes interesseret i Naturhistorie, særlig Botanik, i Topografi o. s. v. — samt de mange Pragtværker og sjældne, skønne Bind. Et Udvalg af de ejendommeligste og fineste, over 400 Bind, staar nu opstillet i Skabe. Med Biblioteket fulgte — foruden nogle udmærkede Portrætmalerier og Buster — hans Manuskript-samling, som mellem en Del af mindre Betydning, rummede meget af stor Værdi og Interesse. Endelig skulde en særlig Samling paa ca. 350 Bind, der var skænket Bülow af Forfatterne, henstilles i et særligt Skab og unddrages Udlaan, blandt disse findes ogsaa et lille Antal Bind, som Frederik VI i 10-11 Aars Alderen forærede ham med naive, men oprigtige Udtryk for sin Hengivenhed. Allerede i 1826 havde Biblioteket sikret sig en Bogsamling af samme Størrelse som Bülows. Hans Bastholm, Sognepræst i Slagelse, fra Ungdommen en ivrig Samler af al Slags Viden, besat af Bogsamlermani, havde paa dette

Tidspunkt ved driftig Økonomi og ved Indtægterne af Slagelse Avis, som han redigerede i en Snes Aar, skabt sig et Bibliotek paa over 5000 Bind. Han tilbød at afstaa dette Bibliotek til Sorø Akademi paa et senere Tidspunkt, mod til den Tid at faa en Livrente til sig og sin Kone, hvis hun overlevede ham, og dette Tilbud blev modtaget. Overdragelsen skete i 1847. Samlingen bestod særlig af geografiske, naturhistoriske og encyklopædiske Bøger, men alle Fag var forøvrigt repræsenterede. En Del store og kostbare Værker var der imellem. Mærkelig er hans Haandbogsamling ca. 500 Bind, gennemtrukne med hvide Blade. Han har nemlig i disse indklæbet over 10.000 Billeder og over 1100 Kort, tagne fra Blade, Tidsskrifter og Bøger, ofte fra store Værker, og fordelte efter hans „videnskabelige“ Lune. Men alt i alt supplerer hans Samling udmærket Bülow's, og der findes næppe uden for de tre store danske Biblioteker en Samling af Bøger fra Frederik VI's Tid som Sorøbibliotekets.

I 1848 nedlagdes den „Akademiske Anstalt“, og fra det Øjeblik, da Akademiet gik over fra at være en Enevoldskonges Stiftelse til at være en Statsinstitution med egen Økonomi, standsede Ekstrabevillingerne til Biblioteket. En betydelig Gave modtog dette 1859 i forhenværende Guvernør i Vestindien, senere Amtsforsvalter i Ringsted, Edvard Carstensens Bogsamling, en Forøgelse paa ca. 1600 Bind. I 1861 flyttedes Biblioteket, der fra Hovedbygningens Fuldendelse havde haft Plads i dennes sydvestlige Fløj, til sit nuværende smukke, men desværre saa *brandfarlige* Lokale. Det var den Gang rigeligt stort, hvad der fremgaar af, at Pladsmangelen først i de sidste 10 Aar er bleven fra følelig til generende og nu er ved at blive hæmmende. Aarsbudgettet, der i 1842 blev øget til 800 Rdl. blev i 1919 forhøjet til 4000 Kr. og senere igen nedskaaret til 3200 Kr. En særlig Omtale fortjener endnu Bibliotekets tre Specialsamlinger. *Holbergssamlingen* er næst efter Det Kongelige Biblioteks, den største og sikkert, hvad de gamle Eksemplarer angaar, den smukkeste der eksisterer. Den skænkedes af Justitsraad F. S. Bang og bestaar for en væsentlig Del af Kancelliraad Lynges sjældne Samling, som Bang havde erhvervet. Den er stadig øget ved Gaver og Køb og tæller ca. 700 Bind og ca. 350 Udsnit og Særtryk, heraf ca. 550 Bind Udgifter af Holbergs Værker. Resten er Afhandlinger om Holberg og hans Værker. Alt i alt en enestaaende Kostbarhed.

Desuden er der en *Ingemann-Samling* med op mod 200 Bind Ingemannudgaver og 100 Bind af Ingemanns Privatbibliotek, næsten alle med Dedikationer fra Forfatterne eller fra Ingemann til hans Hustru. De fleste af disse er skænkede af Digterens nulevende Slægtninge. Dertil kommer en Del Manuskripter, særlig ca. 700 Breve til og fra Ingemann. *Sorana Samlingen*, vedrørende særlig Akademiets Historie, omfatter endnu kun ca. 400 Bind, men herimellem dog adskilligt sjældent.

Saaledes som dette nye Sorøbibliotek nu staar, kan man paa det anvende Molbechs Ord om det gamle Bibliotek. „Denne Bogsamling er udvalgt og betydelig . . . den største og talrigste Bogsamling uden for København“ — og Aarhus, maa man nu tilføje. „Den fortjente større Agt og Omsorg end hidtil, da Stedets Beliggenhed kunde gøre den bekvem til Afbenyttelse for mange“.

Med Tak maa det siges, at der er gjort ikke lidt for at forberede en saadan videre Udnyttelse af denne store Bogsamling, og at der bliver truffet omfattende Anstalter for at afværge en mulig opkommende Brand og under en saadan redde, hvad der kan reddes; men en brandfri Bygning er den eneste forsvarlige Løsning overfor Spørgsmaalet om at bevare Skatten. Ja en saadan vil alene Pladsforholdene snart kræve. Og den naturlige Udnyttelse af dens ca. 60.000 Bind vil naas ved samtidig efter fornøden Supplering af Bogbestanden at gøre den til Udlaansbibliotek for Sjælland for saaledes at aflaste Hovedstadens Biblioteker for en Del af deres udenbys Laan. Der vilde blive mere end nok tilbage til at supplere Sorø Bys Bibliotek for Sorø's Beboere, for hvilke det allerede nu staar aabent, hvad der er Grund til at fremhæve, da det benyttes meget lidt, maaske bl. a. fordi man ikke er klar over, at det er et *offentligt* Bibliotek.

Sorø Akademis Økonomi ledes af:

KNUD CARL CORNELIUSSEN, Økonomiinspektør

f. 28 April 1894, S. af Gaardejer Anders C. og Hustru f. Hansen, fra Davinde ved Odense, g. med Helga Marie Larsen, D. af Skovfoged L. fra Storskov ved Hvalsø. Lært Landvæsen nogle Aar, 1914 indkaldt til Militærtjeneste, gennemgaaet Feltartilleriets Kornet- og Korporalskole, Sergent 1916, gennemgaaet Sergentskolen 1916—17, tjenstgørende Sergent til 1922, sat udenfor Nummer 1 Aar, konst. som Økonomiinspektør ved Sorø Akademi fra 1 Juli 1922, fast Ansættelse 1 Juli 1923, Næstformand for Sønderjydsk Forening for Sorø og Omegn.

Sorø Akademis Kontor i Sorø.

EILER JOHANNES SCHRØDER, Kassekontrolør

f. 23 Marts 1873 paa Topheden i Skæve Sogn i Vendsyssel, S. af Skovrider Henrik S. og Hustru Emma f. Rygaard, g. med Marie Elisabeth Skau. 4 Klasses Hovedeksamen fra Aarhus Kathedralskole 1891, Forstkandidat 1897, Assistent hos Forstraad Schrøder paa Grevskabet Wedelsborg og Frederiksgaves Skovdistrikter fra 1898—03, Skovrider paa Stamhuset Estrup ved Randers, 1913 Skovrider og Godsforvalter paa Baroniet Vilhelmsborg ved Aarhus, Kassekontrolør og Bogholder ved Sorø Akademis Godskontor siden 1 September 1922.

LARS FREDERIK BARFOD DORNONVILLE DE LA COUR, Akademikasserer

f. 15 Juni 1869 paa Landboskolen ved Lyngby, S. af Kaptajn J. C. la Cour og Hustru Agate f. Barfod, g. 1901 med Marie Olsen. Student 1888, cand. mag. 1896, arbejdede i Højskolens Tjeneste fra 1896—1914, Fuldmægtig ved Sorø Akademis Kontor 1916, Kasserer 1921, Stifter af og Formand for Historisk Samfund for Sorø Amt siden 1912, Medlem af Naturfredningsnævnet for Sorø Amt siden 1917.

Sorø Akademis Plantagehave.

FREDERIK CARL LØNOW, Akademigartner

f. 30 April 1877 i Egelundshuset, S. af kgl. Skovfoged Larsen, ved Sorø Akademi, og Hustru f. Hansen, g. med Margrethe Rasmussen, D. af Fabrikant R. fra Ringsted. 1896 Gartnerelev paa Stamhuset Erholm, videreuddannet i København, senere paa Mathiesens Planteskole i Korsør, efter 3½ Aars Studierejser i England og Tyskland, Gartneribestyrelse i Randers, 1905 Undergartner ved Sorø Akademi, 1914 Overgartner ved samme, 1925—26 gennemgaaet den af Dansk Anlægsgartner og Havearkitektforening oprettede Skole paa Teknologisk Institut, fra 1926—27 Lærer ved Teknisk Skole, i Bestyrelsen for Sorøkredsens Gartnerforening.

Sorø Akademis Skovvæsen.

FRITZ LORENZEN, Kgl. Skovrider

f. 18 Maj 1891, S. af Skovejer W. L. og Hustru f. Koch, g. med Petra Marie Jensen. Præliminæreksamen fra Sorø Akademi, Forstkandidat 1916, Assistent ved Statsskovvæsenet 1919, Skovrider i Skovdirektionen fra 1922, Skovrider ved Sorø Akademis 1ste Skovdistrikt siden 1928.

Sorø Akademis Bygningsvæsen

ALGOT LAUTRUP LARSEN, Arkitekt

f. 20 November 1890, S. af Arkitekt Knud Larsen fra Slagelse. 4 Kl. Hovedeksamen fra Sorø Akademi 1907, Svendestykke som Tømrer 1911, Afgangsbrev fra Kunstakademiet 1922, ansat hos Professor Kampmann fra 1918—20 og hos Gottlob fra 1920—21, Studierejser i Italien og Tyskland fra 1921—24, Arkitekt ved Sorø Akademi fra 1 Februar 1924, Bestyrelsesmedlem for Sorø Amtsmuseumsforening fra 1925—29.

BANKEN FOR SORØ OG OMEGN

Denne Bank er stiftet 1895 og havde tidligere til Huse i Købmand Frandsens Ejendom paa Storgade, men flyttede i 1926 til sin egen nyopførte Ejendom paa Storgade Nr. 24.

Dette Pengeinstitut, der nu har bestaaet i 34 Aar, har betydet meget for Sorø By's Udvikling og er selv vokset støt og sikkert gennem Aarene.

Det ledes af D'Herrer Bankdirektører M. MIKKELSEN og A. HJARUP.

MIKKEL MIKKELSEN, Bankdirektør

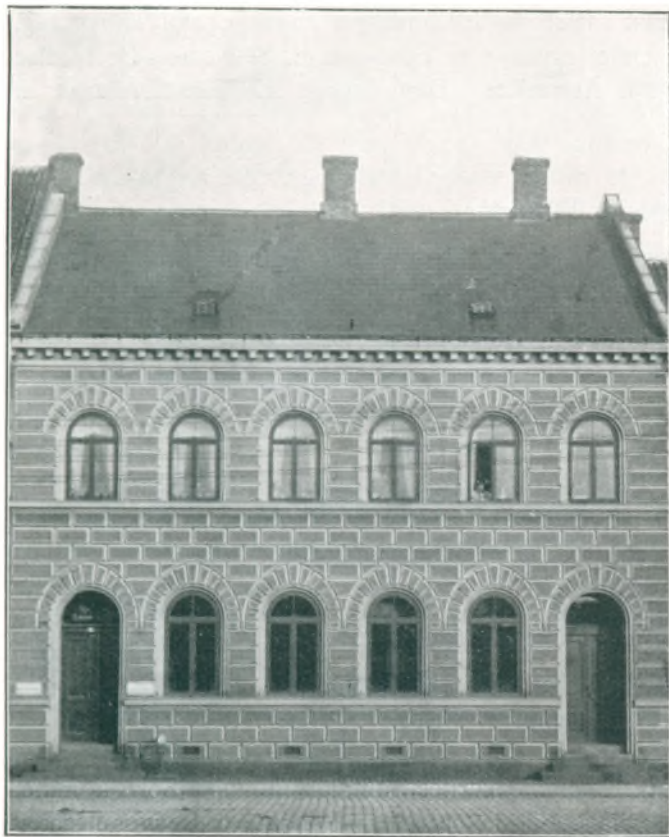
f. 1 Juni 1879, S. af Landmand C. M. og Hustru f. Nielsen, g. med Jutta Jæhnigen, D. af Organist J. fra Sorø. Ansat paa By- og Birkekantoret i Sorø fra 1 Februar 1900 til 1 November 1908, var i samme Tidsrum Byraadssekretær, fra 1 November 1908 ansat i Banken for Sorø og Omegn, fra 1 Januar 1924 Direktør i Banken, Medlem af Bestyrelsen for Sorø private Mellem- og Realskole, Medlem af Bestyrelsen for Koncertforeningen for Sorø og Omegn.

ALFRED HJARUP, Bankdirektør

f. 6 Juli 1896, S. af Overbetjent H. i Høng og Hustru f. Nielsen, g. med Inger Holck, D. af Pastor H. i Nakskov. Ansat paa Løve Herreds Kontor fra 1912—13, ansat i Banken for Sorø og Omegn fra 1913—19, ansat i Københavns Diskonto og Revisionsbank fra 1919—24; i Remboursafdelingen og i Sekretariatet, 1 Juni 1924 ansat som Fuldmægtig i Banken for Sorø og Omegn, 1 Januar 1929 udnævnt til Direktør.

SORØ SPARE- OG LAANEKASSE

I Forbindelse med Haandværkerforeningens Sygekasse har der i Sorø siden 1862 bestaaet en Laanekasse, som imidlertid efter den hele Maade, hvorpaa den fra først af var organiseret, aldrig har gjort synderlig Nytte, ligesom ogsaa dens Medlemstal bestandig har været aftagende. Denne Omstændighed tilskyndede Haandværkerforeningens Bestyrelse til at oprette „Sorø Spare- og Laanekasse“, hvilket skete efter et større Møde, der afholdtes paa Borgerskolen den 31 Oktober 1867.

Virksomheden havde sit første Kontor i Molbechs Hus, hvor Professor Rothe boede, idet han havde lovet at være Sparekassens Kasserer og Regnskabsfører.

I 1874 lejedes der Lokaler i „Trykkergaarden“, og senere byggedes der egen Ejendom paa Storgade.

Sparekassens nuværende administrerende Direktører er: JOH. SEVEL der tillige er Bogholder,

AXEL TOPP der tillige er Kasserer og Amdsraadsmedlem, Gaardejer K. JØRGENSEN, Suserup, der er landbrugskyndig.

JOHANNES ARNT FREDERIK SEVEL, Sparekassedirektør

f. 27 September 1862 i Broby ved Sorø, S. af Lærer S. og Hustru f. Kyhl, g. med Marie Borges (død 1919) D. af Amtsfuldægtig B. Ansat paa Sorø Amtskontor fra 1877—1901, først som Kontorist senere som Fuldægtig, fra Banken for Sorø og Omegns Oprettelse i 1891, tillige Bogholder i denne, 1902 ansat som Bogholder og Kasserer i Sorø Spare- og Laanekasse, fra 1921 Bogholder og Direktør for samme, i en Aarrække Medlem af Ligningskommissionen, Kommunal Revisor i 8 Aar, fra 1902—15 Kasserer for Sorø Amts Skolefond, siden 1902 Stempelpapirforhandler, Formand for „Aldersly“, do. for Sorø Banks Bankraad siden 1912, Næstformand for A/S. Parnas, Bestyrelsesmedlem for Turistforeningen for Sorø og Omegn, Medlem af Byraadet siden 1927.

AXEL TOPP, Sparekassedirektør

f. 29 Maj 1863, S. af, Læge i Hjørring senere i Birkerød, P. V. T. og Hustru f. Burrau. Uddannet ved Handelen i Frederikssund, Svendborg, Sorø og Ringsted, nedsat sig som Købmand i Sorø fra 1892—1913, indvalgt i Repræsentantskabet for Sorø Spare- og Laanekasse 1906, Formand for Repræsentantskabet 1911, indvalgt i Sparekassens Bestyrelse 1917, kort derefter dens Formand, Direktør i Sparekassen fra 1921, en Aarrække Medlem af Byraadet og af Ligningskommissionen, Formand for Nævningekredsens Grundliste og for A/S. Parnas, Overligningskommissær.

SORØEGNENS ANDELSSVINESLAGTERI

Dette er beliggende ved Bystationen med Facade mod Absalonsgade. Slagteriet, der er opført i Aarene 1906—07, skylder væsentlig afdøde Dyr læge Nielsen fra Sorø sin Tilblivelse, idet han personlig gjorde et stort Arbejde for at faa dette rejst. Gang paa Gang er Slagteriet udvidet gennem Aarene, sidst i 1928, da der foretoges en meget stor Tilbygning.

Gaardejer JENS CHR. LARSEN fra Fjenneslevmagle er Formand for Slagteriets Bestyrelse og har været dette gennem en længere Aarrække. Den daglige Ledelse forestaas af Direktør J. P. JENSEN.

JENS PEDER JENSEN Direktør

f. 1 Januar 1897 i Tvindelstrup, S. af Gaardejer Lars J., g. med Anna Lous Holtermann, D. af Ingeniør Louis H. fra København. Uddannet paa Ringsted Andelssvineslagteri, besøgt Købmandsskolens Dagskole i København, ansat i Firmaet L. Nielsen Ladefoged & Co. i London, Stipendiarejse til U. S. A., Bogholder ved Sorøegns Andelssvineslagteri fra 1 November 1925, Direktør fra 1 Maj 1926.

SORØ HAANDVÆRKER- OG INDUSTRIFORENING

Ved Næringsloven af 1857 bestemtes det, at al Lavstvang skulde være ophævet fra Aaret 1862, saa at enhver nu kunde etablere sig, i hvilket Fag han vilde, blot ved at forlange og betale sit Borgerskab ellær Næringsbevis. Ved Lavenes Ophævelse gik det eneste Lav, som Sorø havde, nemlig Skomagerlavet, ind, men Lavets Ejendomme opbevaredes. Lavet ejede 41 Rdl., og dette Beløb dannede et Begyndelsesfond for en

HAANDVÆRKERFORENING I SORØ

hvis Formaal nærmest skulde være at give dens Medlemmer Understøttelse i Sygdomstilfælde. Saavidt det kan ses er Stødet til Haandværkernes Sammenslutning i Sorø kommet fra Skomagermester Grøtner, idet han paa et Møde paa Sorø Raadhus i Begyndelsen af 1862 fremsatte Skomagerlavets Bestemmelse om Anvendelsen af ovennævnte Sum samt det ønskelige i at faa dannet en Haandværkerforening. Der valgtes et Udvalg til at ud-

arbejde Udkast til Love for en saadan Forening. Paa en Generalforsamling den 25 Marts 1862 vedtoges det at lade Foreningen træde i Virksomhed fra 1 April 1862. Foreningen virkede, som det fremgaar af foranstaaende, fra Begyndelsen af som Sygekasse senere tillige som Laanekasse, og det er Overlærer, senere Professor Johnstrup, der har ført Foreningen frem og lagt den største Udholdenhed og Utrættelighed for Dagen desangaaende.

Ved Indenrigsministeriets Cirkulære af 24 Januar 1862 tilskyndedes Haandværkerne til at danne Foreninger og derigennem virke for Anlæg af Tekniske Skoler, Afholdelse af Udstillinger, Uddeling af Rejseunderstøttelser, Oprettelse af Friboliger m. v., og Foreningen i Sorø stod ikke tilbage i nogen Henseende, idet dens Bestyrelse i 1862 tilskrev Sorø Kommunalbestyrelse om Ydelsen af et Bidrag til Oprettelsen af en Aftenskole for Haandværkssvende og Lærlinge. Den 6 Oktober 1862 indløb der Svar, at der var bevilliget 20 Rdl. af Kommunens Kasse, og som kunde faas anvist, naar Skolen var traadt i Virksomhed. Ved en Indsamling hos Byens Borgere indkom 37 Rdl. og 3 M., hvorefter Skolen tog sin Begyndelse den 17 November 1862. Ved et Møde den 20 November 1878, sluttede Sorø Haandværker- og Industriforening sig til Tanken om Oprettelse af en Fællesrepræsentation, og som første Delegeret fra Foreningen valgtes, ved et Møde den 28 Juni 1879, Garver N. Trautner til at deltage i Møderne i København. Paa Generalforsamlingen den 19 Marts 1887, besluttedes det at købe den af Glarmester Jørgensen sen. tilbudte Grund, ca. 2600 □ Alen. for en Sum af 3000 Kr. til en Aftenskolebygning, og i et senere Møde forelaa et foreløbigt Overslag paa 22.000 Kr. over Udgifterne ved dens Opførelse. Paa et Bestyrelsesmøde den 10 Februar 1888, hvor Arkitekt Hansen var tilstede, fremlagdes Grundrids og Planer til Skolebygningen, men i et senere Møde vedtoges Tegninger og Overslag, hvorefter Bygningen vilde koste 27.000 Kr. (foruden Grunden). Den 18 Juli blev Kransen hejst paa den tekniske Skolebygning, og Rejsegilde afholdtes paa Postgaarden. Statens Tilskud til denne Bygning var 7000 Kr. Foreningens Forhandlingsprotokol udviser at: Godsejer Howden-Rønnenkamp til Næsbyholm indtil videre tilstod den tekniske Skole 100 Kr. aarlig, Hofjærgermester Neergaard til Gyldenholm gav et Tilskud paa 500 Kr. en Gang for alle og Hofjærgermester Grevenkop-Castenskjold til Storø Frederikslund tegnede sig for 100 Kr. aarligt i 3 Aar. Aaret 1900 nedlagde Garvermester N. Trautner sit Hverv som Foreningens Formand efter at have udført et stort og uegennyttigt Arbejde indenfor Foreningen, gennem 18 Aar. Den 31 Maj 1901 besluttede Generalforsamlingen at udnævne Trautner til Æresmedlem, og den 26 Maj udnævntes han til R. af D.

I Dage fra 16 til 24 Juli 1904 afholdtes der en Udstilling under Navn af „Industri og Landbrugsudstillingen i Sorø 1904“.

Paa en ekstraordinær Generalforsamling den 2 April 1909, vedtoges det enstemmigt at opføre Alderdomsbolig, og Grundstenen til denne nedlagdes den 17 Juli 1909. Byen skænkede Grunden og afdøde Vognfabrikant Hansen havde givet 7000 Kr. hertil. Hele Hjemmet staar Foreningen i 23.000 Kr.

Foreningens nuværende Bestyrelse bestaar af: Tømrmester VALD. SICK, Formand, Lektor C. A. NIELSEN, Næstformand, Farver N. A. SØRENSEN, Kasserer, Glarmester A. C. ANDERSEN, Formand for Lotteriudvalget og Smedemester VALD. FRIIS.

HANS VALDEMAR SICK, Tømrmester

f. 21 Marts 1869 i Sorø, S. af Tømrmester A. S. og Hustru f. Kirsten Hansdatter, g. med Petra Alfrida Andersen. Uddannet som Tømrer, gaaet paa Teknisk Skole i København, Svend 1887, Mester 1892, Formand for Haandværker- og Industriforeningen siden 1916, Lærer paa Teknisk Skole siden 1890, Medlem af Byraadet fra 1917—21, Medlem af Ligningskommissionen siden 1921, Brandinspektør fra 1910—28, Medlem af Bankraadet for Banken for Sorø og Omegn fra 1921, Formand for Bankens Bestyrelse fra 1 Januar 1929.

DE DANSKE FORSVARSBRØDRE FOR SORØ OG OMEGN

Efter Indbydelse af Urmager Lange, Handelsbestyrer Mencke og Købmændene Andersens og Heilmann, alle af Sorø, blev der afholdt et Møde i Hotel „Haabet“ i Sorø Søndag den 18 Februar 1877 for at forsøge, om der var Stemning for at danne et Selskab af Mænd, der havde tjent i den danske Hær eller Flaade, under Navn af „De Danske Forsvarsbrødre for Sorø og Omegn“. Mødet var talrigt besøgt, og ca. 100 Medlemmer indtegnede sig straks, hvorfor det besluttedes at sammenkalde til et nyt Møde den 4 Marts 1877 for at vælge Bestyrelse og vedtage Love. Paa dette Møde blev Selskabet stiftet og Love vedtaget. Selskabet for Sorø og Omegn var ikke det første af sin Art her i Landet, idet Selskabet for Hids Herred og Omegn var Nr. 1, derefter kom Horsens som Nr. 2 i 1875 og Slagelse som Nr. 3 i 1876, men det var dog først i 80erne, at Bevægelsen rigtig tog Fart, da der rundt om i Landet blev afholdt Foredrag til Belysning af et Forsvars Nødvendighed, og der holdtes Basarer og foretoges Indsamlinger til Anskaffelse af Forsvarsmidler, som man dengang troede, at Landet i højeste Grad trængte til. Som et Led i Bevægelsen opstod Sammenslutninger af tidligere Soldater, men Sorø-Selskabet vilde dog ikke træde i Forbindelse med Foreningen i Sorø Amt til Forsvarssagens Fremme, idet Bestyrelsen paa et Møde den 2 December 1880 vedtog at svare Foreningen paa dennes Henvendelse, at man ikke fandt Tidspunktet belejligt. Ifølge Selskabets Love skulde Medlemmernes Kontingent anvendes til Sygehjælp, Udlaan, Understøttelser, Begravelseshjælp og til selskabelige Underholdninger, og det er lykkedes Forsvarsbrodersagen at hæve sit rene Standpunkt som en national og ganske upolitisk Sag, dette Standpunkt er ogsaa den Dag i Dag dens Styrke.

Foreningens første Formand var Købmand Chr. Heilmann, der fungerede indtil 1883. Ved Generalforsamlingen den 16 September 1877 blev det besluttet at anskaffe en Fane ved frivillige Bidrag, og der indkom i Løbet af kort Tid 98 Kr. 25 Øre, hvorefter Fanen blev bestilt. I 1908 valgtes Købmand Otto Marquard til Foreningens Formand, og han bragte et Pust af Liv ind i Foreningen og var dennes energiske Formand indtil 1921. Han har gennem samfulde 14 Aar udført et stort og opofrende Arbejde, og gjort sit til at Foreningen voksede fra 200 Medlemmer i 1908 til ca. 350 Medlemmer i Slutningen af 1921. Ved Generalforsamlingen i 1909 vedtoges det at indmelde Selskabet i „De samvirkende danske Forsvarsbrødrereselskaber“, og i 1910 blev det vedtaget at sende Krans med signerede Baand til hver Forsvarsbroders Begravelse. Siden Selskabets Stiftelse har der hvert Aar i de første Juledage været afholdt Juletræsfest med Bal for Børn og Voksne, og alle disse Festligheder har vistnok været afholdt paa Hotel Postgaarden i Sorø.

Siden Selskabets Stiftelse er der indtil Udgangen af 1926 ydet i Laan til Medlemmerne et Beløb af ialt 125.054 Kr. 50 Øre, udbetalt i Sygehjælp et samlet Beløb af 18.300 Kr. 05 Øre, udbetalt i Begravelseshjælp et Beløb af 5512 Kr. 00 Øre og ydet i Understøttelse ialt 6567 Kr. 80 Øre.

Foreningens nuværende Bestyrelse bestaar af: Fabrikant P. CHRISTENSEN, Formand, Snedkermester N. J. HANSEN, Næstformand, Entreprenør N. P. WILLINGSHØJ, Gaardejer CHR. JENSEN, Overpostbud RASMUS PEDERSEN, Glarmester AXEL ANDERSEN og Trafikassistent K. H. KRISTENSEN. Foreningens Kasserer er fhv. Arrestforvarer ANDERSEN.

SORØEGNENS LANDBOFORENING

Torsdag den 28 November 1901 stiftedes denne Forening paa et Møde, der afholdtes i Hotel Frederik den 7des Sal i Sorø. Tilslutningen til Generalforsamlingen var meget stor, idet der var mødt ca. 250 Medlemmer. I Foreningens Program hed det, at Formaalet med Landboforeningen var at samle sine Medlemmer til oplysende Foredrag og at lade

afholde Dyrskuer. Foreningens første Formand var Gaardejer J. Chr. Larsen fra Fjenneslevmagle, der i 18 Aar ledede Foreningen og lagde et stort og utrætteligt Arbejde her. Den øvrige Bestyrelse bestod af: Gaardejer R. Andersen, Vindstrup, Dyrlæge Nielsen, Sorø, Amtsraadsmedlem P. Rasmussen, Krøjerup, Folketingsmand P. Christensen, Ødemark, Parcelist Kr. Jensen, Lyng og Sognefoged F. Olsen, Fuldby.

Det første Dyrskue afholdtes allerede i 1902, det fremstilledes i Akademihaven den 3 Juni og fik et meget vellykket Forløb. Til Skuet var ialt indmeldt 157 Dyr. Til Præmier var der fra Sorø Byraad givet 75 Kr., fra Sorø Bank 100 Kr., fra Handelsforeningen i Sorø et Pengebeløb og 3 Ærespræmier, og enkelte private ydede ligeledes Gaver til dette Formaal. Sorø Akademi har hvert Aar ydet et Tilskud paa 200 Kr. Landboforeningens Dyrskuer har altid været godt besøgte, hvilket viser, at der er stor Interesse for disse, thi Gøgl og lignende, der ellers tit trækker Folk til Huse, har aldrig været tilstillet Adgang til Dyrskuet. Ved Efteraarsgeneralforsamlingen i 1920 drøftede man Spørgsmaalet om en ny Dyrskueplads. Man havde af Sorø Byraad faaet Tilsagn om Leje af en 5 Tdr. stor Plads ved Enden af Absalonsgade. Betingelserne var meget lempelige, man skulde give 50 Kr. pr. Td. Land i aarlig Leje, men havde saa til Gengæld Lov til at leje Græsningen ud og tage Indtægten ved Pladsens Udlejning til Cirkusforestillinger o. l. Man besluttede at leje denne Plads. Den 18 og 19 Juni 1906 afholdtes det store Amtsdyrskue i Sorø, det havde stor Tilslutning og gav et Overskud af 1663 Kr. 38 Øre.

I April 1916 ansattes Lavrids Nielsen, Veibjerggaard som Foreningens Konsulent og beklædte denne Stilling indtil han i 1919 valgtes til Formand. I Maj 1922 slog Sorøegnen sig sammen med Ringstedegnen angaaende fælles Konsulent for Husdyrbruget og valgte Bæk Nielsen til denne Stilling. Sorøegnen antog Geert Olsen som Planteavlskonsulent.

Foredragsmøderne har været et vigtigt Led af Landboforeningens Virksomhed, og der har været afholdt en betydende Række af disse med meget vekslende og interessante Emner, til stor Glæde for Foreningens Medlemmer. Koncerter og Oplæsning har Foreningen ogsaa budt paa, og om Sommeren har der været Udflugter.

Ved Generalforsamlingen den 29 Maj 1923 valgtes Gaardejer RASMUS RASMUSSEN, Krøjerup til Foreningens Formand, og han beklæder den Dag i Dag denne Stilling. Den øvrige Bestyrelse bestaar af: Gaardejer NIELS HANSEN, Fuldby, Næstformand, Gaardejer P. CHR. JENSEN, Stenmagle, Købmand PETERSEN MUNCK, Sorø, Gaardejer CHR. OLSEN, Broby, Gaardejer VILHELM ANDERSEN, Næsby, Gaardejer THOR, Veddegaard og Statshusmand PEDER JØRGENSEN, Bjernede.

SORØ SEJLFORENING

Sorø Sejlforening er stiftet i 1874 og har saaledes allerede over det første halve Hundredeaar paa Bagen. Foreningens Formaal er „at give sine Medlemmer bedre Lejlighed til Morskab paa Sorø Sø, f. Eks. ved Kapsejladser, Eskadresejladser, Festligheder paa Søen, Bygning og Vedligeholdelse af Broer“. Dette Formaal har Foreningen gennem de forløbne 55 Aar fulgt med prisværdig Energi, og det er lykkedes — ogsaa nu i Automobilernes Tidsalder — at vedligeholde Interessen for Livet paa Søen. Sejlforeningen har stadig kunnet samle en Stab af sejlinteresserede Borgere, saaledes at Kapsejladserne paa Sorø Sø endnu er et fast Led i Sommerlivet paa Søen. De mange smukke Sejlere der Dag ud og Dag ind — og trods Forbud ogsaa de lyse Sommernætter — skaber Liv paa Søen og giver Sorø en Tilvækst af Skønhed, som mangan en naturelskende Sjæl med Vemod vilde savne, om det skulde ske, at Sejlforeningen og Livet paa Søen døde hen. Sejlforeningens Stander er en blaa Trekant med Bogstaverne „S. S.“, og dens Emblem er en Cistercienserrose i Guldtrækkeri samt blaat og hvidt. Ved kongelig Resolution af 19

Maj 1899 er det tilladt Foreningen, og ligeledes Foreningens Medlemmer paa deres Baade, at benytte Splitflag med dens Emblem — Cistercienserrosen — i øverste, inderste Felt. Foreningens Flag vejer, fra Dommerbroen og dens Broer ved Parnas og Ægir, alle Kap-sejladsdage m. v. og alle Flagdage, i den Tid hvor Standeren er hejst, og det er ubestrideligt, at det smukke Sommerbillede, der skabes af Søen, de smukke Skove, de hvide Sejlere og Dannebrog i dets smukkeste Form, har prentet sig dybt i mange modtagelige Sind. Naar man gennemgaar de gamle Annaler fra Foreningens første Dage og fortsætter op til Nutiden, fremgaar det deraf, at der gennem Sejlforeningen er fremstaaet en Række Sejlsportsmænd, der gennem Tiderne har dyrket den ædle Sejlsport med en Kærlighed og en Dygtighed samt Uforfærdethed, som det giver at sejle paa vore skovomkransede Indsøer, og det er fornøjeligt at se, hvorledes alle Samfundsklasser ogsaa i ældre Tider har kunnet samles Side om Side i Udøvelsen af denne sunde og smukke Sport. Her gælder og her respekteres den personlige Dygtighed, naar man med Rorpinden i Haand presser Baaden til dens yderste Ydeevne i Kampen om Foreningens store flotte Vandrepokal, om Præmierne og ikke mindst om Foreningens „Medalje for god Sejlad“, og bagefter forstaar man — som rette Søens Folk at være sammen i muntert Lag. Da gælder det ikke, at Sømanden gør ej mange Ord, thi Sejlforeningens Generalforsamlinger er netop kendt som noget af det muntereste, og naar Foreningen kalder til Fest paa en smuk Sommeraften med Blus paa Søen, med kulørte Lygter i Hundredvis paa Parnas og i Akademi-haven med Sang og Musik, da skabes der et Folkeliv og en Stemning saa be-daarende, at det for mange Deltagere staar som et uforglemmeligt smukt Minde. Foreningens Budget er metodisk holdt nede paa beskedne Beløb, for at Kontingentet ikke skal virke afskrækkende for den Ungdom, som Sejlforeningen med største Glæde ser som aktive Deltagere i Sejlsporten. I nogle Aar — Krigsaarene — sprængtes Foreningens Budget af de daværende ekstraordinære Forhold, men gennem en større Bortlodning, som foranstaltedes af Foreningen under dens daværende Formand, Trafikkontrolør Weilby-Jensen, og hvor Byens Borgere udviste en storslaaet Offervillie overfor Foreningen, er dette atter ændret.

Foreningen imødeser derfor Fremtiden i Troen paa, at den smukke Sport, som Sejlsporten fra alle Sider erkendes at være, fremdeles maa blomstre under dens Førerskab, saaledes at Foreningen ogsaa fremtidig med Ære kan hejse sine Splitflag om Sorø Sø.

I en af Aar ærværdig Forening som Sorø Sejlforening, har der naturligvis efterhaanden dannet sig visse Traditioner, en af dem, at hvert sejllende Medlem een Gang skulde i „Ballen“ med Klæderne paa, er dog igen forladt — Styrelsen bestaar af: Forvalter JOHANSEN, der er Foreningens Materialforvalter, Sagfører HASSING, der er Kasserer og Trafik-assistent MORTENSEN der er Formand. Foreningens Sører bestaar af: Sparekassedirektør SEVEL, Sagfører G. RASMUSSEN og Skrædermester V. NIELSEN.

Foreningens første Formand var Forstraad Guldberg og af senere Formænd skal nævnes Lektor Lauritzen, der i sin Tid tog Initiativet til at søge Foreningen tillagt Ret til at føre Splitflag, Amtmand, Kammerherre Vedel, Borgmester P. F. Hansen, Skovrider Amnitzbøll, Postekspedient Alf. Hansen, Tandlæge Ziegler Andersen, Stationsforstander Jensen, Amtsraadssekretær, nu Politimester i Frederikshavn Folden, Fabrikant P. Christensen og Trafikkontrolør, Kaptajn Weilby-Jensen.

LUDVIG MORTENSEN, Trafikassistent

f. 20 Februar 1885 i Rosbæk ved Saksøbing, S. af Mejerlejer M. og Hustru f. Jensen-g. med Karen Worm, D. af Forvalter W. fra Glostrup. Ansat ved D. S. B. 1900, Underassistent 1906, Assistent 1910, ansat ved Sorø Statsbanestation 1 April 1913, Kommunalrevisor i Lyngø Kommune siden 1919, Formand for Sorø Sejlforening siden 1927, Næstformand i Jernbaneforeningen, Formand for Assistentkredsen.

SORØ SLUTTEDE SKYDESELSKAB AF 1848

Selskabet dannedes i 1848 uden Tvivl paa nationalt Grundlag og med ubegrænset Medlemsantal, der skal have været indtil 50 Medlemmer. Blandt de ældste Medlemmer taltes Skovriderne Eide og Sarauw. Der var først Skydeplads ved Lundehuset, derefter i nogle Aar ved Frederikskilde og senere ved Hjortnæs tæt ved Stormshuset. Omkring 1870 flyttedes til Søskoven, hvor Skydepladsen endnu findes. I 1870 var bl. a. Skovrider Eide i Bestyrelsen for Selskabet. Samtlige Bøger og Medlemslister for Tiden 1848—69 findes beklageligvis ikke mere. Fra 1869 findes fuldstændigt Materiale i saa Henseende. Fra 1869 ændredes Lovene derhen, at der kun maatte være 16 Medlemmer i Selskabet. Denne Bestemmelse gælder endnu. Der afholdes 6 Skiveskydninger om Aaret i Tiden 1 Maj til 31 August, og der maa kun benyttes Riffel Model 67. Skydekonge bliver den, der gennem de 6 Skydninger har højst sammenlagt Pointsantal, og han faar en Sølvnavneplade paa Kongebaandet. Dette Baand findes endnu med Navneplade for hvert Aar fra 1869. Den nuværende Bestyrelse bestaar af: Kontrolør i Post- og Telegrafvæsenet K. MØLLER, Formand, Urmager FR. LANGE, Næstformand, Sagfører SVEND HASSING samt Købmand SVEN HANSEN som Kasserer og Supleant.

SORØ TENNISFORENING

Denne Forening blev stiftet i 1910. Der blev anlagt 2 Baner paa en af Sorø Akademi lejet Grund ved Søgade. Foreningen havde i 1928 37 aktive og nogle passive Medlemmer.

Bestyrelsen bestaar af: Sagfører SVEND HASSING, der fungerer som Formand og Kasserer, Fru Tandlæge ZIEGLER. Fru Kontrolør MØLLER, Disponent JUST HANSEN og Handelsmedhjælper H. C. JØRGENSEN.

SVEND HASSING, Sagfører

f. 15 Marts 1894 i København, S. af Prokurist H. og Hustru f. Bendixen, g. med Ellen Gudrun Hansen. Student fra Det Danske Selskabs Skole i København 1911, cand. jur. 1917, Fuldmægtig i Viborg fra 1917—20, Sagfører i Sorø 1920, Væerge- raadets Formand for Lyng Sogn, Formand for Sorø Tennisforening, Kasserer for Sorø Sejlforening, Medlem af Bestyrelsen for Sorø sluttede Skydeselskab af 1848.

JOHAN LAURITZ BALSLEV, Sognepræst

f. 13 November 1874, S. af Sognepræst Rasmus B. i Elbæk ved Horsens og Hustru Maja f. Søltoft, g. med Hulda Fritze Anna Jacobsen, D. af Løjtnant J. fra Fredericia. Student fra Odense Kathedralskole 1893, cand. theol. 1899, Lærer ved Vordingborg Realskole til September 1904, Sognepræst i Vejby og Homaa ved Grenaa fra 1904—14, do. i Kvislemark og Fuirendal 1914—22, siden da Sognepræst i Sorø, Formand for Menighedsraadet, Kirkeinspektionen, Sorø private Mellem- og Realskole, Skolekommissionen, Sorø Sygeplejeforening og Præstekonventet for Sorø og Omegn.

FREDERIK CHRISTIAN KRARUP, forhv. Sognepræst, Dr. theol. R. af D., DM.

f. 31 Marts 1852 i Løgumkloster, S. af Sognepræst N. P. K. og Hustru Jensine f. Skierbeck, g. 1885 med Marie Mohr, D. af Grosserer M. fra København. Student 1870, cand. theol. 1878, Religionslærer ved Blaagaards Seminarium og ved Frk. N. Zahles Kursus fra 1878—81, i Udlandet fra 1881—83 med Ophold ved Universiteterne i Erlangen, Göttingen og Strassbourg, endvidere i Schweltz, Paris og Italien, Sognepræst i Mariager 1884, Sognepræst i Sorø 1893, Censor ved theologisk Embeds-eksamen 1902, Formand for Censorkollegiet 1905, holdt Forelæsninger ved Køben-

havns Universitet i 1907, Dr. theol. hon. causa ved Oslo Universitet 1911, Ridder af Nordstjerneordenen 1914, afgaaet i Naade og med Pension efter Ansøgning den 31 Maj 1922.

SØREN LANGKJÆR, Murermester, R. af D.

f. 27 Maj 1852 i Vejle, S. af Murermester Carl Chr. L. og Hustru f. Ellstrup, g. 1883 med Hedvig Larsen. Medlem af Sorø Byraad fra 1900—21, Formand for Centralforeningen af Murermestre i Østifterne siden 1927, tidligere Næstformand i en Aarrække, Medlem af Hovedbestyrelsen for Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, Bestyrelsesmedlem for Sorø—Vedde Jernbane, Medlem af Vurderingsraadet.

MAGDALENE LAURIDSEN, Frue, Forstanderinde

f. 25 April 1873 i Holsted, D. af Gaardejer Anders Lauridsen og Hustru Mette Marie f. Eskildsen, g. med Seminarieforstander Peter Dam. Oprettede i 1895, sammen med Fru Eline Eriksen, Sorø Husholdningsskole, paabegyndte 1900 vandrende Husholdningskursus, der blev ført videre Landet over af de samvirkende danske Landboforeninger som Husholdnings Aftenskoler, oprettede 1902 Husholdningsseminarlet „Ankerhus“, Medlem af den overordentlige Kommission (Prisreguleringskommissionen) fra 1916, Konsulent vedrørende Husgerningsundervisning i Ungdoms og Aftenskoler fra 1927.

ANNA SOFIE HYLDGAARD, Frk., Boghandler

f. 10 Januar 1874 i Pedersborg ved Sorø, D. af Gaardejer H. Chr. Rasmussen og Hustru f. Mortensdatter. Ansat i Svegaards Boghandel i Sorø 16 November 1897, overtog ved Boghandler Svegaards Død i 1921, sammen med Frk. Svegaard, Boghandelen, Kommunalrevisor fra 1917—21, Medlem af Byraadet fra 1921—29, afgik efter eget Ønske.

CHRISTEN JØRGEN CHRISTENSEN, Amtslæge

f. 24 August 1879 i Vinthen ved Horsens, S. af Gaardejer Jens Chr. og Hustru f. Jensen, g. 1910 med Karen Gjedsted, D. af Slagtermester G. i Randers. Student 1897 fra Horsens Latinskole, Kandidattjeneste paa Kommunehospitalet og Skt. Josefs Hospital, Reservelæge ved Aarhus Kommunehospital fra Oktober 1908 til September 1910, Overlæge ved Amts og Bysygehuset i Middelfart fra September 1912 til April 1920, Embedslægeeksamen 1915, Stadslæge i Middelfart April 1915, Amtslæge i Sorø 1 Juni 1926.

EMIL CLAUSEN, Læge

f. 13 November 1871 i København, g. 1901 med Helen Hjort, D. af Professor Johan Aubert H. og Hustru Elisabette f. de Falsen, (død 1924). Student fra Borgerdydsskolen paa Christianshavn 1891, studerede Jura i 2 Aar, blev cand. med. i 1900, Vikar som Kandidat paa Kgl. Frederiks Hospital fra Juni til September 1901, og paa Blegdamsvejens Hospital i December 1901, praktiserende Læge i Vihøj pr. Jebjerg fra Januar 1902 til December 1911, Læge i Sorø siden 1911.

CHARLOTTE DALMARK, Læge

f. 5 Marts 1877 i København, D. af Muremester Nielsen, g. 1905 med Akademilæge Dalmark. Student 1897, Filosofikum 1898, cand. med. 1905, praktiserende Læge i Sorø siden 1905, Lærerinde ved Sorø Husholdningsskole fra 1906, Husholdningslærerinde ved Seminariet „Ankerhus“ fra 1922, Formand for Dansk Røds Kors Sorøafdeling, Medlem af Hovedbestyrelsen for Dansk Røde Kors 1927, udgivet Lærebøger for Ungdoms Røde Kors 1927, 1 Spæde Børns Pasning, 2 Sundhedspleje og Nødhjælp, valgt som Nævning.

P. C. J. DALMARK, Læge

f. 3 Oktober 1877 i Manna (Landsby i Vensyssel), S. af Gaardejer D., g. 1905 med Læge Charlotte f. Nielsen. Student 1897, Filosofikum 1898, cand. med. 1904, Embedslægeeksamen 1915, Hospitaluddannelse paa Kommunehospitalet i København fra Maj 1908 til November 1909, praktiserende Læge i Sorø siden Oktober 1904, Jernbanelæge 1907, Akademilæge 1910, Medlem af den sydvestsjællandske Lægekredsförenings Bestyrelse siden 1922, Medlem af Amtsbestyrelsen (Sorø Amt), for Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse siden 1927.

ELLEN VIBEKE JENSEN, Læge

D. af Birkefuldmægtig, Bankdirektør Alfred J. og Hustru f. Fiedler. Student fra Sorø Akademi 1913, Kandidat Januar 1921, Turnus paa Fødselsstiftelsen i København, Assistent paa Patalogisk Institut i Aarhus hos Statsopducent Gregersen, konstitueret i Embedet i 3 Maaneder, praktiserende Læge paa Frederiksberg ved Sorø siden November 1925.

OLE CHR. JENSEN, Læge

f. 18 Juli 1867 i Viskende pr. Svebølle, S. af Kammerraad P. J. og Hustru f. Hansen, g. med Astrid Nathalie f. Hviid-Cappel, D. af Bogholder Vilh. C. og Hustru f. Møller. Student fra Haderslev Lærerskole i København 1887, Kandidat 1894, Vikar og Reservelæge samt Amanuensis ved Amtssygehuset i Ørsted ved Randers, praktiserende Læge i Sorø siden 1896.

ARNE EGUND ÜBELSHAÜSSER STAHL, Apoteker

f. 6 Oktober 1897, S. af Postekspedient S., Fredericia, og Hustru f. Jørgensen, g. 1925 med Hedvig Cohr, D. af Fabriksdirektør C. M. C. fra Fredericia. Medhjælper paa Løveapoteket i Fredericia 1919, Kandidat samme Sted 1921, overtog Sorø Apotek den 24 Maj 1928.

JOHANNE MARGRETHE ZIEGLER-ANDERSEN, Tandlæge

f. 26 November 1873, D. af Gaardejer Veistrup, Guldbjerggaard ved Vester-Aaby. Realeksamen fra Faaborg Realskole 1896, Tandlægeeksamen 1899, praktiserende Tandlæge i Sorø siden 1900, g. med Tandlæge Axel Ziegler-Andersen, Medlem af Bestyrelsen for den kommunale Vælgerforening i Sorø.

AXEL ZIEGLER-ANDERSEN, Tandlæge

f. 4 Maj 1875, S. af Tandlæge N. Th. Andersen og Hustru Marie f. Ziegler, g. 1902 med Tandlæge Margrethe Vejstrup. Student fra Aalborg Kathedralskole 1893, Filosofikum 1894, Tandlægeeksamen 1900, Studierejse til Berlin 1901, praktiserende Tandlæge i Sorø siden 1901, Medlem af Bestyrelsen for Dansk Tandlægeforening (Sjællandsafdeling), do. for Sygeplejeforeningen og for Konservativ Forening samt for Grundejerforeningen, Medlem af Fredningsnævnet.

CARL OTTO HANSEN, Tandlæge

f. 18 Maj 1879, S. af Dyrslæge H. og Hustru f. Jensen, g. med Hedvig f. Ellingsen. Student fra Metropolitan-skolen 1897, Filosofikum 1898, Tandlægeeksamen 1907, praktiserende Tandlæge i Assens fra 1908—18, Tandlæge i Sorø siden 1918.

KIRSTINE BRANSAGER-TIMMERMANN, Tandlæge

f. 24 Maj, D. af Gaardejer Hans Nielsen, Bransagergaard i Alsted og Hustru f. Hansen, g. med Redaktør Timmermann, Venstres Folkeblad i Ringsted, (død 1920), Tandlægeeksamen 1905, praktiserende Tandlæge i Sorø siden 1905, Medlem af det Radikale Landsforbunds Bestyrelse fra 1923—26, Medlem af Venstres Folkeblads Bestyrelse siden 1920.

OSVALD NIKOLAJ RASMUSSEN, Dyrslæge

f. 6 August 1898 paa Devitsrødgaard i Frederikslund, S. af Sognefoged N. P. R. og Hustru f. Rasmussen, g. med Anne Margrethe Hee, D. af Købmand H. fra Sorø. Dyrslægeeksamen 1921, udvidet Kursus i Kød- og Mælkekontrol, Assistent hos Overdyrlæge Mose i Randers i 1921, derefter hos Dyrslæge Jensen Gundsømagle fra Oktober 1921 til September 1922, nedsat sig som Dyrslæge i Sorø 1922, Næstformand i Sorø Amts Dyrslægeforening, Medlem af sjællandske Dyrslægers Takstudvalg, assisterende Dyrslæge for Sorøegnens Andelssvineslagteri.

MARTIN SØRENSEN, Stadsdyrlæge

f. 15 Oktober 1897, S. af kgl. Taffeldækker S., g. med Anna Gerda Sørensen, D. af Gaardejer C. S. fra Gladsaxe. Dyrlægeeksamen 1920, Assistent ved Kolding Andelssvineslagteri fra 1920—24, Assistent hos Dyrlæge Nielsen, Sorø fra 1924—27. 1 Oktober 1928 ansat som Stadsdyrlæge for Sorø Købstad samt som kontrollerende Dyrlæge ved Sorø Andelssvineslagteri.

STINE KAROLINE NIELSEN, Distriktsjordemoder

f. 11 Marts 1865, D. af Smedemester Chr. David Fabricius. Eksamineret fra Den Kgl. Fødselsstiftelse i København 1890, ansat som Distriktsjordemoder fra 1 April 1893 til 1 Maj 1907 i Stokholte, ansat som Distriktsjordemoder i Sorø siden 1907, Næstformand i Sorø Amts Jordemoderforening siden 1915.

FREDERIK MARTIN RASMUSSEN, Malermester

f. 17 Marts 1865 i Tingjellinge, S. af Entreprenør R. og Hustru f. Andersen, g. med Theodora Mathilde f. Rasmussen. Lært hos Lindbo i Sorø, derefter 7 Aar som Svend i København, Malermester i Sorø 1894, i en Aarrække Bestyrelsesmedlem for Haandværker- og Industriforeningen i Sorø, Formand for Rejseforeningen, Medlem af den konservative Forenings Bestyrelse, Medlem af Byraadet siden 1921, afgik efter eget Ønske ved Valget 1929.

JOHAN LUDVIG HEIBERG CORTES, Stationsforstander

f. 26 Marts 1861 i Trondhjem, S. af Teaterdirektør Th. C. og Hustru f. Meyer, g. med Marie Andrea Kjærulff, D. af Købmand K. i Christianssand. I Statsbanernes Tjeneste fra 1 August 1882, Assistent 1 August 1883, Overassistent 1 April 1902, Stationsforstander i Ølstrup December 1911, i Ullerslev 1 Juni 1915, ved Sorø Landstation 1 Januar 1921, Kgl. Vejer og Maaler.

C. C. J. WEILBYE-JENSEN, Kaptajn og Trafikkontrolør

f. 24 April 1881, S. af Sprøjtefører ved Københavns Brandvæsen Jensen og Hustru f. Hansen, g. 1910 med Martha Weilbye, D. af Stationsforstander W. i Dalmore. Kom 1 Maj 1898 i Statsbanernes Tjeneste, Sekondløjtnant i Artilleriet 1906, ansat som Assistent ved Sorø Landstation 1 November 1910, udnævnt til Trafikkontrolør samme Sted 1 Maj 1925, Formand for Sorø Sejlförening fra 1921—26.

HUSHOLDNINGSSEMINARIET „ANKERHUS“,

„Ankerhus“, set fra Peter Dams Bibliotek.

der er oprettet og ledes af Fru MAGDALENE LAURIDSEN, uddanner Husholdnings- og Skolekøkkenlærerinder, afholder desuden alm. Kursus for unge Kvinder og Instruktionskursus for Husmødre.

Husholdningsseminarlet „Ankerhus“ oprettedes 1902, efter at De samv. sj. Landboforeninger havde anmodet Magdalene Lauridsen, der 1895 sammen med nu afdøde Fru Ellne Eriksen havde oprettet Sorø Husholdningsskole, om at uddanne Vandrelærerinder til deres Husholdnings-Aftenskoler.

Skolen er siden den Tid udvidet meget betydeligt. Saaledes er der 1907 opført en Model-Landhusholdningsskole, 1916 en Gymnastiksal og 1923 indviedes en ny stor Hovedbygning (opført med Statsstøtte) og rummende Skolekøkkener, Modelkøkkener, Laboratorium, moderne Vaskeri, Eneværelser til Seminarieelever, Økonomiafdeling m. m., og hvor nu Lærerindeuddannelse foregaar, medens der paa de andre Afdelinger afholdes alm. Husholdningskursus for unge Piger. Paa Gaarden er senere indrettet et saakaldt Sognekøkken, der skal vise, hvorledes man til Ungdomsundervisningen paa Landet kan indrette sig. Til Ankerhus hører ogsaa et lille Landbrug, Drivhus, Sportsplads og 6 Tdr. Land udlagt i Haver. Hver Køkkenafdeling har sin særlige Køkkenhave, et lille Hønseri og en Gris. Ved at passe og udnytte disse Ting faar Eleverne i deres Husholdning den samme Fordel som Husmoderen i et Hjem, nemlig et Plus til de fastlagte Husholdningspenge og praktisk Kendskab til Pasning deraf.

Seminarieforstander P. DAM, Fru Lauridsens Mand, oprettede 1912 et Forskoleseminarium, der havde den Betydning for Husholdningsseminariet, at dets Elever paa samme Sted kunde uddannes baade til Forskole- og Husholdningslærerinder og saaledes opnaa kommunal Ansættelse og blive i Stand til at virke som Skolekøkkenlærerinder paa Landet. Ved Forstander Dams Død 1918, blev Forskoleseminariets Virksomhed indstillet, og fra 1919 er der i dettes Lokaler indrettet en Børnehave og et Mindebibliotek for Peter Dam. Dette Bibliotek er nærmest et Haandbibliotek for Hjem og Skole, men omfatter desuden et Husholdningsbibliotek med den Faglitteratur, Eleverne har Brug for ved deres Studier.

For at alle unge Piger paa Landet kunde faa en systematisk Vejledning i huslig Gerning, foreslog Ankerhus 1912, at der indførtes en ugentlig Husholdningsundervisning. En saadan Undervisning er nu muliggiort gennem den kommunale Efterskole og den udvidede Aftenskoleordning af 27 November 1926.

Hovedbygningen „Ankerhus“.

Ringsted

RINGSTED

BLANDT vore Købstæder er der ikke faa, hvis Navne bærer Vidne om Byernes høje Ælde, hvad de nyere Undersøgelser har vist, men gaar man Rækken igennem her paa Sjælland, er der to, som hæver sig op over de andre, Slagelse og Ringsted. Der er tidligere i dette Værk gjort Rede for, at Slagelse oprindelig hed Slauløsæ, men samtidig er det sagt, at Forklaringen paa dette Navn er vanskelig at give. Medens Byer med Endelsen —else aldrig er sammensat med Personnavne, er det modsatte Tilfældet med dem, der ender paa —sted, idet Forledet her altid — eller saa godt som altid — er et Personnavn. Da man nu mener at kunne fastholde, at disse sidste Byer stammer fra Tiden 700—1000, er der en stor Sandsynlighed for, at der paa dette Sted, indenfor det nævnte Tidsrum har levet en Konge (Høvding), der bar Navnet Ring og her byggede sig en Stormandsgaard, som han gav Navn efter sig selv. Men det er ikke ensbetydende med, at der først da har fundet Bosættelse Sted her. Tværtimod, man maa gaa ud fra, at længe før den Tid har de første Beboere slaet sig ned paa dette Sted.

I Kvadet om Helge Hundingsbane i den ældre Edda nævnes blandt de Ejendomme, som Kong Sigmund gav sin Søn, Helge, i Navnegave: Hringstaðir, og der er dem, som mener, at der hermed hentydes til Ringsted, der da fra Hedenskabets Dage har været Kongesæde. Det berettes ogsaa, at Kong Frode hin Frøkne boede saavel i Lejre som i Ringsted, og i Fagrskinna, en af Norges ældre Kongesagaer, siges at Sven Tveskæg holdt Gravøl over sin Fader, Harald Blaatand, i Ringsted. Om Svend Estridsen meldes, at han stedtes til Hvile „med megen Pragt og et anseligt Ligfølge“ i Ringsted. Dette kan være rigtigt, selv om han fik sit endelige Hvilested i Roskilde — vi ved jo, at Dronning Margrete først bragtes til Sorø, men senere førtes til Roskilde, men selvom alt det her sagte ikke kan bevises som virkelig historisk paalideligt, er der

Huse ved Kirkegaardsmuren.

dog med Rette sagt, at det vidner om den Anseelse, som Ringsted allerede tidlig nød. Derimod er det aldeles sikkert, at der fra Oldtidens Dage af har været et Hovedoffersted for Sjælland der, hvor Ringsted nu ligger, og det har medført, at denne Plads ogsaa tidlig kaaredes til Tingsted. Den By, der efterhaanden voksede op her, har aldrig før i den seneste Tid, haft nogen særlig Betydning; den har gennem Aarhundreder — som saa mange af vore Købstæder — været lille og uanselig, og deri er det egentlig først i vore Dage, at der er sket en Forandring.

I Ringsteds gamle Segl, der antagelig stammer fra den sidste Halvdel af det 13 Aarhundrede, fremstilles som Hovedfigur Jomfru Marie, siddende paa en Tronstol med Jesusbarnet paa sit Skød. I sin højre Haand holder hun et Æble, rimeligvis bestemt for Barnet. I Højde med hendes højre Skulder ses en Stjerne, og over denne kommer Guds velsignende Haand til Syne. Paa de to Sider af Jomfru Marie staar et Par slanke, skægløse Mandsskikkelser iførte fornemme verdslige Dragter med lange Kjortler. Den ene, der bærer Krone, overrækker Jomfru Marie en Vase med Blomster, den anden, der i hvert Fald ikke bærer Krone, men mulig en Ring (Hertugring) om Panden, løfter sine sammenlagte Hænder mod Jomfru Marie og Jesusbarnet. Maaske forestiller de Erik Plovpenning og Knud Lavard. Forneden knæler en Munk. Omskriften lyder: *Sigillum villanorum de Ringstad*. Den lille Figur forneden repræsenterer Segludstederne, Signetets Indehavere, og det er, som Worsaae har bemærket, et karakteristisk Udtryk for Byens Afhængighed af Klosteret, at Borgerne ligefrem lader sig repræsentere ved Abbeden, thi anderledes kan Figuren sikkert ikke forklares.

Men Stedet er saare minderigt, og store, man kan godt sige for hele Landet afgørende Begivenheder, har fundet Sted her. Derfor kan man heller ikke godt, især hvis man har en opladt Sans for historiske Minder og deres Værd, gæste denne Plet af vort Fædreland uden at blive stærkt betaget.

Med Byen Ringsted forholder det sig, som med de allerfleste af vore Købstæder, at dens Oprindelse er skjult i Fortidens Mørke. Men naar der her fra de ældste Tider har været et søgt Offersted, naar senere Benediktinermunkene slog sig ned og grundede Kloster, og naar der til Stadighed holdtes store Tingmøder paa dette Sted, er det ikke underligt, at der i Tidernes Løb er fremstaaet en By, der naturligvis oprindeligt har været at betragte som en Landsby, men efterhaanden er vokset saa meget, at man har fundet det rigtigt, at den fik Købstadsrettigheder. Hvem der først har skænket Byen disse, kan ikke afgøres med Sikkerhed (de Dokumenter, hvorpaa en saadan Kundskab skulde opbygges, er forlængst ødelagt), men dog er det værd at lægge Mærke til, at i Ringsted gamle Bylov, der er bevaret i Afskrift og er optegnet i den foreliggende Skikkelse paa Erik Glippings Tid, findes følgende Ord: . . . „Hvilken fornævnte værdige Fyrste [Ϸ: Valdemar den store] . . . undte og gav Ringsted By Købstads Frihed og gjorde det til Birk og gav sin Bevisning paa, hvad som Ringsted skulde yde til Ringsted Kloster om Aaret, og har fornævnte Ringsted nydt og haft og holdt alle disse efterskrevne Vilkaar uhindret og ugenkaldt til denne Dag, men har været derefter ydermere undt og stedt [Ϸ: indrømmet] af ædle, værdige og højbaarne Fyrster, som Konger har været i Danmark etc., og besynderlig af værdig Fyrste og højbaaren Herre, Kong Erik Christoffersen, som Haandfæstning gjorde efter sine bedste Mænds Raad innen sit Rige Danmark etc., og efterdi vi udi Sandhed forfaret [Ϸ: erfaret] har, at vore elskelige Undersaatter i vor Købstad Ringsted af vore Forfædre, fremfarne Konger i Danmark, naadeligt undt og tilladt er, de maa altid have fri Fægang og Græsgang til deres Kvæg i vor og Kronens Skov Besteth [Ϸ: Bedsted], som de af Alders Vane haft har uden al Modstand og Gensigelse i alle Maader, den samme Frihed har vi fuldbyrdet, samtykt og stadfæstet“. Efter dette skulde det altsaa være Valdemar den store, hvem Byen skyldte sine Privilegier, og ned gennem Tiderne er de selvfølgelig bleven stadfæstet — og vel af og til udvidet — af de forskellige Konger.

Men alle disse Stadfæstelser findes ikke mere, de er, som saa mange andre værdifulde Dokumenter fra Fortiden, bleven ødelagt ved Ildebrand eller paa anden Maade, og da Borgerne klagede over, at de saaledes ikke havde nogle haandgribelige Vidnesbyrd om deres Rettigheder, udstedte Kristoffer af Bajern ^{2/1} 1441 et Brev, hvori Ringsteds Privilegier fastsættes. Samme Dag udstedtes der forøvrigt Breve ogsaa om Privilegier for Roskilde, Slagelse, Vordingborg, Skelskør, Præstø og Slangerup, og i alt væsentligt

Slukefter.

rummer de de samme Bestemmelser. Vi skal ikke her gaa i Enkeltheder, men blot pege paa et enkelt Punkt, der fastsatte, at hvis nogen tysk eller udenlandsk dør der i Byen, skal der af hans Gods gives Tiendepenge, halvt til Kongen og halvt til Byen. Endvidere bestemmes det med Hensyn til Byens Styrelse, at Kongen vil have Magt til at fastsætte, hvem der skal være Borgmester og styre, „og skal vor Foged med Borgmester have Magt til at styre, og Borgmester og Raad skal have Magt til at vælge Raadmænd, naar nogen af Raadet afgaar eller Behov gøres“. Brevet ender med at udtale, at disse fornævnte Artikler har vi undt og gjort om Borgmestre og Raadmænd og Menighed i Ringsted, paa det at vor Købstad deraf maa forbedres. 6 Aar efter gives der Ringsted Toldfrihed overalt i Landet, „undtagen i vor Skaane Marked om Høsten, for at vor Købstad des yder mere bygges og forbedres maa“. Ringsted Privilegier blev derefter stadfæstede af Kr. I 1451, af Kong Hans 1484, selvfølgelig ogsaa af Kr. II og Fr. I, men disse Breve findes ikke mere, derimod af Kr. III 1546, og af Fr. III 1648.

Vi skal søge at give en kort Skildring af Byens Udseende før den Tid, da den — takket være den sjællandske Tværbane og senere de forskellige Sidebaner — blev et Knudepunkt og derfor udvidede sig baade hvad Størrelse og Indbyggertal angaar.

Men først vil vi tillade os at gengive de Linier, hvormed Hugo Matthiessen tegner et Billede af Stedet i Oldtidens og Middelalderens fjærne Dage.

„Byen ligger nu aaben og frit paa sin Bakke, der mod Syd skyder som en Bølge frem af det brede Højland. Horisonten er stor og vid, og bag det kornrige Land ser man Skovene blaane i det fjerne. I Oldtid og Middelalder mødte man dog et helt andet Billede.

Lukket inde i Øens Midte gemte Helligdommen sig bort bag en Uendelighed af Træer, Skovtykninger spærrede som Mure paa alle Sider, selv paa Bybakken var „Ringsted Lund“ i Middelalderen en Rest af de vældige Skove, og mærkelig var den Fjærnhed, — som trods den centrale Beliggenhed — omgav Stedet med Mystik.

Naturen havde her i det Indre af Sjælland afgrænset en Højslette næsten som en Ø med Sumpdrag og brede Aadale paa alle Sider. Vest for Bybakken trak Ringsted Aa sit dybe Leje som et Skel fra Haraldsted Sø til dens Udløb i Susaaen ved Vrangstrup, Susaaens anselige Dalføre stængede mod Syd, og mod Nordøst og Nord dannede Kværkeby Mose, Vigersdal Aa, Haraldsted Langsø, Gørlev og Gyrstinge Søer et næsten sammenhængende Bælte af Hindringer.

De Veje, som søgte ind gennem de smalle Passer — f. Eks. over Snævringen mellem Haraldsted og Gørlev Sø —, havde kun Ringsted som Maal, idet Forbindelsen mellem

alle Knudepunkter paa Øen frit kunde holdes vedlige *udenom* Ringsteds aflukkede Højland. De Veje, som drog mod Ringsted, havde Ærinde der“.

Men saa voksede der altsaa efterhaanden en By op, og det er om dens Udseende, de følgende Linier skal tale.

Oprindelig var det kun et Faatal af Gader, der fandtes i Byen. Hovedadgangen var tidligere — som nu — gennem Nørregade, der ligesom „Ringsted Stræde“ var en Del af det gamle, vigtige Hærstræde fra Roskilde. Mod Syd mundede den ud i Torvet, der tidligere ikke var saa anseligt som nu; „den regelrette, firsidede Udvidelse paa det stærkt faldende Terræn mod Syd synes at være en Tilvækst fra senere Tid“. Naar man undersøger gamle Kort over Ringsted (det ældste os bekendte stammer fra Slutningen af det 17de Aarhundrede) faar man det Indtryk, at Bygningerne paa den østlige Side af Torvet tidligere strakte sig længere frem, saaledes at de omtrent var i Linie med Søgades østlige Husrække. Rigtigheden deraf er ogsaa bleven godtgjort paa anden Maade. Torvet, der nu hører til de største i Landet, var tidligere adskilligt mindre. Det ovenfor nævnte Kort viser, at den sydlige Del af Torvet var bebygget omtrent i Linie med Tingstenene. Fra Torvets sydlige Side udgik — som i vore Dage — dels Søgade, dels St. Hansgade. Den første af disse, der indtil for faa Aar siden sluttede af ved Stien over Klostermarken, syntes tidligere at have fortsat sig i en Bue der, hvor Stien nu gaar bag om Haverne, op mod St. Hansgade, men den synes at have været svagt bebygget. St. Hansgade udgik ogsaa fra den sydlige Del af det nuværende Torv, havde samme Retning som nu til „Pileborg“, men bøjede derefter først mod Syd og derefter mod Øst. Ved denne laa i sin Tid Ringsteds oprindelige Sognekirke, St. Hans Kirke, som man første Gang hører nævne i et af Roskildebispen Peder Sunesøn († 1214) udstedt Dokument, idet han overdrager St. Hans Kirke til Ringsted Kloster. 1571 henvistes Byens Indbyggere til Klosterkirken, og kort Tid efter maa St. Hans Kirke antagelig være bleven nedbrudt. Ved Nørregade har der i sin Tid ligget et St. Gertruds Kapel eller Hospital, og her fandtes ogsaa i Middelalderen et St. Jørgens Hospital for spedalske, hvis Bygning senere brugtes til Bolig for 4 fattige Kvinder; men i Slutningen af det 17 Aarhundrede var det nedbrudt. Fra Torvet udgaar ogsaa St. Bentsgade, der løber langs Kirkegaardsmuren og bøjer mod Syd for at fortsættes i Sorø Landevej.

Som alle andre danske Købstæder har Ringsted ofte været gæstet af Ildebrande, og de har forstaaet at hærge saaledes, at der i vore Dage ikke er nogen Bygning i Ringsted ældre end 1749, bortset fra Kirken. Allerede i 1241 hører vi om en Brand, der ødelagde i hvert Fald en stor Del af Klosterkirken, der dog blev restaureret og paany udvidet 1268; naturligvis er det kun sparsomme Efterretninger, der er naaet til os fra saa fjerne Tider, men det meldes, at Aar 1300 var der en ny Ildebrand, som hærgede baade Kirken og Byen. Fra det 15 Aarhundrede kender vi ikke noget til Brand i Ringsted, men uden Tvivl har den røde Hane gentagne Gange galet over Byen. Man maa jo huske paa de brandfarlige Bygninger, hvoraf Byen — som vore andre Købstæder — bestod, Træhuse, senere Bindingsværk med det meget Træværk i og først og fremmest Straatagene, der har mange Købstæders Ødelæggelse paa deres Samvittighed. Derimod ved vi, at ikke mindre end tre store Ildebrande ramte Ringsted i det 16 Aarhundrede, først under Grevens Fejde 1534 og dernæst i 1551, da mange Huse blev lagt øde og Kongen derfor lod Brev udgaa til Abbederne i Soer og Ringsted om, at de skulde undsætte Borgerne, som havde beklaget sig over ikke at kunne bekomme Bygningstømmer, med saadant fra Klosterne Skove, dels for en skellig Pris, dels for intet, ligesom Borgerne i nogen Tid blev fritaget for Kronens Tyng. Endelig ^{19/2} 1590 gik det paany løs, og denne Gang meldes det, at den bedste Del af Ringsted Købstad gik op i Luer. Da Borgmestre og Raad paa Borgernes Vegne udtaler Ønske om, at de saa meget som muligt maa blive forskaanede for at „køre Rejser“, for at de kan hjælpe deres brandlidte Medborgere med at rense

deres Grunde og køre Tømmer og andet, saa de desbedre kan komme paa Fode igen og faa deres Gaarde genopbyggede, udgaar der en Befaling til Forstanderen paa Ringsted Kloster, Dr. Johan Knoppert, at han skal forskaane Borgerne i Ringsted saa meget som muligt for Rejser, indtil de brandlidte er kommet noget til Næring igen og har faaet deres Huse genopbyggede, og at paase, at de Borgere, der ingen Skade har lidt, hjælper de brandlidte med at rense deres Grunde og køre Tømmer. Hvor hurtigt det er gaaet med Opbygningen, ved vi ikke, men størst Sandsynlighed er der for, at det her, som andre Steder, er gaaet ret langsomt, saa man maaske daarlig har været færdig, da en ny Brand tog fat (1618) og bragte Ødelæggelse med paa sin Vej. Ogsaa denne Gang fritoges Borgerne for al kongelig Tyngde, men det paalægges Lensmanden at passe paa, at kun de skaanes, som har lidt stor Skade. Aarhundredet var ikke gaaet til Ende, før en Brand i 1693 huserede i Byen, og endelig ramtes Ringsted af en lignende, blot endnu større Ulykke i 1747, der, efter hvad der siges, gjorde mere Skade end nogen Ildebrand tilforn i Byen. Det var derfor et sørgeligt Syn, der mødte Kongen (Fr. V), da han paa sin store Rejse passerede gennem Ringsted.

Og dog er ikke Rækken af Ringsteds Ildebrande til Ende. I Begyndelsen af det 19 Aarhundrede, i 1806, opstod der paany Brand i Ringsted; denne Gang gik det stærkt ud over Kirken, som forøvrigt ogsaa store Dele af Byen lagdes i Aske. Som man forstaar, er det ikke underligt, at der efter alle disse Ildebrande intet rigtigt gammelt findes bevaret. Som Byen nu viser sig, har den nærmest et nymodens Præg, og den ældste Bygning stammer, som allerede nævnt, fra 1749.

For Ringsteds Vedkommende — som for de allerfleste af de danske Købstæder — er det ikke blot Ildebrande, der har voldt Ødelæggelse, men By og Borgere har gennem Aarhundrederne lidt umaadeligt ved de mange Krige, der er bleven ført, og som har været — og er — en Svøbe for de Folk, som de gaar ud over. Selv om Fjenden ikke naaede frem til den enkelte By i Landet — og det var jo undertiden Tilfældet, naar Kampene førtes udenfor Landets Grænser —, var det til stor Tyngde, naar der udskreves Mandskab, eller naar der paalagdes Skatter af den ene eller anden Art for at dække de mange Udgifter, Krigene medførte. Det kunde blive et langt Kapitel, om der her skulde gøres Rede for, hvad Ringsted i Tidernes Løb har ofret og lidt — direkte eller indirekte — ved Krigene, og vi skal derfor indskrænke os til at pege paa de Byrder, som Svenskekrigen i 1657—60 bragte denne By. Men da var Fjenden jo ogsaa her i Landet, og der er med Rette bleven sagt, at „ikke siden Middelalderens Dage, ja maaske aldrig, har en saadan Hjem søgelse ramt vort Fædreland, som i den treaarige Krig 1657—60. Saarene efter Grevens Fejde synes at være bleven forholdsvis hurtigt lægte . . . Men Krigen 1657—60 satte Danmark saa grundigt i Knæ, at det mærkedes derefter i hundrede Aar“. Som nævnt under Skildringen af de øvrige Byer i Amtet blev der, efter at Krigen var til Ende, rundt i Landet foretaget Undersøgelse af Kommissioner om den Skade, de enkelte Steder havde lidt, og gennem de Indberetninger, der indsamledes og indsendtes, faar man et levende — maaske dog paa enkelte Punkter *noget* for mørkt — Indtryk

Skt. Bentsgade.

af den sørgelige Tilstand, hvori By og Land befandt sig, men selv om man trækker noget fra, bliver der nok tilbage.

Hvad Ringsted angaar, taler Indberetningen naturligtvis først om Byens store Armod, der bl. a. skyldes de mange „Vognægter“, som Indbyggerne er forpligtede til, og den evige Gennemmarch af Soldater baade ved Dag og Nat, „indtil, Gud bedre det, Fjenden sad os saa uformodeligen over Hovedet, og Byen da straks til det svenske Artilleris Betjente blev assigneret“. „Straks derpaa kom Kongen af Sverrige selv fra Køge med sin ganske Armé, han havde her i Landet, og stod dermed her i Byen og omkring paa Landsbyerne udi 3 Dage. Hvad saadan Fjende da levnedes, kan enhver eftertænke, mens bliver aldrig af os forglemt eller oprettet“. Saa fulgte Freden i Roskilde, men faa Maaneder efter, i August, var Svenskerne atter paa Sjælland, og paa sit Tog fra Korsør mod Hovedstaden slog Karl X Gustaf sig ned for et Par Dage paa Ringsted Kloster. Her var det, at de to danske Rigsraader Christen Skeel og Mogens Høeg indfandt sig for paa deres Konges Vegne at bede om Forklaring og underhandle, men den følgende Morgen haanlig afvistes med den Bemærkning, at Danmarks sidste Time var slaaet, og at det saa burde være dem ligegyldigt, enten Kongen hed Carl eller Frederik. Derefter kom, som vi alle ved, Fremrykningen mod København og vor Hovedstads heltemodige Forsvar, hvorved Danmark reddedes fra Undergang. Men Ofret, der maatte bringes, var blandt andet de Ødelæggelser, som Svenskerne iværksatte og hvorom Indberetningen taler vidt og bredt. Saaledes staar der: „Og er det noksom dette hele Land bekendt, at denne By frem for noget Sted i Landet, meget over Evne imod andre Steder, har med Indkvartering været betyngt“. Dette er dog maaske lidt udøver Sandheden, thi der var Byer, der maatte yde betydeligt mere end Ringsted. Og senere skrives der: „De [Ϛ: Kommissarierne] havde aldrig kunne troet, dersom de ikke havde set, at saadan Armod kunde være til, kunde ikke tænke, hvor Mennesker fik deres Føde eller vilde faa herefter udi denne tilstundende dyre Tid“. Der meddeles, at der i Byen er henved 120 Ildsteder, men hos 70 Borgere er der hverken til at æde eller drikke og ikke en Haandfuld enten Mel, Malt, Byg eller Rug. Byens Udgifter i Krigens Tid sattes til 26503 ³/₄ Rdl., men har mulig været endnu større, og hvor stor en Sum, det her drejede sig om, ses bedst, naar man, som nævnt under Korsør, ved, at 4 Heste og 2 Foler vurderedes for tilsammen 35 Rdl., og at 4 store Søer sattes til 5 ¹/₂ Rdl.

Som allerede nævnt har Ringsted ned gennem Aarhundrederne været en lille og uanselig By, og det er egentligt først i vore Dage, at der er sket en Ændring heri. Men Beliggenheden har været god, saa at sige midt i Sjælland, og det er derfor ikke underligt, at dette Punkt tidlig kaaredes til Hovedoffersted for Sjælland og blev det Sted, hvortil de Sjællandsfarers Landsting henlagdes. Imidlertid er det vel ikke for meget at sige, at det er disse to Forhold, der har holdt „Liv“ i Byen, navnlig efter at Roskilde havde rejst sig, og der er maaske ogsaa Grund til at antage, at hvis ikke dette havde været, er der stor Sandsynlighed for, at Ringsted var svundet hen.

Vort Lands Natur er en saadan, at det fra Naturens Haand er skilt i, hvad man i gamle Dage kaldte „Lande“, foruden Skaane, Sjælland, Fyn, og Jylland, og dette medførte, at Beboerne i hver enkelt af disse Landsdele stod i nærmere indbyrdes Forbindelse med hverandre end med Beboerne i de andre Landsdele. Det er derfor ikke mærkeligt, at der i Landets 3 Hoveddele valgtes Punkter, hvor man paa visse Tider af Aaret samledes for at tage Del i Offerfesterne. I Jylland blev det Viborg, i Skaane Lund og her paa Sjælland Ringsted. Man kan tænke sig, at der i Hedenskabets Dage mulig paa det Sted, hvor nu St. Bents knejser, har været en mægtig Tempelbygning af Træ, det saakaldte Gudehov. Her fandtes sikkert Billeder, vel ogsaa udskaarne i Træ, af Guderne, Odin, Thor, Tyr og de andre, og her mødtes man da for at fejre de store Blot. Hvert tredie Aar var der Offerfest for hele Sjælland og hvert niende Aar for hele Riget. Men Aar-

hundrederne gik, og Kristendommen holdt sit Indtog, og med denne fulgte Munkene, for Ringsteds Vedkommende Benediktinermunkene, der grundede Kloster og her arbejdede paa deres egne Sjæles Frelse og vidnede blandt de omboende. Muligvis er det gaaet til, som mange andre Steder, at Tempelbygningen selv indviedes til Gudshus, men senere erstattedes dette af en Kirkebygning, der endnu senere ombyttedes med den nuværende St. Bents. Om denne Kirke og dens Historie vil der blive skrevet andetsteds i dette Værk.

Skt. Jørgensgaard.

Derfor skal vi undlade at gaa ind herpaa, hvor fristende det end kunde være at føje et Kapitel til om Ringsteds herlige Kirke. Store Begivenheder har dens Mure været Vidner til, og et og andet bliver ogsaa nævnt i det følgende. Men vi vender os da til det andet Forhold, der gjorde, at Ringsted gennem Aarhundrederne bevarede sin Betydning. Den blev Pladsen for de Sjællandsfarers Landsting. Og ned gennem Tiderne er der netop paa dette Sted foregaaet Begivenheder, der har sat deres Spor ikke blot i den snævrere Landsdels, men i hele Rigets Historie. Vi skal — i kronologisk Orden — pege paa de vigtigste af disse.

Det vil sikkert blive nævnt under Skildringen af Kirken — hvad forøvrigt alle danske ved — at Knud Lavard, der myrdedes i Haraldsted Skov $7\frac{1}{2}$ 1131, fik sit sidste Hvilested i Ringsted Kirke og senere helligkronedes. Da det svigagtige Drab havde fundet Sted, og det rygtedes i Landet, vakte det stor Sorg og Harme, og Skjalm Hvides Sønner, hvis Fostbroder Knud Lavard havde været, stævnedes til Ringsted Landsting og rejste Klage mod hans Morder Magnus, idet de fremviste Knuds blodige og gennemhullede Kjortel. Men Kong Niels turde ikke lade sin Søn komme frem paa Tinge, holdt ham tilbage i Roskilde og drog selv afsted i Haab om at kunne formilde Tingmændene. Da han naar til Ringsted, har han alligevel ikke Mod til at vise sig paa Tinget, „der skulde holdes paa nogle Høje udenfor Byen“ og bliver derfor inde i Byen. Da vækkes der Harme imod ham blandt Tingmændene, af hvilke en Del styrter ind til Ringsted for at hugge ham ned. Men Ærkebiskop Asser gik paa Kongens Bøn de rasende Skarer i Møde, greb Erik (emunes) Hest i Tøjlen og bønfuldt ham om ikke at give sin Vrede frit Løb, og idet den ærværdige Ærkebisp blottede sit Hoved for Mængden, gav han Tilsagn om, at Magnus skulde komme til at lide den Straf, han fortjente. Urobølgerne lagde sig, Tingmødet genoptoges, men det siges, at Kongen stod paa den ene Side af Tingstedet, Folket paa den anden. Tilslut enedes man om, at Kongen skulde sky sin Søn og forvise ham fra Land og Rige, og kun med Folkets Samtykke maatte han vende tilbage.

Imidlertid randt Aarene, og der taltes om Jærtegn ved Knud Lavards Grav. 1170 bragte en Sendefærd fra Norden, der havde været i Rom, Pavens Bulle med hjem med Tilladelse til at helligkrone Knud Hertug. Straks lod Kongen, Valdemar den store, Knud Lavards Søn, Bud udgaa, at han ved St. Hansdagstide vil holde Møde i Ringsted for der at lade sin Fader skrinlægge og sin syvaarige Søn Knud krone til Konge. Paa den fastsatte Tid strømmede store Skarer af adelige, høje gejstlige og en talløs Almue til Ringsted. Her mødtes Ærkebiskop Eskild fra Lund, Ærkebiskop Stefan fra Upsala, syv danske Bisper, hvoriblandt Absalon, den norske Biskop Helge fra Oslo og mange, mange flere. Dagen

efter St. Hans fandt den store Højtidelighed Sted i Ringsted Kirke, ledet af den danske Ærkebiskop og Absalon. Pavens Bulle oplæstes, Knuds Ben bares til Alteret, indsvøbtes af Ærkebispens i Silke og lagdes i et smukt forarbejdet gyldent Skrin; der lød Hymner til hans Ære, og den store Forsamling udbrød: „Lovet være den Herre Jesus Kristus, som gjorde den hellige Knud til Sjællands Skytshelgen“. Umiddelbart derefter kronedes den unge Kongesøn. Ærkebispens salvede ham, satte en Krone paa hans Hoved og Folkets Jubel ombølgede ham. Nu var han „kronet og til Konge viet“.

Mulig burde vi ogsaa standse ved den betydningsfulde Begivenhed, da Absalon ^{21/7} 1171 paa Rigets Landsting lod tillyse den sjællandske Kirkeret, der er et vægtigt Vidnesbyrd om hans Evne til at føre sine Tanker igennem og nærme de modstridende Interesser til hinanden, men vi undlader det og vender os til det Møde, som Valdemar Atterdag lod holde paa de Sjællandsfarers Landsting St. Knuds Dag 7de Januar 1349. Ikke blot Sjællands, Lolland-Falsters og Møens Adelskab havde han stævnet til Møde, men ogsaa Repræsentanter for Købstadsborgere og Landalmuen, og her aflagde han Regnskab for det Værk, han havde udført i de foregaaende Aar. Et søndersplittet, pantsat Land havde han taget i Arv efter sin Fader, Kristoffer II; kun 125 Kvadratmil rummede det, nu herskede han over ca. 450 Kvadratmil. Han følte Trang til at gøre Rede for, hvad han havde naaet, men ogsaa hvad det havde kostet. 30.000 Mark Sølv af Skatterne og 10.000 Mark Sølv af egne Midler havde han brugt til Indløsning af de pantsatte Godser paa Sjælland og omliggende Øer. I sit Skrift om Valdemar Atterdag siger Reinhardt, at Kongens aabne redelige Fremfærd ved denne Lejlighed næppe har været uden Del i, at Befolkningen saa meget villigere gik ind paa at bevilge de nye Skatter, Kongen i dette og det følgende Aar hævde hos Læg og Lærd.

Godt en Menneskealder senere, i 1387, fandt den Begivenhed Sted, som maaske naar alt kommer til alt, er den ejendommeligste af dem, der er knyttet til de Sjællandsfarers Landsting. Vi tænker paa Dronning Margrethes Hyldning. I en Alder af kun 27 Aar var hun bleven Enke efter den norske Konge Hakon VI, med hvem hun havde Sønnen Olaf, der, 6 Aar gammel, blev valgt til Konge i Danmark ved sin Morfader, Valdemar Atterdags Død (1375) og 4 Aar senere blev Konge i Norge efter sin Fader. I hans Mindreaarighed styrede hans kloge Moder Rigerne for ham, 1385 erklæredes han myndig, men allerede 2 Aar efter — i en Alder af kun 16–17 Aar — døde han pludselig paa Falsterbo Slot. Dette var et voldsomt og smertefuldt Slag for Dronning Margrethe; nu stod hun uden Mand og uden Søn, og man kunde tænke sig, at hendes Regeringsdage dermed var til Ende. Men det er netop et Vidnesbyrd om hendes store Evner og ualmindelige Energi, at hun ikke et Øjeblik var til Sinds at opgive de Planer, som hun havde knyttet til sin Søn, og det viste sig ogsaa hurtigt, at man ikke kunde tænke sig at undvære hende. Af de danske blev hun straks kaaret til deres „Frue og Husbonde og hele Rigets mægtige Formynder“, og kun 8 Dage efter Sønnens Død hyldedes hun paa Skaanes Landsting og senere i de andre danske Landskaber. 21 August fandt det mærkelige Møde Sted i Ringsted. Store Skarer af Adelen, af Gejstligheden, Borgere og Bønder var strømmede sammen ikke alene fra de forskellige Egne af Sjælland, men ogsaa fra andre Dele af Riget. Først samledes man i St. Knuds Kirke (nu St. Bents Kirke), senere paa de Sjællandsfarers Landsting, og som Sæd og Skik var, udstedtes der et Tingsvidne, der endnu findes bevaret i selve Originalen. Vi kan ikke lade være her at hidsætte et Uddrag af det. Det er dog et af de mærkeligste Aktstykker i Danmarks Historie.

„Det skal alle Mand kundigt være, de, dette Brev se eller høre læse, det [o: at] vi Henning Podebusk, Danmarks Riges Drost, Jens Truidssøn, Landsdommer i Sjælland, Benedikt Byg af Gunderslevholm, Johan Rud, Høvedsmand paa Vordingborg, og Mikkell Rud af Skjoldnæs, Riddere, Jens Offessøn af Egede og Hartvig Bruske kender og vidner med dette vort aabne Brev, der [o: at] vi efter vor Herres Fødsel Aar 1387 den ottende

Dag næst for St. Bartholomei Dag først i St. Knuds Kirke i Ringsted, saa paa Sjællandsfarernes Landsting nærværende var og selv alle Stykker med gjorde, hørte og saa, der Biskoppen af Roskilde, Riddere og Svende, Abbeder og andre Prælater, Bønder og Bokarle, Købstadmænd og Menigheden af Sjælland og flere Rigens af Danmarks Mænd og Menigheden af Møen, af Laaland og af flere Danmarks Lande paa den forsagte Dag i den samme St. Knuds Kirke og paa det samme Sjællandsfarers Landsting samlede var, annammedes og endrægtelig kejsedes og udvalgte en hæderlig Fyrstinde og Frue, Fru Margrethe, til fuldmægtige Frue og Husbonde og til ganske Rigens af Danmarks Formyndere i alle Maader, som herefter staa skrevet. Først at efter [∴: eftersom] fornævnte Dronning Margrethe er Kong Valdemars Datter og Kong Olufs Moder, der baade [∴: begge] vore Herrer vare og fra ere faldne (Gud deres Sjæl have), og for den gode Vilje og Gunst, der vi af hende har rønt og fundet i mange Maader, da er vi endrægtelig med hende overens vorden, og hun med os, det [∴: at] vi ingen Herre eller Høvding eller nogen Mand skal til Konge tage og ingen Mand at indtage udi Danmark og ingen Mand til Hjælp at tage, der hende nogenlunde imod er, og ej nogen Mand uden med hendes Raad og hendes Vilje. Og det samme har hun lovet og jæt os igen.“

„Alle disse fornævnte Stykker har Biskopper, Svende, Abbeder, Prælater, Bønder, Bokarle og Menigheden af Købstadmænd fornævnte og vi med dem af Sjælland og flere Rigens Mænd og Menigheden af Møen og af flere andre Danmarks Lande lovet og svoret at holde og fuldkomme foruden Hjælperede [∴: Udflugter] og Argelist og har hun os svoret igen. Til alle disse Stykkers Teelse [∴: Godkendelse] og Beviselse har vi vores Indsegle for dette Brev med Ja og med Minde hængt. Det er givet og skrevet Aar, Dag og Sted, som før staa skrevet.“

Men hermed er ikke Rækken af betydningsfulde Begivenheder, der knytter sig til de Sjællandsfarers Landsting, til Ende.

Onsdag 2 Juli 1421 var Kong Erik af Pommern paa Sjællands Landsting i Ringsted paa ret Tingtid og æskede Kendelse om Sønderjyllands Forhold til Danmark. Det var som et Led i hans Bestræbelser for at sikre sig Sønderjylland som en Del af Danmarks Rige, og Tingmændene erklærede da ogsaa alle som en . . . „at de udi Sønderjylland bruger dansk Ret og har den holdt, siden Loven gjordes“, . . . „at alle gamle Privilegier . . . har Rigens Konger udgivet“, . . . „at deres Sprog i Sønderjylland (er) dansk paa denne Dag. Tilmed har ingen maattet besidde Sønderjylland uden Kongerne af Danmarks Vilje og dog gøre der af Lydighed og Tjeneste“. Altsaa har Sønderjylland fra Arilds Tid ligget under Danmark. Lignende Kendelser eller Vidnesbyrd opnaaede Kongen ogsaa paa de andre Landsting og fremlagde hele Bevismaterialet, da Kejser Sigismund skulde dømme i Sagen.

Som Knud VI var bleven salvet og kronet i Ringsted og Dronning Margrethe senere var bleven hyldet, saaledes fandt der ned gennem Tiderne en Række nye Kongehyldinger Sted paa de Sjællandsfarers Landsting. Baade Kr. I's Søn, Hertug Hans, Kr. II, Kr. III og Fr. II hyldedes her og endelig i 1584 Hertug Kristian, den senere Kr. IV. Selvfølgelig har det været store Dage for Ringsted, hvergang en af de

Tingstenene og Postgaarden.

ovenfor nævnte Begivenheder fandt Sted, men forøvrigt mærkede den jo stadig til Lands-
tingets Nærhed. Det holdtes nemlig Størstedelen af Aaret igennem hver 14de Dag, altid
en Onsdag, og det bevirkede selvfølgelig, at der stadig kom en Mængde Folk af alle
Stænder til Ringsted.

Et Spørgsmaal er det derimod, *hvor* Landstinget er bleven holdt, saa længe det
fandt Sted under aaben Himmel. Som ovenfor nævnt har Saxo berettet, at det 1131
holdtes „paa nogle Høje udenfor Byen“, men hvor de Høje findes, kan ikke afgøres.
Pontoppidan meddeler i Danske Atlas, at Landstingene holdtes i Kierelund (det nuværende
Kærhave), men dette er vist tvivlsomt. Imidlertid maa vi gaa ud fra, at Pladsen har været
udenfor Byen, og de tre store Sten, som den Dag i Dag ses paa Ringsted Torv, kan ikke
være noget Minde om Landstinget, men maa, som C. Neergaard siger, vistnok opfattes
som Rest af en gammel Bytingsplads. At Kr. (IV)'s Hyldning fandt Sted paa Torvet,
betyder intet i denne Sammenhæng, og det saa meget desto mindre, som det oprindeligt
havde været Meningen, at den skulde have fundet Sted paa en Mark udenfor Klostreet.

RINGSTED BYRAAD

HANS KRISTIAN HÆKKERUP, Redaktør og Borgmester

f. 24 December 1876 i Hækkerup, Tybjerg Sogn, S. af Husmand Hans Hansen og Hustru Marle f. Kristensdatter, g. 1906 med Petra Johanne Sandahl, D. af Fyrbøder S. Redaktør af Midtsjællands Socialdemokrat siden 1907, Formand for Socialdemokratisk Forening fra 1908—16, for sammes Kredsorganisation siden 1911, Medlem af Byraadet siden 1913, Formand for Skolekommissionen siden 1921, Medlem af Folketinget siden 1920, Medlem af Overskyldsraadet siden 1927, Borgmester siden 1928.

Redaktør J. V. CHRISTENSEN, Forvalter N. V. CHRISTIANSEN, Malermester S. A. DANHOLM, Købmand J. JENSEN, Skræder K. J. LARSEN, Inkassator H. P. NILAUSEN, Snedkermester I. A. NIELSEN, Isenkræmmer MARIUS PETERSEN, Lærer J. P. PEDERSEN og Sagfører K. SVENDSEN.

JØRGEN VALDEMAR CHRISTENSEN, Redaktør

f. 10 Januar 1876 i Gimlinge, S. af Gaardejer L. Chr. og Hustru Ane Kristine f. Jørgensen, g. 1902 med Johanne Zakarias Nielsen, D. af Forfatter Z. N. Medarbejder ved Sorø Amtstidende fra 1893—1902, do. ved Ritzaus Bureau 1903, Redaktør for Ringsted Folketidende siden 1903, Folketingskandidat for Venstres I Valgkreds siden 1918, tingvalgt Landstingsmand siden 1924, Formand for Venstres Vælgerforening i Ringsted, Udgiver af en Del historiske Værker, Medlem af Byraadet siden 1929.

NIELS VALDEMAR CHRISTIANSEN, Forvalter

f. 11 Marts 1884 i Aastofte pr. Sneslev, S. af Husmand Peder Chr. og Hustru Ane f. Hansen, g. 1912 med Anna Rasmussen, D. af Brøndgraver P. R. fra Hurup. Forvalter ved Arbejdernes Fællesbageri siden 1917, i Repræsentantskabet for Køge—Ringsted Banen, Formand for Socialdemokratisk Forening siden 1923, Medlem af Byraadet siden 1917.

SØREN ANTON DANHOLM, Malermester

f. 4 August 1880 i Faaborg, S. af Desinfektør Søren Nielsen og Hustru Ane f. Larsen, g. 1910 med I. A. M. Nielsen, D. af forhv. Gæstgiver N. i Ringsted. Etableret som Malermester i Ringsted 1913, Formand for Malernes Fagforbund fra 1910—15, Lærer ved Teknisk Skole siden 1920, i Repræsentantskabet for Ringsted Andels Boligforening, Bestyrelsesmedlem for Socialdemokratisk Forening, i Kontrolkomitéen ved Midtsjællands Socialdemokrat, Medlem af Byraadet siden 1917.

JENS JENSEN, Købmand

f. 22 Juni 1875 i Gjellerup, S. af Landmand Sv. J. og Hustru Johanne f. Larsen, g. 1900 med Maren Siggaard, D. af Gaardejer P. S. Etableret som Manufakturhandler i København 1900, Indehaver af Tøjhuset i Ringsted siden 1907, Medlem af Menighedsraadet siden 1919, Formand for Soldaterhjemmet siden 1914, Bestyrelsesmedlem for K. F. U. M. og K. F. U. K., Formand siden 1926, Medlem af Byraadet siden 1928.

KARL JULIUS LARSEN, Skrædermester

f. 24 September 1882, S. af Skrædermester C. F. L. og Hustru Dorthea Sofie f. Frederiksen, g. 1911 med Dorthea Madsen fra Ringsted. Etableret i Ringsted 1917, Medlem af Kontrolkomitéen ved Midtsjællands Socialdemokrat, Medlem af Ligningskommissionen siden 1921, Medlem af Byraadet siden 1929.

HANS PETER NILAUSEN, Inkassator

f. 21 April 1877 i Kummerslev, S. af Husmand C. N. og Hustru Ane f. Jensdatter, g. 1ste Gang 1897, med Marie Jensen (død 1925), g. 2den Gang 1927 med Nora Jensen. Ansat i Dansk Folkeforsikringsanstalt siden 1906, Formand for Ringsted Andelsboligforening siden 1919, Medlem af Menighedsraadet siden 1923, Medlem af Byraadet siden 1921.

JENS ALFRED NIELSEN, Snedkermester

f. 2 August 1882, S. af Fyrbøder P. N. og Hustru Katrine f. Pedersen, g. 1915 med Dora Petersen, D. af Snedkermester J. P. fra Ringsted. Etableret 1911 i Ringsted, Bestyrelsesmedlem for Industriforeningen for Ringsted og Omegn siden 1921, Næstformand for samme siden 1926, Bestyrelsesmedlem for Ringsted Grundejerforening siden 1928, Medlem af Byraadet siden 1929.

MARIUS PETERSEN, Købmand

f. 12 Januar 1876 i København, S. af Grosserer E. P. og Hustru Sørine f. Danielsen, g. 1913 med Anna Petersen. Bestyrelsesmedlem for Ringsted Handelstandsforening fra 1903–15, Medlem af Byraadet siden 1 April 1929.

JENS PEDER PEDERSEN, Lærer

f. 13 Februar 1871 i Balstrup i Ringsted Landsogn, S. af Tømrer Jens P. og Hustru Magdalene Sofie f. Hansen, g. 1902 med Anna Christensen Dalsgaard. Udlært Typograf, dimitteret 1895 fra Vesterbro Seminarium, paa Lærer Højskole fra 1897—98, Lærer ved Kolding fra 1895—1901, i Ringsted siden 1901, cand. phil. 1913, Formand for Den Radikale Venstreforening fra 1916—26, do. for Danmarks Lærerforenings Ringstedskreds fra 1914—20, Medlem af Byraadet fra 1906—09 og siden 1917.

KNUD VICTOR SVENDSEN, Sagfører

f. 23 December 1890, S. af Sagfører N. S. og Hustru Sofie f. Kraemer, g. 1916 med Anna Kristine Kraemer. Student 1909 (privat dimitteret), cand. jur. 1915, Sagførerbestalling 1918, indgik samme Aar i Faderens Forretning, Bestyrelsesmedlem for Venstres Folkeblad, Medlem af Bankraadet for Banken for Ringsted og Omegn siden 1927, Formand for Værgeraadet siden 1923, Medlem af Byraadet siden 1925.

SOPHUS AUGUST MØLLER, Kæmner

f. 6 Marts 1869 i Ringsted, S. af Sygehusøkonom D. P. M. og Hustru Marie f. Ditmar, g. 1ste Gang 1895 med Anna Katinka Hamborg (død 1919) g. 2den Gang 1921 med Nicoline Hansen. Dansk examineret Jurist 1891, Fuldmægtig paa Ringsted Kæmnerkontor fra 1894—98, Kæmner siden 1898, Revisor i Sparekassen for Ringsted og Omegn, Byraadssekretær.

Ligningskommissionens Medlemmer er: Købmand H. A. JENSEN, Formand, Tømrersvend JUL. CORNELIUSSEN, Forretningsbestyrer A. J. FREDERIKSEN, Lærer JENS HYLDGAARD, Skrædermester K. J. LARSEN, Tømrerformand LAURITZ NIELSEN, Bygmester VILH. OLSEN, Fiskehandler J. PETERSEN, Næstformand og Handelsagent HANS RIXEN-RASMUSSEN.

Sekretær er Kommunebogholder ERHARD JENSEN.

HANS ADOLPH JENSEN, Købmand

f. 26 August 1876 i Vallø, S. af Slagter Jens Sørensen og Hustru Karen Marie f. Henriksen, g. 1904 med Ida Marie Rasmussen, D. af Lærer P. R. Etabl. 1915 ved Overtagelsen af A. C. Nielsen's Forretning, Ejer af Ejendommen Skt. Hansgade 37, købte 1920 Ejendommen 39 med tilhørende Grund, Medlem af Handelsretten og Akkordafdelingen for Landbrugere, Næstformand i Handelstandsforeningen, Bestyrelsesmedlem for Slagteriet siden 1923, Medlem af Ligningskommissionen siden 1923, Formand siden 1928.

PEDER JULIUS CORNELIUSSEN, Tømrersvend

f. 2 April 1885 i Ringsted, S. af Skomagemester Fr. C. og Hustru Dorthea Alvilda Brøde Hansen, g. 1909 med Karen Sofie Ibsen. Kasserer for Fællesorganisationen siden 1917, Medlem af Ligningskommissionen siden 1925.

A. J. FREDERIKSEN, Forretningsbestyrer

f. 24 Januar 1888 i Gjelsted, S. af Parcelist Chr. F. og Hustru Ane Sofie f. Jakobsdatter, g. 1919 med E. M. Andersen. Bestyrelsesmedlem for Den Radkale Venstreforening siden 1925, Bestyrelsesmedlem for Haandværkerforeningen, Medlem af Ligningskommissionen siden 1925.

JENS LARSEN HYLDGAARD, Lærer

f. 25 September 1890 i Sinding, S. af Husmand Poul Henriksen og Hustru Maren f. Hyldgaard, g. 1926 med Thyra Sachmann (Koncertsangerinde) fra Vejen, D. af Førstelærer S. fra Vejen. Dimitteret fra Silkeborg Seminarium 1911, Lærer ved Ringsted Børgerskole siden 1911, Revisor for Ringsted Bibliotek, do. for Forsvarsbrødrene siden 1925, Kasserer for Foreningen „Konfirmandhjælpen“ siden 1925, Kasserer for Danmarks Lærerforenings Ringsted Kreds siden 1924, Løjtnant i Artilleriet 1917, Medlem af Ligningskommissionen.

JAKOB VILHELM OLSEN, Bygmester

f. 19 Januar 1884 i Snoldelev, S. af Tømrer P. O. og Hustru Maren f. Nielsen, g. 1915 med Martha Nielsen fra Korsør. Etabl. 1915 i Ringsted, Formand for Ringsted Haandværkerforening siden 1924, Bestyrelsesmedlem for Industriforeningen, Formand for Grundejerforeningen fra 1925—28, Medlem af Ligningskommissionen siden 1925.

JØRGEN CHRISTIAN CARL PETERSEN, Fiskehandler

f. 31 Marts 1872 i Slagelse, S. af Skrædermester N. P. og Hustru Marie f. Nielsen, g. 1897 med R. F. M. Poulsen, D. af Bager P. fra Kindertofte. Udlært Forgylder, Etabl. Fiskehandel 1902 i Ringsted, købte Ejendommen Nørregade 37 i 1912, Næstformand i Landsforbundet Danmarks Detailfiskehandlere siden 1918. Bestyrelsesmedlem for Socialdemokratisk Forening i en længere Aarrække, Medlem af Kredsorganisationens Forretningsudvalg fra 1905—23, Bestyrelsesmedlem for Fællesbageriet siden 1903, Formand for samme siden 1909, Næstformand for Ligningskommissionen siden 1913.

HANS VILHELM RIXEN-RASMUSSEN, Handelsagent

f. 7 September 1885 i Holbæk, S. af Tobaksfabrikant H. V. R. og Hustru Vilhelmine f. Rixen, g. 1914 med Helga Hvidsten fra Køge. Revisor for Sparekassen for Ringsted og Omegn, Bestyrelsesmedlem for Konservativ Forening, Repræsentant for De Danske Spritfabriker m. m. Medlem af Ligningskommissionen siden 1921.

CHRISTIAN GEORG MORTENSEN, Typograf

f. 23 December 1872 i Bonderup, S. af Møller Anders M. og Hustru Johanne f. Rasmussen, g. 1913 med Helga Marie Sørensen, D. af Træskomager Peder S. I en Periode Formand for Typografernes Fagforenings Ringsted Afdeling, Medlem af Beværterbevillingsnævnet, tidligere Kasserer for Fællesorganisationen og i Socialdemokratisk Forening, Medlem af Byraadet fra 1908—12, Kommunal Revisor siden 1913.

RINGSTED RAADHUS

I det 17 Aarhundrede laa Byens Raadhus paa Hjørnet af Torvet og Søgade.

Det nuværende Raadhus er opført 1807, og dettes Historie er af Interesse.

Ved forrige Aarhundredeskifte, laa der, hvor nu Raadhuset ligger, en' anselig gammel Gaard „Postgaarden“, hvis Ejer var Postmester Heinrichsen, der tillige havde kgl. privilegeret Gæstgiveri. Man maa huske, at Ringsted i hine Tider var et Samlingssted for de sjællandske Diligenceruter.

I Denne Gæstgivergaard er det, den svenske Konge Carl Gustav skal have sagt til de danske Udsendinge, „det kunde vel være ligemeget om deres Konge hed Carl eller Frederik“.

Den 21 Juni 1806 brændte Postgaarden samt en Del andre Gaarde, og paa den brændte Postgaards Plads blev da opført et større Kompleks, hvoraf det nuværende Raadhus var Hovedbygningen. I August Maaned 1807, stod det færdigt, og Gæstgiveriet fortsattes her. I den samme Periode begyndte man at interessere sig for et nyt Raadhus, men først i Aaret 1815 opnaaede daværende Byfoged Harhoff Finanskassens Understøttelse, dog ikke til et nyt Raadhus, men til Køb af en Gaard, der kunde indrettes til dette Brug. Man købte da, den 15 Februar 1826, Postgaarden for 12.000 Rdl. og her indrettedes da Byens Raad- Ting- og Arresthus.

I Raadhuset, som det i vor Tid er indrettet, bemærker man først den store Forhal. Til venstre for denne ligger Politiets Vagtstue, bag denne et Lokale, som benyttes af Ligningskommissionen, samt midt for Indgangen Politikontorerne, til højre Politimesterens, til venstre Landpolitiets. Den højre Side af Stueetagen er Bolig for Arrestforvareren. Paa 1ste Sal har Statspolitiet 2 Kontorer, og der findes ligeledes Retssalen. Denne har

direkte Forbindelse til den 2-Etages Arrestbygning, som rummer 11 enkelte og 2 Stk 3 Mands Celler. Den venstre Fløj af Hovedbygningen rummer den store Byraadssal, som forhen var Teatersal og hvori endnu findes Scenen og et Bagtæppe.

AXEL OLSEN, Dommer, R. af D.

f. 18 December 1866 i Ballerup, S. af Dyrslæge Anders O. og Hustru Juliane Marie f. Andersen, g. 1897 med Katrine Larsen, D. af Lærer F. L. fra Revninge. Student fra v. Westens Institut 1885, cand. jur. 1891, Sagførerfuldmægtig i København fra 1892—93, Herredsfuldmægtig i Helsted, Odense og i Kjællingebjerg, Politiassistent paa Skt. Croix 1904, Byfoged i Frederikssted fra 1904—11, Borgmester, By- og Herredsfoged i Æbeltoft 1911, Dommer i Ringsted 1919.

RINGSTED POLITI

I fordums Dage var det Vægttere, der vaagede over Byens Orden, ja saa langt som op til Aarene 1907—08 brugte man endnu Vægttere i Byen til at udføre Nattjeneste. Der var 4 fast ansatte Vægttere, disse stillede paa Torvet Kl. 10 Aften og havde da Vagt til Kl. 5 om Morgen, om Sommeren dog kun til 3. I Aaret 1884 ansattes en Dagbetjent, der tillige var Arrestforvarer, men senere ansattes en Reservebetjent, som da overtog Arrestforvarerstillingen. Under Borgmester Lyngby omordnedes disse Forhold til 4 Natbetjente og 1 Dagbetjent, disse havde Vagtløkke paa Raadhuset.

Ved Retsplejeloven af 1919, omordnedes disse Forhold derhen, at Politimesteren blev øverste Myndighed (tidligere var det Borgmesteren). Skiftevis Dag og Nattjeneste indførtes, og der ansattes en fast Betjent paa Kontoret, foruden 1 Reservebetjent og 1 Landbetjent. Statspolitiet tæller 2 Mand.

Politidistriktet omfatter: Ringsted By og Herred, Skjoldnæsholm, Svendstrup Birk, Sorø By og Birk samt Baroniet Holbergs Birk.

Politiets Kontor for Indregistrering af Motorkøretøjer ledes af Politibetjent V. R. A. BLACH. Motorsagkyndig er Kaptajn E. CHRISTENSEN. Vi noterer nogle Oplysninger fra dette Kontor.

Antallet af indregistrerede Motorkøretøjer var i Aaret 1920:

I Ringsted Købstad	52 Motorvogne
	37 Motorcykler
I Ringsted Herred	61 Motorvogne
	54 Motorcykler

Aaret 1928 viser:

I Ringsted Købstad	326 Motorvogne
	45 Motorcykler
I Ringsted Herred	419 Motorvogne
	92 Motorcykler

C. H. HJELMER, Politimester

f. 26 November 1866 i København, S. af Overbanemester C. F. Christensen og Hustru Laura f. Lange, g. 1898 med Marie Raaschou, D. af Sognepræst R. Student 1885, cand. jur. 1892, By- og Birkefuldmægtig i Præstø 1892, Politimester i Ringsted 1919, Medlem af Bestyrelsen for Sparekassen for Ringsted og Omegn, Kasserer for Ringsted Forplejningsstation.

ERIK CHRISTENSEN, Artillerikaptajn

f. 20 November 1889 i Vejle, g. 1915 med Willy Saugmann. Premierløjtnant i Artilleriet fra 1911—23, gjort Tjeneste ved Felt- og Fæstningsartilleriet, gennemgaaet Officersskolens 2-aarige vaabentekniske Kursus fra 1918—20 og derefter i 3 Aar gjort Tjeneste ved H. t. K., 1 November 1923 udnævnt til Kaptajn, som saadan gjort Tjeneste ved Feltartilleriet, 1 Juli 1925 udnævnt til Justitsministeriets Motorsagkyndige for Ringsted Købstad m. m., Lærer ved Teknisk Skole, ivrig Sportsmand, har bl. a. deltaget i de olympiske Lege i Antwerpen 1920 og i Paris 1924.

CARL ALBERT CHRISTENSEN, Arrestforvarer

f. 9 December 1897 i Hemmershøj, S. af Husmand A. Chr. og Hustru Ane Marie f. Mortensen, g. 1928 med Ellen Hansen. Arrestbetjent i Slagelse fra 1 August 1924 til 1 November 1928, Arrestforvarer i Ringsted siden 1 November 1928.

VILHELM RUDOLF ALFRED BLACH, Politibetjent

f. 15 September 1864 i Store Fuglede, S. af Bager Ludvig B. og Hustru Sofie Adelaide f. Nielsen, g. 1887 med Anne Margrethe Nielsen, D. af Tømrer Niels Hansen i Ringsted. Kæmnerbud i Ringsted til 1908, ansat som Vægter 1901, patrouillerende Betjent 1908, ansat paa Politikontoret siden 1921, Leder af Motorkontoret.

HANS VILHELM JØRGENSEN, Politibetjent

f. 2 September 1882 i Slaglille, S. af Arbejdsmand H. Bredahl-J. og Hustru Maren f. Larsen, g. 1908 med Marie Hansen fra Døjringe. Har været Snedkersvend, rejst i Udlandet nogle Aar, ansat ved Politiet den 1 August 1920 som Revervebetjent, fast ansat siden 1921, aftjent sin Værnepligt som Marinesoldat i 1905, Kasserer for Dansk Politiforening i Sorø Amt siden 1926.

JØRGEN LAURSEN, Overbetjent

f. 2 Marts 1869 i Holte ved Vamdrup. S. af Husmand Anders L. og Hustru Katrine f. Høyer, g. 1901 med Marie Kirstine Schmidt (død 1905) g. 2den Gang 1908 med Kirstine Marie Jensen Ravn fra Vojens. Grænsegendarm fra 1889—98, Grænsesergent fra 1898—1900, Politibetjent i Svendborg fra 1900—04, Landbetjent i Vamdrup fra 1904—12, Landbetjent i Græsted fra 1912—20, Overbetjent i Statspolitiet siden 1 April 1921, i Ringsted siden 1924.

RINGSTED APOTEK

Hans Jørgen Wengel.

for 11.000 Rdl. N. V. og 800 Rdl. Sølv. Tilbygningen og Forbedringen af denne Ejendom var tilendebragt s. A. Det var en anselig Gaard med 12 Fag i Forhuset og Egebindingsværk med Kvist over 4 Fag i Forhuset. Her var Lejlighed, Køkken, Apotek, Kamre og Pakrum. I Sidehuset, der var et 7 Fags Grundmur fandtes Kælder, Laboratorium og Lofter.

Wengel har gentagende Gange forsøgt at blive selvstændig Apoteker i Ringsted, og det første Forsøg gjordes den 15 December 1817, men uden Resultat. Den 31 Maj 1820 ansøgte Wengel igen og anførte, at han nu enten maatte binde sig til meget høj Forpagtning, som han ikke kunde svare, eller ogsaa maatte han forlade Apoteket og træde fuldkommen ødelagt ud i Verden, men ogsaa denne Ansøgning afsløg Kanceliet. Wengel fortsatte trods den høje Forpagtningsafgift, og for 3die Gang ansøgte han om Bevilling som selvstændig Apoteker, det var den 20 Februar 1833, og endelig den 16 Juli 1834,

Det nuværende Apotek er oprettet som Filial Apotek af Sorø Apoteket, i Henhold til Bevilling af 25 Marts 1808, udstedt til Sorø Apotekeren Søren Christian Ørsted.

I November 1811 solgtes Apoteket til Hans Egede Glahn, og der medfulgte i Handelen Udsalget i Ringsted. Glahn fik Bevilling den 8 November 1811. Hans Jørgen Wengel ansattes, den 17 December 1812, som Bestyrer af Ringsted Filialen. I Januar 1813 overtog han det i Forpagtning for 8 Aar og maatte i Afgift svare 800 Rdl. og skulde tillige udrede Husleje, Skatter og andre Afgifter. Apotekerudsalget laa dengang i Ritmester P. F's. Gaard, nu Skt. Bentsgade No. 8, og Huslejen androg 200 Rdl. gældende for Apotekerlokalet og Privatlejligheden.

I Aaret 1816 flyttedes Apoteket til Gaarden Mtr. No. 21 i Nørregade, skraat over for den nuværende Apotekerejendom. Paa denne Ejendom fik Wengel s. A. Skøde

Ringsted Apotek, Nørregade Nr. 22.

Det gamle Ringsted Apotek.

fik han den ønskede Bevilling. Han var nu selvstændig Apoteker i Ringsted. I Aaret 1866 overtog Apoteker Johan Jul. Wengel Apoteket efter sin Fader, og han modtog Bevilling den 28 Juni 1866. Hans første Arbejde var at skaffe Apoteket mere tidssvarende Lokaler. Gaarden Mtr. No. 54 paa Nørregade var købt og overtaget i Oktober 1865, det var en gammel Gaard, som laa paa den Plads, hvor Apoteket nu ligger. Gaarden blev nedrevet, og den nuværende Apotekerbygning blev opført, og Apoteket blev indviet den 17 December 1867.

Aaret 1895 blev Sønnen Axel Wengel Apotekets Bestyrer, og dette bevilligedes af Justitsministeriet som gældende for Livstid, og Axel Wengel godkendtes som Provisor. Ved Faderens Død i 1897, blev han Apotekets Ejer og fik Bevilling dertil den 5 Januar 1898. Købesummen var 230.000 Kr.

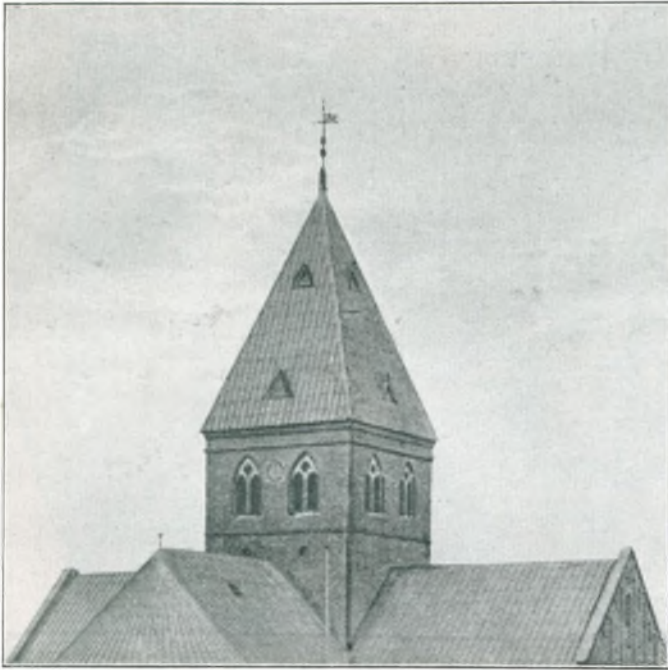
I de senere Aar er der foretaget forskellige Forandringer af Ejendommen og af Apotekets Lokaler. I 1923 blev der indlagt Centralvarme, i 1924 indrettedes der en ny stor Receptur og i 1926 blev Ejendommens Facade ombygget til den nuværende smukke og stilfulde Sandstensfacade, og nyt Laboratorium i 1928.

AXEL WENGEL, Apoteker, R. af D.

f. 28 Juli 1863, S. af Apoteker Johan Jul. W. og Hustru Petrine f. Krebs, D. af Distriktslæge, Landkirurg J. H. Klingberg K. g. med Vilhelmine Dorthea Knippel, D. af Forstander E. N. K. fra Faaborg. Discipel ved Dom-Apoteket i Roskilde 1878, Medhjælpereksamen 1882, Kandidateksamen 1885, Bestyrer af Ringsted Apotek 1 Maj 1895, Apotekets Ejer 1897, Bevilling 1898, Medlem af Ringsted Byraad fra 1903—20, Formand for Ligningskommissionen fra 1899—1903, Bestyrelsesmedlem for Sparekassen for Ringsted og Omegn siden 1917, Medlem af Bankraadet for Ringsted Bank, Formand for Skatteraadet for Sorø Skattekreds (beskikket 21. Februar 1921).

RINGSTED KIRKE

Skt. Bents Spir.

I vor Beskrivelse af Skt. Bents Kirke har vi for Størstedens Vedkommende benyttet det paa Kirkeministeriets Initiativ udarbejdede Værk over Ringsted Kirke, af Mogens Clemmensen.

I Ringsted fandt der i ældgamle Dage, ja helt op til Chr. VI's Dage, Kongehyldning Sted.

Kong Svend Estridsen stiftede i sine seneste Regeringsaar et Benediktinerkloster i Ringsted, der var et af de ældste og største i Danmark. Dette var indviet til „Vor Frue“ og til Skt. Bent (Benediktinerordenens Stifter — den hellige Benedikt af Nursia). Kong Svend Estridsen opnaaede dog ikke at se dette Kloster fuldført, idet det først blev færdigt i Aaret 1081—82, og det var Roskildebispen Sven Normand,

der fuldførte Klosteret. Skt. Bents Kirke var, som Vor Frue Kirke i Roskilde og som Skt. Mikkel's Kirke i Slagelse, opført af samme Biskop og bygget af Fraadstenskvadrene, der var den Tids Byggemateriale. Denne første Kirke af Fraadsten blev erstattet af en ny og betydelig større Kirkebygning, der opførtes i Aarene 1160—82 af Kong Valdemar den Store, og denne var af brændte Sten. Skt. Bents er den første Kirke her i Landet, der er opført af dette Materiale.

Kirken blev bygget som Gravkirke over Kong Valdemars Fader, Knud Lavard, og kom senere til at rumme hele Valdemarslægten og de kongelige Grave lige op til Aaret 1341, da Sorø og senere Roskilde blev Kongebisættelsernes Kirke.

Den nu staaende Kirke er i alt væsentlig den Bygning, som Kong Valdemar lod opføre, og den har Betydning ikke alene som en af de største Kirkebygninger fra det 12 Aarhundrede, men tillige som Mønster for Bygningskunst, idet der for første Gang i Bygningsfagets Historie er anvendt brændte Sten „Munkesten“. Teglarkitekturen blev ved denne Kirkebygning skabt og fik sin Løbebane herfra.

Fraadstenskirken.

Ved Skt. Bents Kirkes sidste Istandsættelse i Aarene 1900—08, blev Fundamenter af den ældste Kirke fremdraget under Skibets Gulv. Disse Afdækninger var i saa stor Udstrækning, at det var muligt at danne sig et klart Begreb om den første Kirkes Plan. Paa et Kampestens Fundament fandtes der bevaret Skifter af tilhugget Fraadsten, og Murerens Tykkelse har været 1,4 Mtr. Dette Fundament viser et rektangulært Skib med kvadratisk Kor og halvcirkelformet Apsis. Skibets udvendige Brædde var ca. 11 Mtr. og Længden ca. 29 Mtr. De vestlige Mure er derimod tykkere nemlig ca. 1,7 Mtr., og det maa antages, at Kirken har haft et vestligt Taarn. Kirken har haft den enkle Plan, som

Kirken omkring 1800.

var almindelig for vore romanske Landsbykirker, og den har ikke været mere en 40 Mtr. i sin samlede Længde.

I Aaret 1131 blev Knud Lavard begravet i denne Kirke foran Højalteret, men senere i Tiden ophøjedes han til Helgen, og var det da naturligt, at Kong Valdemar ønskede at give ham et større og mere værdigt Minde, end den lille Skt. Bents Fraadstenskirke.

Teglstenskirken.

Det maa antages, at Kong Valdemar den Store paabegyndte Byggearbejdet af denne nye Kirke i 1161, og at Arbejdet var afsluttet omkring 1170. Kor og Apsis er opført af Teglsten, der hviler paa et Fundament af store Kampesten. Teglstenene fremtræder i forskellige Farver, som er fremkomne ved en mere eller mindre haard Brænding. Koret er 11 Mtr. bredt og rektangulært med fremspringende Stræbepiller paa Grænsen mellem Kor og Apsis. Det synes, som om Apsis oprindeligt har haft en Højde af 10,3 Mtr. Apsismuren er 1,15 Mtr. tyk, og over denne fandtes en Halvkuppel. Korets Sidermur havde en Højde af 16,7 Mtr. og afsluttede foroven med en Gesims. I hver af Korets Sider findes 2 Vinduer, der er rundbuede og ret højsiddende. Tre lignende, men lavt siddende Vinduer fandtes oprindeligt i Apsis, antagelig har dog disse været ret slanke, og det midterste Vindues Underkant har ligget nogle Skifter højere end de 2 andre. Under det oprindelige og midterste Apsis Vindue fandtes ved sidste Restaurering Rester af et lille Vindue med Skraasmige, der sad helt nede over det nuværende Gulv, og det er muligt, at man har tænkt sig en Krypt under Koret.

Da der senere blev indbygget Hvælvinger i Koret, opførtes de nuværende 2 Piller, som findes staaende paa Grænsen mellem Kor og Apsis, men bag disse Piller er det oprindelige Tilbagespring bevaret, hvilket har dannet Pilastre for Apsisbuen, hvortil Kuplen støttede. Pillerne paa nordre og søndre Korvægge er de oprindelige, men disse har haft en svær Halvsøjle, der nu er borthugget, antagelig paa det Tidspunkt, da Hvælvingerne blev indbyggede. Koret har været planlagt til kun at udgøre dets nuværende østlige Fag, dette fremgaar af de svære Halvsøjler, som endnu findes bevarede i Aabningerne ved Tilmuringerne af Sidekapellerne. Fra først af har der været fladt Træloft, eller muligvis aabent Tagværk i Koret, indtil sidste Halvdel af

Nordre Sideskib, set mod Øst, efter Restaureringen.

Skt. Bents Kirke.

det 13 Aarhundrede. Ved Professor Storcks Restaurering fandtes Fundamenterne til de nu genopførte 4 Sidekapeller, der ligger paa Østsiden af Tværskibet. Man maa gaa ud fra, at Tanken har været at opføre Korsfløje uden Kapeller, men imidlertid er der straks efter, at selve Koret var færdigbygget i sin fulde Højde, forandret Plan, og Østkapellerne er opstaaede, idet man ikke har villet nøjes med Apsiser i Korsfløjens Østvæg, ej heller med rektangulære Kapeller, idet hele Anlægget er ønsket rigere og fornemmere. Saaledes er der ved et nyt Sæt Piller foraarsaget, at Korbuen er rykket længere mod Vest og derved forlængedes Koret med endnu et Fag af samme Størrelse, og de værende Halvsøjler blev derved overflødige. Bueaabningerne murede man da mellem de nye og de gamle Korbuepiller, men det har senere vist sig, at disse Bueaabninger var for høje til Sidekapellerne, hvorfor de blev tilmurede og forsynet med Dør og et højtstående Vindue, der svarer til Korvinduerne. Som Kirken stod før Restaureringen i 1900—08, var særlig for Østpartiets Vedkommende, denne meget ringe og forfalden, men efter Kapellernes

Genopførelse har dette Parti atter genvundet sin gamle monumentale Virkning. I Aaret 1856 blev Korsfløjens Sydgavl fuldstændig ommuret, medens den Nordre Gavl derimod er helt bevaret, med Undtagelse af Vinduerne, der ved Hvælvingernes Indbygning i det 13 Aarhundrede blev en Del ændrede. Efter Korets Indvielse den 25 Juli 1170, tog man straks fat paa Skibets Fuldførelse, men ved dette Arbejde maatte den gamle Fraadstenskirke nedbrydes. Kort efter Valdemar Sejrs Begravelse hærgedes Ringsted Kloster og Kirke af en voldsom Brand, det var den 30 Maj 1241, Kirkens Kor og Korsfløj samt Midterskib var dækkede med Trælofter, og disse blev helt fortærede af Luerne, saaledes at kun de nøgne Mure blev tilbage. Denne og andre Ildsvaader havde til Følge, at man ved Genopbygningen forsynede Kirken med Hvælvinger overalt. Da kun Ydermurerne var tilbage, maatte man opføre Hvælvingsspiller fra Grunden af og imellem disse anbragtes spidsbuede Gjord og Skjoldbuer. Hvælvingerne var pudsede og forsynede med Kalkmalerier og Dekorationer. I Begyndelsen af det 15 Aarhundrede foretog Abbed Peder en Restaurering af Kirken, og det er muligt, at Midlerne hertil er skænkede af Dronning Margrethe i 1411. Ved denne Restaurering menes det, at en Udvidelse af Koret har fundet Sted, idet nemlig begge Korsfløje ved Murerne er adskilte fra Korsskæringsrummet. Den af Regersen i 1779 omtalte Altertavle er anskaffet ved samme Tid. Omkring Aaret 1475 lod Abbed Byrge opføre et Taarn over Korsskæringen, dette var af Træ og rimeligvis et Rytterspir. Et

Kirkens Indre
med Erik Menveds Grav.

Hundrede Aar efter er det nuværende Taarn opført. Dette hviler paa fire store Spidsbuer, der udgaar fra Hjørnerne lige over Korsskæringspillerne. Øverst i Taarnet findes spidsbuede Glamhuller. Taarnet har dog gentagne Gange skiftet Udseende, det lille Spir blev til et fladt Tag med en Kugle, for senere at blive til det nuværende smukke og ind i den hele Arkitektur passende Spir.

Atter skete der en Ildsvaade den 21 Juni 1806, som fortærede hele Klostret, og ved hvilken Lejlighed Taarnspiret brændte, Klokkerne smeltede, og en Hvælving styrtede ned og knuste Orglet. Ved Istandsættelsen efter denne Brand blev Kirken betydeligt formindsket.

Ved den omfattende Restaurering og grundige Istandsættelse af Kirken, som fandt Sted i 1900—08, under Ledelse af Professor Storck, har Kirken opnaaet sin nuværende og vel tildels oprindelige Plan og Omfang, dog findes der jo ikke den fra den katolske Tid saa pompøse Udsmykning.

Indvielsen af Kirken, efter den sidste Istandsættelse, fandt Sted den 21 Marts 1909.

Kongegravene.

Hertug Knud og Erik Plovpenning's jordiske Levninger spillede i den katolske Tid en fremragende Rolle i Helgendyrkelsen i Skt. Bents Kirke.

En stor Del af de gamle Gravmonumenter eller Gravplader findes bevarede i Kirken. I Aaret 1855 efter den dengang foretagne Gravundersøgelse, nedlagdes der over Gravenes Pladser i Kirkens Gulv, de den Dag i Dag synlige Gravfliser. Knud Lavard d. 1131, Valdemar den Store d. 1182, Valdemar II Sejr d. 1241, hans første Dronning „Dagmar“ d. 1212 og hans anden Dronning „Berengarie“ d. 1221, Valdemar III d. 1231, hans Dronning „Eleonora“ d. 1231, Erik Plovpenning d. 1250, Erik Menved d. 1319 og hans Dronning „Ingeborg“ d. 1319, over sidstnævnte Gravsted ligger der en pragtfuld Messingplade.

Døbefonden.

Antagelig er den nuværende Døbefond den, der blev anskaffet ved Kirkens Indvielse i 1170. Den regnes for at være et af Sigharf's Arbejder. I en Tid var den sat ud af Kirken — og glemt, indtil man en Dag fandt den staaende i en privat Have, anvendt til Blomsterpotte. Denne Fond kan minde os om hele den glansfulde og pompøse katolske Tid, med alle denne Tids pragtfulde Kirkeoptog og Kirketjenester, men ogsaa om den fattige Tid, hvor Kirken stod i Forfald. Den har oplevet de gentagende Brande, Ild — Røg — og Murværk er faldet over den, men trods dette, er den dog ganske godt bevaret.

Fonden er delt i 2 Dele, Fod og Kumme. Fodstykket er firkantet og prydet med stiliserede Løvehoveder paa Hjørnerne. De 3 Sider er prydede med Planteornamentik, den 4de Side er glat. Overdelen er ganske lav og forsynet med 7 Arkadefelte, i hvilke findes Relieffremstillinger af Scener fra det nye Testamente. Flade trykkede Søjler danner enkelt profilerede Kapitæler, mellem Buerne findes Kerubhoveder med Glorie og Vinger.

De middelalderlige Kalkmalerier.

De Rester, der til vor Tid er levnet af de middelalderlige Kalkmalerier i Skt. Bents Kirke, er kun lidet af den ubeskrivelige Herlighed fra Benediktinermunkenes glansfulde Tid, hvor de Aarhundrede efter Aarhundrede har ladet deres Kirke udsmykke.

De store Figurer i Korrundingen, Dronninge- og Kongefrisen hidrører fra omkring 1268. Den store Skjoldfrise er malet, til Ihukommelse, af de Stormænd, der paa en eller

anden Maade var knyttet til Kirken. Den næste store Udsmykning af Kirken er antagelig sket ved Aarhundredeskiftet, hvor man da, i Høj Kirkens og Korsskæringens Hvælvinger, i Kalkmaleriets pragtfulde Farver, lod fremstille forskellige Billeder over den ny Helgen „Erik Plovpenning“ hvis Martyrium og Ophøjelse er fremstillet tilligemed Kirkens andre Helgener. I det 14 Aarhundrede fandt man imidlertid ikke Fyrstebillederne i Koret fyldestgørende,

idet denne pragtelskende Tidsalder fordrede en mere pragtfuld Udførelse, og en Nymaling af Korvæggene paabegyndtes derfor, større og pragtfuldere end nogensinde. En Stagnationsperiode oprandt, da Kongebegravelserne flyttedes til Sorø og senere til Roskilde. De værende Kalkmalerier sygnede hen, de pragtfulde Farver tabte sig, og omkring 1595—1600 var Kirkens Kalkmalerier meget forfaldne. Paa dette Tidspunkt paabegyndtes en Restaurering eller ny Udsmykning af Kirken. De faldede Kongebilleder fik tidssvarende Udseende, og i Midtskibs og Arkadebuerne bredte sig nymalede Skjoldfriser.

Efter Restaureringen i 1900—08 er nu de fleste af Kalkmalerierne restaurerede, og det er et smukt Minde om henfarne Tider, der den Dag i Dag er at beskue for de Kirkesøgende og Turisterne.

RINGSTED VANDVÆRK

Ringsted Vandværk paabegyndte Driften i 1885. Vandet toges fra Ringsted Aa, idet det ledtes ind i 3 Stk. Sten- og Sandfiltre. Efter at Vandet ved Tyngdekraften havde passeret Filtermaterialet, gik det ind i Rentvandsbrønden, hvorfra det pumpedes ud i Byen, saaledes at Overskudsvandet gik op i en Højdebeholder hvis Rumfang var 106,5 m³, og som saa trådte til som Kilde, naar Pumpemaskinerne holdt stille.

Oppumpningen foregik ved Hjælp af 2 Stk. Høj- og Lavtryks Dampmaskiner paa hver 12½ H. K. med fælles Kondensator og direkte tilkoblede Stempelpumper, endvidere tilhørende Dampkedelanlæg. Maskinanlægget var leveret af Helsingør Maskin- og Skibsbyggeri, og Ydeevnen var 53 m³ Vand pr. Time. Brugen af Overfladevand forvoldte imidlertid nogen Uro hos Forbrugerne, og Læge Christophersen, Ringsted, rejste en Kampagne, i hvilken han beviste, at en Kolerabakterie kunde naa fra Hamborg, hvor der var Kolera, og til Ringsted Vandreservoir inden for Bakteriernes Levetid. Derefter opgav man Overfladevand og lod udføre 2 Stk. 156 mm Boringer i 85 Mtrs. Dybde. Fra Disse Boringer satte Vandet op som en Kilde og med en saadan Kraft, at det var i Stand til at stige 12½ Mtr. over Terrænet. Aaret 1914 blev Maskinanlægget forøget med 1 Stk. 50 H. K. Ventil-Dampmaskine med Kondensator, leveret af „Atlas“ i København, samt en direkte tilkoblet Stempelpumpe fra Møller og Jochumsen i Horsens. Endvidere 1 Stk. Overheder i Forbindelse med Kedelanlægget, hvorved Dampens Temperatur stiger til 350 Gr. Celsius. Dette nye Anlægs Ydeevne var 114 m³ Vand pr. Time. Det viste sig imidlertid snart, at de to bestaaende Boringer ikke pr. Time var i Stand til at afgive Vand nok til denne Oppumpning, ligesom den daværende Højdebeholder ikke var i Stand til at modtage Vand i saa store Mængder. Dette førte til, at der i 1915 blev foretaget en

ny 156 mm Boring, ligeledes i 85 Mtrs. Dybde, samt bygget en ny Højdebeholder med et Rumfang paa 400 m³. Denne ny Boring blev ingen Skuffelse for Ringsted, ogsaa herfra steg Vardet ca. 12 Mtr. over Terrænet, og den Dag i Dag springer Vandet fra disse Boringer som Kilder, i uafbrudt Strøm vælder det ud af Jordens Skød — 1 Million m³ om Aaret.

Da Ringsted Bys Forsyning ikke kan forbruge alt dette gaar der ikke saa lidt af dette prægtige artesiske Vand til Spilde i Ringsted Aa. Samtidig med den ny Boring blev der lavet et nyt Sand- og Stenfilter, saa det samlede Filterareal nu er 357 m² og Filtre- ringen foregaar som ovenfor beskrevet.

Til en Dybde af ca. 25 Mtr. er Boringerne ført igennem Moræneler, fra 25 til 69,1 er det Kertemindeler, disse Lerlag er dog gennemskaaet af tynde Sand- og Gruslag. Fra 69,1 til 85 Mtr. træffes Grønsand og Grøndsandskalk. Vandets Beskaffenhed er baade efter kemisk og bakteriologisk Undersøgelse af udmærket Beskaffenhed med en Haarheds- grad paa 14,6 (tyske Haarhedsgrader).

Rørledningernes Længde i Jorden er 16 km. eller ca. 2,8 Mtr. pr. Forbruger.

Aaret 1924 skete der en Pumpesprængning, hvorved den daværende Bestyrer M. Wiggers blev dræbt. Pumpen blev erstattet med en lignende fra Møller og Jochumsen i Horsens.

VILHELM ANDREASEN, Maskinmester

f. 29 Juni 1890 paa Thurø, S. af Skibsreder L. S. A. og Hustru Elfrida f. Rasmussen, g. 1919 med Edith Petersen fra København. Maskinisteksamen 1910, Marinesoldat fra 1910—11, sejlet for C. K. Hansen som Assistent, 3die Mester og 2den Mester, sejlet for Henckel fra Kalundborg som 1ste Mester, 1917 ansat ved Hærens tekniske Korps som Civil Underingeniør, Assistent ved Ringsted Elektricitetsværk 1919, Maskinmester ved Ringsted Vandværk siden 1924.

RINGSTED SYGEHUS

I sin Begyndelse var Ringsted Sygehus af lidet Omfang, forsaavidt man kunde kalde de Par Sygestuer, man havde til Raadighed i den gamle Fattiggaard paa Søgade, for Sygehus.

En Beskrivelse af Forholdene dengang er vel unødvendig, for at de ikke har været særlig gode er vel tænkelig, men saaledes saa det ud dengang.

I Begyndelsen af 1850erne lod Kommunen Sygehuset paa Bøllinsvej opføre, et efter den Tids Forhold storstilet og smukt Sygehus, med 10 Sygestuer, Beboelse for Sygeplejersker m. m. Med Tiden kneb det med Pladsen, saaledes maatte man i Aaret 1922 tage et Døckersk Telt til Hjælp og i dette anbragtes 20 Patienter. Paa Garnisonssygehuset fik man installeret Røntgen Afdeling.

Den 11 Marts 1923 opstod der Brand i Sygehuset, og den gamle Tanke om et større Sygehus brød frem med fornyet Kraft.

I Aaret 1914, da Byen blev Garnisonsby, blev der af Staten opført det smukke Garnisonssygehus. Dette kunde dog efter de Tidens Forhold have været betydeligt bedre i sin Indretning, end Tilfældet var. Her fandtes Plads til 16 Patienter, foruden Overlægens Kontor, Operationsstuen, Bolig for Sygeplejersken, 2 Sygepassere, Køkken, Depotrum og Bolig for Sygehusforvalteren. Dette Sygehus blev dog kun lidt anvendt, til Tider laa her kun 1 Patient.

Den nye Sygehusplan var at indlemme Garnisonssygehuset i Byens Sygehus, og Forhandlingerne med Krigsministeriet desangaaende gav til Resultat, at dette bevilgedes, mod

Garnisonssygehuset med de tilbyggede Fløje.

at Sygehuset var forpligtet til at tage de Patienter, som der maatte komme fra Garnisonen. Fra Amtet fik man et Byggetilskud paa 160.000 Kr., der var forbundet med den Klausul, at man i 40 Aar skulde forpligtige sig til at modtage Patienter fra hele Amtet.

Den 29 April 1926 fandt Indvielsen Sted. Dette store og velindrettede Sygehuskompleks bestaar nu, efter endt omfattende Forandring af Garnisonssygehuset, af en Forbindelsesfløj mellem Garnisonssygehuset og den nye Sygehusfløj med en stor Udbygning. I det forhenværende Garnisonssygehus findes ved Indgangen Sygehusinspektørens Kontor (forhen Operationsstuen), over for denne ligger en Sygestue for veneriske Patienter, med direkte Nedgang til det veneriske Behandlingsrum. Desforuden 6 Stuer med 3 Senge og 1 Stue med 4 Senge samt 2 Enestuer, alt dette findes i Stueetagen. Paa 1ste Sal findes 1 Sindssygecelle, 2 Sygestuer med 3 Senge, 1 med 4 Senge, 2 Enestuer samt en Stue for veneriske Patienter. I Tagetagen findes Depotkamre m. m. I Kælderetagen findes, foruden nævnte Afdeling for veneriske Sygdomme, en Afdeling for Lysbade og et Laboratorium samt Snavsetøjsrum, hvorfra der er Rørforbindelse med de oven over liggende Etager, saaledes at man fra disses Skyllerum kan nedkaste Snavsetøjet her igennem.

Forbindelsesfløjen rummer i Stueetagen Oversygeplejerskens Bolig (2 Værelser) Modtagerbad fra kirurgiske Afdeling, Dagligstue samt Linnedepoter, Skyllerum og 2 W. C. 1ste Etage indeholder Afdelingssygeplejerskernes Værelse, Modtagelsesbad for den medicinske Afdeling, Dagligstue, Linnedepot, Skyllerum og 2 W. C. I Tagetagen er der en Del Depotkamre for Funktionærerne samt Depotkamre til Vat, Forbindingssager o. l. I Kælderen ligger Overlægens Badeværelse, Massagerummet, russiske Bade, medicinske Bade og Badeværelse for Funktionærerne.

Den anden Fløj, der er opført saaledes, at den ligger paralel med det forhenværende Garnisonssygehus, rummer i Stueetagen 1 Stue med 7 Senge, 1 med 4 Senge, 1 med 6 Senge og 1 med 3 Senge, endvidere Thekøkken, Telefonbox samt Skyllerum. Paa 1ste Etage findes det samme Antal Stuer og Rum og i Tagetagen er Reservelægens Bolig (2 Værelser), Operationssygeplejerskens Bolig (2 Værelser) samt Værelser til 8 Elever samt en særdeles moderne indrettet Røntgen Afdeling. I Kælderen ligger Spisestue for Sygeplejerskerne, Thekøkken samt Bolig for Køkkenbestyrerinden (2 Værelser), i den østlige Ende findes Fyrrum, Motorrum m. m.

Tværføljen med Udbygningen (Operationsstuen).

Den store Udbygning mod Nord rummer i Stuen 2 Operationsstuer med Vaskekumme, Instrumentrum samt Forhal med 2 Skabe til sterile og usterile Sager, Overlægens Kontor og Venteværelse, (dette anvendes p. t. til Sygestue). Udbygningens Tagetage er en aaben Terrasse, der er beregnet for Patienterne. I Kælderen under hele dette omfattende Kom- plexs findes Økonomien.

Epidemisygehuset er beliggende mellem det gamle og det nye Sygehus og er opført i 1902. Dette rummer til venstre 4 Stuer med 2 Senge, 2 med 4 Senge samt Skyllerum, i Midtergangen Sygeplejerskens Værelse, modsat dette en Krupstue. I den højre Side er der en Stue med 2 Senge og 1 med 4 Senge, og adskilt fra dette og med egen Indgang ligger Skarlagens Afdelingen, bestaaende af 1 Stue med 4 Senge og 2 Stuer med 2 Senge samt Baderum.

Den i 1902 opførte Økonomibygning anvendes nu som Bolig for Sygehusinspektøren. Det gamle Sygehus bruges til Funktionærboliger, og her forefindes Sygehusets Systuer.

Bag Inspektørboligen ligger Vaskeriet med Desinfektionslokalet, hvilket er indrettet med moderne Maskiner. Bag denne Bygning findes Ligkapellet og en særlig opført Garage. Hele Komplekset er omgivet af et Haveanlæg.

Sygehusets Personale bestaar af: Inspektør A. V. JESPERSEN, Overlæge F. K. FREDE- RIKSEN, Oversygeplejerske Frk. K. JOHANSEN, 1 Reservelæge, 1 Køkkenbestyrerinde, 3 Sygeplejersker, 1 Massøse, 4 Assistentter, 17 Elever, 1 Vaskeribestyrerinde, 2 Portører, 15 Piger og 2 Syersker.

AXEL VALDEMAR JESPERSEN, Sygehusinspektør

f. 2 Februar 1886 i Fredericia, S. af Telefonformand H. J. og Hustru Ane Kristine f. Christensen, g. 1911 med Bertha Vilhelmine Jensen. Overofficiant ved 4de Ar- tilleri-Afdeling i Ringsted, Sygehusinspektør fra 15 Oktober 1925.

F. K. FREDERIKSEN, Overlæge

f. 3 August 1890 i Brabrand (Aarhus Amt), S. af Tækkemand Johan F. og Hustru Helene f. Christensen, g. 1915 med Emma Bodholt. Studentereksamen fra Aarhus Kathedralskole 1908, lægevidenskabelig Embedseksamen 1915, Kandidat ved Aarhus Amtssygehus fra 1 Februar til 31 Maj 1915, Reservelæge ved Ringkøbing Amtssygehus i Herning fra 1 Juni 1915 til 31 Maj 1916, do. ved Randers Købstads Sygehus fra 1 Juni 1916 til 31 August 1921, ansat ved Ringsted Bys Sygehus siden 1 Sept. 1921, Overlæge ved samme siden 1 Februar 1926, Skolelæge siden 1924, Medlem af Skolekommissionen siden 1925.

KIRSTINE JOHANSEN, Oversygeplejerske

f. 29 April 1879 i Grænge, D. af Gaardejer Johan Mortensen og Hustru Ane f. Olsen. Uddannet som Sygeplejerske paa Maribo Sygehus 1908, ansat ved Kommunehospitalet i København fra 1910—11, ved Rigshospitalet 1915, Ledende Sygeplejerske i Ringsted fra 1922, Oversygeplejerske siden 1926.

FREDERIKKE KRØYER, Køkkenbestyrerinde

f. 5 Januar 1878 i Nyborg, D. af Stationsforstander Chr. K. (afdød). Assistent paa Krabbesholm, Køkkenbestyrerinde ved Ringsted Sygehus siden 1921.

DAGMAR ASYLET

Asylet er en selvejende Institution, der er stiftet af en Kreds af Damer i Ringsted. Den stiftende Generalforsamling fandt Sted den 9 Marts 1877. Foreningens Navn er Asylforeningen af 1877, og den tæller nu ca. 130 Medlemmer. Blandt Styrelsens Damer har været Fru Vilhelmine Zahle. Ved Bidrag, Bazarer o. l. fik man med Tiden samlet en lille Sum, og i Aaret 1885 lod man Asylbygningen opføre for en Sum af 8450 Kr. Grunden blev skænket af Kommunen.

Bygningen rummer foruden Asylmoderens Bolig, en stor Opholdsstue og en mindre Stue, og der er bag Huset beliggende en Have. I Aaret 1919 blev Asylet statsanerkendt og har siden da modtaget Statstilskud. Kommunen yder frit Lys, Vand og Gas samt et aarligt Tilskud. Fra Julestjernen modtages ligeledes hvert Aar Tilskud. Det gennemsnitlige Besøg er ca. 30 Børn pr. Dag.

Denne velgørende Institution ejer flere Legater nemlig: Købmand Thorstensons, Justitsraad Borchardts og Gaardskarl Niels Andersen og Hustru Karen Marie Andersen's. Desforuden et Asylmoderlegat stiftet af Pastor Stahlfelt-Møller.

Asylets Styrelse bestaar af: 12 Damer og 6 Herrer med Fru Malermester K. NIELSEN som Formand. Asylmoder er Frk. Fr. SØRENSEN.

KIRSTEN NIELSEN, Frue

f. 7 Januar 1886 i Fredensborg, D. af Hjulmager Niels Pedersen og Hustru Johanne f. Poulsen, g. 1907 med Malermester Niels P. N. Kasserer for Landsforeningen for forebyggende Børneværn siden 1926, Formand for Dagmar Asylet siden 27 April 1922.

FREDERIKKE SØRENSEN, Asylmoder

f. 13 August 1863 i Slagelse. Ansat ved Dagmar Asylet siden April 1898.

RINGSTED BORGERSKOLE

Hovedpunkterne indenfor Skolens Udviklingshistorie i de sidste halvhundrede Aar er følgende:

Før 1870 bestod Skolen af to Afdelinger: En Betalingsskole (kun for Drengene), der havde to Klasser med Heldagsundervisning, og en Friskole med Halvdagsundervisning, der havde to Drengeklasse og to Pigeklasser. Drengene gik i Skole om Formiddagen og Pigerne om Eftermiddagen. Pigerne havde nogle Timer i Haandgering om Formiddagen, men Undervisningen i dette Fag var frivillig indtil 1877, da den blev obligatorisk.

I 1880 oprettedes en tredje Klasse i Friskolen og i 1887 yderligere en Forberedelsesklasse til samme Skoleafdeling, saaledes at den nu i Virkeligheden havde 4 Klasser, med Fællesundervisning i Forberedelsesklassen og Særundervisning i de tre andre.

Lærerpersonalet bestod nu af følgende: En Førstelærer og Inspektør, en Andenlærer (tillige Kordegn ved Kirken), der væsenligst havde ældste Klasse i Friskolen, en Tredjelærer, hvis fleste Timer laa i Betalingsskolen, en Fjerdelærer, der underviste Mellemklassen i Friskolen, en fast ansat Lærerinde til ældste Pigeklasse i Friskolen og yngste Klasse i Betalingsskolen, en konstitueret Lærerinde til yngste Klasse og ligeledes en konstitueret Lærerinde til Forberedelsesklassen i Friskolen. Desuden var der en Haandgerningslærerinde, og Stadsingeniøren havde indtil 12 Timer ugentlig i Matematik, Tegning og Fysik i Betalingsskolen.

Fra ca. 1888 indførtes i Betalingsskolen Realundervisning, med det for Øje at faa den omdannet til en Realskole med Ret til at afholde alm. Forberedelseseksamen, og der oprettedes en fjerde eet-aarig Klasse for dem, som skulde indstilles til Forberedelseseksamen. I 1889 ansattes der i den Anledning en Femtelærer. De første Elever dimitteredes til Præliminæreksamen i 1890, men maatte tage Eksamen ved Universitetet. Ved Skrivelse fra Ministeriet af 17 Oktbr. 1892 fik saa Skolen Eksamensret og afholdt Eksamen

Ringsted Borger-skole.

for første Gang i Sommeren 1893. — I 1895 blev der efter Initiativ af Medlemmer af Byraad og Skolekommission forhandlet om en bedre Klassesdeling i Friskolen, og denne gennemførtes i 1896 saaledes, at der i Stedet for de 4 Dreng- og Pigeklasser blev oprettet 8 fremadskridende Klasser med Fællesundervisning. Betalingsskolens (Realskolens) Orden blev som hidtil, dog blev der nu ogsaa der optaget Piger.

Fra Skoleaarets Begyndelse 1901 traadte en ny Skoleplan i Kraft. Den brød helt med den hidtil gældende Adskillelse af Betalingsskole og Friskole. Skolen blev nu en Enhed, og al Undervisning indtil den skolepligtige Alders Ophør blev gratis. I de første 4 Klasser (Forskolen) var Undervisningen i Parallelklasser ens, men fra 5. Klasse (ca. 11 Aars Alderen) delte Skolen sig i to Afdelinger, A og B. Afdeling A havde udvidet Undervisning i 5 Klasser med alm. Forberedelseseksamen som Maal; Afdeling B havde 3 Klasser og sluttede ikke med nogen Eksamen. I de to ældste Klasser i Afd. A (8. og 9. Kl.) betales Skolepenge, dog blev Ansøgning om Friplads i Reglen bevilget.

Denne Skoleordning var jo egentlig en Foregribelse af det, som indførtes ved Loven for højere Almenskoler af 1903, og Mellemskoleordningen blev da ogsaa gennemført allerede i 1903, saaledes at Mellemskoleeksamen blev afholdt første Gang 1907 og Realeksamen 1908.

Indtil 1908 betales der endnu Skolepenge i 4. Kl. og Realklassen, men i 1908 blev hele Mellemskolen gratis og fra 1911 ogsaa Realklassen, saaledes at fra dette Tidspunkt er al Skolegang fri, fra 1. Grundskoleklasse til Realklassen. — Et stort Gode har det været, at denne frisindede Ordning af Kommunens Skolevæsen er gennemført med enstemmig Støtte af alle Partier i Byraad og Skolekommission, saa at Skolen svarer til sit gamle Navn „Ringsted Borgerskole“, en Skole, der kan samle alle Byens Borgere, uanset Stand og Stilling.

Skolens Leder var før 1876 en Kateket, men i 1876 blev i Stedet for ansat en Førstelærer, der et Par Aar efter fik ministeriel Udnævnelse til Inspektør. Denne Udnævnelse gjaldt ejendommeligt nok ikke Embedet, men dets Indehaver, og derfor kunde det lade sig gøre at fritage Førstelæreren fra at være Inspektør fra 1. Januar 1897 til 1906, da der blev udnævnt en ny Overlærer. I det nævnte Tidsrum lededes Skolen af en anden Lærer ved Skolen, til Trods for, at Skoleloven af 1899 forandrede Førstelærerembedet til et Overlærerembede.

Ringsted Borgerskole er en af de faa kommunale Skoler i Provinsen, hvis Skoleaar gaar fra Sommerferie til Sommerferie, og denne Ordning har bestaaet siden 1880, da Skolen ved en ministeriel Skrivelse fik Lov til at erstatte de to aarlige Eksamener, i April og Oktober, med een, umiddelbart før Sommerferien. Udskrivning af Elever fandt Sted som andre Steder, til 1 Maj og 1 November, men efter den nyeste Skoleplan (1923) ophører nu Skolepligten ved Skoleaarets Slutning for de Børn, der fylder 14 Aar i Kalenderaaret, og den indtræder ved Skoleaarets Begyndelse for dem, der fylder 7 Aar i Kalenderaaret.

FR. MORTENSEN, Overlærer

f. 7 Oktober 1867 paa Orebygaard ved Sakskebøing. Lærereksamen fra Johnstrup Seminarium 1887, udvidet Organisteksamen 1898, Lærer ved Sakskebøing private Realskole 1887 til 30 November 1889, Femtelærer ved Ringsted Borgerskole fra 1 December 1889, Inspektør ved Ringsted Borgerskole 5 November 1902, Overlærer ved samme fra 8 Maj 1906.

DET KOMMUNALE FORSØRGELSESHJEM

Dette er beliggende i Søgade og bedst kendt under Navnet „Fattiggaarden“. Det bestaar af to 1-Etages store Længer, der er opførte omkring 1850. Af Jordbrug er der intet, men i tidligere Tider blev der i Fattiggaardens Gaard hugget Sten og Skærver af Beboerne.

Nu, efter at den gamle Fattiggaard for en stor Dels Vedkommende er indrettet for andre Institutioner, findes der Plads til 10 Personer. Husvildeafdelingen er ogsaa installeret her og giver Plads til 6 Familier.

Fattiggaardsbestyrer er Reservepolitibetjent C. NIELSEN.

CARL VILHELM NIELSEN, Fattiggaardsbestyrer

f. 23 December 1885 i Lille Ebberup, S. af Arbejdsmand Niels N. og Hustru Kirsten f. Hansen, g. 1912 med A. K. D. Mørtensen, D. af Tømrer Chr. M. fra Thorslunde. Aftjent Værnepligt ved Garden, Bestyrer for Forplejningsstationen siden 1 Decbr. 1921, Fattiggaardsbestyrer, Reservepolitibetjent siden 1920.

RINGSTED BIBLIOTEK

Biblioteket er stiftet 1889 under Navn af „Oplysningsforeningens Læseselskab“. Oplysningsforeningen var en meget stor Foredragsforening, der selv ejede en Bygning i Højskolehjemmet i Ringsted. Læseselskabet var altsaa en Aflægger af den store Forening, der ydede frit Lokale til Bogsamlingen.

Forskellige sammenstødende uheldige Omstændigheder bevirkede imidlertid, at det i Aarene omkring 1910 begyndte at gaa stærkt tilbage for „Oplysningsforeningen“. Medlemstallet svandt ind, og Foreningens Bygning, hvori Læseselskabet i en Aarrække havde haft Tilhold, blev solgt ved Tvangsauktion, men da Oplysningsforeningen ikke havde Ejendomsret over Læseselskabets Bogsamling, gik denne frelst ud af Moderforeningens økonomiske Sammenbrud. Da Bogsamlingen var ved at blive husvild, ansøgte dens Bestyrelse Ringsted Byraad om at faa gratis Lokale til Bogsamlingen, hvilket bevilligedes.

Siden Sommerferien 1913 har Bogsamlingen, der paa dette Tidspunkt skiftede Navn og kom til at hedde „Læseselskabet for Ringsted og Omegn“, haft Lokale i den kommunale Skolebygning i Skt. Knudsgade.

I 1921 vedtog Læseselskabets Bestyrelse at reorganisere Bogsamlingen. Denne Reorganisation gennemførtes i Løbet af det følgende Aar, og samtidig foretoges en Indsamling til Fordel for Biblioteket. En Diletantkomedie afholdtes i samme Øjemed, og Ringsted Kommune forhøjede sit aarlige Tilskud til Biblioteket til 1000 Kr. Til Støtte for Biblioteket stiftedes i 1921, efter Tilskyndelse af Bibliotekets Bestyrelse, „Biblioteksforeningen for Ringsted og Omegn“.

Bibliotekets Bogbestand udgjorde 1 April 1928 ialt 4169 Bind (heraf 2396 Skønlitteratur). Laanernes Antal var i 1928 489 Voksne og 317 Børn. Udlaanet er gratis for Beboere af Kommuner, der støtter Biblioteket med et fast aarligt Tilskud. Medlemsbidraget til „Biblioteksforeningen for Ringsted og Omegn“ er 4 Kr. om Aaret. Det samlede Antal Udlaan fra 1 April 1927 til 1 April 1928 var 19.149 (mod ca. 8000 i 1916).

Bibliotekar er Forf. Lærer CARL LASSEN. Udlaanet har siden 1 Februar 1913 været forestaaet af Fru NICO LASSEN.

CARL C. LASSEN, Forfatter, Lærer og Bibliotekar

f. 13 Januar 1883 i Hellebæk, S. af Lærer F. C. L. og Hustru Johanne f. Ellekilde. Lærereksamen 1904, Lærer i Ringsted 1907, Medlem af Bestyrelsen for Biblioteket (Oplysningsforeningens Læseselskab) 1908, Formand for samme 1910, Bibliotekskursus 1916, Bibliotekar ved Ringsted Bibliotek 1922, udgivet en Række litterære Arbejder og holdt en Del Radioforedrag.

SPAREKASSEN FOR RINGSTED OG OMEGN

For næsten 100 Aar siden stiftedes Sparekassen for Ringsted og Omegn, og dennes egentlige Stifter var By- og Herredsfoged i Ringsted, Konferentsraad C. J. C. Harhoff. Han var Sparekassens Leder i 36 Aar, nemlig fra Stiftelsesdagen 2 Maj 1832 til 1868, og derefter Medlem af Bestyrelsen indtil sin Død i 1871. Blandt de Mænd, der var med fra Stiftelsen skal nævnes to, nemlig Provst N. L. C. Bentzon (død 1846) og Consumtionskasserer, Kammerraad C. Heilmann (død 1840), disse Mænd sad begge i Sparekassens Styrelse til deres Død.

Tanken med Sparekassens Oprettelse var, at fremme Spar-sommelighed og saaledes, at By og Lands Borgere ved deres Indskud, store som smaa, kunde samle sig en Kapital, der blev forrentet. Da Sparekassens Formue var paa 100.000 Kr., stiftedes der et Legat, og dette blev forsynet med kongelig Konfirmation den 1 Februar 1854. I Legater, navnlig til ugifte Kvinder samt til flinke Elever i Borgerskolen

og Industriforeningens Aftenkursus og til Tyendepremier, er der i mange Aar, nu med Ministeriets Samtykke, uddelt aarlig en 15.000 Kr. af Sparekassens Overskud.

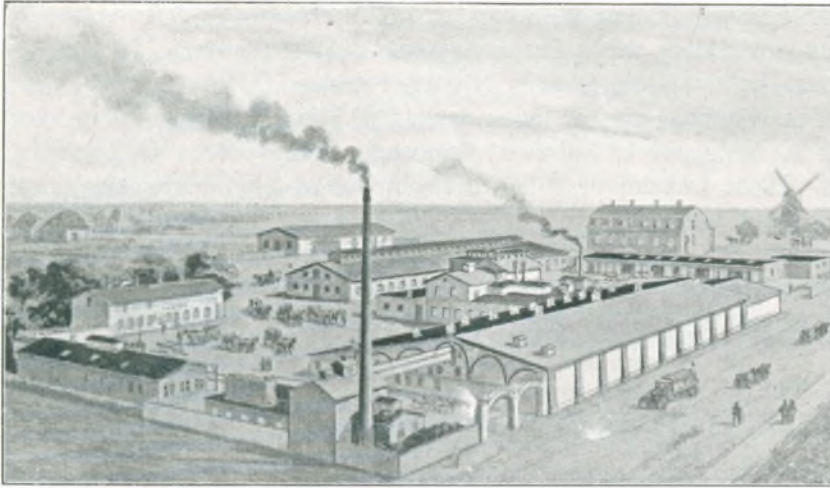
I Aarene fra Sparekassens Stiftelse og til 1866, havde denne Kontor paa Ringsted Raadhus, men nævnte Aar erhvervedes Fæste af Ringsted Kloster, paa det saakaldte Hestemøllested, beliggende paa Hjørnet af Skt. Knudsgade og Torvet. Paa denne Plads lod Sparekassen s. A. sin nuværende Bygning opføre. Denne rummer Kontorer i Stueetagen og Beboelse for Direktøren paa 1ste Sal. S. A. købtes Nabogrunden af Ringsted Kommune. Dette Pengeinstitut er saaledes uopsigelig Lejer af Grunden, der tilhører Fideikommisgodset Ringsted Kloster, nu siden 1928, kaldet Casper Peter Bügels Familie-stiftelse, og betaler i aarlig Leje 200 Kr.

Sparekassens Reservefond var i 1882 paa 418.742 Kr. og 70 Øre, Sparernes Indskud var 4 Mill. 587.189 Kr. 71 Øre. I 1928 er Reservefonden paa 800.000 Kr., og Indskudene andrager 7 Mill.

Sparekassens Tilsynsraad bestaar af: Hofjægermester HENRY BRUUN DE NEERGAARD, Skjoldnæsholm, Formand, Hofjægermester GARTH-GRÜNER, Pengeskiftegaard, Apoteker A. WENGEL, R. af D., Forpagter O. FRIIS, Proprietær E. NIELSEN, Direktør J. RØRBY og Politimester C. H. HJELMER.

Administrerende Direktør er Godsforvalter V. H. R. HANSON, R. af D.

RINGSTED ANDELSSVINESLAGTERI

Ringsted Andelssvineslagteri 1921.

Lidt Forhistorie.

I Aaret 1889 afholdtes der mange bevægede Møder i Ringsted angaaende Oprettelse af et Slagteri. Der drøftedes baade Andels- og Aktieformen, og endelig den 29 Maj 1889 stiftedes saa Slagteriet som et Aktieselskab med en Kapital paa 61.500. Grundstenen nedlagdes den 20 August, og den 28 November s. A.

slagtedes der første Gang. Allerede i Aaret 1891 maatte Slagteriet standse, og dette solgtes s. A. til et Interessantskab for 31.525 Kr. I Aaret 1892 udlejedes det til et Firma i Randers, og den 1 November 1893 overdroges Ejendomsretten til dette Firma for 41.000 Kr.

Andelsslagteriet.

I Aarene 1895—96 dukkede atter Tanken op om et Andelsslagteri. De bevægede Møder fra 80erne gentoges og resulterede endelig i, at man den 14 Marts 1896 besluttede at oprette Slagteriet. Man havde da tegnet 986 Andelshavere med 12.508 indtegnede Andelssvin. Af 69 Ringstedborgere var tegnet en Garantium svarende til 1855 Svin. Det nedsatte Forretningsudvalg bemyndigedes til at købe Slagteribygningerne, og dette skete den 23 Marts 1896. Købesummen var 50.000 Kr. samt 25.000 Kr. for Inventar m. m.

Indvielsen fandt Sted den 6 Maj 1896, hvilken Dag der slagtedes 397 Svin. Det første fulde Regnskabsaar slagtedes der 21.109 Svin, og Omsætningen var 1.154.234 Kr.

1928 er Rekordaaret med en Slagtning paa 94.857 Svin. Den største Omsætning har Aaret 1924 med 12,5 Mill. Kroner.

Eftersom Antallet af Svin steg, blev Udvidelser nødvendige. 1904 indrettedes nyt Fedtsmelteri m. m. 1907 gik man over til Karsaltning, byggede nyt Maskinhus med ny Dampkedel, Dampmaskine, Elektricitetsværk og installerede Kølemaskine. 1916 udvidedes bl. a. Svinefoldene. 1925 foretoges Udvidelse af Svalegang, Fedtsmelteri m. m., og endelig 1928 byggedes nyt Kedelhus og indlagdes ny Dampkedel. 1929 vil en ny Administrationsbygning blive opført. Anlægget staar ved Udgangen af 1928 bogført til 240.000 Kr. og Antallet af Andelshavere er 3810.

Slagteriets første Formand var S. Jensen Hyldegaard og Direktør Jens Piil.

Den nuværende Bestyrelse bestaar af: Gaardejer JENS PETERSEN, Vrangstrupgaard, Formand, Gaardejer NIELS NIELSEN, Faringløse, Næstformand, Parcellist H. P. JØRGENSEN, Jydstrup, Parcellist J. FR. NIELSEN, Baremose, Gaardejer JENS SØRENSEN, Toftegaard, Stenmagle, Gaardejer N. INGEMANN, L. NÆSTVED, Købmand H. A. JENSEN og Købmand CHR. PETERSEN, Ringsted, Parcellist P. SØRENSEN, Udstrup, Møller VILH. HANSEN, Englerup og Gaardejer LARS HANSEN, Langevraa, Rislev.

Nuværende Leder er Direktør P. M. LUNDBERG.

RINGSTED FORPLEJNINGSHJEM

er en ved privat Initiativ oprettet Institution, hvori ca. 500 Ringstedborgere er Medlemmer, og disse yder gennem Bidrag deres Støtte til dette Velgørenhedsarbejde, ligesom der fra de nærmest liggende Landkommuner ydes Hjemmet aarlig Hjælp.

I Aaret 1905 oprettedes Hjemmet og har siden da haft til Huse i Fattiggaarden, hvor 2 Sovesale med Plads til 10 Personer er indrettet, desforuden findes der 1 Opholdsstue og et særligt lille Køkken. Disse Lokaler er stillet til Raadighed af Kommunen, der tillige leverer Lys og Varme, alt uden Vederlag.

Hjemmet er beregnet for den rejsende Haandværker, der her kan faa Natlogi samt Morgen- og Aftensmad uden en Øres Udgift for ham. Hjemmets Sovestuer med de propre og rene Senge maa være til stor Glæde for disse farende Svende.

RINGSTED ALDERDOMSHJEM

Før Alderdomshjemmets Opførelse i 1928, fandtes der intet saadant i Ringsted, idet man lejede Boliger ude i Byen til at indkvartere de Gamle i, og saaledes havde det været igennem lange Tider.

Den 11 November 1928 fandt Indvielsen af Hjemmet Sted, og Ringsted Kommune rykkede ind i den Række af Kommuner, der bereder deres Aldersrentenydere en god og betrykkende Alderdom,

Bygningen er en stor Rødstensbygning, der er beliggende paa Klosterbakken bag Kirken og i rolige og smukke Omgivelser. Paa Bygningens Facade findes 2 Relieffer, det i Frontspidsen forestiller Ringsted Byvaaben, det over Indgangen, der er udført af Billedhugger Edvin, viser „Barmhjertighed“.

Hjemmets Indre fremtræder i sin Indretning smukt og hyggeligt. Den lille stilige Forhal er holdt i smukke douce Farver, og herfra ser man ind i Hjemmets Spisestue, der er 4×12 Mtr. og smukt og praktisk monteret. I denne Etage findes desforuden 8

Værelser, 2 Sygestuer, 2 Vaskekummer med Toiletter, 1 Tekøkken og Bestyrerindens Værelser. Paa 1ste Sal er 19 Værelser, 2 Tekøkkener, 2 Vaskerum, 1 Pigeværelse samt Toiletter. Paa 2den Sal 13 Værelser og de samme Udenomsrum som paa de andre Etager. I alle 3 Etager er der i den sydlige Gavl indrettet Solstuer, som er møblerede med Kurvemøbler, og hvor de Gamle kan nyde Solstraalerne. I Kælderen findes Fyrrum, Vaske- rum og Køkken, hvorfra hele Økonomien til Hjemmet leveres.

ANNI JENSEN, Bestyrerinde

f. 13 Juni 1885 i Vester Nebel, D. af Husmand Chr. J. og Hustru Karen, ansat ved Brædstrup Sygehus 1899, Bestyrerinde for Terslev Alderdomshjem fra 1 April 1922 til 1 Oktober 1928, Bestyrerinde for Ringsted Alderdomshjem siden 1 Oktober 1928.

SOLDATERHJEMMET

Dette er stiftet af en Kreds af Borgere indenfor Ringsted Menighed, samme Aar som Byen blev Garnisonsby (1914). I Begyndelsen holdt man til i de lejede Lokaler i Casino.

I Aaret 1916 paabegyndte man Bygningen paa Teglovnvej, Grunden til denne havde Hjemmet faaet af Kommunen uden Vederlag, men med den Servitut, at naar Ejendommen ophører at tjene som Soldaterhjem, da maa den givne Grund betales efter nærmere detaillerede Betingelser i Skødet.

Den opførte Bygning kostede 28.000 Kr., og disse Penge fremskaffedes ved Basarer og Lodtrækning samt en stor Del Gaver fra Private, medens der i Ringsted Sparekasse optoges et Laan som 1ste Prioritet. — Foruden Soldaterhjemmets Lokaler findes der i Bygningen en Restauration og Lokaler for F. D. F. og K. F. U. M.

K. F. U. K.

stiftedes 1908 og holdt i Begyndelsen til i lejede Lokaler i Dagensgade, men i 1918 erhvervede Foreningen, paa en fordelagtig Maade, Ejendommen Skt. Knudsvej 14, og her indrettedes da Foreningens Hjem. Medlemsantallet er ca. 60.

Formand for Foreningen er Købmand JENS JENSEN.

RINGSTED BANEGAARD

Den 24 April 1856 toges Ringsted Banegaard i Brug. Den laa i smukke og skovklædte Om- givelser og var efter den Tids Op- fattelse en ret monumental Byg- ning. Eftersom Aarene gik, og Banelegemet mere og mere ud- videdes, maatte Træerne vige Pladsen for Jernbanespor og lig- nende for Trafiken nødvendigt Tilbehør, og selve Bygningen kom derved til at ligge paa en ret aaben Plads. — Den 10 Juni 1925 toges den nuværende smukke Stations-

Banegaarden Aaret 1856.

bygning i Brug, og Banelegemet blev samtidig betydeligt udvidet; der opførtes nye Perroner og en ny Godsekspeditionsbygning. — Den Skønhed og landlige Idyl, der i 50erne var omkring Ringsted Banegaard, er i vor Tid borte, denne Plads er nu aaben og gør et koldt Indtryk, men ad Aare rykker de nye Bebyggelser i Ringsted vel nok Stationen nærmere, særlig nu efter at Ringsted Klosters Fideikommis er frigivet, og dettes Grunde, der ligger mellem Byen og Stationen, bliver disponible.

Ringsted Banegaard har gennem Tiderne haft følgende Forstandere: Eiler Lund fra 1856—62, H. T. Schang fra 1862—64, Chr. Olsen fra 1864—76, Chr. Høgemann fra 1877—79, P. Sørensen fra 1879—81, Kancelliraad Chr. Ringborg fra 1881—99, cand. phil. V. L. Sames fra 1899—1915, Oskar Eskildsen fra 1915—26.

Nuværende Forstander er OTTO SCHMIDT. Godsekspeditor er HANS HENRIKSEN.

Banens faste Personale bestaar af: 2 Kontrolører, 9 Assistent, 13 Overportører og 19 Portører.

OTTO J. L. SCHMIDT, Stationsforstander

f. 14 Juli 1867 i Ribe, S. af Urmager M. S., g. 1894 med Valborg Kjærulff, D. af Malermester K. i Frederikshavn. Ansat som Elev ved D. S. B. 1 August 1884, Assistent 1 Maj 1886, Kontrolør i Nyborg 1 Januar 1906, Disignal Forstander i Aabenraa Juli 1919, Dansk Udsending til Aabenraa fra 10 April 1920 til 20 Juni 1920, Stationsforstander i Aabenraa fra 1920—26, Stationsforstander i Ringsted siden 1 Maj 1926.

HANS HENRIKSEN, Godsekspeditor

f. 24 Februar 1878 i Torslev i Vendsyssel, S. af Lærer H. J. H. og Hustru Kristine f. Jacobsen, g. 1907 med Kristine Fibiger. Ansat ved D. S. B. 1 April 1898, Assistent 1 August 1900, Godsekspeditor i Ringsted siden 1 Maj 1927.

RINGSTED POSTHUS

Siden Aaret 1711, da Staten overtog Postbefordringen, har der været Post i Ringsted. Den første Postmester hed Jens Sørensen Racklov, og han beklædte tillige Stillingen som Byfoged. Det nye Ringsted Posthus er indviet den 30 Juli 1928 og er beliggende paa Tinggade. Grunden til dette er givet af Ringsted Kommune, og Byggesummen androg ca. 80.000 Kr. Bygningen, der er opført efter Tegning af Arkitekt Evers, indeholder foruden Postkontorer tillige Telegrafstation m. m.

Postdistriktet spænder over et ret anseligt Omraade og tæller 11 Postekspedienter og et Personale paa 69 Mand.

RINGSTED JERNSTØBERI OG MASKINFABRIK A/s.

Interiør af Jernstøberiet i 1924.

Grundlæggeren, af denne meget omfattende Virksomhed, var Møllebygger P. PEDERSEN, som Aaret 1858 etablerede sig paa Næstvedvej (nu No. 5) som Møllebygger og Maskinfabrikant. Værkstederne indrettedes i den gamle Rejselade, som hørte til Gaarden, og i selve Ejendommen indrettedes de lettere Værksteder samt Beboelse (denne Bygning anvendes nu til Kontorer og Lejlighed). I Aaret 1868 udvides Virksomheden til ogsaa at omfatte Jernstøberi. Ved P. Pedersen's Død i 1885, overtog Maskinfabrikant

L. Nielsen Virksomheden for en Pris af 60.878 Kr. 00 Øre. Han bekostede s. A. Indlægnings af Dampmaskiner og nye Værktøjsmaskiner til et meget betydeligt Beløb. Grundet paa politiske Forhold, afstod han dog Fabriken i 1892 til Fabrikant Leindorff.

I Aaret 1905 nedbrændte Værkstedbygningen, og s. A. købte Fabrikant H. Hermansen Firmaet. Han lod opføre en ny Maskinfabrik, og Virksomheden voksede Aar for Aar, dette skyldes ikke mindst de Petroleums- og Raoliemotorer til Landbrug, samt Cementvarefabrikationsmaskiner, som der fabrikeredes.

I Aaret 1917 overgik Firmaet til et Aktieselskab med Direktør S. FLAMAND som Leder. Siden 1905 er der gentagende Gange erhvervet flere Grunde med Udvidelse af Virksomheden for Øje, og denne fremtræder nu som aldeles moderne i sin Indretning. Aktieselskabets Værkstedbygninger m. m. spænder nu over Ejendommene Næstvedvej 5—7, Rønnevej 4, Schallemosevej 2, 4 og 6 samt Søndergade 3. Ejendomsskyldsværdien er 208.000 Kr., Brandassurancen 564.500 Kr. Gennemsnitlig beskæftiger Virksomheden 80 Mand. I Aarene 1917—28 er der i Lønninger udbetalt 2 Mill. 784 Kr. Omsætningen i samme Tidsrum har været ca. 6½ Mill. Aktiekapitalen er paa 200.000 Kr. Siden 1918 har Firmaet særlig beskæftiget sig med Fremstilling af moderne Vejbygningsmaskiner, specielt Motortromler, af hvilke det har leveret ca. 175 til Amter og Kommuner her i Landet, ligesom det har oparbejdet en betydelig Eksport af disse Maskiner.

Det moderne indrettede Jernstøberi, der blev opført 1918, leverer betydelige Mængder raat Støbegods til Maskinfabriker i København og paa Sjælland.

Hjørne af Maskinfabriken efter Udvidelsen i 1924.

AKTIESELSKABET ARBEJDERNES FÆLLESBAGERI FOR RINGSTED OG OMEGN

Bageriets Bygning i 1909.

Fra Arbejdere og Smaakaarsfolk fremkom Tanken om Oprettelse af denne kooperative Virksomhed, men fandt ogsaa Hjælp og Forstaaelse fra andre Kredse end disse. Den 28 August 1898 afholdtes den konstituerende Generalforsamling, der resulterede i Nedsættelse af et Udvalg, der skulde undersøge Sagen. Aktietegningen gik særdeles godt, og ved Generalforsamlingen den 19 Marts 1899 var der indtegnet 318 Aktionærer, med en Kapital af 3000 Kr. Ved samme Generalforsamling besluttedes det at leje Lokaler i Rosenborg og indrette disse til Bageri. Lejemaalet var 10-aarigt, og Lejen 600 Kr. aarligt. Den 27 Januar 1900

kunde Bageriet tages i Brug, og man udstedte s. A. Præferenceaktier til et Beløb af 3000 Kr. med 10 Aars Termin, men allerede i 1908, 2 Aar før Terminens Udløb, kunde man afvikle disse Aktier. Det var smaa Forhold man begyndte under, det første Aar anvendte man Trækvogn til Transport af Brødet rundt til Forhandlere i Byen, men Virksomheden voksede Aar for Aar, og Hestekøretøjer indførtes.

Det afsluttede Lejemaal nærmede sig Udløbet, og Pladsen var al for trang, man besluttede da i Aaret 1908 at erhverve en Grund. Denne købtes af Ringsted By for en Sum af 2000 Kr., og Arealet der var beliggende paa Køgevej var paa 2000 □ Al. Straks paabegyndte man Opførelsen af egen Bageribygning, denne indeholdt foruden det rummelige Bageri 2 Lejligheder. 1 Maj 1909 toges Bygningen i Brug. I det nye Bageri indstilleredes, foruden andet Tilbehør, tillige en 2 Herders Strømmen-Ovn. Aktiekapitalen udvidedes s. A. til 6000 Kr. I Aaret 1913 anskaffedes der nye Ælte- og Blandingskar samt Sigter, hvilket beløb sig til ca. 4000 Kr. En større Ombygning af Stalde og Vognremiser foretoges i 1918, og hertil medgik 10.000 Kr. S. A. anskaffedes endnu en Strømmen-Ovn, saaledes at man nu disponerer over 4 Herder. Ved denne Ombygning og Udvielse maatte den ene Lejlighed inddrages i Bageriet. Omændringen kostede 22.000 Kr. Man anskaffede 3 nye Biler og beholdt kun 2 af de gamle Hestekøretøjer. Virksomhedens rivende Udvikling førte med sig, at man maatte have en ny Udvidelse for Øje, og i Aaret 1920 erhvervedes en Nabogrund paa 8070 □ Al. for 18.300 Kr., af denne er senere bortsolgt 3 Byggegrunde. I 1925 udvidedes Bageriet til ogsaa at omfatte Wienerbageri og Konditori, og Omforandringen kostede ca. 60.000 Kr. I Aaret 1927 i September Maaned viser det afsluttende Regnskab, at Bageriets Aktiver beløber til 146.871 Kr.

Fra den svære og trange Begyndelse er man naaet til at skabe en første Klasses Virksomhed. Aktiekapitalen er paa 7.275 Kr. Der beskæftiges i hele Virksomheden 15 Personer og haves 12 Byforhandlere.

Bageriet efter Udvidelsen i 1925.

INDUSTRIFORENINGEN FOR RINGSTED OG OMEGN

Denne Forening stiftedes, for mere end 60 Aar siden, af Haandværkets og Industriens Mænd i Ringsted, og det kunde være morsomt at erindre sig, hvorledes Forholdene dengang var for disse Fag.

Da Ringsted indtager en Plads som Sjællands Centrum, og er gennemkrydset af Veje mod alle Verdenhjørner, havde dette til Følge, at saavel Gaaende som Kørende havde sin Vej gennem denne By. Dette førte med sig, at særlig Vognmænd og Skomagere i ældre Tider var rigt repræsenterede i Byen.

Gamle Skrifter fra 1810 viser, at Byen dengang havde følgende Haandværkere og Industridrivende:

32 Skomagere, 12 Købmænd, 12 Værtshusholdere, 5 Sadelmagere, 4 Smede, 4 Slagtere, 3 Murere, 3 Brændevinsbrændere, 3 Tømrere, 2 Skrædere, 2 Garvere og 2 Bagere, desværre kendes Antallet af Vognmænd ikke. Pottemagere, Kleinsmede, Farvere, Glarmestre, Malere, Rebslagere, Hattemagere, Handskemagere, Vævere, Bødkere, Dreiere og Gørtlere var repræsenterede med een af hvert Fag.

Da Kong Erik af Pommern var i Ringsted 1421, havde Købmænd og Haandværksmestre Foretræde for Majestæten, og paa det Tidspunkt lagdes Grunden til Haandværkerorganisationen, der nu i over 500 Aar har øvet sin Indflydelse paa Haandværkets og Industriens Udvikling.

Jernbanens Gennemførelse fra Roskilde til Korsør i 1856 ændrede Byens Samfærdselsforhold i væsentlig Grad og de samtidige indre politiske Kampe, Krigen 1864 og alt hvad hermed fulgte, ydede sit til at Sindsstemningen i Byen var trykket. Paa det Tidspunkt var Konferentsraad Harhoff Byens Borgmester, ja bogstavelig talt enevældige Styret. En Anekdote fortæller om en af de Ringsted Borgerrepræsentanter, der ved en eller anden Sags Afgørelse havde udtalt: „Vi er i denne Sag som og i alle andre ganske og aldeles af Konferentsraadens Mening“. Under disse Forhold opstod Tanken om Oprettelse af en Haandværker og Industriforening, og man drøftede Spørgsmaalet Mand og Mand imellem. Som Foregangsmænd nævnes Skomager Bentzen, Guldsmed Kjølstrup og Kordegn Ishøj.

Det var udefra at Stødet kom og Bevægelsen fik Fart, idet der i Aarene omkring 1850—60 oprettedes Lotterier rundt om i Landet, gennem hvilke der solgtes Lodsedler paa danske Haandværker og Industrifrembringelser. I Aaret 1867 tog Slagelse Initiativet, gennem sin Haandværker og Industriforening, til Oprettelse af et lignende Lotteri indenfor Sorø Amt. Da Haandværkerne i Ringsted ikke havde nogen Forening, henvendte man sig her til Borgerrepræsentationen, men denne afviste Sagen, og hermed begynder for Alvor Haandværkerne at røre paa sig. Gentagende Møder afholdes, og den 26 Februar 1868 stiftes endelig Ringsted Foreningen, og Kordegn Ishøj valgtes den 16 Marts til Formand. Der staar i Foreningens Protokol, at Ringsted Industriforening under 26 November 1870 er bleven Deltager i ovennævnte Lotteri, kaldet „Sjællands Varelotteri“. Dette sloges senere sammen med det nuværende Alm. Danske Vare- og Industrielotteri, og Foreningen oppebærer den Dag i Dag Indtægt herfra.

Den 28 og 29 Oktober 1871 afholdt Foreningen sin første Industriudstilling i Ringsted. Allerede samme Aar som Foreningen stiftedes overvejedes der at oprette en Skole for Haandværkerlærlinge, og allerede den 4 Oktober 1868 aabnedes Skolen som Aftenskole, og der var indtegnet 29 Elever. Kommunalbestyrelsen ydede gratis Lokaler i Skolen paa Torvet samt frit Lys og Varme, og Lærerkrafterne var gratis. I Aaret 1870 besluttedes det at lønne Lærerne, og i 1875 flyttedes Skolen til den nye Bygning i Skt. Knudsgade.

Der var mange Genvordigheder angaaende Opførelsen af egen Bygning for den tekniske Skole. Man ansøgte Stiftsøvrigheden om en gratis Grund til denne Bygning, og fik den bevilget, og den 15 November 1890 hejstes Kransen paa den nye Skolebygning.

Denne er beliggende paa Skt. Knuds Kirkeplads og Byggesummen androg 31.010 Kr. Man oppebar i Statstilskud 9000 Kr. og havde i egne Midler 4810 Kr. I Aaret 1914 omdannedes Skolens Indre saaledes, at der nu er Plads til 150 Elever.

Industriforeningens Bibliotek skriver sig fra 7 November 1872 og den 24 September 1875 bevilgedes der 50 Rdl. til Indkøb af Bøger. I de første Aar havde Biblioteket Lokaler paa Apoteket og senere flere andre Steder indtil Aaret 1891, da dette indrettedes paa Teknisk Skole. Bogsamlingen omfatter nu ca. 2000 Bind.

Allerede i Aaret 1884 var Tanken fremme om egen Foreningsbygning, men man følte paa det Tidspunkt, at Foreningen endnu ikke var stærk nok til at magte denne Opgave, men i 1909 rejstes Sagen atter, og i 1910 udsendtes et Opraab til Medlemmerne om Tegning af et 5-aarigt Bidrag og herved indkom 3487 Kr. I Aaret 1918 var Fondet vokset til 4136 Kr. I 1917 købte Foreningen Ejendommen Skt. Hansgade 12, der ejedes af Tømrermester L. Steffensen, og opførte den nuværende Ejendom paa Skt. Hansgade, Hjørnet af Tinggade.

Foreningens Formue udgør nu 206.228 Kr. 52 Øre.

Urmager KLINT har udført et stort Arbejde for denne Forening og været Bestyrelsesmedlem i en lang Aarrække og sidst dens Formand.

Foreningens nuværende Bestyrelse bestaar af:

Direktør FLAMAND, Formand, Snedkermester J. A. NIELSEN, Murermester A. A. M. HANSEN, Forretningsbestyrer CHR. BAAGØ, Gartner J. CHR. PETERSEN, Direktør O. CHR. CHRISTIANSEN, Bygmester VILH. OLSEN, Direktør P. LUNDBERG, Skrædermester A. J. WULFF og Tømrermester JØRGENSEN.

Foreningens Kasserer er Murermester L. H. ANDERSEN, DM.

HANS JULIUS KLINT, Urmager, R. af D.

f. 22 November 1863 i Ringsted, S. af Skomager J. K. og Hustru Marie f. Hermansen, g. 1891 med Kamilla Jørgensen. Medlem af Ligningskommissionen fra 1899—1903, Medlem af Byraadet i en Periode, Bestyrelsesmedlem for Industriforeningen fra 1898—1908, Formand for samme fra 1908—26, Bestyrelsesmedlem for Borgerstiftelsen, Formand for Forretningsudvalget for Ringsted Bank.

SVEND FLAMAND, Direktør

f. 1 Oktober 1883 i Odense, S. af Direktør, Fabrikant O. F. og Hustru Frederikke f. Johansen, g. 1910 med Dagmar Johansen, D. af Bygmester N. K. V. J. fra København. Direktør for Ringsted Jernstøberi og Maskinfabrik A/S. siden 1917, Formand for Dansk Arbejde fra 1923—27, Medlem af Byraadet fra 1925—27, Bestyrelsesmedlem for Industriforeningen fra 1919—26, Formand for samme siden 1926.

ALBERT ARNOLD MARIUS HANSEN, Murermester

f. 2 September 1885 i København, S. af Murermester S. H. og Hustru Albertine f. Hansen, g. 1910 med Kristine M. Berg, D. af Gæstgiver B. i Ringsted. Etableret i Ringsted 1 November 1917, Medlem af Bygningskommissionen og af Svendekommissionen, Bestyrelsesmedlem for Industriforeningen siden 1925.

OLE CHRISTIAN LEVIN CHRISTIANSEN, Direktør

f. 24 Juni 1893 i Hobro, S. af Gæstgiver N. Chr. Chr. og Hustru Anna f. Olsen, g. 1919 med Agnes Schmidt, D. af Skibsfører A. L. S. fra Dragør. Bogholder hos De Forenede Træskofabrikker i København, Direktør for Ringsted Træskofabrik siden 1 Januar 1926, Løjtnant fra 1914—19, Bestyrelsesmedlem for Ringsted Fægteklub, Formand for Foreningen „Dansk Arbejde“, Bestyrelsesmedlem for Industriforeningen siden 1928.

PETER MARIUS LUNDBERG, Direktør

f. 12 April 1892 i Reerslev v. Hedehusene, S. af Lærer O. K. L. og Hustru Sofie f. Petersen, D. af Skibstømmer P. fra Faxe Ladeplads, g. 1920 med Ellen Petersen, D. af Enkefru Petersen i Ringsted. Direktør for Ringsted og Omegns Svineslagteri siden 1 Januar 1919, Bestyrelsesmedlem for Industriforeningen siden 1926.

ARNOLD JOHAN FRIDERICH WULFF, Skrædermester

f. 17 Januar 1875 i København, S. af Skrædermester J. J. W. og Hustru Dorthea f. Richoff, g. 1901 med Ingeborg Ellen Nielsen fra København. Etableret i Ringsted 1905, Formand for Feltartilleriforeningen for Ringsted og Omegn siden 1917, do. for den Radikale Venstreforening siden 1924, Bestyrelsesmedlem for Industriforeningen og for Anlægsforeningen.

CHRISTIAN JØRGENSEN, Tømrermester

f. 18 Februar 1884 i Tybjerg, S. af Sognefoged N. J. og Hustru Stine f. Jensen, g. 1909 med Sofie Nielsen, D. af Gaardejer A. C. N. fra Tvindelstrup. Etableret 1908 som Mester, Stifter af Ringsted Cementvarefabrik i 1910, solgte denne til Aktieselskab i 1919, siden da i Bestyrelsen for denne, Bestyrelsesmedlem for Grundejerforeningen fra 1919—23, do. for Industriforeningen siden 1919, Medlem af Byraadet fra 1921—29.

LAURITZ HEINRICK ANDERSEN, Murermester, DM.

f. 25 Juli 1856 i Skibby, S. af Jens P. A. og Hustru Charlotte f. Bruun, g. 1890 med Kirstine Nielsen. Etableret i Ringsted 1909, restaureret følgende Kirker: Ringsted (i 1909), Ledøje, Maribo, Fjenneslev, Tvede Merløse m. fl. Kasserer for Ringsted Industriforening, Dansk Arbejde, Garderforeningen og Teknisk Skole, Administrator ved Industriforeningens Bygninger, Formand i Varelotteriets Udvalg, Vurderingsmand for Østifternes Hypotekforening, do. for Købstædernes alm. Brandforsikring, Medlem af Ejendomsskyldsraadet, Formand og Kasserer for Ringsted Murermesterforening.

RINGSTED HANDELSTANDSFORENING

Dannelsen af denne Forening maa føres tilbage til Aaret 1887, dog synes det som om Foreningen har været ophævet eller ligget stille, thi først i Aaret 1889, ved en Generalforsamling den 14 Februar, som afholdtes efter Initiativ af nogle Købmænd, stiftedes den nuværende Forening med et Medlemsantal af 33, og til Formand valgtes Købmand A. C. Nielsen og til Kasserer Boghandler Ahrent Flensborg. I 1893 valgtes Boghandler Flensborg til Formand.

Paa Initiativ af Formanden oprettedes den 5 September 1898 den nuværende Handels-Aftenskole. I Begyndelsen laante denne Lokaler i Industriforeningens Bygning, men i 1900 flyttedes Skolen over i Borgerskolen og her findes 4 Skoleklasser. Fra Staten modtager Skolen et aarligt Tilskud paa ca. 1000 Kr. (i 1928 er modtaget 1300 Kr.) og fra Kommunen 900 Kr. og i 1928 ekstra 600 Kr., desforuden yder Kommunen gratis Lys og Varme. Det gennemsnitlige Elevantal andrager ca. 75 Elever pr. Aar, og der optages saavel Kvinder som Mænd. Handelsskolen drives for Handelstandsforeningens Regning og har samme Bestyrelse som Foreningen. Skolens Inspektør er Bankbogholder C. J. CHRISTENSEN, og der undervises af 5 Lærere. Foreningens Byggefond stiftedes omtrent samtidig med Skolen, men er endnu ikke saa stort, at man kan lade opføre egen Skolebygning.

Foreningens Bestyrelse bestaar af: Boghandler A. FLENSBORG, R. af D., Formand, Købmand H. A. JENSEN, Næstformand, Købmand L. CHR. JACOBSEN, Kasserer, Købmand MICHAELSEN og Købmand W. PETERSEN.

JOHAN AHRENT FLENSBORG, Boghandler, R. af D.

f. 8 Marts 1859 i Njær, S. af Pastor Tøger Lassen fra Altalt ved Flensborg og Hustru Emilie Marie Matilde f. Saabye, g. 1885 med Frederikke Kirstine Helm-Petersen, D. af Justitsraad H. P. Etableret i Ringsted 21 April 1887 ved Overtagelse af C. E. Saabye's Boghandel, der er grundlagt 1849, etableret Trykkeri April 1913, Overligningskommissær siden 1900, Medlem af Direktionen for Køge-Ringsted Jernbane A/S. siden 1909, Medstifter af Banken for Ringsted og Omegn, Medlem af Bankraadet siden Bankens Stiftelse den 19 Marts 1890, Kasserer for Handelstandsforeningen fra 1889-93, Formand for samme siden 5 August 1893.

SELSKABET DE DANSKE FORSVARSBRØDRE FOR RINGSTED OG OMEGN

Dette Selskab er stiftet 15 September 1880 med et Medlemstal af 105, og Selskabets første Formand var Malermester Chr. Schrøder. — Formaålet er at samle de danske Mænd, der har tjent i Hæren, uanset hvilken Afdeling af Militæret, de har tilhørt. Ligesom Brødre-Selskaberne i andre Byer, yder Ringsted Forsvarsbrødrene sine Medlemmer mange Goder, saasom-Sygehjælp, Begravelseshjælp o. l. og afholder i Aarets Løb festlige Sammenkomster. Gennem de snart 50 Aar, som Foreningen har eksisteret, har den haft adskillige Formænd, men Direktør ROLFF har beklædt Posten siden 1923, efter at have siddet i Bestyrelsen siden 1912. Medlemstallet er i 1928 ca. 360. De sidste Aars Regnskab udviser en gennemsnitlig Udbetaling til Syge og Begravelseshjælp m. m. af ca. 1850 Kr. Selskabets Formue er nu ca. 15.400 Kr.

Bestyrelsen bestaar af: Direktør OTTO ROLFF, Formand, Lærer V. ANDREASEN, Prokurist C. CHRISTENSEN, Barber OVE SCHEIBEL, Gaardejer RASMUS NIELSEN, Officiant N. C. JØRGENSEN og Gartner REINHARDT JEPSEN.

OTTO CARL JOHN ROLFF, Direktør

f. 5 November 1866 i Nymølle, S. af Forpagter C. J. R. og Hustru Henriette f. Dorck, g. 1897 med Caroline Sofie Hansen (død 1918). Direktør for Ringsted Dampmølle siden 1910, Bestyrelsesmedlem for Industriforeningen og Svineslagterlet i en Periode af ca. 10 Aar. Bestyrelsesmedlem for Selskabet De Danske Forsvarsbrøders Ringsted Afdeling fra 1912—18, Formand for samme siden 1923.

RINGSTED GRUNDEJERFORENING

Denne Forening er stiftet den 14 Juli 1896 og Stifterne var en Kreds af Grundejere fra Byen. Foreningen har samme Formaal som Grundejerforeningerne i Amtets andre Byer. Dens første Formand var Tømrermester Steffensen.

Ved Krigens Udbrud i 1914 lejede Foreningen en Ejendom i Nørregade og indkvarterede heri de Soldater, som det blev paalignet Grundejerne at sørge for Kvarter til, og sparede derved sine Medlemmer for Indkvarterings Ubehageligheder.

Foreningen tæller i 1928 ca. 200 Medlemmer.

Bestyrelsen bestaar af: Bagermester V. PETERSEN, Formand, SVENDSEN, Kasserer, Snedkermester J. A. NIELSEN og Købmand DØLMER.

CARL VIGGO PETERSEN, Bagermester

f. 17 Juni 1878 i Kalundborg, S. af Kæretmager J. P. og Hustru Mariane f. Hartmann, g. 1903 med Marie Dam (død 1921). Etableret i Helsingør 1909, i Ringsted 1913, Næstformand i Haandværkerforeningen siden 1920, Formand for Ringsted Grundejerforening siden 1928.

RINGSTEDKREDSSENS HUSMANDSFORENINGER

Disse blev oprettede i Efteraaret 1902 og omfatter følgende 5 Foreninger, hvis Formænd dannede Kredsens Bestyrelse: Testrup, Formand, Husmand H. Chr. Jensen, Haraldsted, Formand, Husmand Hans Andersen, Sneslev, Formand, Handelsmand Hans Christensen, Ringsted Landsogn, Formand, Tømrer Hans Christensen i Balstrup og Kværkeby, Formand, Handelsmand P. Petersen. Den førstnævnte Formand var Kredsens Formand. I 1903 vedtog man at indmelde Kredsen i De Samvirkende Sjællandske Husmandsforeninger. Paa Generalforsamlingen 1904 vælges Oluf Christensen, Haraldsted, til Formand og 1906 vedtager man at arbejde for Oprettelsen af en Udstykningsforening, og samme Aar vælges J. P. Hansen, Ortved, til Formand, man har nu ca. 700 Medlemmer.

I Efteraaret 1911 afholder Foreningen en Udstilling i Fællesskab med Landboforeningen og Ringsted Industriforening, og 1912 bliver N. P. Jensen, Haraldsted, Formand for Kredsen, men 2 Aar senere vælges Jens Fr. Nielsen, Sneslev, til Formand. 1915 bliver N. P. Jensen igen Formand, idet han er bleven Medlem af Hovedbestyrelsen for De Sjællandske Husmandsforeninger, og man har faaet vedtaget at Hovedbestyrelsesmedlemmet skal være Kredsformand. H. Chr. Petersen, Allindemagle, har indtil da været i Hovedbestyrelsen. I Sommeren 1917 dør N. P. Jensen og J. Fr. Nielsen bliver atter Formand og Medlem af Hovedbestyrelsen. 1919 vælges et Husdyrbrugsudvalg ligesom man i flere Aar har haft et Planteavljudvalg, og samtidig vælges et Frugtavljudvalg. 1921

bliver Ludvig Hansen, Sneslev, Formand og virker i 5 Aar, og i den Periode deltager man i Rekonstruktionen af Kærhave, og der oprettes en Indkøbsforening for Sorø Amt, som omdannes til en Driftslaane forening. Der oprettes en Amtssammenslutning og antages en Konsulent og Medarbejder ved Købet af Høng Højskole til Husmandsskole.

1926 bliver Anders Nielsen, Allindelille, Formand, han har i mange Aar været Næstformand, og denne Plads overtages nu af H. Chr. Hansen, Sneslev. Medlemsantallet er nu ca. 1300 og Regnskabet paa ca. 4000 Kr. om Aaret. I 1928 bliver Ludvig Hansen atter Formand for Kredsen som nu er en Sammenslutning af 14 Foreninger med følgende Formænd:

Sneslev, Husmand LUDVIG HANSEN, Vigersted, Parcellist LARS CHRISTOFFERSEN, Aagerup, Nordrup-Farringløse, Parcellist LARS CHR. JENSEN, Tvindelstrup, Førsløv, Smed H. P. HANSEN, Levetoft, Veterslev-Hømb, Parcellist P. VILLADSEN, Ditlevshøj, Kværkeby, Husmand SOFUS JENSEN, Kværkeby, Ringsted Landsogn, Husmand CHR. PETERSEN, Balstrup, Jydstrup-Valsøllille, Parcellist JENS CHRISTIANSEN, Nebs Mølle, Ørslev, Parcellist JENS JOSEFSEN, Ørslev, Testrup-Skuderløse, Gaardejer H. P. HANSEN, Aversie, Haraldsted-Allindemagle, Parcellist LUDVIG PETERSEN, Valsømagle, Terslev, Parcellist ALFRED LARSEN, Ulstrup, Benløse, J. P. JENSEN, Benløse og Bringstrup-Sigersted, Parcellist CARL MORTENSEN, Eigtved.

FÆLLES FAG- OG ARBEJDERFORENINGEN I RINGSTED

Denne Fællesorganisation, der omfatter 23 forskellige Arbejderfag, med ca. 750 Medlemmer, blev stiftet den 1 Juli 1894, paa Initiativ af nogle Mænd indenfor Arbejderpartiet. I sin Begyndelse havde Foreningen mange Kampe at overvinde, idet 90erne jo var vanskelige Aar for Arbejderpartiet, rigt med Lockouter og Strejker, men trods disse Vanskeligheder, voksede Foreningen støt Aar for Aar. I Aaret 1919 fejredes Foreningens 25-aarige Jubilæumsfest, og ifølge de Notater, man har gennem Foreningens Forhandlingsprotokol gennem disse Aar, ser man, at Fælles Fag- og Arbejderforeningen, foruden at hjælpe sine egne Medlemmer og Fag, i rigt Maal, i de vanskelige Aar, økonomisk har støttet udenbys Foreninger.

Omkring Aaret 1920 oprettede Foreningen et Byggefond, fremskaffet ved en ubetydelig Forhøjelse af Medlemskontingentet. Fondets Kapital er nu naaet ca. 2500 Kr. Foreningens Formaal er, foruden at varetage de organiserede Arbejderes Interesser, at bibringe Medlemmerne den størst mulige Oplysning og Dannelse, ved Afholdelse af Foredrag o. lign.

Foreningens Bestyrelse bestaar af: Bager JENS V. ELIASSEN, Formand, Gasværksarbejder HANS NIELSEN, Næstformand, Tømrer CORNELIUSSEN, Murer NILSSON, Arbejdsmand PEDER HANSEN, Fyrbøder NYMANN og Murer FREDERIKSEN.

De indenfor Foreningen værende Fag og disses Formænd er:

Arbejdsmandenes Fagforening: V. HANSEN, Bagernes Fagforening: C. CHRISTENSEN, Barberernes Fagforening: J. CHRISTENSEN, Formernes Fagforening: E. TRIER, Kedel- og Maskinarbejdernes Fagforening: NYMANN, Kommunalarbejdernes Fagforening: JENS HANSEN, Kvindernes Fagforbund: Fru HANSEN, Landarbejdernes Fagforbund: J. NIELSEN, Jernbaneforbundet: SØRENSEN, Murernes Fagforening: L. FREDERIKSEN, Møllernes Fagforening: M. MØLLER, Skrædernes Fagforening: J. S. SCHÆFFER, Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening: L. PEDERSEN, Slagteriarbejdernes Fagforening: J. NIELSEN, Snedkernes Fagforening: K. V. JEPSEN, Typografernes Fagforening: C. C. MADSEN, Malernes Fagforening: C. ANDERSEN, Forgyldeernes Fagforening: F. KNUDSEN, Tømrernes Fagforening: L. NIELSEN, Træindustriarbejdernes Fagforening: F. MADSEN, Telefonarbejdernes Fagforening: A. JAKOBSEN, Skomagernes Fagforening: H. C. HANSEN, og Socialdemokratisk Ungdomsforening: H. LARSEN.

JENS VILHELM ELIASSEN, Bager

f. 2 Maj 1896 i Nakskov, S. af Købmand C. E. og Hustru Hanne f. Christiansen, g. 1922 med Elvira Rasmussen, D. af Parcellist D. R. fra Maribo. Formand for Fælles Fag- og Arbejderforeningen siden 1927, do. for Kolonihaveforeningen „Møllemarken“ fra 1922—25, do. for Ringsted Skakklub 1924—28 og for Arbejdernes Oplysningsudvalg siden 1927.

HANS PEDER DANIEL FREDERIKSEN, Murer

f. 23 November 1885 i Fugelse paa Lolland, S. af Arbejdsmand O. P. F. og Hustru Maren Kristine f. Hansen, g. 1913 med K. D. M. Jensen. Medlem af Ligningskommissionen i Rødby fra 1919—23, Bestyrelsesmedlem for Fælles Fag- og Arbejderforeningen siden 1928, do. for Murerne Fagforening siden 1923.

HANS CHRISTIAN HANSEN, Skomagager

f. 7 September 1868 i Bringstrup, S. af Væver Rasmus H. og Hustru Marie f. Truelsen, g. 1908 med Anna Kristine Pedersen fra Odense. Formand for Skomagernes Fagforenings Ringsted Afdl. siden 1917, Retsbud siden 1924, Medstifter af Fælles Fag- og Arbejderforeningens Ringsted Afdl. og Bestyrelsesmedlem i denne i en Aarrække, Næstformand for Socialdemokratisk Forening fra 1898—1900.

CARL HERMANN ANDERSEN, Maler

f. 10 Marts 1891 i Benløse, S. af Arbejdsmand Anders Petersen og Hustru Juliane, g. 1914 med Oline Christine Larsen fra Nyrup. Formand og Kasserer for Malernes Fag-Afdeling i Ringsted fra 1910—14 og siden 1917.

DET KONSERVATIVE FOLKEPARTI FOR RINGSTED OG OMEGN

Dette Parti har sin Oprindelse fra det gamle Højreparti, der stiftedes den 7 Januar 1886, men fik den 17 Marts 1916 Navneforandring til det nuværende. Igennem alle Aarene har Hr. Apoteker Wengel virket for den konservative Sag saavel i By som paa Land.

Folkepartiets nuværende Bestyrelse bestaar af: Apoteker A. WENGEL, Formand, Handelsgartner J. PEDERSEN, Lærer ANDREASEN, Handelsagent RIXEN-RASMUSSEN, Bankassistent HALLING og Lærerinde Frk. JOHANNE HANSEN.

VIGGO PETERSEN'S BAGERI, KONDITORI & RESTAURATION

Bageriet før Ombygningen.

Bageriets Opretelse er af gammel Dato, men den nuværende Ejer, Bagermester VIGGO PETERSEN, købte Bageriet den 17 Februar 1913, af Bagermester E. Jensen, og overtog samtidig Ejendommen Nørregade 14, Mtr. No. 35, med tilhørende Jordareal af Hartkorn 2 Fdk. 1 Alb. samt nogle Udhuse. Det maa formodes, at der før den nuværende Bygning Opførelse (omkring 80-

erne) har været en Bygning af gammel Dato, da der endnu paa Matrikelnummeret hviler den ved Statsbankerotten paalignede Statsgebyr paa 87 Rdl. 58 Sk.

Ved Ejerskiftet i 1913 var det kun et lille Bageri, der var indrettet med Beboelse ved Siden af Butikken, men Virksomheden voksede hurtigt, og i Aaret 1917 foretoges den første Udvidelse. Den før omtalte Lejlighed blev nedlagt, og der indrettedes smukke og rummelige Restaurationslokaler, der stod i Forbindelse med Konditoriet. Selve Bageriet fornyedes, og der opførtes en Sidebygning, hvorved Udhusene faldt væk. Bageriet staar i direkte Forbindelse med Forretningen, alle Vægge er flisebelagte. Der forefindes Kældre og Loftsrum, der bruges som Depoter. — S. A. opførtes der en 2-Etages Mellembygning, der indrettedes til Garager, Værksteder o. l., men største Delen af den gamle Have bibeholdtes. Den smukke Glasfacade og den indre Montering har naturligvis fremhævet Forretningen betydeligt. I 1924 paabyggedes der Ejendommen en Etage. Det lille Bageri er saaledes i en kort Aarrække naet til at blive en moderne Virksomhed med Restaurant og er fulgt godt med i Byens Udvikling. De nuværende Bygninger er assurerede for 120.000 Kr.

Konditoriet efter Ombygningen 1924.

VENSTREFORENINGEN FOR RINGSTED KØBSTAD

stiftedes 1 Juni 1885 som Venstres Forening i Ringsted, sammensluttedes d. 2 August 1887 med Fremskridtsforeningen i Ringsted. Den 15 Maj 1905 vedtog Foreningen at slutte sig til Venstrereformpartiet. Den 8 Oktober 1919 antog Foreningen Navnet: Venstreforeningen for Ringsted Købstad.

Nuværende Bestyrelse er: Redaktør I. V. CHRISTENSEN, Formand, Karetmager J. ERIK JENSEN, Næstformand, Rentier H. C. CHRISTIANSEN, Kasserer, Forretningsbestyrer CHR. BAAGØ, Fruerne HELGA FAUSING, og KIRSTEN NIELSEN, Tømrermester CHR. JØRGENSEN, Avlsbruger MARIUS JENSEN og Konsulent OVE PINHOLT.

RINGSTED KOMMUNALE VÆLGERFORENING AF 15 MARTS 1917

Denne Forening blev stiftet efter Byraadsvalget i 1917 og med følgende Formaal: at vække og styrke Interessen for kommunale Spørgsmaal og at fremme Samvirken ved kommunale Valg af de borgerlige Partier, saaledes at disse Valg ikke sker efter ensidige politiske Linier, og navnlig bør et ensidigt Klassestyre i Kommunen modvirkes.

Foreningens første Formand blev Forretningsbestyrer Chr. Baagø. — Foreningen har virket dels gennem en Bestyrelse paa 9 Medlemmer og dels gennem et Repræsentantskab paa 30 Medlemmer, som forud for de kommunale Valg — til Byraad, Ligningskommission og kommunale Revisorer — har forberedt Opstilling af en Liste over Kandidater, der slutter sig til Foreningens almindelige Program. Den endelige Kandidatliste er derefter blevet fastslaaet paa et Møde, til hvilket de Borgere, der slutter sig til Foreningens Formaal, har haft Adgang. — Endvidere har der i Aarenes Løb været afholdt Møder, paa hvilke forskellige kommunale Spørgsmaal — Klostermarken, Gadeanlæg, kommunale Bygninger og lign. — har været til Drøftelse. I 1922 blev Gartner I. Chr. Pedersen Formand. Han efterfulgtes af Foreningens nuværende Formand, Kommunelærer V. ANDREASEN.

De øvrige Bestyrelsesmedlemmer er: Forretningsbestyrer CHR. BAAGØ, Næstformand, Direktør S. FLAMAND, Sekretær, Officiant A. P. LARSEN, Kasserer, Avlsbruger MAR. JENSEN, Fru HELGA FAUSING, Karetmager E. JENSEN, Handelsagent KOFOED STENDER, og Snedkermester J. A. NIELSEN.

V. ANDREASEN, Kommunelærer

f. 15 Oktober 1896 paa Thurø, S. af Skibsreder L. S. A. og Hustru Elfrida f. Rasmussen, g. 1927 med Erna Jøns, D. af Manufakturhandler Sophus J. fra Frederikssund. Lærereksamen fra Johnstrup Seminarium 1917, Korneteksamen fra Kystartilleriets Kornetskole 1919, Lærer i Kragelund ved Silkeborg og ved Nykøbing F. private Realskole, fast ansat ved Ringsted kommunale Skolevæsen siden 1920, Formand for Ringsted kommunale Vælgerforening, Kasserer for Ringsted Biblioteksforening, Bestyrelsesmedlem for den konservative Vælgerforening og for D. F. B. for Ringsted og Omegn.

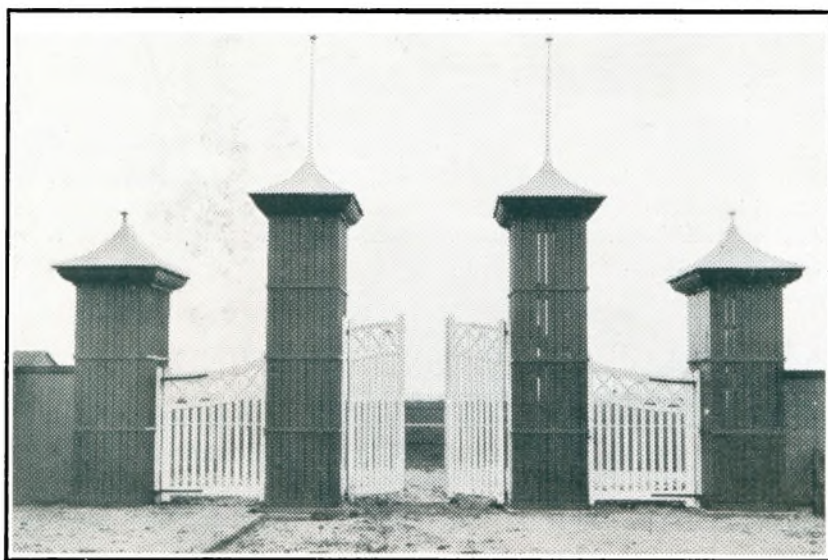
RINGSTED SOCIALDEMOKRATISKE FORENING

Trangen til gennem Foreningsvirksomhed at samles om den samme Sag, og derigennem kæmpe med større Styrke, synes at være tidligt opstaaet i Ringsted, hvor man regner med, at Ringsted Arbejderne allerede den 27 September 1886 lagde Spiren til en Socialdemokratisk Forening. Vanskelighederne maa imidlertid have været for store for den unge og svage Forening, thi den sygnede hen for siden helt at dø. Allerede i 1891 forsøgte man paany og fik stiftet den Forening, der bestaar den Dag i Dag under Navnet „Ringsted

Socialdemokratiske Forening“. Dens første Bestyrelse bestod af følgende Mænd: Rebslager C. Depenau, Formand, Skomager L. Andersen, Næstformand og Skræder J. Hansen, Kasserer. Blader man Forhandlingsprotokollen fra den Tid igennem, vil man se, at Foreningen hyppigt har skiftet Formand, hvad sikkert hænger sammen med, at de Mænd, der stod i Spidsen for Foreningen, har været udsat for Forfølgelse, der i Løbet af kort Tid tvang dem bort fra Formandsposten. En anden Ting, man ogsaa straks lægger Mærke til, er den Sans, man havde for, hvad Kundskaber betyder. Man arrangerede saaledes, kort efter at Foreningen var stiftet en Foredragsrække, der mest omhandlede Belysning af sociale Spørgsmaal. Paa det sidste Omraade har Foreningen i det hele taget øvet en betydende Virksomhed her i Byen, til Gavn for Arbejderklassen. Men ogsaa paa andre Omraader har Foreningen gennem de svundne Aar øvet sin Indsats. Straks efter Aarhundredeskiftet koncentrerede man sin Interesse om de kommunale Valg, og allerede i 1902 kan man se den første Socialist valgt som Valgmand. Da man først kom saa vidt, varede det ikke længe, før man ogsaa fik en Mand i Byraadet, nemlig daværende Tømrer Jensen, den nuværende Bygningsinspektør. Han sad nogle Aar alene, men efterfulgtes dog ret hurtigt af flere Partifæller. I Øjeblikket tæller Byraadet 5 Socialister og har beklædt Borgmesterposten med Folketingsmand Hækkerup. Som det er gaaet i Byraadet, er det gaaet i Ligningskommissionen, hvor Socialisterne er repræsenterede ved 4 Medlemmer, og i Hjælpekassen med 2 Medlemmer. I 1920 fik dette Parti valgt Redaktør Hækkerup som Folketingsmand, og fra Valg til Valg har Socialdemokratiet sat sit Stemmetal i Vejret, saaledes at det nu er Kredens største Parti. Ringsted socialdemokratiske Forening driver stadig en betydende oplysende Virksomhed gennem Afholdelse af gode Foredrag og lign.

I Øjeblikket er Foreningen, der har følgende Bestyrelse: Forvalter V. CHRISTIANSEN, Formand, Telegrafnæstformand JENSEN, Kasserer, Skræder SCHÄFER, Malermester DANHOLM, Telefonformand HANSEN, Fru A. NIELSEN og Skrædermester K. J. LARSEN, oppe paa et Medlemsantal af 614. I de seneste Aar danner Socialdemokratisk Forening sammen med Fælles Fag- og Arbejderforeningen, Ringsted Arbejderparti, der er et Udtryk for Arbejdernes politiske og faglige Interesser i Ringsted.

RINGSTED IDRÆTSFORENING

Indgangsportalen til Idrætsparken.

Saa vidt det vides, var det Lærer, Redaktør P. Willemoes, der egentlig var denne Forenings Stifter. Stiftelsen skete d. 24 Febr. 1890 under Navnet „Ringsted Idrætsklub“. Foreningen er egentlig stiftet som Gymnastikforening, og Kommunen viste den sin Interesse ved at overlade den Skolens Gymnastiksal til Øvelser. -- Igennem Aarene blev der stiftet forskellige Sportsklubber, saasom Fodbold-

klub, Atletikklub o. a., men i 1910 indlemmedes alle de daværende Sportsklubber i Ringsted Sportsklub, og den saaledes rekonstruerede Forening kom til at hedde „Ringsted Idrætsforening“. Her dyrkedes baade Gymnastik, fri Idræt, Fodbold, Boksning og Hockey, og Banerne dertil havde man i Lystanlægget. Foreningen voksede stadig, og Forholdene i Lystanlægget blev for vanskelige, idet Banerne tit var optaget til andet Brug. Man stiftede da i 1916 et Banefond, hvortil den daværende Bestyrelse ydede Grundfondet. Indtægter fra Fester og Basarer samt 10 ^o/_o af det indkomne Kontingent og Overskudet ved Stævner m. m. indgik i Fondet. — I 1925 fik man af Ringsted Kommune, for en Sum af 1000 Kr., overdraget et Markareal paa 2¹/₂ Hektar, beliggende ved Teglovnvej, Øst for Kasernen. Det i Lystanlægget staaende Omklædningshus flyttedes til den nye Plads, og der indrettedes Styrtebade. Planering og Anlæggelse af Banerne paabegyndtes, og mange af Medlemmerne tog et godt Tag ved dette Arbejdes Udførelse. Da Baneanlægget var færdigt, stod det i 12.000 Kr., og heraf havde man laant 3200 Kr. i Ringsted Sparekasse. Der forefindes nu Fodboldbane, Løbebane med Græsbund, Springbane og Kastebaner. Denne Idrætsbane indviedes den 15 Juni 1928, og Foreningen tæller nu over 300 aktive og 400 passive Medlemmer.

Foreningens Bestyrelse bestaar af: Handelsgartner K. MORTENSEN, Formand, Bogbindermester VALD. CARLSEN, Næstformand, Snedkermester HENRIK SØRENSEN, Kasserer, Skrædermester FR. LARSEN, Sekretær, Købmand V. STJERNILD, Maskinsætter H. JOHANSEN

KARL MARIUS MORTENSEN, Handelsgartner

f. 22 Maj 1894 i Fløng, S. af Handelsgartner M. og Hustru J. M. f. Marsiske, g. 1925 med Ester Christensen. Overtog, i Co. med Broderen, Faderens Virksomhed i 1924, Bestyrelsesmedlem for Ringsted Idrætsforening siden 1919, Næstformand f. s. fra 1924—28, Formand siden 1928.

VALDEMAR CARLSEN, Bogbindermester

f. 5 Juni 1888 i Ringsted, S. af Bankbud P. C. og Hustru Sofie f. Madsen, g. 1913 med Marie Nielsen, D. af Smedemester N. fra Ringsted. Etabl. Bogbinderi 1909, Detailhandel 1913, Bestyrelsesmedlem for Ringsted Idrætsforening fra 1906—07, Formand fra 1910—12, Næstformand 1912—17 og siden 1928, Medstifter af Atletikforeningen „Olympia“ i 1909, Bestyrelsesmedlem for Sjællands Atletikforbund siden 1911, Formand f. s. fra 1917—19.

HANS FREDERIK LARSEN, Skrædermester

f. 24 November 1899 i Ringsted, S. af Skrædermester I. E. L. og Hustru Anna f. Frederiksen. Overtog Faderens Forretning den 25 Januar 1928, aktivt Medlem af Ringsted Idrætsforening siden 1912, Bestyrelsesmedlem f. s. fra 1920—24 og siden 1928, Leder af Gymnastikken.

VALDEMAR STJERNILD, Købmand

f. 26 Februar 1897 i Vasingrød, S. af Vejmand H. P. Nielsen og Hustru Caroline f. Hansen, g. 1921 med Carla Stjernild, D. af Tømrermester J. S. fra Ringsted. Etabl. 1927, Bestyrelsesmedlem for Ringsted Idrætsforening siden 1916, Leder af Fodboldholdet siden 1923, Leder af Hockeyholdet fra 1919—23, Sjællandsmester i 800 m Løb i 1920.

HELGE SØREN CHRISTIAN JOHANSEN, Maskinsætter

f. 19 August 1898 i Ringsted, S. af Montør E. J. og Hustru Caroline f. Petersen, g. 1922 med Gerda Frese. Bestyrelsesmedlem for Ringsted Idrætsforening fra 1920—22 og siden 1928, Leder af Kricketholdet, Formand for Arbejdernes Radioklub, Næstformand for Dansk Typografforbunds Ringstedafdeling.

MARIE HJELMER, Frue

f. 20 April 1869 i Bjerring i Jylland, D. af Sognepræst N. P. Raaschou og Hustru Fanny f. Grundtvig, g. 1898 med nuv. Politimester C. H. H. i Ringsted. Uddannet til Privatlærerinde hos Institutbestyrerinde Frk. M. Kruuse, København, studeret Fransk i Paris 1894 og i 1902, Medlem af Præstø Byraad fra 1909—18, valgt til Landstinget af det radikale Venstre i 1918, genvalgt 1920 og 1928.

NIELS JOHANNES LOU, Læge

f. 29 Marts 1878 paa Frederiksberg, S. af Fiskehandler Hans Pedersen. Lægevindskabelig Embedseksamen 1902—03, Læge i Ousted fra 1904, indvalgt i Ousted-Alleslev Sogneraad i 1908, flyttet til Ringsted 1910, opstillet ved Folketingsvalget 1913, valgt 1918 som det konservative Folkepartis Kandidat i Sorø Amt, Medlem af Menighedsraadet i Ringsted fra 1912—22, do. af Værgeraadet fra 1920—21, Formand for Arbejdsansvningkontoret i Ringsted fra 1913—22, siden 1921 Læge ved Sessionen i 2 Udskrivningskreds, siden 1922 Læge ved Arbejdsraadet og offentliggør dets Beretning, 1922—23 foretaget Undersøgelse over Forekomsten af Blyforgiftning hos danske Arbejdere.

LUDVIG MATHIAS SVENDSEN, Overretssagfører

f. 24 December 1887 i Ringsted, S. af Sagfører N. S. og Hustru Sofie f. Kraemer, g. 1916 med Erna Neerskov, Præliminæreksamen 1903, Student 1909, cand. jur. 1915, Sagførerbestalling 1918, Overretssagfører, Overligningskommissær siden 15 Marts 1923, K. T. A. S. Repræsentant siden 1 December 1925, Bestyrelsesmedlem for Ringsted Tennisklub.

V. H. R. HANSON, Godsforvalter, Sparekassedirektør, R. af D.

f. 22 Oktober 1868, S. af Kgl. Skovrider C. F. H. og Hustru Justine f. Rosted, g. 1899 med Emily Grüner. Dansk eksm. jur. 1890, Assistent paa Sorø Akademis Godskontor fra 1890—1904, Godsforvalter paa Næsbyholm og Bavelse Godser fra 1894—99, do. for Ringsted Kloster siden 1899, Revisor for Sparekassen for Ringsted og Omegn fra 1905—23, adm. Direktør f. s. siden 1923, i Bestyrelsen for Nationalforeningen for Sorø Amt siden 1923, Revisor for de samvirkende sjællandske Landboforeninger siden 1907.

GREGERS PANDURO, Læge

f. 10 November 1897 i Skørpinge, S. af Læge H. R. S. P. og Hustru Petra f. Gregers, g. 1922 med Rigmor Lamborg fra Thisted, cand. med. 1924, praktiserende Læge i København, Amanuensis i Nykøbing F. 1925, Reservelæge ved Sorø Amts Sygehus 1926, praktiserende Læge i Ringsted siden 1926, visiterende Læge i Ringsted siden 1927.

J. CHR. N. JENSEN, Tandlæge

f. 14 August 1889, S. af Fisker J. fra Næsbyholm (afd.), g. 1926 med Gunhild Petersen. Præliminæreksamen fra Sorø Akademi, Tandlægeeksamen 1909, Assistent i København og i Grenaa, etabl. i Ringsted 1927.

INGA MARIE NIELSEN, Tandlæge

f. 10 August 1899 i Hjelmsømagle, D. af Gaardejer, Sognefoged N. F. N. og Hustru Sofie f. Lassen. Tandlægeeksamen 1922, Assistent samme Aar hos Tandlæge N. P. Jørgensen i Ringsted, overtog dennes Praksis den 1 Juli 1928.

LEO SINDING, Tandlæge

f. 7 December 1901 i Brabrand, S. af Stationsforstander J. Sinding-Jensen og Hustru Anna f. Sinding, g. 1926 med Astrid Blaastrup, D. af Hotelejer J. C. B. fra Høng. Tandlægeeksamen 1923, Assistent i København, Roskilde og Køge, etabl. i Ringsted den 1 November 1928.

HARALD NIELSEN, Dyrslæge

f. 9 Juli 1888 paa Frederiksberg, S. af Dyrslæge N. P. N. fra Boeslunde og Hustru Eleonora f. Jacobsen, g. 1917 med Anna M. Jensen, D. af Vognmand J. fra København. Dyrslægeeksamen 1914, Dyrslæge ved 4 Artilleriregiment siden 1915, praktiserende Dyrslæge i Ringsted siden 1916.

JENS PEDER CHRISTENSEN, Arkitekt, Branddirektør

f. 11 Marts 1884 i Munkebjergby, S. af Uldjyde Frederik Hauge Chr. og Hustru Ingeborg f. Sørensen, g. 1914 med Karen Johanne Luise Andersen fra Slaglille. Udlært Tømrer, gaaet paa Teknisk Skole i Odense 1909, dimitteret 1913, Lærer ved Faarevejle Haandværkerskole fra 1913—15, Tegner hos Arkitekt Knudsen-Pedersen, Ringsted fra 1915—18, do. ved D. S. B. fra 1918—23, Branddirektør for den alm. Brandforsikring for Landbygninger i Ringsted 1923, Arkitekt i Ringsted 1923, bygget forskellige private Ejendomme i Ringsted samt Jydstrup og Vigersted Skole, Viby Brugsforening og omdannet Klosterboligen i Ringsted til Præstebolig m. m.

HOLGER JENSEN, Sagfører

f. 27 April 1897 i Halling, S. af Mejeriejer A. K. J. og Hustru Kristine f. Nielsen, cand. jur. 1922, Fuldmægtig i Hjørring fra 1922—26, Sagførerbestalling 10 Marts 1926, nedsat sig som Sagfører i Ringsted, Kasserer for Dagmar Asylet.

J. C. FRANDSEN, RINGSTED DAMPMØLLE A/s.

Dampmøllen før Branden 1922.

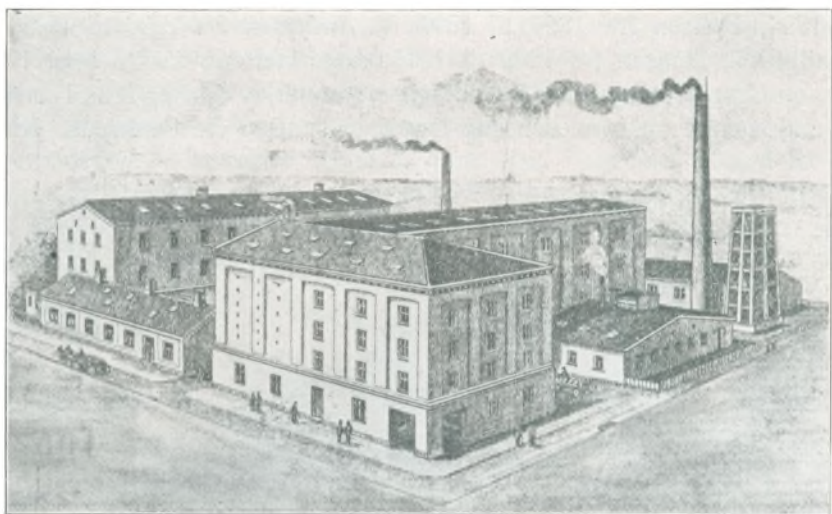
Grundlæggeren af Ringsted Dampmølle var Møller J. C. Frandsen, R. af D., der var født 28 Oktober 1842 og død den 9 Februar 1911. — I April 1874 kom J. C. F. til Ringsted som Forpagter af en Vindmølle, der laa lidt udenfor Byen.

I Aaret 1880 købte J. C. F. en Grund i Udkanten af Byen og opførte en Dampmølle. Dette skete ganske vist under smaa Forhold, men Virksom-

heden voksede med rivende Hast, og Gang paa Gang maatte man udvide og bygge til.

I Aaret 1910 overgik Møllen til et Aktieselskab med Børnene som Hovedaktionærer, og Forretningen fortsattes uforandret. Møllen var saaledes, da den den 15 Juli 1922 gik op i Luer, særdeles velindrettet med tildels nye Kraftmaskiner og moderne Møllerimaskiner og udmærkede gode og store Lagerrum. — Den nyopførte Dampmølle stod færdig den 1 April 1924, og den samme Dag sattes Maskinerne i Gang. Dampmøllen, der jo saaledes er en af de sidste ny opførte, er jo selvfølgelig indrettet med de mest moderne Møllerimaskiner med automatisk Gang o. s. v. Kraftmaskinen er en Dieselmotor med Dampmas-

skine som Reserve. Dampmøllen kan daglig formale 350 Tdr. Hvede eller 275 Tdr. Rug foruden 200 Tdr. Rug til gr. Rugmel. Bestyrelsen bestaar af: Borgmester, Købmand JUL. FRANDSEN, Sorø, Konsul HANS RASMUSSEN, R. af D., DM. p. p. Korsør, Grosserer J. S. HANSEN, R. af D. p. p. København, Sagfører OLAF LARSEN, København og Direktør G. FRANDSEN, Ringsted.

Den nyopførte Dampmølle af 1924.

ALSTED—FJENNESLEV SOGN

har et samlet Indbyggerantal af 1452 og omfatter Alsted Sogn med følgende Landsbyer: Alsted, Alsted Flinterup, Hylstrup og Knudstrup, samt Fjenneslev Sogn med Landsbyerne: Fjenneslev, Kirke Fjenneslev, Fjenneslevmagle, Fjenneslev Stationsby, Mørup Hovedgaard og Møruphuse.

Af Skoler findes Fjenneslev Skole, dennes Forskole, Alsted Skole og Forskole samt Hylstrup Skole. Oprettelsen af Fjenneslev Skole maa antages at stamme fra Aarene omkring 1736—40, og ved Skoleloven af 1814 oprettedes der Enelærerembede ved denne Skole. Den daværende Skolebygning laa paa den anden Side af Kirken, omtrent modsat den nuværende Skolebygning, der opførtes i Aaret 1893. Denne Bygning er opført i den saakaldte Plantage (et Areal paa ca. $\frac{1}{2}$ Td. Land, der af Sorø Akademi er udlagt som Beplantningsareal). Det voldte dog megen Besvær at opnaa Tilladelse til at bygge paa denne Plads, thi man forment, at der i denne Grund fandtes historiske Bygningsrester, men efter en omhyggelig Gennemgravning af hele Arealet opnaaede Kommunen alligevel Tilladelse til at bygge Skolen her. Dog maatte der ikke bygges paa det resterende Areal. I Aaret 1897 brændte den gamle Skole, og Mindet om denne blev dermed helt udslettet. Ved den nye Skoles Oprettelse i 1893 indførtes der 4-klasset Skole, og der opførtes i samme Aar en Forskole. Enelærerembedet ændredes til Førstelærerembede. Elevantallet i Aaret 1886 var ca. 38, i 1893 ca. 110. Alsted Skole er fra samme Periode som førnævnte Skole, idet den nuværende Skolebygning antagelig er opført i Aaret 1814. Den ældste Lærer, hvis Navn kendes, var Hans Liebst; han virkede i Alsted fra 1772 til 1812; dernæst Gudmond Sinding fra 1812 til 1857, Carsten Kayser fra 1857 til 1869, C. S. Mattesen fra 1869 til 1887. P. J. Jørgensen fra 1887 til 1893, I. P. Kock fra 1893 til 1907. I Aaret 1890 oprettedes Forskolen, og saavel Skoleplan som Lærerembede forandredes i Lighed med ovennævnte Skoles. Hylstrup Skole er paabegyndt i Aaret 1802 og har siden Oprettelsen haft til Huse i sin nuværende Bygning, som er fra dette Aar. Der er dog gennem Tiderne sket flere Udvidelser af denne. Den ældste kendte Lærer hed Hølmerskov; han afløstes af A. Højer, der døde 1856; L. P. Christensen var ansat ved Skolen fra 1856 til 1894, Nielsen fra 1894 til 1899, V. Andersen fra 1900 til 1907, F. C. Jacobsen fra 1907 til 1909, Hansen fra 1909 til 1915, Aage Helfong fra 1915 til 1920.

Omgivet af gamle Gaarde ligger Fjenneslev Kirke, dens Taarn med Tvillingespiret rager majestætisk op over den lille By og er synlig i vid Omkreds. Kirken forefindes i særdeles

velholdt Stand, saavel i Indre som i Ydre. Det anvendte Bygningsmateriale er Kampesten og Munkesten, saaledes at Taarnet op til en Højde med Skibet er af Kamp. Apsis, Kor og Korrunding samt hele Skibet er af samme Materiale. Skibet, som er noget bredere end Apsis, gaar i Flugt med Taarnet, saaledes at dettes Fod er indlemmet i Skibets indre Rum, i hvilket to svære Granitstøjler

staar som Bærestøtter for Taarnet. Søjlerne Fundamenter er prydede med sirlige Ornamenter udhugget i Granit. Paa Muren over Indgangen til Apsis ses de ret godt bevarede Kalkmalerier, medens disse i selve Apsis nu er helt forsvundne. Den gamle kalkmalede Frise i Korrundingen er senere videreført langs Apsis Sidemure. Altertavlen er et stort Trækrusifiks. Prædikestolen er fra Aaret 1686, men fornylig istandsat. Døbefonden er af Granit, og Fadet af Messing og bærer Aarstallet 1779. De i Skibet ophængte Vaabenmærker er oprindeligt to gamle Dørfyldninger og har intet med Kirkens Historie at gøre. I Apsis og Skib findes i Gulvet nedlagt to gamle Gravstene, men af ringe Betydning, derimod findes der i Vaabenhuset ophængt det ældgamle Trækrusifiks, der stammer fra den katolske Tid, og som trods sin Medtagetthed endnu, omend kun svagt, antyder sin fordums Pragt af rig og overdaadig Udstyrelse. Enhver Kirkegænger kan ikke undlade at bemærke dette ældgamle Krusifiks, som tavst fortæller om hin svundne Tid. Fjenneslev Kirke blev oprindeligt bygget af Asser Rig, bestemt Aarstal vides ikke, men i Aaret 1170 blev Kirken gjort højere ved Murstens-tilbygningen, og samtidig fik den det smukke Tvillingetaarn. Sagnet fortæller, at dette Taarn er bygget til Minde om, at Esbern Snare og Absalon var Tvillinger. Kirken led meget ved de forskellige Ombygninger, der fandt Sted i Slutningen af Middelalderen, men ved Restaureringen i 1872—73 genvandt den sin oprindelige Skikkelse. Fjenneslevlille, nu Kirke Fjenneslev er det Sted, hvor den mægtige Jarl Skjalm Hvide havde sit Hovedsæde, og her var Absalon og Esbern Snares Barndomshjem. Alsted Kirke, beliggende 172 F. over Havet, bestaar af Skib, Kor med Korrunding, Taarn, Vaabenhus og Kapel. Den ældste Del, Skib og Kor, er opført i Midten af det 12 Aarhundrede og er af utilhugget Kamp og Faksekalk. Korbuen er bevaret. I den senere Middelalder overhøvelvedes Kirken, og samtidig byggedes Taarnet. Dettets nederste Rum overhøvelves og forbindes med Kirken ved en svag tilspidset Murbue. Fra samme Tid er de to Tilbygninger med takkede Gavle. Prædikestolen er fra Aaret 1870. I Korrundingens Halvkuppel er et af Prof. J. Kornerup i 1893 restaureret Kalkmaleri forestillende Christus i Højsædet samt Evangelisterne og Jomfru Maria. Efter Saxo var det ved Alsted (Alexstadia), at Hagbarths Broder Hake blev slaet af de Danske, da han fra England var ilet til Danmark for at hævne Broderens Død. Nær ved Sognet ligger den nu fredlyste Dysse „Halkesten“.

Ringstedegnens Sygeforening for Middelstanden er stiftet i 1897 og paa Initiativ af Førstelærer BALLE, Kirke Fjenneslev; dens Medlemsantal andrager 350. Sygeforeningens Reservefond andrager 7800 Kr. Førstelærer BALLE har siden 1897 virket som Foreningens Formand og Kasserer, med Undtagelse af en Periode paa 2 Aar.

Medlemmer af Sogneraadet er: Gaardejer MARIUS POULSEN, Formand, Gaardejer FREDERIK BÜLOW, Repræsentant RS. CHRISTIANSEN, Gaardejer VALDEMAR HANSEN, Arbejdsmand HANS JØRGENSEN, Parcellist H. P. LARSEN, Proprietær A. MORTENSEN, pens. Lærer A. NIELSEN og Forpagter HANS PEDERSEN.

ANDERS VILHELM ANDERSEN, Førstelærer

f. 22 Oktober 1871 i Haslev, S. af Husmand Hans A. og Hustru Karen f. Petersen, g. 1896 med Karen Nielsen. Dimitteret fra Jellinge 1891, Hjælpe lærer i Sandbjerg 1892, 2den Lærer i Vammen fra 1892—96, Enelærer i Skjellerup fra 1896—1900, do. i Hystrup fra 1900—07, do. ved Alsted Skole siden 1907, For-

mand for Alsted Fjenneslev Sygekasse fra 1904—13, Næstf. i Værgeraadet, Kirkevæрге, Regnskabsfører for Alsted Brugsforening.

KRISTIAN WINTHER BALLE, Førstelærer

f. 27 December 1859 i Nørre-Vinge, S. af Lærer Niels Sørensen B. og Hustru Kristine f. Nielsen, g. 1887 med Elna Grandjean. Dimitteret fra Rannow 1881, 2den Lærer fra 1883—86, siden 1886 ved Kirke Fjenneslev Skole, Formand for Sorø Amts Skytteforening fra 1897—1908, Stifter og Formand for Ring-

stedegnens Sygeforening for Middelstanden, i en Periode Formand for Venstrevælgerforeningen.

**FREDERIK VILHELM BÜLOW,
Gaardejer**

f. 6 Marts 1888 i Alsted, S. af Gaardejer M. B. og Hustru Ane M. f. Jensen, g. 1912 med Jenny Jespersen. Overtog Høagegaard, stor 58 Tdr. Land, i 1910, Sogneraadsmlem siden 1 April 1929, Medlem af Hjælpekassen fra 1925—27, Formand for denne fra 1927—29.

**HANS PEDER LARSEN,
Parcellist**

f. 6 December 1881 i Alsted, S. af Parcellist Hans L. og Hustru Katrine, g. 1906 med Marie Hansen. Formand for Alsted lokale Gødningsforening, Medlem af Sogneraadet fra 1913—25 og siden 1929.

**ELLEN KILDEGAARD CHRISTIANSEN,
Forskolelærerinde**

f. 3 Marts 1901, D. af Lærer Hans Chr. og Hustru Ane Marie f. Olsen, ugift. Dmitteret fra Odense Forskole Seminarium i 1922, ansat ved Kirke Fjeneslev Forskole 1922.

**ELLEN MARGURITA LAMM,
Distriktsjordemoder**

f. 2 Juni 1887 i København, D. af Vekselerer A. Lamm og Hustru Anna M. f. Simonsen. Kontorist i Revisionsbanken fra 1903—10, i London og Wien fra 1910—11, i Wiesbaden fra 1911—13, Jordemoderskole 1913, Eksamen med 1 Karakter, praktiserende Jordemoder i Valby fra 1913—23, Distriktsjordemoder i Stokholte siden 1923.

**ANTON VALDEMAR HANSEN,
Gaardejer**

f. 4 Juli 1880 i Alsted, S. af Gaardejer J. H. og Hustru Karen f. Nielsen, g. 1904 med E. M. S. Jørgensen. Overtog i 1903 Fædrengaarden „Maglehøjgaard“, der er paa 32 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1925, Sogneformand for Bjæverskov Brandkasse, Sognerepræsentant for Østifternes Brandkasse.

**JULIUS L. CHR. MADSEN,
Enelærer**

f. 15 Marts 1893, i Veterslev, S. af Gaardejer, nu Indremissionær J. M. og Hustru Ane Kirstine f. Nielsen, g. 1921 med Helga Nielsen. Dmitteret 1914 fra Haslev Seminarium, vikarieret fra 1914—20, Enelærer ved Hylstrup Skole siden 1920.

**KAREN NIELSEN KROG,
Forskolelærerinde**

f. 28 Februar 1882 i Katterød pr. Faaborg, D. af Gaardejer Niels Nielsen K. og Hustru Anne Sofie f. Jensen. Dmitteret 1913 fra Frk. Lamms Forskole Seminarium, ansat ved Alsted Forskole siden 1 Oktober 1915.

**JOHAN AUGUST NIELSEN,
Sognefoged**

f. 24 Juni 1886 i Sverrig, g. 1909 med A. K. Kinnerup. Sognefoged siden 1 Marts 1928, Sogneraadsmlem fra 1 April 1921—29.

HANS JACOB PEDERSEN,
Forpagter

f. 18 Januar 1886 i Kirke Fjenneslev, S. af Jacob P. og Hustru Ane f. Jensen, g. 1912 med Ingeborg Frederiksen. Forpagter af Fædrenegaarden „Havrebjerggaard“, stor 52 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1925, Sogneformand for Ringsted Svineslagteri siden 1919, do. for Ringsted og Omegns Landboforening si-

den 1926, Repræsentant for Bjæverskov Brandkasse.

CHRISTIAN MARIUS POULSEN,
Gaardejer

f. 16 December 1892 i Slag-lille, S. af Parcellist Hans P. og Hustru Marie, g. 1918 med Karoline C. Hansen. Overtog 1918 Torkelundgaard i For-pagtning og købte denne 1922, Medlem af Sogneraadet siden 1925, Formand for samme siden 1927, Medlem af Bank-raadet for Ringsted og Om-egns Bank.

BENLØSE SOGN

er Annex til Ringsted; dets Fladeindhold er ca. 2362 Td. Land. Fra 1574 til 1687 var Sognet sammenlagt med Kværkeby, men blev i sidstnævnte Aar Annex til Ringsted. Sognets Indbyggerantal er nu 1344. Der findes i Sognet Skole, Kirke, Mølle, Andelsmejeri og en større Træskofabrik. I Aaret 1778 fandtes der i Sognet 23 Gaarde og 25 Huse samt Gaardene Hovledhus og Vigersdal (alt i Benløse By). Af Kærupgaard er der i vor Tid udstykket 3 Parcelsteder og 1 Husmandslod. Af Gaarde med over 2 Td. Hartkorn findes 17 Parcelsteder og 33 Husmandssteder. Man antager, at Benløse Kirke er opført i Begyndelsen af det 13 Aarhundrede. Den er hovedsagelig bygget af Munkesten og havde paa den Tid fladt Træloft og smaa buede Vinduer. I Slutningen af Middelalderen fik Kirken Krydshvælvinger, og samtidig opførtes Taarnet med takkede Gavle, dog tilføjedes Vaabehuset og Sakristiet først i det 17 Aarhundrede. I Aaret 1877 blev der i Kirkens Indre udført en Del Dekorationer i Kalkfarve, og dens Ydre restaureredes i 1879. Altertavlen er fra 1862, Kalkens Underdel fra den senere katolske Tid. Prædikestolen er et ret tarveligt udskaaret Arbejde fra Aarene 1639—41. Den Kirkelade, der tidligere laa i Benløse, blev omkring 1582—84 nedbrudt, og Stenene brugtes til Bygningsarbejder ved Ringsted Klosters Kirke. Benløse Skole var oprindelig et Degneembede, og Skolebygningen opførtes i 1815, men nedreves atter i 1889 for at give Plads for en ny Bygning. I Aaret 1915 opførtes den nuværende Skole, og Skoleplanen ændredes til at være 6-klasset Skole.

Benløse Sogns Sygekasse er stiftet den 28 April 1872 med ca. 60 Medlemmer og fik i 1895 Statsanerkendelse. Omkring Aaret 1916 oprettede den et Hjælpefond, hvis Kapital nu er naaet til 1490 Kr. 81 Øre. Kassens Formue udgør nu 15.338 Kr. 51 Øre, og Medlemstallet er 670. Sygekassens Formand har siden 1919 været Savskærer JØRGEN MORTENSEN.

Medlemmer af Sogneraadet er: Arbejdsmand HANS CHR. LARSEN, Formand, Gaardejer JØRGEN ANDERSEN, Tromlefører WILH. HANSEN, Gartner H. C. J. HVID, Proprietær H. P. SIMONSEN, Arbejdsmand CHR. SKAANING og Fabriksarbejder HANS SØRENSEN.

Hjælpekassens Formand og Kasserer er CHR. SKAANING, Værgeraadets Formand er Lærer P. M. SØRENSEN, Formand for Venstrevælgerforeningen er pens. Overpolitibetjent SKURUP og for Socialdemokratisk Forening Tromlefører W. HANSEN.

VILHELM MARTIN HANSEN,
Tromlefører

f. 15 April 1888 i Benløse, S. af Landpost Peder H. og Hustru Emma, g. 1914 med Anna S. M. Rasmussen. Sogneraadsmlem siden 1929, Medlem af Hjælpekassen, Næstformand for Benløse Sygekasse siden 1922, Formand for Socialdemokratisk Forening, ansat ved Sorø Amts Vejevæsen siden 1909.

JØRGEN MORTENSEN,
Savskærer

f. 8 Marts 1868 i Herlufille, S. af Anders M. og Hustru Maren f. Jørgensdatter, g. 1893 med Marie Petersen. Ansat ved Ringsted Træskofabrik 1904, Sogneraadsmlem fra 1905—17, siden 1919 Formand for Benløse Sygekasse.

HANS CHR. LARSEN,
Arbejdsmand

f. 12 November 1890 i Valsømagle, S. af Husmand Jens L. og Hustru Johanne f. Knudsen, g. 1911 med A. M. S. Christensen. Medlem af Sogneraadet siden 1922, Sogneraadformand siden 1929, tidligere Formand for Socialdemokratisk Forening.

CHRISTEN SKAANING,
Arbejdsmand

f. 23 April 1894 i Mogenstrup, S. af Fisker Jens Chr. S. og Hustru Axelline f. Christensen, g. 1919 med Mary Erksen. Sogneraadsmlem siden 1925, Medlem af Fællesorganisationen i Ringsted fra 1925—29, Formand og Kasserer for Hjælpekassen siden 1 April 1929.

C. F. SKURUP,
pens. Overpolitibetjent

f. 10 September 1868 i Stenlille, S. af Skovfoged Hans J. og Hustru Ane f. Peltersen, g. 1ste Gang med Jensine P. Jørgensen (død 1908) g. 2den Gang 1911 med Ellen K. Rasmussen. Ansat ved Københavns Politi 1892, Inspektionsbetjent 1899, Overbetjent 1910, pens. 1922, Medlem af Hjælpekassen siden

1 April 1929, Formand for Venstrevælgerforeningen siden 1927.

HANS PEDER SØRENSEN,
Fabriksarbejder

f. 11 November 1891 i Slaglille, S. af Træskomager Peder S. og Hustru Marie, g. 1915 med Sofie Jensen. Sogneraadsmlem siden 1 April 1929, Medlem af Værgeraadet og af Meninghedsraadet, i en Periode, Bestyrelsesmedlem for Træindustriarbejdernes Fagforening.

BOESLUNDE SOGN

omfatter Landsbyerne Boeslunde (Borslunde), der har Kirke, Skole, Alderdomshjem, Kro, Forsamlingshus, Elektricitetsværk, Mejeri og Brugsforening, Neble (Nybølæ), Atterup, Gryderup, der har Skole, Torpe, Sønderup (forhen kaldet Sønderupsønder), her er ogsaa Skole, Vester og Øster Bøgebjerg, Egerup, Tranderup, Skelskør Dyrehave, Lindeskov, Eskildstrup Overdrev og Lille Egede (disse er dog kun en Samling Huse). Det samlede Areal er ca. 3006 Ha. Befolkningen udgør 1578.

Det maa antages, at Kirken er opført i det 12 Aarhundrede. Den er en ret anelig Bygning, beliggende paa en Banke og synlig i vid Omkreds. Kirken var i sin første Oprindelse af Kampesten, men blev i Aaret ca. 1300 ombygget, og omtrent 100 Aar senere blev Skibet overhælvvet saaledes, at de nuværende Midtpiller er Hvælvingernes Bærestøtte.

Indtil Reformationen, ja endog helt op til Aaret 1555, var Boeslunde Kirke Annex og Kapelani til Skelskør Kirke, men i dette Aar tilstodte Kongen Kansler Johan Friis Boeslunde og Magleby Kirker i Forlening og lod samme Kansler oprette Boeslunde Sogns Præstekald.

Kommunens Skolevæsen er inddelt som en 4-klasset Skole med Hovedskolerne i Boeslunde, Gryderup og Sønderup og med Forskoler i Neble, Tranderup og Gryderup og en Privatskole i Lille Egede. Sønderup Skole har sin Oprindelse fra Aaret 1742, men i 1908 erstattedes den gamle Skolebygning af den nuværende. Boeslunde Hovedskole føres tilbage til Kong Chr. VI's Tid. Undervisningen blev i de Tider ledet af Degnen, idet det egentlige Lærerebende er af nyere Dato. Den ældste Lærer eller Degn, der vides noget om, var Chr. Andersen Frost, Degn fra 1700—1731. Han afløstes af Jens Fester fra 1731—1787, denne Degn oprettede et Legat til Gavn for Lærerenker i Boeslunde, og dette virker den Dag i Dag. G. F. Kühnig var Lærer og Degn fra 1794—1809. Ifølge gamle Protokoller fra 1803 kan man se, at Provst Beckmann ved en Skolevisitats meget rosede har omtalt denne Lærer. Omtalen slutter omtrent saaledes: „Da han dog af i det hele Herreds Skolelærere forstaaer Undervisningen bedst“. Jens Poulsen-Klühn afløste denne saa rosede omtalte Degn, og han var den sidste Sognedegn, men det synes, som om han ikke nær var sin Forgænger lig. Man ser i Visitatsprotokollen den 6 Novbr. 1813 følgende Slutbemærkning: „Denne Skoles Ungdom savner meget den duelige og øvede Skolelærer Kühnig; man savner først det gode, naar man ikke har det mere“. Michael Falk Baade, der var cand. iologia, var den første Skolelærer og Kirkesanger i Sognet, og man sagde, at han var en meget klog og begavet Mand, og han fik Skyld for at være klogere end selve Præsten. Han døde i 1827, men var i sine sidste Aar en Del forfalden. Visitatsprotokollen fra den Tid viser: „Han havde gode Evner, men var kun en ringe Lærer, og bagtalte aldrig nogen“. Protokollen slutter: „Hans Død var en Baade“. Ole Rasmussen var Lærer og Kirkesanger fra 1827—1874 og havde i de sidste 14 Aar en Hjælpelærer. Ole R. var en dygtig Lærer. Han blev viet til Sognepræstens Datter, Elise Beckmann, den 11 Marts 1828. Denne lille Kærlighedsaffære har sin egen Historie. Velærværdige Pastor Beckmann vilde absolut ikke vide noget om og aldeles ikke antage Ole R. til Svingersøn. Han paabød sin Datter at hæve denne Forbindelse, da en Kirkesanger jo ikke tilnærmelsesvis var værdig til at ægte selve Sognepræstens Datter. Ole og Elises Kærlighed var dog ikke hermed afkølet, thi Natten til den 11 Marts 1828 stillede Kirkesangeren ved Præstegaarden med Vogn og Heste og bortførte i Nattens Mulm og Mørke sin Brud, og de kørte til Egeslevmagle Kirke, hvor de blev viede. Hans J. Hansen har været Lærer i Boeslunde siden 1897.

Boeslunde Sygekasse er oprettet i 1858. I 1883 oprettedes Boeslunde og Omegns Sygekasse, og i 1925 sammensluttedes disse to Kasser under Navnet „Boeslunde og Omegns Sygekasse“.

Af kommunale Værker findes Elektricitetsværket i Neble og Vandværker i Boeslunde og Sønderup. Elektricitetsværket er oprettet som Andelsværk; dets Maskiner bestaar af 2 Stk. 70 Hk. Dieselmotorer og 1 Stk. 50 Hk. Raaliemotor med en Kapacitetsydelse af ca. 1000 Kg. vt. i Døgnet. Værket er anlagt i 1914, og Anlægssummen var ca. 200.000 Kr. Formanden er Gaardejer POUL ANDERSEN, Neble Mark.

Sognets Fattiggaard ligger paa Boeslunde Mark og er opført i 1882; den er en firlænget Gaard, og en af Længerne er indrettet til Alderdomshjem, saaledes at dette er afskaaret fra det øvrige Kompleks.

Nord og Syd for Boeslunde ligger to store Banker, Grisebjerg og Borgbjerg, og om dem fortælles, at der i den hedenske Tid blev afholdt forskellige Fester og Ofringer her. I Aaret 1842 blev der ved denne Banke gjort en Del Guldfund, bestaaende af nogle store Guldskaale og Guldhorn. Finderen var Bonden Jeppe Carstensen, der fik udbetalt 454 Rdl.,

De to Øsekar, begge af svært Guld.

som Metalværdien af det fundne ansloges til at være. Atter i 1875 gjordes et lignende Fund af Guldhorn og Skaale. Ved Sløjfningen af Store Raalshøj afdækkedes et Gravkammer, der bestod af en stor Overliggersten, der hvilede paa 7 store Kampesten.

Sogneraadets Medlemmer er: Amsraadsmedlem, Gaardejer CHR. JOHANSEN, Neble, Formand, Gaardejer PEDER CHRISTOFFERSEN, Neble, Arbejdsmand JOHANNES HANSEN, Boeslunde, Gaardejer V. NIELSEN, Tranderup, Handelsmand S. NIELSEN, Boeslunde, Vejmand J. NIELSEN, Neble, Dyrlæge N. P. NIELSEN, Boeslunde, Gaardejer N. NIELSEN, V. Bøgebjerg og Husmand A. PEDERSEN, Sønderup.

Hjælpekassens Formand er: Boelsmand V. OLSEN, Neble.

NIELS SØRENSEN, Sparekassebestyrer og Sognefoged

f. 24 Juli 1861 i Boeslunde, S. af Sognefoged Johan S. og Hustru Ane f. Petersen, g. 1884 med Villhelmine Jensen, D. af Sognefoged Jens Nielsen fra Erdrup. Sognefoged siden 1917, Sogneraadsmlem fra 1892—98, Formand fra 1903—17, Sparekassebestyrer for den sjæl. Bondestands Sparekasse i Skelskør siden 1912, Formand for Boeslunde Brugsforening fra 1890—1910, do. for Skelskørkredsens Venstrevælgerforening fra 1909—21, i en Aarrække i Hovedbestyrelsen for Sjællandskredsens Venstre, Amsraadsmedlem fra 1910—28, i Tilsynsraadet for den sjæl. Bondestands Sparekasse siden 1921, Landvæsenkommisær, Revisor i Boeslunde Andelsmejeri

fra 1899—1924, Medlem af Sorø Amts Fæsteopløsningskommission, solgte sin Gaard „Stenhusgaarden“ i Boeslunde i 1923, den havde et Jordtilliggende paa 34 Tdr. Land.

ALBERTINE MARGRETHE BAY, Lærerinde

f. 29 Oktober, 1888 paa Lindeskovgaard, D. af Forpagter P. R. B. og Hustru Kirsten f. Rasmussen. Dimitteret fra Københavns Forskole Seminarium 2 Juli 1910, Vikar i Kristrup ved Randers 1910, siden 1 August 1911 ansat som Lærerinde ved Sønderup Forskole.

PEDER ANDERS CHRISTOFFERSEN, Gaardejer

f. 6 Febr. 1874 i Lille Egede, S. af Vejmand Jens C. og Hustru Christine f. Pedersdatter, g. 1908 med Anna K. Sørensen, D. af Smed S. i Neble. Sogneraadsmlem siden 1925, Hjælpekasseformand fra 1917—29, Medlem af Bankraadet for Korsør Haandværkerbank, Formand for Lille Egede Friskole fra 1926—28, Bestyrelsesmedlem i Præstø Amts Haglskadeforsikring, Gaardejer siden 1917, Ejer af 17 Tdr. Land.

NIELS C. JENSEN HAMMER,
Førstelærer

f. 18 April 1874 i Hammer v. Horsens, S. af Gaardejer Jens Nielsen og Hustru Karoline f. Hansdatter, g. 1899 med Sigrid Wedele Kruse, D. af Amtsfuldmægtig, Kancelliraad N. G. Kruse. Dimitteret 1897, ansat ved Landsgrav Friskole fra 1897—98, Ene-lærer ved Vange Skole fra 1898—1901, Førstelærer ved

Almind ved Viborg fra 1901—09, siden 1909 ved Sønderup Skole, Formand for Værgeraadet fra 1925—29, do. for Sorø Amts Skolebiblioteksforening, Redaktør af Kirkestævne, Leder af Sognets Ungdomsarbejde.

JULIE LYKKE HANSEN,
Lærerinde

f. 9 Januar 1882 i Nebsager ved Horsens, D. af Boelsmand Søren Peder Hansen Refsgaard og Hustru Marta f. Jensen, g. 1910 med Elek-tricitetsbestyrer H. Lykke H. Dimitteret fra Vejle Forskoleseminarium 1902, Vikar ved Aagaard Højsk. 1902, ansat v. Eltang By og Kirkeskole fra 1902—03, ved Ullebølle For-

skole fra 1903—09, siden 1909 ved Boeslunde Forskole.

HANS MORTEN HANSEN,
Barber

f. 31 Januar 1895 i Køben-havn, S. af Morten H. og Hustru Hansine, g. 1917 med Hermanda Kirstine Stilling. Bestyrelsesmedlem i Boes-lunde Sygekasse siden 1919, Formand for samme siden 1927.

HANS JØRGEN HANSEN,
Lærer og Organist

f. 15 August 1868 i Brylle, g. 1895 med Rosa Pin-borg. Lærereksamen fra Skaarup Seminarium, Lærer ved Boeslunde Hovedskole siden 1897, Organist ved Kirken siden 1911, Sogneraadsmlem fra 1917—21, Kredsfornand for Radikal Venstrevælgerforeningens Skelskør Kreds, Fornand for Boeslunde Bibliotek.

PEDER ANDERS KRISTOFFERSEN,
Gaardejer

f. 6 Februar 1874 i Lille Egede, S. af Vejmand Jens K. og Hustru Christine f. Pedersdatter, g. 1908 med Anna K. Sørensen, D. af Smed S. i Neble. Sogne-raadsmedlem siden 1925, Hjelpekasseformand fra 1917—29, Medlem af Bankraadet for Korsør Haandværkerbank, Fornand for Lille Egede Friskole fra 1926—28, Bestyrelsesmedlem i Præstø Amts Haglskadeforsikring, Gaard-ejer siden 1917, Ejer af 17 Tdr. Land.

ANDREAS KRISTIAN JAKOBSEN,
Gaardejer

f. 12 Januar 1875 i Sønderup, S. af Niels J. og Hustru Signe Marie f. Madsen, g. 1904 med Alma Rasmussen fra Sønderup. Medlem af Sogneraadet fra 1925—29, Bestyrelsesmedlem i Den Radikale Venstreforening.

N. P. NIELSEN,
Dyrlæge

f. 6 Oktober 1860 i Sønderup, S. af Gaardejer P. Nielsen og Hustru Frederikke f. Pedersen, g. 1886 med Eleonora Jacobsen, D. af Gaardejer N. J. fra Sønderup. Dyrlægeek-samen 1890, Dyrlæge i Skel-skør fra 1890—91, i Sønder Bjerger fra 1891—93, siden 1893 i Boeslunde, siden 1910 Gaardejer i Neble, 21 Tdr.

Land, Sogneraadsmlem siden 1929.

HANS FR. JOHANNES HANSEN,
Arbejdsmand

f. 17 August 1892 i Neble, S. af Vejmand Hans H. og Hustru Anna Sofie f. Frede-riksen, g. 1920 med Thora Christensen. Sogneraadsmlem siden 1929, i Skyttefor-eningens Bestyrelse.

ALBERT CHRISTIAN PEDERSEN,
Husmand

f. 23 Oktober 1884 i Egeslevmagle, S. af Jens P. og Hustru Karen f. Jensdatter, g. 1906 med Hansine Hansen. Sogneraadsmlem siden 1917, Fornand for Socialdemokratisk Forening for Boeslunde og Omegn siden 1917, Bestyrelsesmedlem for Boeslunde og Om-egns Sygekasse.

HANS LYKKE HANSEN,
Elektricitetsværksbestyrer

f. 25 April 1881 i Aaby, S. af Karetmager Rasmus H. og Hustru Maren Kristine, g. 1910 med Julie Refsgaard. Uddannet Maskinist, ansat som Bestyrer ved Boeslunde Elektricitetsværk i 1914.

NIELS PEDER NIELSEN,
Boelsmand

f. 7 Januar 1885 i Torpe, S. af Husmand K. N. og Hustru Maren f. Frederiksen, g. 1916 med Karen Larsen. Sogneraadsmlem siden 1929.

PEDER BAGGE KOLDING,
Møller og Gaardejer

f. 2 Februar 1880 paa Bredegades Mølle i Slagelse, S. af Møller P. K. og Hustru Margrethe f. Bagge, g. 1906 med Anna Olsen, D. af Møller S. O. i Boeslunde. Sogneraadsmlem fra 1913—29, Formand for Boeslunde Spare- og Laanekasse siden 1910, i Direktionen for samme siden 1919, etablerede sig 1906 i Boeslunde.

SIGVARD KRISTIAN NIELSEN,
Handelsmand

f. 26 Maj 1868, S. af Træsko- mand K. N. og Hustru Kristiane M. f. Andersen, g. 1892 med Kirsten Pedersen, D. af Murer P. Sogneraadsmlem fra 1909—21 og siden 1925, Bestyrelsesmlem i Boeslunde og Omegns Sygekasse siden 1898 og i Socialdemokratisk Forening, Medlem af Socialdemokratisk Hovedbestyrelse siden 1919.

ANDERS VALDEMAR OLSEN,
Boelsmand

f. 12 Marts 1881 i Korsør, S. af Fisker Anders O. og Hustru Marie, g. 1910 med Sara Rasmine Christlansen. Formand for Hjælpkassen siden 1929, Bestyrelsesmlem i Mejeriet fra 1924—28, og i Brugsforeningen siden 1925.

ANDERS HANSEN,
Smedemester

f. 23 Marts 1858 i Lundby, S. af Husmand Hans Andersen og Hustru Bertha, g. 1881 med Karen Boline Andreassen (død 1926). Etableret i Boeslunde 1883 som Smedemester, afstod sin Virksomhed til Sønnen i 1923, Kommunal Maskintilsynsmand indtil 1929.

PETER EMANUEL MEYER,
Kroejer

f. 24 Januar 1887 i Korsør, S. af Fisker Niels M. og Hustru Kirsten f. Tougdahl, ugift. Formand for Boeslunde Vandværk, siden 1920 Ejer af Boeslunde Kro.

NIELS EVALD DINESEN,
Gaardejer

f. 8 November 1899 i Boeslunde, S. af Mejeribestyrer Hans D. og Hustru Signe f. Andersen, g. 1925 med Karen Nielsen, D. af Anders N. i Tranderup. Overtog Boelsgaard, stor 66 Tdr. Land, i 1925, Bestyrelsesmlem for Elektricitetsværket og for Brugsforeningen.

KRISTEN ANTON HANSEN,
Tømremester, Branddirektør

f. 13 Oktober 1872 i Sønder Bjerger, S. af Søren H. og Hustru Ane, g. 1906 med Marie Christiansen. Etabl. 1904, Sogneraadsmlem fra 1913—17, Branddirektør i Østifternes Brandforsikring siden 1916, Bestyrelsesmlem i Boeslunde og Omegns Sygekasse siden 1925.

BOESLUNDE MØLLE OG BAGERI

Boeslunde Mølle.

Boeslunde Mølle blev oprettet ved kgl. Privilegium fra forrige Aarhundrede.

Denne Mølle var, som de dengang brugtes, en saakaldt „Stubmølle“ og opført paa en Bakke. Man kender desværre ikke Navnet paa Bygherren eller paa Møllens første Ejer.

Nordøst for Møllen, ved Bakkens Fod, opførtes paa samme Tid og samme Sted, hvor nu Bageri-bygningen ligger, den første Møllergaard med Bageri, men Ejendommen nedbrændte 1862.

Fra denne Møllebakke er der en vid Udsigt over det skønne Landskab, her var det gammel Sogneskik, hver Sankt Hans Aften, at afbrænde Blus til Skræk og Bortjagen af Heksene og slige onde Aander.

Sankt Hans Aften 1842 var der netop et saasaadant Sankt Hans Blus, muligt har dette været større end almindeligt, men Uheldet vilde, at den gamle Stubmølle blev antændt og fuldstændig nedbrændte. Allerede samme Aar paabegyndte man Opførelsen af den nuværende Hollandske Mølle, og i Aaret 1843 stod denne færdig. Omkring Aaret

1863 lod den daværende Møller bygge et nyt Bageri og en ny Møllergaard, beliggende Vest for Møllen, Ejendommen tilhørte i alle disse Aar Slægten Fuglede. I Aaret 1881 køber Møller P. Kolding fra Bredegades Mølle i Slagelse Boeslunde Mølle og Bageri og i 1891 Landbrugsejendommen Boeslunde Møllergaard.

I Aaret 1906 overtog hans Søn, Peter Bagge Kolding, Møllen og Bageriet, og han lod i 1907 Bageriet betydelig udvide, ligesom han anskaffede ny og moderne Montering til dette og lod indbygge Udtræksovn. Den i 1863 opførte Møllergaard køber Møller P. Bagge Kolding tilbage i 1916 og erhverver sig samtidig mere Jordareal, saaledes, at Boeslunde Møllens samlede Jordareal udgør ca. 32 Tdr. Land. Den gamle Transportmaade med Hestekøretøjer blev i Aaret 1925 afløst af Biler. Boeslunde Mølle har siden 1928 været bortforpagtet.

Bageribygningen i Boeslunde.

PETER AUGUST PETERSEN,
Bestyrer

f. 23 Oktober 1881 i Korsør, S. af Arbejdsmand O. A. P. og Hustru Petronelle, g. 1906 med Laura Johansen (død 1924), g. 2den Gang 1928 med Dagmar Jensen. Bestyrer paa Alderdomshjemmet siden 1918.

HANS PEDER RASMUSSEN,
Gaardejer

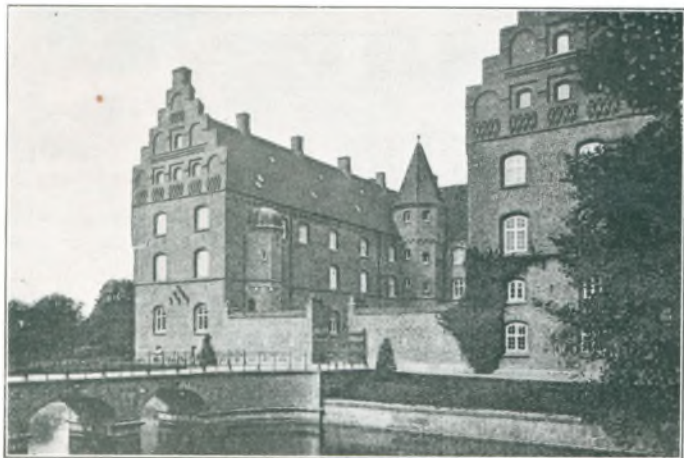
f. 3 Oktober 1887 i Islev, S. af Gaardejer Hans R. og Hustru Katrine f. Jensen, g. 1914 med Dagmar Andersen D. af fhv. Folketingsmand Rasmus Andersen. Overtog i 1914 R. A. Gaard „Hundekildegaard“ stor 31½ Td. Land, Sogneraadsmlem fra 1921—29, Medlem af Skolekommissionen, Bestyrelsesmedlem i Brugsforeningen.

BRAABY SOGN

bestaar af Landsbyerne Braaby, Sotorup og Duelund. Dets Fladeindhold er ca. 4211 Tdr. Land, og Indbyggerantallet er 634. I Sognet ligger Gisselfeld Hovedgaard med Avlsgaarden Louisenlund, der tilsammen udgør 521 Tdr. Land, Hovedgaarden Hesede paa 518 Tdr. Land, Edelsminde paa 350 Tdr. Land, og disse hører alle under Gisselfeld Kloster. Dette er oprettet af General-Feltmarskalløjtnant Chr. Gyldenløve til Grevskabet Samsøe, Baronierne Lindenborg og Høgholm og til Gisselfeld og Assendrup (død 1703) ved testamentariske Bestemmelser af 19/9 1701 og 18/9 1702 og stadfæstede ved Konvention af 20/6 og 16/7 1725. Klosteret, som først traadte i Virksomhed 1754, er senere udvidet ved Fund. af 14/2 1799 og sidst ved Tillægsgfund. af 28/1 1873. Til Klosteret, hvis Jorde ligger i Sorø og Præstø Amter, hører foruden ovennævnte Gaarde Hovedgaarden Assendrup, Avlsgaarden Christianshøj, Rønnede og Brødebæk Kro samt ca. 200 Gaarde og Boelsteder. Ca. 210 Huse er solgt til Arvefæste. Skovenes og Engenes samlede Areal er ca. 3220 Tdr. Land. Klosterets Hovedbygning er fra det 16 Aarhundrede. I Slutningen af det 14 Aarhundrede nævnes Gisselfeld, det laa dengang paa Louisenlunds Jorde ca. ½ Mil fra sin nuværende Plads. Brødrene Bo, Peder og Eskild Falk, i Kong Olufs Tid, nævnes som de ældste Besiddere af Gisselfeld. Den kendte Statsmand Rigshofmester Peder Oxe overtog Gaarden efter Joh. Oxe (død 1534). Han nedbrød det daværende Gisselfeld og lod det nuværende opføre. I Aaret 1699 solgte de daværende Ejere (Ge-

heimraad Ad. Levin Knuths Arvinger) Gisselfeld for 85.000 Rdl. til Generalfeltmarskal Chr. Greve Gyldenløve, Chr. 5 Søn, og Stamfader til Greverne Daneskjold-Samsøe. Gisselfeld er antagelig først blevet færdig omkring Aaret 1575, men er yderligere blevet forandret gennem Tiderne og sidst restaureret i 1869.

Det antages, at Skoleundervisningen i Braaby har sin Oprindelse fra Aaret 1739, da der paa den Tid af Gisselfeld Gods blev oprettet forskellige Skoler. Der fandtes dog ikke nogen egentlig

Gisselfeld.

Skole eller uddannet Lærer, men helt op til Aaret 1846 blev Undervisningen ledet af Skoleholder Kofoed, der tillige var Snedker. Den første Lærer, der ansattes ved Skolen, var Julius Nielsen. 1871 opførtes den nuværende Skolebygning, og Skolen lededes som 2-klasset Skole indtil Aaret 1891, da blev der opført en ny Skole, og samtidig blev denne 4-klasset. Som Lærer ved denne Skole ansattes H. Bahn, og han var i Embedet indtil 1913, da han afløstes af den nuværende Lærerinde.

Braaby Kirke er af ældgammel Dato, vistnok opført i den tidlige Middelalder, med Skib og Kor ud i et, som et aflangt Rum. Bygningsmateriellet var for den ældste Dels Vedkommende af Kridtsten. Kirken har gennem Tiderne været udsat for utallige Ombygninger, og Gang paa Gang er der blevet opført Tilbygninger. Ved Taarnets Tilføjelse i Middelalderens Slutning, fik det indre Kirkerum Krydshvælvinger, og senere forlængedes Skibet, og der opførtes Vaabenhus og Gravkapel. Sidst i 1860erne ommuredes Korbuen, og i 1877—78 foretoges en ret stor Ombygning af Taarnet og dettes Indre. Allerede i 1880 sker igen en Ombygning, saaledes forandres denne Gang Vaabenhuset, og Bjælke-loftet i dette erstattes med en Krydshvælving. I Gravhvælvingen under Kapellet staar nogle Kister, og i en af disse hviler Ad. Levin Knuth (død 1699), Kisten er af Metal og pragtfuld prydet. I Koret er indmuret en Ligsten over Peder Oxen (P. O. ligger ikke begravet her, men i Vor Frue Kirke i København). I Kapellet er et Marmorrelief fra 1579 forestillende Dommedag, tillige ses Peder Oxen og Mette Rosenkrantz malede i knælende Stilling.

Braaby Sogns Hjelpekasse har i Tidsrummet $\frac{1}{4}$ 1927 til $\frac{31}{3}$ 1928 udbetalt 451 Kr. 30 Øre i Hjælp til 14 Personer, denne lave Sum skyldes, at der i videst mulig Grad er skaffet Arbejde til trængende paa Gisselfeld.

Braaby Sogneraad bestaar af: Godsforvalter CHRISTOV, Jettehøj, Formand, Sognefoged H. C. ANDERSEN, Proprietær LARSEN, Vangsgaard, Husmand HANS FR. PETERSEN og Husmand HERMAN RASMUSSEN.

Værgeraadets Formand er Lærer F. V. JENSSEN og Hjelpekassens Formand er Skytte L. P. SVENDSEN.

OTTO CHRISTOV, Godsforvalter, Overretssagfører

f. 8 April 1878 i Horsens, S. af kgl. Vejer og Maler Carl Christensen og Hustru Marie f. Danielsen, g. 1906 med Gaja Westergaard, D. af Købmand W. Student fra Horsens 1896, cand. jur. 1903, By- og Herredsfuldmægtig samt Byraadssekretær i Skanderborg fra 1903—06, Herredsfuldmægtig i Odder fra 1906—16, Godsforvalter ved Gisselfeld Kloster og Holmegaards Gods fra 1916, ved Eskildstrup Gods fra 1922, Overretssagfører 1919, Sogneraadsformand fra 1921, Medlem af Bestyrelsen for Det Københavnske Kirkefond, for Indre Missions Seminarium i Haslev og for Sorø Amts Plejehjemsforening.

ANTON MARIUS ANDERSEN, Skovfoged

GUSTAV CHRISTIAN PETERSEN, Banearbejder

f. 25 Maj 1890 i Kallehave, S. af Fisker Axel P. og Hustru Karen, g. 1914 med Anna Katrine Christensen. Ansat ved D. S. B. 1919. Bestyrelsesmedlem i Socialdemokratisk Forening fra 1922—24, Sogneraadsmedlem fra 1927—29.

f. 6 April 1872 i Uth i Jylland, S. af Gaardejer Anders Jørgensen og Hustru Ane Margrethe f. Rasmussen, g. 1895 med Karen K. Larsen (død). Ansat som Skovfoged ved Gisselfeld siden 1 Nov. 1895, Bestyrelsesmedlem af Skovfogedbetjente paa Sjælland.

F. V. JENSSEN,
Lærer

f. 21. Januar 1870 i Thureby, S. af Smed Hans J. og Hustru Karen Marie Richardt, g. med Anna K. H. Nielsen (død 1916). Dmitteret fra Johnstrup Seminarium 1889, ansat som Hjælpe­lærer i Braaby 1889, Førstelærer 1894, Formand for Værgeraadet og Sygeplejerforeningen, Næstformand for Me-

nighedsraadet, Hovedbestyrelsesmedlem i Centralfor­eningen for Sygeplejevirk­somheder i Danmark.

LAURITZ PETER SVENDSEN,
Skytte

f. 10 Juni 1878 i Hørsholm, S. af Gaardejer Chr. S. Præliminæreksamen, lært Skov­væsenet paa Hørsholm Skov­distrikt i 1896, Assistent i Lyngby fra 1897—99, Skytte paa Lundbygaard fra 1899—1902, paa Bregentved fra 1902—07, ved Gisselfeld siden 1 Febr. 1907, Formand for Hjælpekassen siden 1925,

Bestyrelsesmedlem for Sygeplejeforeningen.

CHRISTINE NIELSEN,
Lærerinde

f. 13 Juli 1891 i Værløse v. Faxe, D. af Uddeler Chr. N. og Hustru Maren Sofie. Præliminæreksamen 1909, Dmitteret fra Zahles Semi­narium 1912, ansat som Lærerinde i Braaby 1 Novbr. 1913, Suppleant til Værgeraadet.

HANS CHR. ANDERSEN,
Sognefoged

f. 18 Marts 1872 i Braaby, S. af Sognefoged L. A. og Hustru Karen M. f. Petersen, g. 1904 med Johanne M. Hansen fra Vej­lø. Købte 1904 Toftegaard, stor 50 Tdr. Land, opførte Staldlænge, Svinestalde og Lade, Sogne­foged siden 1910, Sogne­raadsmedlem siden 1921, Sognets Repræsentant i Værgeraadet.

BRINGSTRUP — SIGERSTED SOGN

De i Kommunen værende Landsbyer er Bringstrup, Ørslevunderskov og Egerup, med et samlet Indbyggerantal af 602, samt Sigersted, Skjællerød og Englerup med 622 Indbyggere. Opgørelsen af Gaarde, Huse, Parcelsteder og Husmandssteder for 1929, viser følgende Tal, i Sigersted 83, i Skjællerød 19, i Englerup 4, i Bringstrup 33, i Ørslevunderskov 29 og i Egerup 27.

Sognekirken ligger i Bringstrup, medens Sigersted Kirke er Annex. Bringstrup Kirke er en romansk Fraadstenskirke, hvoraf nu kun Skibets Sidemure staar tilbage. I den senere Middelalder er Skibet blevet overhælv­et og forlænget baade mod Vest og Øst, idet det oprindelige Kor er nedrevet. Ved Nordsiden af det nye Østparti, der fortrinsvis er opført af de ved Nedbrydningerne vundne Fraadsten, medens de øvrige gotiske Tilbygninger er af Munkesten, byggedes samtidig et Taarn, der 1817 nedreves til Skibets Højde, medens det tilbageværende overhælv­ede Stokværk tjener til Sakristi, samtidig byggedes et nyt Østtaarn, der blev færdigt 1818. Alterbilledet, der forestiller den fortabte Søn, er malet 1852, og Prædikestolen er fra ca. 1600. Sigersted Kirke er i sin oprinde­lige Del, Skib og Kor, en romansk Kampestensbygning med Kridtsten om Døre og Vin­duer, men allerede tidlig blev Kirken omdannet og mulig noget forlænget. Paa hver Side af den velbevarede Korbue, er der to Alternicher. I den senere Middelalder fik Kirken Krydshvælvinger, og der opførtes et Taarn i Vest, et Vaabenhus i Syd og et Nordkapel,

disse er alle af røde Munkesten. Kirken er rødkalket. Altertavlen er i Højrenæssancestil med Maleri af Fru Ingemann (de hell. 3 Konger), Alterbordet er af Munkesten, dækket af et Renæssancepanel, og Prædikestolen er fra samme Tid som Altertavlen.

Sigersted Skole er en af de saakaldte Rytterskoler, den er oprettet af Kong Fr. 4 og var i sin Begyndelse kun Degneembede. Den ældste Degn vi kender er „Lauritz Degn fra 1601“. Omkring Aaret 1881 nedbrændte Skolen, og den nuværende Skolebygning stammer fra den Tid.

I Aaret 1884 oprettedes der Andenlærerembede og i 1915 en Forskole. Skolens Jorde frasolgtes i 1915. Skolen har haft den Ære at have haft kongligt Besøg, idet Fr. 6 aflagde et saadant for at visitere den daværende saa omtalte og dygtige Lærer Olsen.

Bringstrup Mølle opførtes i Aaret 1866 og hørte en Tid under Blyskovgaarden. I 1890 indstilleredes der Motordrift. Møllen har gentagende Gange skiftet Ejer og sidst i 1919 da den nuværende Møller HANS PEDER OLSEN købte Møllen med tilhørende Jorde.

H. P. Olsen er født 16 Juni 1892 i Store Ladager og gift 1919 med Jenny Laurine Pedersen fra Vettørslev. O. har siden 1928 været Medlem af Bringstrup-Sigersted Sygekasses Bestyrelse.

Bringstrup-Sigersted Sygekasse er oprettet i 1874 og havde da ca. 82 Medlemmer, det nuværende Medlemstal er ca. 540. Kassen ejer Gaardejer Jens Nielsen fra Herredsfogedgaarden's Legat, stort 3000 Kr.

Sigersted Teglværk er opført i Aarene 1898—99 af den daværende Ejer, J. A. Pedersen. Til Værket, der beskæftiger ca. 25 Personer, hører et Landbrug paa 30 Tdr. Land.

I Bringstrup ligger en Brugsforening, der er oprettet i 1902.

Bringstrup-Sigersted Sogneraad bestaar af: Gaardejer HANS HANSEN, Sigersted, Formand, Uddeler HANS FYNBO, Sigersted, Parcellist H. HANSEN, Egerup, Karetmager L. HENRIKSEN, Sigersted, Brøndgraver NIELS JØRGENSEN, Sigersted, Parcellist C. MORTENSEN, Egerup, Parcellist N. NIELSEN, Egerup, Gaardejer CHR. PEDERSEN, Sigersted og Arbejdsmand V. SØRENSEN, Egerup.

Bringstrup Mølle.

HANS CARL SØRENSEN FYNBO, Uddeler

f. 24 Maj 1878 i Algans, S. af Gaardejer H. L. F. og Hustru Karen M. f. Jensdatter, g. 1910 med A. B. C. Andersen fra Kildebrønne. Sogneraadmedlem siden 1925.

JENS LAURITS CHRISTOFFER HENRIKSEN, Karetmager

f. 30 September 1892 i Sigersted, S. af Karetmager H. C. H. og Hustru Jensine, g. 1917 med Margrethe H. Andersen. Overtog Faderens Virksomhed i 1929, (denne er grundlagt i 1891), Sogneraadmedlem siden 1929, Formand for Bringstrup-Sigersted Sygekasse siden 1925.

GUSTAV ADOLF VILHELM LUND,
Sognefoged

f. 20 Oktober 1867 i Haraldsted, S. af Gaardfæster J. F. L. og Hustru Ane f. Hansen, g. 1896 med Frederikke Snack, D. af Gaardejer S. fra Skee. Siden 1896 Ejer af Taanekærsgaard, stor 47 Tdr. Land. Sognefoged siden 1 Oktbr. 1927, Sogneraadformand fra 1903--07, Formand for Brugsforeningen fra

1909--27, do. for Bringstrup Mejeri, i Tilsynsraadet for Bringstrup Sparekasse.

BERGLIOT LILDAL SKJÆRBÆK,
Forskolelærerinde

f. 26 August 1899 i Adess, D. af Enelærer J. S. og Hustru Marie f. Lildal. Dimitteret 1920 fra Vejle Forskole Seminarium, ansat i 1921 ved Ørslevunderskov Skole, Organist ved Bringstrup Kirke.

HANS PEDER OLSEN,
Teglværksbestyrer

f. 5 Juli 1886 i Toksværd, S. af Gaardejer P. O. fra Klokkergaarden og Hustru Maren Sofie f. Sørensen, g. 1914 med Inger Pedersen. Bestyrer ved Bøgager Teglværk fra 1914--17, do. ved Ubberup Teglværk fra 1917--20 og siden 1920 ved Sigersted Teglværk.

HANS PEDER MØLLER,
Gaardejer

f. 22 Marts 1882 i Tygestrup, S. af Gaardejer Chr. M. og Hustru M. f. Hansen, g. 1909 med Eline Christensen fra Ødemark. Købte 1922 Solbakkegaard, stor 67 Tdr. Land, Formand for Bringstrup Brugsforening siden 1928, do. for Kirke Flinterup Brugsforening fra 1910--18, Sogneraadmedlem i dette Sogn fra

1921--22, Kredsformand for Dansk Andels Ægexport i Midsjælland.

HANS CHRISTIAN NIELSEN,
Sognefoged

f. 15 Juli 1876 i Sigersted, S. af Gaardejer J. N. og Hustru Lisbeth, g. 1902 med Mathilde Hansen fra Egerup. Sognefoged siden 1 Oktbr. 1918, Sogneraadmedlem fra 1913--21, Sogneraadformand fra 1921--25, Næstformand for Ringstedegnens Landboforening, overtog i 1901 Fædrenegaarden „Gernershøj“, stor 101 Tdr. Land.

JOHANNE MARIE SCHOW,
Lærerinde

f. 30 Juli 1866 i Odense, D. af Stationsforstander Chr. S. og Hustru Sofie f. Eriksen. Dimitteret 1890 fra Frk. Zahles Seminarium, ansat ved Fredensborg Privatskole indtil 1895, siden 1895 Andenlærer ved Sigersted Skole.

BROBY SOGN

omfatter Broby By, Broby Overdrev og Kongsgaard Huse. Sognet var fra 1574--1915 Annex til Lynge. Indbyggerantallet er 627. I Sognet findes Andelsmejeri, der er oprettet i 1889, og i 1911 opførtes det nuværende Mejeri. Dette kostede 27.000 Kr. Andels-havernes Tal er nu ca. 66.

Broby Kirke er opført i Midten af det 12 Aarhundrede, og i den senere Middelalder er den blevet forlænget, ligesom Taarnet og de andre Tilbygninger vistnok er fra denne Periode, alt dette er af Munkesten. Den ældste Del, Skib og Kor, samt Tilbygningen til Skibet, er af Kampesten. I Den nyeste Tid er Taarnrummet inddraget til Forhal. Altertavlen er fra Fr. 2's Tid. Prædikestolen er fra vore Dage. Den gamle Stol, der er fra 1582, ligger nu paa Vaabenusets Loft. Døbefonden er af Granit og vistnok Kirkens oprindelige.

Muligen er det i dette Sogn, at den forlængst nedlagte Hovedgaard-Broby har ligget, den tilhørte i Aaret 1334 Hr. Ingvar Hjort og tilfaldt hans Sønner Jacob og Aage. I Aaret 1351 var Hr. Jep. Olufsen Lunge Ejer af Godset, som han afhændede til Sorø Akademi.

Broby Skole er antagelig oprettet i Aarene mellem 1794 og 1800. Den nuværende Skolebygning er opført i Aaret 1866 og paa den gamle Skoles Plads. I 1900 udvidedes Skolen til 4-klasset, og en Forskolebygning opførtes. Den ældste Lærer, vi kender, var Sevel, han var ved Skolen til 1862, han afløstes af Markeby, der var Lærer til 1892, derefter kom Johannesen til 1898, Teglbjerg til 1908 og S. P. Madsen til 1917, siden da har M. MIKKELSEN været Skolens Lærer.

Broby Sogneraad bestaar af: Gaardejer CHR. OLSEN, Formand, Ledvogter C. HANSEN, Husejer M. LARSEN, Gaardejer L. NIELSEN, Parcellist CHR. PEDERSEN, Gartner HANS CHR. PETERSEN og Arbejdsmand M. POULSEN. Hjælpekassens Formand er Gaardejer OLUF OLSEN.

JENS CHR. OLSEN, Sogneraadsformand

f. 9 Februar 1886 i Gadstrup, S. af Mads O. og Hustru Bodil, g. med Alma Nielsen. Købte Haurebjerggaard i 1916, stor 60 Tdr. Land, Sogneraadsmedlem fra 1915—16, Sogneraadsformand siden 1929.

OLUF OLSEN, Gaardejer

f. 6 Juni 1888 i Otterup, S. af Arbejdsmand Hans O. og Hustru Hanne f. Johnsen, g. 1915 med Marie Christensen. Købte Hollændergaarden i 1918, stor 40 Tdr. Land, Formand for Hjælpekassen siden 1929, Næstformand i Mejeriet, kommunal Tilsynsmand ved Krigsministeriets Heste.

HANS CHR. PETERSEN, Handelsgartner

f. 29 December 1891 i Tjæreby, S. af Arbejdsmand Peter Larsen og Hustru Marie f. Mortensdatter. Uddannet paa Basnæs og Frederiksdal, overtog Gartneriet Ørnstrup i 1920, dette er grundlagt 1882, Drivhusene opførte 1922, Formand for Broby Sygekasse siden 1924, Sogneraadsmedlem siden 1929.

CHRISTIAN PETERSEN, Gaardejer

f. 26 Februar 1876 i Kirkerup, S. af Arbejdsmand Rasmus P. og Hustru Kristine f. Madsen, g. 1900 med Marie Hansen fra Træløse. Købte Øbkjærsgaard i 1910, stor 40 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem for Broby Mejeri fra 1919—22, Formand for samme siden 1922.

H. CHRISTIAN PEDERSEN, Parcellist

f. 28 August 1880 i Tjørnelunde, S. af Bager Chr. P. og Hustru Ane Dorthea f. Hansen, g. 1909 med Johanne Wulff. Sogneraadsmedlem siden 1929, Revisor i Broby Sygekasse.

RASMUS CHRISTIAN SØRENSEN, Skovfoged

f. 19 August 1884 i Kelleby, S. af Gaardejer Anders S. og Hustru Marie f. Jensen, g. 1912 med Johanne Jensen. Skovfoged under Sorø Akademi, ved Nordruplund Skov fra 1912—20, ved Ørnstrup siden 1920, Formand for Værgeraadet siden 1929.

JENS NIELSEN, Sognefoged

f. 11 Juni 1859 i Sigersted, g. 1886 med Karen Larsen. Sognefoged siden 1913.

BROMME SOGN

ligger i Alsted Herred, og i dette Sogn er indlemmet Landsbyerne Bromme, Lille Ebberup og Krøjerup. Det samlede Indbyggerantal er 679, og Kommunens Areal er 1536 ha. Der findes 22 Gaarde over 20 Tdr. Land og 52 Parcelsteder o. lign. under 20 Tdr. Land. Ifølge Beretning fra 1778 betegnes Bromme ved Navn *Broemaae*, og dette Navn har Sognet sandsynligvis faaet ved, at der løber en Aa, over denne er der Broer og deraf Navnet Bro-Aae, som senere er skiftet til nuværende Bromme. Af Sognefortegnelsen fra 1778 fremgaar det, at Bromme havde 11 Gaarde og 10 Huse, Krøjerup 11 Gaarde og 4 Huse, samt Krøjerupgaard med 1 Gaard og 2 Huse, Ebberup 3 Gaarde og 6 Huse, Ødemark en ufri Gaard af 19 Tdr. Hartkorn, nu det saakaldte Bromme-Ødemark, en Samling Huse. Af Søer nævnes Lille Sø og Magle Sø. Indtil Aaret 1906 var Kommunen indlemmet i Munkebjergby, og disse 2 Kommuner har endnu fælles Fattiggaard. Kirken er Annex til Munkebjergby Kirke. Bromme Kirke er opført i det 12 Aarhundrede og fremtræder som vore almindelige Landsbykirker fra den Tid. Skolevæsenet er inddelt som 2-klasset Skole med Skolebygning i Bromme og i Krøjerup. Krøjerup Skole er opført af Sorø Akademi i 1803 og laa dengang ved Grænseskellet mellem Krøjerup og Pedersborg og blev søgt af Elever fra Krøjerup, Løng og en Del af Pedersborg. I Aaret 1919 opførtes den nuværende Skolebygning, der ligger smukt paa Højen ved Søen. Denne er opført paa en historisk Grund, idet man formoder, at der paa denne Banke har ligget den gamle befæstede Borg, der hed Sørtorp. Borgen laa her, som Fæstning betragtet, aldeles udmærket, idet Banken i hine Tider var tildels omgærdet af Vand. Denne Borg menes at stamme fra det 11 Aarhundrede og ved Grundingen i Aaret 1919, fandt man en stor Del Bygningsfundamenter og andre Bygningsrester, som menes at være Rester af før nævnte Borg.

I Sognet ligger Hovedgaarden Ødemark, der nævntes allerede i 1280, da den tildømmes Sorø Kloster, trods Brødrene Thyge og Stig Jurissøns Krav paa den. Efter at have haft forskellige Ejere havnede Gaarden i Kong Chr. 6 Eje og blev af denne i 1731 tilskødet Etatsraad Urban Bruun. Atter havde Gaarden forskellige Besiddere, indtil den i 1827 solgtes til Forpagter Petersen, i hvis Slægts Eje den er nu,

Bromme Skole er af yngre Dato end Krøjerup. Den gamle Skolebygning, som rimeligvis stammer fra 1811, blev i 1894 solgt til privat Mand, og den nuværende Skolebygning opførtes samme Aar. Det Jordbrug, der tidligere tilhørte Skolen blev i 1927 frataget denne. I 1919 blev Indbyggerne i Lille Ebberup henvist til den nye Skole i Krøjerup, og derved blev Elevantallet omtrent ligelig fordelt. Lærer ved Bromme Skole er H. PETERSEN, ved Krøjerup JOHANSEN.

Bromme Sogneraad bestaar af: Skovfoged C. C. RØNHOF, Formand, Husmand CHR. CHRISTENSEN, Husmand H. GYLLER, Bestyrer FR. HANSEN, Forpagter K. JACOBSEN, Udeler ANDERS KYED og Gaardejer R. RASMUSSEN.

Hjælpekassens Formand er: Gaardejer JENS P. OLSEN.

CARL CHRISTIAN RØNHOF, Skovfoged, Sogneraadsformand

f. 24 Juli 1887 i Hornslet, S. af Skovfoged A. Rasmussen, Rosenholm og Hustru Thyra f. Jørgensen, g. 1919 med Ericha Rasmussen fra Brahetrolleborg. Ansat i Ø. K. i Siam fra 1909—11, Skovfoged siden 1 Juni 1919, Bestyrelsesmedlem i Statsskovfogedforeningen, Redaktør af Skovbrugstidende, Sogneraadsformand siden 1 April 1929.

J. G. HJALMAR P. GYLLER,
Husmand,

f. 8 Februar 1883 i Købelev, S. af Skomager Fr. P. G. og Hustru Karoline f. Jensen, g. 1907 med Astrid Jensen. Politibetjent i København fra 1906—11, Biavlkskonsulent ved Danmarks Biavlerforening, Vurderingsmand i Landbygningernes Brandforsikring, Revisor for Haugerup Mejeri, Sogneraadmedlem fra 1925.

HANS PETERSEN,
Enelærer

f. 23 Februar 1889 i Marstal Landsogn, S. af Skibstørrer H. P. og Hustru Ane f. Rasmussen, g. 1925 med Inge Larsen. Dimitteret fra Jellinge, Realskolelærer fra 1919—21, 2den Lærer i Brønderslev fra 1921—26, Enelærer i Bromme siden 1 Juli 1926, Kirkesanger ved Bromme Kirke, Bestyrer for Munkebjergby-Bromme Sogns Sparekasse.

ANDERS CHRISTENSEN KYED,
Uddeler

f. 15 December 1884 i Bredsten, S. af Møller Chr. K. og Hustru Mette f. Jensen, g. 1912 med Ingeborg Jørgensen, (d. 1922) g. 2 Gang 1928 med Marie Sørensen fra Lille Ebberup. Uddeler ved Lille Ebberup Brugsforening siden 1911, paa Nævningegrundlisten, Sogneraadmedlem siden 1 April 1929.

GEORG ALBERT PETERSEN,
Saddelmagermester

f. 23 April 1896 i Pedersborg, S. af afd. Saddelmagermester P. fra Krøjerup og Hustru Luise g. 1920 med Anna Hansine Jensen. Etableret i Bromme 1925, Medlem af Hjælpekassen siden 1929.

JENS P. OLSEN,
Gaardejer

f. 25 August 1875 i Nordrup v. Slagelse, S. af Boelsmand Hans O. og Hustru Ane Marie f. Christensen, g. 1900 med Dortha Christensen, D. af Boelsmand Hans Chr. Købte 1923 Stenbjerggaard, stor 64 Tdr. Land, Vurderingsmand til Ejendomsskyld, Formand for Hjælpekassen siden 1 April 1929.

RASMUS FR. RASMUSSEN,
Sognefoged, DM.

f. 23 Juli 1850 i Devitsrød, S. af Dyrslæge A. R. og Hustru Ellen f. Pedersdatter, g. 1877 med Inger M. Christensen. Sognefoged siden 1 Septbr. 1880, Sogneraadmedlem fra 1896—1906, Formand for Sognefogedforeningen i Sorø Birk, Medlem af Amtsbestyrelsen af Sognefogeder i Sorø Amt, i Bestyrelsen for Munkebjergby-Bromme Sogns Spare- og Laanekasse siden 1880, i de 2 sidste Aar Meddirektør i s.

EGESLEVMAGLE SOGN

bestaar af Landsbyerne Egeslevmagle, Baaslunde, Egeslevlille, Frankerup, Hesselby og Smidstrup. Sognets samlede Grundareal udgør 4642 Tdr. Land.

Omkring Aaret 1770 strakte Sognet sig helt ind i Skelskør By, idet Landsbyen Smidstrup dengang laa der, hvor nu Nytorv og noget af Ahlgade ligger. I Aaret 1805 brændte denne Del af Landsbyen. Det brandhærgede Areal indlemmedes i Skelskør By, og de nye Gaarde opførtes længere ude paa Markerne. Folketællingen viser i 1770 et Indbyggerantal

af 879. Antallet af Gaarde var i samme Aar 55 og af Husmandslodder ca. 60. Ved kgl. Resolution af Aaret 1881 indlemmedes der i Skelskør By af Egeslevmagles Jorde 6 Tdr. 3 Skp. 1 Fdk. Hartkorn med ca. 26 Bopladser. Aarstallet for de nævnte Landsbyers Oprindelse vides ikke med Sikkerhed, men det antages at disse stammer fra det 16—17 Aarhundrede.

Sognets Kirke har rimeligvis i sin første Oprindelse været af Træ, idet Stenkirken, hvis Materiale for en stor Del er Kampesten, maa antages at være paabegyndt omkring Aarene 1200—10. Den hele Bygningsmaade tyder paa, at Kirken er opført igennem mindst 3 Perioder, og den sidste af disse har givet den Taarnet. Kirken bestaar af Skib og Kor med lige Gavl, Taarn mod Vest, Vaabenhus mod Syd og Sakristi mod Nord. Kirken er restaureret i Aarene 1801, 1866 og i 1907—08. Altertavlen er fra omkring Aaret 1500 og Prædikestolen fra 1604.

Egeslevmagles Skole skal i Henhold til gamle Dokumenter være opført i Aaret 1741 og have bestaaet af 2 Huse, et til Lærerbolig og et til Skolehus. I 1844 var Skolen saa forfalden, at en ny Bygning maatte opføres, denne Skolebygning erstattedes senere med et 9 Fags Hus, der blev kaldet „Spindehuset“. Den nuværende Skolebygning er bygget i 1906. Smidstrup Skole er opført i Aarene 1778—82.

I Sognet ligger Kanehøj Mølle, der har afløst den tidligere Stubmølle, der nedbrændte i 1880. Til Møllen hører Gaarden Kanehøj Møllegaard.

Egeslevmagle Sogns Sygekasse er oprettet i 1865 og statsanerkendtes i 1895. Dens nuværende Medlemstal er ca. 525, og dens Kapital andrager ca. 15.300 Kr.

Egeslevmagle Sogneraad bestaar af: Gaardejer CHR. PETERSEN, Formand, Egeslevmagle, Tømrer SØREN CHRISTENSEN, Frankerup, Arbejdsmand FR. JACOBSEN, Hesselby, Gaardejer OLE OLSEN, Egeslevmagle, Gaardejer PEDERSEN, Egeslevlille, Gaardejer H. P. SØRENSEN, Egeslevmagle og Gaardejer ANTON TRUELSEN, Hesselby.

HANS PEDER ANDERSEN,
Tørmrermester

f. 1 Marts 1879 i Nestleby, S. af Husmand Peder A. og Hustru Dorte, f. Sørensen, g. 1902 med Ingeborg Sofie Hansen. Etablerede sig i 1903, optog Sønnen i Firmaet i 1924, Formand for Egeslevmagle Sogns Sygekasse fra 1912—18, Næstformand siden 1920, Revisor for samme fra 1918—20, Regnskabsfører i

Brugsforeningen, Medlem af Menighedsraadet, Sygeplejerforeningens Bestyrelse og do. i Radikal Venstrevælgerforening.

CARL JENSEN,
Husmand

f. 17 Maj 1884 i Egeslevmagle, S. af Husmand Peder J. og Hustru Dorte Marie f. Pedersen, g. 1909 med Johanne Pedersen. Formand for Egeslevmagle Sogns Sygekasse siden 1920, Sogneformand i Sorø m. fl. Amters Brandforsikring, do. i Østifternes Stormskadeforsikring.

FLINTERUP SOGN

samlede Fladeindhold udgør ca. 2309 Tdr. Land, og de i Sognet indlemmede Landsbyer er: Kirke-Flinterup, Frenderup, Tygestrup, Vilsted samt Ødemarkshusene. Desforuden findes Hovedgaarden Hellestrup med Avlsgaarden Juliedal.

I Aaret 1778 fandtes der i Kirke-Flinterup By 7 Gaarde, 8 Huse, i Tygestrup 4 Gaarde og 12 Huse og i Vilsted 6 Gaarde og 1 Hus, desforuden Hellestrup og Damholt.

Flinterup Kirke er opført i den ældre Middelalder og indviet til Jomfru Maria. Kirken

bestaar af Skib, Kor med Korrunding, Taarn og Vaabenhus. I Aarene 1867—68 underkastedes Kirken en større Restaurering, og store rundbuede Vinduer indsattes. Den nuværende Altertavle er fra 1878, og den ældre Tavle, der stammer fra 1633 og var skænket af Fru Dorte Rud til Hellestrup, hænger nu i Taarnet. I Kapellet har tidligere staaet Kister, der indeholdt Ligene af tidligere Ejere til Hellestrup. Paa Vilsted Mark ligger en Runddysse, der er en af de smukkeste og bedst bevarede i Landet, desforuden findes en Langdysse og to Gravhøje.

Herregaarden Hellestrup er opstaaet ved Nedlæggelsen af Landsbyen af samme Navn. I Aaret 1600 ejedes den af Chr. Gyldenstjerne, og fra 1751—1854 hørte den under Sorø Akademi, som solgte den for 85.100 Rdl. Paa denne Gaard er Digteren Chr. Bredahl født.

I Sognet er Skole og Forskole. Andelsmejeriet Duebjerg er oprettet i Aaret 1889 og havde da ca. 60 Andelshavere, medens det nuværende Tal er 81. Ved Aarhundredeskiftet oprettedes Osteriet, og i 1914 foretoges der en ret væsentlig Ombygning, idet Mejeriet udvidedes betydeligt, og det flade Træloft erstattedes af et hvælvet. Samtidig opførtes ny Beboelse. og 1925 anskaffedes en Kølemaskine, og det gamle Ishus omdannedes til Oste-lager. Mejeriets Produktion er ca. 2 1/4 Mill. Kg. Mælk og ca. 86.000 Kg. Smør.

Flinterup Sogneraad bestaar af: Gaardejer JOH. MØLLER, Tygestrup, Formand, Gaardejer H. FREDERIKSEN, Vilsted, Husmand H. LARSEN, Tygestrup, Husmand FR. LARSEN, Ødemark og Husmand H. NIELSEN, Flinterup.

ANDERS ANTON HANSEN, Gaardejer

f. 6 August 1880 i Frenderup, S. af Gaardejer Hans H. og Hustru Sofie f. Jørgensen' g. 1915 med Ellen Jørgensen. Overtog Fædrengaarden Toftegaard i 1912, Formand for Duebjerg Mejeri siden 1920, do. for Venstrevælgerforeningen siden 1922, Sogneraadsmlem fra 1913—21, i Bestyrelsen for Sorøegnens Andelssvineslagteri.

OLINE PETRA OLSEN, Forskolelærerinde

f. 30 April 1880 i Gerlev, D. af Hans Olsen og Hustru Marie f. Sørensen. Dimitteret 1906 fra Københavns Forskoleseminarium, Vikar i Slotsbjergby og i Bakkebølle, ansat i Kirke-Flinterup i 1908, Medlem af Hjælpekassen fra 1921—25.

CHR. AUG. PETERSEN, Mejeribestyrelser

f. 14 Oktober 1888 i Lou, S. af Købmand N. P. P. og Hustru Camilla f. Bosselmann, g. 1917 med Minna Esbesen. Ved Hellested Mejeri 1903, paa Dalum Mælkeriskole, paa Frederiksberg Højskole, Bestyrer paa Næsbyhoved-Broby Mejeri fra 1915—18, do. paa Duebjerg Mejeri siden 1918, Guldmedaille 1929.

FODBY SOGN

bestaar af Byerne Fodby, Bistrup, Skraverup, Mølløvænget, Olden, Aalestok Huse, Skraverup Huse, Bistrup Huse og Sandager Huse.

Fodbygaard er et gammelt Bispelen og var omkring Aaret 1290 forlenet til Oluf Lunge. I Begyndelsen af det 15 Aarhundrede var den i Kronens Eje, og i 1624 mage-

skiftedes den af Kronen til Roskilde Domkapitel. Den har gennem Tiderne ofte skiftet Ejer og er nu i privat Eje. I 1770 brændte saa godt som hele Gaarden. Den nuværende Hovedbygning er opført omkring 1865, men senere delvis ombygget.

Omkring Aaret 1777 kaldtes Sognet for Fogedbye Sogn og talte følgende Gaarde og Huse: Fogedbye 14 Gaarde og 11 Huse samt Præstegaard, Skraverup 6 Gaarde og 4 Huse, Bistrup 12 Gaarde og 12 Huse, Stenbæksholm 7 Gaarde og 5 Huse. I Sognet var desforuden 8 enlige Huse. Lidt Øst for Fodby har ligget en hellig Kilde kaldet „Hellig Daas“.

Fodby Kirke er fra den tidligere Middelalder, og først i senere Tider er Vaabehuset samt Stjernehvælvingerne og Korets Tilbygning foretaget. I Koret findes nogle smukt ud-skaarne Præste og Degnestole, der stammer fra Aaret 1660, samt nogle Herskabsstole fra 1590.

I Fodby findes Skole, der er oprettet i 1831, Forskole oprettet i 1914, Forsamlingsbygning opført 1905, Brugsforening samt Jernbanestation. I Skraverup og Bistrup findes ogsaa Skoler.

Fodby Sygekasse er oprettet i Aaret 1872 og statsanerkendtes i 1893. Den tæller ca. 400 Medlemmer og dens Sparebeholdning udgør ca. 12.000 Kr. Sygekassens Formand er Uddeler HANS PEDER OLSEN.

Bistrup Brugsforening er oprettet i 1888 og fik sin egen Bygning i 1893. Den tæller ca. 80 Medlemmer. Brugsuddeler er HANS PEDER OLSEN.

Fodby Sogneraad bestaar af: Godsforvalter C. CLAESEN, Saltø, Formand, Gaardejer H. CHR. HANSEN, Skraverup, Parcellist H. CHR. HANSEN, Bistrup, Gaardejer CHR. JENSEN, Fodby, Statshusmand BERNHARD LARSEN, Stenbæksholm, Gaardejer HANS LUND, Fodby og Uddeler H. P. OLSEN, Bistrup.

HANS PEDER OLSEN, Uddeler

f. 23 Marts 1882 i Køng, S. af Lars Olsen, Sallerup, og Hustru Ane Katrine f. Hansdatter, g. 1915 med Jutta Sofie. Uddeler ved Bistrup Brugsforening siden 1916, Sogneraadsmlem siden 1929, Formand for Fodby Sygekasse siden 1927.

KRISTINE MORTENSEN, Forskolelærerinde

f. 23 Marts 1901 i Aulum, D. af Gaardejer Jens Hare-skov Mortensen, og Hustru Marie f. Jacobsen. Dimitteret 1927 fra Københavns For-skoleseminarium, ansat ved Viksø private Forskole fra 1927–29, ved Bistrup For-skole siden 1929.

ALFRED HANSEN, Landmand

f. 15 Marts 1892 i Bistrup, S. af Gaardejer H. H. og Hustru Anna, g. 1921 med Margrethe Kristine Madsen. Kommunal Revisor fra 1925—19, Bestyrelses-medlem for Fodby Brugsforening siden 1 Maj 1919.

FUGLEBJERG SOGN

omfatter kun Fuglebjerg, idet Fuglebjerglund nærmest maa betragtes som en Samling Huse. I Aaret 1777 fandtes der i Fuglebjerg By 14 Gaarde og 18 Huse, og dennes ældgamle Bybenævnelse var Withfuglebyergh. Indtil Aaret 1926 var Fuglebjerg Sogn Annex til

Krummerup, men blev siden selvstændig Kommune. Ved Aarhundredeskiftet var der 92 Gaarde og Huse i Byen, nu findes desforuden Apotek, Posthus, Missionshus, der er opført 1885, samt det nye af 1922, Filialer af Holsteinborg og Omegns Sparekasse samt af Haandværker- Handels- og Landbobanken.

Fuglebjerg Skole oprettedes i Aarene omkring 1730erne af Overkammerherre C. Ad. Plessen til Førslevgaard. Den gamle Skolebygning, der laa ved Kirken, var i 1856 i saa slet en Stand, at denne blev nedrevet, og den nuværende opførtes. Skolens Lærer har siden 1919 været Hr. C. JENSEN.

Fuglebjerg Kirke er oprindelig opført af utilhuggen Kamp, men af dens ældste Del er kun Skibets Sidemure bevarede. I den senere Middelalder forhøjedes Skibets Mure med Munkesten. Kirken overhævedes, Vaabehuset opførtes ud for den nordlige Portal, og Taarnet tilføjedes, dette ombyggedes i 1838. Kirken blev restaureret 1888, Koret nedbrødes, og Skibet forlængedes med to Fag Krydshvælvinger, hvoraf det østlige tjener som Kor, en Udbygning mod Syd tilføjedes. Altertavlen er fra ca. 1600, Prædikestolen fra 1632 og skænket af Herluf Eriksen, Degnestol og Præstestol fra henholdsvis 1564 og 1632.

Fuglebjerg Posthus laa oprindelig paa Torvet, men flyttede derefter til de Lokaler, som nu benyttes af Afholdshotellet. I 1923 lejede Postvæsenet de Lokaler, som endnu benyttes, og i 1923 købtes Ejendommen af Det Danske Postvæsen for en Sum af ca. 24.000 Kr. I Aaret 1856 var der Postsamlingssted i Fuglebjerg, og den daværende Postmester, Hejberg, var tillige Grundlægger af Fuglebjerg Apotek. I 1863 opførtes den nuværende Apotekerbygning. Sognets nuværende Postmester, HANS JØRGEN H. ULLER, ansattes i 1926.

Fuglebjerg Alderdomshjem „De Gamles Hjem“ opførtes i 1919 og rummer Plads til 27 Personer. Det er forsynet med alle Nutids Bekvemmeligheder og omgives af en stor smuk Have. Hjemmets Bestyrerinde er MARIE SOFIE LARSEN.

Interessentskabet Fuglebjerg Elektricitetsværk er i sin Begyndelse oprettet som privat Værk af Hr. Mandrup Larsen i 1912. Dengang havde Værket ca. 8 Forbrugere, og en Vindmotor og en 25 HK. Raaolliemotor var de eneste daværende Maskiner. I Aaret 1915 overgik Værket til det nuværende Selskab, og ved denne Lejlighed udvidedes og ommonteredes dette. I 1925 foretoges atter en Udvidelse, og der anskaffedes en 80 HK. Dieselmotor.

Haandværkerforeningen oprettedes paa et Møde, der afholdtes den 24 April 1887, og startede med 23 Medlemmer. Foreningen har igennem de svundne Aar udført mange Opgaver, saasom opført Haandværkerstiftelse med Friboliger, Sal til Afholdelse af Møder og til Tegneskole, virket for Anskaffelse af Gadelygter og for disses Vedligeholdelse samt anlagt Fortove i Byen. Foreningen har yderligere afholdt flere vellykkede Udstillinger. Haandværkerstiftelsen opførtes i 1901.

Venstrevælgerforeningen for Krummerup og Fuglebjerg Sogne er saa vidt vides oprettet i 1910 og har haft følgende Formænd: Tømmer Lund 1910—13, Vejassistent Berntsen 1913—17, Sogneraadformand H. P. Pedersen 1917—29 og siden da Gaardejer THOMAS NØRGAARD.

K. F. U. K. er oprettet i 1900 og har ca. 40 Medlemmer. Siden det nye Missionshus Opførelse i 1922 har Foreningen holdt til der.

Krummerup-Fuglebjerg Sygekasse er oprettet i 1869, men i 1882 deltes denne Kasse, og der opstod 2 Sygekasser, en af 1869 og en af 1882, disse 2 sammensluttedes atter i 1928 under Navn af Krummerup-Fuglebjerg Sygekasse.

I Sognet ligger den kendte Gaard Fuglebjerggaard, der er i Slægten Neergaards Eje. Fuglebjerg By, der er en meget driftig By, har mange Handlende og Haandværkere.

Fuglebjerg Sogneraad bestaar af: Inspektør JULIUS HØYBERG, Formand, Vejassistent P. BERNTSEN, Købmand J. BOLLHORN, Arbejdsmand D. JANNERUP, Gaardejer ALF JENSEN, Murer H. P. JØRGENSEN og Gaardejer NIELS LARSEN.

FUGLEBJERG UDSALG FRA MAGASIN DU NORD

Saa sent som i Aarene omkring 1860—64 fandtes der i Fuglebjerg By kun en meget ringe Bebyggelse og ikke nogen Art af Købmandshandel eller lignende. Skulde man bruge Varer rekvirerede man disse fra København. I Aaret 1849 opførtes den Bygning, hvori Magasin du Nord nu har til Huse. Bygningen var fra Begyndelsen indrettet som privat Beboelse, men i 1864 købtes Ejendommen af Skomager Berthelsen, og han indrettede her sit Værksted og blev den første Handlende i denne Ejendom. Efter ham var der adskillige Folk, der forsøgte i denne Ejendom at danne en Forretning, der skal have boet saa godt som alle Brancher af Forretningsdrivende her, men de maatte alle hurtigt opgive Tanken om at skabe en Virksomhed her, og enten afstaa eller ogsaa gaa fra Forretningen. Dette skyldtes muligvis de svære Tider, der dengang raadede i vort Land.

I Aaret 1890 eller deromkring etablerede Manufakturhandler Carlsen sig her i Ejendommen, og han er vistnok den første af denne Branche der begyndte i Fuglebjerg. I 1896 afstod han Forretningen til Ingvar Lyse. De til det bedre forandrede Tider i Forbindelse med den Dytighed han udviste foraarsagede at Forretningen nu trivedes og gik fremad, og i 1914 afstod han Ejendommen og Forretningen til Hr. Julius Højberg. I 1915 lod H. Forretningen udvide og foretog en væsentlig Tilbygning, nemlig den Del af Bygningen som ligger langs med Sandvedvejen.

I Aaret 1927 overtog den nuværende Ejer Købmand SØNDERGAARD Ejendommen, og han lod i den ny tilbyggede Del indrette 2 Forretninger samt lod den indre Del af den oprindelige Bygning betydelig restaurere. Forretningen drives stadig som et Udsalg fra Magasin du Nord og omfatter Manufaktur samt Herre- og Damekonfektion.

J. A. K. SØRENSEN-SØNDERGAARD,
Købmand

f. 8 Oktober 1878 i Hallundbæk S. Omme, S. af Gaardejer A. S. S. og Hustru Valborg f. Hansen, g. 1915 med Annine Marie Petersen. Ejer af Tøjhuset i Skern, overtog i 1927 ovennævnte Firma.

ANNINE MARIE PETERSEN
Frue

f. i Øster Assel, D. af Urmager Peder Petersen og Hustru Kirstine Marie f. Jensen, g. 1915 med Købmand J. A. K. Sørensen-Søndergaard.

FREDERIK ERIK PETERSEN,
Tømrermester

f. 12 December 1873 i Fuglebjerglund, S. af Boelsmand Hans P. og Hustru Karen Marie f. Nielsen, g. 1902 med Emilie Marie Hansen. Etableret i 1904, Sogneraadsmlem i Krummerup-Fuglebjerg fra 1913—25, Medlem af Fuglebjerg Skolekommission siden 1921, do. af Hjælpekassen siden 1929.

JENS RASMUS JAKOBSEN,
Landpost

f. 29 September 1888 i Herlufsholm Sogn, S. af Staldkarl R.J., Gunderslevholm og Hustru Anna K. f. Larsen, g. 1916 med Cecilie Knudsen. Ansat som Landpost i 1923, Formand for K-F. Sygekasse af 1869, do. for K-F. Sygekasse siden dennes Dannelse i 1928, Regnskabsfører for Julens Glæde.

HERMAND CHRISTENSEN,
Elektricitetsværksbestyrer

f. 14 Oktober 1890 i Slaglille, S. af Parcellist Chr. Chr. og Hustru Ane Marie f. Jensen, g. 1914 med Christine Jensen, Maskinmester ved Fuglebjerg Elektricitetsværk 1913, Bestyrer ved samme siden 1915.

KAREN MARIE LARSEN,
Pedel

f. 6 Januar 1894 i Førslev, D. af Husfæster Chr. L. og Hustru Johanne Marie f. Jensen. Siden 1923 Kasserer for K. F. U. K. i Fuglebjerg.

ALFRED PEDER JENSEN,
Gaardejer

f. 3 Februar 1894 i Haldagerlille, S. af Gaardejer Fr. J. og Hustru Anna f. Petersen, g. 1919 med Meta Thomsen. Købte i 1919 Dalsgaard, stor 40 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1929, Formand for Vandværket siden 1925, do. for Forligskommissionen i Tvistigheder i Tyendesager, Tillidsmand i Bondestandens Sparekasse.

NIELS PEDER LARSEN,
Gaardejer

f. 8 September 1875 i Fuglebjerg, S. af Væver senere Gaardejer Lars Rasmussen og Hustru Mette Marie f. Jensdatter, g. 1906 med Anna Margrete Hansen. Købte i 1913 Thomasminde, stor 60 Tdr. Land, Sogneraadformand fra 1925—26, i Bankraadet for Haandværker- Handels- og Landbobanken i Næstved, Kasserer i sammes Fuglebjerg Afd. siden 1918.

HANS FREDERIK CHRISTENSEN,
Maskinmester

f. 3 September 1876 i Grenaa, S. af Landinspektør, Justitsraad Chr., Enslevgaard og Hustru Ane Marle f. Halgreen, g. 1913 med Inger Marie Andersen. Maskinmester 1901, Elektrotekniker 1910, Maskinmester hos Holm og Vonsild fra 1901—10 og fra 1912—22, overtog Fuglebjerg Billedteater i 1922.

HENRIK JUSTESEN,
Smedemester

f. 14 Februar 1889 i Krummerup, S. af Postbud H. J. og Hustru Anne M. f. Pedersen, g. 1911 med Marle Larsen. Etabl. i Fuglebjerg 1919, Værnepligt ved Infanteriet 1910—11, Bestyrelsesmedlem for D. F. B. i Fuglebjerg siden 1921, do. i Smedemesterforeningen Fønix siden 1921.

SVEND OSCAR JOHANSEN,
Politiassistent

f. 24 Februar 1894 i Skelskør, S. af Politibetjent C. J. og Hustru Henriette M. f. Jacobsen, g. 1923 med Fransine Petersen. Ansat v. Kbhvns. Politi 1917, v. Næstved P. 1923, i Fuglebjerg siden 1925, Værnepligt v. Livgarden 1915, begyndte som Bokser, Bryder og Vægtløfter i 1919, Vinder af Mesterskabet i Sværvægt

og Vægtløftning 1920, Danmarksrekord i Vægtløftning, 140 Kg., 1921, Danmarks mester i Kuglestød 1921-22-23 og 24, Rekord, Mesterskabet v. Skandinavisk Politistævne i 1922, i Kuglestød og Vægtløftning m. m.

VILHELM FERDINAND JOHNSEN,
Sagfører

f. 10 September 1878 i Hyllested, S. af Sognepræst P. J. og Hustru Matilde f. Reimer, g. 1918 med Jenny Bostrup. Student 1901, cand. jur. 1908, By- og Herredsfuldmægtig 1908—18, Sagførerbestilling 1918, Amtsfuldmægtig i Hjørring 1920—22, Dommerfuldmægtig i Skjern fra 1922—25, Sagfører i Fuglebjerg siden

1925, Bogholder i Haandværker Handels- og Landbo-bankens Næstved Filial i Fuglebjerg, Kommunerevisor, K. T. A. S. Repræsentant i Fuglebjerg.

MARIE SOFIE LARSEN,
Bestyrerinde

f. 12 November 1871 i Sneslev, D. af Gaardejer Niels L. og Hustru Inger Kristine f. Christoffersen. Forstanderinde paa Blaa Kors Kvinde-redningshjem i Ordrup fra 1909 til Hjemmet opløstes i 1918, Bestyrerinde paa Fuglebjerg Alderdomshjem siden 1919.

LAURITS MADSEN,
Slagtermester

f. 31 Juli 1884 i Haldagerlille, S. af Slagtermester Rasmus M. og Hustru Signe f. Jørgensen, g. 1911 med Amalie Jensen. Overtog 1911 Faderens Forretning i Haldagerlille, denne var grundlagt 1884, overtog Broderens Forretning i Fuglebjerg 1914, Værnepligtig ved Kystartilleriet 1904—05, Bestyrelsesmedlem for D. F. B. Fuglebjerg Afd. siden 1915.

H. P. KNUD ALEXANDER HANSEN,
Maskinbygger

f. 10 Februar 1864, S. af Smed Jørgen H. og Hustru Ane Margrethe f. Hansen, g. 1904 med Jensine Nicoline Jensen. Overtog i 1892 Fuglebjerg Smedie, der er af meget gammel Dato, idet den stammer fra omkring 1800 og ejedes af Frederik Smed, opførte 1904 den nuværende Bygning samt Maskinhal til

Maskinbyggeri, Bestyrelsesmedlem for Fuglebjerg Haandværkerforening fra 1906—24, Sogneraadmedlem i Krummerup-Fuglebjerg Sogneraad fra 1906—24.

JULIUS CHR. M. HØYBERG,
Sogneraadformand, Inspektør

f. 17 Oktober 1882 i København, S. af Maskinmester v. Kbhvns. Toldbod H. H. og Hustru Elise f. Madsen, g. 1905 med Theodora Madsen. Inspektør ved Haand i Haand for Sorø Amt, Formand for Akts. Hindholm Kost og Realskole, do. for D. F. B. Fuglebjerg Afd., Kommunerevisor fra 1919—25, Sogneraadmed-

lem af Krummerup-Fuglebjerg Sogneraad fra 1925—26, Sogneraadformand for Fuglebjerg siden 1926.

CHRISTINE ISAGER,
Lærerinde

f. 22 September 1893 i Mausing, D. af Gaardejer Lars Frederik Skylltsvig I. og Hustru Maren f. Rasmussen. Dimitteret fra Haslev, vikarieret i Frederiksdal, Norrebæk, Uggerløse m. fl. S., ansat i 1927 ved Fuglebjerg Skole, Formand for K. F. U. K. i Fuglebjerg.

HARALD CHRISTOFFER NIELSEN,
Cyklesmed og Forhandler

f. 2 November 1883 i Tipsrup v. Skanderborg, S. af Niels Nielsen og Hustru Johanne f. Olsen, g. 1911 med Ellen Kristine Petersen. Etableret i Fuglebjerg 1911, Bestyrelsesmedlem for Fuglebjerg Haandværkerforening siden 1915, Formand f. s. siden 1929, do. for D. F. B. Fuglebjerg Afd. til 1929.

JOHANNES EVALD SCHÜTT
Mekaniker

f. 4 August 1897 i Ulslev paa Falster, S. af Gaardejer E. S. og Hustru Kirstine f. Palle, g. 1923 med Katrine Alhed Hansen. Etablerede sig i 1923 i Fuglebjerg.

ASMANN GOVERTZ RASMUSSEN,
Tandlæge

f. 1 September 1897 i Holstebro, S. af Folketingsmand J. Rasmussen og Hustru Marie f. Govertz, g. 1927 med Nanny Hvid-Nielsen. Student fra Ribe 1916, Tandlægeeksamen 1921, vikarieret forskellige Steder, etableret i Fuglebjerg 1929.

TYCHO CHRISTOFFER SVENDSEN,
Apoteker

f. 16 Juni 1872 i København, S. af Sadelmagermester Chr. Ullerich S. og Hustru Sofie f. Hansen, g. 1898 med Luise Albertine A. Dicipel paa Løveapoteket i København, Kandidat med 1 K. 1897, ansat som Kandidat ved Grenaa, Frederikssund, Løgstør, Esbjerg og Griffenfeldts Apotek i København, siden 11

Juli 1923 Bevilling og Apoteker i Fuglebjerg.

ANNA MARIE SVENDSEN,
Distriktsjordemoder

f. 4 April 1881 i Bisserup, D. af Husmand Hans Hansen og Hustru Nicoline Petra, g. 1905 med A. F. Svendsen (død 1908). Paa Jordemoderskole fra 1910--11, Distriktsjordemoder i Magleby fra 1912--26, i flere Perioder Medlem af Magleby Sogns Hjelpekasse, Sygeplejerforening m. m., siden 1926 Distriktsjordemoder i Fuglebjerg.

FØRSLEV SOGN

bestaar af Landsbyerne Førslev, Arløse, Arløsetorp, Sneslev, Sneslev Overdrev, Højbjerg og Røgeskov. Byen Førslev er kun en lille Bebyggelse ved Førslevgaard. Denne Gaard nævntes første Gang i Aarene 1380—82 og ejedes da af Johs. Brun. Af den oprindelige Gaard er der intet tilbage, idet den nuværende Gaard sikkert stammer fra Overkammerherre C. Ad. Plessens Tid. Han købte Gaarden 1723 og oprettede ved Testamente af 18 Jan. 1757 de 3 Plessenske Fideikommisgodser, nemlig 1 Saltø og Harrested, 2 Førslev, Fuglebjerg og Fodbygaard, 3 Gunderslevholm og Kastrup. I fordums Dage var hele Gaarden omgivet af Voldgrave, og disse stammer rimeligvis fra den Tid, da den kendte Rentemester Jochum Beck var Gaardens Ejer. I 1803 købte Etatsraad P. J. Neergaard Godset, og dette er endnu i denne Families Besiddelse.

I Førslev By har været Ting- og Arresthus, der er opført i 1855, men nu er nedlagt. Kommunens Skolevæsen er inddelt i Arløse Skole og Forskole samt Sneslev Skole og Forskole. Det er at antage at begge Hovedskolerne er opførte i den Periode i hvilken førnævnte Overkammerherre P. var Besidder af Førslevgaard. Han oprettede yderligere 5 andre Skoler. Arløse nye Skole er opført i Aaret 1913 og Forskolen er fra 1895.

Førslev Kirke er en romansk Kamppestenskirke, der oprindelig havde Apsis. I den senere Middelalder forlængedes Skibet mod Vest med Munkesten og veltildannede Kamppestenskvadre, og samtidig flyttedes Dørene til den gamle Kirkes vestlige Del. Vistnok tidligere overhævedes Koret, der i den følgende Tid forlængedes med et Fag mod Øst og afsluttedes med en lige Gavli i Stedet for Apsissiden. Det nye Østfag er afskildret fra

Sneslev Mølle.

Kirken og tjener til Sakristi. Skibets Hvælvinger stammer fra det 15 Aarhundrede, og Taarnet i Vest er fra samme Tid. I 1892 restaureredes Kirken, og der fandtes ved denne Lejlighed, i Korets ældste Del, nogle interessante Kalkmalerier. Disse stammede dels fra det 12 og dels fra det 14 Aarhundrede. I Kirken findes en rigt udskaaret Altertavle med Maleri fra ca. 1700 og en Prædikestol fra ca. 1650.

I Arløse By findes Forsamlingshus, der er opført 1889, og en Brugsforening, dennes Bygning er udvidet gentagende Gange. Brugsforeningens første Formand var Lars Nielsen, og dens nuværende er Gaardejer SØREN PEDER HANSEN, Røgeskov. Medlemstallet er ca. 100 og sidste Aars Omsætning var ca. 56.000 Kr.

I Sneslev By findes Forsamlingshus, der er opført i 1885, Missionshus opført i 1909 og Brugsforening stiftet 1888. Efter at denne har været udvidet gentagende Gange, har man i Aar besluttet at opføre en ny og større Bygning til Forretningslokaler m. m. Denne Bygning er beregnet til ca. 14.000 Kr.

Foreningens Medlemstal tæller ca. 160. Andelsmejeriet Lundshøj er oprettet i 1888 med ca. 100 Andelshavere. I 1911 foretoges den første Udvidelse, og senere er der Gang paa Gang sket Udvidelser, sidst i 1921. Det nuværende Tal paa Andelshavere er ca. 160. Sidste Aars Mælkebehandling var 2.786.143 Kg. Smørproduktionen var 115.468 Kg. Mejeriets nuværende Formand er Gaardejer H. P. RAASCHOU, Klostergaard i Rejnstrup.

Sneslev Mølle opførtes i Aaret 1858 af Gaardejer Graat.

Førslev Sogns Husmandsforening er oprettet i 1908 og talte da ca. 40 Medlemmer. Dens første Formand var Boelsmand M. Jensen. Dens nuværende Medlemstal er ca. 120. Den af 18 Marts 1925 oprettede Driftslaane forening for mindre Jordbrugere hører under Husmandsforeningen.

Hindholm Kost- og Realskole er oprettet den 1 Septbr. 1916 i den tidligere Højskoles Bygninger, hvoraf den ene efter en indvendig Ombygning, foretaget i Foraaret 1921, nu rummer Undervisningslokaler og Foredragssal, medens den største er Bolig for Bestyrer, Lærerpersonele, Kostelever og Husholdningspersonele.

Skolen har siden 1919 Eksamensret til Præliminæreksamen. Elevantallet er ca. 80, deraf gennemsnitlig 12 Kostelever. Lærerpersonelet bestaar foruden Skolens Leder af 3 Lærere og 2 Lærerinder. Bygninger og Jord, 2 1/2 Td. Land, ejes af et i Foraaret 1921 stiftet Aktieselskab, som 1 August 1921 overdrog Skolens Ledelse til cand. phil. Frk. MARTHA MARCUSSEN.

Holsteinsminde er oprettet 4 Maj 1833 paa Herregaarden Fuirendal under Grevskabet Holsteinborg. Stifterne var Lensgreve F. A. Holstein og Børnevennen og Skolemanden Anders Stephansen. Oprindeligt oprettedes dette som Børnehjem, men senere benyttedes det tillige som Opdragelsesanstalt for forsømte Børn. 4 Maj 1840 overflyttedes Hjemmet til Gaarden Hjortholm i Førslev Sogn, og til Minde om den afdøde Lensgreve kaldtes dette Holsteinsminde. Ved kgl. Fundats af 28 Oktbr. s. A. ophøjedes det til en selvejende Institution.

Førslev Sogneraad bestaar af: Gaardejer VIGGO JENSEN, Formand, Boelsmand H. CHRISTIANSEN, Højbjerg, Murer OTTO JENSEN, Sneslev Overdrev, Gaardejer H. KNUDSEN, Arløse, Arbejdsmand J. P. LARSEN, Sneslev Overdrev, Sognefoged H. NICOLAISEN, Sneslev Overdrev og Husmand CHR. PEDERSEN, Arløsetorp.

HANS PEDER HANSEN,
Gaardejer

f. 10 Januar 1877 i Gunderslevlille, S. af Gaardejer Anders H. og Hustru Karen f. Olsen, g. 1905 med Maren Kristine Jørgensen. Overtog i 1905 Fædrengaarden Dalggaard, stor 42 Tdr. Land, Sogneraadsmlem i Gunderslev fra 1917--25, i Bestyrelsen for Lundshøj Mejeri siden 1927, do. i Rejnstrup

Brugsforening fra 1913--28, Medlem af Menighedsraadet og af Gunderslev Sogns Elektricitets Laaneforening, Repræsentant for Sorø Amt i Dansk Andels-cementfabrik siden 1911.

ANNA MARGRETHE CHRISTIANSEN,
Forskolelærerinde

f. 25 Oktober 1901 i Sønderup, D. af Lærer L. P. Chr. og Hustru Sofie f. Jensen. Dimmitteret fra Silkeborg, ansat ved Bruntofte Forskole fra 1922--26, ved Sneselev Forskole siden 1926.

NIELS LAURITS LARSEN
Smedemester

f. 26 April 1883 i Skovsø, S. af Smedemester Jørgen P. L. og Hustru Ane Sofie f. Nielsen, g. 1904 med Anna Laurette. Overtog i 1912 Sneselev Smedie, Bestyrelsesmedlem i Den Radikale Venstrevælgerforening siden 1921, Bestyrelsesmedlem i Smedemesterforeningen Fønix.

OLUF DAVIDSEN,
Gaardejer

f. 17 Marts 1885 i Rejnstrup, S. af Murer Ole D. og Hustru Ane Kirstine f. Larsdatter, g. 1915 med Else Johanne Christensen. Murermester i Venstrup, købte i 1918 Langgaard, stor 38 Tdr. Land, i Mejeriet Lundshøjs Bestyrelse siden 1926.

HANS JULIUS CHR. KROGH,
Sparekassebestyrer

f. 22 Februar 1881 i Sneselev, S. af Gaardejer L. Chr. K. og Hustru Karen f. Kehlet, g. 1904 med Jensine Jensen. Overtog i 1904 Fædrengaarden Vaadsbrogaard, stor 58 Tdr. Land, Bestyrer for Bondestandens Sparekasse siden 1928, Bestyrelsesmedlem af Mejeriet Lundshøj, Sneselev Brugsforening, Has-

lev Landbrugsskole, Hindholm Realskole, Formand for Førlev Hjælpekasse og Sygeplejeforening, Sogneraadformand fra 1913--19, Sogneraadsmlem fra 1919--21.

KRISTINE MADSEN,
Uddeler

f. 15 Februar 1878, D. af Mejeribestyrer Hans Nielsen, (Falkensten) og Hustru Maren f. Nielsen, g. 1898 med Uddeler Jens Peder Madsen (død 1915). Uddeler ved Arløse Brugsforening siden 1915.

CHRISTIAN JENSEN,
Husmand

f. 26 Marts 1886 i Arløse, S. af Folketingsmand Lars J. og Hustru Ane f. Jacobsen, g. 1912 med Ingeborg Marie Jensen. Formand for Førlev Sygekasse siden 1920, Formand for Venstrevælgerforeningen siden 1922, Bestyrelsesmedlem for samme siden 1912.

KARL VALDEMAR HANSEN,
Husmand

f. 10 August 1889 i Vallensved, S. af Husmand Rasmus H. og Hustru Birte Marie. g. 1914 med Emma Amalie Kristine Jensen. I Mejeriet Lundshøjs Bestyrelse siden 1926, i Gunderslev Sogns Sygekasses Bestyrelse fra 1927--29.

HANS PETER RAASCHOU
Gaardejer

f. 10 Marts 1886 paa Skaderegaard, S. af Forpagter Henrik R. og Hustru Vilhelmine f. Hagen, g. 1914 med Anna Kristine Olsen. Siden 1914 Fæster af Klostergaard, stor 85 Tdr. Land, siden 1922 egen Fæste, Formand for Mejeriet Lundshøj siden 1922, I Bestyrelsen for samme siden 1918, Medlem af Kontrol-

komitéen, Tillidsmand i Bondestandens Sparekasses Fuglebjerg Afdeling.

SØREN PEDER HANSEN,
Gaardejer

f. 11 Januar 1868 i Røgeskov, S. af Gaardejer Hans Thor H. og Hustru Karen Marie g. 1896 med Frederikke Petersen. Overtog Fædrengaarden i 1928, Sogneraad-medlem fra 1913—21, Sogneformand for Udflytternes Brandforsikring, Medlem af Arløse Brugsforenings Bestyrelse siden 1901, Formand for samme siden 1915.

HANS CHR. HANSEN,
Parcellist

f. 20 Juni 1893 i Arløse, S. af Rasmus H. og Hustru Dortha, g. 1929 med Marie Nielsen. I Bestyrelsen for Førslev Sogns Husmandsforening siden 1924, do. for Den Radikale Venstrevælgerforening siden 1921, Formand for samme siden 1927.

JØRGEN HANSEN,
Møller

f. 11 August 1885 i Magleby i Stevns, S. af Skovfoged Jens H. og Hustru Ane Kirstine, g. 1918 med Ingeborg Nielsen. I Bestyrelsen for Førslev Sygekasse siden 1922, Næstformand siden 1925, overtog Sneslev Mølle 1918.

MARTHA MARCUSSEN,
Skolebestyrerinde

f. 28 Oktober 1883, D. af Sømandsmissionær, forhenværende Skibsfører Johan M. og Hustru Margrethe f. Jensen. Fra 1900—03 Lærerinde v. Methodisternes Privatskole i Bangsbostrand ved Frederikshavn, fra 1906—11 Lærerinde v. Hinnerup Realskole, fra 1911—19 Leder af samme, 1920 Lærerinde v.

Hindholm Kost- og Realskole, siden 1921 Leder af samme Skole.

FREDE JENSEN,
Gaardejer

f. 19 September 1892 i Ellebæk, S. af Gaardejer Hans Peder J. og Hustru Karoline Anna f. Jørgensen, ugift. Overtog i Aaret 1923 Fædrengaarden Karlshøjgaard, i Bestyrelsen for Mejeriet Lundshøj siden 1924, Formand for Sneslev Gødningsforening siden 1926, Vurderingsmand i Udflytternes Brandforsikring siden 1925.

MARTIN PEDER FERD. HANSEN,
Smedemester

f. 22 Maj 1872 i Toksvær, S. af Sadelmager V. H. og Hustru Karen f. Pedersen, g. 1907 med Petrine Christiansen. Elablerede sig i Haslev 1889 og afstod Virksomheden 1901, købte Sneslev Smedie 1901 og opførte nuværende Smedie i 1902. (Den gamle Sneslev Smedie var fra Aarene omkring 1800—20.)

NIELS PETER PETERSEN,
Parcellist

f. 14 December 1878 i Førslev, S. af Husmand N. P. og Hustru Sofie f. Jeppesen, g. 1903 med Maren Kristine Sabine Rasmussen. Bestyrelsesmedlem i Førslev Husmandsforening siden 1925.

HANS MORTEN HANSEN,
Parcellist

f. 28 April 1877 i Krummerup, S. af Tømmer Chr. H. og Hustru Maren, g. 1901 med Ane Sofie Hansen. Landpost i Fuglebjerg fra 1905—22, siden da Parcellist, Medlem af Brugsforeningens Bestyrelse.

JENS JENSEN,
Mejeribestyrer

f. 18 Januar 1869 i Tune, S. af Murer Hans J. og Hustru Ane f. Pedersen, g. 1898 med Sofie Hansen. Bestyrer ved Andelsmejeriet Lundshøj siden 1898.

HANS JENS CHR. HANSEN,
Uddeler

f. 27 Maj 1875 i Sneslev, S. af Møller H. og Hustru Margrethe, g. 1900 med Kristine Sofie Madsen (død 1925) Uddeler ved Sneslev Brugsforening siden 1905.

MARTIN VILHELM JØRGENSEN,
Bagermester

f. 26 August 1874 i Næstved, S. af Kleinsmed A. J. og Hustru Elisabeth f. Christiansen, g. 1898 med Anna Sofie Pedersen. Ejer af Vemmelev Bageri fra 1912—24, af Holsteinsminde Bageri siden 1924.

HANS OTTO MADSEN,
Gaardejer

f. 10 Februar 1896 i Sneslev, S. af Gaardejer Hans Peder M. og Hustru Ane Marie f. Andersen, g. 1929 med Anna Elisabet Andersen. Overtog Fædrengaarden Regerødgaard i 1929, Medlem af Bestyrelsen for Sneslev Brugsforening siden 1922.

NIELS PETER OLSEN,
Husmand

f. 21 Oktober 1881 i Kirkerup, S. af Hans O. og Hustru Kristine f. Petersen, g. 1912 med H. Gross. Formand for Husmandsforeningen siden 1924, i sam- mes Bestyrelse siden 1914, Kommunerevisor, Revisor i Sygekassen, Sogneraadsmlem fra 1917—29.

JØRGEN NIKOLAJSEN,
Husmand

f. 4 November 1863 i Rejnstrup Overdrev, S. af Husmand Nikolaj Petersen og Hustru Kirsten f. Jørgensdatter, g. 1897 med Anna Hansen (død 1903). I Perioder Medlem af Bestyrelsen for Venstrevælgerforeningen og for Mejeriet Lundshøj, Næstformand i Førslev Husmandsforening.

GIMLINGE SOGN

bestaar af Landsbyerne Gimlinge, Vollerup, Bjerup, Vemmeløse og Dalmose. Sognets samlede Areal udgør 1908 ha., og Indbyggerantallet er 1109. Gimlinge havde i Aaret 1770 10 Gaarde og 21 Huse. Sognets Indbyggerantal var ved Aarhundredeskiftet 534, i 1909 naaede dette op paa 930. Paa samme Tidspunkt fandtes der 220 Gaarde og Huse.

I Gimlinge By findes Skole, Forsamlingshus, Vandværk og Andelsmejeri. I Byen har der været et Hospital, der var oprettet af Amtmand Hugo Lytzwow, men dette var nærmest beregnet for Byens Fattige og havde Plads til 8 Patienter. Dette er antagelig oprettet i Aarene omkring 1650 og blev nedlagt i 1895. Vollerup By havde i 1777 8 Gaarde og 9 Huse. Der findes Skole i denne By. Dalmose har Navn efter den gamle Kro, der i Aaret 1772 opførtes ved Gamle Korsør-Næstved Landevej. Før Banens Anlæggelse var der ingen By her, men i 1915 fandtes der i Byen 56 Huse. I vor Tid rummer Byen en stor Del Handlende og andre Virksomheder. Her findes Banken for Dalmose og Omegn, Filial af Skelskør Bank samt et større Mejeri

Gimlinge Kirkes Indre.

for Omegnens Herregaarde (Filiat af Trifolium i Haslev). Byen har Jernbanestation paa Slagelse-Næstved Banen. I Vemmeløse er Skole.

Gimlinge Kirke, der i sin oprindelige Del var en romansk Kampestensbygning, blev i den senere Middelalder ommuret med Munkesten, men atter senere udbedret med Kampesten. Kirkens Taarn og Overhvelving stammer rimeligvis fra denne Periode. I Aaret 1870 opførtes der et nyt Ligkapel. Den anelige og smukke Altertavle er fra ca. 1600. Den udskaarne Prædikestol er fra 1594. I Kirken findes et Krucifiks, der stammer fra den katolske Tid. De til dette Krucifiks hørende Sidefigurer findes opbevarede paa Loftet. I Sakristiet er en Mindetavle over førnævnte Amtmand H. L. (der døde 1693).

Vest for Vollerup har der i fordums Dage ligget en anelig Gaard omgivet og skærmet af Voldgrave. I Aaret 1354 ejedes den af Niels Esgesen, en af Landets rigeste Mænd. Gaarden hed Vollerup og var senere Stamsædet for Slægten Present. Der er ofte fundet Rester og Bygningsfundamenter af denne gamle Gaard, hvis sidste Ejer var Marie Lahn, Enke efter Borgmester J. Mikkelsen i Slagelse. I Aaret 1777 nævnes Vollerupgaard bestaaende af 2 Gaarde.

Sorø Amts Skytte- og Gymnastikforenings 74 Kreds oprettedes i Aaret 1900, men i en Periode af ca. 12 Aar laa Foreningen stille. Ved Aaret 1926 begyndte der atter at blive Liv i denne. Nu tæller Foreningen 138 Medlemmer, og den driver ugentlig Gymnastik for Piger, Dreng og Karle. Foreningen har sit Tilholdssted i Gimlinge Forsamlingsaal. Formand er Købmand E. JØRGENSEN.

Gimlinge Brugsforening oprettedes i 1901 og lod samme Aar sin nuværende Bygning opføre. Denne er dog gennem Tiderne blevet udvidet gentagende Gange. Medlemstallet er ca. 160, Omsætningen ca. 115.000 Kr. Formand er Gaardejer PEDER NIELSEN.

Andelsmejeriet i Gimlinge startedes i 1888 og har nu ca. 100 Andelshavere. Formand er Gaardejer N. JOHANSEN.

Gimlinge Sogneraad bestaar af: Gaardejer CHR. BUCHVALD, Formand, Landpost HANS CHR. HANSEN, Banearbejder CHR. JENSEN, Gaardejer CHR. KIRKEBJERG. Boelsmand VIGGO KIRSGAARD, Gaardejer PEDER PEDERSEN og Fragtmand TH. PEDERSEN.

MARKVAD ULLERUP, Gaardejer

f. 4 Februar 1894 i Taars, S. af Husmand Niels Jensen og Hustru Maren f. Markvadsen, g. 1923 med Marie Jensine Jensen. Købte i 1923 Stegsagergaard, stor 67 Tdr. Land, Næstformand i Bestyrelsen for Gimlinge Brugsforening og for Gimlinge Andelsmejeri.

SVEND OLSEN, statsautoriseret Installatør

f. 20 Maj 1882 i Birkebjerg, S. af Jens O. og Hustru Signe f. Rasmussen, ugift. Efter fleraarigt Samarbejde med Frede Petersen oprettedes i 1921 Firmaet Svend Olsen og Frede Petersen, i 1926 udtraadte F. P., og Firmaet fortsatte under s. Navn.

HARALD HANSEN, Boelsmand

f. 3 April 1886 i Lundforlund, S. af Gaardejer Peder H. og Hustru Karen, f. Andersen, g. 1914 med Oline Madsen. Bestyrelsesmedlem i Gimlinge Brugsforening og i Gimlinge Mejeri.

PEDER NIELSEN, Gaardejer

f. 3 August 1865 i Gimlinge, S. af Gaardejer Niels Pedersen og Hustru Karen f. Nielsen, g. 1886 med Marie Johansen. Købte i 1892 en Parcel af Præstegaardsjordene, stor 26 Tdr. Land, og opførte derpaa nuværende Gaard, Sogneraadmedlem fra 1901—06, Formand for Gimlinge Brugsforening fra 1919—23 og siden 1925.

EINAR JØRGENSEN,
Købmand

f. 20 Marts 1898 i Slagelse, S. af Restauratør Chr. J. og Hustru Jenny, g. 1922 med Ester Hansen. Drevet Købmandshandel i Lundforlund og København, opholdt sig i Rusland, Etablerede sig i Gimlinge i 1925 og opførte nuværende Forretningsejendom, Formand for Sorø Amts 74 Kreds Skytte- og Gymnastikforening siden 1927.

HANS JØRGEN ANDERSEN,
Gaardejer

f. 4 Maj 1878 i Faardrup, S. af Husmand Søren P. A. og Hustru Ane Marie f. Olsen, g. 1909 med Ingeborg Hansen. Købte i 1919 Brydagergaard ogsaa kaldet Treskelsgaarden, stor 43 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Brugsforeningen siden 1926, i Foderstofforeningen „Virkelyst“ og i Sogne Sparekassen.

GUDUM SOGN

bestaar kun af Byen af samme Navn og tæller kun 203 Indbyggere. I Aaret 1778 var dette Sogn Annex til Havrebjerg i Løve Herred. Gudum havde dengang 9 Gaarde, 5 Huse og en Mølle.

Gudum Kirke er fra den ældre Middelalder og var i privat Eje indtil Aaret 1927, da Kommunen købte denne. Den gamle Kirkebygning trænger til en gennemgribende Restaurering. Skolen oprettedes 1854, idet man før den Tid havde fælles Skole med Ollerup.

I Sognet findes et Andelsmejeri.

Gudum Sogneraad bestaar af: Lærer H. HEDEBOE, Formand, Snedker J. P. JENSEN, Boelsmand M. LARSEN, Gaardejer R. THOMSEN og Forpagter P. WILLUMSEN.

GUNDERSLEV SOGN

bestaar af Landsbyerne Gunderslevlille, Rejnstrup, Holløse, Kirkeskov, Rejnstrup Overdrev og Øllemosehuse.

Rejnstrup har Skole, Missionshus, Forsamlingshus og Brugsforening, Holløse har Skole og Andelsmejeri (Fuglsang).

I 1916 havde Sognet 694 Indbyggere.

I Sognet ligger Hovedgaarden Gunderslevholm hvis Hovedbygning er opført i 1729 af C. Ad. Plessen. Bygningen er opført i italiensk Stil, den er aflang firkantet i to Stokværk med Kælder, Frontespicer, Portaler og Stentrappes til Gaarden og Haven. I Bygningen findes flere Stuklofter og i en Sal nogle Gyldenlæderstapeter. NØ for Hovedbygningen nær Aaen findes et stort overgroet Voldsted, hvor Gaarden før har ligget, og hvor der er fundet Murrester. Gaarden er i Slægten Neergaards Eje.

Gunderslev Kirke er opført i den romanske Tid af Kampestenskvadre og er senere forlænget et Stykke mod Vest. I den senere Middelalder tilføjedes Taarnet i Vest, Kirken overhævedes, Korsarme (Kapeller) i Syd og Nord, og Sakristi i Nord tilføjedes. Koret forlængedes mod Øst, og det ny Parti forbandtes med det gamle Kor ved en stor Spidsbue. Alle Tilbygningerne er af røde Munkesten med Fod af Kamp. Taarnrummet er nu Vaabenhuse. I Kirken findes en rigt udskaaret Altertavle af Abel Schrøder. Denne stammer fra 1640 og bærer Urnernes og Gyldenstjernernes Vaaben. Prædikestolen, der er fra 1635, er udført af samme Mester. En værdifuld Kalk, skænket af Chrf. Gøye og Birgitte Bølle i 1587, findes ligeledes her. Der er endnu bevaret mange Ligsten i Kirken.

I Gravkæderen under den sydlige Korsfløj, som nu er indtaget i Kirken, staar 7 til Dels ødelagte Kister, hvoriblandt en med Brahe-Marsvins, en anden med Krabbe-Friis Vaaben. Under Taarnet har der ogsaa været Gravkælder.

Gunderslev Sogneraad bestaar af: Gaardejer JENS JENSEN, Rejnstrup, Formand, Parcellist HANS OLUF HANSEN, Rejnstrup, Parcellist ANDREAS CHRISTIANSEN, Holløse, Gaardejer EDVARD HANSEN, Rejnstrup, Gaardejer CHR. RIIS ANTONSEN, Holløse, Arbejdsmand CHR. NIELSEN, Holløse og Husmand CHR. RASMUSSEN, Holløse.

KARL HESSE LINDBERG,
Skovrider

f. 24 August 1880 paa Ryvangaard, S. af Skovfoged Søren Lindberg og Hustru Marie f. Hesse g. 1905, med Frida Rumlev. Uddannet ved Vemmetofte, Assistent ved Hedeselskabets Skole, Skovfoged ved Pedersgaard Skovdistrikt fra 1901—11, Skovridder ved Tokkeruphus under Gunderslevholm siden 1911.

OLUF LAURITS FREDERIK OLSEN,
Skovfoged

f. 13 September 1875 paa Kastrup Overdrev, S. af Skovfoged Niels O. Hustru Ane Marie, g. 1899 med Emilie Johanne Larsen. Ansat som Skovfoged ved Tystemose under Gunderslevholm siden 1897.

CHR. ANDERSEN,
Skovfoged

f. 10 Juli 1855 i Vallensved, S. af Anders Larsen og Hustru Kristine f. Olsen, g. 1880 med Anna Margrethe Rasmussen. Ansat som Skovfoged ved Tvedevænge, under Gunderslevholm siden 1888.

POUL CARL SOFUS PETERSEN,
Skovfoged

f. 9 Marts 1875 i Florup, S. af Gaardejer Jens P. og Hustru Jensine, g. 1897 med Olga Karoline Mathilde Nielsen. Assistent ved Brændersvold Skovdistrikt, Skovfoged ved Kastrup Overdrev under Gunderslevholm siden 1899.

CARL JEPPE TOLSTRUP, Godsforvalter

f. 3 Marts 1867 i Aastrup, S. af Branddirektør Jørgen Vilhelm T. og Hustru Henriette f. Storm, ugift. Ansat som Godsfuldmægtig paa Gunderslevholm i 1889, Godsforvalter samme Sted siden 1 Maj 1893, Sogneraadformand fra 1904—17, i en Del Aar Vurderingsmand for Udlaan af Umyndiges Midler.

GYRSTINGE SOGN

indeholder Byerne Gyrstinge, Ørslevvester, Gyrstinge Skovhuse, Hedemose og Gaardstoftehuse. I Aaret 1778 fandtes der i Gyrstinge By 20 Gaarde og 2 Boelsmandssteder, i Ørslevvester 12 Gaarde og 18 Huse, en Selvejergaard paa 4 Tdr. Hartkorn samt en Mølle. Gaarden Ruhedal er Arvefæste under Sorø Akademi, stor 148 Tdr. Land med 13 Huse. Denne Gaard har været i C. Fr. Gyllembourg-Ehrensward's Eje, og han tog Ophold her i 1801. Gaarden brændte i 1806. I Store og Lille Bøgeskov findes Rester af flere Gravhøje og Langdysser fra Stenalderen.

Den ældste Del af Gyrstinge Kirke er fra den ældre Middelalder og bestod af Skib og Kor opført af Kampsten. Den havde smaa rundbuede Vinduer og fladt Bjælkeloft. I

Korrundingen var Halvkuppel. Omkring Aar 1500 forhøjedes Murene, og der indbyggedes Krydshvælvinger. Taarnet med det hvælvede Taarnrum er fra samme Tid, og dette er forbundet med Kirken ved en Spidsbue. Vaabehuset med Bjælkeloft opførtes samtidig, og Korrundingen afsondredes fra Koret ved en Tværmur og omdannedes til Sakristi. I Aaret 1848 nedbrød man Korrundingen og opførte Tilbygningen til Korets Østgavl. Kirken restaureredes i 1867—68, og samtidig indsattes de store rundbuede Vinduer. Ved denne Lejlighed fandtes der enkelte Kalkmalerier fra den senere Middelalder. Den nuværende Altertavle er fra 1861 og malet af F. C. Lund. Prædikestolen er fra Chr. den 4 Tid. Den i Vaabehuset værende Gravsten er fra det 16 Aarhundrede og sat over en Adelsmand. Indtil 1887 gjorde denne Sten Tjeneste som Trappesten i Præstegaarden. I Vaabehuset findes en Gravsten over Sognepræsten Jens Povelsen, der i Aaret 1663 indebrændte i Præstegaarden tillige med sin Hustru og hele Husstand samt Sognepræst H. Thygesen Kolding fra Bringstrup, der var kommet for at meddele dem Sakramentet.

I Sognet findes Skole, Forskole, Andelsmejeri og Brugsforening.

Blødebjerg Mejeri er oprettet i Aaret 1889 og er undergaaet forskellige Ombygninger i 1912 og 1914. Andelshavernes Tal er ca. 150. Formand for Mejeribestyrelsen er Gaardejer OLE HANSEN, Gyrstinge. Bestyrer er CHR. CHRISTENSEN.

Gyrstinge Brugsforenings Formand er Sognefoged JOH. NIELSEN. Uddeler er HENRY HENRIKSEN.

Gyrstinge Sogneraad bestaar af: Lærer LAMBERT, Formand, Husmand N. P. CHRISTENSEN, Skovhuse, Gaardejer CHR. JENSEN, Gyrstinge, Husmand J. JENSEN, Hedemose, Parcellist L. JØRGENSEN, Ørslevvester, Husmand M. PEDERSEN, Præstemark og Gaardejer J. P. SØRENSEN, Gyrstinge.

JOHANNES S. NIELSEN, Sognefoged

f. 4 April 1876 i Gyrstinge, S. af Gaardejer Jens N. og Hustru Marie f. Sigersen, g. 1903 med Anna Andersen fra Bjernede. Sogneraadsmlem fra 1909—17, Herreds-Vurderingsmand for Husmændenes Kreditforening siden 1928, Lægdsmand siden 1904, Formand for Gyrstinge Brugsforenings Bestyrelse.

IDA E. FREDERIKSEN, Forskolelærerinde

f. 15 November 1892 i Roskilde, D. af Malermester Th. Frederiksen, Sorø Landsogn. Dimitteret fra Københavns Forskole Seminarium i 1916, Vikar i Hjelm paa Møen, Lærerinde ved Slaglille Forskole fra 1917—19, siden 1919 Lærerinde i Gyrstinge, Medlem af Værgeraadet og Plejetilsynet for Gyrstinge Kommune.

CHR. FRD. CHRISTENSEN, Mejeribestyrelse

f. 5 Oktober 1888 i Lou, S. af Parcellist Ole Chr. og Hustru Karen f. Olsen, g. 1918 med Anna Jørgensen fra Døjringe. Paa Mejeriet Fremtidshaab fra 1905—06, Bestyrer i Ørslev v. Slagelse fra 1916—18, siden 1918 Bestyrer ved Blødebjerg Mejeri, Revisor i Sygekassen og i Brugsforeningen.

HENRY ALFRED HENRIKSEN,
Uddeler

f. 6 September 1897 i København, S. af Georg Hansen og Hustru Karen f. Jacobsen, g. 1920 med Harriet Skurup. Siden 1925 Uddeler ved Gyrstinge Brugsforening.

JACOB JØRGENSEN,
Skovfoged

f. 27 December 1891, S. af Husmand Fr. J. og Hustru Marie f. Rasmussen, g. 1919 med Helga Knuthsen fra Lolland, siden 1 Juni 1921 Skovfoged ved Store Bøgeskov (Sorø Akademis Skove).

KRISTIAN JENS JENSEN,
Gaardejer

f. 21 Marts 1878 i Haraldsted, S. af Husmand Hans J. og Hustru Johanne f. Christensen, g. 1903 med Maren Nielsen fra Gyrstinge. Ejer af Sjoldegaard, stor 65 Tdr. Land, Sogneraadmedlem siden 1925, Sogneformand i Bjæverskov Brandkasse, forhen Bestyrelsesmedlem i Blødebjerg Mejeri og i Gyrstinge Brugsforening.

JENS PEDER SØRENSEN,
Gaardejer

f. 5 Juni 1870 i Gyrstinge, S. af Gaardejer Søren Pedersen og Hustru Ane f. Madsen, g. 1898 med Marie Schnach fra Merløse. Overtog i 1898 Fædrengaarden Peberdahlsgaard, stor 64 Tdr. Land, Sogneraadmedlem fra 1909—17 og siden 1925, Repræsentant i Bondestandens Sparekasse, tidligere Bestyrelsesmedlem i Ringstedegnens Landboforening.

HAARSLEV — TINGJELLINGE SOGN

bestaar af Landsbyerne Haarslev, Sandved, Dele af Bendslev samt Sønder-Jellinge, alle af Haarslev Sogn, og Tingjellinge beliggende i Sognet af samme Navn.

Soggenes samlede Indbyggerantal er ca. 1065.

I Haarslev By ligger Kirke, Præstegaard, der er opført efter Branden i 1910, Skole opført i 1808, men nedbrændt til Grunden i 1929, ny Skole opført samme Aar efter Tegning af Arkitekt Knudsen-Pedersen i Slagelse, Forsamlingshus opført 1904 og Brugsforening oprettet i 1887. Dette Aar opførtes en Bygning til Brug for Foreningen. Grunden kostede 425 Kr., og Byggesummen androg 23.000 Kr. Foreningens nuværende Medlemstal er ca. 120. Omsætningen ca. 70.000 Kr. aarlig. I 1929 foretoges der en ret væsentlig Tilbygning og Modernisering af Lokalerne. Formand er Husmand JENS HANSEN, Bendslev-

Spare- og Laanekassen.

Krummerup Sogn. Spare- og Laanekasse for Hyllested-Haarslev-Tingjellinge Sogne. Denne er oprettet i 1867. Regnskabet for 1918 viser følgende Tal, Indskud 997.526 Kr. Reservefond 31.118 Kr. Tallene for 1928 er Indskud 1.442.031 Kr. 63 Øre, fordelt paa 675 Konti, Reservefonden 44.865 Kr. 76 Øre, Udlaan mod Pant i faste Ejendomme 1.072.443 Kr. mod Kaution 184.621 Kr. 25 Øre. Kassens første Formand var Lærer Jacobsen, der afløstes af Lærer Mogensen, der igen afløstes af nuværende Formand Gaardejer HANS FREDERIKSEN.

Haarslev Kirke er fra den tidligere Middelalder, og dens Bygningsmateriale var Kamp- og Fraadsten. I senere Tider tilføjedes Taarnet, der byggedes af Munkesten. Altertavlen er fra ca. 1500, og dens Midterparti forestiller et særdeles godt Billedskærerarbejde fra omkring 1650.

Sandved By havde i Aaret 1777 kun 3 Gaarde, men ved Jernbanens Gennemførelse voksede Byen betydeligt, og der findes nu en Del Handlende. Der er Skole opført i 1908, Missionshus fra samme Tidsrum, Gæstgiveri, Elektricitetsværk, Posthus, Jernbanestation samt Mejeri oprettet i Aaret 1912, og i 1914 overgaaet til De forenede sjællandske Mejerier.

Tingjellinge har Kirke, Skole opført i 1856 samt Forsamlingshus.

Tingjellinge Kirke er antagelig fra det 15 Aarhundrede og er ualmindelig lille. Den er opført af Munkesten og i gotisk Stil. Taarnet er en senere Tilbygning, og i dettes nederste Stokværk findes Vaabenhuset. Hvælvingerne er de oprindelige og støttes af Stræbebiller. Ved en Restaurering, der foretoges omkring Aarene 1870—75, afdækkedes der nogle Kalkmalerier, men disse er atter overkalkede. Kirken har gentagende Gange været truet med Nedrivning, saaledes bestemtes det i 1556, at den skulde nedrives og Materialet anvendes til Haarslev Kirke, og i det 17 Aarhundrede var der atter Tale om Kirkens Nedrivning, men trods dette staar den lille Kirke der den Dag i Dag.

For ca. 700 Aar siden var der i Tingjellinge Tingsted for Flakkebjerg Herred. Byens Navn var da Joeling senere ændret til Nørre Jelling.

Haarslev-Tingjellinge Sogneraad bestaar af: Gaardejer PETER NIELSEN, Tingjellinge, Formand, Tømrer og Boelsmand JOHAN I. JENSEN, Tømrermester VILH. JØRGENSEN, Baneformand JØRGENSEN, Smed L. CHR. LARSEN, Ølhandler I. FR. MORTENSEN og Gaardejer ALBERT NIELSEN.

HENRIK PETER ANDERSEN,
Mejeribestyrer

f. 16 Marts 1890 i Espe, S. af Bødker H. C. A. og Hustru Sidse f. Jørgensen, g. 1919 med Marie Nielsen. Lært ved Espe Mejeri. Bestyrer paa Osteriet Danica i Lunderskov, siden 1 November Bestyrer paa Sandved Mejeri.

HANS SØREN DALGAARD,
Gaardejer

f. 4 April 1901 i Tønning, S. af Gaardejer Søren Hansen og Hustru Signe f. Jensen, g. 1927 med Gudrun Dam Hansen fra Høve. Købte i 1927 Holtegaard i Haarslev, stor 33 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Haarslev Brugsforening siden 1929.

JOHAN ISAK JENSEN,
Tømrer og Boelsmand

f. 13 September 1869 i Haarslev, S. af Husmand Jens J. og Hustru Karen f. Isaksdatter, g. 1ste Gang 1893 med Marie Henriksen (død 1896), g. 2den Gang 1899 med Kristine Margrethe Olsen. Sogneraadsmlem siden 1925, Bestyrelsesmedlem i Hyllested Mejeri.

JENS PETER JENSEN,
Gaardejer

f. 22 September 1877 i Haarslev, S. af Martin J. og Hustru Karen Marie f. Mortensdatter, g. 1922 med Katrine Hansen. Købte i 1908 Damgaard, stor 48 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Hyllested Mejeri, Formand for Brugsforeningen „Virkelyst“ fra 1920—24 og siden 1928.

HANS PEDER IVERSEN,
Husmand

f. 13 September 1898 i Gimlinge, S. af Husmand Hans J. og Hustru Ane f. Christensen, g. 1920 med Anna Marie Hansen. Formand for Haarslev-Tingjellinge Husmandsforening siden 1927, Bestyrelsesmedlem i Haarslev Brugsforening siden 1927.

HANS CARL VILH. JØRGENSEN,
Tømremester

f. 13 Juni 1867 i Oreby, S. af Møllersvend H. P. J. og Hustru Anna Kirstine f. Hansdatter, g. 1898 med Marie L. Olsen. Kommunal Maskinsynsmand siden 1919, Taksationsmand for Østifternes Brandforsikring, Sogneraadsmember siden 1925.

KAREN JENSINE HERMANSEN,
Frue

f. 14 Juli 1885 i Ballerup, D. af Husmand J. Jensen og Hustru Bodil Katrine, g. 1909 med Overportør Edlef Harding Hermansen. Bestyrelsesmedlem for Hjælpekassen fra 1925—29, Formand for samme siden 1929.

OLE MARTIN OLSEN,
Boelsmand

f. 29 Januar 1889 i Haarslev, S. af Boelsmand Jørgen O. og Hustru Ane Katrine f. Madsdatter, g. 1911 med Ingeborg Larsen. Næstformand i Haarslev Brugsforening siden 1926, Bestyrelsesmedlem i Afholdsforeningen og i Foderstofforeningen „Virkelyst“ siden 1917.

HANS CHR. JULIUS FREDERIKSEN,
Gaardejer

f. 13 Februar 1865 i Spøtrup, S. af Boelsmand Frederik Jensen og Hustru Juliane Janette f. Vitzell, g. 1887 med Birte Sofie Pedersen. Købte 1887 Gaard i Vester Egede, men solgte denne i 1896 til Gissenfeldt, siden 1896 Ejer af Bangsgaard i Haarslev, stor 52 Tdr. Land, Sogneraadsmember i flere Peri-

oder, Sogneraadformand i en Periode, Bestyrelsesmedlem i Hyllested-Haarslev-Tingjellinge Spare- og Laanekasse fra 1901—19, Formand f. s. siden 1919.

CARL ADOLF JENSEN,
Direktør

f. 20 Marts 1867 i Skafterup, S. af Arbejdsmand Jens Rasmussen og Hustru Karen f. Jensdatter, g. 1893 med Maren Kristine Hansen (død 1928). Meddirektør og Kasserer i Hyllested-Haarslev-Tingjellinge Spare- og Laanekasse siden 1923, Sogneraadsmember i 15 Aar, Sogneraadformand i en Periode.

NIELS PEDER NIELSEN,
Gaardejer

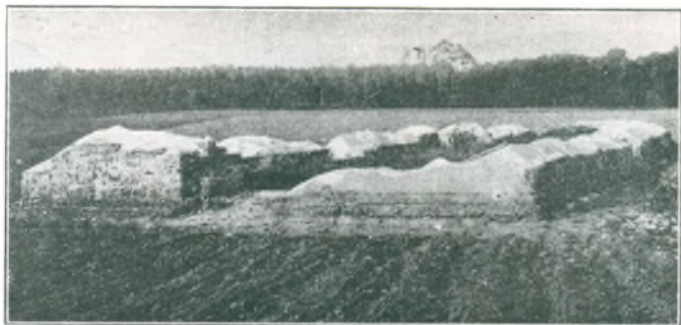
f. 2 April 1872 i Flakkebjerg, S. af Gaardejer Jacob N. og Hustru Marie f. Pedersen, g. 1899 med Ingeborg Pedersen (død 1922). Købte i 1907 Vaadagergaard, stor 108 Tdr. Land, Sogneraadsmember fra 1921—25, Sogneraadformand siden 1925.

MARTIN PEDERSEN,
Uddeler

f. 22 Maj 1897 paa Glæno, S. af Gaardejer Jørgen P. og Hustru Noline f. Larsen, g. 1920 med Anna Jensen. Uddeler ved Haarslev Brugsforening siden 1920.

HARALDSTED — ALLINDEMAGLE SOGN

bestaar af Landsbyerne Haraldsted, Valsømagle, Skee-Taastrup, Allindelille og Skee, alle beliggende i Haraldsted Sogn samt Allindemagle og Estrup i Allindemagle Sogn. I det 17 Aarhundrede fandtes der i Haraldsted By 14 Gaarde og 21 Huse, Byen benævntes dengang Harrested, i Valsømagle laa 12 Gaarde og 10 Huse, i Skee 6 Gaarde og 11 Huse, i Allindelille 10 Gaarde og 14 Huse

Ruinerne af Knud Lavards Kapel.

og i Skee-Taastrup 4 Gaarde og 3 Huse. Desforuden nævnes Klarupgaard, Egtvedgaard og Holtegaard. Allindemagle By nævnes at have haft 15 Gaarde og 39 Huse, Estrup By 3 Gaarde og 4 Huse, I Allindemagle Sogn laa i tidligere Tid en af Landets ældste Herregaarde kaldet Allindemaglegaard. Af denne Gaard, der har tilhørt Slægten Bille, findes der i vor Tid kun nogle faa Levninger tilbage.

Sognets Indbyggerantal er i vor Tid 1876.

Haraldsted nævnes i „Kong Valdemars Jordebog“ som Krongods, og her har da ogsaa været en Kongsgaard. Denne var i Begyndelsen af det 12 Aarhundrede forlenet til den vestgøtiske Jarl Erik, som var gift med Knud den Helliges Datter Cæcilia.

I Haraldsted Skov findes Ruinerne af Knud Lavards Kapel. Ved Skovvejen er oprejst et stort Krucifiks af Træ paa det Sted, hvor Knud Lavard i Aaret 1131 blev myrdet af sin Fætter Magnus Nielsøn, der frygtede, at Folket skulde foretrække Knud til Konge. I samme By ligger den fra ældgammel Tid kendte kgl. privilegerede Kro, kaldet Krogaarden. I det forrige Aarhundrede blev Kroen ophævet, og Gaarden drives nu som Landbrug, men bærer stadig sit gamle Navn.

Af Haraldsted Kirke, der oprindeligt var en Fraadstenskirke, er nu kun Skibet tilbage. Kirken blev i den senere Middelalder overhælvvet, og Taarnet opførtes. I en endnu senere Periode blev Taarnets øverste Del ombygget. Under en Restaurering af Kirken i 1866, ødelagdes der nogle gamle Kalkmalerier. Altertavlen er fra Aaret 1605, Prædikestolen fra 1620. Døbefonden er af Malm og fra Aaret 1350. Der findes i Kirken en stor Del udskaarne Sager, der stammer fra den katolske Tid, samt nogle Ligsten. Det var i denne Kirke, at Knud Lavard blev jordet for senere at blive bisat i Ringsted.

Allindemagle Kirke er en romansk Kampestensbygning, hvoraf der i vor Tid kun er Skibet tilbage. I den senere Middelalder er Kirken forlænget, saaledes ses af en Indskrift i den østlige Tilbygning, at denne er opført i 1514.

I Kommunen findes 2 Mejerier, nemlig Andelsmejeriet Stjernebjerg, der er oprettet i 1888 under Navn af Haraldsted Mejeri, men i 1912 udtraadte der en Del Andelshavere af dette, og disse grundlagde Stjernebjerg Mejeri, som i 1920 optog de i Haraldsted Mejeri værende Andelshavere. Det andet Mejeri „Skovvang“ er oprettet i 1927 som Fællesmejeri og særligt som Ostemejeri. Mejeribestyrer ved Stjernebjerg er VIGGO KLAUSEN og ved Skovvang er MAGNUS SCHULTZ PETERSEN.

I Aaret 1914 oprettedes der Telefoncentral i Langesø.

Af Skoler findes der i Sognet Haraldsted, Allindemagle og Valsømagle.

Haraldsted-Allindemagle Sogneraad bestaar af: Amsraadsmedlem, Husmand H. CHR. PEDERSEN, Formand, Parcellist PEDER FREDERIKSEN, Gaardejer VIGGO HANSEN, Husmand NIELS HANSEN, Forpagter SØREN JENSEN, Parcellist SØREN LARSEN, Statshusmand JOHANNES MADSEN, Lærer RØNDING og Gaardejer M. SØRENSEN.

SØREN CHR. ANDERSEN,
Gaardejer

f. 23 April 1879 i Hjørring, S. af Gaardejer Anton A. og Hustru Karen f. Mathiasdatter, g. 1900 med Anna Madsen. Siden 1915 Ejer af Havrevanggaard, stor 60 Tdr. Land, Sogneraadsmlem fra 1921 – 29, Bestyrelsesmedlem i Mejeriet Kildevang, Formand for dennes Tørvefabrikation fra 1917–21, do. for Kornnævnet,

Bestyrelsesmedlem i Midtsjællands Eksporthorening fra 1919–28, Vurderingsmand i samme.

LARS ELIASEN,
Sognefoged

f. 8 Maj 1859 i Stenmagle, S. af Parcellist Elias Klausen og Maren f. Larsen, g. 1887 med K. Olsen. Ejer af Skt. Pedersgaard, stor 63 Tdr. Land, Sognefoged og Lægdsmand siden 1906, Sogneraadsmformand fra 1898–1909, Medlem af Statsdyrskuekommissionen fra 1911–26, i Bestyrelsen for Ringsted Slakteri

fra 1909–24, Formand i Bestyrelsen for Allindelille Brugsforening siden 1901.

MAGNUS P. SCHULTZ PETERSEN,
Mejeribestyrelser

f. 10 Juni 1898 i Aalborg, S. af P. P. og Hustru M. f. Thomsen. g. 1925 med Ellen Sørensen. Uddannet ved Espeskov og Store Merløse Mejeri, Ostemejeriet ved Landmandslyst, siden 1927 Bestyrer ved Skovvang Mejeri, Formand for Ungdoms-Foredragsforeningen.

JENS JOHANNES MADSEN,
Statshusmand

f. 20 Juni 1897 i Sønder Bjerre, S. af Niels Madsen og Hustru Jordemoder Johanne f. Andersen, g. 1926 med Marie Petersen fra Lyngeskildstrup. Sogneraadsmlem siden 1928, Statshusmandsbrug paa 10 Tdr. Land, Formand for Socialdemokratisk Forening fra 1925–27.

SØREN LARSEN,
Parcellist

f. 30 Juni 1885 i Haraldsted, S. af Husmand Lars Sørensen og Hustru Ane, g. 1912 med Ernestine Jensen. Ejer af Parcelsted paa 31 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1921, Formand for Radikal Venstreforening fra 1919–20, Bestyrelsesmedlem i Brugsforeningen.

VIGGO KLAUSEN,
Mejeribestyrelser

f. 26 December 1886 i Aarby, S. af Lærer H. Chr. K. og Hustru Mette f. Sørensen, g. 1913 med Ellen Thaarup. Uddannet paa Fuglede Mejeri, Mejeribestyrelser ved Agersø Mejeri fra 1913–20, ved Stjernebjerg siden 1920, Tilidsmand i Mejeriforeningens Ulykkesforsikring.

ANDERS PEDER POULSEN,
Skovfoged

f. 9 Juni 1862 i Allindemagle, S. af Poul Andersen og Hustru K. f. Olsen, g. 1892 med Nicoline Andersen (død 1927). Siden 1892 Skovfoged ved Skjoldenæsholms Skovdistrikt omfattende Kagstrup, Langebjerg, Eigtved og Allindemagle Skove.

NIELS PEDER FREDERIKSEN,
Parcellist

f. 6 September 1878 i Allindelille, S. af P. F. og Hustru Gunhild f. Sørensen, g. 1907 med M. K. Jacobsen. Ejer af Parcelsted, stor 16 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1925, Opsynsmand og Ledvogter ved Universitets-skovene.

SØREN JENSEN,
Forpagter

f. 13 Oktober 1883 i Haraldsted, S. af Husmand Hans J. og Hustru Johanne f. Christensen, g. 1910 med Karen Nyvang. Forpagter af Lille Eigtvedgaard, stor 23 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1929, Kasserer for Venstrevælgerforeningen, Sogneformand i Præstø m. fl. Amters Brandforsikring siden

1916, Bestyrelsesmedlem i Stjernebjerg Mejeri fra 1918--20 og fra 1921--23.

HANS CHR. LARSEN,
Gaardejer

f. 5 Maj 1872 i Haraldsted, S. af Gaardejer P. L. og Hustru Maren f. Hansen, g. 1903 med Anna J. Hansen. Forpagtede i 1903 Krogaard, stor 63 1/2 Td. Land, overtog samme i 1906, Sogneraadsmlem fra 1909--13, Repræsentant for Bondestandens Sparekasse siden 1915, Medlem af Menighedsraadet, kommunal Revisor siden 1928, forhen Bestyrelsesmedlem og Formand for Stjernebjerg Mejeri.

ANDERS LUDVIG VIGGO HANSEN,
Gaardejer

f. 19 Januar 1879 paa Føllesbjerggaard, S. af Gaardejer C. H. og Hustru Maren S. f. Nielsen, g. 1910 med Hansine Christlansen. Overtog Fædrenegaard Føllesbjerggaard, stor 60 Tdr. Land, i 1906, Sogneraadsmlem siden 1921, i flere Perioder Bestyrelsesmedlem i Stjernebjerg Mejeri.

OLE HANSEN,
Sognefoged

f. 6 November 1869 i Haraldsted, S. af Husmand Hans Olsen og Hustru Maren K. f. Sørensen, g. 1896 med Anna Jensen fra Benløse. Sognefoged siden 1920, Bestyrelsesmedlem i Mejeriet Stjernebjerg.

SØREN CHRISTIAN SØRENSEN,
Gaardejer

f. 26 Oktober 1880 i Skeetaastrup, S. af Albrecht S. og Hustru Marie, g. 1904 med Sofie Jensen. Forpagter af Fædrenegaard Toftegaard, stor 57 Tdr. Land, fra 1909--14, købte Gaarden 1914 og opførte den nuværende nye Gaard, Formand for Venstrevælgerforeningen siden 1927, i Bestyrelsen for samme

siden 1923, Dommer ved lokale Dyrskuer.

CARL JOHANSEN,
Smedemester og Centralbestyrer

f. 3 Maj 1882, g. 1905 med Anna Jensen. Etableret Smedie i 1919, Centralbestyrer siden 1919.

HEDVIG NIELSSINE JENSEN,
Frue

f. 17 Juni 1886, D. af H. P. Olsen og Hustru Trine f. Jensen, g. 1909 med Gaardejer Jens Sander J. Ejer af Hustoftgaard, stor 66 Tdr. Land. Medlem af Hjelpekassens Bestyrelse.

HASLEV — FREERSLEV SOGN

omfatter Haslev By, Troelstrup, Lysholm, Hovedgaarden Bregentved, Freerslev, en Del af Høstentorp, Freerslev Annex, Langesnage, Præsteskov og Sanderhuse.

Angaaende Oprindelsen til Haslev skal vi helt tilbage til Oldtiden, da Egnen, hvor Byen nu ligger var vildt bevokset. Høvdingen Hathe, en Normadestammes Høvding, skal i den graa Oltid have slaaet Lejr her, ryddet en Plads og sat Bo. Efter denne Hathe menes Navnet Hasle nu Haslev at stamme. Om denne fordums Tid vides ikke synderligt meget

ud over, hvad man har erfaret gennem nogle Fund af oldnordiske Redskaber og lign. Haslev var en lille By og blev senere Kirkeby, antagelig omkring 1100—15. I Aaret 1682 bestod Byen af 30 Gaarde, Kirken og Annexkirken i Freerslev. Disse Kirker hørte egentlig til Gisselfeld Gods, men solgtes senere til Bregentved. Disse er nu selvejende. Ved Aaret 1800 fandtes der 23 Gaarde og ca. 20 Huse i Haslev. Allerede i 1856 var der Planer fremme om en Bane fra Ringsted til Haslev, men denne Plan blev aldrig udført. Først i 1868 tog det sjællandske Jernbaneselskab Arbejdet op, og den 4 Oktober 1870 fik Haslev sin Bane. Hermed begynder Byens Historie og Udvikling til det, vi nu kender. Agent Ulrich opførte det første Handelshus, dette laa ved Banegaarden, medens der i Haslev nuværende Hovedgade ikke laa et eneste Hus dengang. I 80erne og 90erne begyndte Byggeriet i Haslev, og denne By har nu naaet et Indbyggerantal af ca. 5000. Naar man i vore Dage betragter Haslev som en Handelsby, da er det underligt at vide, at for ca. 60 Aar siden, var der kun een Handlende i Haslev, en Kone der hed Inger, og nu florerer Handel og Haandværk i denne By i fuldeste Maal.

Haslev Kirke formenes at være opført i Kong Niels Tid altsaa omkring Aarene 1100—10. Den havde dog ikke dengang sin nuværende Skikkelse, idet den kun var af liden Størrelse og antageligvis opført af Kamp- og Fraadsten. Dens Mure var ca. 1 Mtr. tykke. Dele af det nuværende Kor er rimeligvis fra den Tid. Absalon lod Kirken udvide mod Vest og Koret bygge større, men Rundbuestilen blev bevaret. Valdemar Atterdag lod Kirken udvide saaledes, at Sydmuren opførtes paa sin nuværende Plads, og Træloftet erstattedes med de Hvælvinger, der findes der den Dag i Dag. Dronning Margrethe opførte Sakristiet Nord for det gamle Kor samt Vaabehuset og Taarnet ved Vestgavlen. Omkring Aaret 1500 opførtes den nordre Korsarm til Skibet. De trappeformede Gavle med Arkadebuer er af senere Dato. Prædikestolen er fra 1579, og Klokkeren bærer Aarstallet 1350.

Degnehuset, der laa lige overfor Kirken, gjorde i forrige Tider Tjeneste som Skolehus. Skolen var en af de saakaldte Fr. 4 Rytterskoler. Den første Lærer i den nye Skole, der opførtes i 1820—22, ved Gadekæret, der hvor nu Børnehjemmet ligger, hed Johan de Carl Kaurke, men han afskedigedes 1831. I 1884 nedbrændte denne Bygning, men den var da ikke Skole mere, idet der i 1870 var opført en ny Skole i Jydekrogen. I 1897 opførtes den store Kommuneskole ved Bregentvedsvej, og i 1914 udvidedes denne. Haslev maa i det hele taget betegnes som en udpræget Skoleby, idet der findes mange udmærkede Læreranstalter her. Vi nævner: Haslev Handelsskole, Haslev Højskole, Haslev Seminarium, Haslev Gymnasium, Haslev Landbrugsskole, Haslev Haandværkerskole og den udvidede Højskole. Haslev tekniske Skole samt Kontrolskolen.

Bregentved omtales som Gaard i det 14 Aarhundrede og har af særlig kendte Ejere haft Rigsraad Predbjørn Podebusk og Fr. Urne. Fr. 4 købte 1718 B. og gjorde denne til Ryttergods. Da Ryttergodserne ophævedes købtes Gaarden af Geheimraad Poul Løvenørn, hvis Søn solgte den til Chr. 6. Fr. 5 skænkede 1746 Bregentved til sin Yndling Overhofmarskal Ad. Gottlob Molkte, som tilkøbte en Del omliggende Godser, og af disse oprettedes Grevskabet Bregentved. Dette er stadig i Slægten Molktes Besiddelse.

De gamles Hjem er opført 1921 og huser Plads til 40 Personer. Dette er i sin Indretning smukt og hyggeligt med store rummelige Værelser og gode Udenomsbekvemmeligheder. Inden dette Hjem blev opført var der af Grev Molkte-Bregentved, for egne Midler, oprettet et Alderdomshjem i en Villa, hvor der var Plads til 8 Personer. Det nye Alderdomshjem ejes af Kommunen og har Karen Marie Rasmussen som Bestyrerinde.

Sorø Amts Sygehus i Haslev er opført i Aarene 1913—14 efter Tegning af Arkitekt Hansen i Sorø. Sygehuset er bygget i en Stueetage, Kvistetage og Kælder. I Stueetagen var 12 Sengepladser i medicinsk-chir. Afdeling og 16 Sengepladser i epd. Afdeling. I Stueetagen var der en Operationsstue, Lægeværelse, Sygeplejerskeværelse, Badeværelser og forskellige Oplagsrum. I Kvistetagen var Personalets Spisestue, Værelser for Funktionærer

Sorø Amts Sygehus i Haslev.

og Kontor. I Kælderen er Køkken, Forraadsrum m.m. I 1923 indtoges epd. Afdeling til med.-chir. Afdeling. Sygehuset blev restaureret og omforandret. Der installeredes Røntgen og indrettedes en Operationsstue til. Sygehuset blev udvidet til 38 Senge foruden 6 Barnesenge. Vaskerhuset, der er bygget i en Etage med Loftrum, blev samtidig udvidet og omforandret. Der findes Vaskerum med alle til Vaskeri hørende Maskiner, Tørrestue, Strygestue m. m. Epidemihuset

toges i Brug i 1923. Det er bygget med Stue, Kvistetage og Kælder. Der er i Stueetagen 6 Sengepladser for Scarlatina og 6 Sengepladser for Difteri. 2 Sygeplejerskeværelser, 2 Thekøkkener, 2 Badeværelser samt Værelser for hele Sygehusets tjenende Personale. Personalet bestaar af: Sygehushæge Dr. BOSERUP, assisterende Læge Dr. GØTZCHE, Oversygeplejerske Frk. MIKKELSEN, Økonoma Frk. BRUN, Regnskabsfører Prop. JENSENIUS samt det underordnede Personale.

Haslev Brandvæsen oprettedes 1919 og bestaar af en Brandinspektør og en Assistent samt 10 Brandmænd. Som Brandinspektør ansattes Arkitekt F. HALLELØV og som Brandassistent Skorstensfejermester RASMUSSEN. Udrustningen var til at begynde med 2 Haandkraftsprøjter, 200 m. Slinger og en fritstaaende 12 m. Brandstige. I 1926 anskaffedes Automobilsprøjten, selve Monteringen udførtes af Folk indenfor Brandkorpset. Sprøjten er forsynet med en 1500 Liter Taminipumpe. Slangemængden er nu forøget til 800 m. Brandstationen er skænket Byen af Lensgreve Frederik Molkte, Bregentved.

Haslev Badeanstalt er opført i 1902 af Grev Molkte, Bregentved, og blev drevet for Grevens Regning indtil 1927, da den nuværende Ejer købte denne. Badeanstalten er saaledes stadig paa private Hænder, men har i 1928 modtaget et Tilskud fra Haslev Kommune paa 400 Kr. Anstalten er særdeles velindrettet og den rummer 2 Karbade og 6 Brusebade. Den er beliggende paa Sofiendalsvej. Badeanstaltens Ejer er EDVARD WESTERMANN, der er f. 14 Maj 1884 i København, som Søn af Murer Chr. W. M. Berg og gift med Ella Schwartzboch.

Haslev By rummer en Mængde Foreninger, blandt disse skal særlig nævnes: Borgerforeningen, Formand Sagfører WEBER, Handelstandsforeningen, Formand Isenkræmmer EMIL RULFFS, Landboforeningen, Formand Gaardejer OLE OLSEN, Terslev, Arbejdernes Fællesorganisation, Formand Maler J. CHR. CHRISTENSEN, Haandværkerforeningen, Formand Snedkermester V. HANSEN, Socialdemokratisk Forening, Formand Tømrer CHR. L. CHRISTIANSEN, Brugsforeningen, Formand Maler OLAF ARLER.

Brugsforeningen er stiftet i 1909 og har til Huse i egen Ejendom paa Ringstedvej. Ejendommens Købesum var 35.000 Kr., Medlemstallet er ca. 150, og

Badeanstalten i Haslev.

Omsætningen andrager årligt ca. 80,000 Kr. -- Arbejdernes Fællesorganisation stiftedes den 6 December 1896. Foreningen tæller ca. 500 Medlemmer der er fordelt inden for de forskellige Fag. Disse er: Arbejdsmændenes, Tømrernes, Slagteriarbejdernes, Murnernes, Malernes, Banearbejdernes, Bagernes, Landarbejdernes for Testrup og Omegn, Skrædernes, Kvindelig Fagforbund og Socialdemokratisk Forening.

Haandværkerforeningen stiftedes den 21 November 1882 af Haandværkere i Haslev. Den tekniske Skole opførtes 1901, og kostede ca. 30,000 Kr. I 1904 opførte Foreningen en Bygning til Fribolig for værdig trængende Medlemmer eller Enker efter disse. Denne Bygning kostede ca. 10,000 Kr. I 1928 opførtes endnu en Fribolig for en Pris af 30,000 Kr. I 1919 afholdt Foreningen en storstilet Fest, der gav et Overskud paa ca. 32,000 Kr.

Haandværkssvendenes Syge- og Hjælpekasse er stiftet i 1909. Dens Formaal er at yde gensidig Støtte til Medlemmerne. Der betales et mindre månedligt Kontingent, og ydes Syge- og anden Hjælp. Medlemstallet er ca. 100 passive og ca. 90 aktive. Bestyrelsens Formand er Typograf C. F. SØRENSEN, og Kasserer er Maler OLAF ARLER.

D. U. I. er oprettet den 11 Juni 1922 som Underafdeling af Socialdemokratisk Forening. Der undervises i Sport, Gymnastik, Folkedanse m. m. Saavel Drengene som Piger optages. Bestyrelsens Formand er Maler J. CHR. CHRISTENSEN.

Socialdemokratisk Forening er stiftet den 25 Juni 1897, med et Medlemsantal af knapt 20. I 1929 tæller Foreningen ca. 235 Medlemmer, og i Perioden 1925—29 havde Partiet 3 Repræsentanter i Sogneraadet. Foreningens Formand er Tømrer CHR. L. CHRISTIANSEN.

Haslev-Freerslev Sogneraad bestaar af: Sagfører EHLERS-DAMGAARD, Formand, Snedkermester AHRENS, Murer ARLER, Tømrer CHRISTIANSEN, Seminarielærer LAMBERTSEN, Gaardejer CHR. LARSEN, Direktør OPSTRUP, Murer VALD. PETERSEN, Murer N. J. PETERSEN, Læderhandler RASCH og Forstander RASMUSSEN.

OLAF ARLER,
Maler

f. 31 Januar 1893 i Haslev, S. af Muremester Jens Sørensen, g. 1916 med Hedvig Andersen, D. af Tømrer A., Haslev. Formand for Brugsforeningen for Haslev og Omegn siden 1923, Bestyrelsesmedlem for samme fra 1920—23, Kasserer for Haandværkssvendenes Syge- og Hjælpekasse.

OLE CARL ARLER,
Murer

f. 1876, S. af Muremester Jens Sørensen, Haslev, g. 1901 med Kristine Jensen, D. af Arrestforvarer J. i Haslev. Sogneraademedlem siden 1921, Formand for Murnernes Fagforening siden 1919, Medlem af Skolekommissionen.

O. CHR. HANSEN-SCHWARTZ,
Arbejdsmand

f. 15 Oktober 1899 i Terslev, S. af Arbejdsmand L. H. S. og Hustru Johanne f. Andersen, g. 1924 med J. G. M. Wihus, D. af Blikkenslagermester W. fra Haslev. Bestyrelsesmedlem i Socialdemokratisk Forening siden 1927, Sekretær i Fællesorganisationen siden 1927, Kasserer for Arbejdsmændenes Fagforbund siden 1927.

JØRGEN CHR. CHRISTENSEN,
Maler

f. 28 Maj 1886 i København, S. af Arbejdsmand Peder Chr. og Hustru Ane f. Jørgensen, g. 1916 med Kristine Schwartz fra Tjæreby. Formand for Arbejdernes Fællesorganisation siden 1928, do. for D. U. I. siden 1927, do. for Malernes Fagforbund siden 1923, Bestyrelsesmedlem for Haandværkssvendenes Syge- og Hjælpeforening.

JOHANNE ELISABETH JENSEN,
Frue

f. 11 Oktober 1884 i Haslev, D. af Niels Peder Andersen og Hustru Johanne Marie f. Christensen, g. 1913 med Arbejdsmand Thyge Jensen. Siden 1927 Formand for Kvindelig Fagforbund.

KAREN MARIE RASMUSSEN,
Bestyrerinde

f. 22 November 1874 i Dalby, D. af Gaardejer Peder Rasmussen og Hustru Maren Katrine f. Andersen. Siden 1913 Bestyrerinde for De Gamles Hjem.

VILHELM HANSEN,
Snedkermester

f. 1870. Lært Snedkerfaget i Fakse, senere i Næstved, selvstændig Virksomhed i Haslev siden 1 April 1894, Medstifter af Foreningen Dansk Arbejde og Medlem af dennes Bestyrelse, Bestyrelsesmedlem af Snedkermestrenes Centralforening for Østifterne, Formand for Haandværkerforeningen, Re-

præsentrant for Arbejdsgiverforeningen for Snedkere.

OLIVIA MARIE JENSEN,
Distriktsjordemoder

f. 1 August 1871 i Engell, D. af Lærer Poul Chr. Engell og Hustru Ida Emilie f. Fich, g. 1891 med Købmand Fr. T. Jensen. Medlem af Terslev Værgeraad indtil 1907, praktiserende Jordemoder i i Haslev 1907, Distriktsjordemoder siden 6 Maj 1914. Distriktet omfatter: Haslev-Freerslev, Terslev, Hessel-

bjerg By, Dalby og Sædder Sogne i Præstø Amt.

HERMAN HOLST,
Direktør

f. 9 November 1886 i Holbæk, S. af N. C. H. og Hustru Sofie f. Nielsen, g. med Anna Hinrichsen (død 1925). Medlem af Rødby Byraad fra 1924-25, i Bestyrelsen for Handelsstandsforeningen og for Køge Kulforretning, siden 1925 Direktør for Carl J. Ulrich & Søn A/S., Haslev.

JENS NORDENTOFT,
Apoteker

f. 9 Juli 1859 i Thisted, S. af Købmand Chr. N. og Hustru Marianne f. Hansen, g. 1890 med Laura Margrethe Mygdal, D. af Apoteker M. Apotekerbestyrer fra 1890-1902, Apoteker og Privilegium 1902, Sogneraadmedlem fra 1904-21, Sogneraadformand fra 1921-25.

CARL FREDERIK SØRENSEN,
Typograf

f. 23 Juli 1897 i Ringsted, S. af Vognmand Hans S. og Hustru Johanne f. Olsen, g. 1922 med Anna Frederikke Hansen. Formand for Haandværkssvendenes Syge- og Hjelpeforening for Haslev og Omegn siden 1924.

JENSENIUS,
Proprietær

Regnskabsfører for Søro Amts Sygehus i Haslev.

Forretningsejendommen opført i 1870 og senere udvidet.

I Oktober 1870, da Jernbanen blev aabnet, startede Agent Carl J. Ulrich en Købmandshandel, der endnu ligger paa sin gamle Plads, i Ejendommen lige over for Banegaarden. Paa dette Tidspunkt fandtes der paa Banedistriktets Plads ikke andre Ejendomme, ja selve Haslev By bestod dengang kun af ca. 30 Gaarde og nogle og tyve Huse.

Carl J. Ulrich, der under Navnet „Agenten“ stadig vil min-

des i Byens Historie, drev sin lille Købmandshandel i Vejret fra beskedne Forhold til en af Provinsens betydeligste. Forretningen voksede støt Aar for Aar, og i 1877 erhvervedes der en Del Jorde hertil, der anlagdes Margarinefabrik, Teglværk, Mejeri m. m.

Selve Købmandshandelen tog større og videre Omkreds og udvidedes med Afdelinger for Korn, Foderstoffer, Trælast, Isenkram og Kul.

I Aaret 1898 overgik Virksomheden til et Aktieselskab. Den nuværende Bestyrelse er: Sagfører EHLERS DAMGAARD, Haslev, Konsul POUL NIELSEN, Nykøbing Falster, Købmand KARGAARD THOMSEN, Slagelse, Godsejer LEMVIGH, Assendrup, Tømremester P. OLSEN, Haslev og Gaardejer P. HANSEN, Terslev.

Virksomheden spænder nu over Købmandsejendommen ved Banegaarden, der rummer Isenkram- og Kolonial- Afdelingerne samt Kontorer. Paa Grundene ved Jernbanen ligger de mægtige Lagre af Trælast, der taarner sig op i Stabel ved Stabel, her findes ligeledes Kul- og Brændselslagre, Pakhuse og den nyopførte store Silo-Bygning samt Foderblandingsanlæg. — Firmaets Aktiekapital andrager 350.000 Kr., og Virksomhedens Leder er siden 1925 Direktør HERMAN HOLST. Under Virksomheden hører ligeledes Jernbanehotellet, der er bortforpagtet.

Tømmerplads med Silo.

HOLGER IVAN HØJER KLIFOTH,
Installatør

f. 26 Januar 1892 i København, S. af Bagemester G. A. K. og Hustru Ida f. Jacobsen, g. 1915 med Sigrild Petra Jørgensen, D. af Glarmester J. fra Aalborg. Siden 1915 Bestyrer for Firmaet Selchau-Hansen i Haslev, overtog samme i 1925, Bestyrelsesmedlem i Haandværkerforeningen siden 1926, Formand

for Foreningen Dansk Arbejdes Haslev Afdeling siden 1927.

CHR. LAURIDS CHRISTIANSEN,
Tømrer

f. 3 September 1884 i Fensmark, S. af Smed N. Chr. og Hustru Karen f. Larsen, g. 1911 med Kristine Hansen fra Vallensved. Bestyrelsesmedlem i Socialdemokratisk Forening fra 1912—17, Formand for samme fra 1920—21 og siden 1928, Sogneraadsmedlem fra 1913—21 og siden 1929, Formand for Sygekassen Enigheden.

ERIK FREDE JOH. HALLELØV,
Arkitekt

f. 24 Juni 1887 i København, S. af Tegnælærer, Bygningskonduktør Niels Chr. H. Larsen og Hustru Karen Marie f. Christoffersen, g. 1916 med Johanne Hansen, D. af Gaardejer P. H. fra Testrup. Udlært Tømrer, uddannet som Arkitekt fra 1906—14, Arkitekt i Haslev siden 1915, Brandinspektør siden 1919,

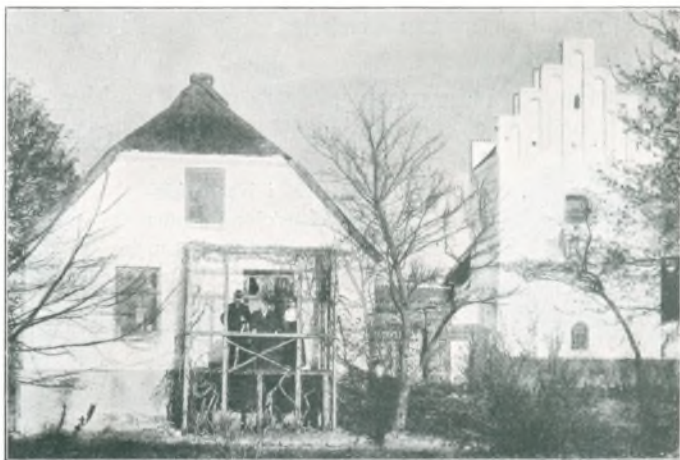
Næstformand i Grundejerforeningen, har forestaaet Opførelsen af en Række Ejendomme, saasom Alderdomshjemmet i Terslev, Tybjerg, Fakse, Elmelunde, Tølløse, Ringsted og Fensmark.

JOHANNES HANSEN,
Slakteriarbejder

f. 25 Februar 1887 i Fløstrup, S. af Skomager J. L. H. og Hustru Maren, g. 1910 med Emilie Christensen fra Aarløse. Formand for Slakterarbejdernes Fagforbund siden 1927, i Repræsentantskabet for Fællesorganisationen.

HEININGE SOGN

har 394 Indbyggere og tæller kun Landsbyen Heininge. I 1778 fandtes der i Sognet 16 Gaarde og 8 Huse. Heininge Skole er antagelig oprettet i Aarene 1739—42. Før den Tid har der været Degneembede, og den ældste Degn, som vi kender Navnet paa, er Jacob Bækkebuch. Han har sandsynligvis virket som Skoleholder. Den første Lærer ansattes i 1801, men hans Navn kendes ikke. Han efterfulgtes af Lærer Romelev, der virkede fra 1814—44 og afløstes af v. Falkenstein, der sad indtil 1877, derefter fulgte A. Poulsen indtil 1887. Jensen fra 1887—90. Nuværende Lærer H. P. RASMUSSEN har virket ved Skolen siden 1890. I 1916 brændte den gamle Skolebygning, dog var denne paa det Tidspunkt ikke mere Skole, idet der i 1911 var opført en ny Skolebygning

Heininge Kirke og gamle Skole.

efter Tegning af Arkitekt Strøm-Teisen. Denne nye Skole, som i sin Arkitektur er af imponerende Art, ligger særdeles smukt, og dens Indre er meget praktisk ordnet. Den gamle Skolebygning ejes nu af Lærer RASMUSSEN, der efter Branden lod den istandsætte i Villastil.

Heininge Kirke er fra den ældre Middelalder og findes i særdeles velholdt Stand. Derimod er de stærkt spidsbuede Hvælvinger samt Taarnet og Vaabehuset fra den senere Middelalder. I Kirken findes flere Ting, der er velbevarede og af stor historisk Interesse, saaledes en Metalflaske med saalydende Inskription: „Heininge Kircke Flaske, Sognepræst Hans Kiep og Degnen Christopher Madsen, Anno 1740“. Prædikestolen er kun af ubetydelig Art, men over denne hænger et Trækrucifiks fra den katolske Tid. Altertavlen bærer Aarstallet 1745 og er meget enkelt. Den gamle Degnestol findes endnu, og denne er oversaaet med et Utal af indskaarne Navne og Aarstal. I Koret staar et udskaaet Egetræsskab af ældgammel Oprindelse. 2 Alterstager bærer Aarstallet 1732, og 2 andre er fra 1673. Prædikestolen bærer Navnet H. Oluf Lavritzen og Elisabeth Jacobsdatter.

Heininge Brugsforening er oprettet i 1885, og dennes nuværende Formand er Gaardejer NIELS JACOBSEN. ALBERT ANDERSEN er Uddeler.

Heininge Sogns Sygekasse er oprettet i 1893 og statsanerkendtes i 1894. Dens Stifter og første Formand var Peder Hansen. Medlemstallet er ca. 125.

Heininge Sogneraad bestaar af: Boelsmand MARTIN HANSEN, Formand, Gaardejer J. CHRISTENSEN, Møller K. HARDER, Gaardejer E. MATHIASEN og Husejer L. NIELSEN. Hjælpekassens Formand er Smedemester H. MARTINSEN.

HANS CHR. PEDER MARTINSEN, Smedemester

f. 21 Februar 1895 i Ormslev, S. af Jørgen M. og Hustru Kristine f. Hansen, g. 1922 med Marta Meyer. Overtog i 1922 Heininge gamle Smedie, Formand for Hjælpekassen siden 1929, Bestyrelsesmedlem i Sydvestsjællands Smedemesterforening, Repræsentant for Husmands Kreditforeningen siden 1925,

Vurderingsmand i Østifternes Brandforsikring og i Holbæk med fl. Amters Løsøreforsikring.

RASMUS PEDER LARSEN, Gaardejer

f. 23 Marts 1867 i Heininge, S. af Gaardejer P. L. og Hustru K. f. Larsen, g. 1902 med Elise Marie Hansen. Forpagtede i 1902 Fædrengaarden Ormsagergaard, stor 70 Tdr. Land, Ejer af samme siden 1912, Sogneraadformand fra 1909—17, Medlem af Menighedsraadet fra 1902—27, do. af Værgeraadet fra

1921—29, do. af Mejeriet Landsogns Bestyrelse, kommunal Revisor siden 1925.

HANS PETER RASMUSSEN, Enelærer

f. 1 April 1864 i Nørre Alslev, S. af Gaardejer Rasmus Ottesen og Hustru Karen Nielsen Kragh, g. 1890 med Kirsten Elisa Christiansen. Dimitteret 1886 fra Københavns Seminarium, ansat paa Falster fra 1886—90, ved Heininge Skole siden 1890, Formand for Værgeraadet og for Menighedsraadet, Organist og Kirkesanger.

NIELS JACOBSEN, Gaardejer

f. 12 Januar 1888 i Øster Stillinge, S. af Boelsmand Chr. J. og Hustru Ane Kristine f. Christensen, ugift. Ejer af Lille Fugleholm, stor 21 Tdr. Land, Revisor i Sygekassen, Formand for Heininge Brugsforenings Bestyrelse siden 1929.

L. P. VALDEMAR HANSEN,
Forpagter

f. 15 November 1885 i Øster Stillinge, S. af Gaardejer L. H. og Hustru Ane Margrethe f. Larsen, g. 1911 med Kristine Christensen. Forpagter af Lillemarksgaarden, Formand for Heininge Sygekasse fra 1914—18 og siden 1927, kommunal Revisor fra 1919—29.

HANS MARTIN HANSEN,
Boelsmand

f. 16 Januar 1880 paa Sjællands Odde, S. af Jens H. og Hustru Karen f. Madsen, g. 1913 med Ingeborg K. Hansen. Sogneraadsmlem fra 1917—21, Sogneraadformand siden 1921, i Menighedsraadet, i Brugsforeningens Bestyrelse, Revisor i Sygekassen.

JENS PEDER JØRGENSEN,
Husmand

f. 12 Juli 1881 i Vemmelev, S. af Husmand L. P. J. og Hustru Sofie, g. 1901 med Anna Sofie Pedersen. Sogneraadsmlem fra 1920—24 og fra 1925—29, Medlem af Hjælpekassen og af Værgeraadet, Bestyrelsesmedlem for Heininge Brugsforening siden 1926.

ALBERT ANDERSEN,
Uddeler

f. 18 November 1897 i Gerløv, S. af Husmand H. A. og Hustru Dorte f. Nielsen, g. 1921 med Rigmor Petersen. Uddeler ved Heininge Brugsforening siden 1928.

HERLUFSHOLM SOGN

bestaar af Landsbyerne Lille Næstved, Guderup, Ladby, Vredsløse, Holsted, Ny-Holsted, Øverup, Overdrevhuse, Vredsløsehuse og Øverup Huse.

Sognet havde i 1916 et Indbyggerantal af 3007.

I Lille Næstved findes Præstegaard, Skole, Alderdomshjem og Andelsmejeri. I Ladby Skole og Teglværker, i Holsted Skole og Andelsmejeri, i Ny-Holsted Skole.

Herlufsholms Alderdomshjem oprettedes i Aaret 1909—10 og havde Plads til 19 Beboere. I 1929 foretoges der en betydelig Tilbygning, saaledes at Hjemmet i Fremtiden vil kunde rumme ca. 32 Beboere.

Herlufsholms Sygekasse er oprettet i Aaret 1849 og er saaledes en af Landets ældste Sygekasser, men desværre er de fra den Tid stammende Protokoller bortkomne. Det menes dog at være Væver Ole Jensen fra Lille Næstved, der var Ophavsmand til Sygekassens Oprettelse. Kassen statsanerkendtes i 1893. Dens nuværende Medlemstal tæller ca. 1650, dens Kapital er 58.717 Kr. Den modtager i kommunalt Tilskud 1000 Kr. og i Statstilskud ca. 15.000 Kr. Formand er Snedker NIELS PEDER HANSEN.

Herlufsholms Sogneraad bestaar af: Skovfoged N. CHR. ELKJÆR, Formand, Købmand R. ANDERSEN, Husejer A. HANSEN, Tømrer N. JACOBSEN, Mejerist M. JACOBSEN, Gaardejer CHR. JOHNSEN, Fru ANNA LARSEN, Gaardejer A. MADSEN. Fru MARIE NIELSEN, Gaardejer P. PEDERSEN og Banearbejder V. PEDERSEN.

NIELS PEDER HANSEN,
Snedker

f. 11 Marts 1861 i Gunderslev, S. af Husmand Hans Jensen og Hustru L., g. 1886 med Karoline Madsen. Formand for Herlufsholm Sygekasse siden 1910, Medlem af Bestyrelsen for Centralforeningen af sjællandske Sygekasser.

JENS PEDER JENSEN,
Mejeribestyrer

f. 15 Oktober 1886 i Kirke-Flinterup, S. af Lærer J. og Hustru Inger f. Andersen, g. 1919 med Thyra Aamann. Bestyrer ved Holsted Mejeri siden 1917, kommunal Revisor, Revisor for Holsted Brugsforening og for Præstø Amts Mejeristforening.

JENS CHR. LANGBORG HANSEN,
Mejeribestyrer

f. 22 April 1896 i Karup ved Herning, S. af P. L. H. og Hustru Mette f. Langborg, g. 1926 med Jenny Pedersen. Mælkekommer for Ribe Amt fra 1924—26, Bestyrer ved Lille Næstved Andelsmejeri siden 1926.

CECILIE MARIE CHRISTENSEN,
Bestyrerinde

f. 7 September 1876 i Haaderup, D. af Thomas Christensen og Hustru Mariane f. Pedersen. Menigheds-sygeplejerske i Hyllinge fra 1917—21, Bestyrerinde ved Herlufsholms Alderdomshjem siden 1921.

HERLUFSHOLM

I det 12 Aarhundrede grundlagdes ved Susaaen, lidt Nord for Næstved, et Benediktinerkloster, som i den følgende Tid blev kendt under Navnet „Skovkloster“. Efter Reformationen indtoges det under Kronen, og gik 1560, ved Mageskifte med Hillerødsholm, over i Herluf Trolles og Birgitte Gjoes Besiddelse. De kaldte deres nye Ejendom „Herlufsholm“, og skænkede ved Fundats af 23 Maj 1565, Gaarden med al dens Tilliggende til en af dem oprettet Skole, der bestaar endnu og saaledes er over halvfjerde Aarhundrede gammel. Skolen var fra Begyndelsen en ren Kostskole, den første af denne Art i Danmark, og bevarer endnu denne Karakter. Den har gennem Tiderne oplevet Opgangs- og Nedgangsperioder, men er altid forblevet en selvstændig privat Institution. Det oprindelig til Stiftelsen hørende anelige Jordegods, er med Undtagelsen af ca. 300 Tdr. Land Ager og Eng, der endnu hører til Hovedgaarden, og ca. 1300 Tdr. Land Skov, efterhaanden afhændet og Formuen anbragt i rentebærende Obligationer. Ifølge Fundatsen, og et af Birgitte Gjøe efter hendes Ægtefælles Død udstedt Stadfæstelsesbrev, skulde Skolen og dens Gods uden Vederlag styres af en „gudfrygtig og velbeskeden Adelsmand“, der udpegedes af Rigets Raad og skulde tilhøre Trollernes eller Gjøernes Slægt, han skulde aarlig gøre Rigsraadet Regnskab for Stiftelsens hele Indtægt og Udgift. Reglen om Slægtskabet med Stifterne overholdtes, ogsaa efter Enevældens Indførelse, indtil Aaret 1731, fra hvilket Tidspunkt Bestyrelsen overdroges til Præsidenten for Danske Kancelli. Efter Forfatningsændringen i 1849 anerkendtes, ved kgl. Resolution af 25 Juli 1851, Herlufsholm Stilling som privat Stiftelse, og det fastsloges under udtrykkelig Anerkendelse, at Fundantsens Bestemmelser burde overholdes saa nøje som muligt, at Forstanderen skulde udnævnes af Kongen paa Forslag af Statsraadet, med samme Forpligtigelser overfor dette, som oprindelig overfor Rigsraadet. Kort efter, i Skrivelse af 29 November 1851, meddelte Kirke og Undervisningsministeriet Skolen Ret til, under samme Vilkaar som Statsskolerne, at afholde Afgangseksamen til Universitetet.

Herlufsholms Kirke.

Skolens Forstander er Nationalbankdirektør, Kammerherre, Hofjægermester, Lensbaron HANS ROSENKRANTZ, K. D. M. til Rosenholm, Forstanderens Sekretær er Godsforvalter, Overretssagfører

J. HARTMANN, Forstanderens Konsulent er Kontorchef i Undervisningsministeriet A. MØLLER, Stiftelsens Godsforvalter er Regnskabsfører H. C. KNUDSEN, Stiftelsens Skovrider er E. ULRICH, og Forpagter og Økonom er H. SØRENSEN, Skolens Rektor er JACOB KRARUP.

JACOB KRARUP, Rektor

f. 13 Januar 1868 i Nykøbing F., S. af Rektor C. M. K. og Hustru Jacobine f. Lerche-Jørgensen, g. 1896 med Marie Magdalene, D. af Provst G. Schepelern og Hustru f. Laub. Student fra Roskilde Katedralskole 1885, cand. mag. 1891, Privatlærer i København fra 1892–95, Timelærer ved Roskilde Katedralskole 1895, Adjunkt samme Sted 1898, Rektor for Herlufsholm Skole og Opdragelsesanstalt fra 15 August 1916, Censor ved Skoleembedseksamen i Tysk fra 1912.

Til Skolen er knyttet følgende Lærerstab: Lektorerne A. MØRCH, P. GØTZSCHE, JOHS. FERDINAND, V. BORELLI MØLLER og H. J. HELMS. Adjunkterne S. JUEL MØLLER, VILH. STEFFENSEN, G. ILLUM og E. DINESEN. Konst. Adjunkter E. DONS BLÆDEL og A. BRUDSIG.

Organist N. R. GADE er Sang- og Musiklærer, Kunstmalers ALB. SVENSEN er Tegnelærer, Stabsofficiant A. HANSEN er Gymnastiklærer, Overlæge H. S. KØSTER er Skolelæge, Frk. BRASEN er Oldfrue og Frøken ANKER-JENSEN er Sygeplejerske.

Dicipeltallet er, i August 1929, 131.

Herlufsholms Kirke, der danner den nordlige Side af Klostergaarden, er sandsynligvis opført ca. 1200. Materialet er Munkesten og forneden Kampestenskvadre. Det er en enskibet Korskirke med senere bygget Vesttaarn. Det vides ikke om Klosterbranden i 1261 naaede til Kirken, men store Byggearbejder ved denne stammer i alt Fald fra den nærmest efterfølgende Tid. Der indbyggedes Krydshvælvinger, hvis trekløver-profilerede Ribber løber ned paa Hjørnekolonetter. Korsarmenes Hvælvinger er 6-ribbede. Alle de østlige Apsider nedreves tillige med Koret, og der opførtes et helt nyt rektangulært og meget rummeligt Kor, hvorover der spændtes to Krydsribbehvælvinger. Til Aflastning af Hvælvingernes Tryk, byggedes paa Kirkens Nordside og ved Koret en Række Støttepiller. Den store spidsbuede Vestportal stammer fra 2 Halvdelen af det 15 Aarhundrede. To nu nedrevne Kapeller har været tilbyggede ved Skibets Sydside. Kirken blev 1861–63 restaureret, og Hvælvingerne blev i 1885 dekorerede. Altertavlen bestaar af et Hovedmaleri fra Begyndelsen af det 16 Aarhundrede, forestillende Christi Nedtagelse af Korset. Over dette hænger et pragtfuldt Elfenbenskrucifiks, fra ca. 1275, med Arme af Hvalros-tand. Alterstagerne er skænkede i 1567 af Birgitte Gjøe. I Koret staar 22 sengotiske Munkestole med Relieffer af Skt. Andreas og Benedikt af Nursia. I Korets østlige Del bag Alteret staar Herluf Trolles og Birgitte Gjøes Gravmonument, der er opstillet 1568, og restaureret i 1864–66. Paa en Sarkofag, af rødflammet og sort Marmor, hviler deres alvorlige og stive Statuer ved hinandens Side. Disse er udførte i Alabast. Ved Hjørnerne af Sarkofagen sidder

Kirkens Indre.

paa Piedestaler de 4 Evangelister. Monumentet er udgaet fra den belgiske Billedhugger Cornelis Floris Værksted. Herluf Trolle og Birgitte Gjøe selv hviler i Gravhvælvingen under Alteret. Den udskaarne Prædikestol, der er skænket af Palle Rosenkrantz til Glimminge og Fru Elisabeth Rosensparre, har Plads paa Hjørnet af Skibet og den nordlige Korsarm. Døbefonten er af Klæbersten i Firkløverform, og Kummen bæres af en firkantet Pille omgivet af 4 Søjler med bladprydede Kapitæler. Fonten er en Gave fra Herluf Trolle i 1561. Ved Siden af denne staar en prægtig Christusfigur af hvidt Marmor. I Baggrunden af Korsarmen staar et pragtfuldt Gravmonument, et af de kostbareste i Danmark, over Geheimraad Marcus Gjøe. Foran dette Monument henstaar 5 Kister. I Kirken findes desuden flere Mindetavler. I Kirken findes 4 Klokker, hvoraf den ældste er fra ca. 1250.

HOLSTEINBORG — VENSLEV SOGN

bestaar af Landsbyerne Rude, Sterrede, Olstrup og Bisserup, alle i Holsteinborg Sogn, og Venslev samt Venslev Enghave Huse i Sognet af dette Navn.

Sognets samlede Areal udgør ca. 1132 ha., og Indbyggerantallet er 998.

I Rude, hvis gamle Benævnelse var Ruthæ, findes Missionshus, Skole, Ting og Arresthus, Andelsmejeri og m. samt Sygehus. Bisserup er en Ladeplads med Skole, Brugsforening og Baadehavn, og smukt beliggende ved Skov og Strand.

Venslev Skole oprettedes i 1814, og den nuværende Skolebygning er opført i 1828 af Grev Frederik Adolf Holstein. Af den Skoles tidligere Lærere kan nævnes Rasmus Sørensen, der virkede fra 1827—44, og som maa anses for den mest kendte af alle de Lærere, der har virket ved denne Skole. Han arbejdede for Jordudstykningsen af større Gaarde, og var ligeledes en ivrig og skattet Leder af gudelige Forsamlinger, og en ivrig Talsmand for Afholdssagen. Fra 1844—84 var L. Hannibal Stock Skolens Lærer. Han var mediciner og assisterede ofte Lægen i Rude. Han afløstes af Lærer Hansen, der virkede indtil 1911, og var kendt som en dygtig Skolemand og som Brugsforeningens Stifter. Siden 1911 har L. A. NICOLAJSEN været Skolens Lærer.

Bisserup hørte til Fuirendal Sogn indtil 1817, og i den første Tid, efter Udstedelsen af Fr. 6 Skolelov, søgte Børnene fra Bisserup til Skafterup Skole, som derfor ligger ved Skellet mellem disse to Byer. Men efter at Bisserup var føjet til det nyoprettede Holsteinborg Sogn, fik Byen sit eget Skolehus. Det var en lille lav og trang gammel Bygning, som endnu indtil 1928 var at se tæt ved Holsteinborg Strandskov. Lokalerne maa dog have været meget uhensigtsmæssige, og ca. 1830 skænkede den daværende Lensgreve

Holstein Byen en anden og bedre Skole. Det blev den anselige Kro, der blev udvalgt hertil. Huset ligger meget smukt paa Toppen af „Skolebakken“, med fri Udsigt over Land og Sø. En stor Have var anlagt paa Bakkens Sydskraaning, og et Jordtilliggende af 8 Tdr. Land blev først bortsolgt 1901. Bygningen har, i det forløbne Hundrede Aar, undergaaet den Forandring i det Ydre, at der i 1917 blev tilbygget nogle Fag ved Husets Sydende, for at give Rum til et nyt og tidssvarende Skolelokale. Den gamle, smukke og harmoniske Bygning led dog

Det gamle Skolehus ved Skoven.

herved Skade i sin Symmetri. I den første Tid, efter ordnet Skolegangs Indførelse, benyttedes der formentlig mest tilfældig Lærerkraft, saaledes skal en Søn af Læreren i Rude en Tid have besørget Undervisningen. Men fra 1838 har følgende 4 Lærere virket: Rønne fra 1838—40, J. B. Bjarnesen fra 1840—47, O. Th. Westergaard fra 1847—94 og J. Danielsen siden 1894.

I Sognet ligger Grevskabet Holsteinborg hvortil hører Snedinge og Fuirendal. I Valdemarernes Tid skal der, hvor omtrent Holsteinborg nu ligger, have været en Borg ved Navn Hørishavn, det nuværende Bisserup, og denne Borg var befæstet. Først i det 14 Aarhundrede forekommer Holsteinborg som en Hovedgaard, henhørende under Roskilde Bispestol og med Navnet Braadegaard. Den sidste af de bispelige Lensmænd var Niels Markvadsen, efter hans Død 1560 overgik Gaarden til Kronen. I 1562 bortbyttede Fr. 2 Gaarden til Væbner Niels Trolle, og den forblev i denne Slægts Eje indtil 1707, under Navnet Trolleborg. Den sidste Ejer af Trolleslægten, Anders Trolle, solgte Gaarden i 1707 til Ulrik Adolf Holstein, Stamfader til den nuværende grevelige Familie Holstein til Holsteinborg. Hovedbygningen er antagelig opført i flere Perioder, saaledes ses Aarstallene 1598, 1639, 1642 og 1649 prentede paa forskellige af Slottets Bygninger.

Holsteinborg Kirke, findes i den nordlige Del af Slottets vestlige Fløj, og gaar gennem 2 Stokværker. Den blev indvidet 1724, har fladt, gibset Loft med Holsteinernes og Reventlowernes Vaaben i Stuk, og rundt om Siderne et af Søjler baaret Pulpitur. Altertavlen er malet 1725. Prædikestol og Font er af rødbrunt Marmor. Kirken er restaureret i 1839 og i 1900. Kirkegaarden er anlagt i 1817.

Venslev Kirke er en romansk Kampestenkirke, hvis Kor i den gotiske Tid er nedrevet, saaledes at Skibet i Stedet forlængedes mod Øst. Ved samme Tid fik Kirken Hvælvinger, og der tilbyggedes i Vest et Taarn, et Vaabenhus i Syd, der nu anvendes til Materialhus. I 1667 opførtes ved Nordsiden et Gravkapel, der nu er inddraget i Kirken. Der findes udskaaren Altertavle i bruskarok Stil med en Kopi af C. Blochs Opstandelsesbillede. Prædikestol i Højrenæssancestil samt stor romansk Granitfond og en prægtig Alterkalk fra 1578.

Rude Sygehus opførtes i 1902, og dets Forhistorie har formet sig paa følgende Maade. I Bisserup ved Havnen laa et Købmandshus, 2 Etages, der ejedes af Schou fra Slagelse, og dette anvendtes som Kornmagasin o. lign., idet der i de Tider foregik stor Handel her. Senere ejedes det af Hecht, der afstod Ejendommen til Olufsen, der igen i Slutningen af 90erne solgte dette til Lensgreve Holstein. Den daværende Lejer indrettede dette til et Sommerpensionat og omtrent samtidig nedlagdes Bisserup Kro. Bygningerne findes dog endnu, og disse anvendes som Landbrugsejendom. I 1902 lod Greven før omtalte Ejendom nedrive, og af Materialet opførtes Rude Sygehus samt en Arbejderbolig, og hermed begynder Sygehusets Historie. Rude Sygehus ejes af Grevskabet, men vedligeholdes af de fra Amtet givne Tilskud. Der er Plads til 10 Patienter, og forefindes en udmærket Operationsstue samt Laboratorium. Sygehuset er særdeles velholdt og absolut tidssvarende i sin Indretning. Dette anvendes da ogsaa meget af Lægerne i de tilstødende Kommuner. Siden Sygehusets Oprettelse har J. C. STAGE virket som Sygehuslæge, men afgaar til December 1929, og afløses af Læge J. H. FRIDERICHSEN.

Holsteinborg Brugsforening oprettedes i 1870 og har i de forløbne Aar haft til Huse i flere forskellige Lokaler, der alle var lejede. Omkring 1890 opførtes den nuværende Bygning, der bruges af Foreningen samt som Forsamlingshus. Den aarlige Omsætning er ca. 125.000 Kr. Formand er Gaardejer VINHOLT, Uddeler er MOGENS RASMUSSEN.

Holsteinborg-Venslev Sygekasse oprettedes i 1865, og dens første Formand var Pastor Krag i Bisserup, Det nuværende Medlemstal er ca. 510. Reservekapitalen andrager 16.153 Kr. Formand er Landpost E. CHR. ERIKSEN.

Holsteinborg-Venslev Sogneraad bestaar af: Enelærer A. NICOLAJSEN, Venslev, Formand, Malermester S. P. CHRISTIANSEN, Rude, Gaardejer H. P. HANSEN, Venslev, Tromlefører J. DANIEL HANSEN, Bisserup, Boelsmand PEDER MORTENSEN, Venslev, Boelsmand FR. NIELSEN, Bisserup, Fisker HERMAN NIELSEN, Bisserup, Forpagter K. THOMSEN, Olstrup og Gaardejer TH. VINDHOLT, Bisserup.

JOHAN CONSTANTIN STAGE, Sygehushæge

f. 31 August 1861 paa Frederiksberg. S. af Finanshovedkasserer, Justitsraad C. S. S. og Hustru Emilie Mathilde f. Plockrass, g. 1893 med Katrine Magdalene Scheiby. Student 1879. cand. med. 1888, Reservelæge ved Kysthospitalet paa Refnæs 1888, Kandidat paa Kommunehospitalet i København fra 1888—90, praktiserende Læge i Slagelse fra 1890—93, do. i Rude fra 1893—1902, Sygehushæge ved Rude Sygehus siden 1902, Sogneraadmedlem i Holsteinborg-Venslev fra 1909—17, Formand for Sundhedskommissionen siden 1895, Medlem af den overordentlige Sundhedskommission fra 1894—1920, Bestyrelsesmedlem i Skoleskibet Georg Stage siden 1905.

OTTO LUDVIG CHR. BANG, Forstassistent, Skovfoged

f. 8 Juli 1899 paa Basnæs, S. af Gartner V. B. paa Basnæs, og Hustru Anna Marie f. Petersen, g. 1926 med Elna Ilsøe. Uddannet ved Jagtvæsenet paa Bregentved 1916, ved Skovvæsenet paa Møelgaard fra 1916—19, Assistent paa Næsbyholm fra 1920—21, ved Statsskovbrug ved Tisville-Frederiksværk Skov-

distrikt 1921—22, Assistent og Skovfoged under Holsteinborg siden 1922.

CHRISTEN N. DOROTHÆUS WOLLESEN, Dyrlæge

f. 18 Juli 1869 i Staby, S. af Skomager Johan Chr. W. og Hustru Nielsine Andrea f. Hansen Larsen, g. 1893 med Laura Christiane Bisgaard, (død 1896), g. 2den Gang med Margrethe Bou. Dyrlægeeksamen 1892, praktiserende Dyrlæge i Holstebro fra 1892—94, i Sørup fra 1894—1904, siden 1904 i Sterrede

pr. Rude, siden 1922 Formand for D. F. B. for Holsteinborg og Omegn.

JOHAN HENRY FRIDERICHSEN, Læge

f. 26 Maj 1897 i Øster Ulslev, S. af Gaardejer Johan Ditlev F. og Hustru Ingrid f. Bech Meincke. Student 1915, cand. med. 1923, konst. Reservelæge ved Aalborg Kommunehospital 1923, do. ved Balders Hospital 1923, Kandidat ved kirurgisk Afd. paa samme Hospital 1924, Turnuskandidat 1925, Læge ved

Ingeniørarbejderne i Lilleasien 1927, samme Aar Rejse til Ægypten og Paris, Kandidat ved Rigshospitalet fra 1927—28, Skibslæge til Østen 1928, prakt. Læge i Rude siden 1929.

LARS ALFRED NICOLAJSEN, Enelærer

f. 26 Marts 1886 i Klinteby, S. af Gaardejer Lars N. og Hustru Margrethe f. Nielsen, g. 1927 med Anna Christensen. Dimitteret 1907 fra Nørre Nissum Seminarium, Lærer ved Børnehjemmet Godthaab fra 1907—11, Enelærer i Venslev siden 1911, Organist, Kirkebylærer og Kirkevæрге, Sogneraadformand siden 1929.

JENS CHR. JØRGENSEN,
Gaardforpagter

f. 16 Maj 1879 i Sterrede, S. af Gaardejer Hans J. og Hustru Kirsten f. Jensdatter, ugift. Overtog i 1902 Avls-gaard i Forpagtning, stor 60 Tdr. Land, Formand for Holsteinborg Afholdsforening siden 1924, Bestyrelsesmedlem i Venstrevælgerforeningen.

SØREN PEDER CHRISTENSEN,
Malermester

f. 4 September 1875 i Guldager, S. af Murermester S. P. Chr. og Hustru Nielsine f. Jensen, g. 1900 med Pauline Sørensen fra Guldager. Etableret 1900 i Rude, Sogneraadsmember siden 1921, Næstformand i Sogneraadet siden 1929.

JOHANNES MARTIN CHRISTIANSEN,
Fisker

f. 15 Februar 1886 i Bisserup, g. 1924 med Johanne Marie Christensen. Bestyrelsesmedlem i Venstrevælgerforeningen siden 1925.

FREDERIK EMIL NIELSEN,
Boelsmand

f. 29 August 1874 i Bisserup, S. af Husmand Anders N. og Hustru Hansine f. Olsen, g. 1912 med Kristiane Andersen. Sogneraadsmember siden 1929.

NIELS ANDERSEN,
Sognefoged

f. 13 Februar 1883 i Bisserup, S. af Boelsmand N. A. og Hustru Dorthea f. Larsen, g. 1903 med Johanne Marie Gravgaard fra Thy. Sognefoged siden 1925, Sogneraadsmember fra 1921—29, Regnskabsfører i Holsteinborg Brugsforening, Lægdsmand.

ERIK KRISTIAN ERIKSEN,
Landpost

f. 10 September 1876 i Rude, S. af Landpost Niels E. og Hustru Karen f. Christensen, g. 1910 med Christine Marie Vinholdt. Landpost siden 1906, Formand for Holsteinborg-Venslev Sygekasse siden 1916.

MOGENS RASMUSSEN,
Uddeler

f. 2 Marts 1904 i Sønderby Sogn, S. af Husejer Peder R. og Hustru Kristine f. Nielsen, g. 1925 med Ingeborg Kristine Marie Christensen fra Sterrede. Ansat ved Holsteinborg Brugsforening 1923, Uddeler ved samme siden 1925.

OLUF HANS OLSEN,
Landpost

f. 2 Oktober 1884 i Bisserup, S. af Landpost Anders O. og Hustru Anna f. Hansen, g. 1909 med Anna Birte Nielsen. Landpost siden 1914, Bestyrelsesmedlem i Sygekassen siden 1926, do. i Afholdsforeningen.

HYLLESTED SOGN

omfatter Byerne Hyllested og Sønder Jellinge. Sognets samlede Areal er 1056 ha. og Indbyggerantallet er 570. I Aaret 1880 fandtes der 343 Beboere i Sognet, og i 1900 var der 726. I 1777 fandtes der i Hyllested By 24 Gaarde og 23 Huse, medens der ved Aarhundredeskiftet var 152 Gaarde og Huse.

Hyllested Kirke er fra den tidligere Middelalder og opført af Kamp. I den senere Middelalder er Kirken udvidet, og Taarnet, Korets Forlængelse, Vaabenhuset samt Kirkens Overhvælving stammer fra den Tid. Omkring Aaret 1860 er Taarnet ombygget. Altertavlen, der er en Gave fra Knud Rud, er fra 1594, rigt udskaaren og med et Maleri i Midten. Den er opnaalet i 1743. Prædikestolen er fra 1605 og bærer Corf. Ulfelds og Else Brockenhus Vaaben. I Kirken findes et Krusifiks fra 1520 og en prægtig Alterkalk fra 1555. Mod Nordvest er der bevaret en Del af den gamle Ringmur med Port og Laage fra den senere Middelalder.

I Byen findes Andelsmejeri, Brugsforening, Missionshus, Forsamlingshus m. m.

Den oprindelige Skole var en af Fr. 4's Rytterskoler, men i vor Tid er der opført ny Skolebygning, ligesom der i Aaret 1900 opførtes en Forskole.

I Aaret 1777 var der i den Del af Sønder Jellinge som hører til Sognet 7 Gaarde og 2 Huse samt Avlsgaarden Appelsbjerggaard, der indtil 1908 hørte under Gyldenholm Gods.

Hyllested Sogneraad bestaar af: Gaardejer ALB. JENSEN, Formand, Gaardejer JOH. HENRIKSEN, Gaardejer R. JENSEN, Boelsmand OTTO JENSEN og Boelsmand ARNE KNUDSEN.

ANE KRISTINE ANDERSEN,
Forskolelærerinde

f. 2 April 1876 paa Sejro, D. af Landmand Jens A. og Hustru Sidse Kirstine f. Nielsen. Dimitteret fra Frk. Langs Seminarium i 1899, Lærerinde ved Fjenneslev Forskole fra 1900—10, siden 1911 ansat ved Hyllested Forskole.

AXEL CHR. OLSEN,
Bagermester

f. 8 April 1896 i Holbæk Sogn, S. af Centralbestyrer N. P. O. og Hustru Sofie, g. 1926 med Luise Andersen. Overtog Hyllested Bageri og ombyggede dette betydeligt og anskaffede ny og tidssvarende Maskiner. Bageriet er i sin Oprindelse af Meget gammel Dato.

HYLLINGE SOGN

bestaar af Byerne Hyllinge, Agerup, Hagenskov, Taastrup, Jenstrup samt en Samling af Huse i Marvede, Nyhuse. Sognets samlede Jordareal er ca. 1744 ha. Indbyggerantallet ca. 900. I Aarene omkring 1778 fandtes der i Hyllinge By 10 Gaarde, i Jenstrup 4 Gaarde, i Hagenskov 6 Gaarde, i Taastrup 5 Gaarde og i Agerup 11 Gaarde. Hyllinge By's ældgamle Benævnelse var Høllingæ maglæ. Hyllinge By har Kirke, Skole, Forskole, Forsamlingsbygning (denne er opført 1887 og indviet samme Aar den 26 Juni), Andelsmejeri (oprettet i 1888) og Brugsforening.

Af den oprindelige Kirke i Hyllinge staar nu kun Skibet tilbage. Taarnet, Koret samt Hvælvingerne er opførte i den senere Middelalder. Kapellet ved Korets Nordside er fra Aaret omkring 1600. Altertavlen er fra 1520, men blev i 1688 forsynet og stafet med barokke Vinger og Topstykke. Den rigt udskaarne Prædikestol er fra 1630 og paa dens Himmel ses Fr. Parsberg og Niels Lykkes Vaaben. Der findes nogle enkelte gamle Gravsten over tidligere Ejere af Harrestedgaard. Kirken tilhører Fideikommissgodset Harrested. Harrested er antagelig fra det 12 Aarhundrede. I 1757 oprettede C. Ad. Plessen

Fideikommisgodset Harrested, der bestod af Harrested og Saltø. I ældgammel Tid hørte Hagenskov og Harrested til Førlev Sogn.

I Hyllinge findes Jernbanestation, der ligger paa Banestrækningen Slagelse—Dalmose—Næstved.

Hyllinge Andelsmejeri er oprettet i 1888, og i 1916 foretoges der en ret stor Udvidelse, idet der anskaffedes nye Maskiner samt installeredes Køleanlæg. Andelshavernes Tal er ca. 200, og sidste Aars Mælkebehandling var 3.404.026 kg. Smørproduktionen var ca. 143.400 kg.

Formand for Mejeriets Bestyrelse er Gaardejer HANS JENSEN.

Hyllinge Brugsforening er oprettet i 1891. I 1901 købtes Ejendommen Mtr. Nr. 7 x, og den nuværende Bygning opførtes for en Sum af ca. 3500 Kr. Udvidelser har fundet Sted i Aarene 1907—08 og 1928. Medlemstallet er ca. 125. Sidste Aars Omsætning var ca. 130.000 Kr. Brugsforeningens Bestyrelse bestaar af: Gaardejer JOHANNES HANSEN, Hyllinge, Formand, Tømrer P. A. SCHRØDER, Gaardejer CHR. JOHANSEN, Gaardejer C. AAGE MADSEN, alle af Hyllinge, Gaardejer R. LARSEN og Gaardejer J. PEDERSEN, begge af Saltøby, og Gaardejer H. ANDERSEN, Agerup.

Uddeler er TH. NIELSEN og Regnskabsfører Husejer H. P. BREITENSTEIN.

Hyllinge-Marvede Sygekasse er oprettet 1 Juni 1867 og statsanerkendt 1 Januar 1893. Dens Medlemstal er ca. 750. Dens Reservefond ca. 16.000 Kr. Dens første Formand var Høker Christoffersen. Nuværende Formand er Husmand NIELS JONASSEN.

Hyllinge og Omegns Foderstofforening har sin Oprindelse fra Aaret 1899 fra den daværende Fællesindkøbsforening, der bestod af ca. 20 Medlemmer. Ved et Møde den 30 September 1901 stiftedes den nuværende Forening med daværende Tømrer nu Aamtsraadsmedlem Johannes Larsen som Formand, og han fungerede indtil 1907, da han afløstes af H. Andersen der i 1927 overdrog Hvervet til nuværende Formand Gaardbestyrer C. AAGE MADSEN.

Omsætningen androg i 1901 18.000 Kr. og i 1928 179.000 Kr. Medlemstallet er ca. 150. I Aaret 1907 opførtes eget Lagerpakhuis ved Stationen. Foreningen har Tilknytning til Øernes Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer.

Hyllinge Salonskytteforening er opstaaet af det gamle Fugleskydningsselskab, der opløstes 1920—21, men rekonstrueredes den 26 Oktober 1922. Dets Formand er Barbermester JØRGENSEN.

Hyllinge Sogneraad bestaar af: Proprietær P. C. POUENSEN, Formand, Arbejdsmand ALF. ANDERSEN, Hyllinge, Gaardejer HALFDAN ANDERSEN, Agerup, Vognmand JENS HANSEN, Hyllinge, Gaardejer HANS JENSEN, Hyllinge, Gaardejer PEDER JENSEN, Jenstrup og Tømrer OLAF OLSEN, Hyllinge.

HANS CHR. JENSEN, Gaardejer

f. 7 August 1895 i Taastrup, S. af Gaardejer Peder J. og Hustru Maren f. Hansen, g. 1926 med Inger Johanne Jensen. Overtog i 1926 Fædrenegaarden Langebækgaard, stor 62 Tdr. Land, paa Landbrugsskole fra 1917—18, Bestyrelsesmedlem i Venstrevælgerforeningen siden 1927.

RASMUS PEDER LARSEN, Gaardejer

f. 8 Oktober 1878 i Hammer, S. af Gaardejer Lars Olsen og Hustru Ane f. Rasmussen, g. 1915 med Anna Johanne Jensen. Ejer af Rosendahl, stor 62 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Hyllinge Brugsforening, Venstrevælgerforeningen i Vallensved og i Hyllinge Mejeri fra 1923—29.

CARL AAGE NYBOE MADSEN,
Gaardbestyrer

f. 15 Juni 1896 i Hyllinge, S. af Møllejer P. M. og Hustru Ane Katrine f. Nyboe, ugift. Bestyrer af Moderens Gaard, Axelhøjgaard, i Bestyrelsen for Brugsforeningen og for Kontrolforeningen, Formand for Hyllinge og Omegns Foderstofforening siden 1927.

CHRISTIAN JOHANSEN,
Gaardejer

f. 13 December 1885 i København, g. 1912 med Ellen Kristine Nielsen. Købte i 1924 Bodsdamsgaard, stor 45 Tdr. Land, var indtil dette Aar bosat i Ruholte, hvor J. beklædte forskellige Tillidshverv, Bestyrelsesmedlem i Hyllinge Brugsforening.

HANS HENRIK JENSEN,
Gaardejer

f. 30 Marts 1878 i Hyllinge, S. af Boelsmand Chr. J. og Hustru Ane Katrine f. Jørgensen, g. 1ste Gang 1917 med Nikoline Larsen (død 1921), g. 2den Gang 1923 med Maren Frederikke Jakobsen. Formand for Hyllinge Afholdsforening og for Forsamlingshuset, Sogneraadsmedlem siden 1929, Formand

for Bestyrelsen for Hyllinge Mejeri.

NIELS PEDER JONASSEN,
Husmand

f. 8 Maj 1877 i Ørslev, S. af Husmand J. J. og Hustru Ane Katrine f. Rasmussen, g. 1900 med Ane Marie Jensen. Distriktsforstander i Husmandsbrandkassen siden 1917, Formand for Hjælpekassen fra 1925—29, do. for Hyllinge-Marvede Sygekasse siden 1925, i flere Aar Bestyrelsesmedlem i Hyllinge Brugsforening.

ANDREAS VESTERGAARD,
Gaardejer

f. 16 Juli 1888 i Klitm, S. af Gaardejer Jens Simonsen V. og Hustru Andrea f. Larsen, g. 1919 med Kristine Møller fra Skyum. Købte sin nuværende Gaard i 1918, stor 40 Tdr. Land, i Bestyrelsen for Hyllinge Mejeri siden 1928.

EDVARD MØLLER OLSEN,
Smedemester

f. 2 November 1889 i Nordrup, S. af Niels O. og Hustru Marie f. Møller, g. 1913 med Edith Hansen. Etablerede sig 1916 i Aagerup, købte 1917 Hyllinge Smedie, Bestyrelsesmedlem i Forsamlingshuset, kommunal Maskintilsynsmand siden 1927, Brandfoged.

HANS FRITHIOF NIELSEN,
Mejeribestyrer

f. 5 Juli 1867 i Nærum, S. af Husejer N. N. og Hustru Elna f. Benzon, D. af Lods B., g. 1899 med Maren Sofie Sørensen. Lært paa Axelmindes Fællesmejeri i Skibby, ansat som Bestyrer ved Hyllinge Mejeri siden 1892, Revisor i Hyllinge og Omegns Spare- og Laanekasse.

POUL ADOLF SCHRØDER,
Tømremester og Savskærer

f. 7 Maj 1895 i København, S. af Skomagermester Vald. S., g. 1923 med Kirsten Frønsine Pedersen. Etablerede sig i 1922, overtog samme Aar Hyllinge Savværk, Formand for Hyllinge Forsamlingshus siden 1929, Bestyrelsesmedlem i Brugsforening.

**ANDERS JOHANNES IRGENS HANSEN,
Gaardejer**

f. 22 Oktober 1872 i Haunskov, S. af Gaardejer Carl H. og Hustru Johanne f. Pedersdatter, g. 1909 med Ellen Nielsen. Overtog i 1909 Fædrengaarden Damsgaard, stor 37 Tdr. Land, Sogneraadmedlem fra 1925—29, Formand for Hjælpekassen fra 1923—24, do. for Venstrevælgerforeningen fra 1914—16 og siden 1917.

**HANS PETER VILH. BREITENSTEIN,
Husejer**

f. 3 Marts 1869 i Taastrup, S. af Gaardejer Ludvig B. og Hustru Maren f. Jensdatter, g. 1914 med Hansine Petersen. Præliminæreksamen 1887, solgte sin Fædrengaard i 1912, Sogneraadmedlem fra 1925—29, Formand for Hyllinge Foderstofforening siden 1924, Regnskabsfører for Brugsforeningen siden 1922.

**TH. OTTO HUSUM NIELSEN,
Uddeler**

f. 16 November 1895 i København, S. af Detailhandler Rasmus N. og Hustru Karen Marie f. Pedersen, g. 1917 med Emma Kristine Pedersen. Uddeler ved Drøsselbjerg Brugsforening fra 1917—20, ved Aurø fra 1920—24, siden 1924 ved Hyllinge Brugsforening.

**JOHANNES HANSEN,
Gaardejer**

f. 1 Januar 1886 i Hyllinge, S. af Gaardejer Peter H. og Hustru Maren Kristine f. Pedersdatter, g. 1913 med Kristine Nielsen. Overtog i 1911 Fædrengaarden Stenesgaard, stor 46 Tdr. Land, Formand for Brugsforeningens Bestyrelse siden 1920.

**PEDER EDVART SVENDSEN,
Husmand**

f. 18 Marts 1879 i Skaane, S. af S. P. S. og Hustru Helene f. Gustavson, g. 1903 med Ane Kristine Hansen. Bestyrelsesmedlem i Hyllinge Mejeri, Taksatjonsmand i Vallensved Kreaturassurance.

**ADOLF PEDER JØRGENSEN,
Barbermester**

f. 7 August 1898 i Gunderslev, S. af Husmand H. Chr. J. og Hustru Sofie, g. 1919 med Ebba Priesgaard. Etableret i Hyllinge siden 1919, Formand for Skytteforeningen siden 1927, do. for Elektricitetslaaneforeningen siden 1928.

HØVE — FLAKKEBJERG SOGN

bestaar af Landsbyerne Høve, Oreby og Lunghuse, alle i Høve Sogn, samt Flakkebjerg i Sognet af dette Navn. Sognets samlede Areal er 1148 ha og Indbyggerantallet er 1408.

Landsbyen Høve har Kirke, Præstegaard, Frimenighedskirke, der er opført i Aaret 1880 og beliggende paa Høve Mark. Kirken er bygget i romansk Stil af røde Munkesten og efter Tegning af Arkitekt Beentsen. Ved Kirken er Kirkegaard og Præstebolig. Valgmenigheden stiftedes som en Følge af den grundtvigianske Præst P. Rønnes Virksomhed. Forsamlingshus opført i 1876, Mølle samt Brugsforening, der oprettedes i 1886 under Navn af Høve Marks Brugsforening. Indtil 1927 holdt denne til i lejede Lokaler, men i nævnte Aar opførtes egen Bygning til en Sum af 14.000 Kr. Medlemstallet er ca. 110, og Foreningens Formand er Gaardejer JENS PEDER PETERSEN, Høve Mark. I Oreby ligger Andelsmejeriet Dambro.

Høve Kirke er opført paa en høj Bakke og er fra den tidligere Middelalder, oprindelig bygget af Fraadsten med Kamp. Det noget senere tilføjede Taarn er af Kamp. Vaabehuset, Sakristiet samt Taarnets Forhøjelse og Kirkens Overhvelving er fra en endnu yngre Tid. Der er i Hvælvingerne fundet Kalkmalerier stammende fra Aaret 1475. Altertavlen er fra Aaret 1700 og en Gave fra Vibeke Juel til Basnæs, og er der i Tavlens Topstykke anbragt sammes Vaaben. Tavlen er et anseligt Arbejde i Højrenæssancestil.

Ved Oreby har antagelig Oregaard ligget, og der har ligeledes i tidligere Tider ligget en Del Dysser og Gravhøje, der nu alle er sløjfede.

Landsbyen Flakkebjerg har Kirke, Skole, Brugsforening, Andelsmejeri, Kro og Jernbanestation samt Flakkebjerg Institut.

Flakkebjerg Kirke er lille og ret uanselig, den ældste Del af Kirken er af Kampsten, og senere er Taarnet samt Overhvelvingen opført. Den udskaarne Altertavle er fra Fr. den 3's Tid.

Skolen er en af Fr. 4's saakaldte Rytterskoler. I Aaret 1826 brændte denne Skole, og den nuværende opførtes. Til denne Bygning er anvendt en Del af Tømmeret fra den første Skolebygning. Igennem Tiderne er der dog ved denne Bygning foretaget forskellige Om- og Tilbygninger. Det Jordlod der oprindelig hørte til Skolen er forlængst frasolgt. Desværre kendes der ikke meget til denne Skoles første Lærere, men den ældste vi kender Navnet paa er Lærer Skaarup, der døde 1868 og afløstes af Lærer Sørensen, der fratraadte i 1902 og da afløstes af nuværende Førstelærer BRUUN. I 1903 opførtes der en Forskole, og Skolevæsenet er siden da 4-klasset.

Flakkebjerg Stationsby er først opvokset i Aarene 1892—95 ved Jernbanens Anlæggelse. Stationens første Forstander var Hansen, han afløstes af H. Pedersen, der i 1913 efterfulgtes af Kaarsberg. Siden 1914 har nuværende CARL HOVMAND været Forstander.

Midtvejs mellem Slagelse og Skelskør ligger Flakkebjerg Ungdomshjem, nu et Komplex bestaaende af tæt sammenbyggede Fløje omgivet af Park og Frugthaver. Hjemmet, der hører til et af Landets ældste i sin Art, oprettedes i Aaret 1836 af en Forening, der kaldte sig „Komitéen for Grundlæggelsen af en Anstalt for moralsk fordærvede Personer, især den opvoksende Slægts Forbedring“, men er naturligvis i Tidernes Løb undergaaet gennemgribende Forandringer saavel i det Ydre som i det Indre, saaledes at nu kun lidet er tilbage af det oprindelige gamle Flakkebjerg. Hjemmets første Forstander var Christen Christensen Møller, der paabegyndte Arbejdet som 26-aarig ung Mand og forblev i Arbejdet til sin Død den 22 September 1890. — En kendt og agtet Personlighed i sin Tid og uden Tvivl en enestaaende Dygtighed paa det pædagogiske Omraade bedømt med Samtidens Øjne. Han efterfulgtes af Forstander Clausen, der igen afløstes af Mortensen. I 1907 tiltraadte Forstander cand. theol. Ludvig Beck Stillingen som Leder af Hjemmet, der i de nu følgende Aar fik sit store Gennembrud, idet de moderne Opdragelsestanker vandt Indpas overalt og netop af Forstander Beck førtes ud i de yderste Konsekvenser. Saavel hele det store Bygningskompleks som Livet indenfor rankede sig nu efter Aarstidens Stagnation — rystede de gamle Retningslinier, de gamle Former af sig og rakte Haanden frem mod den nye Tid og dens Krav. Forstander Beck forlod efter eget Ønske Ungdomshjemmet 1 Januar 1923 for at overtage Ledelsen af Skolehjemmet „Holsteinsminde“.

Hjemmet bestaar af 3 Afdelinger „Modtagelseshjemmet“, „Lillehjem“ med 35 Pladser, Hovedafdelingen „Storehjem“ med 53 Pladser, og endelig det i 1921 oprettede Lærlingehjem „Nyhjem“ med 12 Pladser. Eleverne er beskæftigede hovedsageligt med praktisk Arbejde i Have og Mark og paa de i de senere Aar oprettede Værksteder (Skræderværksted, Skomagerværksted og Snedkerværksted), og desuden gaar en meget stor Del daglig paa Arbejde hos Omegnens Haandværksmestre og Landmænd, en Ordning der stadig betyder umaadeligt meget for Hjemmets hele Arbejde og Eksistens. Hjemmet har et Jordtilliggende paa 70 Tdr. Land, der udelukkende drives ved Elevernes Hjælp, dels

Flakkebjerg Opdragelsesanstalt.

som Gartneri og dels som Landbrug, og her modtager en ikke uvæsentlig Del af Eleverne den Uddannelse, som skal lægges til Grund for deres fremtidige Liv.

Endvidere ejer Hjemmet en Strandgrund paa Agersø, paa hvilken der i 1927 er opført en Sommerlejr.

I de 93 Aar, som Hjemmet har bestaaet, er der til Dato udskrevet noget over 2000 Elever, der nu er spredt over den ganske Jord, og selv om en meget stor Procentdel er gledet ud i Ubemærketheden, staar der bestandig en trofast Skare, der aabentlyst slutter Kreds om det gamle Hjem, søger dertil i gode og onde Tider — og fremfor alt mindes det — i Taknemlighed.

Flakkebjerg Ungdomshjem administreres som en privat Institution, der nyder et nærmere fastsat Statstilskud til Driften.

Høve-Flakkebjerg Sygekasse stiftedes i 1871 og statsanerkendtes i 1893. Den har nu ca. 700 Medlemmer og en Reservekapital paa ca. 12.000 Kr.

Andelsmejeriet Enigheden oprettedes i 1887 og har 80 Andelshavere. Formand er Gaardejer ANKER FRIIS.

Høve-Flakkebjerg Sogneraad bestaar af: Gaardejer H. P. L. HANSEN, Flakkebjerg, Formand, Boelsmand L. P. ANDERSEN, Snedker G. HANSEN, Gaardejer L. HANSEN, Gaardejer G. JØRGENSEN, Banearbejder J. P. LARSEN, Lærer LARSEN, Gaardejer N. CHR. NIELSEN og Gaardejer L. SØRENSEN.

JENS CHR. V. HANSEN, Bagermester

f. 4 Juni 1892 i Haarlev, S. af Bagermester H. J. H. og Hustru Nielsine f. Jørgensen, g. 1918 med Ingeborg Kristine Jørgensen. Bestyrelsesmedlem i Sygekassen siden 1924, Formand for Sundhedskommissionen siden 1924, etablerede sig i Høve 1923, overtog s. A. Høve Mølle og Bageri efter Faderen, Møllen er fra 1879.

PETER JØRGEN BRUUN, Førstelærer

f. 29 Marts 1867 i Lustrup-Dal ved Ribe, S. af Landmand Hans B. og Hustru Karen Tielmann f. Pedersen, g. 1894 med Magdalene Petrea Nielsen (død 1925). Dimitteret fra Gedvad Seminarium 1897, Enelærer i Øds ved Hobro fra 1898—1902, ved Flakkebjerg Skole siden 1902, Kirkebylærer, Medlem af Menighedsraadet.

PETER CHR. NIELSEN,
Købmand

f. 29 Oktober 1874 i Hyllested, S. af Bagermester Hans Ditlev N. og Hustru Karen Kirstine f. Pedersen, g. 1897 med Hanne Sofie Pedersen. Overtog i 1902 Hyllested gamle Bageri efter sin Fader, opførte i 1905 det nye Bageri som solgtes i 1919, Etablerede sig i 1920 i Flakkebjerg som Købmand, siden 1922

Bestyrer af Erslevs Filial af Foderstoffer m. m.

PEDER LARSEN,
Murermester

f. 1 August 1874 i Flakkebjerg, S. af Murermester Lars L. og Hustru Bodil f. Sørensen, g. 1898 med Vilhelmine Johansen. Etablerede sig i 1910 og overtog Faderens Forretning, Formand for Høve-Flakkebjerg Sygekasse siden 1929, do. for Den Radikale Venstreforening fra 1921—25, Sogneraadmedlem fra 1909—25.

PEDER KLARSKOV LARSEN,
Smedemester

f. 1 September 1894 i Øster Aaby, S. af Smed Johannes L. og Hustru Kristine f. Pedersen, g. 1922 med Mary Christensen. Etablerede sig i 1923 og købte Flakkebjerg Smedie, der er af ældgammel Dato, 1915 opførtes nuværende Smedie, 1919 opførtes Maskinværkstedet og 1922 Beboelsesvillaen.

ERIK SØRENSEN,
Forstander

f. 13 November 1895 i Aarhus. Realeksamen fra Privat Realskole i Aarhus, Huslærer i Vendsyssel i 2 Aar, derefter Elev paa Gedvad Seminarium ved Horsens, udgaaet med Eksamen i 1916, 1 Oktbr. 1916 Medhjælper paa Flakkebjerg Ungdomshjem, 1919 Førstelærer samme Sted, fra 1 Jan. 1923 Forstander.

KAJ AXEL JØRGENSEN,
Købmand

f. 19 September 1897 i Korsør, S. af L. P. J. og Hustru Anna f. Nielsen g. 1929 med Karen Ingeborg Jensen. Etablerede sig i 1926, oprettede Købmandshandel i Flakkebjerg i 1928 og opførte egen Ejendom paa Mtr. No 25 p.

JENS PEDER PETERSEN,
Gaardejer

f. 17 September 1894 i Gammelstrup, Staaholm, S. af Gaardejer Johannes P. og Hustru Johanne f. Jensen, g. 1922 med Gudrun Dinesen. Overtog i 1922 Kirkely, stor 33 Tdr. Land, opført i 1912 af Gudrun Dinesen, Formand for Høve Mark Brugsforening siden 1925.

CARL HOVMAND,
Stationsforstander

f. 11 Marts 1867 i København, S. af Kornhandler P. V. H. og Hustru Marie f. Pedersen, g. 1900 med Margrete Høeberg. Ansat ved D. S. B. som Elev i 1883, Assistent 1886, Stationsforstander i Moldrup 1905, i Rye fra 1913—14, i Flakkebjerg siden 1914.

PEDER ANDERSEN,
Boelsmand

f. 20 Marts 1893 i Høve, S. af Murer Lars P. A. og Hustru Maren Kirstine f. Jørgensen, g. 1916 med Amalie Margrethe Jørgensen. Kasserer i Sygekassen siden 1929, Regnskabsfører i Brugsforeningen, Sogneraadmedlem fra 1925—29.

JYDSTRUP — VALSØLILLE SOGN

omfatter Landsbyerne Jydstrup, Taastrup, Mortenstrup og Atterup, alle af Jydstrup Sogn, og Valsøllille, Svalmstrup, Høed, Hopolden, Svineolden og Avnstrup, alle af Valsøllille Sogn.

Sognets samlede Indbyggerantal er 1429.

Jydstrup Skole er antagelig oprettet i Aarene 1741—43, og da som Degneembede, men ved Skoleloven 1814 ophævedes dette Embede. Efter Indsættelsen af en Lærer, er det som om Skolen og dens Gerning vokser betydelig, og snart tiltrænges en ny og bedre indrettet Skole. I 1828 blev da den endnu saa smukt og godt bevarede Skolebygning opført. Omkring Aarene 1900—03 oprettedes der Skole i Ny-Jydstrup, med Enelærerembede som i Jydstrup Skole, og omtrent samtidig bygges og indrettes der en Forskole i Jydstrup, saaledes blev denne By's Skole 4-klasset, medens Ny Jydstrup Skole forbliver 2-klasset. Jydstrup nuværende Hovedskole er opført i 1925. Den gamle Skolebygning fra 1828 sælges af Kommunen til privat Person, og samtidig nedlægges Enelærerembedet i Ny Jydstrup og erstattes med et Forskolelærerindeembede. Jydstrup ny Skole bliver da Hovedskole med Førstelærerembede, og der bliver 2 Forskoler. I Aaret 1917 sælger Kommunen Jydstrup Forskolebygning til Bødker Westti, og lader samtidig den nuværende Forskolebygning opføre. I Aarene fra 1830—39 virkede der en Lærer ved Jydstrup Skole, ved Navn D. Om ham fortælles, at han laa i stadig Strid med Præsten, (dette synes for denne Skoles Vedkommende ret almindelig i de Tider). D. blev forflyttet til et andet Kald, men Skæbningen vilde, at ogsaa Præsten blev forflyttet til dette Sogn. Læreren tog sig dette saa nær, at han i et Anfald af Forfølgelsesvanvid hængte sig i Kirkens Taarn.

Valsøllille Skole laa oprindeligt ved Kirken, men i 1829 blev denne Skolebygning nedrevet, og den nuværende Skole i Keddelskov opførtes. I Aaret 1875 oprettedes ved denne en Pogeskole, og Skolebygningen udvidedes med dette for Øje. I 1901 ophævedes Pogeskolen, og en Forskole oprettedes.

Som en af Danmarks ældste Landsbykirker, staar Jydstrup Kirke, opført som den er i det 12 Aarhundrede. Dens Bygningsmateriale bestod, i sin første Oprindelse, af Kampsten, og denne første Kirke bestod kun af den Del fra Taarnet til Korbuen og havde fladt Træloft. (Den nyere Kirke er bygget udenom den gamle). Omkring Aaret 1450 udvides Kirken med den nuværende Alterplads i Koret, Taarn og Vaabenhus opføres i samme Periode. Det indre Kirkerum forsynes samtidig med Hvælvinger, de spidsbuede Vinduer bevares, men gøres noget højere. I Koret findes et tilgittret Skab fra den katolske Tid. Den nuværende Altertavle og Prædikestol er fra Aaret 1628, og bærer Chr. 4' Navnetræk. Døbefonden menes at være fra det 12 Aarhundrede. Daabsfadet er fra 1642. Alterkalken er fra 1666 og er istandsat i 1837. Den sølvbeslagne Alterbog er i 1734 skænket Kirken af Grev Danneskjold-Laurvigen. I Aaret 1724 indrettedes der Begravelsespladser i Kirken, under Taarnet, men disse blev i 1770 lukkede og er siden da ikke tilgængelige. Den i Kirken værende Mindetavle over de faldne fra Sognet, der deltog i Krigene 1848—50 og 64, blev opsat i 1885. Kirkens Orgel er en Gave fra Menigheden i 1920. Kirkens Lysekroner og de 2 syvarmede Lysestager blev ligeledes skænket Kirken af Menigheden i Aaret 1924.

Valsøllille Kirke er fra samme Periode som Jydstrup, men betydeligt større i Omfang. Denne har baade Langskib, Kor og Korrunding, og var oprindeligt tækt med flade Trælofter. I det 15 Aarhundrede blev Taarnet og Vaabenhuset bygget, og samtidig blev Korets Træloft erstattet med Hvælvinger. Taarnet blev ligeledes forsynet med Hvælvinger, medens Skibet bibeholdt sit Træloft. Den Pomp og Pragt, som vore Kirker i den katolske Tid var udstyret med, er for denne Kirkes Vedkommende nu fuldstændig blottet. Der findes intet her, der kan fortælle os noget om hin svundne Kirkemagt i vort Land. Kirken er derimod rig paa Minder fra det danske Adelsvældes Tid, saaledes findes der i Kirken en meget smuk og pragtfuld sølvbeslagen Alterbog og en Sølvoblat, der er skænket Kirken

af Enkegrevinde Danneskjold-Laurvigen i 1750. Altertavlen er fra 1863, og Alterkalken, en Gave fra Kammerherre Bruun de Neergaard, fra 1870.

I Sognet ligger Godset Skjoldenæsholm, der er et meget gammelt Herresæde. Hovedbygningen er opført i 2 Stokværk i Aaret 1766 af Grevinde Danneskjold-Laurvigen.

Jydstrup—Valsøllille Sogneraad bestaar af: Husmand H. P. JØRGENSEN, Jydstrup, Formand, Smedemester H. L. JENSEN, Jydstrup, Forpagter A. JEPSEN, Glostruphuse, Hofjægermester BRUUN DE NEERGAARD, Skjoldenæsholm, Forpagter CARL NIELSEN, Lunde-
huset, Statshusmand H. O. NIELSEN, Valsøllille, Husmand LARS P. OLSEN, Ny Jydstrup, Gaardejer P. PEDERSEN, Mortenstrup og Arbejdsmand FR. PEDERSEN.

ELLEN ANDREA MATTESEN HANSEN, Forskolelærerinde

f. 17 Marts 1883 i Alsted, D. af Lærer Chr. Mattesen og Hustru Matilde. Dimitteret fra Femmers Seminarium i 1910, Lærerinde ved Fjenneslev Forskole fra 1911—22, ved Valsøllille Forskole fra 1922—24, ved Jydstrup Forskole siden 1924, Organist siden 1925.

NIELS PEDER HANSEN, Sognefoged

f. 28 Maj 1860 i Høed, S. af Peter H. og Hustru Kristine f. Nielsen, g. 1886 med Ingeborg Jensen fra Jydstrup. Sognefoged siden 1909, Bestyrelsesmedlem i Den Frie Fattigkasse.

CLAUS KOCH, Førstelærer

f. 3 Marts 1879 i Gundslev, S. af Gaardejer Ole K. og Hustru Frederikke f. Clausen, g. 1909 med Anna Rasmussen. Dimitteret 1900 fra Skaarup, Student 1914, cand. phil. 1915, Realskolelærer i Frederikssund fra 1903—06, Lærer i Brønderslev fra 1906—12, i Høsterkøb—Birkerød fra 1912—16, i Sorø fra 1916—21,

siden da Førstelærer i Jydstrup, Medlem af Værge- og Menighedsraad.

JOHAN FREDERIK NAUMANN, Sognepræst

f. 14 September 1889 i København, S. af Handskefabrikant Fritz N. og Hustru Anna f. Møller, g. 1920 med Inger Ranning. Student fra Efterslægtens Skole 1907, Kandidat 1913, Lærer ved Statens Blindesinstitut fra 1914—20, ved Statseminariet i Haderslev fra 1920—23, Sognepræst for Jydstrup—Valsøllille Sogne siden 1923.

HANS LAURITZ JENSEN, Smedemester

f. 10 September 1888 i Tokkerup, S. af Parcellist P. J. og Hustru Ane f. Hansen, g. 1919 med Karen Marie Hansen, D. af Bødker H. Etablerede sig som Smedemester i Jydstrup i 1923, Næstformand for Vandværket, Sogneraadmedlem siden 1929.

EBBA BIRGITHE HANSEN, Distriktsjordemoder

f. 22 Juli 1895 i Hellerup, D. af Stationsforstander, Løjtnant O. Ravn og Hustru Elna f. Olsen, g. 1925 med Chr. Hansen. Uddannet 1920, Distriktsjordemoder for Haraldsted—Valsøllille fra 1925. (Til Distriktet hører Dele af Skee, Haraldsted Skovhuse og Valsømagle).

KARREBÆK SOGN

bestaar af Landsbyerne Karrebæk, Karrebæksminde, Karrebækstorp, Gumperup, Saltø Huse, Vesterhave og Enø.

I Karrebæk findes Kirke, Skole, Fattiggaard med Alderdomshjem samt Elektricitetsværk, i Karrebæksminde Skole, Epidemihus, Badehotel, Toldkontrolsted, Telegraf- og

Telefonstation samt Postkontor og Havn, Karrebækstorp med Skole, Missionshus, Teglværk og Andelsmejeri.

Karrebæk Kirke er en senromansk Teglstenskirke fra det 13 Aarhundrede. Kirken er overhvelvet i den senere Middelalder, og der tilbyggedes i Nord et Kapel, der nu er Vaabenhus, Taarnet er fra det 16 Aarhundrede. Altertavlen er i Empirestil med Thorvaldsens Christus. Prædikestolen i Senrenæssancestil med Evangelisterne og Moses. I Kirken findes 3 Malmlysestager fra Aarene 1683, 1722 og 1726.

Hovedgaarden Saltø var i den tidlige Middelalder en befæstet Borg og kaldtes Solte Slot. Gaarden ejedes fra 1386—93 af Dronning Margrethe, der i sidstnævnte Aar skænkede denne til Roskilde Bispestol, og her blev den indtil Reformationen. Den overgik derefter til Kronen, og Chr. 4 mageskiftede den 1646 til sin Søn Grev Vald. Christian, som solgte denne til Corfitz Uldfeld. Efter at have haft forskellige Ejere overgik Gaarden i 1725 til Overkammerherre Ad. C. Plessen, i hvis Slægts Eje den er endnu.

Karrebæksminde Havn nævntes første Gang i 1666 ifølge kongelig aabent Brev udstedt af Kong Fr. 3, hvori der bevilligedes Jørgen Eggert og Hustru udi deres Livstid at nyde og oppebære 1 Skilling af hver Rigsdalers Værdi, som fremmede og udenlandske ind- og udskiber i Næstved. Til Gengæld skulde bemeldte J. E. Broen og Brokaret, som der i Byen beliggende er, tilbørligen og forsvarligen vedligeholde. Der hængaar nu ca. 150 Aar, og i denne Tid foregik Sejladsen paa Næstved fra Smaalandsfarvandet gennem Mindegabet mellem Longshave og Enø over Karrebæk Fjord og op ad Susaaen. I Aarene 1798—99 holdtes der en Del Møder af Næstved Købstads Magistrats Havnekommission om Mulighederne af en Havns Anlæggelse. I 1805 afstodes et under Saltø Gods hørende Areal, kaldet Longshave, nu Karrebæksminde, som Arvefæste til Næstved Købstad, for en aarlig Afgift af 200 Rdl. samt Udredelse af Skatter m. m. ialt ca. 330 Rdl. Dette Skøde tinglæstes den 5 Marts 1810. Den 12 Marts 1806 udstedtes kgl. Reskript paa Karrebæksmindes Havn Anlæg, og samme Aar paabegyndtes Arbejdet. Ifølge gamle Papirer ser det ud til at være gaaget ret trangt med Arbejdet, der gentagende Gange er helt standset. Man naaede dog saa vidt med Arbejdet, at Havnen fik en Dybde af ca. 9 Fod, i Kanalen ca. 5 Fod. I 1870 byggedes den nuværende Klapbro og i 1880 opførtes Havnefogedboligen samt en Arbejderbolig. Omkring 1900 uddybes Havnen til 15 Fod, og der anskaffedes en Dampbaad til Bugsering. Saaledes som Havnen viser sig i vore Dage andrager Anlægsbolværkets Længde ca. 2000 Meter med en Dybde fra 9 til 15½ Fod, og i Yderhavnen naaes ca. 18 Fod.

Karrebæk Sogneraad bestaar af: Gaardejer CHR. OLSEN, Karrebækstorp, Formand, Gaardejer CHR. CLAUSEN, Fisker TH. DITLEVSEN. Fisker HANS HANSEN, Gaardejer L. JENSEN, Fisker N. P. JENSEN, Parcellist L. P. LARSEN, Fisker C. MARTENS og Havneformand CHR. PEDERSEN.

HANS FREDERIK CARLSEN, Havnevægter

f. 8 Januar 1873 i Karrebæksminde, S. af Kristen Hansen C. og Hustru Johanne Marie f. Iversen, g. 1903 med Petra Hansen. Ansat 15 Juni 1916 som Havnevægter i Karrebæksminde.

CLARA KR. GODTHOLDINE PETERSEN, Frue

f. Jensen. Siden 1923 Pogedskolelærerinde.

PETER SØREN CHRISTENSEN,
Havnefoged og Politiassistent

f. 9 Juli 1882 i Gylling i Aarhus Amt, S. af Landmand Jens Chr. og Hustru Margrethe f. Hansen, g. 1913 med Matilde Hansen. Styrmandseksamen 1904, Skibsførereksamen 1904, ansat ved Norden Oversøisk Dampskibsselskab fra 1904—09, ved Switzers Bjergningsentreprise fra 1900—1915, Havnefoged og Politiassistent i Karrebæksminde siden

1916, i en Periode Formand for Huslejenævnet.

PEDER LAURITS PETERSEN,
Lods

f. 17 April 1878 i Rørvig, S. af Rasmus Hansen P. og Hustru Kristine f. Nielsen, g. 1900 med Rasmine Kristine Nielsen. Styrmandseksamen 1900, ansat ved Holm og Vonsild i København fra 1900—07, hos Rasmusen og Sønnen i Korsør fra 1907—15, dels som Styrmand, dels som Forvalter, Minelods fra

1915—17, Lods i Karrebæksminde siden 15 April 1917.

KINDERTOFTTE SOGN

bestaar af Byerne Kindertofte og Grøfte samt af Madslunde Huse. Tidligere var dette Sogn Annex til Pedersborg, men i det 18 Aarhundrede blev det en selvstændig Kommune. Sognets nuværende Indbyggerantal er 410. Af Gaarde over 20 Tdr. Land store findes i Grøfte 6 og i Kindertofte 6. Af Boelsmandssteder og Husmandslodder findes i Grøfte 7 og i Kindertofte 6 samt i Madslunde 2.

Det antages, at Sognet indtil Aaret 1854 har benyttet Krøjerup Skole, som dengang laa ved Grænseskellet ved Pedersborg, muligt er det ogsaa, at Vedbysønder gamle Skole har været benyttet af Børnene fra dette Sogn. I Aaret 1854 oprettedes den nuværende Skole i Kindertofte med Enelærerembede, og denne udvidedes i 1921 til 4-klasset Skole, og et Embede som Forskolelærerinde oprettedes.

Kindertofte Kirke er Annex til Pedersborg, og denne er bygget i den ældre Middelalder og er som vore andre Landsbykirker fra den Tid. I den nyere Tid er Kirken en Del ombygget. Alter og Prædikestol er fra Aar 1741.

I dette Sogn ligger Godset Store Frederikslund.

Kindertofte Sogns Sygekasse er oprettet i 1879 og statsanerkendt i 1902, dens Formand er Købmand LAURITZ LARSEN.

Kindertofte Sogneraad bestaar af: Gaardejer HENRIK JENSEN, Kindertofte, Formand, Husmand J. CHRISTENSEN, Rydemark, Forpagter SØREN JENSEN, Kindertofte, Husmand V. PEDERSEN, Madslundehuse og Forpagter ANTON RASMUSSEN, Devitsrødgaard.

CHR. ANTHON RASMUSSEN, Forpagter, konst. Sognefoged

f. 18 Maj 1892 paa Devitsrødgaard, S. af Sognefoged N. P. R. og Hustru Kristine, ugift. Sogneraadsmlem siden 1922, konstitueret Sognefoged og Lægdsmænd siden 15 Februar 1928, Bestyrelsesmedlem i Sorøegnens Hesteavlforening siden 1918, Formand for samme siden 1925, Formand for Kontrolforeningen siden 1923, Forpagter af Fædrenegaard Devitsrødgaard siden 1922, Bestyrelsesmedlem i Venstre-vælgerforeningen.

HENRIK JENSEN, Gaardejer

f. 6 April 1870 i Devitsrød,
S. af Gaardejer Jens J. og
Hustru M. S., g. 1896 med
Anna Petersen fra Hallelev.
Sogneraadsmlem siden
1910, Sogneraadformand
siden 1922, Revisor i Dalskov
Mejeri siden 1912, Ejer af
Rosenfeldtgaarden, stor 63
Tdr. Land, siden 1893.

LAURITS ALBERT LARSEN, Købmand

f. 4 Febr. 1880 i Stiftbjergby, S. af Gaardejer K. L.
og Hustru M. M. f. Jensen, g. 1911 med Andrea Poulina
Lund. Etableret i Kindertofte 1924, siden 1922 Formand
for Kindertofte Sygekasse.

KRUMMERUP SOGN

bestaar af Landsbyerne Krummerup, Flemstofte, Haldagermagle og Lystagertorp samt en Del af Bendslev og Nortved, der dog kun er en Samling af Huse. Sognets samlede Areal er 1950 ha og Indbyggerantallet er 976. Dette Sogn var tidligere Annex til Fuglebjerg, men oprettedes den 1 Oktober 1926 som selvstændigt Sogn.

Krummerup By havde i 1777 6 Gaarde, 7 Huse samt Præstegaard og Mølle, i Flemstofte By fandtes 6 Gaarde og i Haldagermagle 19 Gaarde og 24 Huse.

Krummerup Kirke var i sin oprindelige Del en romansk Kampstenskirke, hvoraf nu kun Skibets Sidemure staar tilbage. Kirken blev i den senere Middelalder ombygget, idet den forlængedes baade mod Øst og Vest samt overhvælvedes, ligesom Taarnet tilføjedes. Paa et endnu senere Tidspunkt opførtes Vaabenhuset. Kirkens nuværende Altertavle er fra Aaret 1853, og det paa den gamle Altertavle værende Maleri af Madonna findes nu paa Nationalmuseet. Prædikestolen er fra 1640 og smykket med store udskaarne Træfigurer forestillende Evangelisterne, den tilhørende Himmel er fra 1626. I Kirken findes nogle Stolegavle fra omkring 1600 samt den gamle Degnestol.

I Krummerup findes Skole, der er fra Aaret 1808, med nuværende Lærer H. PALM. I Haldagermagle Skole samt Forskole, der er af nyere Dato.

Hovedgaarden Cathrineholm er oprettet i 1802 af en Parcel fra Gyldenholm. 1804 købtes denne af Seidelin Jessen, der i 1806 lod Gaarden opføre og opkalde efter sin Stedmoder. Bygningerne er omkring Aaret 1830 ombyggede fra Bindingsværk til Grundmur.

I dette Sogn har tidligere Herregaarden Lystager ligget, der er oprettet under Chr. 4. Godset blev i 1706 indlemmet i Antvorskov Grevskab og kom ved Salg i 1774 til at danne en Del af Gyldenholm. Den gamle Hovedbygning brændte i 1743.

Andelsmejeriet i Krummerup er fra Aar 1888, men laa den Gang i en af Byens Gaarde. I 1890 opførtes den nuværende Bygning, som i 1906 blev udvidet ret betydeligt. 1923 installeredes der Køleanlæg samt en Del ny Maskiner. Andelshavernes Tal er nu 170, og Formand er Sognefoged BUCHWALD.

I Bendslev By blev i 1919 oprettet Brugsforeningen Virkelyst, hvilket skete ved Køb af den i Byen værende Købmandshandel. I 1920 ombyggedes Ejendommen ret betydeligt, saaledes at der nu i denne findes store og velindrettede Lagerrum m. m. samt særlig Foderstofafdeling. Medlemstallet er ca. 100. Formand er Gaardejer J. P. JENSEN, Bendslev (i Haarslev Sogn).

Krummerup Sogneraad bestaar af: Gaardejer H. P. PEDERSEN, Haldagermagle, Formand, Gaardejer FR. CHRISTIANSEN, Haldagermagle, Husmand NIELS CHRISTENSEN, Nortved, Forpagter H. HANSEN, Krummerup, Husmand PEDER JENSEN, Flemstofte, Parcellist OLUF JØRGENSEN, Haldagermagle og Gaardejer N. NISSEN, Bendslev.

SØREN BUCHWALD, Gaardejer, Sognefoged

f. 30 Jan. 1861 i Gimlinge, S. af Gaardejer Hans Madsen og Hustru Karoline f. Buchwald, g. 1884 med Kristine Augusta Sørensen. Købte i 1884 Eskemosegaard, stor 90 Td. Land. Sognefoged siden 1903, Formand for Menighedsraadet siden 1900, Sogneraadsmlem af Krummerup-Fuglebjerg Sogneraad fra 1895—1901 og fra 1913—25, i Direktionen for Holsteinborg Sparekasse siden 1923, i flere Perioder Bestyrelsesmedlem i Slagelseegnens Landboforening og i Slagelse Andels Svineslagteri, i sidstnævnte i 12 Aar.

KRISTEN OLUF JØRGENSEN, Parcellist

f. 28 Oktbr. 1881 i Haldagermagle, S. af Parcellist Jørgen Christensen og Hustru Birgithe Katrine f. Petersen, g. 1904 med Stine Ellsabeth Petersen. I Repræsentantskabet for Den sjællandske Bondestands Sparekasse, Medlem af Mejeribestyrelsen fra 1922—28, af Menighedsraadet fra 1917—25, af Skolekommissionen og af Sogneraadet siden 1926.

sionen og af Sogneraadet siden 1926.

FREDERIK VALDEMAR CHRISTIANSEN, Gaardejer

f. 15 Febr. 1888 i Haldagermagle, S. af Gaardbestyrer Jens Chr. og Hustru Johanne Marie f. Jensen, ugift. Overtog nuværende Gaard i 1918, stor 60 Td. Land, Sogneraadsmlem af Krummerup-Fuglebjerg Sogneraad fra 1925—26, do. af Krummerup Sogneraad siden 1926, Bestyrelsesmedlem i Mejeriet og Brugsforeningen.

LAURITS ANTON NIELSEN, Uddeler

f. 29 Septbr. 1883 i Grønbæk, S. af Møller Niels Peder Larsen og Hustru Ellen Marie f. Jensen, g. 1909 med Marie Rasmussen. Uddeler ved Brugsforeningen Virkelyst siden 1919.

KAREN MARGRETHE DYDENSBORG, Forskolelærerinde

f. 19 Maj 1902 i Egelev, D. af Lærer H. C. D. og Ingrid f. Pedersen. Dimitteret i 1925 fra Københavns Forskole Seminarium, vikarieret forskellige Steder, ansat i 1927 ved Haldagermagle Forskole.

THOMAS NØRGAARD, Gaardejer

f. 25 September 1881 i Sejlstrup, S. af Anders N. og Hustru Kristine f. Larsdatter, g. 1910 med Christine Jensen. Købte i 1913 Askegaard, stor 41 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Venstrevælgerforeningen siden 1922, Formand for samme siden 1929, do. for Hjælpekassen fra 1926—29, Kasserer i Menighedsraadet, Medlem af Værgeraadet fra 1917—29, Tillidsmand i Bondestandets Sparekasse.

raadet, Medlem af Værgeraadet fra 1917—29, Tillidsmand i Bondestandets Sparekasse.

JENS PEDER VILLIAM JØRGENSEN, Mejeribestyrer

f. 18 Juni 1876 paa Øerne v. Tikøb, S. af N. P. J. og Hustru Kristine f. Jensdatter, g. 1908 med Ellen Christoffersen. Siden 1904 Bestyrer ved Krummerup Andelsmejeri, Bestyrelsesmedlem i Brugsforeningen Virkelyst.

HANS PETER PETERSEN,
Gaardejer

f. 12 Februar 1872 i Haldagermagle, S. af Gaardejer Jens P. og Hustru Maren Kirstine f. Jørgensen, g. 1901 med Dortha Sofie Jeppesen (død 1924). Fædrengaarden Brønshjerggaard udstykkedes i 1869, og i 1901 overtog H. P. den ene af de to udstykkede Gaarde, stor 27 Tdr. Land, Sogneraadsmlem af Krummerup—Fuglebjerg Sogneraad 1926, i Bestyrelsen for Mejeriet siden 1925, Sogneraadformand siden 1926.

NIELS KRISTENSEN,
Husmand

f. 18 Novbr. 1878 i Haldagermagle, S. af Chr. K. og Hustru Ane Margrethe f. Nielsen, g. 1920 med Marta Laurine Mortensen. Sogneraadsmlem siden 1929, Bestyrelsesmedlem for Krummerup-Fuglebjerg Sygekasse.

NIS BALTZER NISSEN,
Gaardejer

f. 7 Jan. 1878 i Skodborg, S. af Gaardejer Jørgen N. og Hustru Bodil Marie f. Smidt, g. 1918 med Anna Hansen. Købte 1916 sin nuværende Gaard, stor 22 Td. Land, Sogneraadsmlem siden 1926, Vurderingsmand for Østifternes Kreditkasse siden 1919.

ANDERS CHRISTIAN SØRENSEN,
Gaardejer

f. 11 Februar 1894 i Bendslev, S. af Gaardejer Frederik S. og Hustru Julie f. Ørbæk, ugift. Overtog i 1924 Fædrengaarden, stor 56 Tdr. Land, der i 1929 ombyggedes og fik nye Længer, Revisor i Brugsforeningen „Virkelyst“ siden 1929.

HENDINE RASMUSSEN,
Frue

f. 2 December 1866 i Abed, D. af Parcellist Niels Frederiksen og Hustru Juliane f. Hendriksen, g. 1893 med Gaardejer Hans Rasmussen, (død 1921). Ejer af Krummerupgaard, stor 140 Tdr. Land, der bestyres af Sønnen, Formand for Værgeraadet siden 1926, Medlem af Værgeraadet i Krummerup—Fuglebjerg

Kommune fra 1921—26, Medlem af Menighedsraadet og af Hjælpekassen i K.—F. Kommune.

HANS ANDREAS PETERSEN,
Smedemester og Maskinforhandler

f. 14 April 1903 i Lommelev, S. af Smedemester J. P. og Hustru Else f. Hansen, g. 1926 med Kristine Folkvadsen. Overtog i 1926, efter Faderen, Flemstoftes Smedie og grundlagde samme Aar Maskinhandelen.

VILHELM PEDERSEN,
Gaardejer

f. 4 Juli 1889 i Bendslev, S. af Boelsmand L. P. og Hustru Marie f. Christoffersen, g. 1915 med Nielsine Marie Nielsen. Købte i 1914 Gaarden Smedesholm, stor 20 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Krummerup Andelsmejeri, Regnskabsfører i Brugsforeningen Virkelyst siden 1919.

JENS OLAV OLSEN,
Gaardejer

f. 5 Januar 1894 i Slotsbjergby, S. af Slagter Niels O. og Hustru Marie f. Hansen, g. 1923 med Kirsten Buchwald fra Gimlinge. Købte i 1923 Bendslevgaarden, stor 32 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Brugsforeningen Virkelyst siden 1929.

KVISLEMARK-FUIRENDAL SOGN

bestaar af Kvislemark, Tornemark, Nyrup og Skafterup samt Hovedgaarden Fuirendal. Den ældgamle Benævnelse for Kvislemark var Quislemarke og i denne fandtes i Aaret 1778 kun 16 Gaarde og 9 Huse. Sognet Kvislemarks Fladeareal er 567 ha og det tæller ca. 350 Beboere og er det mindste Sogn i Øster Flakkebjerg Herred. Fuirendal Sogn er Annex til Kvislemark dets Areal er ca. 1987 ha og det har ca. 1050 Beboere. I Kvislemark findes Forsamlingshus, der er opført 1891, Skole, Kirke og Brugsforening, og her ligger ogsaa Fuirendal Teglværk, der nu saa godt som helt er faldet sammen. De til Præstegaarden hørende Jorde er udstykkede til Statsmandshuse.

Kvislemark Kirke er fra den tidligere Middelalder og er opført i Teglsten. I den senere Middelalder er der foretaget flere ret væsentlige Ombygninger, saaledes Opførelsen af Taarnet mod Nord (et ret enestaaende Tilfælde) udfør den oprindelige Indgang til Kirken. Samtidig med dette overhævedes Kirken, der ellers havde fladt Træloft. Endnu den Dag i Dag, kan man se Rester af de ældgamle Kalkmalerier, som i Middelalderen prydede Kirken. I 1926 fremdroges de i Koret, under Overkalkningen, værende gamle Kalkdekorationer og disse er særdeles godt restaurerede. Det kunde se ud paa de før omtalte Rester af Kalkmalerier, oven over de nuværende Buer, altsaa paa Kirkens Loftrum, at der hele Kirken rundt har været Kalkdekorationer, eller ihvert Tilfælde enkle enestaaende Grupper af disse Dekorationer. Omtrent samtidig med Taarnets Opførelse blev Vaabehuset og det nuværende Skibs Tilbygning opført. Omkring 1900—1901 aftog man alle Stoledøre og anbragte disse som et Slags Panel langs Skibets Væg, denne Anbringelse af de gamle Stoledøre virker ganske umotiveret og egentlig uskønt. Paa nogle af disse Stolestader og Døre findes et Vaabenmærke, nemlig Chr. f. Urnes og Hustru's. Altertavlen er fra 1649 og er et enkelt Arbejde udført i Renæssance. Prædikestolen er fra Aarene 1650—55, og omkring denne er der anbragt en Del Træfigurer. Paa Stolens Himmel findes før nævnte Vaaben. Den største af Kirkens Klokker er fra Aaret 1440.

Der findes ingen Oldtidsmærker i Sognet.

Kvislemark Skole er oprettet i Aarene 1807—09 af Grev Adolf Frederik Holstein, og Skolebygningen er den Dag i Dag den samme, og den er ydermere ret godt vedligeholdt, dog er der foretaget enkelte Ombygninger. Om Skolen vides ellers ikke ret meget, idet saa godt som alle Protokoller fra den første Tid er forsvundne. Fra 1830—47 virkede Sønderjyden A. Jørgensen som denne Skoles Lærer, han afløstes af Jens Bech Bjernesen, der virkede til 1868, og efter ham fulgte Lærer Nielsen, der i 1905 afløstes af sin Sviger-

søn. I Aaret 1907 stiftede Lærer A. L. Jensen, Kvislemark Husflidforening. Denne Forening har gennem Aarene været godt besøgt og vundet sig en god Plads i Sognets Ungdomsarbejde. Denne Skole vedligeholdes af private Midler.

Godset Fuirendal hører under Grevskabet Holsteinborg, og har udstykket en Del af sine Jorde til Statshusmandsbrug.

Fuirendal Kirke er en romansk Bygning, der er opført af utilhuggen Kamp med Indfatninger om Døre og Vinduer af Kridtsten og Faksekalk. I den senere Mid-

Kvislemark Kirke.

delalder er Skibets Mure forhøjede med Munkesten, og der er indbygget Stjernehvælvinger. Skibet er forlænget med to Hvælvingsfag mod Øst. Der tilbyggedes et Taarn i Vest og to anselige Kapeller i Syd og Nord, disse er ved Buer forbundne med Kirken. Taarnrummet tjener som Vaabenhus. Der findes udskaaret Altertavle med Maleri af Nadveren og paa Alteret Chr. 4' Bibel med Sølvbeslag, denne er skænket af Hans Ulrik Gyldenløve til Vindingegaard (tidligere Benævnelse for Fuirendal).

Tornemark, tidligere kaldet Torremarke, har Missionshus opført 1906, Forsamlingsbygning „Enigheden“ opført 1900, Frederiksminde Skole og en Forskole. I tidligere Tider laa der i Byen et Andelsmejeri kaldet Skumstofte, men dette er nu nedlagt og erstattet med Tornemark Mejeri. Dette er oprettet i 1886 med ca. 120 Andelshavere, og det kostede incl. Grunden 21.484 Kr. I 1919 ombyggedes dette saaledes, at der blev Loft i Mejeriet og Hallen, og denne Ombygning kostede ca. 30.000 Kr. I 1927—28 anskaffedes der nye Maskiner til et Beløb af ca. 12.000 Kr. I 1925 blev der installeret Køleanlæg til ca. 16.000 Kr. Fra 1886—1904 var Gaardejer J. P. Andersen Mejeribestyrelsens Formand, han afløstes af Gaardejer Peder Larsen, der sad indtil 1920 og efterfulgtes af den nuværende Formand, Gaardejer NIELS JØRGENSEN. Mejeriets øvrige Bestyrelse bestaar af: Gaardejer L. HANSEN, Skafterup, Gaardejer V. HANSEN, Nyrup, Gaardejer L. P. PETERSEN, Tornemark, Gaardejer N. P. NIELSEN, Bisserup, Gaardejer PEDER JENSEN, Spjellerup, Gaardejer A. LARSEN, Menstrup, Gaardejer CHR. CHRISTENSEN, Brorup og Husmand P. A. PEDERSEN, Kvislemark. Første Aars Smørproduktion var 141.589 Pund, Mælkebehandling 3.716.087 Pund. Andelshavernes Tal er nu 200, og sidste Aars Smørproduktion var 160.000 kg og Mælkebehandlingen ca. 4 Millioner kg.

Frederiksminde Skole er oprettet i Aarene omkring 1809 af Grev Adolf Frederik Holstein. Der var til Skolen et Jordbrug, som nu er forpagtet af en privat Mand. Skolebygningen er den samme som ved Oprettelsen, men er dog gentagne Gange forbedret og ombygget. Skolens Arkiv fortæller ikke meget om Fortiden, men man ved dog, at den første Lærer hed Abildgaard, og han anlagde Haven. Det er sandsynligt, at han har været en af de fra Sorø Akademi uddannede saakaldte Gartnerlærere (unge Mænd der paa Akademiet blev frit uddannede til Lærere mod samtidig at gøre Arbejde som Gartnerelev). Den næste Lærer, man kender, hed Pedersen, han døde i 1875. Som Lærer var han ikke særlig kendt, men derimod som en dygtig og næsten lidenskabelig Hestepranger. Der fortælles, at der ret ofte blev klaget over ham til højere Embedspersoner, og ved en saadan Klage skete det, at Provsten indfandt sig for at irettesætte Synderen, men da Provsten var lige saa interesseret i Heste som Læreren, fik denne ledet Samtalen hen paa nogle smukke Heste, som han havde i sin Stald, og hvad skete, Provsten glemte aldeles sit Ærinde, og de skiltes i bedste Forstaaelse.

I 1900 oprettedes der en Forskole i Tornemark, og der indførtes dermed 4-klasset Skole. Skafterup Skole er fra samme Periode.

Den i Tornemark fra gammel Tid oprettede Fattiggaard er forlængst nedlagt, og i en Aarrække benyttedes Stuehuset til Sogneraadets Møder. I Aaret 1919 frasolgtes det til Gaarden hørende Jordareal.

Tornemark Mejeri.

Skafterup Brugsforening er oprettet i 1920 med 58 Medlemmer. Man købte Ejendommen Mtr. Nr. 8 B i Skafterup for 11.500 Kr. og frasolgte den tilhørende Jord for 5200 Kr. Den årlige Omsætning er ca. 100.000 Kr. Medlemstallet er ca. 80 Familier og 50 enligstillede Personer.

Venstre Vælgerforening for Fuirendal Sogn oprettedes i 1901. Dens Stifter og første Formand var Lærer Jensen. Dens Medlemstal er ret anseeligt, og nuværende Formand er Gaardejer EJNAR JOH. PEDERSEN.

Kvislemark-Fuirendal Sygekasse oprettedes 1862. Dens første Formand var Forpagter Bagge, Fuirendal. I Aaret 1896 statsanerkendtes denne. Medlemstallet er ca. 630. Kassens Kapital er nu naaet 14.777 Kr. mod 317 Kr. i 1885.

Kvislemark-Fuirendal socialdemokratiske Forening stiftedes i 1897 og dens første Formand var Niels Larsen, Nyrup.

Kvislemark-Fuirendal Sogneraad bestaar af: HENRIK OLSEN, Formand, A. FREDERIKSEN, Tornemark, FR. HANSEN, Kvislemark, FR. HANSEN, Tornemark, CHR. MORTENSEN, Tornemark, Lærer NIELSEN, Skafterup, CHR. NIELSEN, Fuirendal, CHR. PEDERSEN, Skafterup og FR. PEDERSEN, Tornemark.

MAREN DORTHEA STUBBE TEGLBJERG, Forskolelærerinde

f. 12 Juli 1890 i Valby, D. af Godsassistent ved Sorø Akademis Godskontor, Hans T. og Hustru Anne Kirstine f. Larsen. Husholdningseksamen 1912, dimmitteret fra Sorø Forskole 1915, vikarieret ved Sorø Borgerskole og ved Store Ebberup Skole, fast ansat ved Store Ebberup fra 1915--19, ved Næsby Skole ved Sorø fra 1919--21, siden 1922 ved Tornemark Forskole.

NIELS PEDER H. CASPERSEN, Gaardejer

f. 1 Juni 1887 i Hyllested, S. af Peder C. og Hustru Kristine f. Kristoffersen, g. 1926 med Julie Pedersen. Siden 1926 Ejer af Askegaarden, i Bestyrelsen for Tornemark Mejeri siden 1926, do. i Foredragsforeningen, Forsamlingshuset og den private Pogeskole.

NIELS JØRGENSEN, Gaardejer

f. 25 Januar 1871 i Skafterup, S. af Gaardejer Jørgen Peder J. og Hustru Karen f. Nielsdatter, g. 1908 med Marie Pedersen. Overtog i 1894 Fædrenegaard Nødeholtsgaard, stor 46 Tdr. Land, Formand for Tornemark Andelsmejeri siden 1920.

HANS PEDER PETERSEN, Handelsmand

f. 9 Juni 1898 i Everdrup, S. af Niels P. og Hustru Maren, g. 1926 med Klara Blach. I Bestyrelsen for Socialdemokratisk Forening siden 1929.

JENS PETER NIELSEN, Boelsmand

f. 21 August 1891 i Sandby, S. af Peter N. og Hustru Karen Mathilde f. Rasmussen, g. 1925 med Julie Christine Rasmussen. I Bestyrelsen for Skafterup Brugsforening siden 1927, do. i Kvislemark-Fuirendal Sygekasse siden 1929.

PEDER LANGBALLE AXELSEN,
Smedemester

f. 17 April 1895 i Ulfborg, S. af Smed Anders A. og Hustru Ane f. Iversen, g. 1924 med L. A. J. Christensen, D. af Smed J. Chr. Bestyrkesmedlem i Smedemesterforeningen Fønix siden 1926, overtog Kvislemark Smedie i 1925 efter Svigerfaderen J. Christensen. Smedien er fra 1891, før denne fandtes den

gamle Bonde Smedie, der ejedes af 10–12 Bønder i Sognet.

ANDERS LAURITS JENSEN,
Enelærer

f. 3 August 1869 i Nørre Sundby, S. af Gaardfæster Hans J. og Hustru Maria f. Larsen, g. 1896 med Dagmar Frederikke Nielsen. Dimitteret fra Vordingborg 1891, ansat ved Snesere Skole fra 1892–95, ved Skafterup fra 1895–1905, siden da ved Kvislemark Skole, Stifter og Formand for Kvislemark Hus-

flidsforening, Kirkesanger, Kirkebylærer, Leder af Aftenskole og af Ungdomsarbejdet.

HANS JACOB WERNER NIELSEN,
Parcellist

f. 26 April 1875 i Damsholte, S. af Skræder Rasmus N. og Hustru Elisabet f. Kirkheimer, g. 1902 med Lucia Hansine Kristine. Mejerist fra 1893–1903, siden 1911 Ejer af Parcelsted og mindre Grusgrav, med Udsalg og Cementstøberi, i Sygekassens Bestyrelse siden 1929.

EINAR JOHANNES G. PEDERSEN,
Gaardejer

f. 11 August 1894 i Overeven, S af Gaardejer Ole P. og Hustru Karen, g. 1923 med Anna Jensen. Siden 1923 Ejer af Stenagergaard, stor 25 Tdr. Land. I Bestyrelsen for Venstrevælgerforeningen siden 1926, Formand for samme siden 1928, Medlem af Nævingeudvalget.

NIELS PETER NIELSEN,
Gaardejer

f. 14 Januar 1896 i Bisserup, S. af Husmand Lars N. og Hustru Sofie f. Pedersen, g. 1916 med Anna Margrethe Jensen. Overtog Vængegaarden, stor 50 Tdr. Land, i 1916, efter Gaardejer Hans Jensen. I Bestyrelsen for Tornemark Andelsmejeri siden 1927.

NICOLAJ FREDERIK LARSEN,
Parcellist

f. 8 September 1893 i Øllose, S. af Husmand Peder L. og Hustru Margrethe f. Jørgensdatter, g. 1921 med Margrethe Jensen. I Bestyrelsen for Kvislemark—Fuirendal Sygekasse siden 1925, do. i Husmandsforeningen siden 1929.

RASMUS NIELSEN,
Mejeribestyrer

f. 6 Marts 1872 i Herrestrup i Odsherred, S. af Thomas N. og Hustru Karen f. Jørgensen, g. 1896 med Dorthea Jensen. Sogneraadsmlem fra 1925—29, Bestyrer ved Tornemark Mejeri siden 1896.

BERTA HELENE NIELSEN,
Jordemoder

f. 16 Februar 1899 i Kirkestrup, D. af Ledvogter J. K. Hansen og Hustru Sofie, g. 1916 med H. P. Nielsen (død 1926). Jordemoderskole 1928, praktiserende Jordemoder i Sørbymagle 1928, do. i Kvislemark—Fuirendal Kommune siden 1929.

PEDER ANDREAS PEDERSEN,
Parcellist

f. 13 April 1871 i Ørslev ved Skelskør, S. af Smedemester Peder P. fra Venslev og Hustru Ellen Marie f. Andreasen, g. 1898 med Hansine P. K. Jacobsen. Smedemester i Menstrup fra 1897—1907, Næstformand i Bestyrelsen for Tornemark Mejeri, do. i Driftslaaneforeningen, Bestyrelsesmedlem i Socialdemo-

kratisk Forening, og i Kvislemark—Fuirendal Sygekasse, Sogneformand for Hagelskade og Brandforsikring for Præstø med flere Amter.

LARS PEDER PETERSEN,
Gaardejer

f. 2 Oktober 1884 i Marvede, S. at forhv. Gaardejer Otto P. og Hustru Inger, g. 1916 med Karen Marie Frederikke f. Olsen. Faderen købte i 1919 det til Fattiggaarden hørende Areal, stort 35 Tdr. Land og opførte 1918 nyt Stuehus, 1920 overtog L. P. P. Gaarden, i Bestyrelsen for Tornemark Mejeri siden 1928.

JENS AXEL PEDERSEN,
Førstelærer

f. 26 Januar 1876 paa Strynø, S. af Skræder Rasmus P. og Hustru Ane f. Jensen, g. 1900 med Inger Marie. Virket som Haandværker til 1906, dimitteret 1910 fra Skaarup, vikarieret ved Øster Egesborg og Dunkærs paa Ærø, ansat ved Ullerslev Skole paa Lolland fra 1911—13, siden 1913 Førstelærer ved Frederiksminde

Skole, Medlem af Værgeraadet, Bibliotekar for Kvislemark—Fuirendal Bogsamling, Kirkeværge og Kirkebylærer.

VALDEMAR OLAF HANSEN,
Gaardejer

f. 13 Oktober 1891 i Folkeslev paa Falster, S. af Hans Jørgen Nielsen og Hustru Kristine Cecilie f. Hansen, g. 1916 med Martine Christensen. Siden 1919 Ejer af Nødebrøndsgaard, stor 30 Tdr. Land, Brandfoged, i Bestyrelsen for Tornemark Mejeri siden 1927, i Venstreløggerforeningen siden 1926.

JØRGEN MADSEN JØRGENSEN,
Skovfoged

f. 11 Marts 1876 i Krarup, S. af Skovfoged Rasmus Madsen J. og Hustru Ane Johanne f. Hansen, g. 1ste Gang 1903 med Boline Katrine Plht (død 1917), g. 2den Gang 1918 med Elisabeth Pedersen. Medlem af Konservativ Amtsudvalg, do. af Venslev Menighedsraad, uddannet paa Giesegaard fra 1897—99, paa

Corselitze fra 1899—1901, Værnepligtig Korporal 1896, Forvalter ved Slagelse Savværk 1901—04, siden da Skovfoged ved Fuirendal Skove under Holsteinborg.

RASMUS PETERSEN,
Møller

f. 27 Juni 1898 i Fuirendal, S. af Gaardejer Peter P. og Hustru Anna f. Andersen, g. 1924 med Ida Nielsen. Købte i 1924 Skafterup Vindmølle og forandrede denne til Motormølle, i Periode Formand for Foredragsforeningen og for Gymnastikforeningen, i Bestyrelsen for Skafterup Brugsforening siden 1929.

HANS HANSEN,
Parcellist

f. 17 September 1878 i Biserup, S. af Hans H. og Hustru Noline, g. 1902 med Kristine Kristiane Nielsen. Formand for Kvislemark—Fuirendal Sygekasse siden 1923, i Bestyrelsen for Holsteinborg og Omegns Husflidsforening samt Lærer ved denne siden 1903, i Bestyrelsen for Skafterup Brugsforening og

for Sygeplejerforeningen, Medlem af Menighedsraadet.

LAURIDS PEDER HANSEN,
Gaardejer

f. 11 Juni 1886 i Skafterup, S. af Chr. Albertus H. og Hustru Karen Marie f. Hansdatter, g. 1911 med Anna Pedersen. Ejer af Nygaard, stor 25 Tdr. Land, Formand for Tornemark Kontrolforening, Formand for Nyrup—Skafterup Fugleskydningsselskab, Bestyrelsesmedlem i Skafterup Brugsforening siden 1924.

JENS PEDER RASMUSSEN,
Gaardejer

f. 11 Maj 1875 i Skafterup, S. af Gaardejer Niels R. og Hustru Frederikke, g. 1899 med Augusta Jensen. Overtog i 1912 Fædrengaarden Ilekjærsgaard, stor 53 Tdr. Land, Formand for Frøavlerforeningen i Flakkebjerg Herred, i Bestyrelsen for Skafterup Brugsforening siden 1920, Formand for samme siden 1924, i Tornemark Mejeris Bestyrelse fra 1919—28.

HANS PEDER HANSEN,
Parcellist

f. 3 Januar 1885 i Bisserup, S. af Chr. H. og Hustru Karen Marie, g. 1916 med Johanne Frederikke Pedersen. I Bestyrelsen for Socialdemokratisk Forening siden 1924, Formand for samme siden 1927, i Bestyrelsen for Egne Midler til Egne Hjem, og i den lokale Kvægforsikring.

MARTINE CHRISTENSEN HOLT,
Bestyrerinde

f. 12 November 1892 i Bjerringe Sogn, D. af Møller Niels Chr. Holt og Hustru Jensine Severine f. Dalsgaard. Siden 1911 Bestyrerinde ved Kvislemark—Fuirendal Kommunes Alderdomshjem.

NIELS PEDER SØRENSEN,
Husejer

f. 8 Oktober 1863 i Nyrup, S. af Gaardmand Chr. S. ugift, Regnskabsfører for Skafterup Brugsforening siden 1920.

KVÆRKEBY SOGN

bestaar af Landsbyerne Kværkeby, Kongsted, Fjellebro, Bjerghuse, Børstoft, Slimminge Overdrev, Bedsted Overdrev, Stenbækstykke og Slimminge Ore. Indbyggerantallet er 1380.

Sognet hørte fra 1574—1664 under Benløse, men i 1687 bliver det Annex til Vigersted, og det vedbliver indtil Vigersted i 1908 dannede egen Kommune. I Sognet findes ialt 33 Gaarde og 91 Parcel- og Husmandssteder, og af større Gaarde findes Adamshøj, Rosengaarden og Bedstedgaard.

Kværkeby Kirke er stadig Annex til Vigersted. Kirken, der bestaar af Skib, Kor og Apsis, er en romansk Fraadstensbygning, hvis Kor og Apsis udvendig er prydet med Lisener og Rundbuer, og paa hver Side af Korbuen er der en Alterniche. I den senere Middelalder overhævedes Kirken, Korrundingen afskildredes til Sakristi, og Murerne forhøjedes, ligesom Taarnet i Vest og Vaabenhuset i Syd tilføjedes. I den nyere Tid er Kirken restaureret, Korbuen er udvidet og Korhævelvingen ombyttet med fladt pudset Loft. Paa Alteret staar en Gipsafstøbning af Thorvaldsens Christus foran en tarvelig Tavle. Prædikestolen er et Snedkerarbejde fra 1635.

Sognets Alderdomshjem og Fattiggaard er beliggende ved Grænsen mellem Vigersted og Kværkeby Sogn og drives af begge Kommuner. Hjemmet er opført i 1872—73 og har et Jordbrug paa 18 Tdr. Land. I Fattiggaarden er der beregnet Plads til 28 Beboere, hvilket dog synes at være rigeligt. Alderdomshjemmet, der findes i samme Bygning, har Plads til 8 Beboere.

Naar den egentlige Skoleundervisning i Sognet har taget sin Begyndelse kan ikke bestemt siges, idet dette i denne, som i andre Landsbyer, har været underkastet ringe og trange Kaar. Der var ganske vist den saakaldte Degneundervisning, en Gang ugentlig, men først omkring 1741 synes det, at Skolesagen begynder for Alvor, idet Grevinde Knuth, der paa nævnte Tid ejede Kværkeby By, lod oprette Skole i en til dette Brug særlig indrettet Bygning. Den første Skoleholder hed Anders Lyngby. Om denne Skoles Indretning eller Beskaffenhed høres intet før omkring Aaret 1817, ved Visitats der blev foretaget af Provst Mønster den 16 Juni nævnte Aar. Amtsprovstens Visitats resulterer i

en stærk Kritik, og han befaler, at man i mangt og meget maa sørge for bedre Vilkaar og Skolehus, ligesom han paataaler det Savn, Skolen føler ved Mangel af Skolemateriale, Blæk, Papir, Lærebøger m. m., samt indskærper Læreren at drage Omsorg for, at Eleverne møder regelmæssigt. Provsten slutter sin lange Klage med følgende: Skolevæsenets Tarv kræver, at der uden Ophold gøres noget for Kværkeby Skole, der i en Række af Aar har været saa sørgelig forsømt. Skolekommissionen fik travlt, man istandsatte den faldefærdige Skole, saa den i et Par Aar kunde bruges, og først 4 Aar efter den nævnte Visitats opførtes den nuværende gamle Skole. Samme Aar blev Gymnastikundervisningen indført i Skolen. I 1850erne oprettedes der Andenlærerembede, og en Tilbygning blev opført. I næsten Hundrede Aar holdt Skolebygningen, og først i 1906 lod man den nye Skolebygning opføre, hvilket haardt tiltrængtes. Med denne Nybygning er Kværkeby naaet op til en smuk Plads paa Undervisningens Omraade. I 1900 oprettedes Skole i Fjellebro med Enelærerembede, og i 1910 oprettedes Forskolen i en til dette Brug særlig opført Bygning.

Kværkeby Andelsmejeri oprettedes i 1899 ved en Udskillelse af Andelshavere fra Kildevang Andelsmejeri nemlig ialt ca. 200 Andelshavere. Bygningens Opførelse beløb sig til ca. 32.000 Kr. Andelsmejeriet har haft følgende Formænd: Gaardejer P. Bøving, Gaardejer Hans Frederiksen fra 1900—03, Ole Nielsen 1903, Søren Nielsen fra 1903—07, H. P. Pedersen fra 1907—09, siden 1926 Gaardejer C. CHR. LAURITZEN. I Aarene 1916—19 og 1923 foretoges forskellige Forbedringer ved Mejeriet, og sidste Gang anskaffedes et Køleanlæg. Mælkebehandlingen var i Tidsrummet 1899—1900 1 1/2 Million Pund og i Tidsrummet 1928—29 3 1/2 Million kg. Smørproduktionen er ca. 120.000 kg, Ost ca. 40.000 kg. Mælkeleverancen til København andrager ca. 400.000 kg. Siden 1916 er E. J. RYKOW Mejeriets Bestyrer.

Kværkeby Brugsforening oprettedes i Aaret 1892 og under meget smaa Forhold. Begyndelsen skete ved, at daværende Træskomand Hans Peder Jørgensen tog Varer hjem til Salg der i Byen. Senere lejede man Lokale hos Husmand Peder Nielsen og indrettede her Udsalgssted. I 1895 opførtes nuværende Bygning, der i 1899 og i 1909 undergik forskellige Udvidelser. Da Fjellebro Brugsforening oprettedes i 1912, udtraadte der en Del af de gamle Medlemmer. Det nuværende Medlemstal er ca. 200. Omsætningen udgør ca. 200.000 Kr. aarlig.

Den radikale Venstrevælgerforening oprettedes i 1906, men er gennem Tiderne gentagende Gange rekonstrueret. Dens nuværende Formand er Gaardejer H. P. HANSEN.

Kværkeby Sogneraad bestaar af: Gaardejer OLE NIELSEN, Formand, Gaardejer H. P. HANSEN, Gaardejer A. JENSEN, Overportør P. J. JENSEN, Husmand E. NIELSEN, Gaardejer R. PEDERSEN og Overportør S. PEDERSEN.

HANS PEDER HANSEN, Gaardejer

f. 23 Februar 1869 i Vigersted, S. af Sognefoged Hans H. og Hustru Johanne f. Larsen, g. 1897 med Stine R. Rasmussen. Købte 1911 Nordbæksgaard, stor 47 Tdr. Land Formand for Radikal Venstreforening fra 1915—25 og siden 1929, Regnskabsfører i Kværkeby Brugsforening siden 1912, Sogneraad-

medlem fra 1907—17, og 1921—29, Sogneraadformand fra 1917—21, Vurderingsmand i Landbygningernes Brandkasse siden 1903, Repræsentant for samme siden 1919.

CATHRINE LARSEN, f. Andersen, Fru, Lærerinde

f. 3 Marts 1873 i Svendborg, D. af Bundtmager F. F. Andersen, Præliminærexamen fra Universitetet 1892, Privatlærerinde i Taastrup pr. Borup til 1894, Vikar i Vigersted Andenlærerembede Vinteren 1894—95, Forskolelærerinde-eksamen fra Vejle Seminarium 1897, Lærerinde ved Veddelev Forskole 1897—99,

gift 1899, Enke 1909, Lærerinde ved Fjellebro Forskole fra 1910, har været Medlem af Menighedsraad og Værgeraad.

**JENS NIELSEN,
Gaardejer**

f. 14 April 1868 i Skellerød, S. af Forpagter, under Ringsted Kloster, Peder N. og Hustru Karen Sofie f. Jensen, g. 1897 med Ane Sofie Valentin. Siden 1909 Ejer af Tingagergaard, stor 55 Tdr. Land, Formand for Kværkeby Brugsforening siden 1912, do. for Menighedsraadet siden 1926, Sogneraadformand fra 1921—25.

**CARL CHRISTIAN LAURITZEN,
Gaardejer**

f. 28 Juli 1882 i København, S. af Jens P. L. og Hustru Kristine f. Larsen, g. 1910 med Julie Frederiksen. Købte 1910 Landagergaard, stor 72 Tdr. Land, nyopført samme Aar, efter Brand, Bestyrelsesmedlem i Kværkeby Andelsmejeri siden 1917, Formand for samme siden 1926.

**HANS CHR. JØRGENSEN,
Skovfoged**

f. 16 December 1888 i Hylleholt, S. af Gaardejer J. J. og Hustru Ane Ch. f. Olsen, g. 1914 med M. M. G. Holm fra Kværkeby. Ansat som Skovfoged 1 April 1913.

**ANNA ELISABETH JENSEN,
Distriktsjordemoder**

g. 1881 med Hans Peder Jensen. Uddannet 1887—88, ansat i Sneslev fra 1890—1909, i Haraldsted fra 1909—20, i Vigersted-Kværkeby Distrikt siden 1920.

**LARS PETER FREDERIKSEN,
Bestyrer**

f. 8 Juni 1878 i Ousted, S. af Vejmand N. P. F. og Hustru M. S. f. Larsen, g. 1899 med M. Jacobsen. Bestyrer for Alderdomshjemmet og Fattiggården i Kværkeby-Vigersted siden 1 April 1913.

**PEDER CHR. PETERSEN,
Uddeler**

f. 14 December 1875 i Kamstrup, S. af Gaardejer Jens P. og Hustru Kirstine f. Olsen, g. 1918 med Sofie Sørensen. Brugsuddeler i Øhm fra 1906—15, i Kværkeby siden 1915.

**HANS NIELSEN,
Førstelærer**

f. 8 Maj 1893 i Kirke Flinteholm, S. af Anders P. N. og Hustru Hedvig f. Jensen, ugift. Dimitteret 1914 fra Vordingborg, Vikar fra 1914—17, ansat ved Helsingør Skole fra 1917—24, ved Kværkeby Skole siden 1924, Kirkesanger.

**NIELS CHRISTIAN NIELSEN,
Husmand**

f. 9 August 1884 i Tvindelstrup, S. af Stenhugger Hans N. og Hustru Maren f. Nielsen, g. 1909 med Dine Christensen. Bestyrelsesmedlem i Kværkeby Brugsforening siden 1929, do. i Radikal Venstrevælgerforening fra 1928.

EINAR JENSEN RYKOW,
Mejeribestyrer

f. 18 Januar 1892 paa Kildevang, S. af Mejeribestyrer J. M. Jensen og Hustru Ellen Jensine f. Hemmingsen. Uddannet paa Kildevang Mejeri samt paa Trifoleum i Fakse, siden 1916 Bestyrer paa Kværkeby Andelsmejeri, Bestyrelsesmedlem i Kværkeby Brugsforening.

NIELS ANTON LARSEN,
Førstelærer

f. 9 November 1882 i Rørvig, S. af Gaardejer P. T. H. L. og Hustru Kristine, g. 1913 med Anna Dorthea Rasmussen. Dimmitteret fra Johnstrup Seminarium 1907, Vikar i Gandløse 1908, Andenlærer i Skudersløse fra 1908—12, Førstelærer ved Fjellebro Skole siden 1912, Formand for Fjellebro Brugsforening siden 1912, do. for Værgeraadet siden 1921, kommunal Revisor siden 1925, Tilsynsførende for Københavns Magistrat ved Sorø Amts Plejehjem, Formand for Tyendeforsøgskommissionen siden 1925.

LUNDFORLUND — GERLEV SOGN

indeholder Landsbyerne Lundforlund, Gerlev, og Serdrup, samt Gaardene Lundforlund, Croneshvile, Knurvangaard, Johannesdal og Falkenstein. Det samlede Jordareal er 1448 ha. Indbyggerantallet er 735.

I Lundforlund findes Kirke, Skole, der er en af Fr. 4 Rytterskoler, Brugsforening, Mølle samt Spare- og Laanekasse. I Sognet har i fordums Tid været en Del Gravhøje og Jættestuer, men disse er nu saa godt som alle sløjfede.

Lundforlund Kirke er en romansk Kampstensbygning med halvrund Apsis, hvori er en 8-bladet Vinduesrose, desuden er Kirken prydet med en Rundbuefrise. I den senere Middelalder er Kirken forsynet med Hvælvinger, ligesom Taarnet og Vaabenhuset er fra den Tid, og opførte af Munkesten. I Apsishvælvingen fremdroges i 1918 nogle Kalkmalerier fra Aar ca. 1330, disse er imidlertid erstattet med andre Dekorationer, der er udførte af Maleren H. Munck. Alteret er opmuret af Kamp, og herpaa staar et særdeles smukt Krucifiks fra Aaret ca. 1475. Prædikestolen er fra Aaret ca. 1623, og udskaaen forestillende Kristus med Evangelisterne.

I Gerlev By findes Kirke, Skole, Forsamlingshus, Brugsforening og Vandværk.

I det 14 Aarhundrede nævnes Hovedgaarden Pebringe, som da var i Jens Hvass Eje. I Aaret 1705 solgte den daværende Ejer Fr. v. Korf den til Kongen, som senere henlagde den under Antvorskov Slots Rytterdistrikt. I Aaret 1774 nedlagdes Gaarden af den daværende Ejer Finansraad Koes, og nogle Aar senere oprettedes af dens Jorde Hovedgaarden Falkenstein. — Gerlev Kirke

er i sin Oprindelse af Kampsten, men i den senere Middelalder udvidet og overhælvvet. Altertavlen er udskaaet, Prædikestolen er i Barokstil, og fra Aar ca. 1630. I den gamle Kirkehvælving er fremdraget nogle Kalkmalerier, antagelig fra Aar ca. 1500.

Lundforlund—Gerlev Brugsforening oprettedes i 1887 og har nu Uddelersted i begge Byer. Det første Uddelersted i Lundforlund var i Møllergaarden, men senere skiftes der Plads, for atter i 1892 at flytte tilbage til Møllergaarden.

Gerlev Kirkes Indre.

I 1897, da Uddeler Fr. Nielsen købte Ejendommen i Lundforlund, flyttedes Uddelerstedet hertil. Formand er Gaardejer PEDER OLSEN. Regnskaberne udviser en gennemsnitlig Omsætning paa ca. 76.000 Kr., i Foderstofafdelingen omsættes for ca. 31.000 Kr. Medlems-tallet er ca. 150.

Lundforlund—Gerlev Sygekasse oprettedes i 1868 med ca. 40 Medlemmer. Kassen statsanerkendtes i 1893. Dens første Formand var Lærer R. E. Kirkerup. — Sørensen der virkede til 1898, afløstes af Lærer J. P. Rasmussen, der afgik 1913. Siden 1913 har Skomagermester JOHANSEN, Gerlev, været Formand. Nuværende Medlemstal er ca. 340. Kassens Formue andrager ca. 12.000 Kr. I Tilknytning til Sygekassen har der siden Oprettelsen været en Begravelseskasse.

Lundforlund—Gerlev Sogneraad bestaar af: Gaardejer JENS MARIUS MADSEN, Gerlev, Formand, Gaardejer JENS CHRISTIANSEN, Lundforlund, Gaardejer MARTIN JØRGENSEN, Gerlev, Gaardejer VERNER NIELSEN, Serdrup, Gaardejer HANS CHR. NIELSEN, Lundforlund, Gaardejer PEDER OLSEN, Gerlev og Gaardejer HANS RASMUSSEN, Lundforlund.

KARL TEODOR PETERSEN,
Boelsmand

f. 14 September 1875 i Hulby, S. af Husmand Niels P. og Hustru Ane Kirstine f. Nielsen, g. 1904 med Anna Marie Jensine Hansen. Bestyrelsesmedlem i Sygekassen siden 1926, do. i Forsamlingshuset, do. i Hjælpekassen siden 1921.

NIELS CHR. OLSEN,
Mekaniker

f. 17 Januar 1898 i Lundforlund, S. af Gaardejer, Sognefoged P. Chr. O. og Hustru Marie f. Larsen, ugift. Etableret i Lundforlund i 1925, opførte samme Aar Maskinværksted med Hallen i Co. med Chr. Larsen, senere med Kragh, nu Eneindehaver.

HANS PEDER NIELSEN,
Husmand

f. 23 November 1876 i Asminderup, S. af Gaardejer Niels Sørensen og Hustru Bodil f. Kristensdatter, g. 1902 med Anna Marie Jensen. Bestyrelsesmedlem i Husmandsforeningen siden 1924, do. i Serdrup Mejeri, do. i Hjælpekassen.

NIELS OLAF RASMUSSEN,
Husmand

f. 3 November 1880 i Gerlev, S. af Møllebygger Hans R og Hustru Kistine f. Jensen, g. 1904 med Anna Karoline Laura Pedersen (død 1928). Medstifter og Formand for Husmandsforeningen fra 1914—18 og siden 1928, Formand for Venstrevælgerforeningen fra 1923—25.

NIELS PEDER PETERSEN,
Gaardejer

f. 16 April 1888 i Gerlev, S. af Gaardejer Jens P. og Hustru Kirstine f. Nielsen, ugift. Overtog i 1920 Fædrengaarden, stor 25 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Brugsforeningen siden 1928, do. i Forsamlingshuset.

HOLGER STEFFEN HANSEN,
Uddeler

f. 8 November 1900 i Tommerup, S. af Gaardejer Jens Peder H. og Hustru Karen Kirstine f. Jensen, g. 1929 med Karen Elisabet Jensen. Siden 1928 Uddeler ved Gerlev Brugsforening.

HANS MARTIN PETERSEN,
Husejer

f. 13 September 1876 i Gerlev, S. af Gaardejer, Hestehandler Chr. P. og Hustru Ane Kristine f. Madsen, g. 1907 med Inger Baarths. Ansat ved D. K. Sporveje 1907, afskediget med Pension grundet paa Sygdom 1917, Bestyrelsesmedlem i Sygekassen siden 1924, do. i Radikal Venstreforening, do. i

Skytteforeningen, Værgeraadsmlem, Medlem af Nævnninge Grundlisten.

HANS PEDER RASMUSSEN,
Gaardejer

f. 4 April 1877 i Gimlinge, S. af Insidder P. R. og Hustru Ane Kristine f. Jensen, g. 1901 med Emilie Frandsen. Købte i 1917 Dalagergaard, stor 35 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1917, Formand for Værgeraadet, do. for Skoleudvalget.

VERNER CHR. NIELSEN,
Gaardejer

f. 11 December 1892 i Løgstør, S. af Gaardejer N. P. N. og Hustru Karen f. Berthelsen, g. 1917 med Anna Larsen. Ejer af Gaard, stor 50 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1925, Sogneraadets Repræsentant i Værgeraadet, Bestyrelsesmedlem i Sparekassen, Branddirektør i Østifternes Brandforsikring, Sognefoged siden 1929.

RASMUS MARTIN JØRGENSEN,
Gaardejer

f. 29 August 1878 i Neble, S. af Boelsmand J. J. og Hustru Ane f. Rasmussen, ugift. Overtog i 1924 Fædrengaarden, Sogneraadsmlem fra 1929.

HANS PEDER OLSEN,
Gaardejer

f. 3 Marts 1883 i Gerlev, S. af Boelsmand Hans O. og Hustru Ane Marie f. Sørensen, g. 1921 med Thora Marie Nielsen. Overtog Fædrengaarden i 1912, stor 20 Tdr.

Land, Sogneraadsmlem siden 1925, Bestyrelsesmedlem i Sparekassen, i Menighedsraadet og Skolekommissionen, Formand for Brugsforeningen siden 1927.

AXEL JACOBSEN,
Gartner

f. 19 Juni 1888 i Beder Malling, S. af Købmand Laurits Peder J. og Hustru Severine Helene f. Nielsen, g. 1915 med Julia Jensen. Uddannet som Gartner paa Vilhelmsborg og paa Odense Frugtplantager, siden 1910 Gartner paa Falkenstein, siden 1915 Bestyrelsesmedlem i Lundforlund-Gerlev Sygekasse.

LAURITS JOHANNES LARSEN,
Tømremester

f. 6 Maj 1889 i Lundforlund, S. af Rentier Hans L. og Hustru Kristine f. Larsen, g. 1920 med Laura Johanne Frederiksen. Etableret i Lundforlund 1915, siden 1918 i nuværende Bygning, forhen Chr. Olsens Virksomhed, Bestyrelsesmedlem i Sygekassen fra 1922—26 og siden 1928, i Menighedsraadet og i Bygningstømrrernes Forening.

HANS CHR. NIELSEN,
Gaardejer

f. 27 September 1892 i Holmstrup, S. af Gaardejer M. N. og Hustru Maren Kristine f. Hansen, g. 1919 med Oline Olsen. Ejer af Mølletoftegaard, stor 50 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1929, i Menighedsraadet, Vurderingsmand i Almindelig Brandforsikring.

JENS PEDER JOHANSEN,
Skomagermester

f. 28 September 1870 i Lundforlund, S. af Arbejdsmand Mads J. og Hustru Kristine f. Rasmussen, g. 1898 med Anna Dorthea Christensen. Etableret i Gerlev 1893, Værksted og Forretning 1903, Regnskabsfører i Brugsforeningen siden 1913, Formand for Sygekassen siden 1913, Sogneraadmedlem fra 1921—25.

LAURITS VILHELM CHRISTENSEN,
Smedemester

f. 1 Juni 1889 i Grøfte, S. af Husmand Niels Chr. og Hustru Marie f. Nielsen, g. 1913 med Karen Marie Rasmussen. Etablerede sig i Lundforlund 1919 og købte den gamle Smedie, der er oprettet i 70erne. Bestyrelsesmedlem i Brugsforeningen siden 1928, do. i Radikal Venstrevælgerforening og i Sydvestsjællands Smedemester Forening.

FREDERIK NIELSEN,
Uddeler

f. 6 December 1872 i Egelevmagle, S. af Husmand Jørgen N. og Hustru Marie f. Knudsen, g. 1895 med Maren Marie Hansen. Uddeler ved Lundforlund Brugsforening siden 1897, Formand for Menighedsraadet, Medlem af Værgeraadet og af Hjælpekassen, Næstformand i Sygekassen siden 1919.

JENS MARIUS MADSEN,
Gaardejer

f. 24 Januar 1885 i Gerlev, S. af Gaardejer Niels M. og Hustru Margrethe f. Hansen, g. 1919 med Emma Larsen. Overtog i 1911 Fædrenegaard den Gundløvsgaard, stor 47 Tdr. Land, Sogneraadmedlem fra 1925—28, Sogneraadformand siden 1928, Bestyrelsesmedlem i Sparekassen og i Mejeriet.

ANDERS HENRIK SØRENSEN,
Snedkermester

f. 19 Marts 1890 i Gerlev, S. af Snedkermester Kristen S. og Hustru Kirstine f. Hansen, g. 1913 med Johanne Othelia Larsen. Ophold i Tyskland fra 1909—16, etablerede sig i Gerlev 1916 og overtog Faderens Virksomhed, der er grundlagt 1880, Bestyrelsesmedlem i Sygekassen siden 1928.

JENS CHRISTIANSEN,
Gaardejer

f. 15 November 1891 i Krummerup, S. af Gaardejer J. Chr. fra Haldagermagle og Hustru Johanne Marie f. Jensen, g. 1919 med Alfride Nielsen. Købte 1918 Nøddebjerggaard, stor 60 Tdr. Land. Sogneraadmedlem siden 1925.

LYNGE SOGN

bestaar af Landsbyerne Lyngø, Topshøj, Suserup, Borød-Flinterup, Lindebjerg, Stenstrup, Lyngø-Eskildstrup og Frederiksberghuse.

Sognet havde i 1916 et Indbyggerantal af 2097.

I Lyngø By ligger Kirken, Skolen, Alderdomshjemmet og et Andelsmejeri. I Topshøj ligger en Skole, 2 km fra Borød-Flinterup ligger Hørsbøge Skole. I Villabyen „Frederiksberghusene“ ligger Sorø Friluftsgymnasium, Sorø Statsbanestation og en større Stølefabrik.

I Feldskov ved Sorø Sø ligger Louisestiftelsen opført i 1862 ved Dronning Louise. Denne er oprettet for forældrelose eller hjælpeløse Pigebørns Uddannelse, særlig til Tjenestepiger.

Lynge Kirke er en romansk Kampstensbygning, hvis Skib i det 15 Aarhundrede blev forlænget mod Vest, og allerede i Middelalderen overhævedes Kirken, og der tilbyggedes et Taarn i Vest, et Vaabenhus i Syd og et Kapel i Nord. Altertavlen er fra 1640—50 og Prædikestolen fra ca. 1600.

Lynge Sogneraad bestaar af: MØLLER LARSEN, Kongskilde, Formand, Gaardejer CHR. ANDERSEN, Stenstrup, Bagermester HANSEN, Frederiksberg, Lærer HANSEN, Frederiksberg, Parcellist LAUR. HANSEN, Lynge, Portør VALD. HANSEN, Frederiksberg, Gaardejer FERD. JØRGENSEN, Løvegaard, Kalkbrænder R. RASMUSSEN, Lindebjerg og Husmand CARL VILLADSEN, Horsebøg.

CARL VILHELM VILLADSEN, Husmand

f. 15 August 1879 i Horsebøg, S. af Husmand Jørgen V. og Hustru f. Nielsen, g med Marie Petersen, D. af Sadelmager P. i Middelfart. Formand for Lynge Husmandsforening og for Husmændenes Bedømmelsesudvalg i Sorøkkredsen, Sogneraadsmedlem siden 1912, Tillidsmand for Husmandsbrandkassen.

HANS EBBESEN HANSEN, Bagermester

f. 16 Maj 1882 i Hodde ved Varde, S. af Engmester E. H. og Hustru f. Thomsen, g. 1925 med Elna Elisabeth Jensen. Lært Bagerifaget hos Bagermester Sørensen i Kalundborg, 1906 nedsat sig som Bager i Udby, 1910 startet Bagerforretning paa Frederiksberg ved Sorø, Sogneraadsmedlem siden 1925.

CHR. LAURITS ANDERSEN, Gaardejer

f. 25 August 1887 i Ringstrup, S. af Gaardejer P. A. og Hustru Kristine f. Larsen, g. 1917 med Magdalene Lunder. Købte i 1922 Tranemosegaard, stor 54 Tdr. Land, Sogneraadsmedlem siden 1929, Medlem af Værgeraadet og Bestyrelsesmedlem i Mejeriet.

MAGLEBY SOGN

bestaar af Landsbyerne Magleby, Ravnemark Huse, Øksnæs Huse, Sevedø, Østerhoved, Holtén, Nyvangshuse med Søhuse, Forntofte, Gedehave, Askegaarde m. m.

Sognet havde i 1916 et Indbyggerantal af 869.

I Byen Magleby findes Kirke, Skole og Forsamlingshus, i Forntofte Skole og paa Borreby Hovedmarksgaard er der Andelsmejeri og Brugsforening. I Stignæs Skov er der Landgangsbro for Agersø Beboere.

Magleby Kirke er opført af Munkesten i Overgangsstil, omtrent ved Midten af det 13 Aarhundrede. Den gamle Vestgavl ses endnu fra Taarnloftet. I den senere Middelalder er Kirken overhælvvet, Koret forlænget mod Øst, saaledes at det ialt har faaet 3 Hvælvingsfag, desuden er der mod Vest tilbygget et Taarn, et Vaabenhus mod Syd og et Kapel og Sakristi mod Nord. Større Partier af Kirken er gennem Tiderne omdannede. Der findes en udskaaet Altertavle fra den katolske Tid med Fremstilling af Kårsfæstelsen. Prædikestol med Evangelisterne og paa Hjørnerne snoede Søjler.

I dette Sogn ligger Herregaarden Borreby, der efter Sagnet skal være anlagt af en Høvding Stig, efter hvem Halvøen fik Navn. I 1345 kaldtes Gaarden Burgby, og den ejedes da af Adelsmanden Niels Jensen. Efter at have været i forskellige Ejeres Besiddelse tilfaldt Gaarden ved Reformationen Kronen. Chr. 3 overdrog den til sin Kansler Joh. Friis, der i 1556 opførte Hovedbygningen, nedlagde Byen Borreby og henlagde dens Jorder under Gaarden. Siden 1783 har Gaarden været i Familien Castenschiold's Besiddelse.

Magleby Sygekasse oprettedes i 1866 og statsanerkendtes i 1894. Medlemstallet er nu 430. Sygekassen ejer et Legat paa 10.000 Kr., der er skænket af Kammerherre Castenschiold. Formand er Gaardejer M. NIELSEN.

Magleby Foderstofforening stiftedes i 1917 og har Tilslutning til Øernes Andelsforening. Medlemstallet er nu 105, og den aarlige Omsætning ca. 140.000 Kr. Formand er Gaardejer M. P. HANSEN.

Stignæs Brugsforening er oprettet i 1912 med ca. 60 Medlemmer. Samme Aar opførtes den nuværende Ejendom for et Beløb af 8700 Kr., ved denne er senere foretaget Udvidelser for en Sum af ca. 4000 Kr. Nuværende Medlemstal er ca. 120, og den aarlige Omsætning andrager ca. 140.000 Kr. Formand er Gaardejer M. P. HANSEN.

Andelsmejeriet Stignæs oprettedes i 1910, og samme Aar opførtes Mejeribygningen, der kostede ca. 60.000 Kr. I Dette Beløb er iberegnet Anskaffelsen af Maskiner m. m. Det nuværende Medlemstal er 105, den aarlige Mælkebehandling 2 Mill. kg. Bygningerne er assurerede for 94.000 Kr. Formand er Gaardejer M. P. HANSEN.

Stignæs lokale Foderstofforening er oprettet i 1921 og havde da 21 Medlemmer. Sidste Aars Omsætning var ca. 2000 Kr.

Magleby Sogneraad bestaar af: Gaardejer GUNNAR JESPERSEN, Formand, Fisker SEJER HANSEN, Husmand VIGGO JENSEN, Gaardejer FERDINAND JENSEN, Sognefoged CHR. JENSEN, Boelsmand MARTIN NIELSEN og Mejeribestyrer RASMUSSEN.

MORTEN PEDER HANSEN, Gaardejer

f. 30 Maj 1870 paa Vovedgaard i Magleby, S. af Gaardforpagter J. A. H. og Hustru Karen f. Mortensen, g. 1896 med Karen Kirstine Nielsen. Købte i 1903 Vovedgaard, der da havde 40 Tdr. Land, senere er der yderligere tillagt denne 12 Tdr. Land, Formand for Skelskør og Omegns Svineslagteri Andelselskab siden 1925, do. for Stignæs Andelsmejeri siden 1910, do. for Stignæs Brugsforening siden 1912, do. for Magleby Foderstofforening siden 1917, Medlem af Bankraadet i Skjelskør Laane- og Diskontobank, Formand for Grundlisteudvalget.

SØREN HANSEN, Gaardejer

f. 23 Februar 1891 i Drøsselbjerg, S. af Arbejdsmand N. P. H. og Hustru Kristiane f. Kløcher, g. 1917 med Bodil Sofie Rasmussen. Overtog i 1917 Gedehavegaard, stor 76 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Stignæs Brugsforening.

NIELS ALFRED HANSEN, Boelsmand

f. 15 Juli 1887 i Klintehuset Holten, S. af Hans H. og Hustru Trine, f. Pedersen, g. med Karen Nielsen (død 1916). Formand for Stignæs Gødningsforening siden 1927, Bestyrelsesmedlem i Stignæs Andelsmejeri siden 1923.

LARS CHRISTIAN NIELSEN, Smedemester

f. 28 Februar 1894 i Magleby, S. af Husmand Chr. N. og Hustru Marie f. Jørgensen, g. 1922 med Ingeborg Jørgensen. Etablerede sig i 1928 og lejede samme Aar Stignæs Smedie, der er grundlagt omkring Aaret 1870, Maskintilsynsmand.

HANS CHR. VALDEMAR JØRGENSEN, Uddeler

f. 17 Februar 1901 i Sønder Bjerre, S. af J. A. J. og Hustru Marie f. Hansen, g. 1922 med Laura Oda Henriette Christensen. Siden 1922 Uddeler ved Stignæs Brugsforening, Formand for Ungdomsforeningen siden 1926.

HANS THOMAS HANSEN,
Husmand

f. 7 Oktober 1880 i Hesselby, S. af Maskinmester Niels H. Hansen, g. 1913 med Karen Margrethe. Næstformand i Magleby Sygekasse siden 1925, Formand for Magleby Husmandsforening fra 1922—26, Regnskabsfører for Skel-skør og Omegns Ægexport.

JENS PEDER MIKKELSEN,
Gaardejer

f. 19 Juni 1883 i Enslev, S. af Gaardejer M. M. og Hu-stru Anna Marie Kirstine f. Jen-sen, g. 1910 med Anna Marie Kirstine Nielsen. Købte i 1927 Avlsgaard, stor 50 Tdr. Land, i en tidligere Periode Bestyrel-sesmedlem i Stignæs Brugs-forening, Bestyrelsesmedlem i Andelsmejeriet siden 1928.

MORTEN NIELSEN,
Gaardejer

f. 11 Januar 1884 i Tjæreby, S. af Gaardejer H. P. N. og Hustru Karoline f. Hansen, g. 1906 med Marie Madsen. Købte i 1912 Kroggaarden, stor 29 Tdr. Land, opførte nye Længer i 1916—21, og Stue-hus i 1925, Formand for Mag-leby Sygekasse siden 1912, do. for Afholdsforeningen si-den 1919.

HANS PEDER NIELSEN,
Gaardejer

f. 24 September 1862 i Lundby, S. af Husmand Niels Morten-sen og Hustru Maren f. Lars-datter, g. 1883 med Karoline Hansen. Bestyrer af Øster-gaard fra 1886, Ejer af samme siden 1907, Jordareal 31 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Magleby Foderstofforening si-den 1917, do. i Andelsmeje-riet fra 1910—28.

ELISE PETREA JØRGENSEN,
Lærerinde

f. 7 December 1877 i Serslev ved Horsens, D. af Gaardejer Niels Jørgensen og Hustru Birgithe Kirstine f. Thomsen, Dimitteret fra Horsens private Seminarium i 1902, ansat ved Østerhoved Skole siden 1902.

FREDERIK JOH. ADOLF JACOBSEN,
Boelsmand

f. 14 December 1884 i Skel-skør, S. af Forpagter J. Fre-deriksen og Hustru Bodil f. Larsen, g. 1910 med Bertha Marie Kristine Nielsen. I en Periode Bestyrelsesmedlem i Andelsmejeriet Stignæs, Be-styrelsesmedlem i Magleby Foderstofforening siden 1928.

CHRISTIAN NIELSEN,
Boelsmand

f. 7 Maj 1894 i Østerhoved, S. af Hans Peder N. og Hu-stru Karoline f. Hansen, g. 1920 med Asta Nielsen. Be-styrelsesmedlem i Andelsmeje-riet Stignæs siden 1928, i Stignæs Brugsforening siden 1927, i Husmandsforeningen fra 1921—23, i Venstrevæl-gerforeningen siden 1926, Til-lidsmand i Husmandsbrand-kassen Danmark siden 1926.

EMIL THOMAS OLSEN SØBORG,
Gaardejer og Fisker

f. 14 April 1880 i Holten i Magleby Sogn, S. af Gaard-ejer Chr. Søborg og Hustru Ane Marie f. Hansen, g. 1918 med Anna Lerche. Købte i 1917 Rudholtsgaard med 39 Tdr. Land, senere er der ud-stykket 25 Tdr. Land til en anden Gaard, Bestyrelses-medlem i Magleby Sygekasse siden 1925, Medlem af Sund-hedskommissionen.

HENRY FREDERIK HANSEN,
Boelsmand

f. 1 Februar 1903 i Magleby,
S. af Arbejdsmand C. F. H.
og Hustru Hansigne, gift 1924
med Anna Kristine Gerda Jen-
sen. Bestyrelsesmedlem i
Stigsnæs Brugsforening.

CARL JOHANNES JØRGENSEN,
Gaardejer

f. 28 Juli 1895 i Askegaarde, S. af Gaardejer Niels J.
og Hustru S. f. Nielsen, g. 1916 med Astrid Dorthea
Helene Hansen. Købte i 1928 Fædrenegaarden Mogens-
bjerggaard, stor 38 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i
Stigsnæs Brugsforening siden 1927, do. i Andelsmejeriet
fra 1926—29.

MARVEDE SOGN

omfatter Landsbyerne Menstrup, Spjellerup, Brorup og Marvede. I Aaret 1778 fandtes der i Marvede By kun 26 Gaarde, i Menstrup 25 Gaarde og i Spjellerup 17 Gaarde. Sognets nuværende Indbyggerantal er 825. Den ældgamle Betegnelse for Byerne var Marwith, Meenstorp og Spjældorp. Marvede Sogn er først i 1905 bleven selvstændig Kommune, idet den før denne Tid var Annex til Hyllinge.

Marvede Kirke er fra den ældre Middelalder og var da opført af Kampsten, men nu er kun Skibet af denne oprindelige Kirke tilbage. I senere Tider er Taarnet og Hvælvingerne tilføjet Kirken, men omkring Aaret 1864 styrtede en af Hvælvingerne ned, og ved denne Lejlighed foretoges en ret væsentlig Ombygning af Kirken. Det gamle Kor blev nedrevet, og Skibet forlængedes mod Øst. Den nye Del fik to Stjernehvælvinger. Vaabehuset blev nedrevet, og det nederste af Taarnet overhvælvedes, og i dette Rum indrettedes Vaabehuset med Indgang fra Nord. De derværende 5 Støttepiller er fra samme Tid. I Aaret 1866 smykkedes Kirkens Indre med Farvedekorationer. Prædikestolen er fra omkring Aaret 1615, og Døbefonden er en meget interessant romansk Granitfont, der er formet som Terningkapitæl med sirlig Rebsnoning og Arkader.

Spjellerup Skole oprettedes i 1817 og har stadig til Huse i sin oprindelige Bygning, der dog er undergaaet enkelte Om- og Tilbygninger. Desværre er saa godt som alle Oplysninger om Skolen, i fordums Dage, forsvundne.

I Aaret 1888 oprettedes der i Menstrup en Privatskole, som i sin Begyndelse havde til Huse i den nuværende Lærerinde Fr. Anna Jensen's Hjem. I 1890 opførtes den nuværende Skolebygning for en Sum af ca. 3000 Kr. Skolen vedligeholdes af private Midler, men Lærerinden lønnes af Kommunen.

Spjellerup og Omegns Andels Elektricitetsværk er oprettet i 1914. Anlægssummen androg ca. 228.000 Kr. Værket raader over 1 Stk. 100 HK. og 1 Stk. 150 HK. Dieselmotor. Andelshavernes Tal er 318, fordelt i 3 Kommuner. Sidste Aars Regnskab udviser, at Værkets nuværende Kapital er ca. 418.000 Kr. Formand er Sparekassekasserer V. HENRIKSEN og Kasserer er Lærer L. JENSEN, Kvislemark.

Andelsmejeriet Egemose oprettedes i 1888, og dets første Formand var Gaardejer Hans Larsen, Marvede. Anlægssummen incl. Maskiner androg ca. 12.800 Kr., deraf kostede Grunden, hvorpaa Mejeriet byggedes, 300 Kr. I Aaret 1928 anskaffedes en ny Dampkedel og Dampmaskine. Det første Aars Regnskab udviser en Mælkebehandling af 1.119.019 Pund og en Smørproduktion af 43.952 Pund. Sidste Aars Regnskab fremviser en Mælkebehandling af 2.374.784 kg og en Smørproduktion af 50.180 kg. Andelsmejeriets Bestyrelse bestaar af: Gaardejer FR. LARSEN, Formand, Forpagter CHRISTIANSEN, Gaardejer JOH. BISCHOFF, Parcellist JENS ALBRECHTSEN og Parcellist LARS LARSEN.

Venstrevælgerforeningen for Marvede Kommune stiftedes i 1902 ved Rekonstruering af den da bestaaende politiske Forening „5 Juni Folkeforening“. Foreningens første Formand var Gaardejer Ole Hansen. Den nuværende Bestyrelse bestaar af: Gaardejer ALFRED LARSEN, Formand, Fru EMMA CHRISTENSEN, begge af Menstrup, Gaardejer CHR. PEDERSEN, Spjellerup, Gaardejer PEDER PEDERSEN, Brorup og Boelsmand TH. PEDERSEN, Spjellerup.

Marvede Socialdemokratiske Forening stiftedes i Aaret 1925. Trods den ret svære Modstand, som denne mødte, saaledes var der ved Kommunevalget i 1913 kun afgivet 3 Stemmer, naaedes der i 1929 at faa afgivet 49 Stemmer. Bestyrelsen bestaar af: Klokker V. NIELSEN, Marvede, Formand, Skomager H. C. PEDERSEN, Næstformand, Statshusmand CHR. NIELSEN, Murer HANS PREUSS og Arbejdsmand MARIUS PREUSS.

Marvede Sogns Spare- og Laanekasse er oprettet i Aaret 1872, og Gaardejer Hans Larsen var dens Medstifter og fungerede som Formand indtil 1907. I Aaret 1918 viser Laanekassens Bøger, at Indskudene udgjorde 110.713 Kr., Reservefonden 1329 Kr. Aarsregnskabet 1928 udviser Indskud 114.798 Kr., Reservefond 5500 Kr., samme Aar udlaant mod Pant i Landejendomme 49.601 Kr., mod Kaution 47.948 Kr., staaende i Værdipapirer 13.572 Kr., foruden Reservefondet er der 51 Garanter à 100 Kr.

Menstrup Dampbageri er oprettet omkring 1870. Der har dog gennem Tiderne været forskellige Virksomheder i den oprindelige Bageribygning, ja i en Periode var Bageriet helt nedlagt.

I 1928 overtog den nuværende Ejer, Bagermester W. POULSEN, Bageriet og foretog en gennengribende Modernisering samt anlagde det som Dampbageri.

Menstrup Kro oprettedes i Aaret 1870, da den nye Landevej Skelskør-Næstved anlagdes. Kroen oprettedes af Rigsdagsmand Hans Hansen paa Mtr. No. 35 a og 35 b. I 1924 købtes Kroen af den nuværende Ejer, MADS MADSEN. Salens Udvidelse er af ret ny Dato. I 1928 foretoges der Kommuneafstemning om Kroens Bibeholdelse. Resultatet af denne var 110 Stemmer mod og 220 Stemmer for.

Menstrup Brugsforening er stiftet i 1904 og havde i det forløbne Aar Lokale i Kroen. I Aaret 1905 udkøbtes Købmand Møller og Bager Nielsen, og den nuværende Ejendom opførtes.

Foreningens Omsætning andrager ca. 300.000 Kr.

Marvede Sogneraad bestaar af: Gaardejer J. HANSEN, Menstrup, Formand, Parcellist MARTIN ALBRECHT, Menstrup, Gaardejer PEDER JØRGENSEN, Menstrup, Parcellist H. MEISNER, Spjellerup, Parcellist CHR. NIELSEN, Menstrup, Gaardejer S. PEDERSEN, Spjellerup og Parcellist R. VINTER, Menstrup.

RASMUS JOH. JAKOB BISCHOFF, Gaardejer

f. 3 Oktober 1890 i Hyllinge, S. af Gaardejer Frederik Joh. B. og Hustru Antonie Katrine f. Rasmusdatter, g. 1919 med Ellen Agnete Kastrup. Købte i 1918 Skræppebjerggaard, stor 26 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem for Egemose Mejeri siden 1929, for Spjellerup og Omegns Elektricitetsværk siden 1923, og for Menstrup Brugsforening.

JULIUS OSVALD CHRISTIANSEN, Sadelmager

f. 19 August 1889 i Torne-mark, S. af Parcellist Anders Chr. og Hustru Kristine f. Jørgensen, g. 1908 med Anna Kristensen, g. 2den Gang med Thora Rasmussen. Etableret i Menstrup 1907, Medlem af Spjellerup Afholdsforening siden 1893, Formand for samme siden 1926, Bestyrelsesmedlem for Radikal Venstreforening og for den private Pogeskoie.

MENSTRUP CYCLE- OG MEKANISKE VÆRKSTED

Menstrup gamle Smedie, er af meget gammel Dato, idet den antagelig er grundlagt i Aaret 1830.

I Aaret 1906 købte LAURITZ MARTIN PETERSEN Smedien, men afhændede den igen i 1920.

Allerede i Aaret 1918 havde L. M. P. erhvervet sig Hjørnegrunden ved Næstved Hovedlandevej, Mtr. No. 49, for her at opføre en særlig Cycleforretning med mekanisk Værksted.

Det paa Grunden staaende gamle og faldefærdige Hus nedreves, og i 1920 opførtes det nye Hus. Dette indeholder Forretning, Værksted og Beboelse og kostede 15.000 Kr. I Aaret 1928 udvidedes Forretningen til ogsaa at omfatte mekanisk Værksted, og der opførtes den ret rummelige Værkstedshal, der er udstyret med alle nødvendige moderne Maskiner. Denne Hal kostede ca. 4000 Kr.

LAURITZ MARTIN PETERSEN, Cyklehandler

f. 8 Oktober 1879 i Hyllested, S. af M. P. og Hustru Maren Kirstine f. Hansen, g. 1906 med Kristine Person. Etablerede sig i Menstrup 1906, Regnskabsfører for Menstrup Brugsforening siden 1924.

VALDEMAR HENRIKSEN, Sparekasssekasserer

Sogneraadformand fra 1917—25.

f. 9 Maj 1877 i Fuirendal, S. af Proprietær M. L. H. fra Ørebjerggaard, og Hustru Marie f. Buchvald, g. 1901 med Anna Christensen fra Hyllested, Kasserer for Holsteinborg Sparekasse siden 1922, Regnskabsfører for Spjellerup og Omegns Electricitetsværk siden 1914, Formand for samme siden 1917,

OTTO GUSTAV FR. JENSEN, Skrædermester

f. 17 November 1880 i Tranebjerg, S. af Skomagermester H. P. J. og Hustru Ane Kristine f. Jeppesen, g. 1907 med Konstance Olsen. Etablerede sig i Marvede i 1907, siden 1914 Repræsentant for Dansk Løsøre Forsikring paa Fyen, Bestyrelsesmedlem i Radikal Venstre Forening siden 1918, Formand for samme siden 1928.

GEMMA HANSEN,
Lærerinde

f. 20 Marts 1888 i København, D. af F. L. Hansen og Hustru Jacobine f. Christensen. Ansat fra 1911—12 ved en Privatskole i Valby, do. ved Spjellerup private Pogeskole siden 1912, Lærerinde ved Spjellerup Kommuneskole (Syskole).

ANNA SOFIE JENSEN,
Lærerinde

f. 19 April 1868 i Menstrup, D. af Træskomager Jens Larsen og Hustru Karen Marie f. Didriksen. Lærerinde ved Menstrup private Pogeskole siden 1888.

NIELS CHR. CHRISTIANSEN,
Præstegaardsforpagter

f. 28 Oktober 1888 i Testrup, S. af Murer Hans Chr. og Hustru Sofie f. Hansen, g. 1916 med Anna Margrethe Nielsen. Siden 1924 Forpagter af Præstegaardsjordene, stor 28 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem for Andelsmejeriet Egemose siden 1927.

JENS PEDER JENSEN,
Gaardejer

f. 16 Juni 1891 i Ørslev, S. af Gaardejer Jens J. og Hustru Ane f. Larsen, ugift. Overtog i 1928 Fædrenegaarden Rosengaarden, stor 69 Tdr. Land, Æresmedlem i Spjellerup Idrætsforening, Bestyrelsesmedlem for Tornemark Mejeri.

POUL AAGE JOHANSEN,
Driftsbestyrer

f. 27 September 1894 i Hylinge, S. af Dyrilæge J. og Hustru Marie, g. 1918 med Ellen A. Hanefeldt. Mester ved Hylinge Elektrisitetsværk fra 1916—19, Driftsbestyrer ved Spjellerup Elektricitetsværk siden 1919.

MADS PEDER MADSEN,
Kroejer

f. 29 Marts 1909 i Vig, S. af Gaardejer Jens M. og Hustru Marie, f. Hansen, g. 1898 med Marie Pauline Andersen. Tidligere Gaardejer, sidst Ejer af Truelskovgaard i Kværkeby, solgte denne i 1923, Ejer af Menstrup Kro

CHRISTIAN PETER CHRISTENSEN,
Gaardejer

f. 2 April, 1892 i Ørslev-Sønder-Bjerre, S. af Gaardejer Peder Chr. og Hustru Bine f. Petersen, g. 1918 med Caroline Nielsen. Tilbagekøbte i 1918 Fædrenegaarden Annexgaarden, stor 25 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem for Tornemark Mejeri siden 1928 og for Marvede Sogns Sparekasse.

HANS LARSEN,
Købmand

f. 6 December 1853 i Skafterup, S. af Træskomand Lars Andersen og Hustru Karen f. Christensen, g. 1880 med Marie Hansen fra Kastrop ved Vordingborg. Overtog Spjellerup Købmandshandel i 1891, denne er saa vidt kendes oprettet i 1880, nuværende Bygning er opført 1885.

FREDERIK LARSEN,
Gaardejer

f. 2 Juni 1873 i Menstrup, S. af Gaardejer Hans L. og Hustru Ane, f. Hansdatter, g. 1905 med Juliane Marie Iversen. Overtog i 1905 Fædrenegaarden Krageholmgaard, stor 62 Tdr. Land, Formand for Andelsmejeriet Egemose siden 1929, do. for Marvede Sogns Spare- og Laanekasse siden 1907, do.

for Marvede-Hyllinge Sognes Kvægforsikring siden 1905, Vurderingsmand i Østifternes Brandforsikring, do. i Udflytternes Brandforsikring for Løsøre.

ALFRED LARSEN,
Gaardejer

f. 22 December 1883 i Menstrup, S. af Gaardejer Niels L. og Hustru Anna f. Pedersen, g. 1914 med Signe Jørgensen. Overtog i 1925 Fædrenegaarden Ellebæksgaard, stor 39 Tdr. Land, Formand for Venstrevælgerforeningen siden 1929, do. for den private Pogeskole siden 1925, Bestyrelsesmedlem for Tor-

nemark Mejeri siden 1924, do. for Menstrup Brugsforening siden 1924.

VALDEMAR NIELSEN,
Klokker

f. 1 November 1875 i Skelby, S. af Arbejdsmand Poul N. og Hustru Ulrikka, g. 1902 med Bodil Kristine Christoffersen. Klokker ved Marvede Kirke siden 1917, Formand for Socialdemokratisk Forening siden 1925, Næstformand for Marvede-Hyllinge Sygekasse siden 1927, Medstifter af denne.

LARS KORFITS LARSEN,
Tømrer

f. 31 Januar 1866 i Menstrup, S. af Hans L. og Hustru Ane Kirstine f. Poulsen, g. 1900 med Anne Petra Kirstine Pedersen. Formand for Menstrup Brugsforening siden 1924, Revisor i Mejeriet siden 1916, Vurderingsmand i Østifternes Brandforsikring siden 1904, Sogneformand i Udflytternes Brandforsikring.

CHRISTIAN AMENTORP PETERSEN,
Gaardejer

f. 28 September 1894 i Spjellerup, S. af Gaardejer Johannes P. og Hustru Marie f. Madsen, g. 1928 med Anna Lund fra Fodby. Overtog i 1925 Fædrenegaarden, stor 67 Tdr. Land, i flere Perioder Bestyrelsesmedlem i Venstrevælgerforeningen, Sygeplejerforeningen og i Dansk Andels Gødningsforenings lokale Afdeling.

W. POULSEN,
Bagermester

f. 6 Juli 1878 i Høed, S. af Bagermester Jens P. og Hustru Johanne f. Andersen, g. 1902 med Dagmar Larsen fra Hjørring. Overtog i 1928 Menstrup Bageri, efter tidligere at have været Ejer af Engelstoftes Bageri, der nu er forpagtet af P's Sønner.

EINAR HANSEN,
Uddeler

f. 17 September 1893 i Ørslev ved Vordingborg, S. af Førstelærer H. P. H. og Hustru Klotilde f. Pedersen, g. 1919 med Olga Laursen. Uddeler ved Menstrup Brugsforening siden 1919, Revisor i Marvede Sogns Spare- og Laanekasse.

THORVALD HERMAN PETERSEN,
Parcellist

f. 15 Juni 1889 i Fuirendal, S. af Boelsmand Rasmus P. og Hustru Marie f. Sørensen, g. 1914 med Maren Larsen. Sogneraadmedlem fra 1925—29, Bestyrelsesmedlem i Venstrevælgerforeningen siden 1902, do. i Driftslaaneforeningen.

HANS CHRISTIAN PETERSEN,
Skomager

f. 21 September 1880 i Skaf-
terup, S. af Købmand Chr.
P. og Hustru Karen Marie
f. Jensen, g. 1919 med Anna
Marie Nielsen. Næstformand
for Socialdemokratisk For-
ening siden 1925, Medstifter
af samme.

HANS OSKAR PREUS,
Statshusmand

f. 11 Oktober 1871 i Sneslev,
S. af Bødker Chr. P. og Hu-
stru Inger f. Olsdatter, g.
1891 med A. M. K. Petersen.
Bestyrelsesmedlem i Social-
demokratisk Forening.

MUNKEBJERGBY SOGN

bestaar af Landsbyerne Munkebjergby, Døjringe, Rude-Eskildstrup og Vedde. Dette Sogn var indtil 1906 fælles Kommune med Bromme, men i dette Aar dannede Bromme egen Kommune. I Aaret 1778 bestod Sognet af følgende Landsbyer med nævnte Antal Gaarde. Munkebjergby 15 Gaarde og 17 Huse, Døjringe kaldet „Dødringe“ med 12 Gaarde og 10 Huse, Vedde, som dengang hed „Vædeby“ med 6 Gaarde og 5 Huse, og endelig Rude-Eskildstrup, som paa hine Tider betegnedes som „Rudeby“, med 8 Gaarde og 12 Huse. Paa samme Tid nævnes Eskildstrup Herregaard.

Der findes Skole i Munkebjergby, med L. M. CHRISTIANSEN som Lærer, og Forskole med Frk. J. ANDKJÆR som Lærerinde. I Døjringe ligger Skole, med L. CHR. POVELSEN som Lærer, og Forskole med Frk. IDA WÆL som Lærerinde, endvidere findes Skole i Rude-Eskildstrup med J. S. JENSEN som Enelærer.

Døjringe Skole er oprettet i Aarene 1803–06 af Sorø Akademi. I Begyndelsen var dette som Degneembede, men senere som Skoleholderembede. Der var imidlertid i disse Aar stærk Mangel paa Lærere, og man oprettede desaarsag, paa Sorø Akademi, en Under-
visning for unge Mænd, der yilde uddannes til Lærere. Denne Uddannelse var gratis, mod at Eleverne udførte Gartnerarbejde for Akademiet. Den første Lærer ved Døjringe Skole vor en saadan Gartnerlærer. Han anlagde et Stengærde om sin Have, og af dette findes der den Dag i Dag Rester tilbage. Ved Skoleloven af 1814 indførtes der 2-klaset Skole, og i 1905 oprettedes Forskolen. Den ældste Skolelærer, vi ved noget om, er Skoleholder Olsen, der døde 1822, han afløstes af Lærer Nielsen, der virkede til 1836, derefter fulgte indtil omkring 1850 en Broder til Digteren Bredahl, der boede paa Parnas ved Sorø, fra 1850—56 virkede Knud Nicolaj Carstensen Povelsen som Lærer ved Skolen, og han afløstes af Pedersen fra 1856—60, derefter kom Hansen fra 1860—64, Friberg fra 1864 - 69, Hækkerup fra 1869—73, dernæst Hans Poulsen, der afløstes af P. A. Schmidt, der i 1898 efterfulgtes af nuværende Lærer Niels Chr. Povelsen.

I Munkebjergby findes Kirke, Forsamlingshus, Missionshus, Fattiggaard, der er oprettet i 1890, Munkebjergby-Bromme Sognes Spare- og Laanekasse, der er stiftet i 1870, Teglværk, der ejes af R. A. Stage, samt Jernbanestation. I Døjringe ligger Forsamlingshus, Andelsmejeri, Mølle samt Jernbanestation, i Vedde findes Forsamlingshus, Mølle, Andelsmejeri samt Jernbanestation.

Munkebjergby Kirke er opført i det 12 Aarhundrede, og bestod da af Skib og Kor opført af Kampsten. I den senere Middelalder tilbyggedes Taarn, Vaabenus, Sakristi og en stor Tilbygning paa Skibets Nordside. Gavlene fik Kamme og det Indre spidsbuede Krydshvælvinger. Taarnrummet fik Krydshvælving og forbandtes med Skibet ved en Spidsbue, alt af Kamp iblandet med Kalk. Kirken restaureredes i Aaret 1864 - 65. I Korrun-

dingen fandtes gamle Kalkmalerier, der i Aaret 1893 blev fremdragne. Altertavlen er malet i Aaret 1862, og den gamle Altertavle, der var anskaffet i Aaret 1593 paa Foranledning af Sorø Skoles første Forstander C. Machabæus, er nu tilintetgjort. Den udskaarne Prædikestol er fra Aaret 1595, medens Døbefonden er af ældre Dato.

Ved Døjringe ligger en Del fredlyste Stengrave og Dyssekamre.

I Døjringe boede fra 1329—51 Adelsmanden Petrus Niclæsson de Dythingæ, og fra 1333—56 Niels Pedersen Dythinge, der i sidstnævnte Aar var Kong Valdemars Fodermarsk.

Munkebjergby Sogneraad bestaar af: Boelsmand CHR. CHRISTIANSEN, Døjringe, Formand, Karetmager CHR. CHRISTENSEN, Rude-Eskildstrup, Gaardejer AXEL CHRISTENSEN, Lille Skovvang, Banearbejder CHR. HANSEN, Vedde, Gaardejer JOH. NIELSEN, Munkebjergby, Depotarbejder NIELS PETERSEN, Munkebjergby og Boelsmand N. P. RASMUSSEN, Munkebjergby.

CHRISTIAN CRISTENSEN, Karetmager

f. 22 Juli 1877 i Rude-Eskildstrup, S. af Hjulmand L. P. Chr. og Hustru Ellen, g. 1900 med Marie Louise Henriksen. Overtog i 1900 Faderens Virksomhed, der er grundlagt i 1867, Sogneraad-medlem fra 1917—21 og siden 1925.

JACOB PEDER HANSEN, Uddeler

f. 8 September 1890 i Svendborg, S. af J. P. H. og Hustru Ane K. f. Snertsen, g. 1914 med Karen Agnes Madson. Uddeler ved Klarskov Brugsforening fra 1915—22, do. ved Døjringe Brugsforening siden 1922, Bestyrelsesmedlem i Biavlerforeningen for Alsted Herred.

INGEBORG ANDKJÆR, Forskolelærerinde

f. 24 Februar 1898 i Karlstrup, D. af Lærer F. L. A. og Hustru Andrea f. Petersen. Dimitteret 1919 fra Københavns Forskole Seminarium, ansat ved Munkebjergby Forskole i 1922, Privatlærerinde i Everdrup fra 1919—20, ved Barfoeds Pigeskole i København fra 1920—21, Vikar i Roskilde fra 1921—22.

IDA M. WÆL, Forskolelærerinde

f. 27 Januar 1887 i Maribo, D. af Sadelmager J. S. W. og Hustru Helga K. f. Petersen. Dimitteret 1916 fra Langs Seminarium i Silkeborg, ansat ved Aastofte (Asnæs) fra 1916—17, siden 1917 ved Døjringe Forskole, Leder af K. F. U. K. og af Aftenskole og Søndagsskole (privat Initiativ).

PEDER CHRISTENSEN SCHAU, Smedemester

f. 16 September 1884 i Strandby, S. af Parcellist N. P. Christensen og Hustru Christine, g. 1910 med Elise Christine Jørgensen fra Uggerløse. Overtog Døjringe gamle Smedie i 1910, Centralbestyrer ved Døjringe Central siden 1912.

NIELS KRISTIAN POVELSEN, Førstelærer

f. 18 Marts 1869 i Munkebjergby, S. af Lærer C. P. fra Slimminge og Hustru A. f. Nielsen, g. 1897 med Athalia. Dimitteret 1894 fra Johnstrup Seminarium, Andenlærer i Pedersborg fra 1894—98, Enelærer ved Døjringe Skole fra 1898—1906, siden da Førstelærer ved samme, Medlem af Værgeraadet fra 1909—27, Formand for samme fra 1927—29, do. for Munkebjergby-Bromme Sygekasse fra 1908—23.

RASMUS ANDREAS STAGE,
Teglværksejer

f. 23 Marts 1868 i Vordingborg Landsogn, S. af Gaardejer Lars Johansen S. og Hustru Luise f. Bagger, g. 1897 med Karen Marie Johansen (død 1902). Forvalter ved Taastrup Teglværk fra 1905–13, tidligere Gaardejer, overtog Munkebjergby Teglværk i 1913 efter Enkefru Petersen, Sogneraadmedlem

fra 1917–29, Næstformand i Menighedsraadet, Formand for Dansk Teglmesterforening af 1899 fra 1915–29, do. for Dianalund Mejeri siden 1924, do. for Munkebjergby Brugsforening fra 1914–27.

JENS CHR. JENSEN NOES,
Stationsmester

f. 24 Juli 1875 i Borgbjerg, S. af Gaardejer J. Chr. N. og Hustru Mette f. Jepsen, g. 1905 med Agnes Birgithe Katrine Sørensen fra Gyrstinge. Ansat ved D. S. B. 1898 som Stationskarl, 1899 Portør, 1900 Togbetjent, 1919 Pakmester paa Ruten København-Warnemünde, do. i Sønderborg fra 1922–23, siden 1923 Stationsmester i Døjringe.

NORDRUP — FARRINGLØSE SOGN

bestaar af Landsbyerne Nordrup, Klippede, Mulstrup, Farringløse, Tvindelstrup, og nogle mindre Samlinger af Huse. Sognets samlede Jordareal udgør 412 Tdr. 7 Sk. Land, Indbyggerantallet er 1386.

Af større Gaarde findes Herregaarden Giesegaard, og under denne Prøvegaarden samt 15 Parcelsteder. I Nordrup findes 15 Gaarde og 33 Parcelsteder, i Farringløse 14 Gaarde og 46 Parcelsteder, og i Tvindelstrup 6 Gaarde og 23 Parcelsteder.

I Byen Nordrup findes Kirke, Skole, Forskole, Forsamlingshus og Andelsmejeri, i Mulstrup Skole og Mølle, i Farringløse Kirke, Skole, Jernbanestation og Postekspedition, samt i Tvindelstrup Forsamlingshus og Brugsforening.

Nordrup Kirke er en romansk Kirke af Faksesten. I den senere Middelalder overhævedes Skibet, og der tilbyggedes et Taarn mod Vest, det gamle Kor nedreves, og Skibet forlængedes mod Øst. Vaabenhuset og Sakristiet er fra en langt nyere Tid. Kirken blev restaureret 1847. Altertavlen, der er fra ca. 1645 og Prædikestolen fra 1660, er pragtfulde Billedskærerarbejder.

Farringløse Kirke er opført af Kamp og Kridtsten. I den senere Middelalder forlængedes det romanske Skib mod Vest og der indbyggedes Hvælvinger, og ved samme Tid tilføjedes yderligere et Taarn i Vest. Vaabenhuset mod Syd er af langt nyere Oprindelse. Altertavlen er fra 1599 og Prædikestolen af ny Dato.

Der findes kommunale Skoler i Nordrup, Farringløse og i Mulstrup. Nordrup Skole har sin Oprindelse fra 1841, men er ombygget i 1881, da den indrettedes til Lader, og den nuværende Skolebygning opførtes som Erstatning. I 1906 oprettedes Nordrup Forskole, og en Bygning til denne opførtes samme Aar. Farringløse Skole er fra samme Periode som Nordrup gamle Skole. I 1864 nedbrændte den oprindelige Skole, og den nuværende Bygning opførtes samme Aar, og udvidedes ret betydelig ved Tilbygning i 1913. Mulstrup Skole er opført i 1871 som en Friskole, men med kommunal Støtte. I 1898 blev Friskolen indtaget, og det nuværende Enelærerembede oprettedes, og Skolen indlemmedes som Kommuneskole.

Venstrevælgerforeningen for Nordrup-Farringløse er stiftet i 1918, ved Sammenslutning af de daværende Foreninger i Nordrup og i Farringløse. Formand er Maskinfabrikant JENS CHR. HANSEN.

Andelsmejeriet Vestervang oprettedes i 1888 og ombyggedes i Aarene 1912 og 1925.

Nordrup-Farringløse Sogneraad bestaar af: Gaardejer JENS PEDERSEN, Formand, Parcellist LAURITS ANDERSEN, Stationsmester J. ELMFELDT, Gaardejer PEDER JOKUMSEN, Inspektør P. MIKKELSEN NØRGAARD, Smedemester OLUF STEFFENSEN og Gaardejer SØREN A. SØRENSEN.

SØREN JENSEN HYLDEGAARD, Sognefoged og Branddirektør

f. 26 Juli 1864 i Tvindelstrup, S. af Gaardejer Jens Sørensen og Hustru Karen Marie f. Nielsdatter, g. 1886 med Anna Nielsen (død). Sognefoged siden 1900, Formand for Ringsted Andelssvineslagteri fra 1896—1919, Medlem af Bankraadet i Ringsted Bank og af Forretningsudvalget siden 1899, Bankraadets Næstformand siden 1911, Branddirektør i Østifternes Brandforsikring og Medstifter af denne, Vurderingsmand for Ejendomsskyld i Ringsted Skyldkreds, do. i Østifternes Kreditforening, Meddirektør i Køge—Ringsted Jernbane, Formand for Ringstedegnens Landboforening fra 1890—1900, Formand for Bryggeriet Alliance, Formand for Statshingsteskuekommissionen fra 1915—24, tidligere i Bestyrelsen for Vurderingsformænd i Danmark, do. i samtlige Andelssvineslagterier i Danmark og Dansk Sognefogedforening, Formand for samtlige sjællandske Sognefogeder, Ejer af Fædrengaarden Hyldegaard, stor 80 Tdr. Land, denne er forpagtet til Hans Hyldegaard.

JENS CHRISTIAN HANSEN, Maskinfabrikant

f. 16 Juni 1891 i Farringløse, S. af Gaardejer J. H. og Hustru Andina f. Jacobsen, g. 1917 med Ingeborg Hansen. Etableret i Nordrup, som Maskinfabrikant i 1914, Formand for Venstrevælgerforeningen siden 1923, Hovedbestyrelsesmedlem i Sorø Amts 1 Valgkreds.

NIELS PEDER JOKUMSEN, Gaardejer

f. 21 Januar 1876 i Farringløse, S. af Gaardejer M. J. og Hustru Karen Marie f. Nielsen, g. 1914 med Bodil Line Hansen. Overtog i 1906 Fædrengaarden Bredkjærgaard, stor 20 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1929, Revisor i Mejeriet Vestervang.

JENSENIUS ELMFELT, Stationsmester

f. 23 Januar 1890 i Næstved, S. af Jørgen E. og Hustru Margrethe f. Frandsen, g. 1916 med Mary Ditlefsen. Sergent fra 1914—19, Stationsmester ved Sneslev 1917, Sogneraadsmlem siden 1925, Bestyrelsesmedlem i Den Radikale Venstreforening, Formand for Stationsmestre for Danske Privatbaner fra 1924—27.

PEDER MIKKELSEN NØRGAARD, Inspektør

f. 1 Februar 1880 i Hilderslev, S. af Gaardejer Chr. N. og Hustru Kristine f. Andersen, g. 1916 med Valborg Nielsen. Forvalter paa Giesegaard, fra 1906—23, Inspektør siden 1923, i flere Perioder Dommer ved Ringsted Dyrskuer, Sogneraadsmlem siden 1929.

JENS PEDERSEN, Gaardejer

f. 16 Januar 1875 i Nordrup, S. af Handelsmand Frederik P. og Hustru Marie f. Jensdatter, g. 1902 med Ane Marie Christensen fra Mulstrup. Siden 1922 Ejer af Sandbjerggaard, stor 29 Tdr. Land. Sogneraadformand siden 1925.

HANS CHRISTIAN NIELSEN, Gaardejer

f. 23 Januar 1875 i Klippede, S. af Husmand Christen N. og Hustru Inger Marie, g. 1898 med Marie Andersen, D. af Parcellist A. fra Mulstrup. Siden 1898 Ejer af Gaarden, stor 35 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1921, Formand for Mulstrup Brugsforening.

JENS JØRGENSEN,
Mejeribestyrer

f. 4 Juli 1877 i Tommerup, S. af Husmand N. P. J. og Hustru Elisabeth f. Pedersen, g. 1902 med Anna Jensine Rasmussen. Bestyrer paa Kisholte Mejeri fra 1902—05, Bestyrer paa Andelsmejeriet Vestervang siden 1905.

OLUF PEDER FR. STEFFENSEN,
Smedemester

f. 3 September 1884 i Skelby, S. af Smedemester N. Andersen S. og Hustru Karen Marie f. Hansen, g. 1912 med Emma Vilhelmine Hansen. Ansat som Smedemester ved Giesegaard, Sogneraadmedlem siden 1921, dettes Repræsentant i Værgeraadet siden 1921, Fattigforstander.

NIELS PEDER PETERSEN,
Gaardejer

f. 27 April 1888 i Vigersted, S. af Niels P. og Hustru Ane Petersen, g. 1913 med Anna Christine Elisabeth Jensen fra Farringløse. Siden 1921 Ejer af Præstebrogaarden, stor 51 Tdr. Land, Formand for Hjælpekassen siden 1 April 1926.

SVEND CHR. GODTFRED STEFFENSEN,
Smedemester

f. 6 September 1893 i Gunderslev, S af Smedemester N. Andersen S. og Hustru Karen Marie f. Hansen, g. 1925 med Ingeborg Larsen. Overtog Nordrup Smedle, der er grundlagt omkring 1800, efter sin Fader, i 1928 Formand for Nordrup Forsamlingshus Akts.

JOHANNE CHRISTINE SØRENSEN,
Frue

f. 21 Januar 1879 i Gørlev, D. af Gaardejer Chr. Pedersen og Hustru Anne K. f. Madsen, g. 1909 med Gaardejer Søren Aage Sørensen til Vestergaard. I Hjælpekassens Bestyrelse siden 1921, i Værgeraadet i flere Perioder, i Venstrevælgerforeningens Bestyrelse i flere Perioder.

JENS HANSEN,
Smedemester

f. 6 Juni 1871 i Bjerrede, S. af Husmand Rasmus H. og Hustru Ane Marie f. Hansen, g. 1912 med Anne Christine Ottesen fra Glumsø. Overtog L. P. Nielsens Smedie i 1923 og opførte samme Aar den nuværende Smedie, Medlem af Hjælpekassens Bestyrelse siden 1925, Bestyrelsesmedlem i Radikal Venstreforening fra 1911—19.

PEDERSBORG SOGN

bestaar af Landsbyerne: Pedersborg, Borød, Haugerup og Løng. Sognets samlede Fladeindhold udgør ca. 2942 Tdr. Land.

I Pedersborg By findes Kirke, Forsamlingshus, Jernbanestation og Skole, i Borød findes Skole, i Haugerup et Andelsmejeri.

Det kommunale Skolevæsen raader over 3 Skolebygninger og Undervisningen er nu som 4-klasset Skole. Ved Opførelsen af den nuværende Skolebygning i Pedersborg, hvilket skete i Aaret 1914—15, solgtes den gamle Skolebygning for 5000 Kr., medens det til denne Skole hørende Jordbrug, stor 5 Tdr. Land, allerede var bortsolgt i 1899 for et Beløb af 6000 Kr. Borød Hovedskole er opført i 1805 af Sorø Akademi og blev i 1914 udvidet til 4-klasset Skole, og samme Aar opførtes Forskolen, der er beliggende ved Slagelse Landevej.

Pedersborg Kirke er opført i Slutningen af det 12 Aarhundrede, og bestod oprindeligt af et ca. 11 m langt Skib med Kor, fladt Træloft og smaa højt-siddende spidsbuede Vinduer. I Midten af det 15 Aarhundrede blev Kirken overhvælvet, Koret udvidedes og Gavlene delvis ombyggede. I Slutningen af det 16 Aarhundrede blev Kirken forøget med to Tilbygninger, nemlig Taarnet, der opførtes af Kamp- og Mursten, og beliggende paa Kirkens nordre Side samt paa den søndre Side en Bygning, der nærmest maa betegnes som Vaabenhus eller Korsfløj. Begge disse Tilbygninger er forbundne med Kirken ved Spidsbuer. Paa Korets Nordside opførtes i 1762 et Sakristi af Bindingsværk, der afløstes i 1861 af en muret 5-sidet Bygning. I de senere Aar er der foretaget store Ombygninger ved Kirken. Formaalet med disse var at faa Kirken til at fremtræde som en Mønsterlandsbykirke. Til dette Formaal ydede Carlsbergfondet et større Beløb. Altertavlen er et særdeles smukt farvesmykket Billedskærerarbejde fra det 15 Aarhundrede. I Aaret 1862–63 erstattedes dette af en malet Altertavle, og den gamle Tavle ophængtes i Taarnrummet, men denne blev i 1875 restaureret og fik atter sin gamle Plads, medens den maledede Tavle blev anbragt i Benløse Kirke. Døbefonten er fra Fr. 3 Tid og af Egetræ med udskaarne Motiver af Evangelierne. Prædikestolen er fra 1600. Paa Bakken, hvor Pedersborg Kirke ligger, har man ved Udgravninger fundet Rester af den gamle befæstede Borg „Pedersborg“. Kirkegaarden er anlagt op af den ca. 15 m høje Bakke, der skraaner ned mod Pedersborg Sø, og fra Bakkens Top har man en henrivende Udsigt ud over den skønne Omegn.

Man antager at Borøgaard, der ejedes af den tyske Adelsmand Carl v. Rohr, der havde faaet denne i Forlening af Kronen, laa i Borød.

Haugerup Mejeri ligger ved Slagelse Landevej og dets Formand er Gaardejer JENS JENSEN, Haugstedaard, Mejeribestyrer er LAURITS PETERSEN.

Pedersborg Sogneraad bestaar af: Gaardejer SØREN NIELSEN, Pedersborg, Formand, Arbejdsmand CARL CHRISTENSEN, Borød, Gaardejer JENS JENSEN, Haugerup, Gaardejer PETER JENSEN, Pedersborg, Gaardejer ERIK NIELSEN, Løng, Vognmand NIELS PEDERSEN, Pedersborg og Parcellist EDV. PETERSEN, Løng Sø.

Pedersborg Kirke.

PETER VILHELM CHRISTIANSEN, Sognefoged

f. 22 Maj 1879 i Løng, S. af Gaardejer Niels Chr. og Hustru Maren f. Knudsen, g. 1904 med Sofie Christlansen fra Tjørntved. Overtog i 1904 Fædrenegaarden Henriks-hvile, stor 34 Tdr. Land, Formand for Hjelpekassen fra 1914–17, Sogneraadfor-mand fra 1917–25, Sognefoged siden 1 April 1924, Formand for Tilsynsraadet i Sorø Spare- og Laanekasse, Bestyrelsesmedlem i Sorøegnens Svineslagteri, Formand for Pedersborg Forsamlingshus, fra dets Opførelse i 1905 til 1909, Medlem i Præste-gaardskommissionen i Sorø Amt.

SØREN NIELSEN, Gaardejer, Sogneraadsformand

f. 29 April 1875 i Pedersborg, S. af Gaardejer Fr. Nielsen og Hustru Sofie f. Sørensen g. 1906 med Hanslne Sørensen (død 1922). Overtog i 1906 Fædrenegaardens Søbjerggaard, stor 50 Tdr. Land. Denne købtes i 1873, og efter Ildebranden i 1910 opførtes der et nyt Stuehus, Repræsentant for Den sjællandske Bondestands Sparekasse siden 1909, Bestyrelsesmedlem for Sorøegnens Svineslagteri fra 1919—27 Sogneraadsformand siden 1925.

JENS PEDER HANSEN, Parcellist

f. 2 Maj 1875 i Pedersborg, S. af Niels H. og Hustru Ane f. Jensen, g. 1907 med Ellen M. Hansen. Overtog i 1904 Faderens Gaard, stor 18 Tdr. Land, Kirkevæрге siden 1920, Sogneraadsmedlem fra 1917—21, og fra 1925—29 Medlem af Hjælpekassen fra 1921—25, Næstformand i Kenakkebro Mejeri siden 1924, Sogne-

formand for Pedersborg i Sorø Svineslagteri, Bestyrelsesmedlem i Sorøegnens Landboforenings Planteudvalg, Formand for Pedersborg Forsamlingshus.

JENS JENSEN, Gaardejer

f. 29 August 1867 i Borød, S. af Jens J. og Hustru Ane f. Christoffersdatter, g. 1893 med Nielsine Rasmine Jensen. Overtog i 1892 Fædrenegaardens Haugstedgaard, stor 47 Tdr. Land, Sogneraadsmedlem fra 1906—13, Formand for Sorøegnens Hesteforsikring siden 1893, do. for Haugerup Mejeri siden 1919,

forhen Medlem af Menighedsraadet og Skolekommissionen.

EDVARD PETERSEN, Husmand

f. 21 Juli 1889 i Taarnborg Sogn, S. af Niels Chr. P. og Hustru Ane Kirstine f. Iversen, g. 1916 med Karen Elisabeth Nielsen. Aftjent Værnepligt ved Garden fra 1911—12, Bestyrelsesmedlem for Brænderiarbejdernes Fagforening i Slagelse fra 1920—22, Ejer af et Husmandssted, stort 7 Tdr. 6 Skp. Land, Sogneraadsmedlem.

CRISTEN HEILSKOV-ALSTRUP, Gaardejer

f. 13 April 1888 i Farsø, S. af Peder H. A. og Hustru Anetomine f. Nielsen, g. 1910 med Kaja Madvig Nielsen. Købte i 1921 Katrinelyst, stor 82 Tdr. Land. Denne Gaard var indtil 1840 indrettet som Opdragelsesanstalt, men købtes i 1884 af Asmussen fra Als, der ejede Gaarden indtil 1921, forskellige Ombygninger paa denne har fundet Sted.

TORBEN HANSEN, Parcellist

f. 17 September 1894 i Reistrup paa Falster, S. af Læge Ove H. og Hustru Anna Elise f. Müller, g. 1924 med Valborg Leo. Købte i 1924 Parcelsted, stort 21 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Hauge-rup Mejeri og i Pedersborg Sygekasse, henholdvis siden 1926 og 1927.

PEDER HANSEN, Stationsmester

f. 3 November 1866 i Aagerup, S. af Parcellist Hans Nielsen og Hustru Sidse f. Hansen, g. 1894 med Anna Jensen (død 1925). Ansat ved D. S. B. 1892, Portør 1894, Konduktør 1896, Statlonsmester og Postekspeditør i Klarskov 1909, Stationsmester i Pedersborg siden 1917.

PEDERSBORG BRØDFABRIK

Brødfabriken før Udvidelsen i 1928.

Denne Virksomhed grundlagdes i Aaret 1906 og under meget smaa og beskedne Forhold, den bestod da kun af et lille Bageri, et Bageriudsalg og en beskeden lille Lejlighed. Der bagtes hovedsageligt Fintbrød og Produktionen var saa ringe, at et Indkøb paa 10 Pd. Mel pr. Uge rigeligt slog til for den ugentlige Produktion.

Bagermester C. Olsen, nu Sorø, købte Bageriet i 1908 og mere og mere omlagdes Produktionen til Grovbrød, og man var nu naaet til at producere 20 Stk. Grovbrød pr. Uge. I Aaret 1910 udvidedes Bageriet og en større Ovn blev installeret, der blev anskaffet en Vogn, som besørgede Udbringelsen af Brødet til Omegnen, og man naede en Produktion af ca. 200 Stk. Grovbrød pr. Uge. I Aaret 1914 købtes en Grund ved Bageriet, og herpaa opførtes den nuværende Villa, der foruden Beboelse huser et Butikslokale som Brøduudsalg. Med rivende Hast voksede Virksomheden, og i 1919 maatte man udvide, saaledes at Bageriet nu spænder over en Rumflade af 180 □ Alen. Der opførtes en moderne Vandrørsovn med en Udtræks og en fast Herd. I denne Ovn kan paa en Gang bages 122 Stk. Grovbrød, foruden en Del Fintbrød. Produktionen er nu vokset til 1200 Stk. Grovbrød pr. Uge. I 1921 installeredes der elektrisk Kraft.

I 1923 købte den nuværende Ejer, Bagermester K. CHRISTIANSEN, Bageriet. Hestekøretøjerne blev afskaffede, og der anskaffedes 4 nye Biler. 1928 paabygges der en Etage paa Bageribygningen, ligesom der foretages en Del andre Forbedringer. I den nye Etage findes store Melbeholdere og Lagre samt Rensekasser, der er saaledes indrettede, at Melet gaar ned gennem de i Loftet værende Rensesigter og ned i Æltekarrene, der drives ved Elektricitet. Der er ligeledes indlagt elektrisk Brødsprøjte og Pumpe. Produktionen er nu 2300 Stk. Grovbrød samt en stor Del Fintbrød pr. Uge. 11 Personer er beskæftiget ved Virksomheden.

Paa mindre end 25 Aar er det lille beskedne Bageri med sine smaa Hjemmebagerplader vokset til et stort moderne Bageri, der nu forsyner hele Oplandet med Brød.

CARL FREDERIK CHRISTIANSEN, Bagermester

f. 12 Juni 1893 i Kirkerup, S. af Møller H. Ch. og Karoline f. Berg, g. 1919 med Asta Johansen D. af Fabrikant J. fra Skelskør. Ejer af Pedersborg Brødfabrik siden 1923.

PAULA RASMUSSEN,
Forskolelærerinde

f. 25 Juli 1890 i Gyrstinge, D. af Lærer C. Rasmussen og Hustru Elisabeth, f. Dittmann. Forskoleeksamen fra Odense Seminarium 1914, Forskolelærerinde i Borød siden 1915, beklædte Forskolelærerembedet i Pedersborg og Borød fra 1915—17.

NIELS PEDERSEN,
Vognmand

f. 31 Marts 1877 i Pedersborg, S. af Chr. P. og Hustru Maren, f. Frederiksen, g. 1900, med Anna Marie Luise. Opførte 1914 Gaarden Udbyhøj, stor 12 Tdr. Land, Sogneraadmedlem siden 1909, Næstformand f. s. siden 1925, Bestyrelsesmedlem i Forsamlingshuset siden 1908, Kasserer f. s. siden 1909, Medlem af Styrelsen for Socialdemokratisk Forænings Kredsorganisation.

NIELS ERIK NIELSEN,
Gaardejer

f. 20 Juni 1883 i Assentorp, S. af Gaardejer Ole N. og Hustru Karen K. f. Sørensen, g. 1908 med Katrine Jørgensen. Siden 1913 Ejer af Hesselbjerggaard, stor 42 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem for Pedersborg Brugsforening siden 1924, Brandfoged siden 1928.

LAURITS PETERSEN,
Mejeribestyrer

f. 25 December 1886 i Søby paa Ærø, S. af Hans Thygesen P. og Hustru Anna Sofie f. Lauritsen, g. 1913 med Anna Jacobsen. Uddannet paa Skabby Mejeri paa Ærø, derefter Ansættelse paa Ølstedbro og Stestrup Mejeri, Aarskursus paa Højskole, do. paa Ladelund Mælkerskole fra 1910—11, Vikar og Mælkedommer fra 1911—12, Mejeribestyrer ved Ørsløv Mejeri fra 1912—13, siden da ved Haugerup Mejeri.

CHRISTEN SØRENSEN,
Skovfoged

f. 8 Oktober 1881 i Randers, S. af Staldmester Mikkel S. og Hustru Helene Rasmine f. Svendsen, g. 1905 med Marta Katrine Buchardt fra Roskilde. Bestyrelsesmedlem i Haugerup Mejeri siden 1921, Skovfoged ved Stamhuset Egholm 1909, ved Alsted Skov 1915, ved Stormshus siden 1920.

JENS JENSEN,
Gaardejer

f. 22 August 1893 i Borød, S. af Jens Jensen og Hustru Nielsine Rasmine, g. 1917 med Dagmar Kristine Nielsen fra Haugerup. Overtog i 1917 Niels Nielsens Gaard, Spandrupgaard i Haugerup, stor 30 Tdr. Land, Sogneraadmedlem siden 1922.

RINGSTED LANDSOGN

bestaar af Skt. Bendts og Skt. Hans Landsogne, og disse rummer følgende Landsbyer, Torped, Slangerup, Balstrup, Gilsager, Tolstrup og Haugbyrd. Indbyggerantallet i Sognet er, pr. 1 April 1929, 1240. I Kommunen findes 52 Gaarde, 55 Parcelsteder og 73 Huse.

Der findes 2 Skoler, en i Torped og en i Tolstrup, hver med en Førstelærer og en Lærerinde. Tolstrup Skole er opført 1883, og Elevantallet var i 1900 ca. 60, derefter jævnt stigende til i 1919, da det var 108, siden har det været nedadgaende, til det i 1928 var 75.

Med Hensyn til Brandvæsen, er Landsognet Interessent i Ringstedegnens Motorsprøjte, og Vejvæsenet ejer Tromle i Fællesskab med Bringstrup-Sigersted.

Formand for Værgeraadet var fra 1921—25 Lærerinde Fru Jespersen, Torped, siden 1925 er det Lærer V. P. CHRISTENSEN, Torped.

Formand for Hjælpekassen var fra 1921—25 Gaardejer Chr. Mortensen, Torped, fra 1925—29 Vejmand Chr. Sørensen, Torped, og nu er det, siden 1929, Slagteriarbejder ALBERT PEDERSEN, Balstrup.

I Sognet ligger Ringsted Kloster, der er en af Danmarks ældste Munkeboliger, idet dets Grundlæggelse allerede fandt Sted under Svend Estridsen, men det fuldførtes først i Aarene 1081—82, af Roskilde-Bispen Svend Nordbagger. Om Klostret, i den ældre Tid, haves saa godt som ingen Efterretninger. Det var først da den myrdede Knud Lavard var bisat i Klosterkirken, at det ret fik Plads i Historien. Valdemar I staar som den anden Grundlægger af dette Kloster, hvis Rigdom og Magt han betydelig forøgede. Ogsaa den stærke Tilstrømning til et til Skt. Knuds Ære opført Kapel i Haraldsted, ved hvilket en Munk fra Ringsted stedse opholdt sig for Afladshandelens Skyld, bidrog til at forøge Klosterets Velstand. En Række efterfølgende Konger, og andre betydende Personligheder, ydede ligeledes Klosteret Pengegaver og andre Ydelser, og det vedblev at beholde sin Storhedstid, indtil det senere blev noget fortrængt af Sorø Klosteret og af Roskilde Domkirke, hvori de danske Konger senere fandt det sidste Hvilested, som var dem tiltænkt i Ringsted Klosterkirke. Omkring 1600, da Munkene i dette Kloster var uddøde, oprettedes dette til et Len. Efter at have haft forskellige Ejere, købtes Klostret i 1808 af Etatsraad, Grosserer Caspar Peter Bügel, der oprettede dette til et Fideikommis for sin Familie. I 1917 købte Ringsted Kommune Hovedgaarden med Jorder.

Ringsted Landssogn Sogneraad bestaar af: Lærer K. K. WESTERGAARD, Formand, Karetmager H. ANDERSEN, Forgylder CHR. V. BECK, Gaardejer HOLGER LARSEN, Gaardejer LARS LARSEN, Arbejdsmand JULIUS NIELSEN og Parcellist JOHANNES PETERSEN.

K. K. WESTERGAARD, Lærer og Sogneraadsformand

f. 24 December 1877 i Mejrup ved Holstebro, g. med Michella, D. af Folketingsmand Anton Jensen Lund. Dimitteret fra Silkeborg Seminarium 1899 med 1 Karakter, Lærer ved Sinding Efterskole og ved Fru Laursens Skole i Aarhus, Hjælpe-lærer hos Folketingsmand Anton Jensen Lund, Andenlærer ved Vor Frue Skole ved Roskilde, Enelærer i Rude Eskildstrup, Lærer i Tolstrup siden 1907, i en Aarrække Leder af Skytteforeninger og Gymnastikhold, fra 1911—25 Leder af Sorø Amts Skytte- og Gymnastikforeninger, stiftede 1910 Ringsted Landsogns radikale Venstreforening og har siden været dens Formand, fra 1917—21 Formand for

Landsognets Hjælpekasse og Dyrtidsudvalg, Sogneraadsmedlem siden 1921, Sogneraadsformand siden 1925, Formand for Ringstedegnens Sogneraadsforeninger siden 1927.

CHRISTIAN VILHELM BECK, Forgylder

f. 29 December 1876 i København, S. af Jens F. B. og Hustru Mathilde f. Killbom. Sogneraadsmedlem siden 1921, Formand for Socialdemokratisk Forening siden 1918, Kredsførmænd for Ringsted Landsogns Sygekasse siden 1921, Medlem af Kontrolkomiteen for S. D. F. og Medlem af Værgeraadet.

NIELS PEDER HANSEN, Sognefoged

f. 12 Oktober 1878 i Vigersted, S. af Gaardejer Jens H. og Hustru Mette Kristine f. Nielsen. Købte i 1920 Bakkegaard, stor 65 Tdr. Land, Sognefoged siden 1925, Lægdsmand siden 1925.

LARS LARSEN, Gaardejer

f. 4 Marts 1881 i Faarup, S. af Gaardejer A. L. og Hustru Johanne f. Nielsen, g. 1912 med Eva Hansen fra Haugbyrd. Købte i 1916 Baunehøj, stor 50 Tdr. Land, opførte nyt Stuehus i 1918, Sogneraadsmedlem siden 1929, Medlem af Menighedsraadet.

HANS LARSEN, Sognefoged

S. af Gaardejer Mads L. og Hustru Sofie f. Hansen, g. 1894 med Sofie Christensen fra Balstrup. Ejer af Havreholmsgaard, stor 87 Tdr. Land, Sognefoged siden 1905, Sogneraadsmlem fra 1899—1905, Medlem af Bankraadet i Banken for Ringsted og Omegn, Civilmønstringskommisær for 4 Artilleriafdeling

i Ringsted, i en Periode Medlem af Skolekommissionen.

HANS ANDERSEN, Karetmager

f. 12 Marts 1876 i Balstrup, S. af Tømrer H. A. og Hustru Karen f. Petersen, ugift, Etablere sig i Balstrup 1902, Sogneraadsmlem siden 1929, Branddirektør i Østifternes Brandforsikring siden 1921, Sogneformand i Præstø med flere Amters Brandkasse siden 1915, Bestyrelsesmedlem i Radikal Venstreforening, Maskintilsynsmand.

SKØRPINGE — FAARDRUP SOGN

omfatter Landsbyerne Skørpinge, Halkevad, Faardrup og Snekkerup. Indbyggerantallet er 891. Skørpinge By har Kirke, Skole, Forsamlingshus, Fattiggaard, Vandværk, Brugsforening og Andelsmejeri.

Faardrup har Kirke, Skole, Forskole, Brugsforening, Vandværk og Mølle. I Snekkerup ligger Sparekassen for Skørpinge og Faardrup Sogne, den er oprettet 1870.

Skørpinge Kirke er i sin oprindelige Del en romansk Teglstenskirke med Gavblindinger og Mønstermuringer. Taarnet i Vest er fra den senere Middelalder, ligeledes stammer Vaabehuset og Nordkapellet fra denne Periode. Det lille Sakristi paa Korets Nordside er fra den nyere Tid.

Altartavlen er udskaaret og stammer fra Aaret 1646. Til denne Tavle hører 2 større Figurer, der forestiller Moses og Johannes Døber, disse to staar nu i to Nicher.

Prædikestolen er fra Ungrenæssancens Tid.

Ved Møllevad Bro findes „Sorø Amts Mindelund“, her er rejst en Mindesten for Fr. 7, en stor Granitsten med en Sandstensløve paa Toppen, ligeledes en Mindesten for Fr. Engelhart Boisen, Præst i Skørpinge fra 1837—50. Lunden er fredet, og vedligeholdes af „Bestyrelsen for Halkevad Lund“.

Faardrup Kirke er en romansk Kampstenskirke, der i Middelalderen er forlænget mod Vest. Hele Kirken er i samme Periode overhvalvet, og der er tilbygget et Taarn i Vest, og et Kapel og Sakristi i Nord. Mod Syd findes et moderne Vaabehus.

Altartavlen er Midterpartiet af en gotisk Fløjaltartavle fra ca. Aaret 1475, Prædikestolen er fra ca. 1640.

Skørpinge-Faardrup Sygekasse er stiftet i 1872, og har nu ca. 400 Medlemmer. Dens Formand er Skomager CHRISTIAN ERIKSEN.

Skørpinge Brugsforening er oprettet i Aaret 1900, med ca. 60 Medlemmer. Dens nuværende Medlemstal er ca. 85. Brugsforeningen har Lokaler i sin egen Ejendom. Uddeler er CARL EMIL ALBERT PETERSEN.

Skørpinge-Faardrup Sogneraad bestaar af: FR. JØRGENSEN, Skørpinge, Formand, Boelsmand HANS HANSEN, Faardrup, Husmand N. P. HANSEN, Skørpinge, Gaardejer LAUR. LARSEN, Snekkerup, Gaardejer SEJER MØLLER, Faardrup, Boelsmand JOH. MADSEN og Gaardejer CHR. NIELSEN, Faardrup.

CARL EMIL ALB. PETERSEN,
Uddeler

f. 28 Juni 1883 i Gerlev, S. af Mads P. og Hustru Karen f. Hansen, g. 1904 med Maren Hansen. Uddeler ved Skørpinge Brugsforening siden 1910.

CHRISTIAN ERIKSEN,
Skomager

f. 24 September 1871 i Faardrup, S. af Arbejdsmand J. E. og Hustru Marie, g. 1902 med Anna Olsen (død 1925). Formand for Skørpinge-Faardrup Sygekasse siden 1917, Stevningsmand.

SLAGLILLE — BJERNEDE SOGN

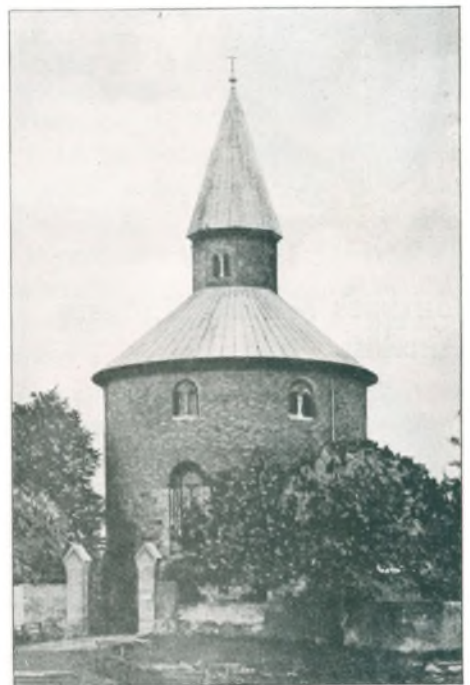
bestaar af Landsbyerne Slaglille, Brandsmark, Fuldby, Store Ebberup, Guldager og Bjernedehuse. Indbyggerantallet er 1511. Den ret anselige Hovedgaard, Bjernedegaard, er nu frataget hele sit Jordareal, der er udstykket til Statsmandshuse. Gaarden ligger der endnu omgivet af den gamle Have, men i en meget forfalden Stand. I dette Sogn ligger den ret store Gaard, Store Ladegaard, hvorfra der i den senere Tid er udstykket ca. 22 Statsmandshuse.

Den kommunale Fattiggaard samt Alderdomshjem ligger i Fuldby, til dette hører et Landbrug paa 15 Tdr. Land.

Det kommunale Skolevæsen er for hele Kommunen inddelt i 2-klassede Skoler med ialt 5 Skolebygninger. Slaglille Hovedskole er opført i 1870, dennes Forskole i 1893. Hovedskolen i Fuldby er en af de saakaldte Rytterskoler og oprettet i 1849, dennes Forskole er fra 1911. Endelig er der Ebberup Skole, der oprettedes i 1900 som Forskole.

Bjernede Kirke er opført paa et Bakkedrag og er synlig i vid Omkreds. Den er opført omkring 1170 af Skjalm Hvides Sønnesøn, Sune Ebbesen. Bygningsmaterialet er for største Parten Kampsten, idet kun den øverste Del er Teglsten. Kirken er en Rundkirke og blev bygget saaledes, at den kunde tjene til Forsvar mod eventuelle Fjenders Angreb. Af disse var der jo i hine Tider mange, og Kirken var jo udmærket egnet til dette Brug. Dens metertykke Mure var jo umulige at gennemtrænge. Man kan endnu se de gamle Skydehuller i Kirkens Mure. Vaabehuset er af en senere Opførelse. Alteret bestaar af et af Kamp hugget Bord, paa hvis Forside er et Relief. Prædikestolen er fra Begyndelsen af det 17 Aarhundrede. Bjernede Kirke staar som et velbevaret Minde om svunden Storhed i Dansk Kirkeliv i den katolske Tid.

Slaglille Kirke er opført i det 12 Aarhundrede. Dens Bygningsmateriale er Kamp- og Teglsten. Taarnet i Vest og Vaabehuset i Syd er begge opførte i Middelalderen. Alterbilledet er fra 1866 og Prædikestolen fra 1590. Kirken er beliggende i Slaglille By og er Sognets Hovedkirke.

Bjernede Kirke.

Af Sognefortegnelsen fra 1778 fremgaar det, at Bjernede dengang havde 7 Gaarde og 14 Huse, Fuldby 10 Gaarde og 15 Huse, Ebberup 8 Gaarde og 6 Huse samt førnævnte Gaard, Bjernedegaard, paa 15 Tdr. Hartkorn, Slaglille 12 Gaarde og 2 Boelsmandslodder og 21 Huse samt Brandsmark 4 Gaarde og 1 Hus. I Sognet laa paa den Tid den ret anselige Gæstgivergaard, Krebshuset.

I Slaglille By ligger Kirke, Skole og Brugsforening, i Brandsmark Forsamlingshus, i Fuldby Skole, Fattiggaard og Andelsmejeri, i Store Ebberup Forskole.

Slaglille — Bjernede Sogneraad bestaar af: Gaardejer NIELS PEDER HANSEN, Fuldby, Sogneraadsformand PEDER CHRISTENSEN, St. Ebberup, LUDVIG CHRISTOFFERSEN, St. Ebberup, Gaardejer FREDERIK JENSEN, Slaglille, Tømrer JENS JENSEN, Slaglille, CARL JENSEN, Guldager, HERMAN JENSEN, St. Ebberup, Amsraadsmedlem N. V. LARSEN, Slaglille, CARL PETERSEN, Guldager og Parcellist JOH. THOMSEN, Slaglille, samt Parcellist PETER JØRGENSEN, Bjernede.

ASTRID LUCRETIA JAKOBSEN, Forskolelærerinde

f. 22 Juli 1909 i Sigersted, D. af Proprietær C. J. fra Fuldbygaard og Hustru Maren f. Hansen. Forskolelærerindeeksamen 1924, Vikar i St. Ebberup fra 1924—25, ansat ved Slaglille Forskole siden 1925, Organist ved Slaglille Kirke siden 1926.

NIELS JUUL CHRISTIANSEN, Bestyrer

f. 24 December 1892 i Gyrestinge, S. af Chr. Pedersen og Hustru Caroline f. Christiansen, g. 1919 med Dagmar Jensen. Siden 1924 Bestyrer ved Slaglille-Bjernede Alderdomshjem.

OVE FREDERIKSEN, Smedemester

f. 28 September 1878 i Fuglebjerg, S. af Smedemester P. F. og Hustru Karen, f. Larsen, g. med Marie Larsen. Kommunal Revisor siden 1928, Bestyrelsesmedlem i Smedemesterforeningen siden 1924.

JOHANNES MATHIAS THOMSEN, Parcellist

f. 2 November 1888 i Halk i Haderslev Amt, S. af Gaardejer S. T. og Hustru Anera f. Petersen, g. 1917 med Ellen M. Madsen. Kredsformand i Bjeverskov Brandkasse siden 1926, købte i 1919 Marienlyst, stor 10 Tdr Land, Forpagter af 6 Tdr. Land af Præstjordene, Bestyrelsesmedlem i Sygekassen

fra 1925—27, Medlem af Menighedsraadet. Sogneraadsmedlem siden 1925.

NIELS PEDER HANSEN, Sogneraadsformand

f. 27 December 1885 i Tjustrup, S. af Uddeler Hans Peder H. og Hustru Sofie Madsen, g. 1912 med Asta Hildeborg Dyhr. Købte 1912 Stenagergaard, stor 70 Tdr. Land, nyopførte Gaardens 3 Staldlænger, Bestyrelsesmedlem i Sorægnens Landboforening. Sogneraadsmedlem siden 1922.

ANNA OFFER PEDERSEN,
Lærerinde

f. 30 April 1886 i Kleins, D. af Offer P. og Hustru Marie f. Larsen. Dimitteret fra Horsens Seminarium 1913, vikarieret ved forskellige Kommuner, siden 1919 Lærerinde ved Fuldbyskole, Bestyrelsesmedlem i Sorøegnens Lærereforening siden 1922.

CARL CHR. LARSEN,
Skovfoged

f. 1 Juli 1871 i Broby, S. af Sognefoged Lars Pedersen fra Kongsgaard og Hustru Ane f. Olsen, g. 1900 med Signe Hansen fra Rejstrup. Skovfoged ved Topshøj m. f. Skove fra 1900—06, ved Stormshus 1906—20, ved Vindelbro siden 1920, Revisor ved Hauge-rup Mejeri fra 1916—20.

JOHANNES CHRISTIANSEN,
Førstelærer

f. 15 December 1883 i Ry ved Roskilde, S. af Murer-mester N. Chr. og Hustru V. f. Hagstrøm. Dimitteret fra Blaagaard Seminarium 1906, ansat ved Hemmeshøj Skole 1907, ved Fuldbyskole 1910, Formand for Slaglille-Bjævnede Sygekasse siden 1914, Revisor for Brugsforeningen og Forsamlingshuset, tidligere Medlem af Værgeraadet og Menighedsraadet.

CARL CHR. HANSEN,
Uddeler

f. 25 April 1881 i Allindemagle, S. af Husmand Jens P. H. og Hustru Johanne Marie f. Nielsen, g. 1907 med Maren Sofie Jensen. Uddeler ved Slaglille Brugsforening siden 1908, Medlem af Skolekommissionen.

SLOTSBJERGBY — SLUDSTRUP SOGN

bestaar af Landsbyerne Slotsbjergby, Bjergby Mark, Bjergby Overmark, der er en Samling af Huse, Sludstrup, Sørbylille, Harrested og Skalsbjerg. Det samlede Sogneareal udgør 1572 ha. Indbyggerantallet er 989.

Slotsbjergby By har Kirke, Skole, Vandværk, Brugsforening og Andelsmejeri. Sludstrup har Kirke, Skole og Forsamlingshus. Harrested har Andelsmejeri.

I det 14 Aarhundrede kaldtes Slotsbjergby for Brødre-Bjævn og antagelig stammer dette Navn fra Antvorskov Slot. Paa Slotsbjergby Mark har i fordums Tid ligget en Landsby ved Navn Gækkelund. Denne nedlagdes i 1585 og Jordene lagdes ind under Antvorskov Slot, Gaardene blev nedrevne og Beboerne flyttede andetsteds hen. Gækkelund By laa paa nuværende Idagaards Marker. I dette Sogn ligger 2 anseelige Banker eller Gravhøje nemlig Hashøj og Galgebakken, den sidste har tjent som Rettersted. Mærkeligt er dog Rævehøj, der blev udgravet i 1914. Højens græsklædte Kuppel fremtræder som en af de største Gravhøje paa Sjælland. Selve Højen maaler sine ca. 50 m i Diameter og ca. 6 m i Højden. En Sti ca. 6 m lang fører gennem et Skaar i Højen, paa dennes østlige Side, ind til Jættestuens overdækkede Gang. Selve Gravkammeret er ca. 7½ m langt og har en Bredde fra 1,4 til 2 m. Gravkammeret bestaar af 14 Bære- og Dæksten. Igennem Aarhundreder er her, i den hedenske Tid, Slægt efter Slægt stedet til Hvile. Der fandtes ved Udgravningen store Dele af Knogler og Ben samt over 90 næsten hele Skeletter samt desforuden Lerskaale og Flinteredskaber.

Paa Sludstrup Mark findes 2 gamle Trækors (der stadig holdes ved lige). Sagnet fortæller, at 2 Munke stredes om en Pige fra Pebring. Den ene faldt dødelig saaret om ved Sludstrup, hvor en Kilde da sprang frem, den anden faldt paa Skørpinge Mark. Folketroen siger, at vedligeholdes disse Kors ikke, da bringes der Sygdom over Kreaturerne.

Slotsbjergby Kirke er en romansk Kampstensbygning fra den tidligere Middelalder. Kirken er Sjællands højest beliggende Kirke. Af den oprindelige Bygning er nu kun

Skibet tilbage, idet der i den senere Middelalder har fundet betydelige Ombygninger Sted, og de tilbyggede Dele opførtes af Munkesten, saasom Taarnet, Vaabenhuset m. m.

Sludstrup Kirke er som førnævnte Kirke ogsaa en romansk Kampstensbygning, der oprindelig havde et smalt Taarn, der i den senere Middelalder er vejet for nuværende Taarn af Munkesten. Vaabenhus, Sakristi og Kapel er af samme Materiale og fra samme Tid. De indbyggede Krydshvælvinger stammer fra den senere Middelalder. Altertavlen er fra ca. 1625 og Prædikestolen fra Slutningen af det 16 Aarhundrede. I Kirken findes en interessant Kalk fra 1499 med indgraverede Helgenfigurer og Apostle. I Koret en sengotisk Krucifiksgruppe og en Maria Figur. Paa Korsets Hvælvinger er nogle Kalkmalerier fra det 14 Aarhundrede, som er restaurerede i 1897.

I 1868 opførtes Fattigaarden, og omkring 1900 indrettedes der det nuværende Alderdomshjem. Til dette hører 3 Tdr. Land.

Sludstrup Skole er fra Aaret 1810, idet Børnene fra før den Tid var henviste til Skolerne i Gerlev og Skørpinge. Omkring Aarene 1826—28 opførtes der ny Skole. Denne blev i 1905 solgt til privat Mand, og den nuværende Skole opførtes paa Skoleloddet og samtidig indrettedes der 4-klasset Skole.

Slotsbjergby Brugsforening oprettedes i 1874 den 1 Oktober, og dens egentlige Stifter var Gaardejer Chr. Andersen. Indtil 1897 havde den til Huse i den gamle Smedie, og Smed Christiansen var Uddeler. I Aarene 1897—1904 var Brugsforeningens Lokaler i Tækkemand Hans Pedersens Ejendom, men flyttede i sidstnævnte Aar atter tilbage til Smedien og fik Smed Knudsen til Uddeler. 1923 opførtes den nuværende Ejendom, som kostede ca. 16.000 Kr. incl. Grunden. Den aarlige Omsætning andrager ca. 74.000 Kr. Medlemsantallet er ca. 90. Formand er Gaardejer PEDER ANDERSEN.

Slotsbjergby — Sludstrup Sogneraad bestaar af: Sognefoged CHR. P. HANSEN, Sludstrup, Formand, Gaardejer ALFRED ANDERSEN, Slotsbjergby, Gaardejer LUDVIG CHRISTENSEN, Slotsbjergby, Boelsmand AXEL JENSEN, Slotsbjergby, Boelsmand CARL JENSEN, Sørbylille, Gaardejer JENS JENSEN, Sørbylille og Banearbejder OLE PETERSEN, Sludstrup.

CHRISTEN ERIKSEN,
Boelsmand

f. 13 Marts 1887 i Hemmes-
høj, S. af Tørrer Jens Peder
E. og Hustru Sofie f. Knud-
sen, g. 1909 med Dagmar
Kristine Nielsen. Bestyrel-
sesmedlem i Slotsbjergby
Brugsforening siden 1929, i
en Periode i Mejeriets Be-
styrelse.

JENS ALBERT HANSEN,
Gaardejer

f. 21 September 1898 i Slots-
bjergby, S. af Gaardejer Chr.
H. og Hustru Marie f. Chri-
stensen, g. 1927 med Karen
Agathe Hansen. Overtog i
1928 Fædrengaarden, stor
35 Tdr. Land, Bestyrelses-
medlem i Slotsbjergby Brugs-
forening siden 1929.

ALFRED EBBESEN HANSEN,
Mejeribestyrer

f. 8 Marts 1895 i Hjerting,
S. af Malermester Chr. H.,
g. 1923 med Ingeborg Niel-
sen. Ejer af Madsnedsund
Mejeri fra 1923—25, siden
1925 Bestyrer ved Slotsbjerg-
by Mejeri.

JULIUS LARSEN,
Bestyrer

f. 5 Juli 1884 i Tølløse, S. af
Chr. L. og Hustru Christine
f. Petersen, g. 1915 med Kri-
stine. Ansat ved Slotsbjergby-
Sludstrup Kommunes Alder-
domshjem som Bestyrer siden
1921.

SØREN JENS PEDER KRISTENSEN,
Gaardejer

f. 7 Juni 1878 i Slotsbjergby, S. af Gaardejer Niels K. og Hustru Karoline f. Henriksen, g. 1903 med Anna Hansen. Overtog i 1904 Fædrenegaarden Bjærgbygaard, stor 60 Tdr. Land, opførte Blaakildegaard i 1927—28, Formand for Mejeriet siden 1916, do. for Landbobanken i Slagelse siden 1926, Bestyrelsesmedlem i

Slagelse Landboforening, Formand for Sorø Amts Mælkebedømmelse.

PEDER ANDERSEN,
Gaardejer

f. 16 November 1875 i Slotsbjergby, S. af Gaardejer Chr. A. og Hustru Andersine f. Hansen, g. 1899 med Ane Andersen fra Stevns. Overtog Fædrenegaarden Kirkebjerggaard, stor 54 Tdr. Land, solgte denne 1929 og opførte nuværende Gaard, stor 13 Tdr. Land, Medlem af Menighedsraadet, Formand for

Slotsbjergby Brugsforening siden 1921.

HANS LUDVIG CHRISTENSEN,
Mejeribestyrer

f. 3 Juli 1871 i Hjelmsømagle, S. af Arbejdsmand H. Chr. og Hustru Kirsten f. Madsen, g. 1902 med Else Marie Katrine Nielsen. Uddannet ved Haslev Andelsmejeri og ved Sunderup Mejeri, Bestyrer ved Harrested Mejeri siden 1901, Formand for Hjælpekassen fra 1917—21, i Menighedsraadet i 2 Perioder.

LAURITS EMIL GEORG KLINT,
Gaardejer

f. 2 April 1876 i Ringsted, S. af Skomagermester Theodor K. og Hustru Sofie f. Hansen, g. 1906 med Amanda Hildur Anderson. Siden 1906 Ejer af Rudagergaard, stor 28½ Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Slotsbjergby Brugsforening siden 1925, do. i Forsamlingsbygningen.

ALFRED JACOB ANDERSEN,
Gaardejer

f. 22 November 1884 i Slotsbjergby, S. af Gaardejer Mads A. og Hustru Maren, g. 1929 med Anna Marie Kristine Jensen. Værgeraadsmember fra 1925—29, Sogneraadsmember siden 1925, overtog i 1915 Fædrenegaarden Klædeagergaard, stor 40 Tdr. Land.

JENS JØRGEN JENSEN,
Gaardejer

f. 15 September 1882 i Sørbymagle, S. af Gaardejer Hans J. og Hustru Anna f. Jørgensen, g. 1910 med Anna Marie Hansine Larsen. Siden 1910 Ejer af Højgaard, stor 30 Tdr. Land, Medlem af Menighedsraadet, Sogneraadsmember siden 1925.

JOHANNES JENSEN,
Tømrer og Boelsmand

f. 8 September 1880 i Førslev, S. af Husmand Chr. J. og Hustru Karen Marie f. Larsdatter, g. 1907 med Karoline Madsen, Formand for Hjælpekassen siden 1929, Bestyrelsesmedlem i Venstrevælgerforeningen fra 1919—23, Formand siden 1923.

CHRISTEN PEDER HANSEN,
Sognefoged, Sogneraadformand

f. 14 Oktober 1874 i Engelstofte, S. af Gaardejer Jørgen H. og Hustru Marie, g. 1909 med Oline Jensen. Overtog Fædrenegaarden Bakkegaard, stor 70 Tdr. Land, i 1907, Sognefoged siden 1924, Sogneraadformand siden 1921.

SORTERUP — OTTESTRUP SOGN

bestaar af Landsbyerne Sorterup, Næsby ved Skoven, Tyvelse, Ollerup, Ottestrup, Vedbynørre, Vedbysønder, Lille Frederikslund, Skovsø og Devitsrød. Det samlede Indbyggertal er ca. 1100.

I Sorterup By findes Kirke, Skole og Fattiggaard med Alderdomshjem, i Næsby ved Skoven Andelsmejeri og Brugsforening, i Tyvelse Forsamlingshus, i Ottestrup Kirke og Forsamlingshus, i Vedbysønder Skole, Andelsmejeri og Brugsforening, og Syd for Gaarden Frederikslund ligger Jernbanestation.

Sorterup Kirke er en romansk Kampstensbygning, hvis Kor i den gotiske Tid er forlænget mod Øst, og i samme Periode er Taarnet i Vest tilbygget. De gotiske Tilbygninger er af Munkesten, i Koret vekslende med Kampstensskifter. Altertavlen er malet af Fru Ingemann, og Prædikestolen er fra ca. 1630.

Ottestrup Kirke er ligeledes en romansk Kampstensbygning, som i den gotiske Tid overhævedes, og fik tilføjet et Taarn mod Vest og et Vaabenhus i Nord. Her findes en gotisk Fløjaltertavle fra ca. 1475, der i 1597 er indføjet i en Renæssanceopbygning, i hvis Topstykke findes Lensmanden paa Antvorskov Ebbe Munks Vaabner. Prædikestolen er fra 1624. Kirkens Klokker er fra det 14 og det 16 Aarhundrede.

Af Skoler findes der i Sognet Næsby Skole, Sorterup Skole, Vedbysønder Skole, Ottestrup Forskole, Næsby Forskole og Friskolen i Frederikslund. Skolerne i Vedbysønder og i Sorterup er af de saakaldte Rytterskoler, men begge Skoler er erstattede med nyere Bygninger, og de ældre Skolebygninger er afhændede til privat Mand.

Næsby Mejeri oprettedes i 1888, med 52 Andelshavere, nu er der 140 Andelshavere. Mejeriet kostede 14.000 Kr. at opføre. Der foretoges en større Ombygning i 1905. Det første Regnskabsaar, der gaar fra 11 Juni 1888 til 31 December samme Aar, udviser en produktiv Mælkebehandling af ca. 1 Million Pund Mælk. I vor Tid er naaet en Behandling af 5,3 Millioner Pund.

Dalsbro Mejeri er fra samme Aar som ovennævnte, men har kun ca. 100 Andelshavere. Mejeriet er udvidet i Aarene 1904 og 1914. Dets nuværende produktive Mælkebehandling andrager ca. 4 Millioner Pund Mælk.

Næsby Brugsforening oprettedes i 1891, og den nuværende Ejendom købtes i 1904. Der er i Aar paabegyndt Opførelsen af en ny Bygning til Foreningens Brug. Den ny Ejendom koster incl. Grunden 18.000 Kr. Foreningens Medlemstal andrager ca. 110, samt ca. 90 Tyender eller enligstillede. Omsætningen er ca. 60.000 Kr. Formand er Mejeribestyrelsesleder NØRREGAARD.

Sorterup-Ottestrup Sogneraad bestaar af: Gaardejer JENS MADSEN THOMSEN, Formand, Gaardejer A. P. ANDERSEN, Næsby, Overportør FR. FELT, Frederikslund, Boelsmand C. JEPSEN, Næsby, Karetmager JOHANNES MØLLER, Tyelse, Boelsmand MARIUS NIELSEN og Gaardejer JENS PEDERSEN, Ottestrup.

Hjælpekassens Formand er Boelsmand L. CHRISTENSEN, Ottestrup.

HANS AKSEL BALTASAR HANSEN, Sognefoged

f. 17 August 1878 i Sorterup, S. af Gaardejer Lars H. og Hustru Sofie, g. 1916 med Anna Sofie Petersen. Forpagter af Fædrengaarden Pilely 1906, Fæstegaard 1910, Eje 1917, Pilely hører under Store Frederikslund, og er i Aarene 1912—13 og 1925 nyopført, Sognefoged siden 1 Juli 1917, Sogneraadmedlem fra 1913—21, Medlem af Bankraadet i Handels og Landbobanken i Slagelse, Medlem af Menighedsraadet fra 1918—26, Formand for Forligskommissionen.

SØREN ANDERSEN NØRREGAARD,
Mejeribestyrer

f. 4 Marts 1866 i Jestrup, S. af Anders Sørensen og Hustru Kirsten f. Knudsdatter, g. 1889 med Kristine Petersen. Uddannet paa Baulstrup og Ladelund Mejerier, Mejerist paa Bøgelunde og Godthaab Mejerier, siden 1888 Bestyrer ved Næsby Skov Mejeri, Formand for Næsby Brugsforening siden 1919,

Medlem af Skolekommissionen fra 1906—09 og siden 1913, Medlem af Menighedsraadet.

HANS ANDERSEN,
Gaardejer

f. 21 Marts 1870 i Lyngø, S. af Husmand Niels A. og Hustru Karen Sofie f. Sørensen, g. 1898 med Kristine M. Petersen. Købte Tjørneholmsgaard, stor 87 Tdr. Land, Sogneraadmedlem fra 1903—17, Formand for Vurdering til Ejendomsskyld, do. for Venstrevælgerforeningen siden 1912.

JENS MADSEN THOMSEN,
Gaardejer

f. 14 Januar 1879 i Ishøj, S. af Rentier Frd. T. og Hustru Maren f. Andersen, g. 1903 med Dorthe Hansen. Overtog i 1915 Ollerupgaard, stor 52 Tdr. Land, Sogneraadmedlem fra 1921—24, Sogneraadformand siden 1924.

DOLLY FREDERIKSEN,
Lærerinde

f. 12 December 1903 i Næsby ved Skoven, D. af Boelsmand Chr. Frederiksen og Hustru Dorthea. Dimitteret 1925 fra Elbæk Lærerskole, ansat ved Faarevejle Friskole fra 1925—26, ved Frederikslund Friskole siden 1926.

EBBA ANDREASEN, Frue
Forskolelærerinde

f. 8 Marts 1895 i Næsby ved Stranden, D. af Boelsmand A. Jensen og Hustru Rasmine K. f. Madsen, g. 1923 med Bygningskonstruktør Asbjørn Andreasen. Dimitteret 1916 fra Københavns Forskoleseminarium, ansat ved Yderbo Forskole fra 1916—20, ved Næsby ved Skovens Forskole siden 1920, Organist.

JOHANNES MØLLER,
Karetmager

f. 9 Oktober 1885 i Kallerup, S. af Vilh. M. og Hustru Hedvig f. Mattonne, g. 1915 med Gudrun Nielsen. Etableret i Tyvelse 1913, Sogneraadmedlem siden 1925, Næstformand i Sygekassen, Revisor i Næsby Brugsforening.

FREDERIK FERDINAND FELT,
Overportør

f. 13 Marts 1893 i Horsens, S. af Malersvend Emil Jensen og Hustru Maren f. Mortensen, g. 1918 med Gerda Petersen. Sogneraadmedlem siden 1925, ansat ved D.S.B. siden 1916, Overportør siden 1920.

ASTRID KAREN SØRENSEN,
Forskolelærerinde

f. 22 Januar 1895 i København, D. af Jens P. Sørensen. Dimitteret 1916 fra Københavns Forskoleseminarium, Lærerinde ved Saltholms Skole, siden 1922 ved Ottestrup Forskole.

HANS LARS PEDER HANSEN,
Gaardejer

f. 25 Juni 1880 i Neble, S. af Gaardejer Kristen H. og Hustru Dorteia Marie f. Larsen, g. 1910 med Laura Jørgensen. Købte i 1910 Vesterlosegaard, stor 52 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Brugsforeningen siden 1928, Medlem af Skolekommissionen fra 1925—29.

Laurits Chr. Sørensen,
Uddeler

f. 31 Oktober 1894 i Hammer, S. af Boelsmand P.S. og Hustru Sofie f. Jacobsen, g. 1919 med Anna Hansen. Uddeler ved Næsby Skov Brugsforening siden 1920, Uddeler ved Forlev Brugsforening fra 1918—20, oplært i Næstved Marks Brugsforening.

SNESLEV SOGN

omfatter Landsbyerne Sneslev, Hjelmsømagle, Almstoftø, Horsetoftø, Fredsgaarde, Baremose Huse, Raabjerg Huse, Lilløvang Huse, og Kallehave Huse. Indbyggerantallet er 798, og Sognets Areal udgør 295 Tdr. 2 Skp. Hartkorn.

I tidligere Tider kaldtes Sneslev for Sneslef, Hjelmsømagle for Hjalmsøi, Almstoftø for Almstoftø, og Horsetoftø for Horsetoftø.

I Sneslev ligger Kirke, i Hjelmsømagle Fattiggård, der tillige rummer Alderdomshjem, for Øde Førslø og Sneslev Kommuner, samt Andelsmejeriet Bodal, i Fredsgaarde Skole, Forskole og Brugsforening. Sneslev Jernbanestation ligger i Farringløse Sogn.

I Sognet findes 29 Gaarde og 107 Huse og Parcelsteder saaledes fordelt, Hjelmsømagle 14 Gaarde og 72 Huse, Almstoftø 6 Gaarde og 2 Huse, i Fredsgaarde 8 Gaarde og 23 Huse samt Hovedgaarden Eskildstrup med 10 Huse, og Hasseltøfte med 3 Gaarde og 2 Huse.

Sneslev Kirke er opført i romansk Stil af Faksekalk og Kamp. I den senere Middelalder blev Kirken overhølvøt, og der tilbyggedes et nyt Vesttaarn samt et Vaabenhus, og i Nord et Sakristi. Kirken er restaureret i Aarene 1890—91. Der findes en smuk udskåret Altørtavle fra 1613, med Birte Skave til Eskildstrup og hendes Mand Niels Krabbe til Vegholms Vaaben. Prædikestolen er af lidt ældre Dato.

Skolevæsenet er inddelt i 4-klassede Skoler. Den første laa i Hjelmsømagle (og anvendes nu som Købmandshandel), den er antagelig fra Aarene omkring 1754. I Aaret 1886 opførtes Skolen i Fredsgaarde, og i 1881 Forskolen i samme By. I Aaret 1901 udvides denne. Af Lærere kendtes følgende, B. Koefod fra 1834—66, Jørgen Hansen Christian-

sen fra 1866—1900, nuværende Overlærer i Haslev Petersen fra 1900—08, siden da Førstelærer R. L. OLSEN.

Brugsforeningen oprettedes i Aaret 1904 med ca. 75 Medlemmer. Dens første Formand var Peter Luert, Hjelmsømagle, og han virkede i denne Stilling til sin Død i 1927. Hans Efterfølger var nuværende Formand Parcellist HANS CHR. HANSEN, Sneslev.

Brodal Andelsmejeri oprettedes den 1 Oktober 1889 med 52

Brodal Mejeri.

Andelshavere. Nu har Andelsmejeriet 100 Andelshavere og en Levering af 2.306.000 kg Mælk. Mejeribestyrer er CHRISTIANSEN.

Sneslev Sogneraad bestaar af: Husmand L. HANSEN, Fredsgaarde, Formand, Skrædermester CHRISTENSEN, Sneslev, Fru MARGRETHE CHRISTIANSEN, Eskildstrup, Gaardejer H. P. JENSEN, Fredsgaarde, Gaardejer HANS CHR. LARSEN, Hjelmømagle, Arbejdsmand V. LARSEN, Aarstofte, og Gaardejer JOHANNES NIELSEN, Hjelmømagle.

LUDVIG HANSEN, Husmand

f. 5 Januar 1874 i Veterslev, S. af Husmand Jørgen H. og Hustru Johanne Kristine f. Ørist, g. første Gang 1902 med Sofie Jacobsen (død 1916), g. anden Gang med Vilhelmine Jensen. Sogneraadmedlem fra 1909—13, og siden 1925, Sogneraadformand siden 1929, Formand for Hjælpekassen fra 1908—14, Kom-

munal Revisor fra 1921—25, Formand for Husmands Kredtforeningen Ringsted Kreds fra 1921—26 og siden 1928, Medlem af Amtskommissionen for Oprettelse af Husmandsbrug fra 1916—28, Formand for Sneslev Husmandsforening siden 1908, Bestyrelsesmedlem for Brodal Mejeri siden 1925.

HANS PEDER JENSEN, Gaardejer

f. 5 September 1881 paa Hanehøjgaard i Fredsgaarde, S. af Gaardejer Lars Chr. J. og Hustru Ane Kristine f. Jensen, g. 1915 med Sofie Larsen fra Haugbyrd. Fra 1915—27 Forpagter af Fædrengaarden Hanehøjgaard, stor 84 Tdr. Land, siden da Gaardens Ejer, Gaarden laa oprindelig inde i Byen, men i

Aaret 1860 flyttedes den til sit nuværende Sted, Sogneraadmedlem siden 1921, Vurderingsmand til Ejendoms skyld.

OLUF PETERSEN, Købmand

f. 25 September 1896 i Far-ringløse, S. af Malermester L. P. V. P. og Hustru Frederikke Petersen, g. 1922 med Anna Marie Sørensen. Etablerede sig i 1923 i Sneslev og købte N. Larsens Købmandshandel, opførte i 1927 Møllen, Formand for Venstrevelgerforeningen siden 1926.

HANS CHRISTIAN HANSEN, Parcellist

f. 4 Januar 1865 i Terslev, S. af Gaardejer Jens H. og Hustru Karen Marie f. Christensen, g. 1895 med Elsiné Jacobsen. Sogneraadformand fra 1909—21, Formand for Sygekassen i ca. 18 Aar, do. for Brugsforeningen siden 1927, do. for Electricitetslaaneforeningen siden 1922.

LARS FREDERIK J. SØRENSEN, Gaardejer

f. 24 Maj 1883 paa Hjelmømaglegaard, S. af Gaardejer Søren Frederik S. og Hustru Karen Marie f. Larsen, ugift. Overtog i 1916 Hjelmømaglegaard, stor 83 Tdr. Land, fleraarig Kommunerevisor. Formand for „Brodal Andelsmejeri“ fra 1917—25, Medlem af Bestyrelsen for Haslev-Ringstedegnens Electricitetsanlægsforening fra 1919, Formand for Sneslev Sogns Electricitetslaaneforening fra 1919—23, Kasserer for Menighedsraadet siden 1927, Medlem af Komitéen for slesvigske Børns Ferierejser i Danmark siden 1929. Kommunal Revisor siden 1918.

JENS FREDERIK NIELSEN, Tømremester

f. 18 Januar 1881 i Kallehave, S. af Husmand H. Chr. N. og Hustru Karen Marie f. Hansen, g. 1908 med Anna Hansen. Sogneraadmedlem fra 1921—29. Bestyrelsesmedlem i Ringsted Andelssvineslagteri siden 1919, Vurderingsmand til Ejendoms skyld fra 1910—11, i [Vægeraadet fra 1921—25, Formand for Valgkredsbestyrelsen.

RASMUS LAURITS OLSEN,
Førstelærer

f. 8 Januar 1878 i Egebjerg, S. af Ole O. og Hustru Inger f. Rasmussen, g. 1904 med Agnes Marie Hansen. Dimitteret 1899 fra Skaarup Seminarium, Hjælpe­lærer ved Karise Højskole fra 1899—1901, Andenlærer i Lunde fra 1901—03, Førstelærer i Haraldsted fra 1903—08, Førstelærer ved Sneslev Skole siden 1908.

PETER CHRISTIANSEN,
Mejeribestyrer

f. 24 September 1894 i Kværkeby, S. af Husmand Lars Chr. og Hustru Emma Birgitte Laurentia f. Olsen, g. 1923 med Johanne Henriette Elisabeth Petersen. Lært paa Kildevang Mejeri, Kursus paa Dalum Mejeri Skole fra 1918—19, Bestyrer paa Brodal Mejeri siden 1923.

STENMAGLE SOGN

bestaar af Landsbyerne Stenmagle, Assentorp, Vandløse, Nyrup og Oustrup, samt nogle Samlinger af Huse. Sognets samlede Fladeindhold udgør ca. 6024 Tdr. Land. Indbyggerantallet er 1840.

I Aaret 1778 fandtes der i Stenmagle By 30 Gaarde og 21 Huse, i Assentorp By 12 Gaarde og 7 Huse, i Nyrup By 5 Gaarde, 1 Boelsmandssted og 5 Huse, i Vandløse By 13 Gaarde og 10 Huse, i Oustrup By 6 Gaarde og 4 Huse.

Byernes ældre Betegnelse var: Stenmagle kaldtes Stenløsemagle, Assentorp hed Assentorp, Vandløse benævntes Wendløse, Nyrup kaldtes Nytorp, Oustrup hed Owedstrup.

I Stenmagle findes Kirke, Missionshus, Skole, Forskole, Mølle og Andelsmejeri, i Assentorp Skole, Forskole og Købmandshandel, i Vandløse Skole, Forskole og Teglværk, i Nyrup Baptistkirke, Afholdshotel, Vandværk og Jernbanestation.

Stenmagle Kirke er fra den ældre Middelalder, og fik i den senere Middelalder Krydshvælvinger, ligesom der tilføjedes et Taarn i Vest, og et Vaabenhus i Syd, og Kapel og Sakristi i Nord. I Aarene 1862—63 gennemgik Kirken en Hovedrestaurering. 1883 fandtes paa Korbuen Rester af Kalkmalerier, bl. a. Skt. Jørgens Kamp med Dragen. Alterbilledet er malet 1865 af Chr. Dalsgaard (den gamle, nu forsvundne Altertavle var anskaffet 1592 af Chr. Machabæus, og bar hans og Hustrus Vaaben). Prædikestolen er fra 1606 og udstyret med yngre Malerier. I Sakristiet, hvis gamle Egetræsdør med Beslag endnu er bevaret, findes et Trækrucifiks fra ca. 1520, omgivet af svævende Engle med Kalke til Opsamling af Blodet fra Vunderne. I Koret findes et gotisk Malm-Røgelseskar.

Vandløse Skole blev oprettet i 1831, og til denne blev der af Kommunen givet et Areal, Mtr. No. 1, i Vandløse By. Skolen indviedes af Provst Bentzon i 1832. Skolen indrettedes som 2-klasset, med Lærer Petersen som den første Lærer. Han afløstes i

Vandløse Skole.

1837 af Lærer A. Nielsen, der virkede indtil 1872. Lærer L. Jørgensen ansattes som Hjælpe­lærer i 1867, og afløste Lærer Nielsen da han afgik. Jørgensen virkede til 1907, da han efterfulgtes af nuværende Lærer ANDREASEN. Man solgte i 1911 den gamle Skole for 7050 Kr., og opførte den nuværende Skolebygning, der kostede 23.000 Kr. incl. Inventar. Ved den nye Skoles Indvielse indordnedes Skolen til 4-klasset Skole, og Forskole oprettedes. Stenmagle Skoles Oprettelse skete som Degneembede, men fra de Tider findes ingen Op-

lysninger, der med Bestemthed kan sige noget. Det vides, at der fra 1812—29 har virket en Lærer ved Skolen, der hed Brøns. I 1812 solgtes Skolebygningen, og en ny og mere rummelig opførtes, denne udvidedes i 1909 til 4-klasset Skole, og en Forskolebygning opførtes samme Aar. Førstelærer er SØREN SØRENSEN HØEGH, Forskolelærerinde er JOHANNE ANDERSEN.

Stenmagle Mejeri er oprettet i 1888 som Andelsmejeri. Det har ca. 100 Andelshavere, og den årlige Produktion andrager ca. 86.000 kg Smør og 20.000 kg Ost. Mejeriet ombyggedes i 1906 og 1912. Mejeribestyrer er LARS JØRGEN HANSEN. Formand er Gaardejer KRISTIAN NIELSEN.

Stenmagle Mølle er fra Aaret 1800, og var da en Stubmølle. I 1907 brændte Møllen, og den nuværende opførtes. Dampmølle og Bageri indrettedes i Aarene 1880—89. I Aaret 1911 opførtes der ny Mølle, og samtidig installeredes der Motor i denne. Møller TH. JØRGENSEN har været Møllens Ejer fra 1898—1912 og siden 1921.

Stenmagle Sogneraad bestaar af: Amsraadsmedlem, Gaardejer CHR. BERTHELSEN, Vandløse, Formand, Gaardejer FR. CLAUSEN, Vandløse, Baneformand T. C. HINGE, Gaardejer NIELS JENSEN, Oustrup, Husmand CLAUD MATHIASSEN, Assentorp, Gaardejer CHR. RASMUSSEN, Stenmagle, Boelsmand H. SØRENSEN, Assentorp.

ANE MARGRETHE GLAD, Frue

D. af Husmand Lars Sørensen og Hustru Marle f. Jensen, g. 1898 med Sadelmagermester A. P. Glad. Medlem af Hjælpekassen siden 1929.

HANS PEDER KNUDSEN, Gaardejer

f. 17 Oktober 1873 i Stenmagle, S. af Gaardejer Knud Jensen og Hustru Karen Marie f. Nielsen, g. 1897 med Ærna K. Christiansen. Overtog i 1897 Fædrengaarden Aabo, stor 9 Tdr. Land, nu 26 Tdr. Land, Formand for Værgeraadet siden 1925, Sogneraadmedlem fra 1921—26, Medlem af Hjælpekassen,

Sogneformand for Udflytternes Brandforsikring for Løsøre siden 1909, Taksationsmand for samme fra 1911—27.

NIELS GUNNER OLSEN, Sognefoged

f. 11 November 1859 i Nyrup, S. af Gaardejer J. O. og Hustru Karen Marie f. Nielsdatter, g. 1ste Gang 1885 med Anna Petersen (død 1886), g. 2den Gang 1887 med Anna Marle Jacobsen. Sognefoged siden 1900, Sogneraadmedlem fra 1888—91 og fra 1912—17, Sogneraadformand fra 1891—94 og fra 1906—

09, Medlem af Bankraadet for Sorø Bank siden 1911, tidligere Amsraadsmedlem, Vurderingsmand til Ejendomsskyld siden 1897.

BERTEL VALDEMAR CHRISTIANSEN, Stationsmester

f. 12 April 1879 i København, g. med Abelone Larsen. Stationsmester ved Nyrup Station siden 1901, Formand for Venstrevælgerforeningen siden 1910.

THORVALD CARL HINGE, Baneformand

f. 14 April 1877 i Skt. Peders Landsogn, g. 1900 med Hansine Nicoline Andersen. Ansat ved Høng—Tølløse Banen som Baneformand siden 1902, Sogneraadmedlem siden 1929.

JENS PEDER ANDREASEN,
Førstelærer

f. 7 Oktober 1878 i Hammer Sogn, S. af Arbejdsmand L. A. og Hustru Maren f. Jensen, g. 1907 med Anna Jørgensen. Dimitteret 1904 fra Nørre Nissum Seminarium, Andenlærer i Brænderup fra 1906—07, Enelærer i Vandløse fra 1907—11, Førstelærer siden 1911, Organist siden 1907, Medlem af Hjælpekassen siden 1929.

NIELS JENSEN,
Gaardejer

f. 28 September 1890 i Kongsted, S. af Sognefoged Jørgen J. og Hustru Ane Marie f. Nielsen, g. 1914 med Anna Thomsen. Købte 1914 Vlegaard, stor 75 Tdr. Land, Sogneraadsmedlem siden 1925, Næstformand i samme siden 1929, Værgeraadsmedlem fra 1921—25, Sogneformand for Sorøegnsens Landboforening.

LARS JØRGEN HANSEN,
Mejeribestyrer

f. 18 November 1893 i Drelette, S. af Handelsmand L. H. og Hustru Dorthea f. Jørgensen, g. 1924 med Olga Jensen. Uddannet paa følgende Mejerier, Flemløse, Nørre Sundby, Brylle, Søllested, og St. Merløse, Osteribestyrer paa Halleby, Bestyrer ved Stenmagle Mejeri siden 1923.

JOHANNE ANDERSEN,
Forskolelærerinde

f. 3 Februar 1895 i Tjustrup, D. af Tømrer Peder A. og Hustru Lauri f. Jensen. Dimitteret 1921 fra Københavns Forskoleseminarium, Vikar ved Østrup Forskole fra 1921—22, ved Køng Forskole fra 1922—26, ved Stenmagle Forskole siden 1926.

TH. JØRGENSEN,
Møller

f. 29 December 1867 i Stenmagle, S. af Gaardejer Laurits J. og Hustru Birte Kirstine f. Sørensen, g. 1894 med Kristine Petrea Jensen. Formand for Stenmagle Mejeri fra 1916—21, do. for Brugsforeningen fra 1892—1904, Sogneraadsmedlem fra 1906—08. Ejer af Stenmagle Mølle.

KRISTIAN E. NIELSEN,
Gaardejer

f. 31 August 1873 i Fjenneslev, S. af Gaardejer Jens N. og Hustru Kristine f. Jensen, g. 1898 med Maren Kristine Rasmussen. Formand for Hjælpekassen siden 1929, Sogneraadsmedlem fra 1913—21, Formand for Stenmagle Mejeri siden 1907 (undtagen i en Periode paa 4 Aar).

STILLINGE SOGN

bestaar af Landsbyerne Kirke-Stillinge, Bildsø, Øster Stillinge, Store-Kongsmark, Lille-Kongsmark, Keldstrup, Næsby ved Stranden, samt nogle Samlinger af Huse. Sognets samlede Indbyggerantal udgør ca. 1880.

I Kirke-Stillinge findes Kirke, Skole, Fattiggaard, Forsamlingshus, Spare- og Laanekasse, Andelsmejeri og Brugsforening, i Øster Stillinge Skole og Brugsforening, i Bildsø Skole og Brugsforening, i Keldstrup Skole, Forsamlingshus og Brugsforening, Næsby ved Stranden med Skole.

Den gamle Benævnelse for Landsbyerne var: Kirke-Stillinge hed Kierckestillinge, Bildsø kaldtes Bilzæ, Øster Stillinges Navn var Østræ Stillinge, Keldstrup hed Kyædelthorp, og Næsby ved Stranden benævntes Nesby ved stranden.

Stillinge Kirke er en ret anelig romansk Kampstensbygning, der i den senere Midlald er stærkt udvidet. Koret blev nedrevet, og Skibet forlængedes betydeligt mod Øst

og overhævedes. I Nord tilbyggedes et Vaabenhus og et Sakristi, i Syd to store Kapeller, deraf er det østlige nu Daabskapel. Det nuværende Taarn stammer fra 1807, og er forhøjet lidt i 1860. Kirken restaureredes i Aarene 1864—65. I Kirken er fundet en Del Kalkmalerier, der i den nyere Tid er restaurerede. Der findes en meget rigt udskaaen Altertavle fra 1602, og Prædikestolen er fra samme Periode som Alterrammen (det 17 Aarhundrede). Den ældste Klokke er et flamsk Arbejde, hvis Indskrift kan tydes: „Da jeg Johs. blev støbt 1525, holdt Bourbon med sit lille Kompagni, Liljen (Kongen af Frankrig) fangen i sin Magt, saaret og sluttet i Lænker“ (Hentydning til Slaget ved Pavia). I Sognet findes en Del Gravhøje og Dysser, der alle er fredede. Ved Kirken fandtes i ældre Tider en Kilde, kaldet St. Clemens Kilde, og man betragtede denne som en Sundhedskilde. En lignende Lægedomskilde fandtes paa Keldstrup Mark, og denne besøgte særlig St. Hansdag.

Skolerne i denne Kommune har sin Oprindelse fra Fr. 4 Tid. Han anlagde de saakaldte Rytterskoler i Næsby og i Kirke-Stillinge. I Aaret 1857 nedlagdes Næsby Skole, og man opførte Skolen i Keldstrup. I 1891 oprettede man atter Skole i Næsby, og lod da en ny Skolebygning opføre, og den gamle Rytterskole anvendes nu som Fattighus.

Herunder lider Bygningen dog noget, hvilket er beklageligt, da den maa siges at have historisk Værdi og ellers at være ret godt bevaret. Øster Stillinge Skole er opført i Aaret 1909. Den oprindelige Rytterskole brændte i 1914, samme Dag som Verdenskrigen udbrød, og den laa i Kirke-Stillinge, der hvor Bageriet nu ligger. I 1914—15 opførtes den nuværende Skolebygning. Bildsø Skole har sin Oprindelse fra 1877.

I Sognet ligger Stillinge Sogns Folkebibliotek, der fra 1915—28 havde Lærer Nielsen til Formand. Han har i den Tid gjort et stort og dygtigt Arbejde for Biblioteket, og indført mange nye Forbedringer, saaledes at dette nu, efter Landsbyforhold, er et ret betydeligt Bibliotek.

Keldstrup Brugsforening er oprettet i 1903, før den Tid var den Filial af Kirke-Stillinge Brugsforening. Formand er Gaardejer H. CHR. BAY, Uddeler Fru A. ANDERSEN.

Stillinge Sogneraad bestaar af: Gaardejer H. CHR. NIELSEN, Kirke-Stillinge, Formand, Gaardejer CHR. ANDERSEN, Keldstrup, Gaardejer J. CHR. CHRISTENSEN, Kirke-Stillinge, Skomagermester H. CHRISTIANSEN, Kirke-Stillinge, Bestyrer J. CHR. JENSEN, Næsby, Boelsmand R. JØRGENSEN, Næsby, Gaardejer B. JØRGENSEN, Øster Stillinge, Boelsmand N. RASMUSSEN, Bildsø og Gaardejer N. SØRENSEN, Bildsø.

HANS CHR. BAY,
Gaardejer

f. 16 Juli 1879 i Keldstrup, S. af Boelsmand Niels Hansen og Hustru Caroline f. Hofmann, g. med Anna Christensen. Formand for Keldstrup Brugsforening siden 1929 Sogneraadmedlem fra 1921—29, Kasserer i Sparekassen for Stillinge Sogn.

HENRIETTE M. NIELSEN SKAARUP,
Frue

f. 28 Februar 1884 i København, D. af Handelsmand J. A. Jørgensen og Hustru Anna N. f. Olsen, g. 1926 med Gaardejer Johannes Skaarup. Formand for Vægeraadet siden 1929, Leder af Søø Amtss Plejehjemsforening i Keldstrup.

ANNA ANDERSEN, Frue
Uddeler

f. 12 April 1892 i Fuldby, D. af Gaardejer Fr. Nielsen og Hustru Micaline f. Jensen, g. 1920 med Uddeler Peder Andersen. Siden 1928 Uddeler ved Keldstrup Brugsforening.

MARIUS EMIL LARSEN,
Karetmager

f. 8 Januar 1875 i Udby, S. af Hjulmand L. L. og Hustru Betty f. Petersen, g. 1904 med Marie Jørgensen, D. af Kursusbestyrer Jørgen J. i Thorup paa Fyn. Etablerede slg 1912 i Kirke-Stillinge, Formand for Sygekassen siden 1915.

M. C. GLENSTRUP,
Sognepræst

f. 11 Juni 1871 i Glenstrup, S. af Muremester Niels Mikkelson og Hustru Karen Sofie f. Jensen, g. 1ste Gang med Juliane Neergaard, g. 2den Gang med Dagny Helwig, g. 3dte Gang med Ebba Thingvig. Cand. theol. 1898, Kappelán i Nordrup-Farringløse, Præst i Omaha i U. S. A. fra 1900—03, ved Præsteskolen

„Grand Weiv Colegie Desmoving“ i 1904, Sognepræst i Hindborg-Dalbøl ved Skive fra 1905—11, i Dalum fra 1911—16, i Onsbjerg paa Samsø fra 1916—19, siden 1919 i Kirke-Stillinge.

N. P. EMIL CHRISTIANSEN,
Sognefoged

f. 16 December 1870 i Stillinge, S. af Gaardejer N. Chr. og Hustru Karen Marie f. Nielsen, g. 1898 med Jensine Jensen. Sognefoged siden 1919, Slden 1915 Ejer af Grønhøjgaard, stor 25 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Stillinge Sparekasse siden 1922, Medlem af Fredningsnævnet, Vurderingsmand for

den almindelige Brandkasse for Landbygninger.

SOFIE CHRISTIANSEN,
Distriktsjordemoder

D. af Handelsmand Christoffer Hansen og Hustru Ane Margrethe f. Nielsen, g. 1883 med Skomager J. P. Chr. Lært paa Fødselsstiftelse i Amaliegade i København fra 1888—89, praktiserende Jordemoder i Tjørntved 1889, Distriktsjordemoder i Keldstrup siden 1890.

HELMER CHRISTIANSEN,
Skomagermester

f. 19 April 1884 i Stenmagle, S. af J. P. Chr. og Hustru Sofie f. Christoffersen, g. 1912 med Karen Sofie Jensen. Etableret 1909 i Stillinge, Sogneraadmedlem 1929, Formand for Sorø Amts Skytte- og Gymnastikforenings 25 Kreds, Formand for Julens Glæde siden 1923.

VIGGO HENRIK HANSEN,
Enelærer

f. 30 August 1895 i Skaarup, S. af Stenhugger N. H. og Hustru Sofie f. Madsen, g. 1921 med Ingeborg Marie Jensen. Dimitteret 1917 fra Skaarup Seminarium, Vikar i Visklnde fra 1917—19, Lærer ved Taastrup-Valby Skole fra 1919—21, siden 1921 Enelærer ved Øster Stillinge Skole, Kirkesanger og Formand for Stillinge Sogns Folkebogsamling siden 1927.

CHR. CARL PEDERSEN,
Købmand

f. 25 Juli 1872 i Nordrup, S. af Væver Peder P. og Hustru Ane Sofie f. Nielsen, g. 1896 med Signe Dorte Hansen. Uddeler ved Øster Stillinge Brugsforening fra 1914—21, etableret i Øster Stillinge i 1921, Medlem af Hjelpekassen siden 1929.

SØNDERUP — NORDRUP SOGN

bestaar af Landsbyerne Sønderup, Aarslev, Hallelev, Nordrup, Skafteløv, samt følgende Samlinger af Huse, Herrestrughuse, Skafteløvgaardshuse, Tange Nordskov og Sketholm Huse.

I Sønderup findes Kirke, Skole, Friskole, Brugsforening og Mølle, i Aarslev Andelsmejeri, i Hallelev Forsamlingshus og Andelsmejeri. Nordrup har Kirke, Andelsmejeri og Brugsforening, Skafteløv Friskole og Sparekasse.

Den gamle Benævnelser for Sønderup var Sundathorp, Aarslev hed Aasløv, Hallelev kaldtes Haldelef, Nordrup benævntes Norræthorp, og Skafteløv hed Skafftheløwe.

I 1877 bestod Nordrup By af 16 Gaarde og 8 Huse, Herrestrup af 5 Gaarde og 5 Huse, Skafteløv af 7 Gaarde samt Skafteløvgård, Sønderup af 6 Gaarde og 4 Huse, Aarslev af 14 Gaarde og 9 Huse, og endelig Hallelev af 10 Gaarde.

I Middelalderen laa der i Nordrup en Hovedgaard, hvis Ejer i Aaret 1355 var J. Basse. Det nuværende Nordruplund oprettedes i Aaret 1774, ved Salg af det Antvorskovske Gods. 10 Bøndergaarde sammenlagdes og solgtes paa Auktion, til Kammerraad Johannes Duus, for 24.000 Rdl. Gaarden har ret hyppigt skiftet Ejere gennem Tiderne.

Ved Skafteløv har ligget en ret anselig Gaard, der hed Skafteløvgård. Man ved, at denne i Aaret 1300 ejedes af Bo Tuesen, og at der i 1774 endnu fandtes Ruiner af denne.

Sønderup Kirke er fra den senere Middelalder, og i den sengotiske Tid forlænget mod Vest og Øst. Det oprindelige Bygningsmateriale var Kampsten, medens de senere Tilbygninger er af Munkesten. Vaabehuset, der er fra Middelalderen, er senere anvendt saaledes, at det tjener som Underbygning for Taarnet, der er af Munkesten. Altertavlen er fra omkring 1870, Prædikestolen, der er et rigt udskaaret Billedskærerarbejde, er fra 1616. I 1893 skænkede Sorø Akademi et Orgel til Kirken, dette havde tilhørt N. W. Gade, men erstattedes i 1910 med et nyt.

Nordrup Kirke er ligeledes opført af Kampsten, og i den senere Middelalder fik den tilføjet Taarnet og Vaabehuset samt Overhvælvingen. I Aarene 1860 og 1875 foretoges der Restaureringer ved Kirken, og ved den sidste af disse nedreves det gamle Kor og Korrundingen, og denne erstattedes med en lige Gavl. Koret fik samtidig Hvælvinger af Brædder, hvilken Forandring har foraarsaget, at Kirken i meget har mistet sit gamle Præg. Der findes i Skibets østlige Del nogle Kalkmalerier fra 1423, disse er i 1913 blevne restaurerede. Prædikestolen er fra Aar 1600.

Skolevæsenet er for Nordrup Sogns Vedkommende, inddelt som 2-klasset Skole. Begge Sognets Skoler er af gammel Dato, saaledes er Nordrup Skole oprettet som Rytterskole af Kong Fr. 4. Den nuværende Skolebygning er opført i 1865. En Tavle, der findes ved Skolens Indgang, og som tidligere har siddet i den gamle Skolebygning, fortæller herom.

Hallelev Mejeri grundlagdes i 1887 som Andelsmejeri, og har nu ca. 35 Andelshavere. I Aaret 1912 opførtes der en ny Bestyrerbolig, og i 1925 ombyggedes Mejeriet betydeligt.

Nordrup Mejeri oprettedes i 1888 som Fællesmejeri, og voksede hurtigt, saaledes at dette nu tæller 40 Medlemmer. I Aaret 1903 foretoges en mindre Udvidelse af Bestyrerboligen, medens selve Mejeriet siden Oprettelsen ikke er forandret. Mejeriet behandler aarlig ca. 1 1/4 Million kg Mælk, og producerer ca. 55.000 kg Smør aarlig. Bestyrer er HANS P. HANSEN.

Sønderup-Nordrup Sogneraad bestaar af: Gaardejer, Sognefoged BUCWALD, Formand, Arbejdsmand P. ANDERSEN, Aarslev, Husmand V. CHRISTOFFERSEN, Gaardejer J. P. H. JENSEN, Skafteløv, Gaardejer PEDER JENSEN, Sønderup, Boelsmand PEDER NIELSEN, Herrestrup og Gaardejer OLAF POUENSEN, Nordrup.

JOHANNE M. S. HANSEN,
Lærerinde

f. 7 November 1886 i Thorshuse, D. af Skibsfører P. H. og Hustru Karen Hansen. Ansat ved Brackers Børnehjem fra 1910—12, dimitteret fra Haagen Seminarium 1913, Lærerinde ved Holsteinsminde Friskole fra 1914—16, ved Hundeborg Friskole fra 1916—19, ved Nordrup Friskole siden 1919.

HANS P. HANSEN,
Mejeribestyrer

f. 6 December 1885 i Tingjellinge, S. af Landpost R. H. og Hustru K. M. H., g. 1916 med Marie Rasmussen. Uddannet paa Slotsbjergby og Stillinge Mejeri, Undermejerist paa Veddedalsbro og Vemmelev Mejerier, Kommunalrevisor fra 1917—29, Bestyrer ved Nordrup Mejeri siden 1 April 1916.

LARS PEDER JENSEN,
Sognefoged

f. 19 Juni 1861 i Nordrup, S. af Gaardejer P.J. og Hustru Mette Jensen, g. 1891 med Kristiane Jensen. Fra 1891—96 Forpagter af Fædrenegaarden Pedersminde, stor 50 Tdr. Land, siden 1896 Ejer af samme, Sogneraadsmedlem fra 1899—1909, Sognefoged siden 1906, Formand for Nordrup Mejeri fra 1894—1917.

JENS CHRISTIAN HANSEN,
Gaardejer

f. 28 September 1868 i Jordløse, S. af Gaardejer Jørgen H. og Hustru Ane Margrethe f. Jensen, g. 1897 med Maren Kristine Mortensen. Siden 1897 Ejer af Aakandegaard, stor 60 Tdr. Land, Bestyrelsesmedlem i Friskolen og i Nordrup Mejeri, Sogneraadsmedlem fra 1917—25.

SØRBYMAGLE — KIRKERUP SOGN

bestaar af Landsbyerne Sørbymagle, Rosted, Bødstrup samt Samling af Huse nemlig Sønder Overdrev, Sørbymagle Overdrev, Bødstrup Overdrev, Taarnholm Skovhuse, Søndermark, Lille Sørby og Bøgely, alle i Sørbymagle Sogn. I Kirkerup ligger Landsbyerne Kirkerup, Esholte, Lorup samt Samling af Huse nemlig Fladholte, Kirkerup Overdrev, Rappenborg og Pibeholm. Sognets samlede Areal udgør ca. 3278 ha Indbyggerantallet er ca. 1594.

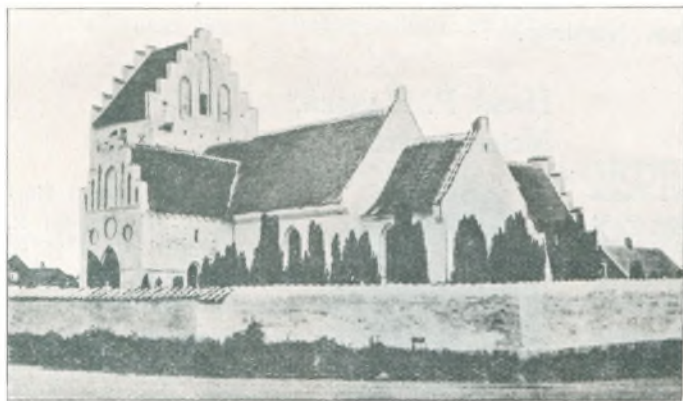
I Sørbymagle findes Kirke, Præstegaard, Missionshus, Forsamlingshus, Skole og Andelsmejeri. I Rosted er Fattiggaard, Friskole, Forsamlingshus og Mølle. I Bøgely Skole. I Kirkerup findes Kirke; Skole, Forskole, Forsamlingshus, Hospital, Sparekassen for Kirkerup og Omegn samt Savværk og Mølle.

Byernes gamle Benævnelse var: Sørbymagle hed Sørbymaglæ, Rosted kaldtes Rostathe, Bødstrup benævntes Byrstorp, Kirkerup hed Kirkethorp og Esholte hed Esholtæ. I 1777 fandtes der i Sørbymagle 12 Gaarde og 15 Huse foruden Præstegaard og Degnebolig, i Bødstrup fandtes paa samme Tid 6 Gaarde og 6 Huse.

Rosted By har paa Fr. 2 Tid været ret ofte besøgt af Kongen, idet han her havde et Jagthus. Flere kgl. Breve er udgaaet herfra. I Aaret 1592 befales det, at Jagthuset skal istandsættes, og i 1599 faar Lensmand Ebbe Munk Befaling til at flytte Jægergaarden ved Antvorskov til Rosted. Ved Horsevænget skal der have ligget en Herregaard kaldet Ingelstrup, og dennes Jorde var lagt under Rosted. I Aarene omkring 1770 har man fundet Rester af denne Gaard. I Aaret 1777 opgives Rosted at bestaa af 11 Gaarde og 4 Huse, men der omtales intet om Ingelstrup. Muligen er nogle af disse

Gaarde og Huse; Bygninger der menes at have været ved det til Antvorskov hørende Hestestutteri. I 1777 opgives der at være 4 Kilder i Rosted, men ingen af disse har haft særlig historisk Betydning.

I Sognet findes Hovedgaarden Gyldenholm, der oprettedes omkring Aaret 1775, ved det Antvorskovske Rytterdistrikts Salg. Af de 9 Dele der opaabtes til Salg, blev Lystager og Gimlinge solgte for 75.040 Rdl.

Sørbymagle Kirke.

til Kancelliassessor A Dinesen. Der hørte ingen Gaard til Gimlinge, og Hovedgaarden Lystager nedbrændte i 1743 og blev ikke senere genopbygget. Af disse to Ejendomme er Gyldenholm oprettet. Navnet til denne er taget fra nogle Jorde, der for deres rige Frugtbareheds Skyld kaldtes Guldager. De opførte Bygninger var grundmurede. I 1793 overgik Gaard og Gods til Sønnen Kammerherre Jens Kraft Dinesen, der i 1800 afhændede disse til Stiftsamtmænd Chr. Schøller Bylow og Etatsraad P. Johannes

Kirkerup Mølle.

Neergaard, saaledes at B. beholdt Gyldenholm og N. det saakaldte Gyldenholmske Skovdistrikt. Senere er Skovgaard og Catrineholm udskilte fra Gyldenholm.

Sørbymagle Kirke, saaledes som den fremtræder i vor Tid, er en ret anselig Landsbykirke, der er frit beliggende mod Hovedlandevejen Slagelse—Næstved. I sin første Oprindelse var den en lille Kampstensbygning, men omkring 1300 blev Kirken forlænget til sin dobbelte Længde. I den senere Middelalder er Taarnet og det usædvanlige store Vaabenhus samt Overhvelvingen opbygget. Altertavlen er af nyere Dato, medens Prædikestolen er fra Aar omkring 1630, men restaureret ved Nationalmuseet i 1925. Mellem Kor og Sakristi findes en middelalderlig Egetræsdør, paa hvis Topstykke findes et Vaabenmærke.

Kirkerup Skole er fra omkring Aaret 1743. Den gamle Skole blev i 1922 afløst af den nuværende. Lærer er P. JOHANSEN.

Rosted private Skole oprettedes i 1890 af Beboerne i Rosted og Omegn, væsentlig grundet paa, at en Del af Kommunens skolesøgende Børn havde urimeligt langt til de bestaaende Skoler, Skolen er inddelt som 2-klasset Skole og Frk. Kristine Olsen var første Lærerinde derved. Hun virkede i denne Gerning indtil 1912. Skolen er stats- og kommuneunderstøttet. Det gennemsnitlige Elevantal andrager ca. 30. Siden 1926 har Frk. JENNY OLESEN virket ved Skolen.

Kirkerup Hospital er oprettet i 1731 af Amtmand P. Rostgaard, ifølge Fundats af 2 Oktober 1733. Der er Plads til 8 Personer, og disse faar gratis Læge og Medicin. Hospitalets Kapital er ca. 18.000 Kr.

Sparekassen for Kirkerup og Omegn „Den lille Bikube“ er oprettet i Aaret 1859. Indskudene i 1918 androg 702.344 Kr. og Reservefondet var paa 35.565 Kr.

Fattiggaarden, som er beliggende i Rosted, er opført 1870 og senere indrettet til ogsaa at rumme Alderdomshjem. Alderdomshjemmet har Plads til 7 Beboere, Fattiggaarden til 10.

Kirkerup Brugsforening oprettedes i Aaret omkring 1876 og opførte i 90erne sin nuværende Bygning.

Sørbymagle Brugsforening oprettedes i Aaret 1899, og dens første Formand var Gaardejer Chr. Hansen. Indtil 1903 var Udsalget i et lejet Lokale, men i dette Aar købte man Ejendommen paa Næstvedvejen af den derboende Købmand, og indrettede Udsalget her. I 1928 foretoges en ret stor Udvidelse, og man opførte den nuværende Bygning til Forretningsejendom. Denne kostede 8000 Kr. Den gamle Bygning indrettedes til Bolig for Bestyreren. Siden 1915 har Gaardejer ALFRED CHRISTENSEN været Formand. Rosted Brugsforening oprettedes i 1883. I 1926 lod Uddeler OLSEN nuværende

Bygning opføre for et Beløb af ca. 20.000 Kr., og Brugsforeningen er Lejer her. Det nuværende Medlemstal er ca. 100, og den aarlige Omsætning udgør ca. 45.000 Kr.

Sørbymagle Sogns Sygekasse oprettedes i Aaret 1867. Ved Starten havde denne ca. 100 Medlemmer. Den statsanerkendtes i 1899. Første Formand var Gaardejer Niels Jørgensen. Kassens Kapital er ca. 5000 Kr., nuværende Medlemstal andrager ca. 385, og Formand er Boelsmand JENS P. HENRIKSEN.

Sørbymagle Andelsmejeri oprettedes i 1887, og siden da er der ikke foretaget væsentlige Forandringer derved. I Aar paatænker man at udvide og overhæve Mejeriet, som i sin nuværende Stand trænger meget stærkt til en bygningsmæssig Restaurering. Den aarlige Mælkebehandling er ca. 2 Mill. kg. Mejeriet har saavel Oste- som Smørproduktion.

Sørbymagle Andels Foderstofforening oprettedes i 1914 med Gaardejer Ove Pedersen som Formand. Man opførte i 1914 et Magasin ved Sludstrup Station, men flyttede i 1924 dette til Sørbymagle ved Brugsforeningen. Den aarlige Omsætning andrager ca. 150.000 Kr. Det nuværende Medlemstal er ca. 100. Formand er Husmand F. O. CARLSEN.

Sørbymagle — Kirkerup Sogneraad bestaar af: Sognefoged Gaardejer H. LARSEN, Rosted, Formand, Gaardejer H. CHRISTENSEN, Esholte, Murer HANS P. HANSEN, Rosted, Gaardejer CHR. HANSEN, Kirkerup, Arbejdsmand P. LARSEN, Kirkerup, Gaardejer JENS P. NIELSEN, Bødstrup, Landpost T. OLSEN, Gyldenholm, Boelsmand E. PEDERSEN, Kirkerup og Gaardejer TH. SØRENSEN, Gyldenholms Mark.

SØREN ALFRED CHRISTENSEN, Gaardejer

f. 13 August 1886 paa Gyldenholm Mark, S. af Gaardejer Peder Chr. og Hustru Kirstine f. Jensen, g. 1913 med Kirstine Larsen. Overtog i 1923 Stenagergaard, stor 60 Tdr. Land, Gaarden laa da i Bøstrup By og ejedes af Chr's. Svigerforældre, den nuværende Ejer flyttede Gaarden til Bøstrup Mark og

nyopførte den, Formand for Sørbymagle Brugsforening siden 1915.

THORKILD JOH. ANDERSEN, Sognepræst

f. 12 Juli 1866 i Aabenraa, S. af Skibsbygmester Skifter Andersen og Hustru Rudolphine f. Petersen. Cand. theol. 1893, Lærer i København, Medhjælper i Vester Skjæring 1895, Sognepræst i Bølling-Sædding fra 1896—1910, Sognepræst i Sørbymagle-Kirkerup siden 1910, Formand for Menighedsraadet,

Bestyrer af Kirkerup Hospital m. m.

LAURITS SOFUS JENSEN, Mekaniker

f. 7 Juni 1898 i Kirkerup. S. af Skomagemester Hans J. og Hustru Marie f. Christensen, g. 1928 med Hansine Elise Dagmar Olsen. Ansat hos Firmaet Lunge & Søn i Sorø fra 1916—22, etableret i Sørbymagle 1928, opførte samme Aar Bygningen paa Næstvedvej og indrettede her mekanisk Værksted samt Automobilværksted.

JENS PEDER A. HENRIKSEN, Boelsmand

f. 26 Juni 1879 i Lorup, S. af Tømrer Hans Chr. Hansen og Hustru Birte f. Jensen, g. 1903 med Mathilde Andersen. Formand for Sørbymagle Sygekasse siden 1924, Bestyrelsesmedlem i Andelsmejeriet, Foderstofforeningen og Kreaturforsikringen, Medlem af Menighedsraadet.

MARY JØRGINE JOH. MALMSTRØM,
Distriktsjordemoder

f. 6 Februar 1889 i København, D. af Teglværksejer Gerhardt fra Højbygaard Teglværk. Eksamen fra Jordmoderskolen 1918, praktiserende Jordemoder i København fra 1918—19, Distriktsjordemoder i Gerlev fra 1919—20, siden 1921 Distriktsjordemoder i Sørbymagle Distrikt.

A. LARSEN,
Lærer

f. 3 December 1878 i Tor-kildstrup, S. af Husmand Hans L. og Hustru Kirstine f. Nielsen, g. 1918 med Caroline Christensen. Dimitteret 1913 fra Nørre Nisum Seminarium, Andenlærer i Dyrsted fra 1914—18, siden 1918 Lærer ved Bøgely Skole.

JENNY GOUL OLESEN,
Lærerinde

f. 30 August 1898 i Heem ved Skive, D. af Gaardejer Anton Olesen og Hustru Marie f. Goul. Dimitteret 1925 fra Elbatt Lærerskole i Holten, ansat ved Rosted private Skole siden 1926.

ANNA NIELSEN,
Bestyrerinde

f. 17 Januar 1870 i Faardrup, D. af Gaardejer Peder Nielsen og Hustru Johanne Nielsen, g. 1890 med Jens Nielsen (død 1905). Siden 1919 Bestyrerinde paa Rosted Alderdomshjem.

NIELS PEDER NIELSEN,
Uddeler

f. 15 Februar 1898 i Lyngø, S. af Købmand Hans Peder N. og Hustru Ingeborg f. Hansen, g. 1922 med Gerda Jensen (død 1925). Uddeler ved Sørbymagle Brugsforening siden 1922.

CARL FREDERIK OLSEN,
Uddeler

f. 25 Maj 1867 i Kirkerup, S. af Husmand Ole Johansen og Hustru Karen Marie f. Andersen, g. 1890 med Karen Marie Rasmussen. Uddeler ved Rosted Brugsforening siden 1900.

JENS PEDER MARINUS PEDERSEN,
Boelsmand

f. 22 September 1878 i Skibsted, S. af Husmand Nicolaus P. og Hustru Nielsine f. Roed, g. 1906 med Hedvig Marie Hansen. Næstformand i Sygekassen siden 1927, Sogneraadtsmedlem fra 1913—21, i en Periode Medlem af Skolekommissionen.

FRANDS OSKAR CARLSEN,
Husmand

f. 16 November 1872 i Aarslev ved Randers, S. af Arbejdsmand Carl Larsen og Hustru Anna f. Johansen, g. 1900 med Berta Jacobine Dømler. Formand for Foderstofforeningen siden 1917, Sogneraadtsmedlem fra 1921—25.

SIGFRED MARINUS EDELTOFT,
Mejeribestyrer

f. 16 November 1888 i Vesterskov paa Lolland, S. af H. P. Rasmussen og Hustru Karen Marie Sofie f. Edeltoft. Siden 1 April 1918 Bestyrer ved Sørbymagle Andelsmejeri.

N. J. JENSEN,
Møller

f. 1871 i Egeslevmagle, S. af Væver Jørgen J. og Hustru Karen f. Hansdatter, g. 1894 med Jensine Kristine Pedersen. Ejer af Vaarby Bageri fra 1894—99, af Skovsø Mølle og Bageri fra 1899—1904, af Kirkerup Mølle og Bageri siden 1903, ombyggede Møllen 1913, Formand for Brugsforeningen siden 1921, Sogneraadmedlem fra 1921—29, Medlem af Hjælpekassen fra 1917—21.

HANS CHRISTIAN HANSEN,
Smedemester

f. 7 Februar 1870 i Sørbymagle, S. af Smedemester Jens H. og Hustru Anna Kristine f. Jørgensen, g. 1894 med Hansine Kristine Frederiksen. Ejer af Sørbymagle Smedie, der er af meget gammel Dato, i Aaret 1855 overtog Jens Hansen Smedien, og i 1914 overtog hans Søn H. Chr. H. Smedien.

BERNI PETREA LARSEN,
Forskolelærerinde

f. 29 August 1872 i Slagelse, D. af Skomagermester L. P. Larsen og Hustru Kristiane f. Olsen. Dimitteret 1903 fra Københavns Forskoleseminarium, vikarieret ved Slagelse kommunale Skole fra 1904—05, ansat ved Sørbymagle Skole siden 1905, Næstformand for Sørbymagle Sygeplejerforening siden 1921.

TAARNBORG SOGN

bestaar af Landsbyerne Taarnborg, Frølunde, Halseby, Svendstrup, Tjæreby og Huldby. Indbyggerantallet er 1390.

I Aaret 1922 indlemmedes der et ret betydeligt Stykke af dette Sogn i Korsør By, nemlig en Del af Halskovvej, Dyrehovedgaards Alle m. m., ved denne Lejlighed nedlagdes Taarnby Skole.

Af Bygninger findes der i Sognet følgende: 1 Teglværk, der er i privat Eje, Huldby Mølle, der ejes af Prop. Petersen, Halseby Mølle, der ejes af M. Jensen, Forsamlingshus, der er i privat Eje, samt 3 Fattighuse.

Der findes ligeledes i Sognet 3 større Gaarde, nemlig Taarnborggaard, stor 925 Tdr. Land, Taarnholmgaard, stor 502 Tdr. Land, og Bonderupgaard, stor 544 Tdr. Land. Af Gaarde over 20 Tdr. Land findes følgende: I Frølunde 21, i Halseby 6, i Svendstrup 7, i Huldby 11, og i Tjæreby 11. Teglværksarealet er paa 156 Tdr. Land.

Tjæreby-Vejle er et Engdrag, der strækker sig ned mod Store Bælt, og har en Størrelse paa ca. 330 Tdr. Land.

Om Herregaarden Taarnborg vides, at denne, den 27 Maj 1774, af Hans Majestæt Kongen blev solgt til Hr. Eggers til Dyrehoved, og at Købesummen var paa 26.000 Rdl. Taarnborg Kirke er Annex til Korsør.

Huldby Skole er oprettet i Aarene 1828—29, og Eleverne var i tidligere Tider henviste til at søge Gryderup Skole i Boeslunde Sogn. Skolebygningen er fra nævnte Aar, men der er i begge Gavle tilbygget nogle Fag Huse. Den første Lærers Navn var vistnok Jensen, han var ihvert Tilfælde ved Skolen til Aar 1845. Fra 1845 til 1856 var der en Lærer Christensen, der afløstes af Hansen, der sad til 1883. Kagstrup virkede fra 1883 til 1916, og efterfulgtes af Olsen, der i 1920 afløstes af den nuværende Lærer.

Andelsmejeriet Bjørnskilde har sin Oprindelse fra omkring 1880, og var den Gang indrettet i Martin Eges Gaard i Frølunde, men flyttede nogle Aar senere ind i Frølunde By. I Aarene 1894—96 opførtes det nuværende Mejeri. I 1916 foretoges der en Del Nyanskaffelser, og i 1928 fandt der en større Ombygning Sted, og samtidig anskaffedes der

nye Maskiner til et samlet Beløb af 9449 Kr. Mejeriets aarlige Smørproduktion andrager 69.000 kg. Andelshavernes Tal er 60.

Taarnborg Sygekasse stiftedes i 1866, af Smed Kr. Wedel, og havde da 78 Medlemmer. Den fik Navn Taarnborg Sogns Sygekasse. I 1883 oprettedes Huldbj Sygekasse, og begge Kasser blev statsanerkendte i 1899. I 1926 indlemmedes Huldbj Sygekasse i Taarnborg Kassen, og de antog det nuværende Navn. Sygekassens nuværende Medlemstal er ca. 700.

Taarnborg Sparekasse er oprettet den 2 December 1870.

Taarnborg Sogneraad bestaar af: Gaardejer N. P. PEDERSEN, Voldbjerggaard, Formand. Gaardejer ANDERS ANDERSEN, Halseby, Gaardejer JØRGEN ANDERSEN, Huldbj, Fisker VIGGO ANDERSEN, Frølunde, Arbejdsmand, PEDER HANSEN, Svendstrup, Gaardejer CHR. NIELSEN, Frølunde, Handelsmand VALD. NIELSEN, Huldbj, Smedemester M. NIELSEN, Tjæreby, og Gaardejer PEDER STUBAGER, Huldbj.

LARS CHR. VIGGO ANDERSEN,
Fisker

f. 31 Juli 1898 i Viskende, S. af Banearbejder J. Chr. A. og Hustru Karen Marie f. Sørensen, g. 1919 med M. A. V. Plasmann. Sogneraads-medlem siden 1929.

PEDER STUBAGER,
Gaardejer

f. 20 December 1883 i Huldbj, S. af Gaardejer Chr. Larsen og Hustru Karoline f. Petersen, g. 1921 med Marie Jørgensen. Forpagter af Fædrengaarden Stubagergaard, stor 40 Tdr. Land, fra 1909—16, siden 1916 Ejer af samme (Gaarden var forhen Fæstegaard under Espe), Formand for Lille Egede Mejeri, i Tilsynsraadet i Taarnborg Sparekasse, Sogneraadsmedlem siden 1925.

NIELS PEDER PEDERSEN,
Gaardejer

f. 25 Februar 1883 i Taarnborg, S. af Gaardejer J. P. og Hustru Kirstine f. Jensen, g. 1917 med Agnete Rasmussen. Forpagter af Fædrengaarden Voldbjerggaard, stor 100 Tdr. Land, fra 1917—24, siden da Ejer af samme, Sogneraadsformand siden 1922, i Tilsynsraadet for Taarnborg Sparekasse, Medlem af Bank-

raadet for Korsør Handels-, Haandværker og Landbobank,

JENS PETER PETERSEN,
Enelærer

f. 18 August 1884 i Sørup, S. af Arbejdsmand Lars P. og Hustru Ane Gertrud f. Petersen, g. 1904 med Marie Jensen. Dimitteret 1914 fra Haslev Seminarium, ansat ved Faarvejle Privatskole fra 1914—15, Forstander ved Faarvejle Børnehjem (Solglimt) fra 1915—19, Lærer ved Huldbj Skole siden 1920, Formand for Værgeraadet siden 1921.

NIELS VALDEMAR NIELSEN,
Handelsmand

f. 7 Juni 1884 paa Huldbj Mark, S. af Gartner N. P. N. og Hustru Maren Nielsen, g. 1913 med Valborg Vedel-Nielsen. Bestyrelsesmedlem i Sygekassen fra 1916—24 og siden 1929, Skatteopkræver i Taarnborg Kommune, Sogneraadsmedlem siden 1929.

JØRGEN ANDERSEN,
Gaardejer

f. 2 August 1885 i Stude, S. af Gaardejer Niels A. og Hustru Johanne f. Petersen, g. 1916 med M. S. Petersen. Overtog i 1917 Gunnersgaard, stor 25 Tdr. Land, Sogneraadsmedlem siden 1929.

PEDER JENSEN PETERSEN,
Sognefoged

f. 11 September 1863 i Tjæreby, S. af Gaardejer H. P. og Hustru Ane f. Kristensdatter, g. 1889 med Kirstine Jensen. Ejer af Lillehøjsgaard, stor 45 Tdr. Land, denne er siden 1920 bortforpagtet, i flere Perioder Sogneraadsmlem, Sogneraadformand fra 1895—97, siden 1923 Formand for Taarnborg Sparekasse, Sognefoged siden 1907.

CHR. HALLING NIELSEN,
Gaardejer

f. 7 April 1889 i Vindinge, S. af Gaardejer Jens P. N. og Hustru Marie Nielsen, g. 1915 med Marie Kristine Sørensen fra Frølunde. Siden 1923 Ejer af Stentegaard, stor 49½ Td. Land, Sogneraadsmlem siden 1929, Medlem af Repræsentantskabet i Landmandsbanken i Korsør, Formand for Bjørnskilde Mejeri siden 1925.

FREDERIK MARTIN REHDER,
Smedemester

f. 18 Maj 1879 i Hellerup, S. af Mads N. R. og Hustru Anna Rehder, g. 1904 med Marie Clausen. Etableret i Frølunde i 1904, Sogneraadsmlem fra 1911—22, Bestyrelsesmedlem i Huldby Sygekasse, Medlem af Værgeraadet fra 1916—22, Medlem af Skolekommissionen fra 1911—22, Formand for Taarnborg Sygekasse siden 1926.

ANDERS CHR. OLUF ANDERSEN,
Gaardejer

f. 2 Oktober 1867 i Halseby, S. af Gaardejer K. A. og Hustru Karen Marie f. Nielsen, g. 1896 med K. A. E. Jensen. Overtog i 1909 Fædrenegaard, stor 20 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1925, Revisor i Venstrevælgerforeningen, Formand for Vandsynet.

TERSLEV SOGN

bestaar af Landsbyerne Terslev, Aarløse, Bjergede, Ulstrup, Kværede, Tollerød, Hastrup, Tjæreby, en Del af Høstentorp, Terslev Overdrev, Terslev Havemark, Malung og Rødemose. Sognets samlede Hartkorn udgør 561 Tdr. 0 Skp. 3 Fdk. og ½ Alb. Ved sidste Folketælling fandtes der i Sognet 1782 Indbyggere. I Sognet findes 56 Gaarde og 164 Parcelsteder og Huse. Af større Gaarde findes Storgaarden, Kildegården og Sofindal.

Den gamle Betegnelse for Sognets Byer var: Terslev hed Therslef, Aarløse Ørløse, Bjergede Bierredt, Ulstrup Vistorp, Kværede Querridt, Tollerød Tholruthæ, Hastrup Has-
torp, Tjæreby Thiæræby og Høstentorp Høstendhorp.

I Terslev findes Kirke, Skole, Forsamlingshus, Kro, Brugsforening samt Andelsmejeri, i Aarløse Skole, i Tollerød Skole, i Tjæreby Spare- og Laanekasse.

Terslev Kirke er af Faksekalk og opført i den romanske Tid, men blev allerede i det 13 Aarhundrede underkastet en betydelig Ombygning i Munkesten. Skibet blev forlænget mod Vest, og Koret ombyggedes helt, der opførtes Stræbepiller rundt om hele Kirken, og den overhvælvedes, hvilket rimeligvis er sket ved denne Lejlighed. I den senere Middelalder er der tilføjet et Taarn i Vest og et Sakristi i Nord. Vaabenhuset mod Syd stammer derimod fra den nyere Tid. I nyeste Tid er det Indre blevet oppudset. Alterbilledet er et Maleri fra 1866 af C. Schleisner. Prædikestolen er i barok Stil.

Skoler findes i Terslev, Aarløse og Tollerød.

Terslev Alderdomshjem er opført i 1919. Det er en 2 Etages Bygning, der omgives af et stort Haveanlæg, og rummer Plads til 21 Personer. Der findes 4 dobbelte Værelser

for Ægtepar, samt Bestyrerindens Værelser og en Række enkelt Værelser. I Stuen findes Badeværelse, og paa 1 Sal en stor fælles Opholdsstue, der er smuk og hyggelig monteret og udstyret med Radio, Bøger og Blade. Bestyrerinde er JOHANNE LARSEN.

Terslev Sogns Sygekasse er oprettet den 1 Maj 1896, og dens første Formand var Købmand Rasmussen. Kassen statsanerkendtes i 1896. Sygekassen har nu 316 Medlemmer, og dens Formand er Smed JACOBSEN.

Terslev Socialdemokratiske Forening har sin Oprindelse fra Aaret 1885, da der paa et Møde, som afholdes den 4 Januar, blev stiftet en Socialdemokratisk Forening for hele Ringstedkredsens. Denne Forenings første Formand var Jens Hansen, Hesselbjerg, Sogneformændene i nedennævnte Sogne tiltraadte Bestyrelsen, Førsløv, Fredsgaarde, Testrup, Haugbyrd, Terslev, Ørslev, Mulstrup, Benløse, Jydstrup og Haraldsted. Denne Kredsforening virkede indtil 1891, og havde ca. 360 Medlemmer. Den 9 Oktober 1886 stiftedes Terslev Socialdemokratiske Forening, med Niels Jensen, Terslev som Formand. Foreningens nuværende Medlemstal er ca. 150.

Bjergede Brugsforening er oprettet i Aaret 1924. Den etableredes i en gammel Købmandshandel og havde første Aar en Omsætning paa ca. 90.000 Kr. Den nuværende Omsætning er ca. 100.000 Kr. Formand er Gaardejer NIELS P. PETERSEN.

Høstentorp Brugsforening oprettedes i Aaret 1885. Omsætningen udgør ca. 80.000 Kr. aarlig. Formand er CHR. JENSEN.

Telefoncentralen, der oprettedes i 1917, tæller 38 Abonnenter.

Terslev Sogneraad bestaar af: Snedker A. NIELSEN, Mulstrup, Formand, Parcellist BENDIX CHRISTENSEN, Terslev, Husmand J. INGVORSEN, Terslev, Murer CHR. JENSEN, Tollerød, Gaardejer A. JENSEN, Tollerød, Gaardejer OTTO JOHANSEN, Nysøgaard, Terslev, Forpagter LARSEN, Terslev, Skræder P. MADSEN, Terslev og Gaardejer TH. VEJBÆK, Ulstrup.

INGVOR CHR. INGVORSEN,
Husmand

f. 28 Maj 1879 i Sæder, S. af Parcellist Jens J. og Hustru Ane Sofie f. Christiansen, g. 1911 med Margrethe Jørgensen. Købte nuværende Sted i 1926, stort 7 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1925, forhen Bestyrelsesmedlem i Forsamlingshuset.

J. P. MADSEN,
Skrædermester

f. 31 Maj 1874 i Terslev, S. af Husmand Niels M. og Hustru Karen Margrethe f. Andreassen, g. 1896 med Marie Christensen. Etableret 21 Januar 1892 i Terslev, Sogneraadsmlem siden 1 April 1929, Formand for Hjælpekassen fra 1907--25.

BENDIX CHRISTENSEN,
Parcellist

f. 11 April 1880 i Munkeby paa Lolland, S. af Gaardejer Lars Chr. og Hustru Kristine, g. 1905 med Agnes Pedersen fra København. Sogneraadsmlem siden 1925, Sognets Repræsentant i Værgeraadet, Formand for Terslev og Omegns Kreaturforsikring.

LARS CHRISTIAN LARSEN,
Præstegaardsforpagter

f. 12 December 1872 i Terslev Overdrev, S. af Parcellist R. L. og Hustru Berta Marie f. Nielsen, g. 1911 med Anna Jørgensen. Medlem af Værgeraadet, Sogneraadsmlem fra 1921--25 og siden 1929, Præstegaardsforpagter af 46 1/2 Td. Land siden 1914.

OLE OLSEN,
Gaardejer

f. 18 Maj 1881 i Tjæreby, S. af Gaardejer Ole O. og Hustru Marie f. Jensen, g. 1908 med Katrine Christoffersen. Forpagtede fra 1907—09 Fædrenegaarden Trandekildegaard, stor 101 1/2 Td. Land, overtog samme 1909, Sogneraadsmedlem 1921, Formand for Haslev og Omegns Landboforening siden 1921, Bestyrelsesmedlem i Sydøstsjællands Elektricitetsværk og i Haslev Svineslagteri.

Bestyrelsesmedlem i Sydøstsjællands Elektricitetsværk og i Haslev Svineslagteri.

NIELS PEDER JACOBSEN,
Smed

f. 18 Marts 1868 i Karlslunde, S. af Husmand Peder J. og Hustru Bodil f. Hansen, g. 1898 med Marie Pedersen (død 1924). Etablerede sig i 1898 i Terslev Overdrev, afstod i 1928, Formand for Terslev Sogns Sygekasse siden 1916, Sogneraadsmedlem fra 1904—06 og fra 1907—11.

EJNER JENSEN.
Uddeler

f. 5 September 1905 i Mulstrup, S. af Parcellist Jens P. J. og Hustru Margrethe f. Christensen, g. 1929 med Ragnhild Christensen. Uddeler ved Bjerrede Brugsforening siden 1 April 1929.

JOSEFINE NIELSEN,
Frue

f. 10 August 1870 i København, D. af Politibetjent Mathiesen og Hustru Josefine f. Paludan Møller, g. 1902 med Snedker A. Nielsen. Formand for Vægeraadet, Medlem af Skolekommissionen fra 1917-21.

CHRISTIAN F. JENSEN,
Murer

f. 5 Juni 1885 i Freerslev, S. af Husmand Peder J. og Hustru Ane f. Pedersen, g. 1919 med Anna Petersen. Formand for Socialdemokratisk Forening siden 1927, Bestyrelsesmedlem i denne siden 1923, Bestyrelsesmedlem i Høstentorp Brugsforening og i Foreningen „Egne Hjem“, i Udvalget for Børnehjeme

have Kolonien, Sogneraadsmedlem siden 1929.

THORVALD VEJBÆK,
Gaardejer

f. 22 Februar 1884 i Husby, S. af Gaardejer Thomas V. og Hustru Trine f. Sahl, g. 1912 med Ingeborg Ingvorsen fra Toftevang i Ulstrup. Siden 1912 Ejer af Toftevang, stor 40 Tdr. Land, Formand for Venstrevælgerforeningen, do. for Elektricitetslaaneforeningen, Sogneraadsmedlem siden 1929.

GUDRUN PETERSEN,
Lærerinde

f. 16 Juli 1899 i Skuderløse, D. af Parcellist P. P. og Hustru Kristine Petra f. Nielsen. Dimitteret fra Haslev Seminarium 1920, Vikar fra 1920-22, Lærerinde ved Tollerød Skole siden 1922.

JOHANNE LARSEN,
Bestyrerinde

f. 9 August 1885 i Haslev, D. af Gaardejer Hans L. og Hustru Theodora f. Rasmussen. Bestyrerinde ved Terslev Alderdomshjem siden 1928.

ANDERS NIELSEN,
Snedker

f. 18 Februar 1873 i Skaadsbjerg, S. af Gaardejer Niels Pedersen og Hustru Karen f. Nielsen, g. 1902 med Josefine Mathiesen. Sogneraadsmlem fra 1909—17 og siden 1925, Sogneraadformand siden 1929, Vurderingsmand i Husmands Kreditforeningen siden 1916, kommunal Revisor fra 1911—

18 og siden 1921, Vurderingsmand til Ejendomsskyld siden 1911, Formand for Socialdemokratisk Forening fra 1921—26, Medlem af Hjælpekassen siden 1925.

HANS CHRISTENSEN,
Gaardejer

f. 20 Oktober 1878 i Aarløse, S. af Sognefoged Jens Chr. og Hustru Johanne, g. 1908 med Christine Olsen fra Hesselbjerg. Overtog i 1903 Fædrenegaarden, stor 88 Tdr. Land, Sogneraadformand fra 1919—29.

JENS JENSEN DAAEBJERG, Dyrslæge

f. 26 September 1877 i Daaebjerg, S. af Gaardejer H. C. Jensen og Hustru Maren f. Sørensen, g. 1909 med Martha Rasmussen, D. af Gaardejer T. R. fra Magleby paa Stevns. Lært Landvæsen, Landbrugseksamen 1902, Lærer ved Kærehave Husmandsskole fra 1907—15, paa Veterlnærskole fra 1915—20, dimmitteret 1920, siden 1920 praktiserende Dyrslæge i Terslev, Medlem af Menighedsraadet.

LARS CHR. FREDERIKSEN,
Sognefoged

f. 23 September 1865 i Braaby, S. af Gaardejer Fr. F. og Hustru Sofie f. Pedersen, g. 1897 med Elise Christensen fra Terslev. Sognefoged siden 1914, Sogneraadsmlem fra 1903—05, Sogneraadformand fra 1905—09 og fra 1917—19, Inspektør for Østifternes Landhypotekforening siden 1921, Branddirektør for Østif-

ternes Brandforsikring, Medlem af Bankraadet for Haslev Bank.

P. H. BENNEDSEN,
Uddeler og Centralbestyrer

f. 27 Februar 1879 i Ranbøl, S. af Gaardejer Morten B. og Hustru Marie f. Nielsen. Uddeler for Høsten-
torp Brugsforening siden 1921.

TESTRUP SOGN

bestaar af Landsbyerne Testrup og Skuderløse. Indbyggerantallet udgør 1082. Sognets samlede Antal Gaarde og Huse udgør 263, og af større Gaarde findes der Henriettelund.

I Testrup findes Kirke, Præstegaard, Skole, Forsamlingshus samt Spare- og Laanekasse. I Skuderløse er der Skole, Missionshus, Forsamlingshus, Asyl samt Andelsmejeriet Svalebæk. I Sognet findes yderligere følgende Samlinger af Huse, Eng-havehuse, Rækken, Overdrevet og Indelukket.

Testrups gamle Benævnelse var Teestorp, og Skuderløse hed Skutherløse.

Testrup By var i den katolske Tid i Kirkens Eje, idet Ringsted Kloster og Roskilde Domkirke ejede Jordegods her. Peder Oxe ejede 2 Gaarde i Testrup, disse fratoges Gisselfeld ved hans Død. Erik Kaas til Gudumlund har ogsaa ejet Gaarde i denne

Testrup Kirke.

Andelsmejeriet Svalebæk.

By. Byens Inddeling var ifølge Beretning fra 1664 saaledes, Ringsted Kloster ejede 12 Gaarde, Roskilde Domkirke 5 Gaarde, Odense Gymnasium 3, Valdemar Daae 1, Landsdommer Christen Steensen 1, Hans Mendixen 1, Erik Banner til Tybjerggaard 1, og endelig Testrup Kirke 1 Gaard, 1 Jordlod og Degneloden, hvorpaa Skolen nu er opført.

Af Skuderløse Byes Gaarde, har der i sin Tid været 12 i Gisselfeldts Eje, 1 Gaard i Fru Birte Vind til Langelands Eje, og 1 i Fru Karen Ahrenfeldts til Bregent-

veds Eje, og 1 i Næsbyholms Eje. Avlsgaarden Henriettelund oprettedes i 1795, ved Sammenlægning af Præstens Annexgaard, og en anden Jordlod, samt en Del af Assendrup Hovedgaards Jorde. Paa Mtr. No. 17 findes en Gravsætning fra Oldtiden, og en lignende har været paa Mtr. No. 5, men denne er nu fuldkommen borte.

Testrup Kirke er fra den ældre Middelalder. Altertavlen menes at være fra Chr. 4 Tid og er et ringe Billedskærerarbejde. De smukke Kirkestole er fra 1863. Kirkens Kalk, fra 1690, er en Gave fra Adam Levin Knuth. En af Klokkerne bærer Gyldenløves og Fru Dorthea Krags Vaaben og Aarstallet 1708, den anden er mærket 1834. Kirken blev ved Gavebrev fra Kong Chr. 5 skænket Adam Levin Knuth den 31 December 1678. I 1689 forenedes Kirken med Gisselfeld.

Testrup Skole er antagelig oprettet af Dorthea Krag i Aaret 1739, men det kan dog ikke med Sikkerhed bevises. Den nuværende Skolebygning er opført i 1901, medens Lærerboligen stammer fra 1869. Ved den nye Skolebygning Opførelse oprettedes der Andenlærerembede.

Skuderløse Skole er fra Aarene 1814—15. Den nuværende Skolebygning er fra Aaret 1878 og er udvidet i 1890, i hvilket Aar der oprettedes Andenlærerembede.

Andelsmejeriet Svalebæk oprettedes i Aaret 1888 med 130 Andelshavere. Byggesummen androg ca. 30.000 Kr. Mejeriet indviedes den 4 Juli 1888. Mejeriet udvidedes i 1901 og i 1914, og den sidste Udvidelse kostede ca. 30.000 Kr., og ved denne Lejlighed opførtes den nuværende Maskinhal m. m. I Aarene 1926—28 indsattes der nye Maskiner m. m., hvilket kostede ca. 20.000 Kr. I 1929 installeredes der ny Centrifuge. Mejeriets første Formand var Landstingsmand Chr. Nielsen, der fungerede som saadan i 13 Aar, han afløstes af Peder Nielsen, der sad i 20 Aar, indtil 1921 da den nuværende Formand Gaardejer H. P. HANSEN, Testrup, tiltraadte. Det nuværende Andelshavertal er ca. 220. Mejeriet behandler aarlig ca. 4,5 Millioner kg Mælk, og det staar bogført til 182.000 Kr. Christiansen var dets første Bestyrer, og beklædte denne Post fra 1888—91, og afløstes af C. F. Olsen, der sad til 1924. Siden da har nuværende Bestyrer GUNNAR OLSEN haft Stillingen.

Testrup Sogns Spare- og Laanekasse oprettedes i 1878. Det første Regnskabsaar udviser et Indskudsbeløb paa 2.143 Kr. 37 Øre, medens sidste Regnskabsaar udviser, at Indskudene i dette er naaet 175.987 Kr. 01 Øre, hvilket maa siges at være en ret betydelig Stigning. Reservefonden udgør 16.408 Kr. 84 Øre.

Testrup statsanerkendte Sygekasse stiftedes den 10 Februar 1872 med 95 Medlemmer samt 22 Æresmedlemmer. Lærer Christiansen var Formand fra 1872—82. Foreningen er

stadig vokset gennem Tiderne, saaledes at den nu tæller 275 Medlemmer. Kassen stats-
anerkendtes i 1893, og samme Aar oprettedes Begravelseskassen med 130 Medlemmer,
nu har den 200. Tømrermester CHRISTIANSEN har siden 1915 været Formand. De gamle
Arkiver viser, at de før omtalte Æresmedlemmer var større Jordbrugere, der hver gav 2
Rdl. aarlig til Kassen.

Testrup Sogneraad bestaar af: Gaardejer CHR. OLSEN, Testrup, Formand, Parcellist
A. CHRISTENSEN, Testrup, Sognefoged G. CHRISTOFFERSEN, Skuderløse, Tømrer H. P. HAN-
SEN, Testrup, Gaardejer A. HERMANSEN, Skuderløse, Høker HANS KNUDSEN, Skuderløse
og Parcellist FR. POUENSEN, Testrup.

GUNNAR OLSEN, Mejeribestyrer

f. 22 December 1891 i Svalebæk, S. af Mejeribestyrer C. F. O. og Hustru Karen
Sofie f. Hansen, g. 1922 med Ellen Kirstine Nielsen. Paa Landbohøjskole fra 1919—
21, Kontrollør ved Smør- og Margarinekontrollen i Aarhus fra 1921—24, siden 1924
Bestyrer paa Svalebæk Mejeri, Formand for Testrup Foredragsforening, Bestyrelses-
medlem for Præstø Amts Mejeriforening.

LARS JOHANNES CHRISTIANSEN, Tømrermester

f. 12 Oktober 1877 i Testrup,
S. af Husmand Hans Chr. og
Hustru Ellen Sofie f. Larsen, g.
1904 med Karen Christensen.
Etableret i Testrup 1904, ud-
videt Virksomheden i 1921,
Formand for Testrup stats-
anerkendte Sygekasse, siden
1915, Kasserer for samme
fra 1905—15, Sogneraadsmem-
ber fra 1921—25, Bestyrel-

sesmedlem i Testrup Sogns Spare- og Laanekasse fra
1907—27, Formand for Forsamlingshuset siden 1923.

JENS PETER HANSEN, Gaardejer

f. 4 Februar 1890 paa Baun-
gaard i Testrup, S. af Hans
Chr. H. og Hustru Kirsten
f. Jensen, g. 1916 med Kir-
stine Ravn Klausen fra Kol-
ding. Forpagter af Baungård,
stor 37 Tdr. Land, Ejer af
Bauhøj, stor 32½ Tdr. Land,
Sogneraadsmember fra 1921—
29, Landvæsenskommissær,
Medlem af Skolekommissi-

onen, Formand for Kontrolforeningen for Testrup og
Omegn.

ANDERS PETER MORTENSEN, Gaardejer

f. 14 Juni 1865 i Skuderløse,
S. af Parcellist Anders M. og
Hustru Anna Sofie f. Nielsen,
g. 1893 med Marie Petersen.
Overtog 1893 Lundshøjgaard,
stor 34 Tdr. Land, Sogneraadsmem-
ber fra 1905—11, For-
mand for Testrup Sogns Af-
holdsforening siden 1902, do.
for Testrup Sogns Spare- og
Laanekasse fra 1905—07, si-

den 1907 Regnskabsfører og Kasserer for samme.

TH. CHRISTIAN OLSEN, Gaardejer

f. 10 Maj 1884 i Testrup, S
af Gaardejer Hans O. og Hu-
stru Kristine, g. 1913 med
Anna Larsen. Overtog i 1912
Fædrengaarden Egeledgaard,
Sogneraadformand siden
1929, i Tilsynsraadet i Haslev
Bank, og i Testrup Sogns
Spare- og Laanekasse som
Formand, Formand for Næv-
ningegrundllsten, Regnskabs-
fører i Haslev Landboforening.

HANS CHR. VILHELM HANSEN,
Førstelærer

f. 10 Juli 1875 i Hobeløv, S. af Gaardejer Jens H. og Hustru Karen Kristine f. Christensen, g. 1898 med Karoline Petrea Larsen. Dmitteret fra Johnstrup Seminarium 1895, Førstelærer i Græsted fra 1895 - 98, i Maarum fra 1898—1907, i Testrup siden 1907, Kirkevæge.

GUSTAV CRISTOFFERSEN,
Sognefoged

f. 5 Februar 1884 i Rønnede, S. af Tømrer Peder Chr. og Hustru Maren Kristine f. Christiansen, g. 1913 med Anna Christine Rasmussen, D. af Husmand Hans R. fra Testrup. Sognefoged siden 1926, Ejer af 20 Tdr. Land, Sogneraadsmlem, Formand for Skuderløse Sygekasse.

J. V. JØRGENSEN BIRCH,
Gaardejer

f. 3 December 1877 i Korsør, S. af Købmand V. J. og Hustru Karen Marie f. Olsen, g. 1915 med Ella Thuesen Bruun. Købte i 1923 Tuemosegaard, stor 78 Tdr. Land, Sogneraadsmlem fra 1924—26. Sogneraadshormand fra 1926—29, i en Periode Medlem af Tilsynsraadet for Bregentved Sparekasse.

PETER OLUF RASMUSSEN,
Husmand

f. 11 November 1894 i Testrup, S. af H. Chr. R. og Hustru Ane Sofie f. Hansen, g. 1920 med Asta Kristine Jensen. Sogneraadsmlem fra 1926—29, Medlem af Tilsynsraadet i Testrup Sparekasse.

TJÆREBY SOGN

bestaar af Landsbyerne Tjæreby, Lundstorp, Lundby, Tystofte, Vedskølle, største Delen af Egeslevlille samt Rødkul-Tystofte og Studehuse.

I Tjæreby findes Kirke, Skole, Friskole, Forsamlingshus, Fattiggaard med Alderdomshjem, Andelsmejeri og Brugsforening samt Jernbanestation, i Tystofte Vandværk, i Vedskølle Skole, Brugsforening og Mølle.

Tjæreby Kirke er i sin oprindelige Del opført i den romanske Periode af utilhuggen Kamp blandet med Fraadsten. I det 14 Aarhundrede fik Skibet to høje, spidsbuede Krydshvælvinger, hvis Ribber løber ned paa smaa, kapitælbærende Søjlestave, der ender i Kridtstenshoveder. Koret fik en Krydshvælvning, og i den følgende Tid tilbyggedes et Taarn i Vest, et Vaabenhus i Syd, og et Kapel og Sakristi i Nord, alt af Munkesten. Kirken er senest restaureret i 1843. Der findes en Altertavle fra ca. 1500 og en udskåret Prædikestol fra 1629.

I Sognet ligger Herregaarden Basnæs, der skal være opstaaet af to Byer, Basnæs og Nybølle. Gaarden har gennem Tiderne været i mange kendte danske Mænds Besiddelse og ejes nu af Grev EILER MOLKTE.

Tjæreby Mejeri oprettedes i 1886, som Andelsmejeri, med Gaardejer Peder Kristensen som første Formand. Mejeriet er beliggende paa Lundbymark ved Hovedlandevejen Næstved-Skelskør. I 1905 fandt den første Udvidelse Sted, og i 1915 skete den anden Udvidelse, ved hvilken Lejlighed Mejerihallen overhævedes. Bestyrerboligen er opført i Aarene 1892—93. Andelshavernes Tal er ca. 150.

Tjæreby Foderstofforening oprettedes i 1915 med 40 Medlemmer, dens første Formand var Gaardejer Peder Jensen. Omsætningen i 1915 var ca. 50.000 Kr., men i 1928 naedes en Omsætning af 187.000 Kr. Nuværende Medlemstal er 137. Nuværende Formand er Gaardejer HANS HANSEN.

Venstrevælgerforeningen i Tjæreby Sogn stiftedes først i 90erne med afdøde Gaardejer Kristian Schøtt, Vedskølle som Formand. Derefter fulgte følgende Formænd: Gaardejer Hans Jørgen, Gaardejer H. Nielsen, Gaardejer Laurits Sørensen samt nuværende Formand Gaardejer NIELS HANSEN, Krabbeholmgaard.

Sorø Amts Skytteforenings 12 Kreds oprettedes den 10 Oktober 1869. Dens nuværende Medlemstal er ca. 80 aktive og 200 passive.

Tjæreby Sogns Brugsforening stiftedes den 19 December 1886 med 81 Medlemmer. Der oprettedes Udsalg i Tjæreby og i Vedskølle, i lejede Lokaler. Ved Aarhundredeskiftet lod Foreningen opføre egne Ejendomme nævnte Steder med Beboelse til Uddeleren. Nuværende Medlemstal er ca. 600. Sidste Aars Omsætning var ca. 200.000 Kr.

Tjæreby Husflidsforening stiftedes 1874, og er saaledes en af vore ældste Foreninger af den Art. Undervisningen foregaar i det gamle Forsamlingshus, der nu ejes af Foreningen.

Tjæreby Sogneraad bestaar af: Gaardejer L. LARSEN, Lundby, Formand, Gaardejer M. ANDERSEN, Lundby, Gaardejer N. ANDERSEN, Lundstorp, Vejmand N. HANSEN, Tystofte, Gaardejer L. P. NIELSEN, Vedskølle, Boelsmand H. CHR. PEDERSEN, og Husmand L. PETERSEN, Lundby.

LAURITS SØRENSEN, Gaardejer

f. 15 December 1871 i Tjæreby, S. af Gaardejer Anders S. og Hustru Ane, g. 1908 med Jensine Jensen. Ejer af Rævsagergaard, stor 50 Tdr. Land, i flere Perioder Formand for Venstrevælgerforeningen, Kredsformand siden 1921, Amtsformand siden 1921, Branddirektør i Østifternes for Tjæreby, Mag-

leby, Egeslevmagle, Agersø og Omø, Formand for Husflidsforeningen i en Periode af 12 Aar, Formand for Voldgiften i Skelskør Politikreds.

NIELS HANSEN. Gaardejer

f. 20 Juni 1869 i Egeslevlille, S. af Gaardejer Chr. H. og Hustru Magdalene, g. 1892 med Kristine Rasmussen. Ejer af Krabbeholm, stor 24 Tdr. Land, Sogneraadmedlem fra 1903—09, Formand for Venstrevælgerforeningen siden 1919, i Brugsforeningens Bestyrelse i 13 Aar.

JES H. JESSEN, Mejeribestyrer

f. 15 April 1875 i Jernved ved Ribe, S. af Gaardejer H. J. og Hustru Kristine f. Hansen, g. 1903 med Kristine Christensen. Lært ved Bakkebølle Mejeri, Mejeribestyrer ved Assendrup Mejeri fra 1903—06, Bestyrer ved Tjæreby Mejeri siden 1906, kommunal Revisor, Medlem af Menighedsraadet i flere

Perioder, Kasserer i Sønderjyds Forening.

LARS PEDER JENSEN, Gaardejer

f. 21 Oktober 1870 i Tjæreby, S. af Gaardejer L. J. og Hustru Katrine f. Pedersen, g. 1898 med Hanne Dorthea Christensen. Købte i 1910 Barringgaard, stor 24 Tdr. Land, Kirkevæрге, Medlem af Skolekommissionen fra 1921—29, Vurderingsmand i Østifternes Kreditkasse siden 1920, Sogneraadmedlem fra

1913—25, Formand for Tjæreby Mejeri siden 1916.

ANNE CHR. SOFIE HANSEN,
Enkefrue

f. 30 December 1866 i Magleby, D. af Gaardejer Jens Hansen og Hustru Anna f. Justesen. Siden 1920 Bestyrerinde ved Tjæreby Alderdomshjem.

LARS PEDER AAGE PETERSEN,
Landmand

f. 11 Februar 1903 i Tystofte, S. af Gaardejer F. P. og Hustru Kristine f. Hansen, ugift. Formand for Sorø Amts Skytteforenings 12te Kreds, Bestyrelsesmedlem i Den Konservative Forening.

NIELS CHR. NIELSEN,
Gaardejer

f. 27 Oktober 1881 i Gimlinge, S. af Husmand Søren N. og Hustru Kristine f. Christensen, g. 1909 med Mathilde Jørgensen. Brandfoged, købte i 1921 Ellebjerggaard, stor 25 Tdr. Land, Formand for Tjæreby Husflidsforening siden 1926.

HANS LAURIDS HANSEN,
Gaardejer

f. 19 April 1879 i Tystofte, S. af Gaardejer Lars H. og Hustru Kristine f. Hansdatter, g. 1913 med Petra Petersen. Overtog Fædrengaarden Tukjærsgaard, stor 30 Tdr. Land, Formand for Tjæreby Foderstofforening siden 1916.

TJUSTRUP — HALDAGERLILLE SOGN

bestaar af Landsbyerne Tjustруп, Vindstrup, Kjellerød, Brunemose samt Hammersmølle, alle i Tjustруп Sogn, Haldagerlille, Neblerød og Ravnebjerg i Haldagerlille Sogn. Sognets samlede Fladeindhold udgør 4605 Tdr. Land.

I Sognet findes 2 Kirker, nemlig Tjustруп og Haldagerlille, Tjustруп Skole, Haldagerlille Skole og disses Forskoler, 2 Brugsforeninger, 1 Andelsmejeri og 1 Mølle, endvidere i Vindstrup 1 Forsamlingshus, der er opført i 1883.

Tjustрупs gamle Benævnelse var Tyffstorp, og Vindstrup kaldtes Vinstorp.

Tjustруп Kirke er for den ældste Dels Vedkommende fra den tidligere Middelalder og opført af Kamp. I den senere Middelalder overhøvelvedes Kirken, og Taarnet og de andre Tilbygninger opførtes. Disse er af røde Mursten. Det er sandsynligt, at der paa Skibets Nordside har været et Kapel eller muligen to med Aabning til Kirken ved Spidsbuer, men de er for længe siden nedbrudte. Sakristiet er ifølge en Indskrift fornyet i Aaret 1689 af Provst Mag. P. Munkgaard. Altertavlen, der er fra Chr. 4 Tid, er udskaaet og nu ophængt paa Korvæggen. Prædikestolen, der ligeledes er rigt udskaaet, bærer samme Konges Navnetræk og Aarstallet 1689. Døbefonden er af Granit og bærer Palmetter, Rebsnoning og ringagtige Ornamente. Den ene af Klokkerne er fra 1487.

Haldagerlille Kirke er fra det 15 Aarhundrede og ret lille og opført af Munkesten paa Granitsokkel. I den senere Tid overhøvelvedes Kirken. I Aaret 1555 bestemtes det, at Kirken skulde nedbrydes og Materialet anvendes til Tjustруп Kirke, men Kirken fik Lov at staa. Som Altertavle tjener en af Thorvaldsen udført Christus Figur, der staar i en Niche i Korvæggen. I Aaret 1926 lod Menigheden Kirken dekorere, og Midlerne

dertil fremskaffedes ved en Indsamling. Dekoreningen er udført af Maleren Lund Ludvigsen og foretaget i dekorative Kalkmalerier forestillende Fantasi-blomster og Friser. Denne Farvesymfoni har fuldstændig omskabt Indtrykket af det Indre Kirkerum.

Ved Tjustруп Sø har i tidligere Tider ligget Hovedgaarden Vindstrupgaard, der ejedes af Rigsraad Bjørn Andresen, der i 1573 mageskiftede Gaarden til Kronen.

Haldagerlille Skole er oprettet i 1721 og er en af Fr. 4 saakaldte Rytterskoler. I Begyndelsen var den Degneembede, men ved Skoleloven af 1814 blev Skolen en 2-klaset Skole. I 1856 udvidedes Skolen med en Tilbygning. Naar undtages ganske enkelte Reparationer paa denne Bygning, er det den Dag i Dag den samme, som den der opførtes i 1721.

Haldagerlille Forskole oprettedes i 1912, og Skoleordningen blev samtidig 4-klaset med Førstelærerembede og Forskolelærerindeembede.

Skolens gamle Bøger viser, at Lærer Thomasen virkede ved Skolen fra 1842—1890 og afløstes af Lærer Hansen, der sad i dette Embede til 1902. Derefter fulgte Lærer Jensen indtil 1907, da nuværende Lærer DINESEN GRAUENGAARD overtog Embedet.

Tjustруп Skole er ligesom Haldagerlille en af Fr. 4 Rytterskoler. Bygningen fremtræder i vore Dage, med Undtagelse af nogle enkelte Tilbygninger, ganske som da den blev opført i 1721. I 1891 omordnedes Skolen til 4-klaset, og samme Aar opførtes Forskolebygning. Den ældste Lærer ved denne Skole, vi kender Navnet paa, er Peter Rasmussen, og han virkede ved denne Skole fra 1820—57. I sin sidste Læretid holdt han Hjælpelærer, og en af disse var den kendte Forfatter og Højskolelærer Anton Nielsen. Chr. V. Carlsen var Lærer fra 1857—77 og afløstes af Aug. Petersen, der virkede indtil 1884. Derefter fulgte H. P. Marcussen, der var i Embedet til 1907, og da efterfulgtes af nuværende Lærer L. P. JENSEN.

Tjustруп—Haldagerlille Sogneraad bestaar af: Gaardejer HANS HANSEN, Neblerød, Formand, Gaardejer TH. HANSEN, Ravnebjerg, Husmand CHR. HANSEN, Brunemose, Gaardejer K. JENSEN, Tjustруп, Gaardejer EGEDE JENSEN, Tjustруп, Boelsmand FR. OLSEN, Rugkrogen og Sognefoged CHR. PEDERSEN, Tjustруп.

HANS CHR. HANSEN, Husmand

f. 28 Januar 1883 i Neblerød, S. af Ledvogter Ole H. og Hustru Kirsten f. Pedersen, g. 1907 med Boline Martine Christiansen. Sogneraad-medlem siden 1921, Vurderingsmand til Ejendomsskyld.

KARL MARTIN JENSEN, Gaardejer

f. 12 Juli 1893 i Tjustруп, S. af Hans J. og Hustru Ulrikka Jensen, ugift. Siden 1920 Ejer af Bakkegaard, stor 46 Tdr. Land, Sogneraad-medlem siden 1929, Bestyrelsesmedlem i Tjustруп Brugsforening.

Haldagerlille Kirkes Indre.

HANS HENRIK HANSEN,
Gaardejer

f. 21 Maj 1880 i Neblerød, S. af Gaardfæster Henrik H. og Hustru Marie f. Olsdatter, g. 1915 med Julie Laurine Hansen. Siden 1916 Ejer af Toppengrønnegaard, stor 25 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1909, Sogneraadformand siden 1917, Formand for Langebjerg Mejeri, Haldagerlille Brugsforening og

Venstrevælgerforeningen, Bestyrelsesmedlem i den lille Bikube i Kirkerup.

D. P. DINESEN GRAUENGAARD,
Førstelærer

f. 2 Juli 1873 i Hemmet, S. af Landpost S. E. D. og Hustru Johanne Marie f. Petersen, g. 1898 med Bodil Marie Madsen fra Grindsted. Dimmitteret 1902 fra Silkeborg, ansat ved Aast Skole fra 1903—07, Førstelærer ved Haldagerlille Skole siden 1907, Formand for Menighedsraadet, Medredaktør af Menighedsraade-

nes Blad, Kredsbestyrelsesmedlem i Dansk Lærerforening.

HANS CHRISTIAN PETERSEN,
Sognefoged

f. 1 September 1860 i Haldagerlille, S. af Gaardejer Ole P. og Hustru Ane Marie f. Hansen, g. 1896 med Agnes Dagmar Petersen. Overtog i 1896 Fædrenegaarden Ege-rensgaard, stor 67 Tdr. Land, Ejer af Haldagerlille Teglværk, der nedlagdes i 1922, Sogneraadsmlem i en Periode, Bestyrelsesmedlem i den lille

Bikube i Kirkerup, Sognefoged siden 1904.

CHRISTIAN ALFRED PEDERSEN,
Gaardejer og Sognefoged

f. 31 Marts 1887 i Tjustrup, S. af Sognefoged Lars P. og Hustru Kirsten f. Hansen, g. 1913 med Kristine Larsen. Sognefoged siden 1920, Sogneraadsmlem siden 1921, siden 1913 Ejer af Gaarden Fruerlund, stor 50 Tdr. Land, Formand for Tjustrup Brugsforening, Bestyrelsesmedlem i Sorø og Omegns Svinestlag-

teri og i den lille Bikube i Kirkerup.

LAURITS PETER JENSEN,
Førstelærer

f. 30 Juli 1871 i Hjerm, S. af Gaardejer Jens Madsen og Hustru Sofie f. Larsen, g. 1898 med S. H. A. Dyhr. Dimmitteret 1897 fra Vesterbro Seminarium, Hjælpe lærer ved Haldagerlille, Tjustrup og Gimlinge Skoler, fast ansat i Hjerm fra 1898—1902, ved Haldagerlille Skole fra 1902—07, siden 1907 ved Tjustrup Skole, Kommunalrevisor siden 1909, Formand for Hjælpekassen.

LAURA SCHWARTZ,
Forskolelærerinde

f. 15 April 1869, i Horne. Uddannet som Privatlærerinde, siden 1891 ansat ved Tjustrup Forskole, Medlem af Værgeraadet.

FREDERIK JULIUS OLSEN,
Boelsmand

f. 25 April 1885 i Gimlinge, S. af Husmand Ole Nielsen og Hustru Ane Marie f. Knudsdatter, g. 1926 med Dagmar Henriksen. Sogneraadsmlem siden 1929.

THORVALD HANSEN,
Gaardejer

f. 10 Marts 1881 i Haldagerlille, S. af Søren H. og Hustru Ane f. Nielsen. Overtog Fædrenegaarden Norden-gaard, stor 77 Tdr. Land. Sogneraadsmlem siden 1917, Medlem af Skolekommissionen og af Tilsynsraadet for den lille Bikube i Kirkerup.

L. K. NIELSEN,
Forskolelærerinde

f. 27 December 1889 i Assentorp. Dimmitteret 1911 fra Haslev Seminarium, Konstitueret Lærerinde i Haldagerlille siden 1912, fast ansat 1913.

VALLENSVED SOGN

bestaar af Landsbyerne Vallensved, Kyse, Saltøby, Øllerup, Lund, Stubberup, en Del af Jenstrup, samt nogle Huse.

I Vallensved findes Kirke, Skole, Forskole, Andelsmejeri og Mølle, i Kyse Skole, Fat-tiggaard, Vandværk, Brugsforening og Mølle, i Saltøby Skole.

I gamle Dage hed Vallensved Walenzwith, Kyse kaldtes Kiusæ, Saltøby hed Soltthe, Øllerups Benævnelse var Ollerup, og i endnu ældre Tider Ølrup.

Vallensved Kirke er en ret anselig Bygning, der stammer fra den romanske Tid. I den senere Middelalder overhævedes Kirken, og samtidig tilbyggedes der vistnok et Kapel af Munkesten. Vaabenhuset, der ligger mod Nord, er lidt yngre. Der findes en anselig Altertavle, der er fra 1590erne. Prædikestolen er fra ca. 1850.

Vallensved Brugsforening oprettedes i 1902, paa et Møde som afholdtes den 26 Marts. Man købte Høker Chr. Olesens Ejendom for ca. 4800 Kr., men uden Varelageret. Nævnte Høker Chr. O. antoges til Uddeler i 1903. I 1906 opførtes der et særskilt Pakhus til et Beløb af ca. 1500 Kr. I Aarene 1903—04 foretoges der forskellige Forbedringer. Medlemstallet er nu ca. 110. Den aarlige Omsætning er ca. 100.000 Kr. Formand er Gaardejer FREDERIK JENSEN.

Kyse og Omegns Brugsforening oprettedes i 1884 og tæller nu ca. 160 Medlemmer. Formand er Gaardejer PEDER HANSEN.

Vallensved Husmandsforening stiftedes i 1903. Dens første Formand var Nicolaj Han-sen. Nuværende Formand er Husbestyrer FREDERIK JENSEN. Foreningen har nu ca. 50 Medlemmer.

Hesteforsikringen for mindre Jordbrugere i Vallensved og Fodby Sogne oprettedes i 1923. Siden Oprettelsen har Parcellist OLE JAKOB JENSEN været Formand. Der er ind-tegnet 150 Heste i Selskabet.

Vallensved Andelsmejeri oprettedes i 1904, og sattes i Drift den 1 April samme Aar. Andelsmejeriet opstod ved, at de Andelshavere, der boede i Vallensved og Holløse, udskilte sig fra Kyse Andelsmejeri. Tallet paa disse var 65. Mejeriet opførtes i Vallensved By, og kostede 31.124 Kr. incl. Maskiner m. m. Mælkebehandlingen var i 1904 1.192.000 kg, og Omsætningen 105.907 Kr. I 1928 omsattes der for 338.300 Kr., og Mælkebehandlingen naaede op paa 2.054.000 kg. Nuværende Andelshavertal er 72. Formand er Gaardejer HELGE HANSEN.

Vallensved Sogneraad bestaar af: Gaardejer CHR. HANSEN, Kyse, Formand, Husmand K. ANDERSEN, Kyse Overdrev, Parcellist P. CHRISTIANSEN, Lund, Forpagter CHR. FREDE-RIKSEN, Lund, Karetmager JOH. GERTSEN, Kyse, Gaardejer M. HAVREBJERG, Stubberup, Statshusmand N. HENRIKSEN, Saltø, Gaardejer JENS M. JENSEN, Ollerup og Gaardejer FR. MADSEN, Vallensved.

HANS HELGE HANSEN, Gaardejer

f. 1 November 1890 i Val-lensved, S. af Gaardejer Lars P. H. og Hustru Anna Sofie f. Rasmussen, g. 1920 med Olga J. Jensen. Overtog i 1919 Fædrengaarden Has-højgaard, stor 52 Tdr. Land, Næstformand i Vallensved Andelsmejeri fra 1923 - 25, Formand siden 1926.

OLE JAKOB JENSEN, Parcellist

f. 2 Marts 1882 i Everdrup, S. af Husmand Jens Jacob-sen og Hustru Maren Kri-stine f. Rasmussen, g. 1907 med Karoline Luise Pedersen. Formand for Vallensved—Fodby Sognes Hesteforsikring for mindre Jordbrugere siden 1923, Medlem af Skolekom-missionen.

JENS FREDERIK JENSEN,
Husbestyrer

f. 11 April 1890 i Øllerup, S. af Nicolaj J. og Hustru Marie f. Jensen, ugift. Formand for Vallensved Husmandsforening siden 1927, Bestyrelsesmedlem i Vallensved Brugsforening.

JOHANNES GERTSEN,
Karetmager

f. 29 Oktober 1886 i Øster Egesberg, S. af Husmand Rasmus G. og Hustru Sofie f. Andersen, g. 1925 med Karen Marie Jacobsen. Etableret i Kyse 1915, Sogneraadsmlem siden 1928.

RASMUS MEJER,
Uddeler

f. 16 April 1865 i Karebæk, S. af Arbejdsmand Hans J. M. og Hustru Ane f. Rasmussen, g. 1890 med Marie Jensen. Etablerede sig som Bødker i 1893 i Saltøby, Uddeler ved Vallensved Brugsforening siden 1903, Sogneraadsmlem i to Perioder.

KARL KRISTIAN FR. JENSEN,
Gaardejer

f. 4 Marts 1887 i Vallensved, S. af Gaardejer Rasmus J. og Hustru Martine f. Markussen, g. 1914 med Mette Jensen. Købte i 1911 Maglebjerggaard, stor 60 Tdr. Land, Formand for Vallensved Brugsforening siden 1927, do. for Sundhedskommissionen.

LAURITS VILHELM LARSEN,
Husmand

f. 25 August 1892 i Holme Aalestrup, S. af Banearbejder Hans L. og Hustru Karen Marie f. Larsen, g. 1915 med Nancy Rasmussen. Medlem af Menighedsraadet, Bestyrelsesmedlem i Husmandsforeningen siden 1927.

HANS PEDER HANSEN,
Parcellist

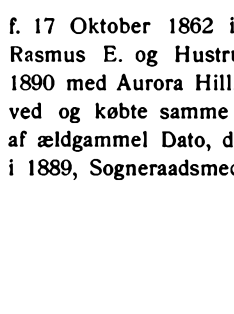
f. 14 Marts 1873 i Fensmark, S. af Parcellist Hans Poulsen og Hustru Kristiane f. Larsen, g. 1906 med Anna Jørgensen. Formand for Vallensved Husmandsforening fra 1915—23, Bestyrelsesmedlem i Vallensved Andelsmejeri siden 1926.

NIELS HENRIK NIELSEN,
Husmand

f. 20 September 1898 i Øllerup, S. af Husmand Hans N. og Hustru Anna f. Larsen, ugift. Bestyrelsesmedlem i Vallensved Husmandsforening siden 1929.

KRISTIAN ERLANDSEN,
Smedemester

f. 17 Oktober 1862 i Everdrup, S. af Smedemester Rasmus E. og Hustru Kristine f. Christoffersen, g. 1890 med Aurora Hill. Etablerede sig 1895 i Vallensved og købte samme Aar Vallensved Smedie, der er af ældgammel Dato, den nuværende Smedie er opført i 1889, Sogneraadsmlem fra 1912—25.

CHRISTIAN HENRY FREDERIKSEN,
Gaardejer

f. 4 Februar 1893 i Vallensved, S. af Møller V. Fr. og Hustru Sofie, g. 1923 med Margrethe Jensen. Fra 1923—29 Forpagter af Vængebjerggaard, stor 60 Tdr. Land, siden 1929 Ejer, Næstformand i Vallensved Andelsmejeri siden 1928.

HANS CHR. BLUM,
Husmand

f. 18 April 1902 i Skelby, S. af Møllebygger C. Chr. Ditlev Blum og Hustru Karen Marie f. Hansen, g. 1922 med Ellen Klara Marie Pedersen. Bestyrelsesmedlem i Husmandsforeningen siden 1925.

VERMELEV — HEMMESHØJ SOGN

bestaar af Landsbyerne Vemmelev, Ormslev, Forlev, Hemmeshøj, Erdrup, Stude og Vaarby. I Aaret 1778 fandtes der i Sognet følgende Antal Gaarde og Huse: Vemmelev 18 Gaarde og 7 Huse, Ormslev 23 Gaarde og 16 Huse, Forlev 17 Gaarde og 3 Huse, Hemmeshøj 12 Gaarde og 6 Huse, Erdrup 7 Gaarde og 3 Huse, Stude 11 Gaarde og 2 Huse og Vaarby 4 Gaarde og ingen Huse. I vor Tid findes der i Byerne følgende Antal Gaarde over 20 Tdr. Land: Vemmelev 17, Ormslev 23, Forlev 27, Hemmeshøj 12, Erdrup 8, Stude 12 og Vaarby 4.

Forlev By er Stationsby, idet der ved Banens Gennemførelse i 1850erne, af Interessentskabet Forlev Teglværk, blev oprettet en Holdeplads ved Forlev. Denne var dog væsentlig beregnet for Teglværket. I Aaret 1886 tilskødede Teglværket D. S. B. sine Grunde med derpaa værende Spor og Bygninger for en Sum af 8000 Kr. I 1909 opførtes den nuværende Stationsbygning, og indtil dette Aar benyttedes den gamle Holdeplads. Under Verdenskrigen i Aaret 1916 skete der ved Forlev et ret alvorligt Togsammenstød, hvorved en stor Del Materiale samt Fødemidler blev ødelagt. Katastrofen krævede dog heldigvis ingen Menneskeliv.

Der findes Kirke i Vemmelev og i Hemmeshøj.

Vemmelev Skole er en af Fr. 4 saakaldte Rytterskoler. Den oprindelige Skole opførtes Nord for Kirken og er gennem Tiderne gentagne Gange undergaaet Forandringer og Tilbygninger og blev i 1909 nedlagt som Skole og overgik i privat Eje. Den nuværende Skolebygning opførtes i 1908—09. Saavidt vides omdannedes Skolen i Aarene omkring 1849 til 4-klasset.

Ormslev Friskole begyndte i 1865 og var præget i grundtvigsk Retning. Skolen har gennem Aarene haft til Huse i forskellige Bygninger indtil 1891, da Lærer, Gaardejer Jørgen Andresen overtog denne og indtil 1904 drev den videre i sin Gaard. I 1904 stiftedes, af Borgere, en Skolekreds A/S., og denne lod nuværende Skolebygning opføre og ansatte Lærer Kramer. I 1908 ansattes nuværende Lærer N. S. LYKKE. Skolen opnaede sit første Statstilskud i 1908, og dette var paa 175 Kr. Siden da er der aarligt ydet Skolen Tilskud saavel fra Stat som Kommune.

Hemmeshøj Skole er først oprettet i 1816, idet Eleverne før den Tid var henviste til Skolerne

Vemmelev Elektricitetsværk.

i Erdrup og Lundforlund. Den første Skole indrettedes i et af Kommunen lejet Hus, men i 1828 opførtes egen Skolebygning, hvilken i 1905 blev erstattet af den nuværende Bygning. Skolen omordnedes i 1858 til 4-klasset Skole.

Vemmelev Andels Elektricitetsværk er opført i 1913 og toges i Brug den 1 September samme Aar. Værkets Maskinhal hører til en af Provinsens smukkeste i sin Art. Ved Oprettelsen havde man kun en Dieselmotor paa 100 HK., men i 1917 udvidedes der med nok en Dieselmotor af samme Styrke. Værkets Kapacitet er ca. 130 Kw. Den aarlige Produktion er ca. 137.275 Kw. Det samlede Ledningsnet andrager ca. 45 km. Værdien for hele Værket incl. Maskiner andrager 362.242 Kr. 45 Øre. Andelshavernes Tal er 330, fordelt saaledes, Vemmelev 79, Ormslev 33, Forlev 102, Hemmeshøj 34, Stude 32, Vaarby 18 og Tjæreby 33.

Vemmelev-Hemmeshøj Sognes Spare- og Laanekasse stiftedes i 1875 med det Formaal, at give Sognets Beboere let Adgang til at opspare Summer (fra 1 Kr.) samt til at faa større og mindre Laan. (Denne Tanke om Oprettelse af Sparekasser var i den Tid ret udbredt, saaledes er der i Tiaaret 1870—80 oprettet ikke mindre end 35 Landbosparekasser.) Det første Indskud i Sparekassen skete den 8 Juni 1875 og var paa 10 Kr. Det første Regnskabsaar udviser et Indskud paa 25.028 Kr. fordelt over 85 Konti. Regnskabet for 1925 udviser, at Sparerne har et Tilgodehavende i Kassen paa 360.381 Kr. 30 Øre.

Vemmelev Mejeri er oprettet i 1885, som Andelsmejeri, og har nu et Andelshavertal paa 250. I 1910 foretoges der en ret væsentlig Udvidelse af Mejeriet, og der opførtes en ny Bestyrerbolig. Den gamle Bolig inddrogtes i Mejeriet, og ved denne Lejlighed anskaffedes der nyt Inventar og nye Maskiner.

Vemmelev-Hemmeshøj Brugsforeninger er oprettet i 1880erne. I 1915 indtraadte de i Fællesforeningen. Der findes Udsalg i Vemmelev, Forlev, Ormslev, Hemmeshøj og Stude.

Vemmelev-Hemmeshøj Sogneraad bestaar af: Amdsraadsmedlem, Gaardejer HANS ALBRECHTSEN, Ormslev, Formand, Gaardejer C. CLAUSEN, Vaarby, Gaardejer CHR. CHRISTENSEN, Hemmeshøj, Boelsmand N. FR. HANSEN, Ormslev, Boelsmand JOHANNES JENSEN, Forlev, Boelsmand J. KRISTENSEN, Erdrup, Overportør K. KRISTENSEN, Boelsmand JENS NIELSEN, Hemmeshøj, Gaardejer OLE OLSEN, Vemmelev, Gaardejer OLUF PEDERSEN, Vemmelev og Gaardejer JØRGEN RASMUSSEN, Forlev.

LARS PEDER NIELSEN, DM., Sognefoged

f. 24 September 1850 i Hemmeshøj, S. af Gaardfæster Niels Rasmussen og Hustru Maren f. Larsdatter, g. 1883 med Karoline Nielsine Rasmiline Jensen. Overtog i 1884 Fædrengaarden, Sognefoged siden 30 November 1893, Sogneraadmedlem fra 1889—1901, Formand for den lokale Hesteforsikring fra 1912—24, Bestyrelsesmedlem i Vemmelev—Hemmeshøj Spare- og Laanekasse siden 1915, Sogneformand i Sorø med flere Amters Brandforsikring, Lægdsmand.

KARL HANS KRISTENSEN, Overportør

f. 16 September 1878 i Haslev, S. af Ledvogter Lars K. og Hustru Marie f. Frederiksen, g. 1899 med Vilhelmine Larsen (død 1924), g. 2den Gang 1927 med Luise Petersen. Sogneraadmedlem siden 1929, Fattigforstander.

JENS CHR. NIELSEN, Boelsmand

f. 25 April 1877 i Kongsted, S. af Husmand Niels N. og Hustru Johanne Kristine f. Olsen, g. 1902 med Marta Kristine Andreasen. Sogneraadmedlem siden 1925, Vurderingsmand i Holbæk med flere Amters Brandforsikring for Løsøre.

OLE A. OLSEN,
Gaardejer

f. 19 Oktober 1867 i Taarnby, S. af Gaardejer Peder O. og Hustru Magdalene f. Larsen, g. 1893 med Rasmilne Rasmussen (død 1905), g. 2den Gang 1907 med Anna Jacobsen, (død 1911), g. 3die Gang 1911 med Cecilie Lund. Ejer af Halseby Mølle fra 1893—1908, mageskiftet med nuværende Gaard, stor 32

Tdr. Land, Sogneraadsmlem i Taarnborg fra 1897—1903, i Vemmelev fra 1921—25 og siden 1929, Bestyrelsesmedlem i Vemmelev Andels Elektricitetsværk.

JOHANNES CARL JENSEN,
Boelsmand

f. 19 August 1890 i Forlev, S. af Gaardejer R. P. J. og Hustru Maren Kristine f. Petersen, g. 1921 med Gunhild Johanne Strandberg. Ejer af Boelsted paa 14 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1925, Formand for Sorø Amts G. & S. F. 6te Kreds, Bestyrelsesmedlem i Venstrevælgerforeningen, Tillidsmand i

den almindelige Bondestands Sparekasse.

NIELS PEDER FRANSDEN,
Rentier

f. 24 April 1870 i Vaarby, S. af Gaardejer P. F. og Hustru Mette f. Hansen, g. 1902 med Hanne Storm. Tidligere Ejer af Birkemosegaard, stor 27 Tdr. Land, solgte denne i 1917, Formand for Vemmelev-Hemmeshøj Sognes Spare- og Laanekasse siden 1910, Sogneformand i Udflytternes Brandforsikring.

MARTIN JOHN. CHRISTENSEN,
Uddeler

f. 26 April 1877 i Vemmelev, S. af Boelsmand Chr. Chr. og Hustru Karen f. Olsen, g. 1902 med Matilde Jensen. Uddeler ved Vemmelev Brugsforening siden 1905.

NIELS SØRENSEN LYKKE,
Lærer

f. 25 Februar 1866 i Nedtofte, S. af Gaardejer Søren Hansen og Hustru Mette Katrine f. Madsen, g. 1907 med Helga Teisen. Udgaet fra Ollerup og Askov Højskoler, Lærer ved Ormslev Friskole siden 1908, i Forretningsudvalget for Sorø Amts Plejehjemsforening, Formand for Vægeraadet siden 1923, kommunal

Revisor, Formand for Plejehjemsforeningen i Vemmelev Sogn, do. for Ormslev Friskoleforening, do. for Foreningen Dannevirke i Vemmelev Sogn.

CHR. MARIUS KNUDSEN,
Førstelærer

f. 9 Februar 1893 i Ørriidslev, S. af Husmand Anders K. og Hustru Ane f. Lauen- sen, g. 1918 med Anna Katrine Mortensen. Dmitteret fra Ribe 1914, vikarieret fra 1914—16, Andenlærer ved Vindinge Skole fra 1916—18, Enelærer i Grimsbjerg fra fra 1918—22, Førstelærer i Vemmelev fra 1922, Formand

for Plejetilsynet, Kirkevæрге og Kirkesanger.

MARIUS AARSLEV,
Elektricitetsværksbestyrer

f. 10 Juni 1878 i Brændekilde, S. af Tømmermester P. Hansen og Hustru Karen Marie f. Rasmussen, g. 1906 med Emmy Helene Wiberg. Uddannet Maskinist og Elektriker, Bestyrer ved Knareborg Elektricitetsværk fra 1911—13, siden 1913 Bestyrer ved Vemmelev og Omegns Andels Elektricitetsværk.

JØRGEN KRISTENSEN,
Boelsmand

f. 17 April 1878 i Erdrup, S. af Niels K. og Hustru Ane f. Hansdatter, g. 1911 med Dagny Olsen (død 1920), g. 2den Gang 1924 med Karen Luise Jensine Hansen. Sogneraadsmlem siden 1929, Bestyrelsesmedlem i Boeslunde Mejeri og Foderstof- forening.

KRISTEN MARKUSSEN,
Rentier

f. 13 November 1865 i Ormslev, S. af Gaardejer Markus Rasmussen og Hustru Margrethe f. Nielsen, g. 1899 med Laura Nielsen. Tidligere Ejer af Fædrengaarden Hermanskilde, stor 36 Tdr. Land, denne solgtes i 1928, Sogneraadsmlem fra 1907—17, Formand for Vemmelev Andels Elektricitetsværk, Bestyrelsesmedlem i Vemmelev-Hemmeshøj Sognes Spareog Laanekasse, i Repræsentantskabet for Landbobanken i Slagelse, i en Periode Formand for Venstrevælgerforeningen.

MARTIN NIELSEN,
Gaardejer

f. 2 November 1861 i Vemmelev, S. af Gaardejer Peder N. og Hustru Karen Marie f. Jacobsen, g. 1903 med Maren Nielsen. Sogneraadsmlem fra 1892—1906, Amsraadsmedlem fra 1910—28, Medlem af Korsør Forligskommission fra 1895—1920, Næstformand i Vemmelev Sparekasse, i Bestyrelsen

for Sorø Amtstidende siden 1907.

HANS NIELSEN,
Gaardejer

f. 13 August 1872 i Forlev, S. af Boelsmand Niels Jensen og Hustru Karen f. Hansen, g. 1927 med Kristine Olsen. Formand for Vemmelev Mejeri siden 1927, Medlem af Vægeraadet siden 1921, Bestyrelsesmedlem i Vemmelev Brugsforening, i mange Aar Formand for Kontrolforeningen.

JØRGEN RASMUSSEN,
Gaardejer

f. 21 Januar 1878 i Stillinge, S. af Gaardejer L. R. og Hustru Karen Marie f. Sørensen, ugift. Formand for Forlev Friskole og for den lokale Foderstofforening, Revisor i Mejeriet og i Sparekassen, Vurderingsmand til Ejendomsskyld, Sogneraadsmlem fra 1909—21 og siden 1925.

NIELS FREDERIK HANSEN,
Boelsmand

f. 8 Maj 1883 i Aastrup, S. af Hans J. Nielsen og Hustru Cecilie f. Hansen, g. 1911 med Karla Jensen. Sogneraadsmlem siden 1929, dettes Repræsentant i Vægeraadet, Medlem af Bankraadet i Handels- og Landbrugsbanken i Slagelse, Revisor i Driftslaaneforeningen for mindre Landbrugere, Formand

for Taarnborg Sogns Brugsforening, i en Periode Formand for Husmandsforeningen.

NIELS CHR. CHRISTENSEN,
Gaardejer

f. 3 August 1876 i Hemmeshøj S. af Gaardejer Niels Chr. og Hustru Margrethe f. Nielsen, g. 1913 med Anna K. K. Nielsen. Overtog i 1910 Fædrengaarden, der i sin Tid var Fæstegaard under Taarnholm, Sogneraadsmlem fra 1917—25 og siden 1929, Bestyrelsesmedlem for Vemmelev Mejeri i flere Pe-

rioder, do. for Brugsforeningen fra 1921—29, Tillidsmand i Bondestandens Sparekasse i Slagelse.

HANS CHR. MARIUS ANDERSEN,
Gaardejer

f. 16 Januar 1891 i Svendsmark, S. af Arbejdsmand Anders A. og Hustru Anna Kirstine f. Nielsen, g. 1916 med Dagny Stendahl. Ejer af Stendalhus, stor 31 Tdr. Land, Formand for Vemmelev-Hemmeshøj Brugsforening, Bestyrelsesmedlem i Vemmelev-Hemmeshøj Sygekasse, i Vemmelev Mejeri og i Vemmelev Forsamlingshus.

CARL J. CLAUSEN,
Gaardejer

f. 11 December 1886 i Asnæs, S. af Gaardejer N. C. og Hustru Marie f. Frederiksen, g. 1913 med Johanne Nielsen. Ejer af Annashvile, stor 35 Tdr. Land, opførte nyt Stuehus i 1925, Bestyrelsesmedlem i Vemmelev Andels Elektricitetsværk og i Venstrevælgerforeningen, Sogneraadsmlem siden 1929.

VETTERSLEV — HØMB SOGN

bestaar af Landsbyerne Veterslev og Hømb samt nogle Samlinger af Huse, nemlig Ømark, Skovmark, Egebjerg, Lille Veterslev Huse, Taagehøj samt Ditlevhøj, der er opstaaet ved Udstykning af Gaarden Ditlevshøj, der brændte i 1916. Sognets samlede Jordareal udgør ca. 1723 ha. Indbyggerantallet er ca. 1150.

Veterslev, der i ældre Tider kaldtes Væterslef, har Kirke, Skole, Sørup Hospital, der er oprettet 1720 af Kammerherre A. C. Knuth til Knuthenborg, Forsamlingshus fra 1896 og Missionshus, der er oprettet 1897. Denne By havde i 1778 15 Gaarde og 35 Huse samt Herregaarden Conradsborg, der nu kaldes Sørup.

Hømb, der i ældre Tider kaldtes Høøm, har Kirke, Skole og Andelsmejeriet Lervang. I Aaret 1778 fandtes der i denne By 17 Gaarde og 17 Huse samt en Mølle.

Veterslev Kirke er Sognekirken, medens Hømb er Annex. Begge Kirker er i Arkitektur, som vore almindelige Landsbykirker. De har begge sin Oprindelse fra den tidligere Middelalder. Altertavlen i Veterslev Kirke, er et særdeles smukt Billedskærerarbejde, og det samme gælder Prædikestolen. Mester for disse Arbejder er den samme Mand, som udførte Billedskærerarbejdet i Holmens Kirke i København.

Hømb Kirke er opført af Kamp blandet med Fraadsten og Kridt. Taarnet samt Kirkens Overhvelving og Vaabenhus, der er af Munkesten, er af senere Dato. Altertavlen er fra Aaret 1700. I Kirken findes et Krucifiks fra den senere Middelalder, og mellem Skib og Vaabenhus en udskaarret Dør fra omkring Aaret 1550. I Vaabenhuset er nogle gamle Gravsten.

Sørup er en meget gammel Gaard, der gennem Tiderne har været i mange forskellige Slægters Eje. Gaarden nævnes i Aarene omkring 1348, og ejedes da af Peder Jensen (Sparre) og kaldtes Syerop Gaard. 1419 ejedes Gaarden af Karl Nielsen (og kaldtes da Syødrup). Hovedbygningen brændte i 1909, men opførtes atter i Villastil af Arkitekt C. Tvede. Der har tidligere ligget en anden gammel Gaard i Sognet, og denne har tilhørt Slægten Basse. Saavidt vides er denne i 1443 lagt ind under Sørup.

Skolevæsenet i denne Kommune er inddelt som 4-klasset Skole med Undervisning i Veterslev og i Hømb.

Den stedlige Sygekasse er oprettet i 1872 og statsanerkendt 1896.

Den kommunale Hjælpekasse har i Aarene 1927—28 udbetalt i Understøttelse 1763 Kr. 07 Øre fordelt paa 28 Personer.

Hømb Brugsforening oprettedes i Aaret 1917, ved Køb af Købmand Lundholts Købmandshandel. Købesummen for den erhvervede Købmandshandel androg 15.000 Kr., som laantes i Ringsted Bank, og af dette Laan resterer nu kun 6750 Kr. I Aaret 1924 foretoges der er væsentlig Ombygning, hvorved Forretningslokalet blev dobbelt saa stort. Første Aars Omsætning var ca. 34.000 Kr., medens sidste Aars Omsætning naaede ca. 90.000 Kr. Foreningen første Formand var Parcellist Niels Knudsen, og nuværende Formand er Gaardejer JACOB NIELSEN, Skellerød. Uddeler er L. P. M. THORKILSEN. Medlemstallet var ved Brugsforeningens Start ca. 44.

Veterslev Kirke.

Vetterslev-Hømb Sogneraad bestaar af: Karetmager O. JACOBSEN, Formand, Gaardejer CHR. CHRISTIANSEN, Parcellist S. CHRISTIANSEN, Smed CHR. HANSEN, Gaardejer CHR. NIELSEN, Gaardejer P. H. PETERSEN, Gaardejer J. H. PEDERSEN, Snedker G. PETERSEN og Parcellist J. SØRENSEN.

SOFIE NIELSEN, Frue

f. 24 August 1878 i Hømb, D. af Gaardejer J. Hansen og Hustru Marie, g. 1902 med Gaardejer Hans Peder Nielsen, Ejer af Kærgaard, stor 86 Tdr. Land. I to Perioder Medlem af Menighedsraadet, Formand for Hjælpekassen siden 1 April 1929.

H. V. PETERSEN, Mejeribestyrer

f. 19 Januar 1899 i Alsted, S. af Parcellist Hans P. og Hustru Marie, g. 1924 med Agnes Jakobsen fra Sigersted. Uddannet paa Langebjerg, Bækgård og Bringstrup Mejerier, paa Dalum Mælkerskole fra 1921—22, Bestyrer paa Hjembæk Mejeri fra 1924—27, siden 1 Juni 1927 Bestyrer paa Lervang Mejeri.

KRISTIAN JOHANSEN, Gaardejer

f. 2 August 1882 i Ømark, S. af Niels J. og Hustru Sofie f. Jensen, g. 1924 med Karen Petersen fra Lyngby ved Roskilde. Overtog i 1911 Fædrenegaarden, stor 27 Tdr. Land, Sogneraadmedlem fra 1917—25, Sogneraadformand fra 1925—28, Bestyrelsesmedlem i Dansk Andels Ægexport.

CHRISTIAN HANSEN, Smedemester

f. 9 Juli 1882 i Hømb, S. af Smedemester P. H. og Hustru J. F., g. 1910 med Henriette M. Mortensen. Var fra 1910—21 i Co. med Faderen, overtog Virksomheden i 1921, Sogneraadmedlem siden 1925, Bestyrelsesmedlem i Mejeriet Lervang.

LARS PETER MARTIN THORKILSEN, Uddeler

f. 2 Marts 1885 i Ottestrup, S. af Parcellist Niels T. og Hustru Ane Marie f. Jensen, g. 1912 med Karen Jensine Jensen. Uddeler ved Hømb Brugsforening siden 1917, i en Periode Kasserer i Uddelerforeningen for 17 Kreds.

CHRISTIAN P. CHRISTIANSEN, Gaardejer

f. 27 Marts 1889 i Sandby, S. af Svend Chr. og Hustru Stine f. Henriksen, g. 1914 med Hansine Jacobsen. Købte i 1923 Toftegaard, stor 82 Tdr. Land, Medlem af Hjælpekassen fra 1926—29, Næstformand i Mejeriet Lervang siden 1927, Sogneraadmedlem siden 1 April 1929.

PEDER HANSEN, Sognefoged

f. 9 April 1871 i Hømb, S. af Sognefoged Hans Olsen og Hustru Marie, g. 1897 med Karen Rasmussen. Overtog i 1897 Fædrenegaarden Leragergaard, stor 67 Tdr. Land, Sognefoged siden 1910, Sogneraadmedlem fra 1906—17, Medlem af Bankraadet i Banken for Ringsted og Omegn.

PEDER HERMAN PETERSEN,
Gaardejer

f. 4 Oktober 1892 i Vetterstev, S. af Gaardejer K. P. og Hustru Ane Margrethe f. Hansen, g. 1916 med Agnes Ulrikka Larsen. Overtog i 1916 Fædrenegaarden, stor 24 Tdr. Land, Sogneraadmedlem siden 1925.

OLE JACOBSEN,
Karetmager

f. 14 September 1880 i Vetterstev, S. af Tømrer N. J. og Hustru Anna f. Olsen, g. 1906 med P. Larsen fra Haraldsted. Etableret som Karetmager i 1915, Sogneraadformand siden 1928.

SIGNE DOOSE,
Frue

f. 29 Oktober 1875 i Hømb, D. af Gaardejer Chr. Nielsen og Hustru Marie f. Jensdatter, g. 1902 med Gaardejer H. A. Doose, Ejer af Trosbjerggaard, stor 30 Tdr. Land. I en Periode Medlem af Vægeraadet, Formand og Kasser for Hjælpekassen fra 1925—29.

JENS J. JESPERSEN,
Sognefoged

f. 1 Januar 1868 i Alsted, S. af Peder J. og Hustru Trine, g. 1898 med Caroline Kjeldsen fra Vetterstev. Fra 1898—1923 Forpagter af Gærdemosegaard, siden 1923 Ejer af samme, stor 39 Tdr. Land. Sognefoged siden 1914, Sogneraadmedlem fra 1907—17 og fra 1925—29, Sogneraadformand fra 1921—25, Formand for Vetterstev Brugsforening siden 1917, Revisor for Mejeriet Lervang.

VIGERSTED SOGN

bestaar af Landsbyerne Vigersted, Aagerup, Ortved og Snekkerup samt nogle Samlinger af Huse, nemlig Skaanehuse, Overdrevshuse med Overdrevsgaarden, tidligere har her ligget en Kro kaldet Overdrevskroen, der brændte i 1913, men atter opførtes som Afholdskro. Sognets samlede Areal udgør 2082 ha. Indbyggerantallet er 807.

I Vigersted findes Kirke, Skole og Forsamlingshus, der er opført 1903. Der er i denne By 9 Gaarde og 7 Huse, i Aagerup 5 Gaarde og 10 Huse, i Ortved 12 Gaarde og 28 Huse, og endelig i Snekkerup 13 Gaarde og 31 Huse. Sognets største Gaard er Overdrevsgaarden med 335 Tdr. Land.

Vigersteds gamle Benævnelse var Wigherstæde, Aagerup hed Aggert, Ortved kaldtes Ottuith og Snekkerup benævntes Sneckerop.

I 1778 fandtes der i Vigersted By 7 Gaarde og 8 Huse, i Aagerup 4 Gaarde og 15 Huse, i Snekkerup 10 Gaarde og 19 Huse samt i Ortved 12 Gaarde og 14 Huse.

Vigersted Sogn var indtil 1908 indlemmet i Kværkeby.

Vigersted Kirke er fra det 12 Aarhundrede, og dens Ydre afviger ikke særlig fra vore almindelige Landsbykirker fra den Tid. Kirken bestaar af Langskib og Sakristi, der er i Taarnets Fod og adskilt fra Skibet ved den svære Taarnmur, hvori der er en stærk spidsbuet Indgang. Sakristiets Hvælving, samt to af Skibets Hvælvinger, er i alle Felter dekoreret med Kalkmalerier. Skibets tredie Hvælving, samt Korhævlingen, er senere dekoreret med almindelige Ornamente. I Kirkens Indre, hænger i Koret Dele af den gamle Altertavle, der stammer fra den katolske Tid. Den nuværende Altertavle stammer fra 1714, og Aarstallet 1885, som findes paa denne, hidrører fra en Restaurering. Den smukt udskaarne Prædikestol er fra Aaret 1582. En særlig Interesse har det velbevarede jernbe-

slaaede Sakrament og Helgenskab, der findes i Koret. Man antager, at Kalkmalerierne i Kirkens Indre stammer fra den katolske Kirkes Velmagtsdage. Den gamle Kirkelade findes ret godt bevaret.

Det menes at Skoleundervisningen, for dette Sogns Vedkommende, begyndte i Aaret 1739, og da som Degneembede. Den nuværende Skolebygning opførtes i 1868, og ligger paa den samme Plads, hvor den gamle Skole laa. I 1893 omordnedes Skoleforholdene til 4-klasset Skole, og der oprettedes Andenlærerembede. I 1928 opførtes den nuværende Forskolebygning.

Vigersted Sogneraad bestaar af: Rentier LARS HANSEN, Vigersted, Formand, Gaardejer CHR. CHRISTIANSEN, Ortved, Arbejdsmand C. FREDERIKSEN, Vigersted, Arbejdsmand A. JOHANSEN, Vigersted, Gaardejer HANS LARSEN, Snekkerup, Parcellist LARS PEDER LARSEN, Aagerup og Gaardejer N. P. NIELSEN, Aagerup.

LARS PETER POULSEN,
Sognepræst

f. 9 November 1887 i Herløv, S. af Jordbruger Niels P. og Hustru Maren f. Larsen, g. 1918 med Charlotte Vilhelmine von Barner. Cand. theol. 1918, Sognepræst til Borris og Gammelstrup fra 1918—24, siden 1924 til Kværkeby-Vigersted, Bestyrelsesmedlem i Kirkelig Centrum i Roskilde Stift.

LARS HANSEN,
Rentier

f. 11 Juli 1882 i Vigersted, S. af Gaardejer Hans H., DM., og Hustru Johanne f. Larsen, g. 1905 med Kristine Nielsen fra Vigersted. Sogneraadsmember siden 1913, Sogneraadformand siden 1929, Vurderingsmand i Landbygningernes Brandforsikring siden 1916, Repræsentant i Bjæverskov med tilliggende

Sognes Brandforsikring siden 1924.

JENS PEDER BRUUN SIMONSEN,
Førstelærer

f. 11 Oktober 1887 i Sønderkov, S. af Gaardejer Niels S. og Hustru M. K. f. Rabeck, g. 1917 med Mathilde Frederiksen fra Skee. Dimitteret fra Nørre Nissum Seminarium i 1914, Andenlærer paa Lolland fra 1917—19, Førstelærer ved Vigersted Skole siden 1919, Kirkesanger, kommunal Revisor, Formand for Vægeraadet.

NIELS LARSEN,
Smedemester

f. 14 Marts 1903, S. af Smed Jens L. og Hustru Karen Marie f. Jacobsen, g. 1928 med Karen Kirstine Hansen. Overtog Snekkerup Smedie, der er af gammel Dato, nuværende Smedie opførtes i 1912 og Beboelsen i 1923.

ANNA D. N. MADSEN,
Lærerinde

f. 12 Juni 1875 i Haslev. Dimitteret 1904 fra Københavns Forskoleseminarium, ansat i 1905 ved Vigersted Skole i Andenlærerembedet, siden 1928 ved Vigersted Forskole, Medlem af Vægeraadet.

HANS CHR. LARSEN,
Gaardejer

f. 5 November 1883 i Snekerup, S. af Gaardbestyrer M. L. og Hustru Anna Marie f. Pedersdatter, g. 1909 med Johanne Blum. Overtog i 1915 Lindegaard, der var Fæste under Svendstrup, stor 40 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1921, Formand for Kornnævnet i 1918.

LARS PEDER LARSEN,
Parcellist

f. 17 Februar 1877 i Aagerup, S. af Husmand Anders L. og Hustru Kristine f. Pedersen, g. 1915 med Maren Kirstine Jensen. Formand for Hjælpekassen fra 1909—17, do. for Sygekassen fra 1919—27, Sogneraadsmlem fra 1913—21 og siden 1929.

MORTEN HANSEN,
Gaardejer

f. 15 November 1887 i Vigersted, S. af Gaardejer Hans H., DM., og Hustru Johanne f. Larsen, g. 1915 med Augusta Nielsen. Overtog i 1918 Fædrengaarden, stor 35 Tdr. Land, Bestyrelsesmlem for Hjælpekassen fra 1925—29, Formand siden 1929, Bestyrelsesmlem for Brugsforeningen og for Dansk Andels Ægekспорт.

HANS LAURITS LARSEN,
Gaardejer

f. 6 Maj 1880 i Naaby, S. af Gaardejer Anders L. og Hustru Maren f. Sørensen, g. 1904 med Anna Sofie Pedersen. Overtog i 1912 Stavekorsgaard, stor 80 Tdr. Land, Sogneraadformand fra 1921—29.

NIELS PEDER NIELSEN,
Gaardejer

f. 16 April 1878 i Aagerup, S. af Gaardejer Jens N. og Hustru Mette Kristine f. Jørgensen, g. 1907 med Kristine Larsen. Opførte i 1906 Bjævervangsgaard, stor 51 Tdr. Land, Sogneraadsmlem fra 1913—21 og siden 1929, Medlem af Menighedsraadet, Formand for den lokale Hesteforsikring i 4 Aar.

K. SCHOU ANDERSEN,
Andenlærer

f. 2 September 1905 i Egede, S. af Lærer J. P. A. og Hustru Astrid f. Hansen. Dimitteret fra Haslev Seminarium 1926, Andenlærer i Vigersted siden 1928.

ØDE FØRSLEV SOGN

bestaar af Landsbyerne Førslev, Levetoft, Simmendrup, Hesselbjergby og nogle Samlinger af Huse, nemlig Turam, Hestehave og Øllose. Sognets samlede Hartkorn udgør 272 Tdr. 0 Skp. 1 Fjdk. 1/2 Alb. Indbyggerantallet var pr. 1 Januar 1929 809.

I Førslev findes 22 Gaarde, 73 Huse og Parcelsteder, i Levetoft og Hestehave 13 Gaarde, 27 Huse og Parcelsteder, i Simmendrup med Øllose 10 Gaarde og 17 Huse, og i Hesselbjergby med 3 Gaarde og 16 Huse.

Førslev er den største og ældste By, og i denne findes Kirke, Skole, Forskole, Andelsmejeri, Telefoncentral, Forsamlingsbygning, Mølle og Bryggeri.

Ifølge Skøde af 5 Februar 1634, tilkøbte Frands Lykke sig 4 Gaarde i Levetofte af Hedvig Marsvin, og erhvervede yderligere 3 Gaarde fra Erik Kaas til Gudumlund. I 1664 havde Levetofte 9 Gaarde, hvoraf de 6 hørte under Ringsted Kloster, og de 3 under Roskilde Domkirke.

Øde Førsløv har fælles Fattiggaard med Sneslev, og denne er beliggende i sidstnævnte Sogn.

I Førsløv findes Skole og Forskole. Hovedskolen er opført i 1739, og var i sin første Begyndelse Degneembede. Den nuværende Skolebygning er fra 1886, medens Læreboligen er beliggende paa den gamle Skoles Plads. Førstelærer er HANS NIELSEN, og desforuden findes der Andenlærerembede. Forskolen er oprindelig oprettet som Poge-skole og stammer fra 1874. I 1901 forandredes den til Forskole. Lærerinde ved denne Skole er Frk. ANNA MARIE JENSEN.

I Sognet ligger Førsløv – Sneslev Spare- og Laanekasse, der er stiftet i 1872.

Øde Førsløv Sogneraad bestaar af: Forpagter JENS PEDER HANSEN, Førsløv, Formand, Husejer AAGE HANSEN, Førsløv, Mejeribestyrer CHRISTEN JENSEN, Førsløv, Gaardejer HANS JENSEN, Levetoft, Gaardejer JENS PEDER NIELSEN, Gaardejer CARL NIELSEN og Gaardbestyrer LARS PETERSEN, Levetoft.

HANS NIELSEN, Førstelærer

f. 17 Januar 1875 i Snesere, S. af Husmand Hans N. og Hustru Karen f. Nielsdatter, g. 1902 med Johanne K. Jensen fra Svendstrup. Dimitteret fra Vordingborg 1898, Hjælpe lærer i Steenstrup fra 1898—99, Vikar fra 1899—1900, Andenlærer i Kongsted fra 1900—02, do. i Sestrup fra 1902—14, Førstelærer i Øde Førsløv siden 1914, Bestyrelsesmedlem i Haslev og Omegns Lærerkreds, Medlem af Hjælpekassen.

JENS PEDER NIELSEN, Gaardejer

f. 16 November 1870 i Førsløv, S. af Peder N. og Hustru Stine f. Olsen, g. 1906 med Maren Sofie Hansen, D. af Gaardejer Lars H. fra Ørslev. Købte 1915 Kragetomegaard, stor 27 Tdr. Land, Medlem af Værgeraadet fra 1921—25, Formand for Sundhedskommissionen, Medlem af Skolekommissionen, Sogneraad-

medlem siden 1925, Bestyrelsesmedlem i Sønderjyds Forening for Haslev og Omegn.

ANDERS CHR. NIELSEN, Sognefoged

f. 22 August 1873 i Levetoft, S. af Gaardejer Chr. N. og Hustru Johanne Marie f. Hansdatter, g. 1901 med Sofie Kirstine Nielsen (død 1924). Overtog Korsgaard i 1901, stor 58 Tdr. Land, Sognefoged siden 1 August 1913, Sogneraad-medlem fra 1909—17, Medlem af Bankraadet for Haslev Bank.

PETER LUDVIG NIELSEN, Gaardejer

f. 2 Oktober 1884 i Simmenstrup, S. af Gaardejer Jens N. og Hustru Marie f. Petersen, g. 1914 med Fredrikke Kirstine Petersen. Købte i 1920 Fædrenegaarden Skovvejsgaard, stor 68½ Td. Land, Sogneraadformand fra 1917—29.

CARL CHR. HANSEN, Muremester

f. 3 September 1878 i Øde Førsløv, S. af Væver Hans H. og Hustru M. E. Hansen, g. 1899 med Brita Sofie Nielsen fra Ørslev. Sogneraad-medlem fra 1921—29, Medlem af Hjælpekassen fra 1909—13, Klokker og Graver siden 1912.

ANTON VALDEMAR HANSEN,
Tømrermester

f. 23 December 1880 i Dy-
sted, S. af Smedemester Jens
H. og Hustru Ane Sofie f.
Pedersen, g. 1909 med Karen
Sofie Hansen fra Ladby. Eta-
bleret i Øde Førslev 1909,
Formand for Hjælpekassen
siden 1921, Medlem af Me-
nighedsraadet, Revisor i Syge-
kassen.

ANNA MARIE JENSEN,
Lærerinde

f. 26 December 1861 i Kø-
benhavn, D. af Forpagter H.
J. og Hustru Bodil f. Hansen.
Lærerindeeksamen 1884,
ansat ved Øde Førslev For-
beredelsesskole 1885, siden
1909 Lærerinde ved samme
Sogns Forskole.

HANS PETER HANSEN,
Smedemester

f. 11 Juni 1877 i Vedskølle, S. af Landpost L. C. H.
og Hustru Kristine Hansen, g. 1902 med Sofie Han-
sen. Overtog i 1902 den gamle Smedie i Levetofto,
opførte nyt Stuehus i 1908 og nyt Smedeværksted i
1912, Formand for Øde Førslev Husmandsforening,
Sogneraadmedlem fra 1921—29.

PEDER CHR. HANSEN,
Gaardejer

f. 25 Maj 1891 i Øde Førslev, S. af H. P. H. og Hu-
stru Marie Hansen, g. 1922 med Martha Kirstine
Hansen. Overtog i 1922 Bringgaard, stor 52 Tdr.
Land, Formand for Hesteforsikringen i Øde Førslev
Sogn, Formand for Mejeriet Haabet siden 1927.

ØRSLEV SOGN

bestaar af Landsbyerne Ørslev og Kagstrup. Sognets samlede Areal udgør 239 Tdr. 5 Skp. 3 Fjdk. 1 Alb. Hartkorn. Indbyggerantallet er 750.

Af større Gaarde er der Ottestrupgaard, fra hvilken der er udstykket 7 Nybygninger. I Ørslev By er der 26 Gaarde og 41 Parcelsteder, i Kagstrup 6 Gaarde og 3 Parcelsteder. Køge—Ringstedbanen har Station ved Ørslev, og der findes i denne By Bankafdeling af Ringsted Bank, Mejeri, Brugsforening, Forsamlingshus, Vandmølle og Bageri.

Ørslev Kirke er Annex til Terslev og er fra den ældre Middelalder, men var dengang betydelig mindre i Omfang end nu, idet Taarnet, Vaabehuset samt $\frac{1}{3}$ af det nuværende Skib er fra den senere Middelalder. Den ældste Del af Kirken er af Kampsten iblandet Teglsten og bestod kun af det korte Skib med Kor. Ved Tilbygningen af Taarnet og de førnævnte Bygninger, blev Kirkens Indre forsynet med Hvælvinger, saaledes indbyggede, at disse gaar fra Mur til Mur og bæres af disse. Skibet har 3 Hvælvinger og Taarnet 1 Hvælving, alle spidsbuede og uden Forsiringer eller andre Dekorationer. Gavlene paa Skib og Vaabehuset er prydede med høje spidsbuede Arkader.

Altartavlen er smuk i sin Udførelse og har et dekorativt Topstykke, der bæres af to Søjler, og mellem disse findes et malet Billede af Kristus i Gethsemane Have.

Ørslev Kirke.

Ørslev Skole er rimeligvis paabegyndt i Aarene omkring 1740, idet der i 1739 udgik en kgl. Forordning til de i denne Del af Amtet liggende Godser om Oprettelse af Skoler paa eller ved deres Gods. I Aaret 1846 nedbrændte den gamle Skole, og den nuværende Skolebygning opførtes, denne er dog i sin nuværende Stand meget ringe som Bygning og trænger meget til en Afløser. I Aaret 1897 indlemmedes den daværende Lærerbolig i Skolen, der oprettedes Forskole, og en ny Lærerbolig opførtes. Skoleforfatteren Nicolaj Nielsen virkede som Lærer ved Ørslev Skole fra 1886—1906.

Ørslev Sogneraad bestaar af: Husmand H. P. JOHANSEN, Formand, Landpost PETER JOHANSEN, Gaardejer CHR. PEDERSEN, Sognefoged L. PETERSEN og Gaardejer HANS THOMSEN.

CHRISTIAN PEDERSEN,
Gaardejer

f. 18 Marts 1874 i Kimmerslev, S. af Husmand Jens P. og Hustru Johanne Marie f. Nielsen, g. 1906 med Ane Sofie Jensen. Købte i 1919 Gangsaagaard, stor 35 1/2 Td. Land, Bestyrelsesmedlem i Mejeriet fra 1920—21, Medlem af Hjælpekassens Bestyrelse fra 1925—29, Sogneraadmedlem siden 1929.

H. ULRIK MADSEN,
Gaardejer

f. 12 Februar 1882 i Søtorup S. af Gaardejer H. H. M. og Hustru Johanne f. Petersen, g. 1910 med Anna Marie Hansen. Købte i 1916 Højagergaard, stor 50 Tdr. Land, Sogneraadmedlem fra 1925—29, Formand for Venstrevælgerforeningen siden 1922, Sogneformand i Haslevegns Landboforening.

JENSINE PEDERSEN,
Lærerinde

f. 20 August 1869 i Bransmark, D. af Smedemester C. P. og Hustru Ane M. f. Ludvigsen. Dimitteret fra Vejle Forskoleseminarium 1897, siden 1897 Lærerinde i Ørslev, Formand for Værgeraadet fra 1903—26.

NIELS PETER LAUR. JOHANSEN,
Landpost

f. 19 Marts 1890 i Ørslev Nyhuse, S. af Husmand H. Chr. J. og Hustru Hansine Kristine f. Hansen, g. 1918 med Margrethe Annine Jensen. Landpost siden 1 Oktober 1917, Sogneraadmedlem fra 1921—25 og siden 1929.

HANS THOMSEN,
Gaardejer

f. 15 September 1874 i Ørslev, S. af Husmand Steffen T. og Hustru Mette Kristine f. Andreasen, g. 1895 med Kristine Hansen. Siden 1901 Ejer af Torsemosegaard, stor 50 Tdr. Land, Sogneraadmedlem siden 1925, dettes Repræsentant i Værgeraadet, Medlem af Hjælpekassens Bestyrelse fra 1913—17.

HANS THOMAS JØRGENSEN,
Førstelærer

f. 1 Februar 1873 i Søby paa Fyn, S. af Landpost Jens J. og Hustru Maren f. Thomsen, g. 1897 med Margrethe Henriksen. Dimitteret fra Skaarup 1892, Huslærer 1893, Andenlærer i Kværkeby fra 1893—97, i Kindertoft fra 1897—1906, siden 1906 i Ørslev, Formand for den radikale Venstreforening, do. for Værgeraadet siden 1925.

PETER ANTON LUDVIG PETERSEN,
Sognefoged

f. 21 December 1870 i Ørslev, S. af Sognefoged, Gaardejer Hans P. og Hustru Ane Marie f. Andersen, g. 1896 med Anna Hansen fra Kagstrup. Sognefoged siden 1924, Formand for Ørslev Brugsforening, overtog i 1901 Fædrengaarden Fællesskiftegaard, stor 72 Tdr. Land, Sogneraadformand fra 1917—21, Sogneraadmedlem fra 1907—17 og siden 1929.

NIELS CHR. JACOBSEN,
Smedemester

f. 6 Marts 1879 i Ørslev, S. af Smed J. P. J. og Hustru Birthe M. f. Pedersen, g. 1912 med Karen Marie Rasmussen. Formand for Ørslev Sygekasse fra 1914—21, Formand for Hjælpekassen siden 1921, Vurderingsmand for Præstø med flere Amters Løsøreforsikring.

ELISE ANNA MARIE LARSEN,
Distriktsjordemoder

f. 10 Januar 1867 i Karrebækstorp, D. af Skræder Ditlevsen, g. 1890 med Husmand Peder Jørgen L. Siden 1897 Distriktsjordemoder i Ørslev, Nordrup Farringløse og en Del af Sneslev Sogn.

J. JACOBSEN,
Mejeribestyrer

f. 1868 i Ørslev ved Skelskør, g. 1896 med Ane Kristine f. Rasmussen. Har arbejdet ved Andelsmejerierne fra deres Begyndelse, deraf de sidste 36 Aar som Bestyrer af Mejeriet Espeskov i Ørslev, forhen Sogneraadformand.

ØRSLEV — SØNDER BJERRE SOGN

bestaar af Landsbyerne Ørslev, Stubberup, Sibberup, Glænø, Stubberuphuse og Kildehuse, Sønder Bjerre, Bøgelunde samt Fladmosehuse. Sognets samlede Areal udgør 2340 ha. Indbyggerantallet er 1087.

I Ørslev By findes Kirke og Skole, i Stubberup Brugsforening, paa Glænø, der er forbundet med det øvrige Sogn med en Vejdæmning, findes Skole og Missionshus. Glænø har ingen Byer, men spredt Beboelse, og ca. 200 Beboere. Øens Areal er ca. 522 ha. Sønder Bjerre har Skole, Kirke, Brugsforening og Jernbanestation, Bøgelunde har Alderdomshjem, Andelsmejeri og Electricitetsværk.

Den gamle Benævnelse for Sognets Landsbyer var: Ørslev kaldtes Othaerslef, Stubberup hed Stubbethorp, Sibberup Sibbethorp, Sønder Bjerre Bieresønder, senere Synderbjerg, Bøgelunde Bøghelundæ.

Ørslev Kirke fremtræder i vor Tid som en Korskirke, og var fra sin første Oprindelse en ret anselig Bygning, der var opført af Kamp. I det 14 Aarhundrede overhøvedes Kirken, og Murene forhøjedes, og de to anselige Sidekapeller tilbyggedes. I det 15 Aarhundrede tilbyggedes der et nyt Kor, og herved kom Kirken til at udgøre en Korskirke. I Aarene 1790—1838 og i 1860erne er Kirken restaureret og Taarnrummet omdannet til Vaabenhuse. I sønder Korsfløj er der fundet gamle Kalkmalerier fra omkring Aaret 1300. Altertavlen er fra Aaret 1625, Prædikestolen fra samme Tid. I Gravkapellet staar 14 Kister, hvoraf en Del af Marmor.

Sønder Bjerre Kirke er fra sin første Opførelse af Kampsten, men ombyggedes i den senere Middelalder, og fik tilføjet Taarnet og indbygget Krydshvælvinger. Altertavlen er fra den katolske Tid (ca. Aar 1500), og indviet til Skt. Katharina. Kirkens oprindelige Navn var „Skt. Karens Kirke“. I Koret findes Monstransskab fra Middelalderen, samt et sengotisk Krucifiks og en Tavle med en udskaaen Mariafigur.

Sønder Bjerre Skole er stiftet i det 17 Aarhundrede, som Degneembede under Holsteinborg. Ved Aarhundredeskiftet ansattes en Lærer ved Skolen. Den nuværende Skolebygning er fra Aaret 1806, men er gentagne Gange restaureret. I 1915 udvidedes Skolen med en ret betydelig Tilbygning, og i 1910 oprettedes en Forskole.

Sønder Bjerre Brugsforening er oprettet i 1887, ved Overtagelsen af den dengang værende Købmandshandel, der var en Filial af et Firma i Skelskør, der samme Aar gik Fallit. Dens Medlemstal er ca. 200. Sidste Aars Omsætning var ca. 100.000 Kr. Dens Formand er Gaardejer MARTIN HANSEN.

Kommunens Alderdomshjem er oprettet i 1882, som Fattiggaard. I Aaret 1900 indrettedes Bygningen til Alderdomshjem, og det til Fattiggaarden hørende Jordbrug frasolgtes.

Andelsmejeriet Bøgelund er oprettet i 1887 med ca. 100 Medlemmer. De oprindelige Bygninger staar der den Dag i Dag, og kun almindelig Vedligeholdelse af disse har fundet Sted. Der er i 1912 anskaffet Køleanlæg, og i 1909 installeredes der eget Electricitetsværk. Hele Mejerihallen overhævedes i Aarene 1920—25. Det nuværende Andelshavertal er 225. Bygninger med Maskiner er forsikrede for 94.080 Kr. Mælkebehandlingen var i 1928 4¼ Million kg. Smørproduktionen 178.000 kg.

Bøgelunde Foderstofforening oprettedes i Aaret 1901. Den har nu 150 Medlemmer. I Aaret 1927—28 omsattes der for 187.000 Kr. Dens Formand er Gaardejer CARL ANDERSEN.

Ørslev—Sønder Bjerre Sogneraad bestaar af: Rentier LAURITZ BUCKWALD, Sønder Bjerre, Formand, Husmand JENS CHRISTENSEN, Stubberup, Forpagter AXEL CHRISTENSEN Ørslev, Sognefoged OPPERMANN HANSEN, Sibberup, Forpagter N. LARSEN, Bøgelunde, Boelsmand MARIUS NIELSEN, Ørslev, Gaardejer NIELS PEDERSEN, Bøgelunde, Husmand CARL PEDERSEN, Glænø og Gaardejer PEDER SØRENSEN, Sønder Bjerre.

HANS HENRIK IBSEN, Gaardejer

f. 29 Juli 1872 i Bøgelunde, S. af Gaardejer Hans Jakob I. og Hustru Anna Elisabeth f. Hansen, g. 1898 med Marie Madsen. Ejer af Møllebjerggaard, stor 50 Tdr. Land, Gaarden brændte den 17 Aug. 1925, og i 1926 opførtes nuværende nye og smukke Gaard, Formand for Andelsmejeriet Bøgelunde siden

1923, Revisor ved samme fra 1920—23, Revisor ved Sønder Bjerre Brugsforening, Formand for Forsamlingshuset og for Foredragsforeningen.

ANDERS CARL ANDERSEN, Gaardejer

f. 20 Januar 1879 i Hyllested, S. af Jens A. og Hustru Karen, g. 1907 med Ingeborg Korsbæk-Jensen. Købte i 1917 sin nuværende Gaard, stor 32 Tdr. Land, i Aaret 1927 brændte Gaarden, og samme Aar opførtes den nye Gaard, Sogneraadmedlem fra 1917—25, kommunal Revisor siden 1925, Formand for Bøgelunde Foderstofforening siden 1923.

gelunde Foderstofforening siden 1923.

CHRISTEN THORSEN, Sognefoged

f. 28 September 1863 i Sønder Bjerre, S. af Gaardfæster Thor Christensen og Hustru Karen f. Jørgensen, g. 1905 med Marie Ibsen. Overtog i 1905 Fædrenegaarden Brombjerggaard, Sognefoged siden 1913, Lægdsmand, Sogneraadmedlem fra 1904—09, Vurderingsmand til Ejendomsskyld siden 1904, Formand for Sundhedskommissionen, Bestyrelsesmedlem i Mejeriet Bøgelunde fra 1912—14, Næstformand siden 1917.

mand for Sundhedskommissionen, Bestyrelsesmedlem i Mejeriet Bøgelunde fra 1912—14, Næstformand siden 1917.

SØREN MARTIN HANSEN, Gaardejer

f. 15 Marts 1877 i Sønder Bjerre, S. af Gaardejer Hans H. og Hustru Christiane f. Buckwald, g. 1906 med Signe Klyver. Overtog i 1912 Fædrenegaarden Sønderbjerggaard, stor 60 Tdr. Land, i en Periode Sogneraadmedlem, Formand for Sønder Bjerre Brugsforening siden 1921, do. for Jordboniteringen

og Hegnsynskommissionen, Kasserer for de kirkelige Kasser, Medlem af Skolekommissionen i en Periode af 8 Aar.

LAURITZ BUCKWALD HANSEN,
Sogneraadsformand

f. 23 August 1879 i Sønder Bjerre, S. af Gaardejer Hans Hansen og Hustru Christiane f. Buckwald, g. 1907 med Henny Wich. Cand. polyt. 1903, Ophold i Argentina fra 1907—11 og fra 1914—15. Gaardejer i Sønder Bjerre fra 1911—14 og fra 1915—24, siden 1924 Rentier, Sogneraadsmedlem fra 1921—22, Sogneraadsformand siden 1922.

HANS PEDER KORFITZ CHRISTENSEN,
Husmand

f. 13 Marts 1898 paa Glænø, S. af Fisker Chr. Chr. og Hustru Marie f. Andersen, g. 1926 med Valborg Mortensen fra Bøgelunde. Næstformand i Ørslev—Sønder Bjerre Sygekasse siden 1928, Formand for Ørslev Brugsforening siden 1928, Bestyrelsesmedlem i Driftslaane-foreningen siden 1929, do. i Husmandsforeningen.

CHR. ANDERSEN FRANDSEN,
Mejeribestyrer

f. 25 Maj 1872 i Ørsted, S. af Gaardejer Anders Frandsen og Hustru Karen f. Revsbæk, g. 1901 med Karen Thomsen (død 1926). Bestyrer ved Lille Egede Mejeri fra 1903—07, siden 1907 Bestyrer ved Andelsmejeriet Bøgelund.

LARS PEDER HANSEN,
Møller

f. 11 April 1878 i Gerslev, S. af Boelsmand Chr. H. og Hustru Ane Marie f. Larsen, g. 1904 med Emma Jacobine Ollvia Eggertsen. Overtog Snedinge Mølle i 1909, samme Aar blev denne nyopført efter Branden i 1908, før denne var der en Stubmølle.

PEDER MARTIN S. BRODTHAGEN,
Købmand

f. 8 Januar 1871 i Skafterup, S. af Købmand S. P. T. B. og Hustru Kirstine Margrethe Brodthagen, g. 1ste Gang 1898 med Anna Marie Pedersen (død 1914), g. 2den Gang 1917 med Anna Marie Outzen. Etableret 1898 som Købmand.

CARL GEORG VILH. WOLLESEN,
Mekaniker

f. 23 April 1894, S. af Dyr-læge C. W. fra Rude og Hustru Laura Kristiane f. Bisgaard, g. 1919 med Anne Kristine Nielsen. Etablerede sig 1926 i Bøgelunde og opførte i 1928 nuværende Maskinbygning samt Cykleværksted.

KRISTINE SØRENSEN,
Forskolelærerinde

f. 27 Juli 1881, D. af M. S. og Hustru Inger Marie f. Svendsen. Dimmitteret 1903 fra Vejle Forskoleseminarium, ansat ved Sindbjerg Forskole fra 1903—09, ved Hejnsvig Forskole fra 1909—13, siden 1913 ved Sønder Bjerre Forskole.

NICOLINE RASMUSSEN, Enkefrue,
Bestyrerinde

f. 14 Marts 1875 i Stege, D. af Gartner Chr. Jørgensen og Hustru Bodil Margrethe f. Nielsen. Tidligere Bestyrerinde paa Sarepta i København, ansat som Bestyrerinde ved Ørslev-Sønder Bjerre Alderdomshjem siden 1 December 1923.

CARL LAURITZ JENSEN,
Gaardejer

f. 26 Januar 1878 i Sønder Bjerre, S. af Gaardejer Niels J. og Hustru Sidse Jensen, ugift. Overtog i 1908 Fædrenegaarden Bjøsegaard, stor 85 Tdr. Land, kommunal Revisor siden 1917, Revisor i Bøgelunde Foderstofforening, i Andelsmejeriet Bøgelund og i Sønder Bjerre Brugsforening,

JENS PEDER SEJERSBØL,
Gaardejer

f. 16 November 1875, S. af Gaardejer Chr. Sejersbøl-Nielsen og Hustru Dorte Marie f. Jensen, g. 1903 med M. Jensen. Bestyrelsesmedlem i Bøgelunde Foderstofforening, do. i Andelsmejeriet Bøgelunde i 2 Perloder, Ejer af Vængegaard paa Glæne siden 1910, stor 38 Tdr. Land.

PETER CHR. ANDERSEN,
Smedemester

f. 14 Januar 1899 i Jyderup, S. af H. C. A., g. 1928 med Karen Olsen. Overtog i 1928 Sønder Bjerre Smedie med tilhørende Cykleforretning, denne er grundlagt i Aarene omkring 1800—1823.

JENS PEDER JENSEN,
Husmand

f. 5 Juli 1871 i Bøgelunde, S. af Husmand Chr. J. og Hustru Margrethe Jensen, g. 1901 med Kristine Nielsen (død 1914). Formand for Ørslev-Sønder Bjerre Sygekasse siden 1919.

ANNA MARG. CAROLINE NIELSEN,
Distriktsjordemoder

f. 7 September 1869 i Karrebæksminde, D. af Fisker Jens Jensen og Hustru Sofie f. Rasmussen, g. 1893 med Musikker Albert Peder Ludvig N. Paa Jordemoderskole 1896, Jordemoder i Ringsted fra 1898—1901, Distriktsjordemoder i Sønder Bjerre Distrikt fra 1901—05, do. i Ørslev-Holsteinborg Distrikt siden 1905.

SØREN PEDER SØRENSEN,
Gaardejer

f. 31 Marts 1882 i Sønder Bjerre, S. af Smed Niels S. og Hustru Kristine f. Christiansen, g. 1914 med Vilhelmine Sørensen. Sogneraadmedlem siden 1925.

ANDERS NIELSEN,
Bagermester

f. 17 Februar 1880 i Flemstofte, S. af Hans Thor N. og Hustru Birthe f. Andersen, g. 1ste Gang 1906 med E. J. J. Andersen (død 1921), g. 2den Gang 1925 med Laura Kirstine Andrea Hansen. Ejer af Snesere Bageri fra 1920—26, Købte i 1929 Sønder Bjerre Bageri, der er oprettet i 1920.

VALDEMAR BERTH,
Bagermester

f. 18 Juli 1893, S. af Fisker C. B. og Hustru Signe B. g. 1916 med E. Henriksen. Etablerede sig i Aaret 1916 og købte Snedinge Bageri, der i forrige Tider hørte under Holsteinborg og antagelig er oprettet sammen med Møllen, V. B. har foretaget en Del Forandringer ved Bageriet.

NIELS PEDER PEDERSEN, Gaardejer

f. 15 Marts 1887 i Egeslevmagle, S. af Gaardejer Anders P. og Hustru Johanne Marie, g. 1929 med Karen Dorthea Jensen. Købte i 1918 Øbjerggaard, stor 25 Tdr. Land, Sogneraadsmlem siden 1925, Formand for Sygeplejerforeningen, Bestyrelsesmedlem i Brugsforeningen, Medlem af Vægeraadet.

AGERSØ SOGN

bestaar af Øen Agersø samt den noget mindre Ø Egholm. Sognets samlede Indbyggerantal er ca. 425. — Paa Agersø findes Andelsmejeri, Skole, Kirke, Præstegaard samt paa Øens Sydspids Helleholm Fyr. Paa Egholms Sydside findes Bugten Bøgevig, der benyttes som Ankerplads.

Sognets Hovederhverv er Landbrug og Fiskeri, men i fordums Dage var der en Del Skibsfart her.

Øens gamle Benævnelse var Aghersø. I Aaret 1777 fandtes der paa Øen foruden Præstegaarden 24 Gaarde og 18 Huse. Paa Egholm 1 Gaard.

I forrige Tider fandtes der ingen Kirke paa Agersø, men Øen havde et Kapel i Skelskør Kirke. I 1586 fik Øen sin første Kirke, der var af Træ, og denne afløstes i 1805 af en Murstensbygning, der dog var af saa slet Materiale, at man allerede i 1848 maatte restaurere denne. I 1872 opførtes den nuværende Kirke. Af Fortidsminder findes i Kirken en Kalk fra 1688, der er en Gave fra Borgmester Chr. Dverrig.

Agersø, Egholm og Omø har været i Joh. Friis Eje. Agersøgaard har paa den Tid været et Jagt og Lyststed. Agersø udlagdes i det 17 Aarhundrede af Kongen til Amtmand H. Lytzw. Øen har gennem Tiderne haft forskellige Ejere.

At Øen har været bebygget i Stenalderen, derom vidner de enkle Langdysser og den Runddysse, som findes der.

I 1687 opholdt Chr. 5 og hans Dronning sig flere Dage paa Øen, da de ved Overfarten over Bæltet maatte søge derind paa Grund af Uvejrh.

Indtil 1882 fandtes der paa Agersø ikke nogen egentlig Skolebygning, men i nævnte Aar fremtvang daværende Lærer Castrup Opførelsen af en saadan, men maatte selv være med ved Byggearbejdet. Denne Bygning anvendes endnu som Skole, der nu er 2-klasset.

ALBERT HANSEN, Lærer

f. 29 Juni 1876 i Vordingborg, S. af Kaptajn Rasmus Edvard H. og Hustru Marie Kristine f. Bruun, g. 1898 med Cecilie Margrethe Andreasen. Dimitteret fra Vordingborg 1890, Embedsansættelse forskellige Steder, siden 1899 Lærer ved Agersø Skole.

OMØ SOGN

bestaar af den ca. 451 ha store Ø af samme Navn. Denne har ca. 400 Indbyggere og er beliggende Syd for Agersø. Paa Øen findes Kirke, Skole, Andelsmejeri og Præstebolig. Paa Nordkysten findes en Samling Huse, og her findes en lille Havn med Stenmole fra Aaret 1896. Mod Vest ligger Langelandøre med Fyr, der er opført 1894. I forrige Tider fandtes der ingen Kirke paa Øen, og Beboerne var henviste til Skelskør Kirke, hvor Øen havde sit eget Kapel, ligesom Agersø. Omkring 1574 opførtes der en Trækirke paa Øen, denne afløstes i Aaret 1800 af en Bindingsværksbygning, som omkring 1828 afløstes af den nuværende Kirkebygning. Denne er opført af Mursten og har fladt Bjælkeloft. Den gamle Altertavle, der er fra Aaret 1522, er nu paa Nationalmuseet.
